

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

**XXV. OLAĞAN GENEL KURUL
08-09 MAYIS 1999 DENİZLİ**

**BAŞKANLIK RAPORU
YÖNETİM KURULU ÇALIŞMA RAPORU**

İÇİNDEKİLER

I. Türkiye Barolar Birliği XXV. Genel Kurul Gündemi

II. Başkanlık Raporu

III. Yönetim Kurulu Çalışma Raporu

1. Yönetim Kurulu toplantıları, sekreteryaya çalışmaları
2. Yönetim Kurulu çalışmalarında uyulan kavramlar ve ilkeler
3. Aydın Ağır Ceza Mahkemesindeki olay ve TBB'nin tepkileri
4. Devlet Güvenlik Mahkemeleri ve Abdullah Öcalan'ın yargılanma süreci
5. Yapılan Basın Toplantıları ve Kamuoyu Duyuruları
6. Barolarla ilişkiler
7. Baro Başkanlarıyla yapılan müşterek toplantılar
8. TBB eski Başkanı Prof.Dr.Faruk Erem'in ölümü nedeniyle düzenlenecek yarışma
9. Gümüşhane eski Baro Başkanı Ali Günday'ı anma toplantısı
10. Türkiye Avukatları Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma Vakfı
11. Vakıf Senedi
12. Avukatlık Stajı ve Staj Yönergesi
13. Ücret Tarifeleri
14. Avukatların mesleki ve kişisel sorunları ve bu konularda resmi merciler ve barolarla yapılan yazışmalar
15. Komisyonlar ve faaliyetleri
16. TCK tasarısı hakkında düşünceler ve yapılan işler
17. Yasama dokunulmazlığı konusunda düşüncelerimiz

18. Cezaevleri ziyaretleri
19. Çok taraflı yatırım anlaşması (MAİ) konusu
20. Kamu avukatlarının sorunları ile ilgili çalışmalar
21. Yakalama, gözaltına alma ve ifade alma yönetmeliği konusu
22. Birlik merkezinde ve barolarda bilgisayar sistemi kurulması çalışmaları
23. CMUK ile ilgili uygulamalar
24. Avukatlık Kanunu değişikliği çalışmaları
25. Ölen meslektaşların hak sahiplerine yardım çalışmaları
26. Birliğin açtığı ve Birlik aleyhine açılan davalar
27. Denetleme Kurulunun çalışmaları
28. TBB Disiplin Kurulunun çalışmaları
29. Birlik Başkanının konuşmaları
30. 1998 yılı sonu itibariyle barolarda kayıtlı avukat sayısı
31. Birlik personeli ile ilgili uygulamalar
32. Dış ilişkiler
33. Sonuç

IV. Birlik Başkanlığınca barolara gönderilen önemli Genelgeler

V. Kamuoyu Duyuruları

VI. Önemli Yazışmalar

VII. Birlik Başkanı Av.Eralp Özgen'in konuşmaları

VIII. Rapor taslakları

1. Adli kolluk
2. Memurün Muhakemat-ı Hakkında Kanun
3. Milletvekili dokunulmazlığı
4. Ceza ve Tutukevleri araştırma raporu

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ 25. OLAĞAN GENEL KURUL GÜNDEMİ

- Toplantı Tarihi: 8-9 Mayıs 1999
Çoğunluk olmadığı takdirde 15-16
Mayıs 1999 günü aynı yerde
- Toplantı Saati : 10.00
- Toplantı Yeri : Hiyerapolis I. Salonu
DENİZLİ

1. Yoklama ve açılış,
2. Bir Başkan, bir başkan vekili ve iki üyeden oluşan Genel Kurul Başkanlık Divanı seçimi,
3. Saygı duruşu,
4. Birlik Başkanının toplantıyı açışı,
5. Denizli Barosu Başkanının konuşması,
6. Başkanlık raporu ve Birlik Yönetim Kurulunun 1997-1999 yılları çalışma raporu, bilanço, gelir-giderlerinin bütçe ile mukayese tablolarının ve Denetleme Kurulu Raporunun okunması ve görüşülmesi,
7. Geçmiş dönem çalışmalarından dolayı Birlik Yönetim Kurulu'nun aklanması,
8. Türkiye Barolar Birliği Organlarında, önceki dönemde görev alan ayrıca, meslekte 40 yılını ve 50 yılını dolduran meslektaşlarımıza plaket verilmesi töreni,
9. Birliğimizin ilk Başkanı Faruk Erem ve katledilen Gümüşhane Barosu Başkanı Ali Günday adına yapılacak etkinliklerin görüşülmesi,

10. Yönetim, Disiplin ve Denetleme Kurulu üyelerine Avukatlık Yasasının 11. maddesi uyarınca ödenmesi gereken huzur hakkı, yolculuk, ikametgah ve diğer zorunlu gider miktarının saptanması,
11. Barolardan alınacak, Türkiye Barolar Birliği keseneklerinin saptanması,
12. Gelecek dönem bütçesi ile bütçe yönetmeliğinin görüşülmesi ve kabulü,
13. Yerli ve yabancı kongrelere gidecek delegelerin seçilmesi veya bu konuda Yönetim Kuruluna yetki verilmesi,
14. Hukukun, yargının, mesleğin ve meslektaşların diğer sorunları ile ilgili görüşme,
15. Gelecek Olağan Kurul toplantısı gün ve yerinin saptanması,
16. Dilek ve temenniler,
17. Birlik Başkanın kapanış konuşması.

BAŞKANLIK RAPORU

Genel Kurulumuzun değerli delegeleri, Sayın Baro Başkanlarımız ve bugün kendileri ile birlikte olmaktan mutluluk duyduğumuz, meşakkatli mesleğimizde 40 ve 50 yıllarını doldurmuş olan üstatlarımız, Sayın Konuklar, hepimizi saygı ile selamlıyor, Genel Kurul çalışmalarımızın başarılı geçmesini diliyorum.

Mayıs 1997 tarihinde Gaziantep'de yapılan 24. Genel Kurulumuzun aldığı karar sonucu, bugün 25. Genel Kurulumuzu yapmak üzere güzel ilimiz Denizli'de biraraya geldik. Bu Genel Kurulumuzun hazırlıklarını büyük bir özveri ve gayretli çalışmaları ile tamamlayan ve bizleri konuk eden Denizli Barosu'nun değerli Başkanı Yıldırım Aycan'a, Denizli Barosu Kurullarının üyelerine, Birlik delegelerine ve Genel Kurulumuzun hazırlık çalışmalarına katkı ve yardımda bulunan herkese, her kurum ve kuruluşa Türkiye Barolar Birliği adına teşekkür ederim. Geçen dönem içinde yitirdiğimiz tüm meslekdaşlarımızı da saygı ile anıyoruz.

Gaziantep'de yaptığımız Genel Kurul'dan günümüze kadar geçen iki yıllık süre içindeki faaliyet ve çalışmalarımız, Yönetim Kurulumuzun raporunda yer almış ve bu rapor bastırılarak sizlere dağıtılmış bulunmaktadır. Bu süre içinde Birliğimizin Yönetim, Disiplin ve Denetleme Kurulları üyeleri ile kurmuş olduğumuz çeşitli komisyonlarda görev alan meslekdaşlarımız büyük bir özveri ile çalışmışlar ve böylece Birliğimizin kamuoyundaki etkinliğini, değerini ve ona duyulan güven duygusunu artırmışlardır. Bu meslekdaşlarıma ve ayrıca önceki ve şimdiki Baro Başkanları ile delegelerimize, Birlik Başkanlığı görevini yüklendiğim üç yıl boyunca bana verdikleri destek ve yardımları için de teşekkür ve minnetlerimi özellikle ifade etmek isterim.

Geçen Genel Kurulumuzdan bugüne kadar geçen iki yıllık süre içerisinde mesleğimizin, yargımızın ve ülkemizin sorunları ne yazık ki azalmamış, giderek artmıştır.

Konuya meslek sorunlarımız açısından bakacak olursak: Yeni ve çağdaş bir Avukatlık Yasası'na kavuşmak mesleğimizin önde gelen sorunlarından birisi haline gelmiştir. Savunma, yargının üç ögesinden birisidir. Yargının bağımsız olabilmesi için ise her üç ögenin de bağımsızlığının sağlanmış olması şarttır. Oysa Barolarımız ve Barolar Birliği bağımsızlıktan yoksun, Adalet Bakanlığı vesayeti altındadır. Baroların bağımsızlığı sağlanmadıkça avukatların bağımsızlığından ve avukatların bağımsızlığı sağlanmadıkça da yargının bağımsızlığından söz etmeye olanak yoktur. Geçen yıl Hükümetin hazırladığı tasarı ile birlikte Birliğimizin hazırladığı ve milletvekili bazı meslekdaşlarımızca teklif olarak verilen metinler Meclis'in Adalet Komisyonu'nda görüşüldü. Kurulan alt komisyonda, Birliğimiz adına toplantılara katılan meslekdaşlarımızın büyük gayretleri ile, daha ziyade Birliğimizin metnini esas alan bir taslak kabul edildi. Böylece bu taslağa göre, Adalet Bakanlığı'nın Barolarımız ve Birliğimiz üzerindeki vesayeti kalkıyordu, avukatlara şirketleşme olanağı getiriliyordu ve çağdaş yeni bir takım hükümlere yer veriliyordu. Yüzün üzerinde madde değişikliğinin yer aldığı bu tasarının, maddelerin tek tek görüşülerek Meclis Genel Kurulu'ndan geçmesinin olanaksız olduğunu belirten meslekdaşımız milletvekilleri, İktüzük hükümlerine göre temel kanun sayılarak tek madde halinde görüşülmesi durumunda yasalaşma şansı olabileceğini belirttiler ve bunun için de tüm partilerin bunu kabul etmeleri gerektiğini söylediler. Ancak ne yazık ki bir siyasi parti milletvekilleri tasarının on maddesine itirazları olduğunu söylediler. Bu maddelerin hangileri olduğunu sormamız ve üzerlerinde çalışarak müşterek bir anlaşmaya ulaşabileceğimizi belirtmemiz üzerine ise "Önce grubumuzda görüşeceğiz. Daha önce açıklayamayız" cevabı ile karşılaştık. Ne yazık ki parlamento tatile girinceye kadar bu grup görüşmesi yapılmadı ve yasa tasarısının yasalaşması engellendi.

5 | Nisan Avukatlar Günü'nde Ankara Barosu'nda yaptığım konuşmada, bu nedenle parlamentomuzdan şikayetçi olduğumuzu vurguladım. Ancak parlamentodan şikayetimiz sadece mesleğimizle ilgili sorunları halletmediği için değildir. Evet, yeni Avukatlık Yasası çıkarılmamıştır. Bu nedenle şikayetçiyiz. Siyasi Parti liderlerinden vaat almamıza rağmen, kamu avukatlarının mali sorunları ile statülerine ilişkin sorunları çözüme ulaştırılmamıştır. Bu nedenle de şikayetçiyiz. Anasol iktidarının ilk günlerinde, vergi beyannamelerimizi mali müşavirlerin imzalaması zorunluluğuna ilişkin tebliği değiştireceği vadedine rağmen, Maliye Bakanımız bu sözünü yerine getirmemiştir. Bu nedenle politikacılarımızdan da şikayetçiyiz. Ancak sadece bu nedenlere dayanmıyor şikayetimiz. Ülkemizin siyasal, sosyal ve ekonomik bir yığın sorunu mevcuttur. Ne yazık ki bu sorunların hiç birisine parlamentomuz ve politikacılarımız çözüm getirememişlerdir. İşte, şikayetçi olmamızın temelinde bu yatmaktadır. Bütün bu sorunları tek tek ele alıp tartışacak değilim. Buna hem zaman elvermemekte, hem de konumuz dışında kalmaktadır. Ancak yargı sorunları üzerinde kısaca durmak istiyorum.

Yargının tam bağımsızlığı sağlanamamıştır. Adalet Bakanı ve Bakanlık Müsteşarının, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nda üyelikleri devam ettikçe, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun kendi personel müdürlüğü ve teftiş kurulu kurulmadıkça, Yargıtay ve Danıştay Genel Kurullarında seçilen üç misli aday içinden Kurul üyesini Cumhurbaşkanı'nın seçme yetkisi devam ettikçe ve biraz önce sözünü ettiğim üzere Adalet Bakanlığı'nın Barolar üzerindeki vesayeti sürdüğü, yargının tam bağımsızlığı sağlanamayacaktır.

Yargıya bütçeden ayrılan payın düşüklüğü de sorunlara neden olmaktadır. Herşeyden önce yeterince savcı ve yargıç atamasının yapılamaması, bir kişiye düşen iş yükünü son derece artırmakta ve bu da işlerin uzamasına neden olmaktadır. "Gecikmiş adalet, adalet değildir" özdeyişinin doğruluğunda kuşku yoktur. Bu nedenle iş yükünü azaltacak önlemlerin alınması zorunludur. Ayrıca, mali olanakların yetersizliği, özellikle ceza davalarında sakıncalar doğurmaktadır. Pul

parası yokluğu nedeni ile tanıklara tebligatlar yapılamamakta, benzin parası yokluğu nedeni ile tutuklu sanıklar duruşmalara getirilememekte ve bunlar duruşmaların uzamasına neden olmaktadır.

Parlamentomuzun yargı konusunda çok önemli ve devletimiz için sorunlara neden olabilecek bir ihmali de, Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nde askeri yargıç bulunmasını zorunlu kılan Anayasa'nın 143. maddesi ile 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kuruluş ve Yargılama Usulü Hakkında Kanun'un 5. ve 6. maddelerini değiştirmemiş olmasıdır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nde askeri yargıcın yer almasını, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin "adil yargılanma hakkı"nı düzenleyen 6. maddesinin 1. bent hükmüne aykırı bulmuştur. İstikrar kazanan bu karar karşısında, Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin askeri yargıç ile verecekleri bütün kararları, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne götürüldüğü takdirde adil yargılanma hakkına aykırı bulunacak ve devletimiz yüksek tazminatlar ödemeye mahkum edilecektir. Bu yüzden bu aksaklığın gecikmeden düzeltilmesi bir zorunluluktur.

Parlamentomuz, Anayasa'nın 83. maddesi değişiklik teklifini reddetmekle sakıncalı bir durumun devamını sağlamıştır. Kuşkusuz milletvekilinin kürsü sorumsuzluğu olmalı, söylediği söz ve beyanlar nedeni ile sorumlu olmamalıdır. Görevini korkusuzca yerine getirebilmesinin ön koşulu budur. Ancak seçiminden önce ya da sonra adi suç diyebileceğimiz bir isnat altında bulunan milletvekilinin, bir siyasi kalkan koruması altına alınarak yarığdan uzak tutulabilmesinin mantığını anlamaya olanak yoktur. Anayasa'nın 83. maddesi hükmü bir ayrıcalık hükmü niteliğindedir. Hakkında adam öldürmeğe azmettirme, ırza geçmeğe teşebbüs, zimmet-irtikap gibi suçlardan isnatlar bulunanların yargı önünde aklanmadan ve bu yol kapatılarak milletvekilliğine devamını kabul son derece yanlıştır. Bu tür isnatlar altında bulunan milletvekilleri, yargı önünde aklandıktan sonra milletvekilliğine devam edebilmelidirler. Bu, parlamentonun saygınlığını sağlamak için de zorunludur.

Parlamentomuz, Osmanlı döneminden kalma, adı "geçici yasa" ol-

masına rağmen ÷lkemizin en devamlı yasağı haline gelmiş olan memurların yargılanmasına ilişkin yasa ile yargının çok gereksinim duyduğu suç kolluğu yasağı konularında da herhangi bir çalışmaya başlamamış, bu sorunları da olduğu gibi bırakmıştır.

Bu satırları yazdığım sırada 18 Nisan seçimleri henüz yapılmamıştır. Dilерim ki, 18 Nisan seçimleri yeni parlamentonun görev sorumluluğu daha y÷ksek milletvekillerinden; sadece gelecek seçimi d÷ř÷nen değil, ÷lkenin sorunlarını çözme gayreti içinde olan milletvekillerinden oluşmasını sağlar.

Son zamanlarda kamuoyunda giderek artan yanlış ve sakıncalı bir değerlendirme ortaya ıktı. Bu da, savunma görevini y÷klenmiş avukatı, m÷vekkili ile özdeşleştirme anlayışıdır. Keza avukatı, savunduğu kişiye suçlu olsa dahi suçsuz gösterme gayreti içinde olan bir kişi olarak kabul anlayışıdır. Sayın Cumhurbaşkanımız dahi anlattığı bir fıkra ile bu zihniyeti belirtmiştir. Oysa avukatın yapacağı iş, suçluyu suçsuz göstermek değildir. Kuşkusuz m÷vekkilinin deliller karşısında suçluluğu konusunda makbul kuşkular varsa bunları dile getirecektir. Ancak suç teşkil eden fiili hakikaten işlemiş kişinin dahi savunma hakkı, bir avukat aracılığı ile savunulma hakkı vardır. Avrupa İnsan Hakları S÷zleşmesi'nin 6. maddesinin 3. bendinin (c) şıkkı ile bu hak temel bir insan hakkı olarak kabul edilmiştir. Bu durumda avukat bu kişinin yasalara uygun yargılanmasını sağlayacak, hakettiğinden daha fazla bir cezaya arptırılmaması için gayret g÷sterecektir. Ka-muoyunun mesleğimiz ve meslekdaşlarımız açısından bu hatalı değerlendirmesini ancak yine bizler görev yaparken ki titizliğimiz ve d÷r÷stliğ÷m÷zle yenebiliriz.

Değerli meslekdaşlarım, Sayın konuklar, hepinizi sayđı ile selamlıyor, Genel Kurul alışmalarımızın başarılı geçmesini ve ÷lke ve meslek sorunlarının öz÷m÷nde olumlu sonuçlar doğurmasını diliyorum. İten sayđı larımla

T.B.B.Başkanı
Avukat Eralp Özgen

**YÖNETİM KURULU
ÇALIŞMA RAPORU**

YÖNETİM KURULU ÇALIŞMA RAPORU

Sayın Delegates

Yönetim Kurulumuz, 31 Mayıs 1997 - 01 Mayıs 1999 tarihleri arasındaki çalışmalarını aşırılığa kaçmadan, sade ve öz açıklamalarla bilgilerinize sunmaktadır.

Ancak bu açıklamalara girmeden önce önemli bir görevi yerine getirmek istemekteyiz. Birliğimizin Kurucu Başkanı Sayın Prof.Dr. Faruk EREM 15.10.1998 tarihinde ebediyete intikal etmiştir. Türkiye Barolar Birliğinin toplumda gerekli yerini alması ve gelişmesinde büyük hizmetleri geçen hocamızı rahmetle anmakta ve manevi huzurunda saygı ile eğilmekteyiz.

Bu çalışmalarımızın başlıca ve somut örnekleri; raporumuzun sonunda "Önemli Genelgeler", "Kamuoyu Duyuruları", "Resmi Merciler ve Barolarla Yapılan Önemli Yazışmalar", "Birlik Başkanı Av.Eralp ÖZGEN'in Çeşitli Nedenlerle Yaptığı Konuşmalar", "Yönetim Kurulunca Hazırlanmakta Olan Bazı Rapor Taslakları" bölümlerinde yayınlanmaktadır.

Çalışmalarımızın ideal ve yeterli olmadığı kuşkusuzdur. Dileğimiz, bundan sonraki çalışmalarda, sizlerin eleştirisi ve önerilerinizden de yararlanılarak, daha üretken olmaktır.

YÖNETİM KURULU TOPLANTILARI, SEKRETERYA ÇALIŞMALARI

24-25 Mayıs 1997 tarihlerinde Gaziantep'de yapılan Türkiye Ba-

roler Birliği'nin 24. Genel Kurulu Toplantısında Av.Eralp Özgen Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına, Av.Burhan Karaçelik, Av.Özdemir Özok, Av.Tuncay Alemdaroğlu, Av.Sabri Kurt, Av.Hüseyin Erkenci, Av.Yıldız Bağatur, Av.Kazım Kolcuoğlu, Av.Ayşenur Bahçekapılı, Av.Zeki Ekmen ve Av.Şefik Kırcı Yönetim Kurulu Üyeliklerine seçilmişlerdir.

Yönetim Kurulu, ilk toplantısını 31 Mayıs 1997 günü Türkiye Barolar Birliği merkezinde yapmıştır. Bu ilk toplantıda yapılan gizli seçimle; Türkiye Barolar Birliği Başkan Yardımcılıklarına Av.Burhan Karaçelik, Av.Hüseyin Erkenci, Genel Sekreterliğe Av.Özdemir Özok, Saymanlığa Av.Tuncay Alemdaroğlu seçilmiş ve Birlik Başkanlık Divanı böylece oluşmuştur.

Yönetim Kurulumuz, 2 yıllık çalışma döneminde aylık olağan toplantılarını, mümkün olduğunca aksatmadan yapmaya özen göstermiştir. 2 yıl içinde (26) adet toplantı yapılmış, bu toplantılarda (268) adet karar alınmıştır.

Gene bu süre içinde 5080 adet Avukatlık Ruhsatnamesi düzenlenmiş ve Barolara gönderilmiştir. (10.04.1999 gününe kadar.)

Avukat cübbeleri Birliğimizce yaptırılıp avukatların bu konudaki istekleri aksatmadan karşılanmıştır.

Çeşitli itirazlar üzerine (268) dosya incelenerek karara bağlanmıştır. Bu kararların (131) adedi Adalet Bakanlığınca onaylanmış, (12) adedi ise onaylanmamıştır.

YÖNETİM KURULU ÇALIŞMALARINDA UYULAN KAVRAMLAR ve İLKELER

Yönetim Kurulumuz, bugüne kadarki tüm çalışmalarında bazı kavram ve ilkelere uymayı hiçbir zaman gözardı etmemiştir.

1. Hukukun Üstünlüğü :

Bilindiği gibi bu kavramı ülkemizde siyasi, sosyal ve hukuksal alanda ilk defa ortaya atan ve kamuya mal eden Türkiye Barolar Birliğidir.

Kanunların üstünlüğü ve kanun devleti kavramları yeterli değildir. Zira, kanunları yapan güç bunları kendi çıkarlarına uygun olarak düzenlemektedir. Konan kurallar, çok defa ortak aklın, ortak düşünce ve vicdanın eseri değildir.

Halbuki, Hukukun Üstünlüğü İlkesi insanlığın ortak aklının, şurunun, düşünce ve vicdanının yarattığı üstün bir kavramdır. Bu kavrama göre insanın, insan olarak değeri, onuru ve sahip olması mutlak olan bir takım hakları tüm düzenlemelerin özünü teşkil etmekte, çerçevesini çizmektedir.

Kanun yapan, kural koyan güç bu özü ve bu çerçeveyi gözardı edebilmektedir. Bunun içindir ki, çağdaş demokrasilerde kanun koyan gücün bu tasarruflarını denetleyen, bunların hukuka ve hukukun üstünlüğüne uygun olmasını sağlayan bazı organlar oluşturulmuştur. Yüksek Mahkemeler, Anayasa Mahkemesi, İkinci Meclisler gibi...

Yönetim Kurulumuz, bütün çalışmalarında ve ilişkilerinde, bu kavramın korunmasına ve savunulmasına özen göstermiştir.

2. Demokrasi - Laiklik :

Atatürk, devletimizi, milli egemenlik yani halk egemenliği temelinde oturtarak kurmuştur. Demokratik rejimin özü olan halkın egemenliğinden sapmak, bu kavramı yok saymak, demokratik rejimi inkar anlamındadır.

Türkiye Cumhuriyeti Devletinin temelinde "Egemenlik, Kayıtsız Şartsız Milletindir" direktifi ve ilkesi vardır.

Laik düşüncenin öncülerinden, müslüman bilim adamı İbn-i Haldun'a göre devletin oluşumu ve toplumların evrimi tanrısal iradeye

değil, toplumsal ve ekonomik nedenlere dayanır. Din kurallarının devlet yönetiminde yönlendirici ve egemen olmaması gerekir.

Şüphesiz din, insanların hayatında önemli etkisi olan, sosyal bir müessesedir. Ancak, islam inancına göre dini kuralların muhatabı insandır. Bu kurallara uyup uymamak bizatihi insanın kendi iradesindedir, kendi tercihidir. Uyduğu takdirde mükafatını, uymadığı takdirde cezasını tayin edecek olan yalnız ve yalnız Allah'tır; başka insanlar veya insanlardan oluşan kuruluşlar değildir.

Onun içindir ki, yüce Kuran, dinde zorlamayı yasaklamıştır. Yüce Allah Hz.Muhammed'e sadece emirlerini insanlara duyurma görevini vermiştir; yargılamak ve cezalandırmak yetkisi, sadece ve sadece yüce Allah'a aittir.

Toplum ve devlet yaşamı, akla ve ilme dayandırılmalıdır. Bu amaçlardır ki, insana, en büyük güç olan "akıl" verilmiştir. Bir bakıma laiklik, toplumda ve devlette aklın ve ilmin egemen olmasıdır; farklı din ve inançlara sahip insanların barış içinde, dinsel ayrıcalık ve üstünlük gözetilmeden yaşamasını sağlayan gerçek din ve vicdan özgürlüğüdür.

Kısacası laiklik, demokrasi ve özgürlüğün ana koşuludur.

Yönetim Kurulumuz, demokrasinin laiklik ortamı içinde yaşayabileceği ve korunabileceği inancı içindedir.

3. İnsan Hakları ve Düşünce Özgürlüğü :

Yönetim Kurulumuz, insanın insan olarak doğmasıyla birlikte, onun kişiliğine bağlı, vazgeçilmez, yadsınamaz birtakım hakları bulunduğunu, düşünce özgürlüğünün de bu hakların en önemlisi olduğunu hiçbir zaman gözardı etmemiştir. Bu hakların ortadan kaldırılması veya gereksiz sınırlandırılmasına daima karşı çıkmıştır.

4. Mesleğin Bağımsızlığının ve Onurunun Korunması, Meslek Ahlakı :

Yönetim Kurulumuz, avukatlık mesleğinin, kişinin önemli insan

haklarından olan savunma hakkını yerine getiren, koruyan ve kollayan çok onurlu bir meslek olduğu görüşündedir ve esasen aksini düşünmek de mümkün değildir.

Bütün çalışmalarımızda bu mesleğin görevini tam bir bağımsızlıkla yürütmesine ve onurunun korunmasına özen gösterilmiştir. Kararlarında, resmi mercilerle yazışmalarında, kamuoyu duyurularında, basın toplantılarında, barolarla olan ilişkilerinde bu özen içinde kalmaya gayret gösterilmiştir.

Bu mesleğin bağımsızlığının ve onurunun korunmasında, meslektaşlarımızın meslek ahlakına mutlak olarak uymalarının büyük etken olacağı kuşkusuzdur. Gerek Yönetim Kurulumuz, gerekse Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu tüm çalışmalarında meslek ahlakına uyulmasına ve bu ahlakın korunmasına özen göstermiştir.

5. Baroların Bağımsızlığı :

Yönetim Kurulumuzun ısrarla ve inatla üzerinde durduğu en önemli ilkelerden birisi de baroların bağımsızlığıdır. Barolar bağımsız olmadıkça avukatlık mesleği bağımsız olamaz. Daha önce görev yapmış bütün Yönetim Kurulları gibi, Yönetim Kurulumuz da, bu bağımsızlığın tüm koşullarıyla sağlanması ve korunması yönündeki çalışmalarını tam bir kararlılıkla sürdürmüştür.

Avukatlık Kanunu değişikliği yoluyla Adalet Bakanlığı'nın barolar üzerindeki vesayetinin kaldırılması için yıllardır verilen mücadele ve çalışmalar sürdürülmüştür. Türkiye Barolar Birliği'nde oluşturulan Avukatlık Kanunu Komisyonu bu konuda uzun süre çalışarak bir de taslak hazırlamış, bu taslağın bazı milletvekilleri aracılığı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne verilmesi sağlanmışsa da, seçimlerin yenilenmesi neticesi arzu edilen sonuç şimdilik gerçekleşmemiştir.

Yönetim Kurulumuz, Baro Yönetim Kurullarının verdiği kararları itiraz yoluyla incelerken, baroların bağımsızlığı ilkesini zedelememek için özel bir dikkat göstermektedir. Yasalara çok açık bir aykırılık ve

büyük bir hata görmedikçe baroların yönetim kurulu kararlarına dokunulmamıştır.

6. Yargı Bağımsızlığı ve Yargı Kararlarına Saygı :

Yargı bağımsızlığının tüm koşullarıyla gerçekleşmesi ve yargı kararlarının geciktirilmeksizin aynen yerine getirilmesi bir yönüyle Hukukun Üstünlüğü ve Hukuk Devleti gereğidir; bir yönüyle de kişinin yargı mercilerine ve kararlarına güvenlerinin sağlanması için gereklidir.

Yönetim Kurulumuz bu ilke ve kavramların gerçekleşmesi yönünde hiçbir taviz vermeksizin çalışmalarını sürdürmüştür. Barolara gönderdiği genelgede, basın toplantısı ve kamuoyu açıklamalarında, resmi mercilerle yazışma ve ilişkilerinde, baro yönetim kurulu kararlarının incelenmesinde daima bu ilke ve kavramları ön planda tutmuştur. Raporumuzun ilgili bölümündeki genelgeler, basın toplantısı ve kamuoyu açıklamaları, resmi mercilerle olan yazışmalar incelendiğinde bu konulardaki dikkat ve özenimiz daha iyi anlaşılacaktır.

AYDIN AĞIR CEZA MAHKEMESİNDEKİ OLAY ve TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ'NİN TEPKİLERİ

Aydın Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi'nde gözaltına alınan Baki Erdoğan'ın, 21.08.1993 tarihinde gözaltında iken ölmesi nedeniyle, Aydın Emniyet Müdürlüğü mensubu bazı görevliler aleyhine, işkence ile ölüme neden olmak suçlamasıyla, Aydın Ağır Ceza Mahkemesinin 1994/69 Esas sayılı dosyasıyla açılan kamu davasının, 21.04.1998 günü yapılan duruşmasında, sanık emniyet görevlilerinin sonuç olarak 5'er sene, 6'şar ay, 20'şer gün ağır hapis cezasıyla cezalandırıldıklarının açıklanması üzerine, mahkeme salonunda izleyici olarak bulunan bazı emniyet mensupları tarafından, müdahil avu-

katları ile dinleyici avukatlara, mahkeme heyetine ve basın mensuplarına fiili ve sözlü saldırılarda bulunulmuş, bazı meslektaşlarımız dövülmüştür. Bu çirkin saldırı üzerine Başkanlığımız, İçişleri Bakanlığı'na 24.04.1998 gün, IV-3/554 sayılı bir yazı göndererek mütecevizlerin saptanması, haklarında gerekli yasal işlemler yapılarak cezalandırılmaları cihetine gidilmesi, soruşturmanın selameti için, öncelikle bu kişilerin derhal açığa alınmasını istemiştir.

Ayrıca, 24.04.1998 günü çıkarılan "kamuoyu duyurusu" ile olay kamuoyu önünde kınanmış, savunmaya, yargıya, basın özgürlüğüne karşı bu saldırıyı yapanlar hakkında, gerekli yasal işlemlerin ivedi yapılması istenmiştir.

Bu cümleden olarak, ayrıca, tüm baro başkanlarının katılımıyla 16 Mayıs 1998 tarihinde zamanın Başbakanı Sayın Mesut Yılmaz ziyaret edilerek, duygularımız ve isteklerimiz kendisine anlatılmıştır.

Ayrıca 18 Temmuz 1998 tarihinde Yönetim Kurulu olarak Aydın'a gidilmiş, Aydın Valisi, Aydın Cumhuriyet Başsavcısı, Aydın Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı ziyaret edilerek avukatların, baroların, Türkiye Barolar Birliği'nin üzüntüleri kendilerine iletilmiş, özellikle Aydın Valisi ve Cumhuriyet Başsavcısından, sorumlular hakkında yasal işlemlerin derhal yapılması istenmiştir.

Bütün bunlara rağmen, yapılması gereken işlemler yapılmadığından, 18 Temmuz 1998 günü, Aydın'da baro başkanları ve Türkiye Barolar Birliği delegelerinin katılımıyla bir toplantı, toplantıdan sonra Atatürk Heykeli'ne kadar bir yürüyüş yapılmış, heykele bir çelenk konulmuştur. bu toplantıda; Türkiye Barolar Birliği Başkanı Av.Eralp Özgen tarafından, toplantının amacını, o güne kadar yapılanları anlatan, buna karşın resmi makamların tutumlarını kınayan bir konuşma yapmıştır.

Bu toplantıya baro başkanları ve delegelerin katılımı istenen düzeyde olmamışsa da, resmi makamların olumsuz tutumlarına seyirci kalınmayacağı, bir defa da bu yolla duyurulmuştur.

Bütün bu uğraşların sonucu, Aydın Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 27.11.1998 gün, 1998/1511 Hazırlık, 1998/2340 Esas, 1998/1330 No.lu İddianame ile sorumlu emniyet görevlileri aleyhine Aydın 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 1998/784 Esas numaralı dosyasıyla kamu davası açılmıştır.

Yönetim Kurulumuz, bu davanın ilk duruşmasında, ilişkide görünen 10.02.1999 tarihli müdahale dilekçesi ile kamu davasına müdahil davacı olarak katılma isteğinde bulunmuş, mahkeme aynı duruşmada Türkiye Barolar Birliği'nin müdahil davacı olarak davaya kabulüne karar vermiştir.

Bu duruşmada Türkiye Barolar Birliği'ni Başkan Yardımcısı Av.Hüseyin Erkenci, Genel Sekreteri Av.Özdemir Özok, Yönetim Kurulu Üyeleri Av.Sabri Kurt ve Av.Ayşenur Bahçekapılı müdahil avukat olarak temsil etmişlerdir.

Ankara 10.2.1999

2. ASLİYE CEZA MAHKEMESİ

AYDIN

Esas Dosya No: 1998/784

Müdahale Talebinde Bulunan: Türkiye Barolar Birliği adına Başkan Vekili Avukat Burhan Kaçelik.

Vekilleri

1. Avukat Özdemir Özok. Ankara Barosu Avukatlarından; Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri-Ankara, Menekşe Sok. 13/1 Ankara. Mithatpaşa Vergi Dairesi, VS.No.7040008985.
2. Avukat Sabri Kurt. İzmir Barosu Avukatlarından, SSK İşhanı C

Blok, 1/107 Konak İzmir. İzmir
Kemeraltı Vergi Dairesi, VS.No.
590054633.

3. Hüseyin Erkenci Manisa Barosu
Avukatlarından, Belediye Cad.
61/C Manisa. Türkiye Barolar
Birliği Başkan Yardımcısı. Ma-
nisa Mesir Vergi Dairesi, VS.No.
3620011251.

Sanıklar :

1. İlhami Çimendağ, Adil ve Peruze
oğlu, 1953 doğumlu, Aydın Em-
niyet Müdürlüğünde Başkomiser.
2. Hüseyin Sabahattin Budak, İhsan
ve Şerife oğlu, 1952 doğumlu,
Aydın Emniyet Müdürlüğünde
Turizm Şube Müdürü.
3. Servet Usta, Halit ve Zekiye
oğlu, 1956 doğumlu, Aydın Em-
niyet Müdürlüğünde Polis Me-
muru.
4. Ferit Çakır, Hüseyin ve Necla
oğlu, 1953 doğumlu, Aydın Em-
niyet Müdürlüğünde Başkomiser.
5. Gürsel Üçöz, Ahmet ve Latife
oğlu, 1965 doğumlu, Aydın Em-
niyet Müdürlüğünde Polis Me-
muru.
6. Gürsel Öcal, İlyas ve Cevriye
oğlu, 1963 doğumlu, Aydın Em-
niyet müdürlüğünde Polis Me-
muru.

7. Ali Kumal, İbrahim ve Naciye oğlu, 1955 doğumlu, Aydın Emniyet müdürlüğünde Polis Memuru.

Suç ve Tarih

: Avukatlara karşı müessir fiil, 21.04.1998.

Olay

: Olay günü, Baki Erdoğan isimindeki şahsın göz altında iken ölmesi nedeniyle Aydın Emniyet Müdürlüğü mensubu bazı sanıkların Aydın Ağır Ceza Mahkemesinde aleyhlerine görülen 1994/69 Esas sayılı davanın duruşmasında 5'er sene, 6'şar ay, 20'şer gün ağır hapis cezasıyla cezalandırılmalarına dair kararın tefhimi üzerine çıkan kargaşada sanık emniyet mensuplarının Av.Halil Çağlar Akbulut, Av.Zeynel Kaya, Av.Elif Nihan Bıçkıcıoğlu, Av.Gül Kireçkaya, Av.Hülya Üçpınar, Av.Zeki Rüzgar, Av.Gaye Dinçel ve Av.N.Betül Vangölü'ne müessir fiilde bulduklarının saptanması üzerine, bu sanık emniyet mensupları aleyhine 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 57. maddesi gözönünde tutularak cezalandırılmaları isteğiyle mahkemenizin 1998/784 esas sayılı dosyası ile Kamu davası açılmıştır. 1136 sayılı Avukatlık Kanununun Birliğin görevlerini açıklayan 110. maddesinin 3. bendinde "Baro mensuplarının genel menfaatlerini ... korumak", 11. bendinde "Kanunların avukatlara tanıdığı hakların gerçekleşmesine ve yüklediği görevlerin tam ve şerefli bir şekilde yerine getirilmesine çalışmak" Türkiye Barolar Birliğine görev olarak verilmiştir.

Ayrıca, aynı kanunun 121. maddesinin 13. bendiyle de "Avukatların ve baroların hak ve menfaatlerinin korunması için ilgili mercilere gerekli başvurmalarda bulunmak" Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna görev olarak verilmiştir.

Kanunun bu hükümlerine dayanarak, Birliğimizin alt kuruluşu olan barolara kayıtlı müşteki avukatların ve tüm avukatlık mesleğinin ve meslektaşlarımızın hak ve menfaatlerini aramak, korumak ve savunmak amacıyla, yukarıda isimleri yazılı sanık emniyet mensupları aleyhine açılan bu kamu davasına müdahil davacı olarak katılmak istemekteyiz.

Hukuki Sebepler

: 1136 sayılı Avukatlık Kanunu hükümleri; CMUK'nun hükümleri

Açıkça İstek

: Kamu davasına müdahil davacı olarak kabulümüze ve sanık emniyet mensuplarının, yukarıda isimleri yazılı avukatlara karşı işledikleri müessir fiil nedeniyle cezalandırılmalarına karar verilmesini vekaleten arz ve talep ederiz.

Saygılarımızla.

Türkiye Barolar Birliği**Vekilleri**

Av.Hüseyin ERKENCİ   Av.Özdemir ÖZOK   Av.Sabri KURT

**DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİ VE ABDULLAH
ÖCALAN'IN YARGILANMA SÜRECİ**

PKK Terör Örgütü'nün başı Abdullah Öcalan'ın İtalya'ya gidışinden ve Kenya'da yakalanarak Türkiye'ye getirilmesinden sonra, Birliğimizce basın açıklamaları yapılmıştır. Avrupa İnsan Hakları Divanının, Haziran 1998 tarihinde, Devlet Güvenlik Mahkemelerindeki askeri yargıcın bulunmasını, Adil Yargılama için sakıncalı bulunduğundan, iç hukukumuzun buna uydurulması amacıyla, gerekli yasal değışikliklerin sağlanması için Cumhurbaşkanı, Başbakan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Siyasi Partilerin TBMM Grup Başkanlarına yazı yazılmıştır. Bunun yanında yargılamanın sağlıklı yapılabilmesi ve savunma hakkı önündeki engellerin kaldırılması amacıyla, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcısı Cevdet Volkan ve Adalet Bakanı Selçuk Özten Başkanlık Divanınca ziyaret edilmiştir. Yazılı ve görsel basında konuyla ilgili hukuksal açıklamalar yapılmıştır.

YAPILAN BASIN TOPLANTILARI ve KAMUOYU DUYURULARI

Yönetim Kurulumuz çeşitli konulardaki görüş ve önerilerini, eleştirilerini, yakınmalarını değişik tarihlerde yaptığı basın toplantılarında ve yayınladığı duyurularla kamuya, resmi mercilere duyurmaya çalışmıştır.

Bu toplantılar, yapılan konuşmalar ve yayınlanan kamuoyu duyuruları, raporun ayrı bir bölümünde yer almaktadır.

BAROLARLA İLİŞKİLER

Yönetim Kurulumuz tüm barolarla iyi ilişkiler içinde olmaya, baroların görüş ve önerilerinden yararlanmaya özen göstermiştir. Bu amaçla gerek Türkiye Barolar Birliği merkezinde, gerekse bazı il barolarında baro başkanlarının, bazen de Türkiye Barolar Birliği delegelerinin katıldığı müşterek toplantılar düzenlenmiş, bu toplantılarda ülke, bölge, meslek ve yargı sorunları görüşülmüş, baroların görüş, öneri ve eleştirileri alınmıştır.

Ayrıca birçok konularda, baroların bilgilendirilmeleri için genelgeler gönderilmiştir. Baroların telefonla istediği bilgi ve görüşler anında cevaplandırılmıştır.

Gönderilen genelgeler raporumuzun ayrı bir bölümünde yer almaktadır.

BARO BAŞKANLARI İLE YAPILAN MÜŞTEREK TOPLANTILAR

Yönetim Kurulumuz ülkenin, bölgelerin, mesleğin sorunlarını tartışmak, çözüm yollarını ve önerileri müştereken saptamak, baroların kendi aralarında ve barolarla Türkiye Barolar Birliği Başkan ve Yönetim Kurulu Üyeleri arasında tanışmak, dostluk ve görev ilişkilerini

daha canlı tutmak, pekiştirmek amaçlarıyla zaman zaman bölgelerdeki baro merkezlerinde, zaman zaman da Türkiye Barolar Birliği merkezinde toplantılar düzenlemiştir. Baro merkezlerine yapılan ziyaretlerde aynı zamanda Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun aylık toplantıları da yapılmıştır.

Bu cümleden olarak:

- a) 19.07.1997 günü Birlik merkezinde "Türkiye Barolar Birliği'nin gelecek 4 yıllık çalışmalarında önceliklerin saptanması, çözüm önerileri, bu çalışmalara baroların katkıları" gündem maddesiyle,
- b) 24-26 Ekim 1997 günleri Batman'da Doğu ve Güneydoğu baro başkanlarıyla "Doğu ve Güneydoğu Bölgelerinin ve mesleğin sorunları" gündem maddesiyle,
- c) 20.12.1997 günü Türkiye Barolar Birliği merkezinde "Avukatlık Yasa Taslağının görüşülmesi" gündem maddesiyle,
- d) 18.04.1998 günü bölge baro başkanları ile Adana'da "ülke, bölge, yargı ve meslek sorunları" gündem maddesiyle,
- e) 16.05.1998 günü Türkiye Barolar Birliği merkezinde "Hukuk Devleti niteliğini ve adil yargılama hakkını zedeleyen davranışlar ve eylemler" gündem maddesiyle,
- f) 27.06.1998 günü bölge baro başkanları ile Kırklareli'nde "cezaevleri, adli kolluk, bölgesel yargı sorunları" gündem maddesiyle,
- g) 18.07.1998 günü bölge baro başkanları ve Türkiye Barolar Birliği delegeleri ile Aydın'da "Aydın Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki duruşmada polislerin avukatlara ve basın mensuplarına yaptıkları saldırının kınanması" gündem maddesiyle,
- h) 03.10.1998 tarihinde Kütahya Barosu'nun daveti üzerine, Kütahya'da "genel konular" gündem maddesiyle,

i) 12.12.1998 tarihinde Türkiye Barolar Birliği merkezinde baro başkanları ile "yeni seçilen baro başkanlarının kendi aralarında ve Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu ile tanışmaları ve ülke ve meslek sorunları" gündem maddesiyle,

müşterek toplantılar yapılmıştır.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ ESKİ BAŞKANI PROF.DR.FARUK EREM'İN ÖLÜMÜ NEDENİYLE DÜZENLENECEK YARIŞMA

Türkiye Barolar Birliği'nin ilk Başkanı Prof.Dr.Faruk Erem, 15.10.1998 tarihinde aramızdan ayrılarak, ebediyete intikal etmiştir. Ankara'da yapılan cezane törenine, Türkiye Barolar Birliği Yöneticileri, bazı baro başkanları ve çok sayıda avukat katılmıştır.

Av.Faruk Erem'in Türk Hukukuna ve savunma mesleğinin gelişimine yaptığı katkı ve Türkiye Barolar Birliği'nin yaşama geçmesinde göstermiş olduğu üstün gayreti şükranla karşılıyoruz; yerini doldurmamız mümkün değildir.

21.11.1998 tarihinde Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, yapmış olduğu toplantısında, her yıl Av.Faruk Erem anısına bir yarışma düzenlenmesine karar vermiş ve bu konunun Denizli Genel Kurulu'nda görüşülerek, karara bağlanmasını istemiştir.

Her yıl yapılacak yarışma sonucunda, derece alanlara Türkiye Barolar Birliği'nce saptanacak miktarlarda ödüller verilecek ve yarışmaya katılan eserler bir kitap halinde yayımlanacaktır. Bu yarışmanın yönergesi ve ayrıntıları Yönetim Kurulunca hazırlanacaktır.

GÜMÜŞHANE ESKİ BARO BAŞKANI Av. ALİ GÜNDAY'I ANMA TOPLANTISI

Gümüşhane eski baro başkanı Av.Ali Günday'ın ölümünün ikinci yılında, her sene yapıldığı gibi, O'nu anmak ve mezarını ziyaret etmek üzere 25 Temmuz 1997 günü, Yönetim Kurulumuzdan bir heyet Gü-

müşhane'ye gitmiştir. Bu anma ve mezarını ziyaret törenlerine katılmak için tüm barolara 30.06.1997 tarih 1067/52 no.lu genelgeyle çağrı yapılmıştır. Bu çağrımız üzerine, bazı baro başkanları ile bazı avukatlar da bu tören ve ziyaretlere katılmışlardır.

Bu tören ve ziyaretlere katılma konusunda Yönetim Kurulunca yeniden değerlendirme yapılmış ve 1998 yılındaki anma ve mezarını ziyaret toplantısı, Gümüşhane Barosuyla da anlaşarak, barosunca ve civar il barolarınca yapılması yoluna gidilmiştir.

Yine 21.11.1998 tarihinde toplanan Yönetim Kurulumuz, Av.Ali Günday anısına "İki Yılda Bir Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunda Demokratik, Laik Hukuk Devletinin Savunucuları Hukukçulara" bir plaket verilmesini kararlaştırmıştır.

Bu konu Denizli Genel Kurulu'nda görüşülmek üzere gündem maddesi haline getirilmiş ve Genel Kurulca karar alınması istenmiştir.

Bu konudaki yönerge ve esasların tesbiti, Yönetim Kurulunca yapılacaktır.

TÜRKİYE AVUKATLARI SOSYAL DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA VAKFI

Uzun süredir bütün avukatların özlemini çektiği vakıf kurulması ile ilgili Yönetim Kurulumuzca gerekli çalışmalar yapılmış ve 06.03.1999 tarihinde yapılan Yönetim Kurulu toplantısında, vakfın kurulması ve yaşama geçirilmesi için gerekli çalışmaların yapılması kararlaştırılmıştır.

Kurulan vakfın yaşaması, gelişmesi ve amacı doğrultusunda çalışmalar yapabilmesi ve Ankara'da bir AVUKAT EVİ'nin biran önce gerçekleşmesi için, barolarımızın ve avukatlarımızın duyarlı olması ve üye olarak katkıda bulunmaları gerekmektedir. Bu nedenlerle, barolarımızın yapacakları genel kurullarda bu konuyu gündemlerine almalarında, her avukatın bir defaya mahsus olmak üzere, 10.000.000.-

TL bağıшта bulunmaları için, TAVSİYE KARARI alınmasında yarar bulunmaktadır.

TÜRKİYE AVUKATLARI SOSYAL DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA VAKFI SENEDİ

BAŞLÂNGIÇ

Bu vakıf senedinin altında adları ve adresleri yazılı gerçek kişiler tarafından Türk Medeni Kanunu Hükümlerine göre bir vakıf kurulmuştur.

VAKFIN ADI

MADDE 1- Vakfın adı "Türkiye Avukatları Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma Vakfı" olup, işbu resmi senette sadece vakıf denilecektir.

VAKFIN MERKEZİ

MADDE 2- Vakfın merkezi Ankara, adresi Karanfil Sokak 5/62 Kızılay/Ankara'dır. Vakıf yönetim kurulu **teklifi üzerine Mütevelli Heyetin kabul kararı** ve yetkili makamlardan izin alınmak kaydı ile yurt içinde ve/veya yurt dışında şube ve/veya temsilcilikler açabilir.

VAKFIN AMACI

MADDE 3- Türkiye **Barolarına kayıtlı** Avukatların, mesleki, sosyal, kültürel, ekonomik ve sağlık ihtiyaçlarının karşılanmasına, sosyal yardımlaşma ve dayanışmalarına katkıda bulunmak ve bu amaçla kaynak yaratmaktır.

VAKFIN AMACINI GERÇEKLEŞTİRMEK İÇİN YAPİLECEĞİ TASARRUFLAR

MADDE 4-

- a) Üyelerinin, sosyal, ekonomik, kültürel ve sağlık ihtiyaçlarının karşılanması ve dayanışmaları ile ilgili projeler hazırlamak, hazırlatmak,
- b) Üyelerinin mesleki, sağlık, eğitim, kültür, spor, dinlence ve benzer ihtiyaçlarını karşılayacak tesisler kurmak, bu amaçla dispanser, has

tane, huzurevi, tatil yeri, lokal, klüp, otel, restaurant, kreş, yed'i emin deposu ve benzeri yerler açıp işletmek ve/veya işletirmek,

e) Bilimsel araştırma ve incelemeler yapmak ve/veya yaptırmak, hukukun gelişmesine katkıda bulunmak, bu amaçla kurs, konferans, toplantı, seminer, panel, sempozyum, sergi ve benzeri etkinlikler düzenlemek ve/veya düzenlettirmek, ulusal ve/veya uluslararası ödüllü ve/veya ödüksüz yarışmalar yapmak,

d) Üyelerinin mesleki gelişmesini, eğitim ve araştırma etkinliklerini artırmak üzere gerekli araç ve gereç ile mesleki yayınların basım, yayım ve pazarlamasını yapmak ve/veya yaptırmak,

e) Üyelerinden emekli olacaklara, kazaya uğrayanlara veya hasta olanlara veya tabii afete uğrayanlara, malül olanlara, ölenlerin hak sahiplerine, bu vakıf senedinde ve ilgili yönetmeliklerde, yazılı hükümler uyarınca toplu ödeme, aylık ve benzeri yardımlarda bulunmak,

f) Üyelerine vakıf senedinde veya ilgili yönetmeliklerde yazılı hükümler çerçevesinde borç para vermek,

g) Kanuni sınırlamalar hariç, miktar ve değeri sınırlanmış olarak taşınır ve taşınmaz mallara veya her ikisinden müteşekkil her çeşit mal ve mülke mal varlığına, vasiyet, sair ölüme bağlı tasarruflar yoluyla veya satın alma, kiralama suretiyle sahip olmaya, kullanmaya, sahip olduklarını satmaya, devir ve ferağ etmeye, gelirlerini veya kârlarını tahsil ve sarfa, vakfın mal varlığına dair bir veya birden fazla gayrimenkulü veya gelirlerini bir veya birçok defa yatırımda kullanmaya, vakfın amacına aykırı olmamak ve o amaca kısmen veya tamamen tahsis olunmak kaydıyla, vaki bağış veya vasiyet, veya çeşitli ölüme bağlı tasarruflar yoluyla temellük ettiği taşınır ve taşınmaz malları ve paraları idare ve tasarrufa, harcamaya, **mal varlığı üzerinde ipotek tesis etmeye, kaldırmaya, amacına uygun şirketler kurmaya, kurulmuş şirketlere ortak olmaya**, yerli veya yabancı bir veya birden fazla şirketin hisse senetlerini, intifa senetlerini, obligasyonlarını veya diğer hisse temsil eden veya mevcut veya vücut bulacak hak veya alacak ifade eden evrakını ve bilcümle hisse senetlerini ve bütün bunlara ait kuponları almaya satmaya, gelirlerini tahsil ve sarfa, Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre kurulan vakıflar hakkında tüzüğe uygun olarak vakfın amacına benzer olarak faaliyette bulunan yerli veya ya-

bancı vakıflarla işbirliği yapmaya, yabancı vakıflardan yardım almaya, bu yardımın temini için onlarla anlaşmalar akdetmeye, amacına harcayacağı gelirleri artırmak için para mevcutlarıyla veya vakfın mal varlığına dair kıymetlerle bir şirkete katılmaya, katılma paylarına isabet eden temettü veya kar hisselerini sarfa, gayrimenkulleri intifa, sükna gibi mülkiyetin gayri ayni haklarını kabule, bu hakları kullanmaya, mevcut veya vücut bulacak gelirleri ile kuracağı akdi münasebetler için taşınır veya taşınmaz malların rehni dahil her türlü teminatları almaya, muteber kefaletlerini kabule, vakıf gayelerini gerçekleştirmek amacı ile gereğinde ödünç almaya, taşınır ve taşınmaz malları rehin göstermeye vesair teminat iraesine, amacına uygun şartlı bağışları kabule, velhasıl vakfın amaçlarından birinin veya tamamının gerçekleştirilmesi için faydalı ve lüzumlu görülen bilcümle teşebbüs, tasarruf, temellük ve sözleşmeleri işlemleri icraya, Medeni Kanununun 46. maddesinde belirtildiği üzere izinli ve yetkilidir.

h) Ankara'da tüm avukatların kullanımına tahsis edilmek üzere "Avukat Konuk Evi" açmak,

i) Amaca uygun süreli ve süresiz dergi, gazete ve benzeri yayınlar çıkarmak, telif hakları almak, devretmek, kitap basımı yapmak; sigorta, seyahat acentalığı ve her türlü acentalık, komisyon, bayilik, tek satıcılık anlaşmaları yapmak, piyango düzenlemek ve benzeri etkinliklerde bulunmak,

k) Vakfa gelir temin edilmesi ve vakfın amaçlarının gerçekleştirilmesi maksadıyla döner sermayeli işletmeler açmak, her türlü ithalat ihracat yapmak ve diğer faaliyetlerde bulunmak.

VAKFIN MAL VARLIĞI

MADDE 5- Vakfın kuruluş malvarlığı, Türkiye Barolar Birliği tarafından vakfa tahsis edilmiş olan 5.000.000.000.-TL. ile T.B.B. VIII. Genel Kurulunda kabul edilen "Ölüm Yardımı Esasları"nın 10. maddesine göre, T.B.B.'nce bu esaslar gereğince toplanan paraların sadece ölüm yardımında kullanılmak üzere Vakfa devrinden oluşur. Vakıf, bu ilk kuruluş varlığına ilave olarak gerek yurt içinde gerekse yurt dışında her türlü mal ve hakları, bir mal varlığının tamamını veya bir kısmını bağış, vasiyet veya başka suretlerle temellük edebilir. İntifa, sükna veya mülkiyetin gayri aynı haklara sahip

olabilir veya bu hakları herhangi bir hukuki yolla edinebilir.

VAKFIN ORGANLARI

MADDE 6-

- a) Vakıf Başkanı
- b) Kurucular Kurulu
- c) Mütevelli Heyeti
- d) Yönetim Kurulu
- e) Denetim Kurulu
- f) Disiplin Kurulu

VAKIF BAŞKANI

MADDE 7- Türkiye Barolar Birliği Başkanı, bu görevi süresince Vakfın Başkanıdır. Vakıf Başkanı, Vakfı temsil ile Mütevelli Heyet'e başkanlık eder. Diğer kurulların çalışmalarını gözetir. Vakıf Başkanının bulunmadığı zamanlarda, T.B.B. Başkan Yardımcısı, Başkana ait yetkileri kullanır ve görevleri yerine getirir.

KURUCULAR KURULU

MADDE 8- 25 inci maddede yer alan gerçek kişilerden oluşur.

KURUCULAR KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ

MADDE 9- Vakfın çalışmaları ile ilgili önerilerde bulunmaktır. **Süresiz olarak görev yaparlar.**

MÜTEVELLİ HEYETİ

MADDE 10- Vakfın Mütevelli Heyeti, Kurucular Kurulu, Vakıf Başkanı ile T.B.B. Yönetim, Disiplin ve Denetleme Kurulu üyelerinden oluşur. Heyetin başkanı, Vakıf Başkanıdır. T.B.B. Yönetim, Disiplin ve Denetleme kurullarının Mütevelli Heyetteki görevleri, anılan kurullardaki görev süreleriyle sınırlıdır.

MÜTEVELLİ HEYETİN GÖREV VE YETKİLERİ

MADDE 11- Mütevelli heyeti vakfın en yetkili organı olup, görev ve yetkileri;

- a) Vakfın amacının gerçekleşmesi için her türlü kararı alıp uygulamak,

b) Vakıf senedinin taşınmaz mal varlığı edinilmesine, satılmasına ve hibe edilmesine ilişkin maddelerindeki hususlarda karar vermek,

c) Vakfın Yönetim Kurulu, Denetleme Kurulu ve Disiplin Kurulu üyelerini atamak,

d) Yönetim Kurulunun tüm faaliyetlerini denetlemek,

e) Yönetim Kurulunu ibra etmektir.

Mütevelli Heyet; 6 ayda bir Vakıf Başkanının gündemli çağrısıyla olağan toplanır. Ayrıca; Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulunun önerisi ya da Mütevelli Heyet üyelerinin en az yedisinin yazılı başvurusu üzerine Mütevelli Heyet, Vakıf Başkanı tarafından başvuruya uygun gündemli olağanüstü toplantıya çağrılır. Toplantıları Vakıf Başkanı yönetir. Gündemde yazılı olmayan konuların görüşülmesi, toplantıda hazır 5 üyenin yazılı önerisi ve çoğunluğun kabulü ile mümkündür. Bu senette aksine hüküm bulunmayan durumlarda Heyetin toplantı ve karar nisabı salt çoğunluktur. Toplantı tutanakları Vakıf Başkanı ve hazır olan bir üye tarafından imzalanır ve Vakıf Başkanlığınca saklanır.

YÖNETİM KURULU

MADDE 12- Yönetim Kurulu, Mütevelli Heyet tarafından vakıf üyeleri arasından iki yıl için seçilecek 7 asil 7 yedek üyeden meydana gelir. Yönetim Kurulu ilk toplantısında kendi arasından başkan, başkan yardımcısı, genel sekreter ve sayman seçer.

TOPLANTI VE KARARLAR

MADDE 13- Vakıf Yönetim Kurulu ayda en az bir kez toplanır. Yönetim Kurulu Başkanı gerektiğinde Yönetim Kurulunu her zaman toplantıya çağırabilir. Yönetim Kurulu ayrıca başkan yardımcısı ve bir üyenin müşterek çağrısı üzerine de toplanabilir. Toplantı gündemi toplantı gününden en az iki gün önce yönetim kurulu üyelerine duyurulur. Toplantılara Yönetim Kurulunca kabul edilen bir özürü olmaksızın üst üste üç defa katılmayan üyeler, Yönetim Kurulu üyeliğinden çekilmiş sayılır. Bu durumda yerlerine yedek üye alınır. Kararlar üye tam sayısının salt çoğunluğu ile alınır. Kararlar toplantıda **T.B.B.nce** tasdikli

Yönetim Kurulu karar defterine geçirilir ve Yönetim Kurulu üyeleri tarafından imzalanır. Yönetim Kurulunca toplantı olmadığı zamanlarda vakıf işleri ile ilgili kararlar alıp yürütmek üzere başkan, başkan yardımcısı veya üyelerden birisi ile genel sekreterden maydana gelecek 3 kişilik bir icra kurulu kurulabilir. Bu kurulun hangi hallerde ve konularda karar alıp yürüteceği Yönetim Kurulunca tespit edilir.

YÖNETİM KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ

MADDE 14-

- a) Mütevelli Heyetin onayı ve en az Mütevelli Heyet üyelerinin 1/3'ünün kabulü ile her türlü menkul ve gayrimenkul mallar ile paraları, nakdi değeri olan hakları, hisse ve alacak senetlerini ve benzeri kıymetli evrakı, intifa, sükna ve mülkiyetin gayri ayni hakları, bir mal varlığının tamamını veya bir kısmını hibe, vasiyet veya ölüme bağlı diğer tasarruflar yoluyla, yahut satın alma veya kiralama suretiyle temellük ve tasarruf etmek ve suretle iktisap olunan emvalin vakıf mülkiyetine geçirilmesi için gerekli ferağları kabul etmek ve sair her türlü özel veya resmi işleri yapmak, Vakfın amacının gerçekleştirilmesi için vakıf mal varlığının nasıl ve ne zaman ne ölçüde kullanılacağı hakkında karar almak ve bu sebeple vakfın mallarından tasarruf etmek suretiyle ilgili mevzuat çerçevesinde menkul ve gayrimenkul malları satmaya, kiralamaya, gelirlerini tahsile ve sarfa yetkili bulunmak ve gayrimenkuller için tapu dairelerinde gerekli taktirleri vermek,
- b) Vakfın amacının gerçekleşmesi için faydalı olan her türlü tedbiri almak,
- c) Vakfın çalışmalarının gerektirdiği harcamaları yapmak ve ödeme usullerini tespit etmek. Vakıf işlerinde çalıştırılacak vakıf genel müdürü ve ihtiyaç duyulacak diğer personelin tayini ile görev ve yetkilerini, sorumluluklarını, bu personele verilecek ücretleri tespit etmek, lüzum görülen hallerde bunların vakıfla ilişkisini kesmek (bu personelin görev, yetki ve sorumlulukları yönetim kurulunca hazırlanacak bir talimatla belirtilir),
- d) Vakfın bütçe ve bilançoları ile gelir gider cetvelini ve faaliyet raporlarını hazırlamak,
- e) Usulüne göre karar, muhasebe, demirbaş eşya, gayrimenkul eşya defterini tutmak,

- f) Mütevelli heyetine hesap vermek,
- g) Vakıf senedinde yapılacak değişikliklerin hazırlığını yapıp, mütevelli heyetine sunmak,
- h) Mütevelli heyetinin önerilerini dikkate almak,
- i) Vakfa maddi ve manevi yardımı dokunanlardan lüzumlu gör­düklerinin üyeliklerini mütevelli heyetine teklif etmek (yönetim ku­rulunca bu gibilere şilt veya belge de verilebilir),
- k) Vakfın amacının gerçekleşmesi için gerekli tüm işler ve kuracağı tesisler için lüzumlu talimat ve yönetmelikleri hazırlamak, yürürlüğe koymak ve hükümlerini yürütmek,
- l) Vakıf senedine ve vakfın amacına aykırı hareket edenler hakkında hazırladığı dosyaları karar alınmak üzere disiplin kuruluna sevk etmek,
- m) Yönetim Kurulu, yukarıda sayılan görevlerini yaparken, zorunlu veya gerekli gördüğü konularda Mütevelli Heyete teklif götürmek,

VEKİL TAYİNİ

MADDE 15- Yönetim Kurulu gerektiğinde vakfa ait bir veya bir çok işin görülmesi ve vakfa yapılacak şartlı veya şartsız bağışları kabul için kendi üyelerinden veya dışarıdan bir veya birkaç kişiyi temsilci veya vekil olarak tayin edebilir.

DENETLEME KURULU

MADDE 16- Denetleme Kurulu, Mütevelli Heyet tarafından vakıf üyeleri arasından iki yıllık süre için seçilen 3 asil 3 yedek üyeden oluşur.

DENETLEME KURULU GÖREV VE YETKİLERİ

MADDE 17- Denetleme Kurulu vakfın mali işlemlerini denetler. Denetçiler bu görev ve yetkilerini genel hükümler çerçevesinde usulüne uygun olarak yaparlar. Bu cümleden olarak her yıl bilanço, kâr ve zarar hesaplarını inceleyerek, bunların kayıtlara ve vakıf senedi hükümlerine uygun olup olmadığını bir raporla tespit ederler. Denetimler sırasında yasal düzenlemelere ve/veya vakıf senedine aykırı işlemleri mütevelli heyetine bildirir, gerekirse bu hususlarda mütevelli heyetini olağanüstü toplantıya davet eder.

DİSİPLİN KURULU

MADDE 18- Disiplin Kurulu Vakıf mütevelli heyetince vakıf üyeleri arasından iki yıllık bir süre için seçilen 3 asil 3 yedek üyeden oluşur.

DİSİPLİN KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ

MADDE 19- Vakıf Yönetim Kurulunca gönderilen üye disiplin dosyalarını inceler. İnceleme sonucu vakıf senedine ve vakıf amacına aykırı hareket edenler hakkında vakıf üyeliğinden çıkarma kararı alır. Disiplin Kurulu kararları çoğunlukla alınır. **Alınan kararlara karşı Mütevelli Heyet'e başvurularak, itiraz edilebilir. İtiraz sonucu Mütevelli Heyet'in vereceği kararlar kesindir.** Disiplin Kurulu kendisine tevdi edilen dosyalar hakkında azami üç ay içerisinde karar almak zorundadır.

HESAP DÖNEMİ

MADDE 20- Vakfın hesap dönemi takvim yılıdır. Hesap dönemi içerisinde gerekli görüldüğü takdirde, Yönetim Kurulunun önerisi ve Mütevelli Heyetin kabulü ile ek bütçe düzenlenebilir. Vakıf duruma göre işletme veya bilanço defteri tutabilir.

VAKIF SENEDİNDE YAPILACAK DEĞİŞİKLİK

MADDE 21- Vakfın senedi ihtiyaca göre değiştirilebilir. Bunun için Yönetim Kurulunun teklifi ve Mütevelli Heyetin kararı zorunludur. Karar için üye tam sayısının 2/3 çoğunluğunun oyu gerekir.

TEMSİL

MADDE 22- Vakfı, Vakıf Başkanı temsil eder. Vakfı borçlandırıcı işlemlere ilişkin evrakı, Vakıf Başkanı, Vakıf Yönetim Kurulu Başkanı, Başkan Yardımcısı, Genel Sekreteri veya Saymandan en az ikisi imzalar.

ÜYELİK HAKKININ KAZANILMASI VE KAYBI

MADDE-23- Vakıf üyeliğine Türkiye Barolarına kayıtlı avukatlar, yazılı başvuruda bulunmaları ve Mütevelli Heyet'in belirleyeceği giriş aidatını ödemeleri halinde üye olurlar. Baro levhasından silinen avukatların, Vakıf üyeliği kendiliğinden sona erer. Ancak avukatlık mesleğinde 20 yılını doldurmuş olan Vakıf üyelerinin, emeklilik sebebiyle

Baro Levhasından isimlerinin silinmesi halinde, üyelikleri devam eder. Vakıf üyeliğinin devamında Avukatlık Kanunu, Meslek Kuralları ve T.B.B. Kararları esas alınır.

VAKFIN SONA ERMESİ

MADDE 24- Vakfın herhangi bir sebeple feshi gerektiği takdirde feshi, Yönetim Kurulunun teklifi ile Mütevelli Heyet 3/4 çoğunluk ile karar verebilir. Fesih halinde vakfa ait mallar Türkiye Barolar Birliği'ne devredilir.

VAKFIN KURUCULARI

MADDE 25- Vakfın kurucuları aşağıda belirtilmiştir.

—
—
—
—
—

GEÇİCİ MADDELER

Geçici Madde 1- Bu vakfın tescili için gerekli her türlü işlemleri yapmak ve yürütmek üzere ..... yetkili kılınmıştır.

Geçici Madde 2- Vakfın kuruluş giderleri T.B.B. tarafından karşılanır.

AVUKATLIK STAJI ve STAJ YÖNERGESİ

Ülkemizde salt politik amaçlarla açılan Hukuk Fakültelerinin pek çoğu bina, ders araç ve gereçleri ile öğretim elemanları yönünden yetersizdir. Bu nedendir ki, bu durumdaki Hukuk Fakültelerinden mezun olan gençlerimiz hukuki bilgi, yorum gücü yönünden maalesef yetersizdir. Nitekim, 24.07.1998 gün ve 1791/114 sayılı genelgemizle barolara gönderdiğimiz Adalet Bakanlığının 13 Temmuz 1998 gün, B030PER0000007/45260 sayılı yazısı ekindeki başarı oranları listesi bu yetersizliğin en belirgin kanıtıdır (bu genelgemiz ve ekindeki cevabi yazı örneği raporun genelgeler bölümünde yer almaktadır).

Yönetim Kurulumuz, ideal olarak, avukatlık, hakim-savcılık stajı için "STAJ AKADEMİSİ" kurulması gerektiği düşüncesindedir. Bu

akademi iki yıllık olmalı, ilk yıl staj müşterek yapılmalıdır. İkinci yıl avukatlık, hakim-savcılık stajları ayrı ayrı yapılmalıdır. Teorik dersler yanında, özellikle uygulamalı derslere önem verilmelidir. Staj süresince, ayırım yapılmaksızın, bu akademide okuyan bütün stajyerlere, aylık ücret ödenmelidir.

Ancak, böyle bir akademinin kurulması, koşullarının saptanması, mali kaynağının bulunması zaman alacaktır. O halde, bugünkü şartlar içinde avukatlık stajının daha verimli ve faydalı hale getirilmesi önem kazanmaktadır. Bunu dikkate alan Yönetim Kurulumuz, barolara tavsiye niteliğinde olmak üzere "AVUKATLIK STAJ YÖNERGESİ" taslağı hazırlamıştır.

Bu yönergenin hazırlanmasındaki amaç, staj konusunda barolara yardımcı olmak, mümkün olduğunca ülke çapında staj bütünlüğünü sağlamaktır. Bu yönergeye uyup uymamak, baroların kendi takdirindedir. Nitekim bazı barolarımız stajın daha ciddi ve verimli yapılmasını sağlamak amacıyla kendi bünyesi içinde düzenlemeler yapmıştır. Bu çalışmaları takdirle karşılamaktayız.

..... BAROSU AVUKATLIK STAJI YÖNERGESİ

GENEL HÜKÜMLER

MADDE 1- 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ile 15.3.1985 tarihli Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin staja ilişkin hükümleri doğrultusunda yapılacak staj sürecinde uygulanacak bu yönerge, staj eğitim çalışmaları ile denetim, gözetim ve diğer işlemlerinin yürütülmesindeki ilke (kural) ve yöntemleri belirler.

AMAÇ

MADDE 2- Stajyerlerin, Avukatlık Yasası ile Meslek İlke ve Kuralları göz önünde tutularak, mesleki bilgi ve erdemlerinin geliştirilmesi ile staj düzeninin eşit ve hakça uygulanmasını sağlamaktır.

STAJ LİSTESİNE YAZILMA VE STAJA BAŞLAMA

MADDE 3- Baro Staj Listesine yazılmak için yapılacak başvuru, başvuruya eklenecek belgeler, başvurunun incelenmesi, rapor alınması,

isteğın ilanı, kabul veya redde ilişkin karar ve bu karara itiraz kollarında 1136 sayılı Avukatlık Kanununun ilgili maddeleri (m.15,16,17,18,19,20) ile Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin ilgili maddelerinde (m.13,14,15,16,17,18) yer alan hükümler uygulanır.

Stajyerin staj listesine yazılmak için yapacağı başvuru sırasında aranan koşulları taşıması ve staj süresince de bu koşulları yitirmemesi zorunludur.

Avukatlık stajı, Baro Staj Listesine yazılma ile başlar. İtiraz, staj listesine yazılmayı durdurur.

STAJ FORMLARI

MADDE 4- Staj listesine yazılma isteğinde bulunan aday, Baro Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan basılı stajyer formunu da, istenen diğer belgelerle birlikte Baroya teslim eder. Bu tarihten sonra formdaki bilgilerde meydana gelecek değışikliklerin, en geç bir hafta içinde Baroya bildirilmesi zorunludur. Aksi taktirde formda mevcut bilgilere göre yapılan tebligat ve duyurular formu veren için geçerli sayılır.

STAJ DEFTERİ DÜZENLEMESİ

MADDE 5- Baro kaleminde bulunan Staj Defterinde; Staj Listesine yazılan her stajyer için fotoğrafı bir bölüm açılır. Bu bölüme, stajyerin adı-soyadı, baba adı, doğum yeri ve tarihi, başvuru tarihi, staj sicil numarası, mahkemeler ve adalet dairelerinde staja başlama ve bitirme tarihleri, varsa ara verme tarih ve nedenleri, stajyerin yer değıştirirken Baro Müdürüne yaptığı başvuru, hangi avukat yanında staj yaptığı, grup gözetmeni gibi bilgiler günlük olarak işlenir. Stajyerin, staj süresince almış olduğı görevler de staj defterinin kendisine ayrılan bölümünde ayrıca gösterilir. Stajyer, kendisine ayrılan bölümün düzenli ve sağlıklı bilgileri içermesi için Baro kalemine değışiklikleri derhal haber vermekle yükümlüdür.

STAJ DEVAM KARNESİ

MADDE 6- Staj Listesine yazılan stajyerlere, dört bölümden oluşan bir Staj Devam Karnesi verilir. Karnenin birinci bölümünde; stajyerin fotoğrafı, kimlik bilgileri, staj sicil numarası, fakülte diploma tarihi,

numarası, konut adresi ve imzası bulunur. İkinci bölüm; stajyerin mahkeme ve adalet dairelerindeki stajına ayrılarak, stajın yapılacağı ilk mahkeme ve başlama tarihi Baro görevlileri tarafından işlenir, takip eden yer değişikliklerini stajyer, Baro kalemine bildirerek karnesine işletir.

Karnenin üçüncü bölümünde; staj süresince düzenlenen pratik kurlar, konferanslar ve diğer eğitim çalışmalarına ilişkin bilgiler bulunur ve karnede yer alan her yeni bilgi, yapılan çalışma sonunda, görevli grup gözetmeni tarafından paraf (vize) edilir.

Dördüncü bölüm; stajın avukat yanında yapılacak bölümüne ayrılarak, yanında staj yapılan avukat tarafından her hafta düzenli olarak imzalanır ve grup gözetmeni tarafından da 15 günde bir paraf (vize) edilir.

STAJIN YAPILIŞI

MADDE 7- Staj; eğitim, denetim ve gözetiminin, Baro Yönetim Kurulu tarafından yapılması esastır. Yönetim Kurulu bu görevi kısmen veya tamamen kendi arasından seçilecek bir ya da birden fazla üyenin kontrol ve denetiminde görev yapacak bir kurula (Staj Yürütme Kurulu) bırakabilir. Baro Yönetim Kurulu, Staj Yürütme Kuruluna bağlı olarak staj eğitimi verecek bir Eğitim Merkezi oluşturulmasına da karar verebilir.

MADDE 8- Avukatlık stajı; mahkemeler-Adalet Daireleri ile avukat yanında olmak üzere iki bölümde yapılır. Stajyer, bu iki bölüm çalışmalarında da Avukatlık Kanunu, Avukatlık Kanunu Yönetmeliği ve bu Yönergenin belirlediği işleyiş ve kurallara uygun olarak eğitilir, denetlenir ve gözetilir.

STAJ YÜRÜTME KURULU

MADDE 9- Staj Yürütme Kurulu, Baro Yönetim Kurulunun her yıl Kasım ayında yapacağı ilk toplantısında kendi üyeleri arasından görevlendireceği en az bir üye ile Baroya kayıtlı avukatlar arasından seçeceği ve staj çalışmalarına katkıda bulunabilecek en az (3) avuktan oluşur ve görevlendirilen Baro Yönetim Kurulu üyesinin Başkanlığında çalışır.

Staj Yürütme Kurulunun görev süresi 1 yıldır, gerektiğinde bu süre Baro Yönetim Kurulu tarafından değiştirilebilir. Staj Yürütme Kuruluna seçilen üye tekrar seçilebilir.

Staj Yürütme Kurulu, seçilmesini takip eden 15 gün içinde, görevli Baro Yönetim Kurulu üyesinin başkanlığında yapacağı ilk toplantısında, üyeleri arasından bir başkan yardımcısı ve raportör seçer. Seçim sonuçları ve hazırlanacak dönem programı, Baro Yönetim Kuruluna yazılı olarak bildirilir. Staj Yürütme Kurulu en az ayda bir defa toplanır.

Staj Yürütme Kurulu; 2/3 üyenin katılımı ile toplanır ve kararlarını, toplantıya katılanların çoğunluğuyla alır. Oyların eşit olması halinde, Staj Yürütme Kurulu Başkanının oyu iki oy sayılır. Kurulun alacağı kararlar, Baro Yönetim Kurulunun onayı ile geçerlik kazanır. Staj Yürütme Kurulunun karar ve raporları bir dosyada muhafaza edilir.

Stajyerlerin, Staj Yürütme Kurulunda temsili konusunda karar vermeye Baro Yönetim Kurulu yetkilidir.

STAJ YÜRÜTME KURULUNUN GÖREVLERİ

MADDE 10- Staj Yürütme Kurulunun görevleri;

- a) Stajyerin; Avukatlık Yasası ile Meslek İlke ve Kuralları ışığında mesleki bilgi ve erdemlerini geliştirmek, staj düzeninin eşit ve hakça uygulanmasını sağlamak,
- b) Stajyerler ile Baro arasındaki ilişkileri düzenlemek, stajda devamlılığı sağlamak,
- c) Avukat-Stajyer Avukat ilişkilerinin düzenlenmesini sağlamak ve gerek duyulduğunda, karşılıklı istekleri de göz önünde tutarak, stajyerin yanında staj yapacağı avukatın belirlenmesinde yardımcı olmak,
- d) Stajyerlere ait bilgileri içeren stajyer izleme formlarının kurul dosyasında toplanmasını ve değişikliklerin düzenli olarak işlenmesini sağlamak,
- e) Stajyerin eğitimi için gerekli her türlü çalışma ve etkinlikleri düzenlemek,

- f) Stajyerin Adli Yardım Bürosunda çalışmaları konusunda Baroya yardımcı olmak,
- g) Stajyerin hazırlayacağı araştırma raporlarının (tez) incelenmesini-değerlendirilmesini düzenlemek,
- h) Kurulun çalışmalarıyla ilgili dönem raporlarını hazırlayarak Baro Yönetim Kuruluna sunmak,
- i) Stajyerlere yönelik sosyal ve kültürel etkinlikleri, ilgili komisyonlar ile birlikte düzenlemek,
- j) Stajyerlerin, stajla ilgili her türlü sorununa stajın her aşamasında çözüm üretmek,
- k) Avukatlık stajının nitelikli ve verimli geçmesini sağlamaya yönelik olarak gerekli çalışmaları yürütmek,
- l) Baro Yönetim Kurulunun verdiği görevleri yerine getirmek.

Baro Yönetim Kurulu tarafından yapılması esas olup; Baro Yönetim Kurulunun Staj Yürütme Kurulunun oluşturulmasına karar vermemesi ya da bu görevlerin kısmen veya tamamen Staj Yürütme Kuruluna devredilmemesi halinde, bu görevler Baro Yönetim Kurulu tarafından yerine getirilir. Baro Yönetim Kurulunun stajın yürütülmesine ilişkin görevleri Kurula devretmesi, Yönetim Kurulunun sorumluluk ve yetkisini hiç bir şekilde sınırlamaz ve kaldırmaz.

STAJYER KONTENJANININ BELİRLENMESİ, MAHKEME VE ADALET DAİRELERİNDE YAPILACAK STAJ

MADDE 11- Avukatlık stajının ilk altı ayı, Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 20 nci maddesinde belirlenen şekilde mahkemelerde ve adalet dairelerinde yapılır. Adalet Komisyonu tarafından stajyer kontenjanı saptanırken, adalet dairesi ile personel durumu göz önünde bulundurulur ve ilgili Baronun da görüşü alınır.

Staj listesine yazılması kesinleşen stajyer, Barodan alacağı belge ile staj yapacağı Ağır Ceza Mahkemesinin bağlı bulunduğu Adalet Komisyonuna başvurur.

MADDE 12- Mahkeme ve adalet dairelerindeki staj, Cumhuriyet Savcısının veya yargıcın ya da staj görülen daire amirinin denetiminde yapılır. Stajyer, bu süreçte de Baroya karşı sorumlu ve yükümlü olup, Baro Başkanı veya görevlendireceği avukat tarafından da denetlenir. Denetim sonucu düzenlenecek rapor, Baro Başkanlığına gönderilir.

Stajyer yanında staj yaptığı yargıcın ve savcının yardımcısıdır, bir yardımcıdan beklenen özenle çalışmak ve avukatlık mesleğinin onuruna yakışır şekilde kendisine verilen görevleri yapmakla yükümlüdür. Stajyer; mesleki bilgisini geliştirmek amacıyla; duruşmalarda, keşiflerde, soruşturmalarda, kararların görüşülmesinde ve yazılmasında hazır bulunur, dosya ve kararları inceler. Duruşma ve çalışmalarla ilgili notlar alıp, bu notları gerektiğinde yargıç, savcı ve ilişkili bulunduğu grup gözetmeninin yardım ve bilgisiyle değerlendirir.

Stajyerin, kalem işlerinde görevlilere yardımcı olması, hiç bir şekilde, işin niteliği gereği bir defada öğrenilebilecek işlerin stajyere sürekli olarak yaptırılmasına neden olamaz. Stajyer, iş sahipleriyle ve kalem görevlileri ile ilişkilerinde meslek onurunu zedeleyecek davranışlardan kaçınır, mesleğin ilke ve kurallarının korunmasına dikkat eder.

MADDE 13- Stajyer, staja aralıksız devam etmek zorundadır. Stajyerin günlük devamı, staj yapılan yer kaleminde bulundurulmuş imza kartonuna sabah ve öğleden sonra atılan iki imza ile kanıtlanır. Konferans, panel, pratik kur ve diğer eğitim çalışmaları nedeniyle imza atamayan stajyer için, mazeretini belgelemek koşuluyla imza atma zorunluluğu aranmaz.

Stajyerin devamı, Staj Yürütme Kurulu üyelerince denetlenir ve gerek duyulduğunda denetim sonucu bir raporla Baro Başkanlığına duyurulur.

1136 sayılı Avukatlık Yasasının 12. maddesindeki ayrı kurallardan yararlanarak staj yapanların, bu görevleri nedeniyle staja devam edemedikleri gün ve saatler stajyer tarafından belgelendirilmek koşuluyla ve belgelendirilen gün ve saatler ile sınırlı olarak, staja devam zorunluluğu aranmaz.

Yukarıdaki ayırık durumlar dışında stajyerin devam etmediği günler, staj süresine eklenir.

MADDE 14- Mahkemelerde ve adalet dairelerinde yapılan stajın her bölümünün sonunda, stajyerin devamı, genel olarak ilgisi ve başarı derecesiyle ahlaki durumu, ilgili yargıç veya savcı tarafından düzenlenecek bir raporla saptanır. İki suret olarak düzenlenen bu rapor Adalet Komisyonu ve Baro Başkanlığına gönderilir.

AVUKAT YANINDA STAJ

MADDE 15- Avukat yanında staj, Avukatlık Kanununun ilgili maddeleri (m.22,23,24) ile Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin ilgili maddelerinde (m.21 ve 22) yazılı esaslara göre yapılır.

MADDE 16- Mahkemeler ve Adalet Dairelerindeki stajının ilk bölümünün sona erdiği Baroya Cumhuriyet Savcılığı tarafından bildirilen stajyer; önceden olurlu olarak Baroya bildirdiği meslekte en az 5 yıl kıdemli bir avukat yanında stajın ikinci bölümüne başlar. Baro Başkanının veya Yönetim Kurulu üyelerinin isteği ya da ilgililerin başvurusu üzerine, Baro Yönetim Kurulu, stajın başka bir avukat yanında yapılmasına karar verebilir.

Stajyerin, Staj Yürütme Kurulunda görevli ya da staj eğitiminden sorumlu avukatlar yanında staj yapmaması esastır.

MADDE 17- Stajyer, yanında staj yapacağı avukatın bürosuna her gün iş saatlerinde devam etmek zorundadır.

Bu Yönergenin 13. maddesinin 2. fıkrasında gösterilen ayırık kural bu bölümde de uygulanır. Yanında staj yapılan avukat, düzenlenen staj eğitim çalışmaları, konferans, panel vs. etkinliklere katılması ve Baro tarafından verilen görevleri yerine getirmesi için stajyere izin vermekle yükümlüdür.

MADDE 18- Stajyer, yanında staj yaptığı avukatın yardımcısıdır. Stajyer, stajının bu bölümü süresince de kesintisiz olarak staja devam ederek, yanında staj yaptığı avukatın, staj eğitiminin amacına yönelik olarak verdiği işleri yapmak, dava belge ve dosyalarını düzenlemek zorundadır. Stajyer mesleki bilgi ve deneyim kazanmak için bürodaki

dosyaları inceleyerek yanında staj yaptığı avukat ile birlikte değerlendirmek ve staj süresince öğrendiği bilgileri meslek sırrı olarak saklamakla yükümlüdür.

MADDE 19- Yanında staj yapılan avukat, stajyerin mesleki gelişmeleri ile gözetim ve denetimi altında yaptığı çalışmaların nitelik ve niceliklerini somut olarak gösteren raporunu, 3 ve 6 aylık dönemler sonunda Baro Başkanlığına verir. Altı aylık süre sonunda verilen rapor, avukatın stajyere ilişkin değerlendirmesini gösteren kesin rapordur.

Baro Yönetim Kurulu, stajyerle ilgili alınan kararları, gerekli gördüğünde, yanında staj yapılan avukata bildirilir. Yanında staj yapılan avukat, kesin raporunu düzenlerken bu kararları da dikkate alır.

STAJYERİN EĞİTİMİ

MADDE 20- Stajyerin eğitiminin amacı; stajyerin mesleki alanda en geniş şekilde donanımını sağlayacak genel bir program uygulayarak; akademik bilgiyi mesleki uygulamaya dönüştürmek ve stajyeri, ilke ve kuralları doğrultusunda mesleğe hazırlamaktır.

MADDE 21- Stajyerler, eğitim sürecinde; toplu halde yapılacak grup çalışmaları yanında, belirlenecek konularda ve 23. maddede sözü edilen araştırma raporu (tez) dışında, araştırma ve inceleme raporları da hazırlarlar. Bu süreçte stajyer, Baro Başkanlığı veya Yönetim Kurulunca kendisine verilecek diğer görevleri de yapmakla yükümlüdür.

GRUP ÇALIŞMALARI

MADDE 22- Stajyerler, belirlenen eğitim programını uygulamak amacıyla; grup çalışması yaparlar. Stajyerlerin yer alacağı grup, grubun gözetmeni ve stajyer sayısı, Baro Yönetim Kurulu ve/veya Staj Yürütme Kurulu tarafından belirlenir.

Grup çalışmalarında; stajyerlerin araştırma ve inceleme yaparak hazırladıkları raporlar, gruba sunulur ve tartışılır. Grup eğitim çalışmaları, grup gözetmeninin denetiminde yapılır. Her grup kendi arasından bir grup sözcüsü seçer. Grup sözcüsü, grup ile gözetmen arasında iletişimi sağlamakla görevlidir.

Grup gözetmeni, grubunda yer alan stajyerlerin en verimli şekilde staj eğitiminden yararlanmalarını sağlamaya çalışır ve bu amaçla grubundaki stajyerlerin, yanında staj yaptıkları avukatlarla da işbirliği yapar.

ARAŞTIRMA RAPORU (TEZ)

MADDE 23- Stajyerler hukuki bir konu hakkında mesleki açıdan kendi değerlendirmelerini de içeren ve en az 20 sayfadan oluşan bir araştırma raporu (tez) hazırlayarak bu araştırma raporunu (tezi), staj süresinin bitimine en geç iki ay kala vermekle yükümlüdürler. Hazırlanan araştırma raporları (tezler); Baro Yönetim Kurulu ve/veya Staj Yürütme Kurulunun görevlendirdiği kişiler tarafından; "yeterli", "yetersiz" ve "başarılı" olmak üzere değerlendirilir. Başarılı araştırma raporlarından (tezler) dönem sonunda uygun görülenler yayınlanabilir.

Yetersiz araştırma raporları (tezler) ya da bir başka araştırma raporu (tez) ile içerik ve anlatım açısından büyük benzerlik taşıyanlar, staj-yere iade edilerek, aynı konuda ya da bir başka konuda yeni bir araştırma raporu (tez) hazırlaması istenir. Araştırma raporları (tezleri) iade edilenlerin veya hiç araştırma raporu (tez) vermeyenlerin stajları, yeterli yeni bir araştırma raporu (tez) verilinceye kadar sona ermez.

EĞİTİM PROGRAMI - SÜRE

MADDE 24- Bir staj dönemi için 70 saatten az olmamak üzere belirlenecek olan eğitim programı, önceden stajyerlere ve eğitim çalışmalarında görev alacaklara duyurulur. Eğitim programının nasıl ve ne zaman uygulanacağına, bu programdan sorumlu kurul ya da kişilerin görüşlerini alarak Baro Yönetim Kurulu karar verir.

PROGRAMIN NİTELİĞİ

MADDE 25- Eğitim programı esas itibariyle; mesleki bilgi, usul uygulaması, iç hukuk ve uluslararası hukuk olmak üzere dört temel bölümden oluşur ve pratik çalışmalar, konferanslar, seminerler, paneller ve grup çalışmaları şeklinde yürütülür.

Staj Yürütme Kurulu her ay bir konferans ya da panel düzenlemeye özen gösterir.

PROGRAMIN İZLENMESİ

MADDE 26- Stajyer; eğitim programını, konferansları ve düzenlenen tüm panel, sempozyum, kongre gibi etkinlikleri izlemek zorundadır.

Stajyerlerin eğitim programı ve sair etkinliklere katılımı, imza karşılığı kontrol edilir. Beklenmeyen bir nedenle eğitim programı ve etkinliklere katılmayan stajyer, bu durumunu geçerli bir belge ile kanıtlamak zorundadır.

Stajyerin, hastalık nedeniyle devamsızlığı doktor raporu ile kanıtlanır. 10 günü geçen devamsızlıkların tam teşekküllü hastaneden alınacak raporla kanıtlanması esastır.

Yukarıdaki nedenlerle devam edilemeyen süre, staj süresine ilave edilir.

Stajyerin, avukat yanında staj sürecinde de eğitim programı veya diğer etkinliklere katılımı zorunlu bulunduğundan, bu durum eğitim programına ve diğer etkinliklere katılmamak için mazeret sayılmaz. Ancak, eğitim programı veya diğer etkinliklerin herhangi bir şekilde duruşma veya keşifle çakışması halinde, bu ayrık durumun stajyer tarafından önceden yazılı olarak bildirilmesi zorunludur.

MADDE 27- Stajyer, tüm staj süresince, Baro Yönetim Kuruluna ve Staj Yürütme Kuruluna karşı sorumludur. Kendisine verilen görevleri tam ve eksiksiz olarak yerine getirmekle yükümlüdür.

Bu sorumluluk, yanında staj yapılan avukata karşı olan sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

MADDE 28- Baro Yönetim Kurulu, Staj Yürütme Kurulunun önerilerini de dikkate alarak, adli ara vermede stajın aksamaması için gerekli önlemleri alır.

MADDE 29- Stajyerler, TBB ilke kararları ile Meslek Kurallarınının 20 nci maddesine uygun bir kıyafetle başları açık olarak stajı tamamlayarak ant içmek ve her yerde Avukatlık Kanunu ile meslek kural, ilke ve geleneklerine uygun görünüm ve davranış içinde olmak zorundadırlar.

GÖRÜŞME

MADDE 30- Baro Yönetim Kurulu tarafından en az 3 kişiden oluşturulacak bir komisyon, stajyer ile görüşme yapar. Komisyonda Baro Yönetim Kurulu üyelerinin bulunması esastır. Staj süresinin bitiminden önceki bir ay içerisinde yapılacak bu görüşmenin gün ve saati önceden Baro panosunda ilan edilir. Yanında staj yapılan avukat ile gözetmen avukat da bu görüşmeyi izleyebilir.

Komisyon, görüşme sonunda edindiği izlenimleri içeren bir tutanak düzenler. Bu tutanakta stajyer; Avukatlık Kanunu ile İlke ve Kuralları doğrultusunda mesleğin temel nitelikleri açısından değerlendirilir. Komisyon gerek gördüğünde stajyeri bir kez daha görüşmeye davet edebilir. Komisyonun görüş ve önerilerini de içeren bu tutanak, Avukatlık Yasasının 25. maddesi gereğince yapılacak işlemlerde göz önüne alınmak üzere Baro Yönetim Kuruluna sunulur.

STAJIN SONA ERMESİ

MADDE 31- Baro Yönetim Kurulu, eğitim programı tamamlanıp staj süresinin dolması ve yanında staj yapılan avukatın kesin raporunu vermesini izleyen ilk toplantısında; stajyerin stajının sona erdirilmesi konusunda karar vermek üzere bir değerlendirme yapar.

Bu değerlendirmede; stajyerin staj dosyası, mahkeme ve adalet daireleri sorumlularının verdiği raporlar, yanında staj yapılan avukat ve gözetmen avukatın raporları, stajyerin hazırladığı araştırma raporu (tezi), stajyer tarafından hazırlanan grup çalışma raporları, staja devamlılık raporu ile düzenlenen görüşme tutanağını birlikte değerlendirerek (stajyerin ehil ve yeterli bulunması halinde) staj bitim belgesi düzenlenmesine karar verilir. Düzenlenen staj bitim belgesi ile staj sona erer. Baro Yönetim Kurulu, stajı uzatma dahil gerekli gördüğü her türlü kararı alır.

MADDE 32- Avukatlık mesleğine kabul edilenler, Baro Yönetim Kurulunun düzenlediği törende ant içerler.

STAJIN NAKLİ

MADDE 33- Stajın naklinde Avukatlık Yasasının ilgili maddeleri (m.68,69,70) ile bu yönergenin ilgili hükümleri uygulanır.

MADDE 34- Başka illerden naklen gelen stajyerler geldikleri yerde staj eğitimi gördüklerini belgelendirdikleri takdirde Baro Yönetim Kurulunun kararı ile staj eğitiminden kısmen veya tamamen muaf tutulabilirler.

STAJYERİN VEKALET ALMASI

MADDE 35- Stajyer; avukat yanında staja başladıktan üç ay sonra, yanında staj yaptığı avukatın yazılı oluruyla ve onun gözetiminde, İcra Hakimliklerinde, Sulh Mahkemelerinde ve İcra-İflas Dairelerinde görülen dava ve işlerde vekalet alabilir.

STAJ LİSTESİNDEN SİLİNME

MADDE 36- Staj Listesinden silme işlemlerinde, Avukatlık Kanunu ile Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 26 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

Stajyer, stajın devamı süresince yasayla izin verilmiş işler dışında ücret karşılığı iş göremez, Stajyerin, stajı süresince yasak edilmiş bir işle uğraştığı saptanırsa, stajı geçersiz sayılarak staj listesinden adı silinir. Stajı bu şekilde geçersiz sayılanların yeniden staj yapmak için başvurularında, bu durum, kişisel nitelik yönünden dikkate alınır.

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

MADDE 37- Stajyerler, staj eğitim uygulamasına ilişkin istek ve yakınmalarını yazılı ya da sözlü olarak Baro Yönetim Kurulu ile Staj Yürütme Kurulu üyelerine ve gözetmenlerine iletebilirler. Gerek görülürse sözlü olarak bildirilen istek ya da yakınmaların yazılı olarak da verilmesi istenebilir.

Başvuru ilk kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanır. Bu konuda uyuşmazlık halinde Baro Yönetim Kurulunun verdiği karar kesindir.

MADDE 38- Staj Yürütme Kurulunun yapacağı eğitim çalışmaları için gerekli giderler Baro Yönetim Kurulunun kararı ile Baro bütçesinden sağlanır.

MADDE 39- Bu Yönergenin hükümlerini ..... Barosu Başkanlığı ve Yönetim Kurulu yürütür.

MADDE 40- Bu Yönergenin TBB ..... Genel Kurulunda görüşülerek öneri niteliğinde Barolara duyurulması kabul edilmiştir.

MADDE- Staj için yeterli başvuru bulunmayan ve kendi Baro bünyesinde de gerekli nitelikte staj eğitimi verme olanağı bulunmayan Baroların, yazılı başvurusu üzerine konu Türkiye Barolar Birliği tarafından değerlendirilir.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, ilgili Baroların da görüşünü alarak, staj eğitiminin bölgesel olarak bir Baroda yapılmasına ya da başka bir Baroya aktarılmasına karar verebilir. Bu halde kendi bünyesinde staj eğitimi yaptırmayan/yaptıramayan Barolar, staj eğitimi yapılan Baroya bu eğitimin nitelik ve nicelik açısından yükseltilmesinin sağlanabilmesi için katkıda bulunurlar.

(Bu maddenin uygulama olanağı değerlendirilecek)

ÜCRET TARİFELERİ

Çalışma süremiz içinde, CMUK Avukatlık Ücret Tarifesi ve Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin süreleri sona erdiğinden, Yönetim Kurulumuz hazırlanacak yeni tarifelere esas olmak üzere, barolardan görüş ve öneri istemiştir. Ancak, bu isteğimize pek az baro tarafından cevap verilmiştir.

Birlik merkezinde Yönetim Kurulumuzca oluşturulan bir komisyon, barolardan gönderilen önerileri ve tarifeler konusunda Adalet Bakanlığının daha önceleri belirlenen görüşlerini de dikkate alarak her iki tarifeyi hazırlamış, hazırlanan bu tarifeler, Avukatlık Kanununun 168. maddesi ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Değişik 146. maddesi uyarınca onay için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir. Adalet Bakanlığı ilk defa, tarafımızdan hazırlanan CMUK tarifesinde hiçbir değişiklik yapmadan aynen onaylamıştır.

Hazırladığımız ve Bakanlıkça da aynen kabul edilen tarifeye, daha önceki tarifelerde bulunmayan ve fakat meslektaşlarımız için önemli

ve yararlı bazı ilaveler yapılmıştır. Örneğin; 3. maddenin 2. bendine "SORUŞTURMA VE YARGILAMADA AYRI ÜCRET ÖDENİR. HAZIRLIK VEYA SON SORUŞTURMADA BİRDEN FAZLA SANIĞA MENFAAT ÇATIŞMASI OLMADIĞI SÜRECE TEK MÜDAFİ TAYİN EDİLEBİLİR VE MÜDAFİ TAYİN EDİLEN AVUKATA HER SANIK İÇİN AYRI ÜCRET ÖDENİR." hükmü yeni bir ilavedir. CMUK Avukatlık Ücret Tarifesi ve bu tarifenin uygulanması ile ilgili 15.03.1999 günlü, 1822/145 sayılı genelgemiz barolara gönderilmiştir ve birer örnekleri aşağıdadır.

Ancak, hazırladığımız bu tarifenin Bakanlıkça onaylanarak resmi gazetede yayına verildiğinde, Birinci Grup barolar içinde gösterilen Bursa Barosu, unutulmuştur. Size örneğini verdiğimiz tarifede bu husus düzeltilmiştir.

Avukatlık Kanununa göre hazırlanan ve onay için Bakanlığa gönderilen Asgari Ücret Tarifesi, henüz Bakanlıkça onaylanarak gönderilmemiştir. Gönderildiğinde barolara duyurulacaktır.

Sayı :

Ankara 15.03.1999

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1822/145

Barolarımızın önerileri de gözönünde tutularak Türkiye Barolar Birliği'nce hazırlanan CMUK Asgari Ücret Tarifesi 03.03.1999 gün ve 23628 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır. 31.03.1999 tarihinde yürürlüğe girecek olan tarifedeki ücretler, bilindiği gibi, 31 Mart 2000 tarihinden itibaren % 50 artırılarak uygulanacaktır.

Barolarımız, görevlendirdikleri, müdafî meslektaşlarımıza yaptıkları ödemelerden, % 20 oranında (Gelir Vergisi) ve bu vergi üzerinden de % 10 oranında (Fon Payı) tevkifatı yapacaklar ve bunu, 193

sayılı Gelir Vergisi Kanununun 98. maddesine göre vergi dairesine muhtasar beyanname ile bildireceklerdir.

Ayrıca görevlendirilen avukatlara yapılacak ödeme için Barolarımızca KDV de ödenmesi gerekmektedir. Bu ödemenin, normal işler için yürürlükte olan Asgari Ücret Tarifesindeki ücret ödemelerindeki gibi KDV'nin asgari ücret bedeline dahil olduğu şekilde düşünülerek yapılması ve müteakip ay, meslektaşlarımız tarafından ödenmesi uygun olacaktır.

Meslektaşlarımız serbest meslek makbuzlarını buna göre doldurup bir örneğini Baroya vereceklerdir; makbuza hangi müvekkilin işi için olduğu yazılacaktır. Damga pulu gerekmemektedir.

Buna göre 31.03.1999 tarihinde yürürlüğe giren yeni Asgari Ücret Tarifesindeki ücret kalemleri için hesaplamalar, aşağıda gösterildiği biçimde olacaktır:

Raporumuzun hazırlanmasından sonra 1 Nisan 1999 tarihli 23653 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 30.03.1999 tarihli, 99/12623 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile serbest meslek makbuzları ile yapılan ödemelerde sadece stopaj oranı % 20 den % 15'e indirilmiştir.

Bu husus 08.04.1999 gün ve 1288/151 No.lu genelgemizle barolara duyurulmuştur.

1. GRUBA AİT ÜCRETLER İÇİN

1-)

9.000.000.TL Ücret (1. GRUP HAZIRLIK)

9.000.000.TL Asgari ücret (KDV içinde)

1.173.914.TL KDV (7.826.086.TL'nin)

7.826.086. TL'si kesildikten sonraki esas ücret

1.565.217.TL % 20 Stopaj

156.522.TL Stopajın % 10'u fon payı

6.104.347.TL Net ücret

Baro, ek olarak 1.173.914.TL KDV'yi de görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

7.278.261.TL KDV dahil net ücret

2-)

12.000.000.TL Ücret (1. GRUP SULH CEZA)

12.000.000.TL Asgari ücret (KDV içinde)

1.565.217.TL KDV (10.434.783.TL'nin)

10.434.783.TL KDV'si kesildikten sonraki esas ücret

2.086.957.TL % 20 stopaj

208.696.TL Stopajın % 10'u fon payı

8.139.130.TL Net ücret

Baro, ek olarak 1.565.217.TL KDV'yi de görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

9.704.347.TL KDV dahil net ücret

3-)

15.000.000.TL Ücret (1. GRUP ASLIYE CEZA)

15.000.000.TL Asgari ücret (KDV içinde)

1.956.521.TL KDV (13.049.479.TL'nin)

13.043.479.TL KDV'si kesildikten sonraki esas ücret

2.608.696.TL % 20 stopaj

260.870.TL Stopajın % 10'u fon payı

10.173.913.TL Net ücret

Baro, ek olarak 1.956.521.TL KDV'yi görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

12.130.434.TL KDV dahil net ücret

4-)

15.000.000.TL Ücret (1. GRUP ÇOCUK)

15.000.000.TL Asgari ücret (KDV içinde)

1.956.521.TL KDV (13.043.479.TL'nin)

13.043.479.TL KDV'si kesildikten sonraki esas ücret

2.608.696.TL % 20 stopaj

260.870.TL Stopajın % 10'u fon payı

10.173.913.TL Net ücret

Baro, ek olarak 1.956.521.TL KDV'yi görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

12.130.434.TL KDV dahil net ücret

5-)

30.000.000.TL Ücret (1. GRUP AĞIR CEZA)

30.000.000.TL Asgari ücret (KDV içinde)

3.913.043.TL KDV (26.086.957.TL'nin)

26.086.957.TL KDV'si kesildikten sonraki esas ücret

5.217.391.TL % 20 stopaj

521.739.TL Stopajın % 10'u fon payı

20.347.827.TL Net ücret

Baro, ek olarak 3.913.043.TL KDV'yi görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

24.260.870.TL KDV dahil net ücret

2.GRUBA AİT ÜCRET İÇİN

1-)

8.000.000.TL Ücret (2. GRUP HAZIRLIK)

8.000.000.TL Asgari ücret (KDV içinde)

1.043.478.TL KDV (6.956.522.TL'nin)

6.956.522.TL KDV'si kesildikten sonraki esas ücret

1.391.304.TL % 20 stopaj

139.304.TL Stopajın % 10'u fon payı

5.426.088.TL Net ücret

Baro, ek olarak 1.043.478.TL KDV'yi görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

6.469.566.TL KDV dahil net ücret

2-)

11.000.000.TL Ücret (2. GRUP SULH CEZA)

11.000.000.TL Asgari ücret (KDV içinde)

1.434.783.TL KDV (9.565.217.TL'nin)

9.565.217.TL KDV'si kesildikten sonraki esas ücret

1.913.043.TL % 20 stopaj

191.304.TL Stopajın % 10'u fon payı

7.460.870.TL Net ücret

Baro, ek olarak 1.434.783.TL KDV'yi görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

8.895.653.TL KDV dahil net ücret

3-)

14.000.000.TL Ücret (2. GRUP ASLİYE CEZA)

14.000.000.TL Asgari ücret (KDV içinde)

1.826.087.TL KDV (12.173.913.TL'nin)

12.173.913.TL KDV'si kesildikten sonraki esas ücret

2.434.783.TL % 20 stopaj

243.478.TL Stopajın % 10'u fon payı

9.495.652.TL Net ücret

Baro, ek olarak 1.826.087.TL KDV'yi görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

11.321.739.TL KDV dahil net ücret

4-)

14.000.000.TL Ücret (2.GRUP ÇOCUK)

14.000.000.TL. Asgari ücret (KDV içinde)

1.826.087.TL KDV (12.173.913.TL'nin)

12.173.913.TL KDV'si kesildikten sonraki esas ücret

2.434.783.TL % 20 stopaj

243.478.TL Stopajın % 10'u fon payı

9.495.652.TL net ücret

Baro, ek olarak 1.826.087.TL KDV'yi görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

11.321.739.TL KDV dahil net ücret

5-)

28.000.000.TL Ücret (2. GRUP AĞIR CEZA)

28.000.000.TL Asgari ücret (KDV içinde)

3.652.173.TL KDV (24.347.827.TL'nin)

24.347.827.TL KDV'si kesildikten sonraki esas ücret

4.869.565.TL % 20 stopaj

486.956.TL Stopajın % 10'u fon payı

18.991.306.TL Net ücret

Baro, ek olarak 3.652.173.TL KDV'yi görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

22.643.479.TL KDV dahil net ücret

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Vekili
Avukat Hüseyin ERKENCİ

Tebliğler

Adalet Bakanlığından :

**1412 SAYILI CEZA MUHAKEMLERİ USULÜ KANUNUNU
DEĞİŞTİREN 3842 SAYILI KANUN GEREĞİNCE
YAPILACAK HUKUKİ YARDIMLAR İÇİN AVUKATLIK
ÜCRET TARİFESİ**

GENEL HÜKÜMLER

Konu ve Kapsam

Madde 1- 1412 Sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 3842 sayılı Kanun ile değişik 146. maddesi uyarınca baro tarafından müdafiyeye olarak tayin edilen avukatlara yapılacak hukuki yardımlar için ekli ücret tarifesi uygulanır.

Baro Grupları

Madde 2- Avukatlık Ücret Tarifelerinin uygulanması bakımından Barolar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

Birinci Grup :

Adana, Adıyaman, Afyon, Ağrı, Aksaray, Amasya, Ankara, Antalya, Artvin, Aydın, Balıkesir, Bilecik, Bolu, Burdur, Bursa, Çanakkale, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Edirne, Elazığ, Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, Giresun, Hatay, Isparta, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Karaman, Karabük, Kars, Kastamonu, Kayseri, Kırıkkale, Kırklareli, Kırşehir, Kocaeli, Konya, Kütahya, Malatya, Manisa, Mardin, Mersin, Muğla, Nevşehir, Niğde, Rize, Ordu, Osmaniye, Sakarya, Samsun, Sivas, Tokat, Şanlıurfa, Tekirdağ, Trabzon, Uşak, Van, Yozgat, Zonguldak, Yalova.

İkinci Grup :

Batman, Bartın, Bingöl, Çankırı, Erzincan, Gümüşhane, Iğdır, Sinop.

Tarifelerin yürürlüğe girmesinden sonra kurulacak baroların hangi gruba girecekleri, Avukatlık Kanununun 168. maddesindeki usulle belirlenir ve duyurulur. Bu barolarda, yeni grubu belirleninceye kadar, ayrıldığı baronun tarifesi uygulanır.

Avukatlık ücretinin tespitinde, hukuki yardımın yapıldığı yerin bağlı bulunduğu baronun tarifesi uygulanır.

Ücretin Kapsadığı İşler :

Madde 3- Soruşturma sırasında yapılacak hukuki yardım için tarifede gösterilen ücret ödenir.

Müdafi tayin edilen avukata, CMUK Ücret Tarifesine göre makbuz karşılığı ödeme yapılır. Soruşturma ve yargılamada ayrı ücret ödenir. Hazırlık veya son soruşturmada birden fazla sanığa, menfaat çatışması olmadığı sürece tek müdafi tayin edilebilir ve müdafi tayin edilen avukata her sanık için ayrı ücret ödenir.

Ancak, baro tarafından tayin edilen müdafie ödenecek ücret ko-

nusundaki yetki ve sorumluluk, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 3842 sayılı Kanun ile değişik 146. maddesi uyarınca Türkiye Barolar Birliğine ait bulunduğundan, Avukatlık Ücret Tarifesi'nin Bakanlığımızca onaylanması, ücretin bu tarifede gösterildiği şekilde soruşturmanın her safhasında ödenmesi zorunluluğunu içermez.

Hukuki Hizmeti Sona Erdiren Hallerde Ödeme :

Madde 4- Görevsizlik, yetkisizlik, davanın nakli veya başka nedenlerle müdafilik görevi sona ererse, Tarifede yazılı ücretin yarısı ödenir.

İş sahibinin sonradan bir müdafî seçmesi nedeniyle görevi sona eren müdafî ise Tarifede yazılı ücret tam olarak ödenir.

Davaların Birleştirilmesi :

Madde 5- Davaların birleştirilmesi durumunda tek ücret ödenir.

Yarar Çatışması :

Madde 6- Birden çok kişinin savunmasını üstlenen müdafî, yarar çatışması nedeniyle görevinden bütünüyle çekilmek zorunda kalırsa, ücreti tam olarak ödenir.

Dava Vekiline Ücret :

Madde 7- Bu tarife, dava vekillerince sağlanan hukuki yardımlar için de uygulanır.

Uygulanacak Ücret Tarifesi :

Madde 8- Müdafilik ücretinin takdirinde, hukuki yardımın başladığı tarihte yürürlükte olan tarife esas alınır.

Rücu Hakkı :

Madde 9- Yargılama giderleri ile mahkum olan sanıklardan, müdafî ödenen ücreti ödeyebilecek durumda olanlara Türkiye Barolar Birliği derhal rücu eder.

Tarifenin Yürürlük Süresi :

Madde 10- Yeni bir tarifenin onaylanmasına kadar eldeki tarife hükmü devam eder.

Yürürlük :

Madde 11- 3842 sayılı Kanununun 22. maddesiyle değiştirilen Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 146. maddesi uyarınca Türkiye Barolar Birliğince hazırlanan bu tarife, Adalet Bakanlığınca, 26.2.1999 tarihinde onaylanarak 31 Mart 1999 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu tarifedeki ücretler, 31 Mart 2000 tarihinden itibaren **% 50** artırılarak uygulanır.

BİRİNCİ GRUBA AİT AVUKATLIK ÜCRET TARİFESİ

1- Hazırlık aşamasında takip edilen işler için,	9.000.000
2- Sulh Ceza Mahkemelerinde takip edilen davalar için,	12.000.000
3- Asliye Ceza Mahkemelerinde takip edilen davalar için,	15.000.000
4- Çocuk Mahkemelerinde takip edilen davalar için,	15.000.000
5- Ağır Ceza Mahkemelerinde takip edilen davalar için,	30.000.000

İKİNCİ GRUBA AİT AVUKATLIK ÜCRET TARİFESİ

1- Hazırlık aşamasında takip edilecek işler için,	8.000.000
2- Sulh Ceza Mahkemelerinde takip edilen davalar için,	11.000.000
3- Asliye Ceza Mahkemelerinde takip edilen davalar için,	14.000.000
4- Çocuk Mahkemelerinde takip edilen davalar için,	14.000.000
5- Ağır Ceza Mahkemelerinde takip edilen davalar için,	28.000.000

AVUKATLARIN MESLEKİ ve KİŞİSEL SORUNLARI ve BU KONULARDA RESMİ MERCİLERLE ve BAROLARLA YAPILAN YAZIŞMALAR

Yönetim Kurulumuz, meslektaşlarımızın gerek mesleki, gerek kişisel sorunlarıyla yakından ilgilenmiş ve bu sorunların çözümlenmesi amacıyla, resmi mercilerle çeşitli görüşme ve yazışmalar yapmıştır.

Yargıtay'a mürafaa için Ankara dışından gelen meslektaşlarımızın, arabalarını park yerinde bırakabilmeleri, "elden takiplidir" yazılı resmi yazıların avukatlar tarafından ibrazı halinde işleme konulması, karakollarda avukatlara karşı gerekli ilgi ve kolaylığın gösterilmesi, avukatların vekaletname ibraz etmeden tapu sicilini inceleyebilmeleri, Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu Başkanlığı'nca üretilen dosya gömlekleri ücretinin düşürülmesi, hukuk müşavirliği ve avukatların da ek ücret listesine alınması, oluşturulacak Ekonomik ve Sosyal Konsey'e Türkiye Barolar Birliği'nden de bir temsilci alınması, "İdari Usulü Kanunu Ön Taslağı" ile ilgili Birliğimiz görüşlerinin Başbakanlığa iletilmesi, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkındaki Yasada değişiklik yapılması, bazı baro bölgesinde, adliyeye görev için giren avukatlardan, sadece kimlik sorularak çanta ve üzerlerinin aranmaması avukatlar hakkındaki soruşturmaların bizzat savcılarca yapılması, bazı baro merkezlerinde adliye binaları içindeki avukatlar odalarına savcılarca el konulmasının kınanması ve bu uygulamadan ivedi vazgeçilmesi gibi, çeşitli konu ve amaçlarla ilgili olarak resmi mercilerle yazışmalar bunların en önemlileridir.

Bu yazışmalar raporumuzun arkasındaki "Resmi Mercilerle Yazışmalar" bölümünde yer almaktadır.

KOMİSYONLAR

Çalışma dönemimiz içinde yargı, ülke ve meslek sorunlarını, bunların çözüm önerilerini saptamak amacıyla:

- a) Mesleki Dayanışma Komisyonu,
- b) Parlamento ile İlişkiler, Mevzuatı İzleme ve Yargı Reformu Komisyonu,
- c) İnsan Hakları Komisyonu,
- d) Genç Avukatlar Komisyonu,
- e) Dışilişkiler Komisyonu,
- f) Tüketici Haklarını Koruma Komisyonu,
- g) Kamu Avukatları Komisyonu,
- h) Dergi Komisyonu,
- i) Cezaevleri Komisyonu,

adı altında 9 adet komisyon oluşturulmuştur. Bu komisyonların oluşturulması, komisyon çalışmalarının izlenmesi görev ve yetkisi Yönetim Kurulumuzun 23.06.1997 gün 3 no.lu kararıyla Genel Sekreter Av.Özdemir Özok'a verilmiştir.

Komisyonların devam eden çalışmaları hakkındaki kısa açıklamamızı, bilgilerinize sunmaktayız. Bu komisyonlarda görev alan meslektaşlarımıza huzurlarınızda bir kez daha teşekkür etmekteyiz.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BÜNYESİNDE OLUŞTURULAN KOMİSYONLAR VE FAALİYETLERİ

T.B.B.'nin çalışmalarını tabana yayarak ortak düşünce ve eylem oluşturma amacıyla Birlik bünyesinde sürekli komisyonlar oluşturulmuş ve tüm Barolarımıza da duyurulmuştur. Parlamento ile İlişkiler, Mevzuatı İzleme ve Yargı Reformu Komisyonu, Eğitim Komisyonu, İnsan Hakları Komisyonu, Mesleki Dayanışma Komisyonu, Kamu Avukatları Komisyonu, Tüketici Hakları Komisyonu, Dış İlişkiler Komisyonu, Genç Avukatlar Komisyonu ve Dergi Komisyonu adı altında kurulan ve özveri ile çalışan meslektaşlarımızdan oluşan bu komisyonların, Barolarımızın katkıları ile giderek genişleyip etkinleşmesi amaçlanmıştır.

PARLAMENTO İLE İLİŞKİLER

MEVZUATI İZLEME VE YARGI REFORMU KOMİSYONU

TBMM'ne sunulan yasa teklif ve tasarılarının, önem ve gündem sıraları gözetilerek, alt komisyonlar oluşturulup incelenmesi ve hazırlanan raporların TBB Başkanlığı aracılığıyla TBMM'ne (gerekirse giderek) sunulması için çalışmalar yapmak üzere kurulan Komisyon, bu amaçla; "Yargı Reformu Paketi" adı altında TBMM'ne sunulan kanun tasarı ve tekliflerini öncelikle inceleyerek; "Bazı Örgütlü Suçlarla Mücadele Kanun Tasarısı", "Adliye Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı" ve "Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması hakkında Kanun Tasarısı" üzerinde çalışarak, TBMM'ne sunulmak üzere rapor düzenlemiştir.

Komisyon, Yargı Reformu Paketi içinde yer alan "3167 Sayılı Yasada Yapılacak Değişiklik", "İcra İflas Kanunu Değişiklik Teklifi", "Bazı Kanuni Para Cezalarının İdari Para Cezasına Dönüştürülmesine Dair Kanun Tasarısı", "Uzlaştırma Kurulu Kuruluş Görev ve Yetkilerine İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı", "Cezaların İnfazı Hakkında Kanun ve Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkındaki Kanun Değişikliği Yapılması Hakkındaki Kanun Tasarısı" üzerinde yaptığı incelemeler sonucu, söz konusu yasa tasarı ve tekliflerine ilişkin alt komisyon raporlarını da hazırlamıştır.

Tüm Barolarımızın görüş ve önerilerine açık olan Komisyon, 15.12.1998 tarihinde başladığı çalışmalarını, her hafta düzenli olarak toplanarak sürdürmektedir.

EĞİTİM KOMİSYONU

1998 yılında tüm Barolara staj yönergesi konusunda yapılan duyuru sonucu Birliğimize gönderilen çeşitli Baroların staj yönetmeliklerini inceleyen komisyon, Avukatlık Staj Yönergesi düzenlenmesi konusunda çalışma yapmıştır. Komisyonun, T.B.B. bünyesinde yer alan "Genç Avukatlar Komisyonu" ile de bağlantılı olarak yaptığı bu çalışmalar sonunda düzenlenen "Avukatlık Staj Yönergesi" değerlendirilmek üzere Birlik Başkanlığına verilmiştir.

Meslek içi eğitim paneller zincirini gerçekleştirmek için de çalışma yapan Komisyon, planlanan Sorumluluk Hukukuna ilişkin paneller dizisinin ilkinin; 20.02.1999 tarihinde "Hekim Sorumluluğu" konusunda düzenlemiştir. Ankara Adliye Sarayı Konferans Salonunda T.B.B. Genel Sekreteri Av.Özdemir ÖZOK'un oturum başkanlığında yapılan bu panele konuşmacı olarak; Dr.Füsün SAYEK (T.T.B. Merkez Konseyi Başkanı), Prof.Dr.Yüksel ERSOY (A.Ü.S.B.F. Öğretim Üyesi), Prof.Dr.Erzan ERZURUMLUOĞLU (Ç.Ü.Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi) ve Doç.Dr.İ.Teoman BENLİ (S.S.K. Eğitim Hastanesi Öğretim Üyesi) katılmışlardır. Panelin hekimlere ve diğer illere taşınması konusunda, istekler komisyona iletilmiş olup, bu konuda çalışmalar sürdürülmektedir.

Sorumluluk hukukuna ilişkin paneller zincirinin; "Avukat, Yargıç ve Savcı Sorumluluğu" ile sürdürülmesi planlanmış olup, hazırlıkları yapılmaktadır.

Bilirkişilik kurumunun günümüz uygulamasında geldiği nokta, ciddi bir yargılama sorununa dönüşmeye başlamıştır. Meslektaşlarımızın yoğun eleştirilerine neden olan bu kurumun; uygulamadaki aksaklıkları belirlenerek, olması gereken boyutlara çekilebilmesi amacıyla Komisyonda ön çalışmalara başlanmıştır. Sorunun tüm yönleriyle sergilenip değerlendirilebilmesi, meslektaşlarımızın katkıları ile mümkün olacağından, bu konuda Barolara duyuru yapılarak, uygulamaya ilişkin verilerin toplanması düşünülmüştür. Yapılan duyuru sonucu toplanacak bilgi-belge ve önerileri de değerlendirecek olan komisyonun bu konudaki çalışmaları sürmektedir.

Eğitim Komisyonunun "sorumluluk hukuku" ve diğer mesleki konularda düzenlemeyi hedeflediği panel-konferans-açık oturum gibi etkinliklerin, ülke çapında meslektaşlarımıza ulaşabilmesi, kuşkusuz, Barolarımızın öneri ve katkıları ile gerçekleştirilecektir.

İNSAN HAKLARI KOMİSYONU

Ülkemizde insan haklarının korunması ve özellikle savunma mesleği mensuplarının bu konuda bilgi ve pratiğinin geliştirilmesi; insan

hakları ihlallerini izleme, yurt içinde bu konuda ilgili ve yetkili merciler ile ve yurt dışında Uluslararası Barolar Birliği'nin bu konuda kurmuş olduğu İnsan Hakları Enstitüsü ile temas ve işbirliği yaparak, evrensel boyutta bir insan hakları hukukunun yerleşip kurumlaşması için katkıda bulunma amaç ve düşüncesi ile kurulan Komisyon; başta Anayasa olmak üzere tüm mevzuatımızın temel insan hak ve özgürlükleri çerçevesinde incelenmesi, taraf olduğumuz uluslararası belgeler ışığında; adil yargılanma hakkı, savunma mesleği mensuplarına yönelik hak ihlalleri, işkence ve kötü muamele, ceza ve tutuklevleri, çocuk ve kadın hakları, vatandaşlık ve mültecilik hakları, ırkçılık-ırkçılıkla mücadele gibi temel konularda ayrıntılı çalışma yapmaktadır. Kamuoyunu yakından ilgilendiren; "Göktepe davası", "Manisalı gençler davası", "Sivas Davası", "Bahçelievler katliamı davası" ve "Gazi mahallesi olayları davası" olarak bilinen davalar da Komisyon tarafından izlenmiştir.

7-9 Aralık 1998 tarihinde TODAI tarafından düzenlenen "Türkiye'de İnsan Hakları Konferansı"na katılarak TBB adına "Bağımsız ve Yansız Yargılanma Hakkı" konulu bir tebliğ sunan komisyon; "Adil Yargılanma Hakkı", "Çocuk ve Kadın Hakları", "mültecilik ve mülteci hakları", "Türkiye'de Vatandaşlık Hakları" konularında yaptığı çalışmalar ile "Anayasamızın Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Işığında Değerlendirilmesi" konulu incelemesine ilişkin raporlarını hazırlamaktadır.

Komisyon ayrıca, meslektaşlarımızın insan hakları konusunda mesleki bilgilerinin genişletilmesi için BM İnsan hakları bildirgesi ile uluslararası sözleşmeler ışığında, adil yargılama ve AİHM gibi konuların değerlendirileceği seminer, panel ve konferansların -Eğitim Komisyonu ile işbirliği içinde- düzenlenmesini ve bu konularda broşür, bildiri şeklinde yayın yapmayı da planlamaktadır. Yapılan ve yapılması planlanan çalışmalara tüm meslektaşlarımızın katılımını sağlamak amacıyla Barolarımıza duyurulan komisyonun çalışmaları devam etmektedir.

MESLEKİ DAYANIŞMA KOMİSYONU

Avukatların mesleki, sosyal, kültürel, ekonomik ve sağlık sorunlarının çözümü ile sosyal yardımlaşma ve dayanışmalarına katkıda bulunmak için çalışma yapmak üzere kurulan komisyon, öncelikle, bu amaçla bir vakıf kurulması konusunda araştırma yaparak, hazırladığı vakıf senedi taslağını değerlendirilmek üzere Başkanlığa sunmuştur. Komisyon çalışmalarını sürdürmektedir.

KAMU AVUKATLARI KOMİSYONU

Kamu Kurum ve Kuruluşlarında görev yapan meslektaşlarımızın sorunlarının çözülmesi amacı ile kurulan komisyon; sorunların yetkililere iletilmesi ve izlenmesi konusunda etkin çalışma yapmaktadır. Bu bağlamda 27.03.1998 tarihinde Ankara Adliye Sarayı Konferans Salonunda Birliğimizce düzenlenen "Türkiye'de Kamu Avukatı ve Sorunları" konulu panelin gerçekleştirilmesinde etken olmuştur. Halen "Devlet Kamu Avukatlığı Kanunu" adı altında bir yasa taslağı hazırlığı içinde olan komisyon, bu çalışmaları ile kamu avukatlarının sorunlarının köklü çözümünü sağlayacak özel-özerk bir yasanın çıkmasını amaçlamaktadır.

TÜKETİCİ HAKLARI KOMİSYONU

1999 yılı sonunda kurulan Komisyon, kuruluş aşamasında konunun gereği gibi kavranarak değerlendirilebilmesi amacıyla araştırma yapmış, ayrıca Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Tüketicinin ve Rekabetin Korunması Genel Müdür Yardımcısı Sn.Özcan Güler tarafından komisyon üyelerine TBB'de bir brifing verilmiştir. 18-19 Mart 1999 tarihinde Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nda düzenlenen Tüketici Konseyi çalışmalarına, 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun uyarınca TBB adına 3 temsilci ile katılan komisyon, 4077 sa-

yılı Yasada yapılması düşünölen değişiklikler, tüketicinin bilinçlenmesi ve haklarının açıklanması, amacıyla televizyonda yapılacak yayınlarla ilgili yönetmelik hazırlanması gibi hukuki konularda açıklamalarda bulunarak, konsey çalışmaları sırasında Birliğimizi temsil etmiştir.

DERGİ KOMİSYON RAPORU

Yayın kurulumuz 1997 yılı ortalarında göreve başlamış, göreve başladığında öncelikle 1997 yılı dergilerini çıkarmıştır.

Yayın Kurulu 1998 yılı programını yaparken

- Derginin niteliğine,
- Derginin süresinde çıkarılmasına,
- Abonelerine düzenli ulaştırılmasına,
- Derginin yayın giderlerinin, kendi olanakları ile karşılamasına,
- 1998 yılı içinde 3 sayı çıkarılması kararlaştırılmıştır. Sayılar zamanında çıkarılmış ve çok az hata ile abonelerin eline ulaştırılmıştır.

1998 yılı içinde dergilerin içerik yönünden kalitesine azami özen gösterilmiş, abonelerimizden bu konuda övgü dolu mesajlar alınmıştır. Derginin yayın maliyetini karşılamak için reklam alınarak önemli bir gelir sağlanmıştır.

Cumhuriyetimizin 75. yılı nedeniyle 1998 yılı içerisinde "Türk Hukuk Bibliyografyası 1928-1942" isimli bir eser yayınlanmıştır.

1998 yılı içinde 438.251.744.-TL.abone geliri, T.İş Bankasından 900.000.000.-TL.reklam geliri elde edilmiş, Türkiye Barolar Birliğinden 524.000.000.-TL. aktarılmıştır.

TÜRK CEZA KANUNU TASARISI HAKKINDA DÜŞÜNCELER ve YAPILAN İŞLER

Adalet Bakanlığınca oluşturulan bir komisyonun hazırladığı TÜRK

CEZA KANUNU TASARISI'nın, Bakanlar Kurulu tarafından, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sevk edilmekte olduğunun duyulması, üzerine Başbakanlığa ve Bakanlara 28.01.1998 tarihli bir yazı gönderilerek, Birliğin düşünceleri iletilmiştir.

Devlet Bakanı Sayın Salih Yıldırım, gönderdiği 12.02.1998 tarihli ÖKM/008/800/00210 sayılı cevabi yazıyla düşünce ve hassasiyetimizin paylaşıldığını bildirmiştir. Ayrıca Devlet Bakanı Sayın Işın Çelebi tarafından Başkanlığımıza gönderilen 13.02.1998 tarihli B.02.0.013/15.00-01143 sayılı yazıyla, isteğimizin Başbakanlığa ve Adalet Bakanlığına iletildiği bildirilmiştir.

Birliğimizce gönderilen yazı ile cevabi yazıların örnekleri aşağıdadır.

Ankara 28.01.1998

Sayın .....

T.C..... Bakanı

ANKARA

Adalet Bakanlığı'nda kurulmuş olan komisyonun hazırladığı Türk Ceza Kanunu Öntasarısı'nın Bakanlar Kurulu'na sunulduğunu ve Bakanlar Kurulu'nun da TBMM'ne bir Kanun tasarısı olarak gönderme eğiliminde olduğunu basında yer alan haberlerden öğrenmiş bulunuyoruz.

Ceza Kanunu, her ülkenin en temel bir kaç yasasından birisidir. Adalet Bakanlığı Komisyonu'nun hazırladığı öntasarı ise, sadece bir kaç maddede değişikliği öngörmemekte, Kanunun hükümlerini ve sistemini tamamen değiştiren yepyeni bir tasarı niteliği taşımaktadır. En temel kanunlardan biri olan Ceza Kanunu'nu bu şekilde değiştirmeyi

öngören bir tasarının, hukuk kamuoyunda hiç tartışılmadan TBMM'ne sevki, ileride düzeltilmesi olanaksız sakıncalara neden olabilir. Böyle bir temel kanunu tamamen değiştiren tasarının Meclis'e sevk edilmeden önce mutlaka Hukuk Fakültelerinin, Yüksek Yargı Organlarının, Baroların ve tüm hukukçuların görüşlerinin alınması; bu görüşlerin Ceza Hukuku uzmanlarından oluşan komisyonda yeniden değerlendirilmesi ve uygun bulunan görüşlere göre gerekli düzeltmelerin yapılması gerekir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu'nun bu görevi yerine getirmesine olanak yoktur. Herşey bir yana, komisyon üyesi Sayın Milletvekilleri Ceza Hukuku uzmanı değildirler. Ayrıca her maddeyi ayrıntılı olarak uzun süre tartışmaya Adalet Komisyonu'nun sayın üyelerinin vakti olmayacağı da açıktır.

Sözkonusu Öntasari, Aralık 1997'nin son günlerinde Türkiye Barolar Birliği'ne gönderilmiş ve tarafımızdan da Barolara iletilmiştir. Ancak, yeni bir temel kanunu incelemek için bu süre son derece yetersizdir. Çünkü, kanunun sisteminin incelenmesi, yürürlükteki kanun ile yeni taslağın karşılaştırılması ve farklılıkların saptanması, taslağın maddeleri arasındaki uyumun incelenmesi, suçlar için öngörülen cezaların mukayeseli incelenerek değerlendirilmesi, yerleşmiş yargı kararları ile maddenin yeni şeklinin karşılaştırılması ve nihayet çeşitli uluslararası sözleşmelerle mukayeseli incelemenin yapılması, mutlaka yerine getirilmesi gereken asgari inceleme konularıdır ve bu çalışmanın daha uzun bir zamana gereksinim göstereceğine kuşku yoktur.

Bu nedenlerle, Öntasari'nın Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne hükümet tasarısı olarak gönderilmeyerek, bu çalışma ve tartışmalara olanak sağlanmasını takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

DEVLET BAKANI

Özel

ÖKM/008/800/00210

12.02.1998

Sayın Av.Eralp ÖZGEN

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

İLGİ : 28.1.1998 tarihli yazınız.

İlgi sayılı yazınız ile "Türk Ceza Kanunu'nda yapılması öngörülen kapsamlı değişiklikler'in" kamuoyunda ve hukuk çevrelerinde değerlendirilerek, muhtemel tekliflerin de dikkate alınması hususundaki hassasiyetinizin, tarafımızdan da paylaşıldığının bilinmesini rica eder, bu vesile ile sevgi ve saygılar sunarım.

Prof.Dr.M.Salih YILDIRIM

Devlet Bakanı

T.C.

DEVLET BAKANLIĞI

Sayı : B.02.0.013/15.00-01143

13.2.1998

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 28/1/1998 tarihli ve sayısız yazı.

Adalet Bakanlığı'nca hazırlanmış bulunan Türk Ceza Kanunu Öntasarısı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne gönderilmeden önce hukuk fakültelerinin, yüksek yargı organlarının, baroların ve tüm hukukçuların görüşlerinin alınması suretiyle yeniden değerlendirilmesi konusunda Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'ndan alınan ilgi yazının

sureti ilişikte gönderilmiştir.

Konunun incelenerek sonucunun bildirilmesini rica ederim.

Işın ÇELEBİ

Devlet Bakanı

Eki :

Yazı sureti

Dağıtım :

Başbakanlığa

Adalet Bakanlığına

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

(Karanfil Sokak; No: 5/62 06650 Kızılay/ANKARA

YASAMA DOKUNULMAZLIĞI KONUSUNDA DÜŞÜNCELERİMİZ

Yasama yetkisini kullanarak T.B.M.M. üyeleri, parlamentodaki görevlerini, korkusuzca ve bir ceza tehdidi altında olmadan yerine getirebilmelidir. Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açıklamaktan sorumlu tutulmamalıdır. Milletvekillerinin bu kesin dokunulmazlığı ve yasama sorumsuzluğu hiçbir ceza tehdidi altında olmadan, korkusuzca ve özgürce yasama faaliyetlerinde bulunmalarını sağlayacaktır. Anayasa'da bu konuda düzenleme, milletvekillerine bir güvence olmaktadır.

Milletvekillerinin Meclis çalışmalarındaki sorumsuzlukları di-

şındaki suç isnadları nedeniyle dokunulmazlıklarının kaldırılmasına ilişkin Meclis kararı olmadıkça haklarında koğuşurma yapılamamakta yargı önüne çıkarılamamaktadır. Seçimden önce veya sonra bir suç işlediği ileri sürülen milletvekillerinin görevleri süresince Meclis kararı olmadıkça sorguya çekilememeleri, yargılanamamaları, ceza adaletindeki eşitliği bozmakta milletvekillerine bir "ayrıcalık" getirmektedir. Bu durum "kanun önünde eşitlik"i düzenleyen Anayasamızın 10. maddesine de aykırıdır.

Geçmişte ve günümüzdeki uygulamalarda, suç işledikleri ileri sürülen pekçok kişi için T.B.M.M. üyeliği, koruyucu bir kalkan niteliği kazanmıştır. T.B.M.M. suç işlediği ileri sürülen milletvekillerinin dokunulmazlıklarını kaldırmayarak yargı önüne çıkmalarını çoğunlukla engellemiştir. Bünyesinde zanlı ve sanıkları barındıran bir yasama meclisinin giderek saygınlığı da zedelenmektedir.

Meclis çalışmalarındaki sorumsuzlukları dışındaki suç isnadları nedeniyle Meclis kararı olmaksızın milletvekilleri hakkında koğuşurma yapılmalı, yargılanmaları sağlanmalıdır. Yasama sorumsuzluğu dışında "Milletvekili dokunulmazlığı" olmamalıdır. Haksız ve asılsız suçlamalarla töhmet altında bırakılan milletvekilleri yargı önünde aklanarak onurla yasama görevlerine devam edebilmelidir. Bu durum, giderek zedelenen milletvekili saygınlığını da koruyacak ve yükseltecektir.

Burada kesinlikle korunması gereken, milletvekilinin yasama faaliyetlerini sürdürmesidir. Koğuşurma ve yargılama aşamalarında hiçbir şekilde zor önlemleri uygulanmamalı, tutulamaz, tutuklanamaz ve ihzar edilemez hükümleri de getirilerek, milletvekillerinin yasama faaliyetleri engellenmeden yargılanabilmelidir. Ağır cezayı gerektirecek suçüstü hali bu hükmün dışında tutulabilir.

Yargılama sonunda kesin hüküm giyme halinde, bu hükümlülük milletvekili seçilmeye engel değilse cezanın infazının dönem sonuna bırakılması, kesinleşen hüküm milletvekili seçilmeye engel değilse cezanın infazının dönem sonuna bırakılması, kesinleşen hüküm milletvekili seçilmeye engelse milletvekilliğinin kendiliğinden son bul-

ması kabul edilmelidir. Böyle bir düzenlemeyle ceza kanunları karşısındaki eşitlik sağlanarak milletvekili ayrıcalığı kalkacak, suç isnadıyla töhmet altında kalan milletvekilleri aklanma fırsatı bulacak, suçluların sığınma yeri ve kalkanı izlenimini veren T.WB.M.M.de saygınlığına kavuşacaktır.

Yasama organındaki üyelerin, yasama görevlerini korkusuzca ve bir ceza tehdidi altında kalmadan yapması, devlet içindeki kuvvetler ayrımında ne kadar önemli ise, mahkemelerin bağımsızlığı, yargıç ve savcılarının teminatı da yargı yetki ve görevi de o denli önemlidir.

Yasama dokunulmazlığı ile ilgili Anayasamızın 83. maddesi yukarıda önerildiği biçimde değiştirildiğinde, politik birer kişi olan milletvekillerini yargılayacak organların da politik etki ve baskı altında bulunmaması şarttır. Yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesi tam olarak sağlanmalıdır. Bu nedenle, hakim ve savcılarının denetimi ile ilgili 144. md. ve Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun oluşumuyla ilgili 159. md.de ele alınarak yargı organlarının yürütme organlarının etki ve baskısından kurtarılarak yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesi tam olarak sağlanmalıdır.

Anayasanın 83. maddesinin değiştirilmesi için meclise bir kanun teklifi verilmişti. Komisyonlardan geçti, meclis gündemine getirildi. Fakat her iki oylamada da teklif, kabul için öngörülen çoğunluğu sağlayamadı. Oysa getirilen teklif, dokunulmazlık kurumunu sadece bazı suçlar için kaldırmayı öngören yetersiz bir değişiklik teklifiydi.

Yukarıdaki açıklamalar ve gerekçeler doğrultusunda değiştirilerek 83. md. aşağıdaki şekilde olmalıdır.

"Madde 83. Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeleri, meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, meclis genel kurulunda ve komisyonlarda ileri sürdükleri düşüncelerden bunları meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulamazlar.

Seçimden önce veya sonra birinci fıkra dışında kalan söz ve eylemlerinden dolayı suç işlediği ileri sürülen milletvekili hakkında gerekli cezai koğuşturma ve yargılama için Türkiye Büyük Millet Meclisinin kararına gerek yoktur.

Milletvekili, hazırlık soruşturması ve yargılama sürecinde tutulamaz, tutuklanamaz, ihzar edilemez ve yasama faaliyetleri engellenemez. Ağır cezayı gerektirecek suçüstü halleri bu hükmün dışındadır. Ancak, yetkili makam, durumu hemen ve doğrudan doğruya T.B.M.M.ne bildirmek zorundadır.

Milletvekili hakkında seçimden önce veya sonra verilmiş ve kesinleşmiş bir ceza hükmü, milletvekili seçilmeye engel değilse, hükmün yerine getirilmesi dönem sonuna bırakılır. Milletvekili süresinde zamaşımı işlemez. Verilen hüküm, milletvekili seçilmeye engelse T.B.M.M. üyeliği kendiliğinden sona erer.

T.B.M.M.deki siyasi parti gruplarınca yasama dokunulmazlığı ile ilgili görüşme yapılamaz ve karar alınamaz.

Milletvekilleri hakkındaki davalarla ilgili hazırlık soruşturmasının yürütülmesi, dava açılması ile yargılama usul ve esasları kanunla düzenlenir."

Önümüzdeki 18 Nisan 1999 seçimleri sonucunda oluşacak yeni Meclisin Anayasanın "Yasama Dokunulmazlığı" ile buna bağlı olarak değişmesi gereken diğer maddelerinin ele alınmasını sağlayacak girişimlerimiz yinelerek devam edecektir.

CEZAEVLERİ ZİYARETLERİ

Yönetim Kurulumuz, Türkiye'deki ceza ve tutukevlerinin fiziki durumlarını, buralarda yapılan uygulamaları incelemek, şikayet ve yakınmaları saptamak, ceza ve tutukevi yetkililerinden bilgi almak bu konularda Birliğimizin görüş ve önerilerini saptamak üzere bir komisyon oluşturmuştur. Bu komisyon Adalet Bakanlığının izni ve Başsavcılıklara talimatıyla aşağıda açıklanan program çerçevesinde bazı ceza ve tutukevlerini ziyaret ederek incelemeler yapmıştır.

Bu ziyaret ve incelemeler için anlayış ve yardımlarından dolayı Adalet Bakanlığı'na teşekkürlerimizi bir kez daha huzurlarınızda sunmaktayız.

ZİYARETLER :

- a) 16 Mart 1998 Pazartesi : Diyarbakır Cezaevine ziyaret,
- b) 18 Mart 1998 Çarşamba : Eskişehir ve Bilecik Cezaevlerine ziyaret,
- c) 23 Mart 1998 Pazartesi : Bayrampaşa, Çocuk-Kadın Cezaevlerini ziyaret,
- d) 24 Mart 1998 Salı : Aydın Cezaevine ziyaret,
- e) 25 Mart 1998 Çarşamba : İzmir Buca Cezaevini ziyaret,
- f) 26 Mart 1998 Perşembe : Ankara Kapalı, Açık ve Çocuk Cezaevlerini ziyaret.

Komisyon bu ziyaretlerden sonra, 19-21 Mart 1998, 26-30 Mart 1998 tarihlerinde, Ankara'da komisyon çalışmaları yaparak, ziyaret izlenimlerini değerlendirmiştir.

Uzun yıllar Amerika'da ceza ve tutukevleri üzerinde inceleme ve çalışmalar yapan Sayın Melda Türker ile temasa geçilerek, bu çalışmalarımıza katılması için Türkiye'ye davet edilmiş, bu davete uyan Sayın Melda Türker Türkiye'ye gelerek bütün çalışmalara, ceza ve tutukevleri ziyaretlerine komisyonla birlikte katılmıştır. Kendisine ve komisyona üyelerine huzurlarınızda teşekkür ediyoruz.

ÇOK TARAFLI YATIRIM ANLAŞMASI (MAİ) KONUSU

Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı, Birliğimize gönderdiği 20.11.1998 gün ve B.02.1.HM.O.YSGM.01.01-İ.İ.-79321 sayılı yazısıyla : Ekonomik İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı (OECD) ülkeleri arasında, yabancı yatırımların ve yatırımcıların ayrımcı muamelelerden korunması ve böylece yabancı sermayenin teşvik edilmesini düzenleyen Çok Taraflı Yatırım Anlaşması (MAİ) görüşmelerinin Paris'te yürütülmekte olduğunu, bu amaçla OECD yazmanlığı tarafından 2 Aralık 1998 tarihinde sivil toplum örgütlerinin katılacağı

bir seminer yapılacağı, bu seminerde a) anlaşmanın yapısı ve içeriği, b) ayrımcılık ve yatırımların korunması, c) hükümlerlik konusu, d) istihdam ve çevre konularının tartışılacağı, seminere Birlik adına bir temsilcinin katılması bildirilmiştir.

Ülkemizin, bir bakıma, hükümlerlik hakkının ihlali niteliğinde olan bu anlaşmaya Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca karşı çıkılması ve söz konusu seminerde Kurulumuzun bu görüşünün açıklanması düşünülmüştür. Ancak, özellikle Fransa'nın karşı çıkması ve girişimden çekilmesi gibi nedenlerle OECD ülkeleri bu anlaşma görüşmelerinden vazgeçtiğinden seminer yapılamamış ve bu teşebbüs sonuçlanmamıştır.

Son zamanlarda, bazı gazetelerde, bu anlaşma girişimine yeniden başlanacağı veya bu anlaşmaya benzer başka bir anlaşma yapılmasının düşünüldüğü yolunda haberler çıkmaktadır. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu olarak bu haberler dikkatle izlenecek, böyle bir teşebbüs ülkemize de tevcih edilirse tepkilerimiz gecikmeden ortaya konulacaktır. Bu gibi girişimleri barolarımızın ve meslektaşlarımızın da izlemesini, gerektiğinde Yönetim Kurulumuzu uyarmalarını beklemekteyiz.

MAİ Anlaşmasıyla ilgili Hazine Müsteşarlığının yazı örneği ilişiktir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

SAYI : B.02.1.HM.0.YSGM.01.01/İ.İ.

20.11.1998

KONU : MAİ

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

Karanfil Sok. No: 5/62

Kızılay/ANKARA 06650

İLGİ : OECD Yazmanlığından alınan 17.11.1998 tarihli faks mesajı.

Ekonomik İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı (OECD) ülkeleri arasında, yabancı yatırımların ve yatırımcıların ayırımı muamelelerden korunması ve böylece yabancı sermayenin teşvik edilmesini düzenleyen Çok Taraflı Yatırım Anlaşması (MAİ) görüşmeleri bir süredir OECD'nin merkezi Paris'te yürütülmektedir.

MAİ görüşmeleri, ilk defa, 1995 Mayıs ayı OECD Bakanlar konseyinde ihdas edilmiştir. Nihai amaç, uluslararası yatırım yapma arzusu taşıyan girişimci ve kuruluşlara daha iyi bir yatırım ortamı yaratmak ve böylece yatırımların korunması, serbesleştirilmesi ve uyuşmazlıkların çözümü alanlarında yüksek standartlar sağlayarak uluslararası yatırım akışlarını teşvik etmektir.

1995 yılında görüşmelerin başlatılmasından bu yana anlaşmanın geliştirilmesinde esaslı bir ilerleme kaydedilmiş, oldukça kapsamlı bir taslak anlaşma metni ortaya çıkartılmış olmasına rağmen görüşmelerde anlaşmazlık konusu önemli başlıklar bulunmaktadır.

Bu arada, ülkelerin sivil toplum örgütleri ve kamuoyu tarafından anlaşmanın ulusların hükümler haklarını zedeleyici, çevre ve istihdam düzenlerini bozucu hükümler taşıdığı tenkitleri gündeme getirilmiştir. Bu konular, ülkemizde de anlaşma üzerinde yapılan eleştirilerde dile getirilmiştir.

20 Ekim 1998 tarihinde üye ülke temsilcileri arasında yapılan istişare toplantısında sivil toplum örgütleri ile daha yakın temasa geçilerek bir yandan kendilerine anlaşmanın amacı ve içeriği tanıtılırken diğer yandan görüşlerinin alınması hususu gündeme gelmiştir. Bu çerçevede, OECD yazmanlığı, 2 Aralık 1998 tarihinde, sivil toplum örgütlerinin katılacağı ve a) anlaşmanın yapısı ve içeriği, b) ayırıcılık ve yatırımların korunması, c) hükümlerlik konusu ve d) istihdam ve çevre konularının tartışılacağı bir günlük bir seminer düzenlemektedir.

Söz konusu toplantıya bir temsilcinizle iştirak etmek istenildiği takdirde Ek'te gönderilen davet mektubunda bildirilen yetkiliyle temasa geçilmesi gerekmektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Mehmet ONANER

Müsteşar a.

Genel Müdür

KAMU AVUKATLARININ SORUNLARI İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Yönetim Kurulumuz, önceleri olduğu gibi, kamu avukatlarının özellikle özlük haklarıyla ilgili çalışma ve girişimlerine devam etmiştir.

Bu amaçla oluşturulan Kamu Avukatları Komisyonu çalışmalarına aralıksız devam etmiştir.

Komisyonun organizasyonu ile Yönetim Kurulumuz tarafından, 27.03.1998 günü Ankara Adliye Sarayı Konferans Salonunda "Türkiye'de Kamu Avukatları ve Sorunları" paneli gerçekleştirilmiştir. Bu panelde, kamu avukatlarının sorunları ciddi biçimde ortaya konmuş,

tartışılmış ve öneriler açıklanmıştır. Panel, büyük bir dinleyici topluluğu tarafından dikkatle izlenmiştir.

Ayrıca, komisyon üyeleri ile Birlik Başkanı Av.Eralp Özgen zamanın Maliye Bakanı Sayın Zekeriya Temizel'i ziyaret ederek sorunlar ve çözüm önerileri kendisine açıklanmıştır.

Komisyon "Devlet Kamu Avukatlığı Kanunu" adı altında bir yasa taslağı hazırlama çalışmalarına devam etmektedir. Taslak bitirildiğinde, barolarımızın ve delegelerimizin görüşlerine sunulacaktır.

Ancak bütün bu çalışmalara rağmen kamu avukatlarının sorunları giderilememiş ve istenilen düzeye ulaştırılamamıştır. Çalışmalara devam edilecektir.

YAKALAMA, GÖZALTINA ALMA ve İFADE ALMA YÖNETMELİĞİ KONUSU

1 Ekim 1998 tarih 23480 sayılı Resmi Gazete'de Adalet ve İçişleri Bakanlıklarından "Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği" adı altında bir yönetmelik yayınlanmıştır. Bu yönetmeliğin 5/a-2, 5/a-5 ve 21. maddeleri ile getirilen düzenlemelerin, Cumhuriyet savcılarının, yasalarla sınırlı yetkilerini genişleterek müdafilerin savunma görevlerini onların onayına bağlaması, savunmanın Cumhuriyet savcıları tarafından kısıtlanması sonucunu doğuracağından, adı geçen maddelerin iptali isteğiyle, Danıştay'da dava açılması yoluna gidilmiştir.

Birliğimiz tarafından Danıştay 10. Dairesinin 1998/7219 Esas sayılı dosyasıyla Adalet ve İçişleri Bakanlıkları aleyhine açılan bu dava devam etmektedir. Davanın açıldığı 17.12.1998 tarihli 1809/132 no.lu genelgemizle barolara duyurulmuştur. Yürütmenin durdurulması isteğimiz hakkında henüz karar verilmemiştir.

Dava dilekçesinin bir örneği genelge ile birlikte ilişikte bilgilerinize sunulmaktadır. Dava sonuçlandığında ayrıca barolara duyurulacaktır.

Ankara 17.12.1998

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1809/132

Davalı idareler tarafından çıkarılan "**Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği**"nin iptali ve yürütmenin durdurulması istemi ile Türkiye Barolar Birliği tarafından Danıştay'da açılan 27.11.1998 günlü dava dilekçesinin örneği ilişiktir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Avukat Eralp ÖZGEN

Ek : 1

Yürütmenin Durdurulması İstemlidir.

Danıştay Yüksek Başkanlığına

DAVACI : Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

VEKİLİ : Av.Tülay Yılmaz - Karanfil Sok.5/62 Kızılay-
Ankara

DAVALILAR : 1- İçişleri Bakanlığı - Ankara
2- Adalet Bakanlığı - Ankara

KONU : Davalı idareler tarafından çıkarılan "**Yakalama, Gözaltına alma ve İfade Alma Yönetmeliği**"nin

5/a-2, 5/a-5 ve 21 nci maddelerinin iptali ile yargılama sonuçlanıncaya kadar yürütmenin durdurulması istemidir.

Tebliğ Tarihi : 1.10.1998 tarih ve 23480 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak duyurulmuştur.

OLAYLAR VE HUKUKSAL NEDENLER

Davalı Bakanlıklar tarafından 21.8.1998 tarihinde onaylanan ve "bütün kolluk kuvveti makam ve memurlarının, Cumhuriyet Savcılarının bilgi ve emirleri doğrultusunda yürütecekleri adli soruşturma sırasında uygulayacakları esas ve usuller ile yakalanan, gözaltına alınan veya muhafaza altına alınan kişilerin hakları, nezarethane standartları ile ifade alma işlemlerinde görevli personelin eğitime, yetki ve sorumluluklarına ilişkin hususları düzenlemek" amacıyla düzenlenen dava konusu "Yakalama, Gözaltına alma ve İfade Alma Yönetmeliği", 1.10.1998 tarih ve 23480 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak aynı tarihte yürürlüğe girmiştir.

Uygulamada uyum sağlanabilmesi açısından adli soruşturma usul ve esaslarının, tek bir yönetmelikte düzenlenmesi olumlu bir yaklaşım olmakla birlikte, Resmi Gazetede yayımından sonra haberdar olduğumuz söz konusu Yönetmeliğin bazı maddelerinin aşağıdaki nedenlerle iptali gerektiğinden bu davanın açılması zorunluluğu doğmuştur;

1. A-1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun "Müdafiin dava evrakını tetkiki" başlığı altında düzenlenen 3842 sayılı Yasa ile değişik 143. maddesinde;

"Müdafi hazırlık evrakı ile dava dosyasının tamamını inceleme ve istediği evrakın bir suretini harçsız alma hakkına sahiptir.

Müdafinin hazırlık evrakını incelemesi veya hazırlık evrakından suret alınması hazırlık soruşturmasının gayesini tehlikeye düşürebilecek ise C.Savcısının talebi üzerine Sulh Hakimi kararıyla hazırlık soruşturması sırasında bu hak kısıtlanabilir.

Yakalanan kişinin veya sanığın sorgusunu içeren tutanak ile bilirkişi raporları ve yakalanan kişi veya sanığın hazır bulunmaya yetkili olduğu diğer adli işlemlere ilişkin tutanaklar hakkında ikinci fıkra hükmü uygulanmaz" hükmü yer almaktadır.

Dava konusu yapılan yönetmeliğin 21. Maddesinde ise;

"Müdafî, kolluk kuvvetinde bulunan hazırlık evrakından yakalanan kişinin ifadesini içeren tutanak ile bilirkişi raporlarını ve şüphelinin hazır bulunmaya yetkili olduğu diğer işlemlere ilişkin tutanakları her zaman inceleyebilir ve bunların suretini kolluk kuvvetinden alabilir. Bunlar dışında kalan dosya içeriğinin müdafî, tarafından incelenebilmesi C.Savcısının vereceği karara bağlıdır."

İfadesine yer verilerek, çok açık ve seçik bir biçimde, yasanın 143. Maddesine aykırı bir düzenleme yapılmıştır.

CMUK 143/1'e göre müdafinin hazırlık evrakı ile dava dosyasını incelemesi temel kuraldır.

Yakalanan kişinin veya sanığın sorgusunu içeren tutanak ve bilirkişi raporları ile yakalanan kişi veya sanığın hazır bulunmaya yetkili olduğu diğer adli işlemlere ilişkin tutanakları inceleme ve suret alma dışında kalan durumlarda inceleme ve suret alma hakkı, hazırlık soruşturmasının gayesini tehlikeye düşürebilecek ise C.Savcısının talebi üzerine ancak Sulh Hakimi kararıyla kısıtlanabilir. Bu özel durumda kısıtlamaya karar verme hakkı yasa ile yalnız yargıca ait olduğu halde,

Yönetmeliğin 21. maddesinin 2. cümlesinde yer alan "bunlar dışında kalan dosya içeriğinin müdafî tarafından incelenebilmesi C.Savcısının vereceği karara bağlıdır" ifadesi ile;

–Hazırlık soruşturmasının gayesini tehlikeye düşürmeyi öngören yasal koşul kaldırıldığı gibi,

–Yasada açıkça ifade edilen hakim kararı yerine C.Savcısının kararının getirilmiş olması,

Açıkça Anayasa ve yasaya aykırı bir düzenleme olup, iptali gerekir.

B- Dava konusu yönetmeliğin "Yakalama, Gözaltına Alma ve Muhafaza Altına Alma Yetkisi" başlığı altında düzenlenen 5. Maddesi ile kolluk kuvvetlerine verilen yetkiler arasında;

–Maddenin 2 no.lu bendinde "Gecikmesinde sakınca bulunan ve C.Savcısına veya derhal amirine müracaat imkanı olmayan hallerde, hakkında tutuklama müzekkeresi kesilmesi gereken kişiler veya suçüstü halinde gecikmesinde sakınca bulunan diğer hallerde suç işlendiğine veya suça teşebbüs edildiğine dair haklarında kuvvetli iz, eser, emare ve delil bulunan şüphelileri," yakalama, gözaltına alma veya muhafaza altına alma yetkisine yer verilmektedir.

Tutuklama müzekkeresi kesilmesi için karar verme yetkisi yargıca ait olup, Anayasa güvencesi altında olan kişi hak ve hürriyetine ilişkin bir konuda karar verme yetkisinin, yargıç dışında birine bırakılması sonucunu doğuracak şekilde kimin hakkında tutuklama müzekkeresi kesileceğinin ya da kesilmeyeceğinin kolluk kuvvetlerinin takdirine bırakılması, Anayasaya ve yasaya aykırı bir düzenlemedir.

C- Maddenin 5 no.lu bendiyle kolluk kuvvetlerine; "haklarında yetkili mercilerce verilen yakalama ve tutuklama kararı bulunanları veya kanunda istenilen bir mükellefiyeti yerine getirmedikleri için yakalanması gerekenleri," de yakalama, gözaltına alma veya muhafaza altına alma yetkisi getirilmektedir.

Maddede yer alan "... veya kanunda istenilen bir mükellefiyeti yerine getirmedikleri için yakalanması gerekenleri" ibaresi, yasalarda yer almayan bir uygulamaya neden olabilecek, herhangi bir yasada yazılı herhangi bir yükümlülüğünü yerine getirmediği için –örneğin icra iflas yasasına ilişkin bir yükümlülüğünü yerine getirmediği için– kişinin hem de yargıç kararı olmadan hürriyetinden mahrum edilmesi

gibi son derece keyfi ve vahim bir sonucu doğurabilecek nitelikte bir düzenlemedir.

Cumhuriyet Savcısı tarafından iddianame düzenlenerek hakkında herhangi bir dava açılmadan, yetkili mercilerce tutuklama müzakeresi kesilmesi için karar verilmeden, Anayasa güvencesi altında olan kişi hak ve hürriyetine ilişkin bir konuda karar verme yetkisinin; yargıç dışında birine bırakılması sonucunu doğuracak şekildeki bu düzenlemenin yönetmelikle yapılması ve bu konuda takdir yetkisinin kolluk kuvvetlerine bırakılması hukuk devletinde kabul edilemez nitelikte olduğu gibi Anayasa ve yasalara da aykırıdır.

2- Anayasanın 124/1 maddesine göre; Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzel kişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve BUNLARA AYKIRI OLMAMAK ŞARTIYLA yönetmelik çıkarabilirler.

Normlar hiyerarşisinde Anayasa ve yasaların altında yer alan yönetmelikler ile yasa hükümleri değiştirilemez. Yasa hükümleri ancak bir başka yasa ile değiştirilebilirler.

Anayasamızın 87. maddesi ile kanun koyma, değiştirme ve kaldırma yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiştir. İdare tarafından kendisini yasama organı yerine koyarak bu yetkinin kullanılmasını kuvvetler ayrılığı ilkesine de aykırıdır.

Ceza yargılamasında sav, savunma ve yargı üçlüsünün bir ayağını teşkil eden C.savcısının görevleri yasalarla bellidir. Bu yetkileri yasalara aykırı şekilde düzenleme getirerek, dava konusu yönetmelik hükümleri ile genişletip, güçlendirmek müdafinin savunma görevini yaparken iddia makamının onayına bağlı olarak belgeleri inceleyip savunma yapması sonucunu doğuracaktır ki; savunma makamının bu şekildeki kısıtlanması yargıya ve adalete olan güvenilirliğe de gölge düşürecektir.

Norm hiyerarşisi içinde daha üst nitelikte norm olan Anayasa ve yasaya uygunluğu zorunlu olan yönetmeliğin üst normun alttaki normla etkisiz hale getirilemeyeceğine ilişkin hukuk ilkesine (l'ex Superior) aykırı olarak ve yasanın ilgili hükmünü askıya alır nitelikteki; yönetmelik hükümlerinin iptali için bu davanın açılması zorunluluğu doğmuştur.

3- Yönetmeliğin iptalini istediğimiz hükmü yürürlükte kaldığı sürece, müdafî görevini üstlenen avukatların yasalarla tanınan savunma hakkını kullanabilmeleri yasalara aykırı olarak çıkarılan dava konusu yönetmelik hükümleri ile kısıtlanacağından, ileride sanık ve toplumun adalet duygusu açısından onarılamaz zararların engellenmesi ve telafisi olanaksız bu durumun önlenmesi için yargılama sonuçlanıncaya kadar YÜRÜTMENİN DURDURULMASINI da talep zorunluluğu doğmuştur.

KANITLAR : Yönetmelik, 1.10.1998 tarihli Resmi Gazete ve gerekli her türlü kanıt.

SONUÇ VE İSTEK : Yukarıda açıklanan ve yargılama sırasında ortaya çıkacak nedenlerle;

- 1- Davalı idareler tarafından çıkarılan ve 1.10.1998 gün ve 23480 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Yönetmeliğinin 5/a-2, 5/a-5 ve 21 nci maddelerinin iptaline,
- 2- Dava sonuçlanıncaya kadar yürütmenin durdurulmasına,
- 3- Yargılama giderlerinin davalılara yükletilmesine

Karar verilmesini vekil edenim adına saygılarımla dilerim.

T.B.B. Vekili

Av.Tülay Yılmaz

EKLER :

Yönetmelik; 1.10.1998 tarihli Resmi Gazete,

Vekaletname

**BİRLİK MERKEZİNDE ve BAROLARDA BİLGİSAYAR
SİSTEMİ KURULMASI ÇALIŞMALARI**

Türkiye Barolar Birliği ile barolarımız ve meslektaşlarımız arasında bilgi ve belge akışını hızlandırmak, özellikle CMUK ödeneklerinin Birlik ve barolar arasındaki akışın daha süratli ve sağlıklı olarak izlenmesini sağlamak, iletişimi geliştirerek Birliğimizin ve barolarımızın uluslararası avukatlık kuruluşları ile ilişki kurmalarını kolaylaştırmak amacıyla Türkiye Barolar Birliği'nde bilgisayar sistemi (Bilgi İşlem Merkezi) kurulmuştur. Halen Internette Türkiye Barolar Birliği hakkında genel bilgi, baroların adı, adresi, telefonu, faks numaraları ile baro başkanlarımızın adları, yayınlanmaktadır.

Barolarımızın Türkiye Barolar Birliği'ndeki sisteme (donanım ve yazılım) uyum sağlayacak bir sistem edinmeleri için sistemi kuran firmadan (EMS) teklif alınmış, bu teklif barolara duyurulmuş olup bu

güne kadar 44 baronun talebi yerine getirilmiştir. Bilgisayar sistemi talebinde bulunmayan 27 baro kalmıştır. Bu barolarımızın da kısa zamanda sisteme dahil olacaklarını da ümit ve temenni etmekteyiz.

CEZA MUHAKEMELERİ USULÜ KANUNU İLE İLGİLİ UYGULAMALAR

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu gereğince, yakalanan kişi ve sanıklara barolar tarafından müdafî tayini hizmetinin aksamadan yürütülmesi için, barolarla ciddi işbirliği yapılmış, Maliye Bakanlığı tarafından gönderilen ödeneğin zamanında ve ihtiyaçlarına yeterli oranda barolara gönderilmesine özen gösterilmiştir.

Maliye Bakanlığı'ndan gönderilen CMUK ödeneği Birliğimizin Ziraat Bankası, Emlak Bankası ve Vakıflar Bankası şubelerinde tutulmakta ve değerlendirilmektedir.

CMUK ödeneği faizlerinin baroların kendi hesapları ile karıştırılmaması, bu ödeneği ve faizlerinin ayrı bir hesapta tutulması, müdafî ödemeleri ve hizmetin gereği gibi yürütülmesi için yapılması zaruri giderler dışında, baro ihtiyaçlarında kullanılmaması yolunda, çeşitli zamanlarda gönderilen genelgelerle, barolar uyarılmıştır.

Baroların, Adalet Bakanlığı müfettişlerince denetlenmesi sonucu düzenlenen raporlarda, bazı barolarda bu uyarılara uyulmadığı, devamlı olarak açıklanmaktadır. Barolarımızın sorumluluğa düşmemeleri için bu raporları ve Birliğimizin uyarılarını özenle takip etmeleri ve bunlara uymaları gerekmektedir.

Yönetim Kurulumuz, CMUK'un gereğince, barolarca tayin edilen müdafilere ödenmek üzere Maliye Bakanlığınca Birliğimiz hesabına aktarılan ödeneğin amacına ve ilgili yönetmelik hükümlerine uygun olarak dağıtılmasına, dağıtılan bu ödeneklerin barolarca harcanmasına, özel bir önem vermekte ve izlemektedir.

Ödenek gönderilen barolar, ödeme raporlarını zamanında gönderdikleri ve ihtiyaçlarını bildirdiklerinde, gecikilmeden yeniden havaleler çıkarılmıştır.

Öte yandan, Maliye Bakanlığınca Birliğimize aktarılan ödeneği, baroların yıl içindeki isteklerini karşılayamayacağı endişesiyle kamu bankalarında faiz ve repo işlemleriyle değerlendirmiş, böylece ödeneğin ödemeleri karşılayamaması gibi bir duruma düşülmemiştir.

Bu uygulamamız, aynı zamanda, devletin parasının amacına uygun olarak korunması ve değerlendirilmesi sonucunu da sağlamıştır.

Uygulanmaya başladığından, 10.04.1999 günü dahil, barolarımıza gönderilen havale miktarları aşağıya çıkarılmıştır.

BARO ADI	SON.GÖN.TAR.	SON ÖDENEK	TOPLAM
ADANA	15.03.1998	5.000.000.000.-TL	53.153.315.000.-TL
ADIYAMAN	26.03.1999	2.500.000.000.-TL	33.150.000.000.-TL
AFYON	13.01.1999	1.500.000.000.-TL	14.270.000.000.-TL
AĞRI	02.03.1999	1.000.000.000.-TL	16.790.000.000.-TL
AKSARAY	25.03.1999	1.000.000.000.-TL	11.740.000.000.-TL
AMASYA	11.03.1999	1.000.000.000.-TL	9.003.315.000.-TL
ANKARA	02.03.1999	20.000.000.000.-TL	157.500.000.000.-TL
ANTALYA	05.03.1999	2.500.000.000.-TL	46.757.000.000.-TL
ARTVİN	11.02.1999	1.000.000.000.-TL	7.875.000.000.-TL
AYDIN	25.02.1999	5.000.000.000.-TL	41.940.000.000.-TL
BALIKESİR	15.12.1998	5.000.000.000.-TL	26.728.315.000.-TL
BARTIN	08.01.1999	1.000.000.000.-TL	6.495.000.000.-TL
BATMAN	02.03.1999	2.000.000.000.-TL	27.225.000.000.-TL

BARO ADI	SON.GÖN.TAR.	SON ÖDENEK	TOPLAM
BOLU	07.05.1998	500.000.000.-TL	7.100.000.000.-TL
BURDUR	11.03.1999	1.000.000.000.-TL	9.900.000.000.-TL
BURSA	19.03.1999	3.000.000.000.-TL	55.453.315.000.-TL
ÇANAKKALE	08.01.1999	2.000.000.000.-TL	13.653.315.000.-TL
ÇANKIRI	05.03.1999	500.000.000.-TL	9.585.761.500.-TL
ÇORUM	19.02.1999	3.000.000.000.-TL	16.252.000.000.-TL
DENİZLİ	09.11.1998	5.000.000.000.-TL	28.725.000.000.-TL
DIYARBAKIR	12.02.1999	6.000.000.000.-TL	53.112.000.000.-TL
EDİRNE	19.03.1999	1.000.000.000.-TL	11.825.000.000.-TL
ELAZIĞ	25.02.1999	3.000.000.000.-TL	21.725.000.000.-TL
ERZURUM	30.12.1998	5.000.000.000.-TL	30.540.000.000.-TL
ERZİNCAN	19.03.1999	1.000.000.000.-TL	7.800.000.000.-TL
ESKİŞEHİR	11.03.1999	2.000.000.000.-TL	24.875.000.000.-TL
GAZİANTEP	25.03.1999	2.000.000.000.-TL	34.110.000.000.-TL
GİRESUN	13.01.1999	6.000.000.000.-TL	18.475.000.000.-TL
GÜMÜŞHANE	11.12.1998	1.000.000.000.-TL	4.025.000.000.-TL
HATAY	17.12.1998	4.000.000.000.-TL	31.200.000.000.-TL
İĞDIR	06.10.1998	1.500.000.000.-TL	11.600.000.000.-TL
ISPARTA	16.12.1998	5.000.000.000.-TL	19.625.000.000.-TL
İSTANBUL	11.03.1999	25.000.000.000.-TL	564.000.000.000.-TL
İZMİR	19.02.1999	7.500.000.000.-TL	135.725.000.000.-TL
KARAMAN	05.02.1999	2.000.000.000.-TL	13.930.000.000.-TL
KARS	22.03.1999	1.500.000.000.-TL	21.900.000.000.-TL
KASTAMONU	11.03.1999	1.000.000.000.-TL	12.050.000.000.-TL

BARO ADI	SON.GÖN.TAR.	SON ÖDENEK	TOPLAM
KAYSERİ	25.02.1999	1.500.000.000.-TL	20.500.000.000.-TL
KIRKLARELİ	15.03.1999	1.000.000.000.-TL	4.440.000.000.-TL
KIRIKKALE	25.02.1999	1.000.000.000.-TL	3.700.000.000.-TL
KIRŞEHİR	11.03.1999	1.000.000.000.-TL	15.753.315.000.-TL
KOCAELİ	25.03.1999	2.000.000.000.-TL	33.550.000.000.-TL
KONYA	22.03.1999	5.000.000.000.-TL	29.745.000.000.-TL
KÜTAHYA	12.02.1999	2.000.000.000.-TL	11.395.000.000.-TL
K.MARAŞ	11.03.1999	1.500.000.000.-TL	26.653.315.000.-TL
MALATYA	19.03.1999	1.500.000.000.-TL	23.000.000.000.-TL
MANİSA	15.03.1999	2.000.000.000.-TL	48.250.761.500.-TL
MARDİN	29.01.1999	2.000.000.000.-TL	19.000.000.000.-TL
MERSİN	11.03.1999	5.000.000.000.-TL	48.213.315.000.-TL
MUĞLA	26.03.1999	1.000.000.000.-TL	14.803.315.000.-TL
NEVŞEHİR	11.03.1999	1.000.000.000.-TL	10.950.000.000.-TL
NİĞDE	19.03.1999	1.000.000.000.-TL	8.803.000.000.-TL
ORDU	05.03.1999	1.000.000.000.-TL	18.940.000.000.-TL
RİZE	19.02.1999	500.000.000.-TL	6.900.000.000.-TL
SAKARYA	29.01.1999	2.000.000.000.-TL	11.700.000.000.-TL
SAMSUN	19.02.1999	3.500.000.000.-TL	36.650.000.000.-TL
SİNOP	25.02.1999	1.000.000.000.-TL	8.540.000.000.-TL
SİVAS	06.04.1999	4.000.000.000.-TL	30.180.000.000.-TL
ŞURFA	06.04.1999	1.000.000.000.-TL	34.000.000.000.-TL
TEKİRDAĞ	05.03.1999	1.000.000.000.-TL	16.153.315.000.-TL
TOKAT	22.03.1999	3.000.000.000.-TL	19.930.000.000.-TL

BARO ADI	SON.GÖN.TAR.	SON ÖDENEK	TOPLAM
TRABZON	26.03.1999	1.000.000.000.-TL	14.125.000.000.-TL
UŞAK	11.03.1999	1.000.000.000.-TL	14.328.851.500.-TL
MUŞ-VAN	19.02.1999	10.000.000.000.-TL	57.250.000.000.-TL
YOZGAT	16.12.1998	3.000.000.000.-TL	11.825.000.000.-TL
ZONGULDAK	05.03.1999	1.000.000.000.-TL	14.950.000.000.-TL
BİLECİK	13.11.1998	500.000.000.-TL	5.113.000.000.-TL
KARABÜK	05.03.1999	500.000.000.-TL	3.800.000.000.-TL
YALOVA	05.03.1999	500.000.000.-TL	5.000.000.000.-TL
BİNGÖL	25.03.1999	2.000.000.000.-TL	10.950.000.000.-TL
OSMANIYE	25.03.1999	1.000.000.000.-TL	16.703.315.000.-TL
HAVALE TOPLAMI 1993-10 Nisan 1999			2.289.143.575.055.-TL
MALİYECE GÖNDERİLEN TOPLAM			
.....			1.652.360.399.000.-TL
FAİZ GELİRİ.....			3.053.315.541.887.-TL
BANKA MEVCUTLARI.....			2.416.532.355.832.-TL

AVUKATLIK KANUNU DEĞİŞİKLİĞİ ÇALIŞMALARI

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun birçok hükümleri, günün şartlarına cevap vermediğinden, yeni düzenlemeler yapılması gereği duyulmuştur. Daha önceki dönemlerde de, Adalet Bakanlığı tarafından oluşturulan komisyonlara, Birliğimiz temsilcileri de katılmıştır. Hazırlanan değişiklik tasarısı, Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilmişse de, çeşitli nedenlerle Yüce Meclis'te görüşülemeden kadük olmuştur.

En son, Adalet Bakanlığı'nın Birliğimize bilgi vermeden ve temsilci istemeden bünyesinde kurduğu bir komisyon tarafından hazırlanan değişiklik tasarısını, Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk ettiği öğrenilmiştir. Bu arada, mevcut Avukatlık Kanununda günün koşullarına uygun bazı değişikliklerin yapılması için, Yönetim Kurulumuzca oluşturulan Avukatlık Kanunu Komisyonunun, baroların öneri ve düşünceleri de gözönünde tutularak devamlı çalışmaları sonucu hazırlanan "Avukatlık Kanunu Değişikliği Kanun Taslağı" Yönetim Kurulumuzun gayretleriyle, bazı milletvekilleri tarafından benimsenerek teklif olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne verilmiştir. Adalet Bakanlığı'nın Meclise sevk ettiği tasarı ile Birliğimizce hazırlanıp, bazı milletvekilleri tarafından teklif olarak Meclis'e sevk edilen taslak, Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu'nda, Yönetim Kurulumuzun devamlı takibi ve Adalet Komisyonu Başkanı Kütahya Milletvekili Sayın Av.Emin Kara'nın da gayretleriyle oluşturulan alt komisyonda incelenmiş, tek bir tasarı haline getirilmiştir.

Bu tasarıda, özellikle, Adalet Bakanlığı'nın barolar ve Türkiye Barolar Birliği üzerindeki vesayet hakkı tamamen kaldırılmış, ayrıca birçok avukatın ve baroların da isteği dikkate alınarak avukatların şirketleşmesini ve keza avukatlık stajından sonra sınav yapılmasını sağlayacak yeni hükümler yer almıştır. Ancak, T.B.M.M.nin, erken seçim kararı alarak çalışmalarını tatil etmesi nedeniyle, bu tasarı da görüşülemeyerek, kadük olmuştur.

Yönetim Kurulumuz 31.05.1997 tarihinde başlayan çalışma döneminde, Avukatlık Kanununda yapılması gereken değişikliklerin saptanması amacıyla, tüm barolara genelge çıkararak, onların öneri ve görüşlerini istemiş, baroların gönderdikleri öneri ve görüşler, oluşturulan "Avukatlık Kanunu değişikliği Komisyonu"na aktarılmıştır. Komisyon çalışmalarında, gönderilen bu öneri ve görüşmelerden de yararlanmıştır. Ancak, Birliğimizin bu isteğine, çok az baro cevap vermiştir. Bununda bilinmesinde, yarar görmekteyiz.

Yönetim Kurulumuz, taslak hazırlamakla yetinmemiş, Başkanlık Divanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu'nda tek metin haline getirilen tasarının, biran önce kanunlaşmasının sağlanması amacıyla, zamanın Başbakanını, Mecliste Grubu bulunan bütün Partilerin Genel Başkanlarını ve Meclis Grubu Başkan Vekillerini tek tek ziyaret ederek, tasarının, Meclis gündeminde öne alınması ve biran önce yasalaşması için desteklerini istemiştir. Ancak, hepsinin de yardım ve destek sözü vermelerine rağmen, tasarının yasalaşması bu defada mümkün olamamıştır. Şüphesiz, bu teşebbüslerimiz yeni oluşacak Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde ve yetkililer nezdinde devam edecektir.

ÖLEN MESLEKTAŞLARIN HAK SAHİPLERİNE YARDIM ÇALIŞMALARI

Ölen meslektaşlarımızın hak sahiplerine ödenmesi gereken ölüm yardımının, aksamadan ödenmesine özen gösterilmiştir. Bu ödemenin yapılabilmesi için gerekli bilgi ve belgeler, barolarca gönderildiği oranda, ödemelerin de, gecikmeden yapılmasına gayret edilmiştir.

Ancak, avukatlardan Birlik adına Barolarca tahsil edilen ölüm yardımını keseneklerinin zamanında Birliğimiz hesabına gönderilmemesi veya bu keseneklerin avukatlardan tahsil edilmemesi ve yahut tahsil edilememesi aksamaların başlıca nedenidir. Bununda bilinmesinde

yarar gördüğümüz için, burada, siz sayın delegelerin de dikkatine sunmaktayız.

31.05.1997-15.04.1999 tarihleri arasında yapılan ölüm yardımı tutarı 19.615.812.000.-TL'dir. Ölen meslektaşımız başına ödenen miktar da maalesef 161.040.000.-TL'dir. Türkiye Barolar Birliği'ne ödenmesi gereken ölüm yardımı keseneği artığı oranda, şüphesiz bu yardım miktarı da o oranda artırılabacaktır. Yönetim Kurulumuzca hazırlanan, İki Yıllık Bütçe Tasarısındaki teklif ve isteğimizin aynen kabulünü, Sayın Genel Kuruldan bu amaçla beklemekteyiz.

Halen, baroların Türkiye Barolar Birliği hesabına göndermeleri gereken, ölüm yardımı keseneği borçlarının tutarı 7.678.898.590.-TL'dir.

Birlikçe, ödenmesi gereken ölüm yardımından 1996 yılı içinde ölen 23 kişinin hak sahibine 841.547.000.-TL., 1997 yılı içinde ölen 46 kişinin hak sahiplerine 6.773.500.000.-TL., 1998 yılı içinde ölen 100 kişinin hak sahiplerine 16.040.000.000.-TL. olmak üzere toplam 23.655.047.000.-TL. ölüm yardımı borcumuz bulunmaktadır. Barolarımızdan ölüm yardımı kesenekleri gönderildikçe, bu borçların ödenmesi yoluna gidilecektir.

BİRLİĞİN AÇTIĞI ve BİRLİK ALEYHİNE AÇILAN DAVALAR

31.05.1997 - 15.04.1999

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından, çeşitli idari merciler aleyhine açılan davalar ile Türkiye Barolar Birliği aleyhine açılan davalar hakkında sayın delegelere özet bilgi vermek amacıyla liste aşağıya çıkarılmıştır.

TBB ALEYHİNE AÇILAN - TBB TARAFINDAN AÇILAN DAVALAR

A- Görevi devir aldığımız tarihte Birliğimiz aleyhine açılmış (10) ve Birliğimiz tarafından açılmış (4) toplam 14 derdest davadan 13 ünün mahkeme aşaması sona ermiştir. Bu davalara ilişkin sayısal döküm aşağıda gösterilmiştir.

1- Birlik aleyhine açılmış toplam dava : 10

a) Yönetim Kurulu Kararının iptali istemiyle açılan : 7

Sonuçlanan : 7

İstem ret : 5

İşlem iptal : 2

Temyiz aşamasında 6

b) Disiplin Kurulu Kararının iptali istemiyle açılan : 3

Sonuçlanan : 3

İstem ret : 2

İşlem iptal : 1

Temyiz aşamasında: 3

2- Birliğin Bakanlık aleyhine açtığı toplam dava : 4 (*)

* İdare aleyhine açılan davalar.

- 1- Adalet Bakanlığının 19.11.1996 T., 19-92-16977 sayılı Genelgesinin iptali istemiyle Adalet Bakanlığı aleyhine açılan dava sonunda işlem iptal edilmiş ve dava sonucu 15.7.1998 T. ve 1790/113 sayılı Genelge ile Barolara duyurulmuştur.
- 2- Amerikan uyruklu kişilere limited şirket kurma izninin iptali istemiyle Sanayi ve Ticaret Bakanlığı aleyhine açılan dava halen devam etmektedir.
- 3- TBB kararının onanmamasına ilişkin işlemin iptali istemiyle Adalet Bakanlığı aleyhine açılan 2 dava sonunda Bakanlık işleminin iptaline karar verilmiştir. Söz konusu kararlar Bakanlığın karar düzeltme istemi nedeniyle henüz kesinleşmemiştir.

Sonuçlanan 3

Derdest 1

İstem ret —

İşlem iptal: 3

Temyiz aşamasında: 2

B- Görevi devir aldığımız Mayıs 1997 tarihinden Nisan 1999 tarihine kadar Birliğimiz aleyhine açılmış (40) ve Birliğimiz tarafından açılmış (10) toplam 50 dava bulunmaktadır. 28 tanesi sonuçlanan bu davalara ilişkin sayısal döküm aşağıda gösterilmiştir.

1- Birlik aleyhine açılan toplam dava : 40

a) Yönetim Kurulu Kararının iptali istemiyle açılan : 11

Sonuçlanan : 6

Derdest : 5

İstem ret 3

İşlem iptal : 2

Müracaata bırakılan : 1

(Sonuçlanan davalardan 3 tanesi temyiz aşamasında olup bunlardan 2 tanesi tarafımızdan temyiz edilmiştir.)

b) Disiplin Kurulu Kararının iptali istemiyle açılan : 29

Sonuçlanan : 17

Derdest : 12

İstem ret : 10

İşlem iptal : 7

(Sonuçlanan davalardan 11 tanesi temyiz aşamasında olup bunlardan 6 tanesi tarafımızdan temyiz edilmiştir.)

2. TBB tarafından açılan toplam dava : 10 (**)

a) Birliğin Bakanlıklar aleyhine açtığı dava : 6

Sonuçlanan : 1

Derdest : 5

İstem ret : 1

Temyiz aşamasında : 1

b) Birliğin kiracılar aleyhine açtığı kira tespit davası : 4

Sonuçlanan : 4

Kesinleşen karar : 4

DENETLEME KURULU ÇALIŞMALARI

Gaziantep'te 25 Mayıs 1997 tarihinde yapılan seçim sonucu Türkiye Barolar Birliği Denetleme Kurulu Üyeliğine seçilen Av.Kemal Hakimoğlu, Av.Mehmet Say, Av.İlhan Babür 24.06.1997 tarihinde ilk toplantılarını yapmıştır.

Denetleme Kurulu, çalışma raporumuzun yazıldığı 15.04.1999 tarihine kadar (10) adet toplantı yapmış ve denetleme raporları düzenlenmiştir.

** 1- Adalet Bakanlığının 19.11.1996 T., 19-92-16977 sayılı Genelgesinin iptali istemiyle Adalet Bakanlığı aleyhine açılan dava sonunda işlem iptal edilmiş ve dava sonucu 15.7.1998 T. ve 1790/113 sayılı Genelge ile Barolara duyurulmuştur.

2- Amerikan uyruklu kişilere limited şirket kurma izninin iptali istemiyle Sanayi ve Ticaret Bakanlığı aleyhine açılan dava halen devam etmektedir.

3- TBB kararının onanmamasına ilişkin işlemin iptali istemiyle Adalet Bakanlığı aleyhine açılan 2 dava sonunda Bakanlık işleminin iptaline karar verilmiştir. Söz konusu kararlar Bakanlığın karar düzeltme istemi nedeniyle henüz kesinleşmemiştir.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ DİSİPLİN KURULUNUN ÇALIŞMALARI

25 Mayıs 1997 günü Gaziantep'te yapılan 24. Olağan Genel Kurulu Toplantısında, Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu Üyeliklerine Av.Ayhan Erol, Av.Ömer Dedeoğlu, Av.Mustafa Çavuş, Av.Zafer Merzifonluoğlu, Av.Pınar Çıtakoğlu, Av.Tuncer Yılmaz, Av.Erdoğan Saruhanoğlu seçilmişlerdir. Kurul, ilk toplantısını 07.06.1997 günü yaparak Başkanlığa, Ankara Barosu avukatlarından Av.Ayhan Erol'u seçmiş ve çalışmalarına başlamıştır.

31.05.1997 tarihinden, 05.04.1999 tarihine kadar geçen süre içinde, 326 adet disiplin dosyası gelmiş, bu dosyaların 302 adedi karara bağlanmıştır. Henüz karar verilmeyen dosya adedi 24'tür.

Bu dosyalardan (Baro Disiplin Kurullarınca verilen kararlar hakkında) :

- a) 168 karar hakkında onama,
- b) 25 karar hakkında bozma,
- c) 34 karar hakkında dosyanın iadesine,
- d) 22 karar hakkında verilen cezanın kaldırılmasına,
- e) 35 karar hakkında düzelterek onama,
- f) 8 karar hakkında süreden red,
- g) 8 karar hakkında zamanaşımı nedeniyle ortadan kaldırılmasına,
- h) 1 karar hakkında meslekten çıkarma,
- i) 1 karar hakkında da cezanın yeniden incelenmesi isteğinin redine, karar verilmiştir.

Disiplin Kurulu 07 Mayıs 1999 günü yapılacak Genel Kurul tarihine kadar, iki toplantı daha yapacaktır.

BİRLİK BAŞKANI AVUKAT ERALP ÖZGEN TARAFINDAN ÇEŞİTLİ NEDENLERLE VE YARGITAY'DA, DANIŞTAY'DA YAPILAN TOPLANTILARDA YAPILAN KONUŞMALAR

Birlik Başkanı Av.Eralp Özgen, Türkiye Barolar Birliği'nin ülke, meslek, yargı sorunları ile diğer çeşitli konulardaki görüş, öneri ve eleştirilerini açıklamak üzere, Baro Başkanlarıyla yapılan müşterek toplantılarda, basın toplantılarında, önemli konuşmalar yapmıştır.

Ayrıca, Yargıtay'ın 1997-1998 Adalet Yılı'nın açılışı nedeniyle 08.09.1997 günü Yargıtay Salonunda yapılan, 1998-1999 Adalet Yılı'nın açılışı nedeniyle 08.09.1998 günü aynı yerde yapılan toplantılarla, Danıştay'ın Kuruluşunun 130. Yıldönümü nedeniyle 11.05.1998 günü Danıştay'da yapılan "İdari Yargı Günü" toplantısına Birlik Başkanı, Yönetim Kurulu Üyeleri, Disiplin Kurulu Başkanı ve Üyeleri katılmışlar, Birlik Başkanı tarafından bu toplantıda, bir konuşma yapılmıştır.

Bütün bu konuşmaların örnekleri "Birlik Başkanı'nın Yaptığı Konuşmalar" bölümünde yer almaktadır.

1998 YILI SONU İTİBARIYLA BAROLARDA KAYITLI KADIN-ERKEK VE TOPLAM AVUKAT SAYISI

1998 YILINA AİT KADIN-ERKEK SAYISI

BAROSU	KADIN	ERKEK	TOPLAM
1- ADANA	195	687	882
2- ADIYAMAN	7	65	72
3- AFYON	20	126	146
4- AĞRI	4	23	27
5- AKSARAY	20	71	91
6- AMASYA	16	75	91

BAROSU	KADIN	ERKEK	TOPLAM
7- ANKARA	1839	3785	5624
8- ANTALYA	246	723	969
9- ARTVİN	5	29	34
10- AYDIN	121	342	463
11- BALIKESİR	140	389	529
12- BARTIN	9	28	37
13- BATMAN	4	37	41
14- BOLU	35	125	160
15- BURDUR	18	67	85
16- BURSA	246	718	964
17- BİNGÖL	9	15	24
18- BİLECİK	11	30	41
19- ÇANAĞKALE	35	140	175
20- ÇANKIRI	8	24	32
21- ÇORUM	29	100	129
22- DENİZLİ	72	358	430
23- DİYARBAKIR	66	240	306
24- EDİRNE	33	140	173
25- ELAZIĞ	32	153	185
26- ERZURUM	18	113	131
27- ERZİNCAN	6	16	22
28- ESKİŞEHİR	79	225	304
29- GAZİANTEP	60	289	349
30- GİRESUN	14	71	86

BAROSU	KADIN	ERKEK	TOPLAM
31- GÜMÜŞHANE	5	17	22
32- HATAY	103	325	428
33- ISPARTA	45	96	141
34- İĞDIR	3	19	22
35- İSTANBUL	4537	8824	13361
36- İZMİR	1271	2327	3598
37- KARABÜK	15	51	66
38- KARAMAN	12	61	73
39- K. MARAŞ	41	152	193
40- KARS	10	51	61
41- KASTAMONU	8	65	73
42- KAYSERİ	73	362	435
43- KIRKLARELİ	34	91	125
44- KIRIKKALE	25	81	106
45- KIRŞEHİR	6	43	49
46- KOCAELİ	98	270	368
47- KONYA	202	592	794
48- KÜTAHYA	29	100	129
49- MALATYA	44	168	212
50- MANİSA	92	353	445
51- MARDİN	2	53	55
52- MERSİN	169	523	692
53- MUĞLA	118	250	368
54- NEVŞEHİR	15	45	60

BAROSU	KADIN	ERKEK	TOPLAM
55- NİĞDE	9	37	46
56- ORDU	21	120	141
57- RİZE	4	30	34
58- SAKARYA	62	191	253
59- SAMSUN	50	300	350
60- SİNOP	6	33	39
61- SİVAS	42	109	151
62- ŞURFA	12	140	152
63- TEKİRDAĞ	47	182	229
64- TOKAT	26	95	121
65- TRABZON	39	119	158
66- UŞAK	29	110	139
67- VAN	12	85	97
68- YOZGAT	31	102	133
69- YALOVA	13	49	62
70- ZONGULDAK	61	195	256
71- OSMANİYE	23	69	92
TOPLAM	10841	26089	36930

BİRLİK PERSONELİ İLE İLGİLİ UYGULAMALAR

Türkiye Barolar Birliği kalem işlerinin daha üretken duruma getirilmesi, zaman zaman görülen bazı aksamaların tekrür etmemesi için, bazı düzenlemeler yapılması gerekmiştir. Bu cümleden olarak:

- a- Birlik Müdürü Osman Bilgiç'in emekliliğiyle boşalan Birlik Yazı İşleri Müdürlüğü'ne 01.06.1997 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, Adnan Kılıç atanmıştır.
- b- Daktilo ve evrak memuru Tacettin Anzer'in sözleşmesi, 01.07.1997 tarihi itibarıyla kıdem tazminatı ödenerek fesih edilmiştir.
- c- Başkanlık Özel Kalem Şefi Gülname Ocak'ın sözleşmesi, 21.08.1997 tarihi itibarıyla, kıdem tazminatı ödenerek fesih edilmiştir.
- d- 01.09.1997 tarihinden başlamak üzere, boş bulunan Birlik Muhasebeciliğine, Kadir Acun atanmıştır.
- e- Birliğin açtığı ve Birlik aheyhine açılan dava adetlerinin günden güne artması dikkate alınarak bu davaları açmak, takip etmek ve Birlik adına gerekli mütalaaları hazırlamak üzere. Av. Tülay Yılmaz 01.10.1997 tarihinden başlamak üzere, Türkiye Barolar Birliği Hukuk Müşavirliği'ne atanmıştır.
- f- Hacettepe Üniversitesi İngilizce Bölümü mezunu Mine Şalcı, 01.10.1997'de işe başlamak üzere, Mütercim-Tercüman ve Yazı İşleri Sekreteri olarak atanmıştır.
- g- Adnan Kılıç'ın Birlik Yazı İşleri Müdürlüğünden istifası ile boşalan bu göreve, 01.03.1998 tarihinde başlamak üzere Eser Urundul atanmıştır.
- h- Evinde kömür yakan personele, aylık ücretlerinden eşit taksitlerde kesilmek üzere kömür ve odun parası, ayrıca zaruri ihtiyacı olan personele her ay maaşından eşit taksitle kesilmek

üzere, avans uygulamalarına devam edilmiştir; personelin fazla mesai ücretleri muntazaman ödenmiştir.

- i- Personelin ücretlerinden kesilen vergiler Vergi dairesine, primler Sosyal Sigortalar Kurumu'na muntazaman ödenmiştir.
- j- 01.07.1997-31.12.1997 dönemi için bütün personelin aylık brüt ücretlerine, seyyanen 15.000.000.-TL'sı zam yapılmıştır.
- k- Personel brüt ücretlerine 01.01.1998-30.06.1998 dönemi için seyyanen % 40, 01.07.1998-31.12.1998 dönemi içinde brüt % 40 zam yapılmıştır (sosyal yardımları dahil). Müdür, Müdür Muavini, Şef ve Sorumlu Muhasebeciye ödenen makam ve sorumluluk tazminatları artırılmıştır.
- ı- Personelin brüt ücretleri, sosyal yardımları ve kıdem zamlarına 01.01.1999-30.06.1999 dönemi için brüt % 30 oranında zam yapılmış, makam ve sorumluluk tazminatları artırılmıştır.

DIŞ İLİŞKİLER

Bu dönemde dış ilişkilerin önemli bölümü yabancı hukuk kuruluşları ile olan ilişkiler ve yazışmalar olmuştur. Bu arada üyesi bulunduğumuz önemli iki kuruluşla ilgili etkinliklerimiz aşağıda özetle belirtilmiştir.

Ulaslararası Barolar Birliği-International Bar Association

(Kısa adı IBA)

- IBA'nın Ankara Barosunun evsahipliği ve Microsoft'un sponsorluğu ile 7-9 Mayıs 1997'de Ankara Hilton Otelde düzenlediği "İnternetle Çalışma Olanakları" Seminerine Birliğimiz temsilcileri katıldı. Seminere katılan Türk ve yabancı avukatlara Başkan Av. Eralp ÖZGEN evsahipliğinde Ankara Palas'ta bir koktey verildi.
- IBA İnsan Hakları Enstitüsünün 30 Ekim -1 Kasım 1997'de Hindistan'da Yeni Delhi'de Baro Başkan ve Temsilcilerini davet

ederek düzenlediği Barolar arası işbirliği seminerine Birliğimiz Genel Sekreteri katıldı.

- Yeni Delhi'de 2-7 Kasım 1997 günleri yapılan IBA Yönetim kurulu ve Genel kurulu toplantılarına IBA Yönetim Kurulu üyesi olan Dış İlişkiler Komisyonu Başkanımız Av. Güler Berkin katıldı.
- IBA Yönetim Kurulunun 6 Haziran 1998 günlü Yönetim kurulu toplantısına Birliğimiz Dış İlişkiler Komisyonu Başkanı katıldı.
- 7 Haziran 1998 günlü Baro Başkanları ve Temsilcileri toplantısına Birlik Başkanı ve Dış İlişkiler Komisyonu Başkanı katıldı.
- IBA'nın 13-18 Eylül 1998 günleri Vancouver'da yapılan Yönetim kurulu ve Genel Kurul toplantılarında Birliğimiz Dış İlişkiler Komisyonu Başkanı tarafından temsil edildi.
- IBA tarafından 22-23 Nisan 1999 günleri İstanbul'da yapılması kararlaştırılan "Hazar Denizi ve Doğu Akdeniz Bölgelerinde Enerji Sorunu" konulu seminer için Dış İlişkiler Komisyonunca yoğun çaba harcanmasına ve indirimli katılım sağlanmasına karşın güvenlik açısından kaygı duyan yabancı katılımcıların azlığı nedeniyle seminer IBA tarafından iptal edildi.
- IBA Mayıs 2001'de İstanbul'da 500-600 katılımcı ile birlikte bir konferans düzenleme hazırlıklarına başlamıştır. İstanbul'a gelen IBA konferans organizatörünün önerisiyle Dış ilişkiler Komisyonu Başkanı kendisine İstanbul'daki araştırma, temas ve çalışmalarında yardımcı olmuştur.

Avrupa Birliği Barolar Konseyi-Council of the Bars and Law Societies of the European Community (Kısa adı CCBE)

- Ülkemizin Avrupa Topluluğu üyesi bulunmaması nedeniyle Birliğimizin gözlemci üye sıfatını taşımasına rağmen, konseyin Yönetim kurulu toplantılarına Brüksel'de bulunan temsilcimiz ara-

cılığı ile katılmakta ve kendisinden alınan raporlarla çalışmalar izlenmektedir.

- 9-10 Kasım 1998 günleri Paris'te CCBE, Amerikan Barolar Birliği ve Japon Barolar Federasyonu tarafından "Avukatlık Mesleğinin Uluslararası Yapılanması" konulu ortak bir konferans düzenlenerek tüm Avrupa Barolarının Başkan ve Temsilcileri çağırıldı. Bu konferansa Birlik Başkanı ve Dış İlişkiler Komisyonunda görevli iki meslektaşımız katıldı.
- Avrupa topluluğu Ekonomik ve Sosyal Komitesinin 9 Mart 1999'da Brüksel'de yapılan toplantısına Dış İlişkiler Komisyonunda görevli bir meslektaşımız katıldı.

Yukarıdaki kuruluşlardan başka Avrupa Barolar Federasyonu, Alman Federal Barosu ve Alman Avukatlar Birliği ile yazışma ve ilişkilerimiz olmaktadır. Ankara'da Avrupa Baroları Başkan ve temsilcilerinin katılacağı bir konferans düzenlenmesi için Birliğimizin çağrısı olumlu karşılanmıştır; temaslarımız sürdürülmektedir. Barolar dışında yurtdışındaki çeşitli kuruluş ve kişilerden gelen sorular cevaplandırılmış; istenilen bilgiler verilmiş; PKK ve terör konusunda uluslararası hukuk kuruluşlarına ve yabancı barolara bildirimler gönderilmiştir.

- İsrail Devletinin 50. Kuruluş Yıldönümü nedeniyle düzenlenen törenlere Tel-Aviv Barosu'nun daveti üzerine Yönetim Kurulumuzca 5 kişilik bir heyetle katılmıştır. Avrupa Baro ve Barolar Birliği Temsilcilerinin de katıldığı bu ziyaretler düzenlenen "Hukukçuların Siyasette Etkinlikleri" konulu toplantıda Birlik Başkanı Av. Eralp Özgen tarafından da bir konuşma yapılmıştır.

SONUÇ

31.05.1997-01.05.1999 günlerini kapsayan 24 aylık döneme ait çalışmalarımızın onaylanmasını ve Yönetim Kurulumuzun, yüce Genel Kurulca aklanmasını diler, saygılar sunarız.

Başkan

Av. Eralp ÖZGEN

Başkan Yrd.

Av. Burhan KARAÇELİK

Başkan Yrd.

Av. Hüseyin ERKENCİ

Genel Sekreter

Av. Özdemir ÖZOK

Sayman

Av. Tuncay ALEMDAROĞLU

Üye

Av. Sabri KURT

Üye

Av. E.Yıldız BAĞATUR

Üye

Av. Zeki EKMEK

Üye

Av. Ayşenur BAHÇEKAPILI

Üye

Av. Kazım KOLCUOĞLU

Üye

Av. Şefik KIRCI

**BİRLİK BAŞKANLIĞINCA
BAROLARA GÖNDERİLEN
ÖNEMLİ
GENELGELER**

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1370/60

Kesintisiz 8 Yıllık Eğitim Yasa Tasarısının Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunda kabulü nedeniyle Kamuya yapılan açıklamamızın rneği ilişiktedir.

Tasarının Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda kabul edilerek uygulamaya geçirilmesi durumunda maddi katkı ve destek sağlamak amacıyla Birliğimizce TC. Ziraat Bankası Ankara Kızılay Şubesinde 30440/3629-2 no.lu bir hesap atırılmıŐtır. Meslektaşlarımızın bu hesaba en az birer milyon lira yatırıarak, bu büyük atılıma maddi katkı ve destek sağlayacakları inancındayız.

Bilginizi ve baronuzun bu kampanyanın birliğimize, baronuza ve meslektaşlarımıza yakışır biçimde yürütülmesi için yardımlarınızı ve CMUK cret ödemelerinde avukatlardan alınacak bağışların da bu hesaba aktarılmasının düŐünülmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Yardımcısı
Avukat Burhan Karaçelik

Ankara, 14.8.1997

KAMUOYU DUYURUSU

Türkiye Barolar Birliği, Kesintisiz 8 yıllık Zorunlu Eğitim Tasarısının Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunda kabulünü sevinç ve takdirle karşılamakta, Meclisteki tüm Parti gruplarını ve tüm milletvekillerini, eğitimde büyük devrim yaratacağını

umduğumuz bu tasarıya Genel Kurulda olumlu oy vererek, bir an önce yasalaşmasını sağlamaya, tarihi görevlerini yapmaya çağırılmaktadır.

Ancak, tasarının yasallaşması, büyük bir aşama olmakla beraber, sorunu çözmemekte, Yasanın, amaçlarına uygun olarak, uygulamaya geçirilmesi gerekmektedir. Türk halkı, tarihte bir çok örnekleri gördüğü gibi ileriye, çağdaşlaşmaya yönelik her atılımı yürekten desteklemiş, maddi ve manevi katkıda bulunmuştur.

Türkiye Barolar Birliği, inanıyoruz ki tüm avukatlar ve Barolar bu atılımı yürekten desteklemektedir. Bu atılımın bir an önce amacına ulaşması için, tüm meslektaşlarımızı, Birliğimiz tarafından T.C. Ziraat Bankası Ankara Kızılay Şubesinde açılan 30440/3629-2 no.lu hesaba en az birer milyon lira yatırarak maddi destek sağlamaya çağırıyoruz.

Kamuya, Barolara ve tüm meslektaşlarımıza saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

Ankara, 27.8.1997

BARO BAŞKANLIĞINA

GENELGE NO: 1420/61

Sekiz Yıllık Kesintisiz İlköğretim giderlerine katkıda bulunmak amacıyla Birliğimizce T.C. Ziraat Bankası Ankara Kızılay Şubesinde 30440/3629-2 no.lu hesap açtırılmış ve konu 1370/60 no.lu 13.8.1997 tarihli genelge ile Barolarımıza duyurulmuştur.

Bu def'a Maliye ve Milli Eğitim Bakanlıklarınca çıkarılan 20 Ağustos 1997 tarih ve 23086 sayılı Tebliğ hükümlerine göre, bu amaçla yapılacak her türlü yardım ve bağışların Milli Eğitim Bakanlığı adına T.C. Ziraat Bankası Merkez Şubesinde açılan 3388.9 numaralı veya Türkiye Halk Bankası Merkez Şubesindeki 66000010 numaralı hesaba yatırılması gerekmektedir. Bankalar bağış ve yardımda bulunanlardan masraf ve ücret istemeyecektir.

Tebliğ gereğine uyulmasını, barolarca da hesap açılmış ise bu hesapta toplanan paranın yukarıdaki Banka hesaplarına aktarılmasını ve durumun meslektaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Yardımcısı
Av. Burhan Karaçelik

Ankara, 11.9.1997

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1495/63

Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca kabul edilen "Avukatlık Kanunu'na Bazı Maddelerin Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı" ve eklerinin örnekleri ilişktedir.

Bu tasarı, Bakanlar Kurulunca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na, yasalaşması için, gönderilecektir.

Tasarının Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu'nda görüşülmesi sırasında, Birliğimizin görüşleri ve önerileri bildirilecektir. Bu görüş ve önerilerin saptanması yönünden Baronuzun tasarı hakkındaki görüş ve önerilerini en geç bir ay içinde Birliğimize ulaştırılmasını önemle rica ederim.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Ek : Tasarı

AVUKATLIK KANUNUNA BAZI MADDELERİN

EKLENMESİNE DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 19/03/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununa 44 ncü maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 44 a maddesi eklenmiştir.

Avukatlık şirketinin kuruluşu

Madde 44 a- Aynı baroda kayıtlı iki veya daha fazla avukat mesleklerini bir avukatlık şirketi bünyesinde icra edebilirler.

Avukatlık şirketi, şirket ortağı avukatlardan birinin veya birkaçının adı ve soyadının yanına "ve ortakları" ibaresi eklenmek suretiyle adlandırılır.

Avukatlık şirketi, ortaklarının bağlı olduğu baro yönetim kurulunca sözleşmesinin Avukatlık Şirketi Tip Ana Sözleşmesine uygunluğunun onaylanması ve barolarca tutulan "Avukatlık Şirketi Kütüğü"ne tescil edilmesiyle tüzel kişilik kazanır.

Avukatlık şirketinin esas sermayesinin en az bir milyar Türk lirası olması şarttır. Ortakların koyacağı sermaye payı birbirinden farklı olabilir. Ancak, ortakların koyacakları sermayenin en az yüz milyon Türk lirası veya bunun katları olması lazımdır. Şirketin kurulabilmesi için her ortağın sermaye payının yarısını kuruluş öncesi ödemesi gerekir. Diğer yarısının ödenme zamanı ortaklar kurulunca kararlaştırılır. Her ortağın sermaye payı, konulması taahhüt edilen sermayeye göre belirlenir.

Her ortağın sermaye olarak koymayı taahhüt ettiği para miktarı, para niteliğinde olmayan sermayenin değeri ve bu değer ne surette biçilmiş olduğu; mesleki ad ve şöhret ile şahsi emeğin sermaye olarak konulması sözkonusu ise, bu ad ve şöhret ile emeğin kapsam ve niteliği avukatlık şirketi sözleşmesinde belirtilir.

Ortaklar tarafından konulan sermaye için hisse senedi çıkarılamaz.

Sermaye payı için düzenlenecek senetler kıymetli evrak niteliğinde olmayıp, sadece ispat aracıdır.

Paylar hakkında bir defter tutulur. Ortak avukatların adları ve soyadları, pay miktarları, yapılan ödemeler, payların devir ve intikali bu deftere yazılır. Her takvim yılı başında, ortaklarda değişiklik olması halinde durum şirketin kayıtlı bulunduğu baro başkanlığına bildirilir."

MADDE 2- 1136 sayılı Kanuna 44 a maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 44 b maddesi eklenmiştir.

Avukatlık şirketinin faaliyetleri

Madde 44 b- Avukatlık şirketi, bu kanunun 35 nci maddesinde sayılan avukatların yapabileceği işler dışında faaliyet gösteremez.

Avukatlık şirketinin faaliyetleri ticari iş sayılmaz.

Avukatlık şirketinin müşterek olarak kullanılan bir bürosunun bulunması ve en az bir avukatın, tam gün esasına göre ağırlıklı olarak bu büroda çalışması zorunludur.

Avukatlık şirketi, merkezinin bulunduğu yer dışında, yurt dışı hariç, büro veya şube açamaz.

Avukatlık şirketinin ortakları, şirketin avukatlık bürosu dışında büro açamazlar ve şirket faaliyeti dışında bağımsız olarak dava ve iş takip edemezler.

GENEL GEREKÇE

Bugün ülkeler arasındaki ticari ilişkilerin artması, bir çok alanda uluslararası işbirliği faaliyetlerinin yoğunlaşması ve çok uluslu şirketlerin ortaya çıkması, ülke nüfuslarında artış, sosyo ekonomik gelişmeler ve değişimler sonunda hukuki yardım sorunu büyük boyutlara ulaşmıştır. Bu durum avukatların bir şirkette birleşmek suretiyle mesleklerini icra etmeleri ihtiyacını yaratmıştır.

İngiltere'de 1985 yılında Adalet İşleri Dairesinin 9. bölümü avukatların şirketleşerek çalışmalarını birleştirmeleri konusunda gerekli kuralların tesisi için bir 'Danışma Kurulu' görevlendirmiştir. 1988 tarihinde avukatların şirketleşmesine imkan tanınmıştır. Bu kurallar 1991 yılında son şeklini almış ve 1.1.1992 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu kanuna göre yabancı avukatlar İngiliz avukatlarla beraber, şirket üyesi veya şirket yöneticisi olarak çalışabilecektir.

Fransa'da da avukatların şirket halinde çalışmalarını sağlayan düzenlemeler bulunmaktadır.

Almanya'da da 5 Ekim 1994 tarihinde Avukatlık Kanununa eklenen 59 a maddesi ve bu madde doğrultusunda düzenlenen Avukatlık Yönetmeliğinin 28 nci maddesiyle avukatların mesleklerini bir avukatlık şirketi içinde birleşerek icra edebilmelerine olanak tanınmıştır.

Avukatlara 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 44 ncü maddesinde esasen tanınmış bulunan ve mesleklerini ortak avukatlık bürosu teşkil ederek ifa edebilmeleri olanağı yanında, bu Tasarıyla, avukatların bir avukatlık şirketinde birleşmek suretiyle de mesleklerini yapabilmelerine olanak sağlanmaktadır.

Mevzuatımızda şirketler hukukunun konusunu tüzel kişiliğe sahip iktisadi, ticari ve sınai amaçlı ortaklıklar teşkil etmekte beraber, iktisadi amacı olmasına karşın tüzel kişiliği olmayan adi şirket modeli de mevcut bulunmaktadır.

Tasarıda, avukatlık mesleğinin özelliği ve avukatların ancak Avukatlık Kanununun 35 nci maddesinde sayılan işleri yapabilmeleri muvacehesinde, Türk Ticaret Kanununda yer alan ve amacı iktisadi olan şirket nevelerinden birini veya amacı, yine iktisadi olan ve fakat tüzel kişiliği bulunmayan Borçlar Kanunundaki adi şirket kurmak suretiyle avukatlık hizmetini yürütmelerinin meslekle bağdaşmayacağı gözönünde bulundurularak, kendine özgü bir avukatlık şirketi modeli itihaz olunmaktadır.

Tasarıyla getirilen ortaklık şeklinin avukatlık şirketi olarak adlandırılmasının nedeni, bunu hukukumuzda yer alan diğer şirket modellerinden ayırt edebilmek içindir. Keza, ancak ortaklığın bulunduğu yer barosuna kayıtlı olan avukatlarca kurulabilmesi ve ortak olunabilmesi, belirli bir nakdin, para niteliğinde olmayan şeylerin, ad ve şöhret ile şahsi emeğin sermaye olarak konulabilmesi, ortaklığın tüzel kişiliğe sahip bulunması, ortaklığın teşkilatı, temsili, oy hakkı, payın devri, ortaklık hak ve sıfatının yitirilmesi, kar payı hakkı, ortakların sorumlulukları, ortaklığın infisanı gibi konularda ticaret şirketlerindeki benzer hükümlerin avukatlık şirketi sözleşmesinde yer alması muvacehesinde bu benzerlik nedeniyle ortaklık şekli avukatlık şirketi olarak adlandırılmıştır.

Bu şirketin, ticari amaç taşımaması ve faaliyetlerinin ticari iş sayılmaması gözönünde bulundurularak diğer ticari şirketlerin kuruluşuna ilişkin hükümlerden ayrılmış; tüzel kişilik kazanabilmesi için sözleşmesinin ortaklarının bağlı olduğu baro yönetim kurulunca onaylanması ve barolarca tutulan Avukatlık Şirketi Kütüğüne tescil edilmesi esası benimsenmiştir.

Avukatlık şirketi, yurt dışı hariç, merkezinin bulunduğu yer dışında büro açamayacaktır. İlerde Avrupa Birliğine girildiğinde avukatların birliğe dahil devletlerde veya ikili ve çok taraflı sözleşmelerde olanak tanındığında yabancı ülkede avukatlık hizmetlerini yürütebilmeleri için yurt dışında büro açılabilmesine iç mevzuatımızda olanak tanınmaktadır.

Şirket ortakları avukatlar kendi adına vekaletname alamayacak, ancak avukatlık şirketi adına alabileceklerdir. Tebligatlar şirkete yapılacak, ortaklardan birine yapılan tebligat şirkete yapılmış sayılacaktır.

Avukatların, avukatlık şirketi adı altında çok farklı hükümler içeren ortaklık şekilleri teşkil etmeleri, uygulamada sıkıntılara neden ola-

çağından, Tasarıda avukatlık şirket sözleşmesinin ancak Avukatlık Şirketi Tip Ana Sözleşmesi çerçevesinde düzenlenmesine olanak tanınmaktadır. Avukatlık Şirketi Tip Ana Sözleşmesinin düzenleme yetkisi Türkiye Barolar Birliğine verilmektedir. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca hazırlanacak Avukatlık Şirketi Tip Ana Sözleşmesi, Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunca onaylandığında, belirlendiği esaslara uyulması zorunlu olacak ve Tip Ana Sözleşmesine aykırı olarak düzenlenen avukatlık şirketi sözleşmesinin tescili yapılmayacaktır.

Avukatların mesleklerini bir avukatlık şirketi bünyesinde icra etmeleri sonucu;

-Yeterli mali olanağı bulunmayan değerli hukukçuların avukatlık mesleğini yapabilmeleri sağlanacak,

-Şirket ortaklarının yapacakları iş bölümü ihtisaslaşmayı da gerçekleştirecek,

-Konusunda ihtisaslaşmış avukatların adaletin tecellisinde yargıya olan yardım ve katkısı daha fazla olacak,

-Vatandaşların haklarının aranması ve yerine getirilmesi sürat kazanacak,

-Avukatın vefat, emeklilik ve sair nedenlerle meslekten ayrılması halinde, yıllarca emek vererek meydana getirmiş olduğu "müşteriler topluluğunun" ve "arşivinin" mal varlığı olarak değerlendirilerek mirasçılara intikali sağlanacak,

-Şirket ortağı avukatlar, mesleklerini daha güvenli ve verimli ortamda icra edeceklerinden daha güçlü olacaklardır.

Tasarının kanunlaşması halinde avukatlık mesleğini icra etmekte bulunan veya bu sahada çalışmayı düşünen hukukçularımızın uzun zamandan beri olan beklentileri de karşılanmış olacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Maddeyle, avukatlık şirketinin kuruluşuna, tüzel kişilik kazanmasına, sermayesine, şirket ortaklarının sermaye paylarına ve bu payların devir ve intikali ile yapılan ödemeleri göstermek üzere defter tutulmasına, ortaklarda vuku bulan değişikliğin her takvim yılı başında şirketin kayıtlı bulunduğu baroya bildirilmesine ilişkin esaslar getirilmektedir.

MADDE 2- Maddeyle, avukatlık şirketinin faaliyet konusu, büro açması, vekaletname alması ve tebligata ilişkin hükümler ile reklam yasağı kuralı getirilmektedir.

MADDE 3- Maddeyle, şirket ortaklarının paylarının devrine, intikaline, Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunca kabul edilecek olan Avukatlık Şirketi Tip Ana Sözleşmesinde gösterilecek hususlara, ortaklık payının devir ve intikali ile ilgili uyuşmazlıkların çözüm yerine, avukatlık şirketi ile şirket ortaklarının sorumluluklarına ilişkin hükümler düzenlenmektedir.

MADDE 4- Maddeyle, Kanunun yayımı tarihinden itibaren 2 ay içerisinde Türkiye Barolar Birliğince Avukatlık Şirketi Tip Ana Sözleşmesinin hazırlanarak yürürlüğe girmesini sağlamak amacıyla 1136 sayılı Kanuna geçici 20 nci madde eklenmektedir.

MADDE 5- Yürürlükle ilgilidir.

MADDE 6- Yürütmeye ilgilidir.

Federal Almanya'da Avukatlık Şirketleri ile ilgili Düzenlemeler **Bundesrechtsanwaltsordnung (Alman Avukatlık Kanunu)**

Madde 59 a. Meslekte İşbirliği Yapılması.

1) Avukatlar kendi mesleklerini icra ederken, bir baroya kayıtlı olan diğer avukatlarla, Patent Bürosuna kayıtlı olan avukatlarla veya vergi danışmanları ile veya yeminli mali müşavirlerle, bir avukatlık şirketi (Sozietat) içinde birleşebilirler. Alman Ceza Usul Kanununun 137/1 maddesi hükmü (saniğin seçebileceği müdafî sayısının üçten fazla olmaması kuralı) ile, mahkeme önündeki temsile ilişkin hükümler, şirket şeklinde birleşmeyi engellemez. Aynı zamanda noterlik görevini de üstlenmiş bulunan avukatlar, sadece avukatlık mesleği açısından şirket halinde birleşebilirler. Noterlik yapan avukatlar hakkında noterlik mevzuatı uygulanır.

2) Avukatlık şirketi kurabilmek için, müşterek olarak kullanılan bir veya birkaç avukatlık bürosu tahsis edilmesi ve şirket ortaklarından en az bir avukatın, tam gün esasına göre, ağırlıklı bir şekilde bu büroda çalışması şarttır. 29a madde hükmü saklıdır¹.

3) Avukatlar aşağıda sayılan meslekdaşları ile de avukatlık şirketi kurabilirler. 1. 206 hükümleri uyarınca Federal Almanya'da büro açabilen ve bu şekilde bürolarını yurt dışında oluşturabilen Avrupa Topluluğuna üye Devletler veya diğer Devletlerdeki Avukatlık Meslek Kuruluşlarının mensupları ile; 2. aldıkları eğitim ve icra ettikleri mesleğin verdiği yetkiler açısından, Alman Patent Kanunu, Mali Müşavirlik Kanunu veya İktisadi Denetleme Kanununun verdiği yetkilere eş değerde bir meslek icra etmekte olan, yabancı devletlerin patent avukatları, vergi danışmanları, mali müşavirleri ve yeminli kontrolörler ile,

---

1 29a madde, Avrupa Birliğine geçiş sebebi ile düzenlenmiş ve avukatların başka Devletlerde avukatlık bürosu açabilmesi kabul edilmiştir.

4) Avukatlık şirketi şeklinde birleşmeksizin aynı büroyu müştereken kullanan avukatlar (Bürogamainschaften) hakkında da, yukarıdaki 1-3 fıkralar hükümleri uygulanır.

Richtlinien gemass m. 177/2 Baro (Avukatlık Yönetmeliği)

Madde 28

1) Avukatlık şirketi kurabilmenin temel şartları, müşterek olarak kullanılan bir avukatlık bürosu tahsisi ile, alınan görevlerin ve işlerin müştereken alınması ya da bunların ücretlerinin müştereken tahsil edilmesidir.

2) Sadece avukatlık şirketi halinde birleşmiş olan avukatlar (Sozietat) ile bir büroyu müşterek olarak kullanan avukatlar (Bürogamainschaften) vekalatnamelerinde veya yazışmalarında bir örnek başlık veya tek tabela kullanabilirler.

3) Avukatlık şirketine mensup olan bir avukat kendi yazışmalarında veya damgalarında, kısaca sadece bir veya birkaç avukatın ismini verebilirse de, "ve ortakları" gibi bir ibare ile, avukatların şirket şeklinde birleşmiş olduklarını belirtmek mecburiyetindedir. Ancak bütün yazışmalarda, şirket halinde veya ortak büroyu kullanma şeklinde birleşmiş olan avukatların hepsinin, bir kenarda yer alması şarttır.

4) Şirket halinde veya ortak büroyu kullanma şeklinde birleşmiş olan avukatlar farklı mahkemelerin yargı çevresine giren barolara kayıtlı iseler, yazışmalardan hangi avukatın nereye kayıtlı olduğu anlaşılabilir.

5) Şirket halinde veya ortak büroyu kullanma şeklinde birleşmiş olan avukatlardan bazıları akademik dereceye sahipse veya başka meslek mensubu ise, bu husus da yazışmalarda açıkça ortaya konmalıdır.

6) Avukatlar bir büroyu ortak kullanma şeklinde de birleşebilirler.

Ankara, 19.09.1997

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1552/65

Türkiye Barolar Birliği Kamu Avukatları Komisyonunca, devlet yetkililerine sorunlarının duyurulması düşüncesiyle hazırlanan metin; 17.03.1997 tarih, 401/24 sayılı genelge ile yayınlanmıştır.

Bu kez yine aynı Komisyonca hazırlanan ekteki metnini tüm Kamu Avukatlarına ulaştırılması ve bu meslektaşlarımızdan isteyenlerin, metnin altında belirtilen faks numaralarına 7, 8, veya 9 Ekim 1997 günlerinde faks çekmelerinin duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Ek : 1

Sayın .....

Kamu kurum ve kuruluşlarında, 657 sayılı Kanuna tabi çalışan avukatların ek gösterge ve Özel Hizmet Tazminatlarının yükseltilmesi ile 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi çalışan avukatların 1 sayılı cetvelde yer almalarını teminen ilgili maddelerin değiştirilmesine ilişkin M. Ali Şahin ve 5 arkadaşı ile Yücel Seçkiner ve 8 arkadaşı tarafından hazırlanarak Meclise sunulan kanun tekliflerinin halen Plan ve Bütçe Komisyonu'nda bekletildiği bilinmektedir.

Sayıları toplam ikibinden az olan Kamu Kesimi avukatlarının görevde kalıcılığının temin edilmesi, hizmet verimliliğinin artırılması ve mali haklar bakımından mağduriyetlerinin bir an önce giderilebilmesi için anılan kanun tekliflerinin kanunlaştırılması hususunda desteğinize ihtiyaç bulunduğunu bilgilerinize arz ederim.

Faks Numaraları:

Avukat .....

(iş adresi)

Başbakan 417 04 84
Başbakan Yrd. 419 54 43
Maliye Bakanı 425 00 58
Adalet Bakanı 417 39 54

Ankara, 24.9.1997

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1599/66

İLGİ: 11.9.1997 gün ve 1495/63 sayılı genelgemiz.

İlgi genelde ekinde, Adalet Bakanlığı'nca hazırlanan "Avukatlık Kanunu'na Bazı Maddelerin Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı" gönderilmiş ve en geç bir ay içinde Sayın Baronuzun görüşlerinin bildirilmesi istenilmişti.

Ancak, sözü edilen kanun tasarısının kısa zamanda TBMM Adalet Komisyonu'nda görüşülmesi olasılığı karşısında, Birliğimizin bir yıldır çalışmalarını sürdüren Avukatlık Kanun Taslağı Hazırlama Komisyonu'nca hazırlanan bir alternatif öntaslak TBMM Başkanlığı ile siyasi parti grup başkanlıklarına gönderilmiştir. Öntaslak ekte sunulmaktadır.

TBMM Adalet Komisyonu'nda gerekli teşebbüslerin, Sayın Baronuz görüşlerinin de dikkate alınarak yapılabilmesini teminen, Bakanlık tasarısı ve Birlik Komisyonunun hazırladığı öntaslak hakkındaki görüşlerinizin **en kısa zamanda** Birliğimize ulaştırılmasını önemle rica ederim.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Ek : 1

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ'NCE HAZIRLANAN 1136
SAYILI AVUKATLIK KANUNU'NUN 44 VE BAZI
MADDELERİNDE DEĞİŞİKLİK VE BAZI MADDELERİNE
EKLEME YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN ÖN TASLAĞI**

Madde-1: Avukatlık Kanunu'nun 43 ncü maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Avukatlık Ortaklığı yurt içinde şube açamaz."

Madde-2: Avukatlık Kanunu'nun 44 ncü maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Ortak Avukat Bürosu ve Avukatlık Ortaklığı halinde birlikte çalışma"

Madde-44: "Avukatlar, mesleki çalışmalarını Ortak Avukat Bürosu veya Avukatlık Ortaklığı şeklinde de yürütebilirler."

A. Ortak Avukat Bürosu

Ortak Avukat Bürosu aynı Baroya kayıtlı birden çok avukatın mesleki çalışmalarını bir büroda birleştirmeleridir. Ortak Avukat Bürosunun tüzel kişiliği yoktur. Yapılan iş meslek çalışması olup ticari sayılamaz.

Birlikte çalışan Avukatlardan birisinin veya birkaçının ad ve soyadının yanında (Ortak Avukat Bürosu) ibaresinin kullanılması zorunludur. Karşılıklı hak ve yükümlülükler, gelir ve giderlerin paylaşılması, büro yönetimi, ortaklığın sona ermesi ve tasfiye ortaklarca belirlenir. Bu ortaklık ve ortaklardaki değişiklikler baroya bildirilir.

B. Avukatlık Ortaklığı

Avukatlık Ortaklığı, aynı baroya kayıtlı birden çok avukatın bu kanuna göre mesleklerini yürütmek için oluşturdukları tüzel kişiliktir. Avukatlık Ortaklığının çalışması meslek çalışması olup ticari sayılmaz. Avukatlık Ortaklığının adı, bir veya birkaç ortağın ad veya soyadlarına "Avukatlık Ortaklığı" ibaresi eklenerek belirlenir.

Avukatlık Ortaklığı, ortaklar tarafından hazırlanacak Ana Sözleşmenin kurucuların kayıtlı bulunduğu baro yönetim kurulu tarafından onaylanması ve Baro Avukatlık Ortaklığı Sicili'ne yazılması ile tüzel kişilik kazanır. Baro yönetim kurulunca bu konuda bir ay içinde karar verilmediği takdirde istem reddedilmiş sayılır. Ana Sözleşmenin bir örneği Türkiye Barolar Birliği'ne gönderilir.

a) Avukatlık Ortaklığı Ana Sözleşmesi

Avukatlık Ortaklığı Ana Sözleşmesinde; ortakların ad ve soyadları, Baro Sicil numaraları, ikametgah adresleri, Ortaklığın ünvanı ve adresi, giderlere katılma payları, ortaklar arasındaki ilişkiler, iş ve davalarla ilgili iş bölümü, yönetici ortakların yetkileri, ortaklığın yönetim ve temsili, kar ve zararın paylaşılması, ortaklıktan çıkma, çıkarılma, pay devri, ortaklığın sona ermesi ve tasfiye şekli gibi hususlar gösterilir. Tip Ana sözleşme Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca hazırlanır.

Avukatlık Ortaklığı Ana Sözleşmesi, baro yönetim kurulunun tescil kararı ile birlikte giderleri ilgisinden alınarak ilan edilmek üzere Resmi Gazete'ye gönderilir. Ana sözleşmedeki değişiklikler için de aynı yöntem uygulanır.

b) Katılım Payı

Ortakların payı, ancak ortaklara veya avukat olan üçüncü kişilere devredilebilir. Ortakların pay devrinin sözleşme ile yasaklanması veya ortakların pay devrine onay vermemeleri veya mirasçının avukat olmaması ya da ortaklığı kabul etmemesi, ortağın emeklilik veya sağlık nedenleri ile avukatlığı bırakması, Baro levhasından silinmesi, meslekten çıkması veya çıkarılması, ortaklıktaki payına haciz konulması halinde ortaklık payı gerçek değeri üzerinden diğer ortaklar tarafından payları oranında alınır. Gerçek değer tespiti anlaşma olmaması halinde, ortaklık payının gerçek değeri baro başkanınca seçilen üç avukat tarafından belirlenir. Belirlenen değere karşı baro yönetim ku-

ruluna itiraz edilebilir. Yönetim Kurulu kararı kesindir. Bu işlemlerin üç ay içerisinde sonuçlandırılmaması halinde, tasfiye hükümleri uygulanır.

c) Ortakların Hak ve Borçları

1. Vekaletnameler Ortaklık adına düzenlenir. Ortaklık iş veya davayı takip edecek avukatlara yetki belgesi verir.

2. Ortaklardan her birinin ortaklığı yönetim ve temsil hak ve görevi vardır. Sözleşme ile ya da ortaklar kurulunun oybirliği ile temsil ve yönetim görevi ortaklardan birine ya da birkaçına verilebilir. Ortaklığın yönetim ve temsiline ilişkin değişikliklerin tescil ve ilanı zorunludur.

Avukatlık ortaklığını yönetim ve temsil ile görevli olanlar, ortaklık amacına uygun olan her tür işi ve hukuki işlemi ortaklık adına yapmak ve ortaklık adını kullanmak zorundadır. Avukatlık ortaklığı amacının dışında hak ve mal edinemez, üçüncü kişilerle ortaklık kuramaz, tüzel kişilerin hisselerini alamaz.

3. Ortaklar, birden fazla avukatlık ortaklığının ortağı olamaz; ortaklığın bürosu dışında büro açamaz ve bağımsız olarak dava ve iş takip edemezler.

d. Ortaklar Kurulu

Ortaklar Kurulu gerekli olduğu zaman ya da ortaklardan birinin gündemli yazılı isteği halinde bir hafta içinde ve bunların dışında her takvim yılı sonunda toplanır. Toplantıya çağrı yazılı bildirim ile yapılır. Birinci toplantıda çoğunluk sağlanamaz ise, bir hafta sonra ikinci toplantı yapılır. İkinci toplantıda çoğunluk aranmaz. Toplantıda karar yeter sayısı salt çoğunluktur. Oyların eşitliği halinde yönetici ortağın katıldığı tarafın oyu üstün sayılır. Ancak, ana sözleşmede değişiklik yapılabilmesi için tüm ortakların oybirliği ile karar alması gerekir.

Ortaklar kurulunda her ortak payına bağlı olmaksızın bir oy hak-

kına sahiptir. Toplantılara katılmayan ortak ancak diğerk bir ortak tarafından vekaleten temsil edilebilir. Bir ortak toplantılarda ortakların pay ve paydaş olarak (1/3)'den fazlasını vekaleten temsil edemez.

Ortaklar kurulu avukatlık mesleğinin yürütülmesine ilişkin karar dışında ortaklıkla ilgili sözleşme değişikliğı de dahil olmak üzere her türlü kararı almaya yetkilidir. Ortaklar kurulu kararları on beş gün içinde baroya verilir.

e. Denetim

Avukatlık ortaklığını yönetim ve temsil yetkisi bulunmayan ortaklar ortaklığa ait işler hakkında bilgi edinmek, ortaklık defter ve kayıtlarını incelemek ve kendisi için ortaklığın mali ve idari durumunu gösterir belge düzenlenmesini istemek hakkına sahiptir. Ana sözleşmeye bunun aksine hüküm konulamaz. Kanuna aykırı halleri tespit eden ortağın durumu baroya bildirmesi zorunludur.

Avukatlık ortaklıklarının mesleki çalışmalarını ve hesaplarını denetleme ve soruşturma yetkisi bağılı bulunduğu baroya aittir.

Avukatlık ortaklıkları hakkında da bu kanundaki disiplin işlem ve cezaları uygulanır.

f. Sorumluluk

Avukatlık ortaklığı; ortaklarının ve çalışan avukatların ortaklık ile ilgili her türlü işlem, eylem ve borçlarından dolayı bunlarla birlikte ortaklaşa ve zincirleme sınırsız sorumludur. Ortakların ve ortaklıkta çalışan avukatların mesleki görevlerinden dolayı Avukatlık Kanunu ve Meslek Kuralları'na göre sorumlulukları saklıdır.

g. Çıkma, Çıkarılma, Fesih ve İnfisah

1. Ortaklık sözleşmesinde aksine hüküm yoksa ortaklar, üç ay öncesinden yazılı bildirimde bulunarak ortaklıktan ayrılabilir.

2. Bir ortağın şahsına ait nedenlerden dolayı ortaklığın feshinin is-

tenebileceği hallerde ortaklar kurulu o ortağın ortaklıktan çıkarılmasına karar verebilir. İlgili ortak, çıkarılma kararına karşı bir hafta içinde Baro Yönetim Kuruluna itiraz edebilir. Verilecek karar kesindir. Çıkan veya çıkarılan ortağın payı hakkında (B-b) fıkrasına göre işlem yapılır.

3. Aşağıdaki hallerde ortaklar kurulu ortaklığın feshine karar vermek zorundadır.

3.1- Ortaklık Sözleşmesinde yazılı nedenlerle,

3.2- Ortaklık hakkında aciz vesikası alınmış olması halinde.

Yukarıdaki hallerde ortaklığı yönetim ve temsille görevli ortağın, ortaklar kurulundan ortaklığın feshini istemesi, bunun kabul edilmemesi halinde de durumu baro yönetim kuruluna bildirmesi zorunludur.

4. Hakkında aciz vesikası verilen, avukatlık mesleğinden çıkan, çıkarılan veya ölen ortaklara ait payın, diğer ortaklar ya da başka avukatlar tarafından devir alınmaması veya ortaklığın kanuni şartları yitirmiş olması halinde şirket infisah eder.

Baro yönetim kurulunca ortaklığın feshine karar verilmesi halinde, kararın kesinleşmesini takip eden on gün içinde; infisah halinde ise derhal, tasfiye işlemi başlatılır ve tasfiyenin başlatıldığı tescil ve Resmi Gazete ile ilan edilir.

h. Tasfiye

Tasfiye, ortaklar kurulunca seçilecek tasfiye görevlisi avukat tarafından 42 nci madde uyarınca yapılır. Ortaklığın mal malvarlığı paraya çevrilerek ortaklık borçları ve tasfiye giderleri ödendikten sonra arta kalan ortakların ödedikleri payları oranında bölüştürülür. Tasfiye görevlisi avukatın ücreti ortaklar kurulunca belirlenir. Tasfiye sonucu, tasfiye bilançosu ve raporu ile birlikte baroya bildirilir. Tasfiyenin tescil ve ilanı ile ortaklık ve tüzelkişilik sona erer.

Ortaklar kurulunca tasfiye görevlisi seçilmemesi ya da seçileme-

mesi hallerinde tasfiye, baro başkanının 42 nci maddeye göre görevlendireceği avukat tarafından yapılır; ücreti de baro başkanınca belirlenir.

Tasfiye süresince ortaklığı tasfiye görevlisi yönetir ve temsil eder. Ortaklık adına düzenlenecek belge ve yazışmalarda ortaklığın tasfiye halinde olduğunun belirtilmesi zorunludur.

1. Ortaklık Defterleri

Avukatlık ortaklığı; iş ve dava defteri, pay defteri, karar defteri, gelir-gider defteri ve demirbaş defteri tutmak zorundadır.

Defter ve kayıtların tutulmasından ortaklığın yönetim ve temsili ile görevli ortak sorumludur.

c. Uyuşmazlıkların Halli

Avukatların birlikte çalışmalarından, ortakların kendi aralarında ve ortaklar kurulu arasında ortaklığın çalışmasına ilişkin olarak çıkacak uyuşmazlıklar ve yapılacak itirazlar bu kanun hükümlerine göre kayıtlı oldukları baro yönetim kurulunca karara bağlanır. Baro yönetim kurulunun kararlarına karşı bu kanundaki yöntem uyarınca Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'na itiraz edilebilir.

Bu kanundaki itiraz aşamalarından geçerek kesinleşen kararlara karşı idari dava yolu açıktır."

Madde-3: Avukatlık Kanunu'nun 45 nci maddesinin birinci fıkrası ile üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Avukatlar ve avukatlık ortaklıkları, bürolarında yalnız avukatlık mesleği için gerekli olan yardımcı elemanları çalıştırabilirler."

"Yukarıdaki hükümlere aykırı hareket eden avukat, ilk defasında işten, tekrarında meslekten çıkarma; avukatlık ortaklığı ilk defasında işten yasaklama, tekrarında ise Avukatlık Ortaklığı Sicilinden silinme cezası ile cezalandırılır."

Madde-4: Avukatlık Kanunu'nun 55 nci maddesine aşağıdaki iki fıkra eklenmiştir.

"Bu yasak ortak avukat bürosu ve avukatlık ortaklığı hakkında da uygulanır.

Yukarıdaki yasalara ilişkin esaslar Türkiye Barolar Birliği'nce düzenlenecek yönetmelikle belirlenir."

Madde-5: Avukatlık Kanunu'nun 75 nci maddesinin birinci fıkrasının üçüncü cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Ortak avukat bürosu ve avukatlık ortaklığı şeklindeki bürolar listede ayrıca belirtilir"

Madde-6: Avukatlık Kanunu'nun 81 nci maddesinin 2. bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Levhaya ve Avukatlık Ortaklık Sicili'ne yazılacakların giriş keseneğinin avukatlar için en az 2.000 en çok 8.000, avukatlık ortaklıkları için en az 20.000 en çok 80.000, yıllık keseneği de avukatlar için en az 1.000 en çok 4.000, Avukatlık Ortaklıkları için de en az 10.000, en çok 40.000 gösterge rakamının her yıl Bütçe Kanunu'nda devlet memurları için belirlenen maaş kat sayısının çarpımı ile elde edilecek miktar oranında tespit etmek ve bunların ödeneceği tarihleri belirlemek."

Madde-7: Avukatlık Kanunu'nun 95 nci maddesinin 3 ncü bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"3 Baro levhasını, avukatların listesini ve Baro Ortaklık Sicilini düzenlemek."

Madde-8: Avukatlık Kanunu'nun 121 nci maddesinin 8 inci bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"8. Avukatların, ortak avukatlık bürosu ve avukatlık ortaklarının kayıtlarını, yönetmelikte gösterilen esas ve usullere göre tutmak."

Madde-9: Avukatlık Kanunu'nun 135 nci maddesinin 4 üncü bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye 6 ncı bent eklenmiştir.

"4. işten çıkarma: Avukatın veya avukatlık ortaklığının üç aydan az ve üç yıldan fazla olmamak üzere mesleki faaliyetlerinin yasaklanmasıdır."

"6. sicilden silinme: Avukatlık ortaklığının Baro Avukatlık Ortaklığı Sicili'nden silinmesidir."

Madde-10: Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde-11: Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

GENEL GEREKÇE

Hukuk devletinin güvencesi ve vazgeçilmez unsuru olan yargının bağımsızlığının sağlanması, yargılamanın hızlandırılması, adil yargılamanın gerçekleşmesi ve demokratik toplum düzenine ulaşılmasında yargının kurucu unsurlarından biri olan savunmanın da yargı içindeki etkinliğinin işlevine uygun biçimde artırılması, bağımsızlığına kavuşturulması için yeni düzenlemelerin yapılması zorunlu hale gelmiştir.

Halen yürürlükte olan 1136 Sayılı Avukatlık Kanunu 1969 tarihlidir. Aradan geçen yirmisekiz yıl içinde dünya ve ülkemizdeki değişimler, uluslararası ilişkilerdeki gelişim bütün kurum ve kuruluşlarda da olduğu gibi avukatlık kanununun da yeniden düzenlenmesini gerekli kılmıştır. Bu nedenle doksanlı yılların başından bu yana başta meslek mensupları ve barolar olmak üzere yeni bir avukatlık yasası istemi yüksek sesle dile getirilmektedir. T.B.M.M. tarafından kabul edilen "Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nın yargı reformu bölümünde öngörülen ve önceki hükümetler tarafından "Demokratikleşme ve Yargı Reformu Paketi" adı altında T.B.M.M. sunulan yasa tasarıları içinde "Avukatlık Yasa Tasarısı" da yer almış, ancak bu tasarı kadük olmuştur.

Yargının temel unsuru olan avukatlığın çağın ve yargının ge-

reksinmelerine uygun olarak baştan ele alınıp yeniden düzenlenmesi kaçınılmaz hale gelmiştir. Bununla birlikte Adalet Bakanlığınca hazırlanan tasarıda sadece Avukatlık Kanununun 44 ncu maddesinin değiştirilmesine ve bu maddeye ekleme yapılmasına öncelik verilmiş olduğundan Türkiye Barolar Birliğimizce de anılan madde ve bununla bağlantılı maddelerle ilgili değişiklik taslağı hazırlanmıştır.

Devletin temeli adalettir. Adalet de avukatların temsil ettiği bağımsız savunmanın işlevsel olarak yer alacağı yargılama süreci ile gerçekleşir. Bu nedenle avukatlık bir kamu hizmetidir. Avukatlıkla ilgili düzenlemelerde avukatlığın kamu hizmeti olduğu, bağımsızlığı, kamu inancının ve mesleğe güvenin korunması ilkeleri sürekli göz önünde bulundurulmalıdır. Çağdaş yeni düzenlemelerde de avukatlık mesleğinin bu temel özellikleri önde tutulmuştur.

Bu taslakta; yürürlükte olan 44. maddede yer alan tüzel kişiliği olmayan "Ortak Avukat Büroları" korunmuş, ancak bunların da kurumlaşabilmesi ve uygulamada ortaya çıkan sorunların giderilebilmesi için kuruluşlarının baroya bildirilmesi zorunluluğu getirilmiştir.

Taslakta yeni bir kurum olarak, tüzel kişiliğe sahip avukatlık ortaklığı getirilmektedir. Bu ortaklık tipi, T.T.K.da düzenlenen ortaklıklardan farklı olup "Avukat Ortaklığı" olarak ifade edilmiş, diğer sermaye ve şahıs şirketleri ile özde olan farklılığı isimde de korunmuştur. Bu nedenle de şirket tabiri benimsenmemiştir.

Bu ortaklıkta amaç birden çok avukatın, avukatlık mesleğini bir tüzel kişilik altında birlikte yürütmesi olduğundan, belli bir sermaye koşulu getirilmeyip, sadece ortakların ortaklıktaki paylarının belirtilmesi yeterli görülmüştür. Bu amacın zaman içinde de korunması için, tip sözleşmenin Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından hazırlanması, ortaklık ana sözleşmesinin ve ortaklığın baro tarafından onaylanması, baroda ortaklık sicili tutulması, baronun ortaklık çalışmalarını denetlemesi, ana sözleşmesine ve amacına aykırı

çalışması saptanan ortaklıkların feshi ve tasfiyesine karar vermesi gibi düzenlemeler yapılmıştır.

Ortaklıkta ana unsur avukatlık mesleğinin yürütülmesi olduğundan, ortaklık payı devrine ortakların yasak koyabilmelerine de olanak verilmektedir. Ortaklık payının avukat olmayan üçüncü kişilere intikali yasaklanmaktadır. Ortakların, birden fazla avukatlık ortaklığına ortak olmaları, ortaklık dışında avukatlık yapmaları, ortaklığın amacı dışında mal edinmesi, üçüncü kişilerle ve sermaye şirketleri ile ortak olması da yasaklanmıştır.

Ortaklar, müvekkillere ve üçüncü kişilere karşı, ortaklığın her türlü eylem ve işleminden dolayı ortaklıkla birlikte sınırsız sorumlu olup, ortaklıkta çalışan avukatların disiplin hukuku yönünden sorumlulukları devam ettiği gibi, avukata uygulanacak disiplin cezaları ortaklığa da uygulanabilecektir.

Ortaklığın yurt içinde şube açması yasaklanırken, uluslararası anlaşmalarla karşılıklılık esasına göre yurt dışında şube açması ve çalışması kısıtlanmamıştır.

Bu düzenleme ile avukatlık bürolarının, kurumlaşmasının yolu açılmakta, avukatların geçici iş göremezlik durumlarında hem kendilerinin, hem de yurttaşların zarara uğramaları önlenmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. Madde ile ikinci maddede düzenlenen Avukatlık Ortaklığının yurt içinde şube açması yasaklanmıştır. Uluslararası sözleşmelerle getirilen karşılıklılık esasını nedeniyle de yurt dışında büro açabilecekleri maddeye yazılmamış ancak yasak da getirilmemiştir.

Madde 2. Avukatların birlikte çalışmasının türleri belirlenip, maddenin (A) fıkrasında "Ortak Avukat Büroları", (B) fıkrasında da tüzel kişiliğe haiz "Avukatlık Ortaklığı"nın tanımları yapılmaktadır.

Maddenin (B) fıkrasının diğ er bentlerinde de Avukatlık Ortaklığında, anasözleşme, ortaklık payı, ortakların hak ve borçları, ortaklar kurulu, ortaklığın denetimi, ortakların sorumlulukları, ortaklıktan çıkma, çıkarılma, tasfiye ve infisah, ortaklığın tutması zorunlu defterler düzenlenmektedir.

Maddenin (C) fıkrası ile de uyuşmazlıkların ortaklığın bünyesine uygun çözümü düzenlenmiştir.

Madde 3. 4, 5, 6, 7, 8 ve 9 ncu maddeler ise yasanın değıştirilen 44 maddesiyle ilgili yasanın 45, 55, 75, 81, 95, 121 ve 135 nci maddelerinde değışiklik ve eklemeleri düzenlemektedir.

Madde 10. Yürürlükle ilgilidir.

Madde 11. Yürütmeye ilgilidir.

Ankara, 07.10.1997

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1746/69

İLGİ: 03.10.1997 gün ve 1703/67 sayılı genelgemiz.

İlgili genelgemizde; Birliğimiz bünyesinde oluşturulan "Avukatlık Yasa Tasarısı Hazırlama Komisyonu" nun hazırladığı Avukatlık Yasa Tasarısı'nın ekte gönderildiğı bildirilmiştir.

Ancak genelgeye, taslağın son şekli yerine, sehven komisyon görüşme metni eklenmiştir.

Bu nedenle; genelge ekindeki metnin yerine bu yazı ekinde gönderilen tasarı metninin incelenerek görüşlerinizin bildirilmesini rica ederim.

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: Komisyonca hazırlanan Avukatlık
Kanununda Değişiklik Yapılmasına
Dair Kanun Ön Taslağı

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ AVUKATLIK KANUNU
KOMİSYONUNCA HAZIRLANAN 1136 SAYILI AVUKATLIK
KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
ÖN TASLAĞI**

Madde-1: Avukatlık Kanununun 1 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Avukat yargının bağımsız bir unsuru olup, görevini serbestçe yerine getirir."

Madde-2: Avukatlık Kanununun 2 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yargı organları, noterler, emniyet makamları, diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla, kamu iktisadi devlet teşekkülleri ile kamu iktisadi kuruluşları, bankalar, sigorta şirketleri avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmakla yükümlüdürler."

Madde-3: Avukatlık Kanununun 3 ncü maddesine (c) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (d) bendi eklenmiş, (d) ve (e) bentlerinin harfleri sırasıyla (e) ve (f) olarak değiştirilmiştir.

"d) Avukatlık sınavını başarmış olmak."

Madde-4: Avukatlık Kanununun 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Adli, idari ve askeri yargı hakimlik ve savcılıklarında, Danıştay üyeliklerinde, üniversiteye bağlı fakültelerin hukuk bilimi dersleri dalında profesörlük, doçenlik, yardımcı doçentlik görevlerinde 4 yıl, kamu kurum ve kuruluşlarının hukuk müşavirliği görevinde 10 yıl süre ile hizmet etmiş olanlarda 3. maddenin (c) ve (d) bentlerinde yazılı koşullar aranmaz.

Türk uyuşuna kabul olunanlardan yabancı hukuk fakültelerinden mezun olup da, geldikleri yerlerde 4 yıl süreyle mahkemelerin her derecesinde hakimlik, savcılık veya avukatlık yapmış ve avukatlığı meslek edinmiş bulunanlar 3. maddenin (b) bendinde yazılı olduğı biçimde Türk hukuk fakülteleri programlarına göre noksan kalan derslerden usulüne uygun olarak yapılan sınavlarda başarı göstermiş ve ayrıca Türkçe'yi iyi bilir oldukları da bir sınavla anlaşılmış olmak kaydıyla, 3. maddenin (c) ve (d) bentlerinde yazılı koşulların dışında tutulurlar.

Birinci ve ikinci fıkrada gösterilenlerin baro levhasına yazılmasında, 17. maddenin (1) nci ve (2) nci maddelerinde yazılı belgelerden başka sicil özetlerinin onanmış bir örneğinin de verilmesi gereklidir."

Madde-5: Avukatlık Kanununun 5 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"a) Taksirli suçlar hariç, kesinleşmiş kararla iki yıldan fazla hapis veya bir yıldan fazla ağır hapis cezası ile yahut zimmet, ihtilas, irtikap,rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanmak ve dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlarla, istimal ve istihlak kaçakçılığı hariç kaçakçılık, ihaleye fesat karıştırmak suçlarından biri ile kesin olarak hüküm giymiş olmak."

"Birinci fıkranın (a) bendinde sayılan yüz kızartıcı suçlardan

biriyle kesin olarak hüküm giymiş olanların cezası ertelenmiş, paraya çevrilmiş veya affa uğramış olsa da avukatlığa kabul edilmezler."

Madde-6: Avukatlık Kanununun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 6- Avukatlık Sınavını başarmış olanlar veya 4 ncü maddedeki koşulları taşıyanlar başvurdukları yer Barosu Levhasına yazılmalarını dilekçe ile isteyebilirler."

Madde-7: Avukatlık Kanununun 8 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 8- Baro yönetim kurulunun adayın levhaya yazılması hakkındaki kararları kesindir. Baro yönetim kurulu, Avukatlığa kabul istemini reddettiği veya kovuşturma sonucuna kadar beklenmesine karar verdiği takdirde, bunun gerekçesini kararında gösterir. Gerekçeli karar adaya tebliğ olunur.

Aday bu karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde kararı veren baro veya bulunduğu yer barosu aracılığı ile Türkiye Barolar Birliği'ne itiraz edebilir. Baro tarafından adaya itiraz tarihini tespit eden bir belge verilir. Bu belge hiçbir vergi, harç ve resme tabi değildir.

Türkiye Barolar Birliği itiraz üzerine dosya üzerinde gerekli incelemeleri yaptıktan sonra, itirazı kabul veya reddeder. Türkiye Barolar Birliği, itiraz tarihinden itibaren iki ay içinde bir karar vermek zorundadır.

Adayın Levhaya yazılması hakkındaki baro yönetim kurulu kararı ile itirazın kabul veya reddi hakkında Türkiye Barolar Birliği Kararları, karar tarihinden itibaren bir ay içinde Adalet Bakanlığına ve ilgililere gönderilir. Bu kararlara karşı ilgili baro ve aday tarafından idari yargı yoluna başvurmak suretiyle iptal is-

teminde bulunulabilir. Adayın levhaya yazılma kararları ile itiraz üzerine verilen kabul kararlarına karşı Adalet Bakanlığı da idari yargı yoluna başvurabilir."

Madde-8: Avukatlık Kanununun 9 ncu maddesinin altıncı fıkrasında yer alan "**Kanuna**" ibaresi, "**Hukuka**" olarak değiştirilmiştir.

Madde-9: Avukatlık Kanununun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (g) bendi maddeden çıkartılmıştır.

"b) Hukuk alanında profesör ve doçentlik."

"(e) Bendinde gösterilenlerin hazinenin, belediye ve özel idarelerin, il ve belediyelerin yönetimi ve denetimi altında bulunan daire ve kurumların, köy tüzel kişiliklerinin ve sermayesinin yarısından fazlası devlete ait şirket ve kuruluşların aleyhinde; il genel meclisi ve belediye meclisi üyelerinin de bağlı buldukları tüzel kişilerin ve yüksek öğretimde görevli profesör ve doçentlerin yüksek öğretim kurum ve kuruluşları aleyhindeki dava ve işleri takip etmeleri yasaktır."

Madde-10: Avukatlık Kanununun 15 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 15- Avukatlık stajı bir yıldır. Staj, meslekte en az beş yıl eylemli olarak çalışmış bir avukatın yanında yapılır."

Stajın ne suretle yapılacağı ve çalışma ilke ve kuralları Türkiye Barolar Birliğince hazırlanacak yönetmelikle belirlenir."

Madde-11: Avukatlık Kanununun 16 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 16- 3 ncü maddenin (a), (b) ve (f) bentlerinde yazılı koşulları taşıyanlardan, stajyer olarak sürekli staj yapmasına engel işleri ve 5 nci maddede yazılı engelleri bulunmayanlar, staj yapacakları yer barosuna bir dilekçe ile başvururlar."

Madde-12: Avukatlık Kanununun 17 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 17-16'ncı maddeye göre verilecek dilekçeye aşağıda gösterilen belgeler eklenir.

1. Kanunun aradığı koşullara ilişkin belgelerin asılları ile onanmış ikişer rneği,

2. Adayın 3 nc maddenin (f) ve 5 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bentlerinde yazılı durumları ve stajın sürekliliğine engel teşkil edecek bir işte çalışmadıklarını ve stajın sürekliliğini engelleyici bir işlerinin bulunmadığını bildiren yazısı,

3. Adayın ahlaki durumu hakkında o baroya yazılı iki avukat tarafından düzenlenen tanıtma yazısı.

Bu belgelerin birer rneği, baro başkanınca onaylanarak, Türkiye Barolar Birliğine gönderilir. Diğer rnekler ile belge asılları adayın barosundaki dosyasında saklanır.

Stajyerin verdiği yazıdaki bilgilerin doğru olmadığı ortaya çıktığında, hakkında Türk Ceza Kanununun 528 nci maddesi hükmü uygulanır."

Madde-13: Avukatlık Kanununun 20 nci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine verdiği karar ke-sindir. Bu kararın rneği ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına ve ilgiliye tebliğ edilmesi için barosuna gönderilir. Bu karara karşı il-gilisi veya Cumhuriyet Başsavcısı idari yargıya başvurabilir."

Madde-14: Avukatlık Kanununun 21 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 21- Avukatlık stajı baro yönetim kurulunca belirlenen

avukatın yanında yapılır. Staj, stajyer listesine yazılma ile başlar. İtiraz yazılmayı durdurur."

Madde-15: Avukatlık Kanununun 22 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 22- Haklı veya zorunu bir nedenle, baro başkanının isteği veya stajyerin veya avukatın başvurması durumunda, baro yönetim kurulu, stajın başka bir avukatın yanında yapılmasına karar verebilir."

Madde-16: Avukatlık Kanununun 23 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 23- Stajyerin haklı nedenlere dayanarak devam etmediği günler, engelin kalkmasından sonraki bir ay içinde başvurduğu takdirde, baro yönetim kurulunca tamamlattırılır. Baro başkanı, haklı bir engelin bulunması halinde yanında staj yaptığı avukatın da görüşünü alarak stajyere 30 günü aşmamak üzere izin verebilir.

Stajyer, avukatla birlikte duruşmalara girmek, avukatın mahkemeler ve idari makamlardaki işlerini yapmak, dava dosyaları ve yazışmaları düzenlemek, baroca düzenlenen eğitim çalışmalarına katılmak, baro yönetim kurulunca verilen ve yönetmelikte gösterilecek diğer ödevleri yerine getirmekle yükümlüdür.

Stajyerler, meslek kurallarına ve resmi kılık dışında 49 ncu maddede belirlenen esaslara uymak zorundadırlar."

Madde-17: Avukatlık Kanununun 24 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Staj, Baro Yönetim Kurulunun ve yanında çalışılan avukatın gözetimi altında yapılır.

Avukat, stajyer hakkında üç ayda bir rapor düzenleyerek baro başkanlığına verir. Bu raporda; stajyerin çalışmaları, meslek bil-

gisi ve gelişmesiyle ahlaki durumu konusundaki görüş ve düşünceler belirtilir. Rapora, çalışmalarla ilgili örnekler eklenir."

Madde-18: Avukatlık Kanununun 25 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 25- Baro yönetim kurulu, stajyer hakkında verilen raporları değerlendirir, gerektiğinde kurul üyelerinden birini görevlendirmek suretiyle yapılacak inceleme sonuçlarını da gözönünde tutarak staj süresinin altı aya kadar uzatılmasına karar verebilir.

Yönetim Kurulunun bu kararı kesindir."

Madde-19: Avukatlık Kanununun 26 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 26- Stajyer, stajın altı aylık süresinin bitiminden sonra, yanında staj yaptığı avukatın gözetim ve sorumluluğu altında vekalet alabilir. Stajyer bu vekaletle ve yanında staj yaptığı avukatın yazılı oluru ile; hukuk mahkemeleri, icra tetkik mercii hakimlikleri, icra ceza hakimlikleri, icra ve iflas dairelerinde görülen dava ve işleri yürütebilir.

Bu yetki, staj bitim belgesinin verilmesi veya bu istemin reddi halinde sona erer."

Madde-20: Avukatlık Kanununun 27 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 27- Staj süresince stajyerlere Türkiye Barolar Birliğince kredi verilir.

Ödenecek kredinin kaynağı; avukatın yetkili mercilere sunduğu vekaletnamelere avukatın yapıştıracığı pul bedelleri ile geri ödemedен gelen paralar ve bunların gelirleridir. Bu pullar, Türkiye Barolar Birliğince bastırılır, yapıştırılacak pulun değeri,

Harçlar Kanununun Yargı Harçları bölümünde yer alan vekaletname örnekleri için kullanılan harç tarifesinin üç katıdır. Avukatlarca vekaletname sunulan merciler pul yapıştırılmamış veya pulu noksan olan vekaletname örneklerini kabul edemez. Gerektiğinde ilgiliye on günlük süre verilerek bu süre içinde pul tamamlanmadıkça vekaletname işleme konulmaz.

Kredi ödemelerinden arta kalan miktar, barolar ile Türkiye Barolar Birliği genel giderlerine harcanabilir.

Bu kredinin ilke ve koşulları, kimlere verileceği, miktarı, geri ödeme şekli, geri ödemedен gelen paralar ile kredi ödemelerinden sonra arta kalan miktarın barolar ve Türkiye Barolar Birliği arasında dağıtım ve sarf esasları ve diğer hususlar Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca hazırlanacak yönetmelikte gösterilir."

Madde-21: Avukatlık Kanununun mülga 28 nci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Sınav

Madde 28- Avukatlık sınavı Türkiye Barolar Birliğinde yapılır. Staj Bitim Belgesi almamış olanlar sınava kabul edilmezler."

Madde-22: Avukatlık Kanununun mülga 29 ncu maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Sınav Kurulu

Madde 29- Sınav kurulu, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca seçilen beş asıl ve üç yedek üyeden oluşur. Gerektiğinde birden çok sınav kurulu oluşturulabilir.

Sınav kurulu üyelerinin en az onbeş yıl eylemli avukatlık yapmış olmaları gerekir.

Kurulun görev süresi iki yıldır. Kurul başkanı, üyelerce kendi aralarından seçilir.

Aşıl üyelerin engeli halinde kurul başkanı yedek üyeyi göreve çağırır."

Madde-23: Avukatlık Kanununun mülga 30 ncu maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Kurul çalışması"

Madde 30- Sınav kurulu üye tam sayısı ile toplanır.

Kurul, sınav için yeter sayıda uzman, yardımcı ve gözlemci görevlendirebilir."

Madde-24: Avukatlık Kanununun mülga 31 nci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Sınava gireceklerin belirlenmesi"

Madde 31- Sınava girecekler, stajyer listesine yazılı oldukları baro yönetim kurulunca belirlenir ve kendilerine sınava giriş belgesi verilir.

Avukatlık sınavında altı defa başarısızlığa uğrayan stajyer, bir daha sınava giremez.

Stajyer, haklı ve geçerli bir mazereti olduğunun Türkiye Barolar Birliğince kabulü dışında, staj bitim belgesinin verildiği tarihten itibaren üç yıl içinde sınava giriş haklarının tamamını kullanmak zorundadır.

Madde-25: Avukatlık Kanununun mülga 32 nci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Sınavların şekli ve konuları"

Madde 32- Sınavın amacı; stajyerin meslek kuralları bilgisi ile hukuk ilkelerini ve mevzuat hükümlerini olaylara uygulayabilme yeterliliğini değerlendirmektir.

Sınav heryıl üç defa yapılır. Sınav tarihleri bir yılın imkan nispetinde üç eşit kısmına bölünmesi suretiyle tespit edilir.

Sınav tarihlerinin tespiti ve duyurulması, sınavın yapıış şekli, giderlerle, katılım payı ve sınav kurulu üyeleri ile diğler sınav görevlilerine ödemeler gibi konular Türkiye Barolar Birliğince çıkartılacak yönetmelikte gösterilir."

Madde-26: Avukatlık Kanununun mülga 33 ncü maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Sınav Sonuçları

Madde 33- Sınav Kurulları, sınav sonuçlarını üç örnek olarak düzenleyeceği çizelge ile belirtir.

Bu çizelgelerden iki örneği Türkiye Barolar Birliğine verilir. Sınav sonuçları Türkiye Barolar Birliğince açıklanır ve ayrıca adaylara başarı sağlayıp sağlayamadıkları bildirilir."

Madde-27: Avukatlık Kanununun 34 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 34- Avukatlar yüklendikleri görevleri bu görevin kutsallığına yakışır bir şekilde özen, doğruluk ve onur içinde yerine getirmek ve avukatlık ünvanının gerektirdiği saygı ve güvene uygun biçimde davranmak ve Türkiye Barolar Birliğince belirlenen meslek kurallarına uymakla yükümlüdürler."

Madde 28- Avukatlık Kanununun 35 nci maddesinin birinci ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kanun işlerinde ve hukuki meselelerde mütalaa vermek, mahkeme, hakem veya yargı yetkisini haiz bulunan diğler organlar huzurunda gerçek ve tüzel kişilere ait hakları dava etmek ve savunmak, adli işlemleri takip etmek, bu işlere ait evrakı düzenlemek, noter veya tapu dairelerinde vekaleten sözleşme yapma yetkisi yalnız avukatlara aittir."

"Gerçek kişiler kendi davasına ait evrakı düzenleyebilir, davasını bizzat açabilir ve işini takip edebilir."

Madde-29: Avukatlık Kanununun 36 ncı maddesinin ikinci fıkrası sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Çekinme hakkının kullanılması hukuki ve cezai sorumluluk doğurmaz."

Madde-30: Avukatlık Kanununun 37 nci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Tayin olunan avukat, baro başkanı tarafından belirlenen ücret karşılığında işi takip etmek zorundadır."

Madde-31: Avukatlık Kanununun 38 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"(c) Evvelce hakim, hakem, cumhuriyet savcısı, bilirkişi veya memur olarak o işte görev yapmış olursa,"

Madde-32: Avukatlık Kanununun 40 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 40- İş sahibi tarafından sözleşmeye dayanılarak avukata karşı ileri sürülen tazminat istekleri, bu hakkın doğumunun öğrenildiği tarihten itibaren bir yıl ve her halde zararı doğuran olaydan itibaren beş yıl geçmekle zaman aşımına uğrar."

Madde-33: Avukatlık Kanununun 42 nci maddesinin birinci fıkrasının sonuna aşağıdaki cümle eklenmiş ve üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

"Ayrıca durumu mahkemelere ve gerekli göreceği yerlere bildirir."

Madde-34: Avukatlık Kanununun 43 ncü maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Avukatlık Ortaklığı yurt içinde şube açamaz."

Madde-35: Avukatlık Kanununun 44 ncü maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Ortak Avukat Bürosu veya Avukatlık Ortaklığı halinde birlikte çalışma."

Madde 44- Avukatlar, mesleki çalışmalarını Ortak Avukat Bürosu veya Avukatlık Ortaklığı şeklinde de yürütebilirler.

A. Ortak Avukat Bürosu

Ortak Avukat Bürosu aynı baroya kayıtlı birden çok avukatın mesleki çalışmalarını bir büroda birleştirmeleridir. Ortak Avukat Bürosunun tüzel kişiliği yoktur. Yapılan iş meslek çalışması olup ticari sayılmaz.

Birlikte çalışan avukatlardan biri ya da birkaçının ad ve/veya soyadının yanında (Ortak Avukat Bürosu) ibaresinin kullanması zorunludur. Karşılıklı hak ve yükümlülükler, gelir ve giderin paylaşılması, büro yönetimi, ortaklığın sona ermesi ve tasfiye ortaklarca belirlenir. Bu ortaklık ve ortaklardaki değişiklikler baroya bildirilir.

B. Avukatlık Ortaklığı

Avukatlık Ortaklığı, aynı baroya kayıtlı birden çok avukatın bu kanuna göre mesleklerini yürütmek için oluşturdukları tüzel kişiliktir. Avukatlık Ortaklığının çalışması meslek çalışması olup, ticari sayılmaz. Avukatlık Ortaklığının adı, bir ya da birkaç ortakın ad ve/veya soyadlarına (Avukatlık Ortaklığı) ibaresi eklenerek belirlenir.

Avukatlık Ortaklığı, ortaklar tarafından hazırlanacak ana sözleşmenin kurucularının kayıtlı bulunduğu baro yönetim kurulu tarafından onaylanması ve Baro Avukatlık Ortaklığı Sicili'ne yazılması ile tüzel kişilik kazanır. Baro yönetim kurulunca bu ko-

nuda bir ay içinde karar verilmediği takdirde istem reddedilmiş sayılır. Ana sözleşmenin bir örneği Türkiye Barolar Birliği'ne gönderilir.

a) Avukatlık Ortaklığı Ana Sözleşmesi

Avukatlık ortaklığı ana sözleşmesinde; ortakların ad ve soyadları, baro sicil numaraları, ikametgah adresleri, ortaklığının ünvanı ve adresi, giderlere katılma payları, ortaklar arasındaki ilişkiler, iş ve davalarla ilgili iş bölümü, yönetici ortakların yetkileri, ortaklığın yönetim ve temsili, kar ve zararın paylaşılması, ortaklıktan çıkma, çıkarılma, pay devri, ortaklığın sona ermesi ve tasfiye şekli gibi hususlar gösterilir. Tip Ana Sözleşme Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca hazırlanır.

Avukatlık ortaklığı ana sözleşmesi, baro yönetim kurulunun tescil kararı ile birlikte giderleri ilgilisinden alınarak Resmi Gazetede ilan edilir. Ana sözleşmedeki değişiklikler için de aynı yöntem uygulanır.

b) Katılım Payı

Ortakların payı, ancak ortaklara veya avukat olan üçüncü kişilere devredilebilir. Ortakların pay devrinin sözleşme ile yasaklanması veya ortakların pay devrine onay vermemeleri, mirasçının avukat olmaması ya da ortaklığı kabul etmemesi, ortağın emeklilik veya sağlık nedenleri ile avukatlığı bırakması, baro lehvasından silinmesi, meslekten çıkması veya çıkarılması, ortaklıktaki payına haciz konulması halinde ortaklık payı gerçek değeri üzerinden diğer ortaklar tarafından payları oranında alınır. Gerçek değer tespitinde anlaşma olmaması halinde, ortaklık payının gerçek değeri baro başkanınca seçilen üç avukat tarafından belirlenir. Belirlenen değere karşı baro yönetim kuruluna itiraz edilebilir. Yönetim kurulu kararı kesindir. Bu işlemlerin üç ay içerisinde sonuçlandırılmaması halinde, tasfiye hükümleri uygulanır.

c) Ortakların Hak ve Borçları

1. Vekaletnameler ortaklık adına düzenlenir. Ortaklık iş veya davayı takip edecek avukatlara yetki belgesi verir.

2. Ortaklardan her birinin ortaklığı yönetim ve temsil hak ve görevi vardır. Sözleşme ile ya da ortaklar kurulunun oybirliği ile yönetim ve temsil görevi ortaklardan birine ya da birkaçına verilebilir. Ortaklığın yönetim ve temsiline ilişkin değişikliklerin tes-cil ve ilanı zorunludur.

Avukatlık ortaklığını yönetim ve temsil ile görevli olanlar, ortaklık amacına uygun olan her tür işi ve hukuki işlemi ortaklık adına yapmak ve ortaklık adını kullanmak zorundadırlar. Avukatlık ortaklığı, amacının dışında hak ve mal edinemez, üçüncü kişilerle ortaklık kuramaz, tüzel kişilerin paylarını alamaz.

3. Ortaklar, birden fazla avukatlık ortaklığının ortağı olamaz; ortaklığın bürosu dışında büro edinemez ve bağımsız olarak dava ve iş takip edemezler.

d) Ortaklar Kurulu

Ortaklar kurulu, gerekli olduğu zaman ya da ortaklardan birinin gündemli ve yazılı isteği üzerine bir hafta içinde ve bunların dışında her takvim yılı sonunda toplanır. Toplantıya çağrı yazılı bildirim ile yapılır. Birinci toplantıda çoğunluk sağlanamaz ise, bir hafta sonra ikinci toplantı yapılır. İkinci toplantıda çoğunluk aranmaz. Toplantıda karar yeter sayısı salt çoğunluktur. Oyların eşitliği halinde yönetici ortağın katıldığı tarafın oyu üstün sayılır. Ancak, ana sözleşmede değişiklik yapılabilmesi için tüm ortakların oybirliği ile karar alması gerekir.

Ortaklar kurulunda, her ortak payına bağlı olmaksızın bir oy hakkına sahiptir. Toplantılara katılamayan ortak ancak diğer bir ortak tarafından vekaleten temsil edilebilir. Bir ortak top-

lantılarda ortakların pay ve paydaş olarak (1/3)'den fazlasını ve kaleten temsil edemez.

Ortaklar kurulu, avukatlık mesleğinin yürütülmesine ilişkin karar dışında ortaklıkla ilgili sözleşme değişikliği de dahil olmak üzere her türlü kararı almaya yetkilidir. Ortaklar kurulu kararları onbeş gün içinde baroya verilir.

e) Denetim

Avukatlık ortaklığını yönetim ve temsil yetkisi bulunmayan ortaklar ortaklığa ait işler hakkında bilgi edinmek, ortaklık defter ve kayıtlarını incelemek ve kendisi için ortaklığın mali ve idari durumunu gösterir belge düzenlenmesini istemek hakkına sahiptir. Ana sözleşmeye bunun aksine hüküm konulamaz. Kanuna aykırı halleri tespit eden ortağın, durumu baroya bildirmesi zorunludur.

Avukatlık ortaklıklarının mesleki çalışmalarını ve hesaplarını denetleme ve soruşturma yetkisi bağlı bulunduğu baroya aittir.

Avukatlık ortaklıkları hakkında da bu kanundaki disiplin işlem ve cezaları uygulanır.

f) Sorumluluk

Avukatlık ortaklığı; ortaklarının ve çalışan avukatların ortaklık ile ilgili her türlü işlem, eylem ve borçlarından dolayı bunlarla birlikte ortaklaşa ve zincirleme sınırsız sorumludur. Ortakların ve ortaklıkta çalışan avukatların mesleki görevlerinden dolayı Avukatlık Kanunu ve Meslek Kuralları'na göre sorumlulukları saklıdır.

g) Çıkma, Çıkarılma, Fesih ve İnfisah

1. Ortaklık sözleşmesinde aksine hüküm yoksa ortaklar, üç ay öncesinden yazılı bildirimde bulunarak ortaklıktan ayrılabilir.

2. Bir ortağın şahsına ait nedenlerden dolayı ortaklığın feshinin

istenebileceği hallerde ortaklar kurulu o ortağın ortaklıktan çıkarılmasına karar verebilir. İlgili ortak, çıkarılma kararına karşı bir hafta içinde Baro Yönetim Kuruluna itiraz edebilir. Verilecek karar kesindir. Çıkan veya çıkarılan ortağın payı hakkında (B-b) fıkrasına göre işlem yapılır.

3. Aşağıdaki hallerde ortaklar kurulu ortaklığın feshine karar vermek zorundadır.

3.1.- Ortaklık Sözleşmesinde yazılı nedenlerle,

3.2.- Ortaklık hakkında aciz vesikası alınmış olması halinde.

Yukarıdaki hallerde ortaklığı yönetim ve temsille görevli ortağın, ortaklar kurulundan ortaklığın feshini istemesi, bunun kabul edilmemesi halinde de durumu baro yönetim kuruluna bildirmesi zorunludur.

4. Hakkında aciz vesikası verilen, avukatlık mesleğinden çıkan, çıkarılan veya ölen ortaklara ait payın, diğer ortaklar ya da başka avukatlar tarafından devir alınmaması veya ortaklığın kanuni şartları yitirmiş olması halinde ortaklık infisah eder.

Baro yönetim kurulunca ortaklığın feshine karar verilmesi halinde, kararın kesinleşmesini takip eden on gün içinde infisah halinde ise derhal, tasfiye işlemi başlatılır ve tasfiyenin başlatıldığı tescil ve Resmi Gazete ile ilan edilir.

h) Tasfiye

Tasfiye, ortaklar kurulunca seçilecek tasfiye görevlisi avukat tarafından 42 nci madde uyarınca yapılır. Ortaklığın malvarlığı paraya çevrilerek ortaklık borçları ve tasfiye giderleri ödendikten sonra arta kalan miktar ortakların ödedikleri payları oranında bölüştürülür. Tasfiye görevlisi avukatın ücreti ortaklar kurulunca belirlenir. Tasfiye sonucu, tasfiye bilançosu ve raporu ile birlikte baroya bildirilir. Tasfiyenin tescil ve ilanı ile ortaklık ve tüzel kişilik sona erer.

Ortaklar kurulunca tasfiye görevlisi seçilmemesi ya da seçilememesi hallerinde tasfiye, baro başkanının 42 nci maddeye göre görevlendireceği avukat tarafından yapılır; ücreti de baro başkanınca belirlenir.

Tasfiye süresince ortaklığı tasfiye görevlisi yönetir ve temsil eder. Ortaklık adına düzenlenecek belge ve yazışmalarda ortaklığın tasfiye halinde olduğunun belirtilmesi zorunludur.

1) Ortaklık Defteri

Defter ve kayıtların tutulmasından ortaklığın yönetim ve temsili ile görevli ortak sorumludur. Avukatlık ortaklığı; iş ve dava defteri, pay defteri, karar defteri, gelir-gider defteri ve demirbaş defteri tutmak zorundadır.

C. Uyuşmazlıkların Çözümü

Avukatların birlikte çalışmalarından, ortakların kendi aralarında ve ortaklar kurulu arasında ortaklığın çalışmasına ilişkin olarak çıkacak uyuşmazlıklar ve yapılacak itirazlar bu kanun hükümlerine göre kayıtlı oldukları baro yönetim kurulunca karara bağlanır. Baro yönetim kurulunun kararına karşı bu kanundaki yöntem uyarınca Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'na itiraz edilebilir.

Bu kanundaki itiraz aşamalarından geçerek kesinleşen kararlara karşı idari dava yolu açıktır."

Madde-36: Avukatlık Kanununun 45 nci maddesinin birinci fıkrası ile üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Avukatlar ve avukatlık ortaklıkları, bürolarında yalnız avukatlık mesleği için gerekli olan yardımcı elemanları çalıştırabilirler."

"Yukarıdaki hükümlere aykırı hareket eden avukat, ilk defasında işten, tekrarında meslekten çıkarılma; avukatlık ortaklığı

ilk defasında işten çıkarma, tekrarında ise Avukatlık Ortaklığı Sicilinden silinme cezası ile cezalandırılır.

Madde-37-Avukatlık Kanununun 46 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Avukat, işlerini kendi sorumluluğu altında yanında çalışan stajyer veya sekreter eliyle de takip ettirebilir, fotokopi veya benzeri yollarla örnek aldırabilir. Avukatın onanmasını istemediği örnekler harca tabi değildir."

"Avukat veya stajyerin inceleme isteğinin yerine getirilmesi zorunludur. Vekaletname olmaksızın bütün dava ve takip dosyaları incelenebilir. Vekaletname ibraz etmeyen avukata dosyadaki kağıt veya belgelerin örneği veya fotokopisi verilmez."

Madde-38: Avukatlık Kanununun 47 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Ancak, 164, madde hükmü saklıdır."

Madde-39: Avukatlık Kanununun 49 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 49- Avukatlar, mahkemelere meslek kurallarında yazılı ve Türkiye Barolar Birliğinin belirleyeceği resmi kılıkla çıkmak, görevlerini yerine getirdikleri her yerde, meslek onuruna ve geleneklerine uygun giyinmek ve bu görünüm içinde olmak zorundadırlar."

Madde-40: Avukatlık Kanununun 50 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Ayrıca her cezaevinde mesleğin onuruna ve önemine uygun bir görüşme yeri ayrılır. Bu yerlerin bakım ve onarımı Adalet Bakanlığınca yaptırılır."

Madde-41: Avukatlık Kanununun 55 nci maddesine aşağıdaki iki fıkra eklenmiştir.

"Bu yasak, ortak avukat bürosu ve avukatlık ortaklığı hakkında da uygulanır."

"Yukarıdaki yasaklara ilişkin esaslar Türkiye Barolar Birliğince düzenlenecek yönetmelikle belirlenir.

Madde-42: Avukatlık Kanununun 56 ncı maddesine aşağıdaki iki fıkra eklenmiştir.

"Avukatlar, başkasını tevkil etme yetkisini haiz oldukları bütün vekaletnamelerini kapsayacak şekilde bir başka avukata vekaletname verebilir."

"Vekaletnameler Türkiye için tek tip olup, vekaletnamenin biçim ve içeriği Türkiye Barolar Birliği ile Türkiye Noterliği Birliği tarafından hazırlanır."

Madde-43: Avukatlık Kanununun 58 nci maddesinin birinci fıkrasıyla ikinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Avukatların avukatlık veya Türkiye Barolar Birliği ya da baroların organlarındaki görevlerinden doğan veya görev sırasında işledikleri suçlardan dolayı haklarında soruşturma, Adalet Bakanlığının vereceği izin üzerine, suçun işlendiği yer Cumhuriyet Savcısı tarafından yapılır. Avukat yazıhaneleri ancak mahkeme kararı ile cumhuriyet savcısı denetiminde ve baro temsilcisinin katılımı ile aranabilir."

"Ancak bu hükümlere göre avukatlar duruşmalardan çıkarılamaz, tutuklanamaz, haklarında hapis veya para cezası verilemez."

Madde-44: Avukatlık Kanununun 59 ncı maddesinin son fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Durum avukatın kayıtlı olduğu baroya bildirilir."

Madde-45: Avukatlık Kanununun 61 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

**"Madde 61- Ağır cezayı gerektiren suçüstü halinde hazırlık so-
ruşturması, genel hükümlere göre yapılır."**

Madde-46: Avukatlık Kanununun 63 ncü maddesine aşağıdaki
fıkra eklenmiştir.

**"Şu kadar ki, baro levhasındaki kaydı 20 yılı dolandıktan, bü-
rosunu kapatarak vergi kaydını sildiren avukatlar durumları hak-
kında bilgi vermek ve baroya karşı görev ve yükümlülüklerini ye-
rine getirmek ve avukatlık yetkilerini kullanmamak koşuluyla
avukat ünvanını kullanabilirler."**

Madde-47: Avukatlık Kanununun 67 nci maddesi aşağıdaki şe-
kilde değiştirilmiştir.

**"Madde 65- Genel Kurulca belirlenen yıllık kesenek her yılın
Ocak ve Temmuz aylarında iki eşit taksitte ödenir. Süresi içinde
ödenmeyen yıllık keseneğe aylık yüzde on gecikme zammı uy-
gulanır."**

**Yıllık kesenek borcu ödenmedikçe, avukat baro genel ku-
ruluna katılamaz, seçme ve seçilme haklarını kullanamaz.**

**Yıllık Kesneği, tebligata rağmen kabule değer bir sebep ol-
maksızın ödememekte direnen avukatların ve avukatlık or-
taklıklarının adları, yönetim kurulu kararıyla borçlarını gecikme
zammıyla ödeyinceye kadar levha ve sicilden silinir ve durum il-
gili yerlere bildirilir. Bu durumda olan avukat ve avukatlık or-
taklıklarının borçları yasal yollardan alınır."**

Madde-48: Avukatlık Kanununun 71 nci maddesinin üçüncü ve
son fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

**"Levhadan silme kararı gerekçeli olarak verilir. Bu karara
karşı avukat kendisine tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde
Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir. Türkiye Barolar Birliği**

itiraz tarihinden itibaren iki ay içinde bir karar vermek zorundadır. Bu karar kesin olup, sekizinci maddenin son fıkraya hükmü burada da uygulanır."

"Levhadan silme kararı kesinleşinceye kadar, avukatın görevini sürdürmesinde sakınca görülmesi halinde baro yönetim kurulunun istemi ile baro disiplin kurulu avukatı geçici olarak işten yasaklayabilir."

Madde-49: Avukatlık Kanununun 72 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (d) bendleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"c) Üç ay içinde baro bölgesinde bir büro açılmamış olması veya büronun kapatılmış yahut baro bölgesi dışına nakledilmiş bulunması, uyarıya rağmen kayıtlı olduğu baro dışında sürekli olarak avukatlık yapan avukatın çalışmasını sürdürdüğü baroya kaydını yaptırmaması, 63'ncü maddenin ikinci fıkraya hükmü saklıdır."

"d) Baro ve Türkiye Barolar Birliği yıllık keseneklerinin veya staj kredilerinin tebligata rağmen ödenilmemesinde direnilmesi."

Madde-50: Avukatlık Kanununun 74 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Baro Yönetim Kurullarının bu maddeye dayanarak verdiği karara karşı avukat, kararın kendisine tebliği tarihinden itibaren onbeş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir. Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine verdiği karar kesindir. 8 nci maddenin son fıkrası hükmü burada da uygulanır."

Madde-51: Avukatlık Kanununun 75 nci maddesinin birinci fıkrasının üçüncü cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Ortak avukat bürosu ve avukatlık ortaklığı şeklindeki bürolar listede ayrıca belirtilir."

Madde-52: Avukatlık Kanununun 76 nci maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Barolar; avukatlık mesleğini geliştirmek, meslek mensuplarının birbirleri ve iş sahipleri ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni sağlamak üzere meslek düzenini, ahlakını ve saygınlığını korumak, hukukun üstünlüğü insan haklarını savunmak ve avukatların ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tüm çalışmalarını yürüten tüzel kişiliği bulunan, yargı içinde yer alan çalışmalarını demokratik ilkelere göre sürdüren kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır."

"Resmi törenlerde barolar, İl Cumhuriyet Başsavcısının yanında yer alır."

Madde-53: Avukatlık Kanununun 77 nci maddesinin birinci, üçüncü, dördüncü, altıncı, yedinci, sekizinci ve onuncu (4276 Sayılı Kanundan önceki 11. fıkra) fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bölgesi içinde en az otuz avukat bulunan her il merkezinde bir baro kurulur. Kurulmuş olan barolarda avukat sayısının otuzun altına düşmesi halinde de ikinci fıkra hükmü uygulanır."

"Barolar, kuruluşlarını Türkiye Barolar Birliğine bildirmekle tüzel kişilik kazanırlar."

"Birlik, kuruluşu Adalet Bakanlığına bildirir."

"Görevlerine son verilen organların yerine en geç iki ay içerisinde yenileri seçilir. Yeni seçilenler eskilerin süresini tamamlar."

"Yeni seçilenlerin göreve başladığı tarihe kadar bu organın görevleri, aynı mahkemenin talebi üzerine, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca derhal görevlendirilecek o yer barosuna kayıtlı ve bu organa seçilme hakkına sahip en az üç avukat tarafından geçici organ sıfatıyla yerine getirilir."

"Görevlerine son verilen organ üyelerinin kanunda yazılı ceza sorumlulukları saklıdır. Bu organların beşinci fıkra gereğince görevlerine son verilmesine neden olan tasarrufları hükümsüzdür."

"Göreve son verme ve görevden uzaklaştırma hükümleri baro ve birlik genel kurulları hakkında uygulanamaz."

Madde-54: Avukatlık Kanununun 78 nci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Şu kadar ki, levhada yazılı avukat sayısı 40'tan az olan barolarda disiplin kurulu üyeliği ile denetçilik bir kişide birleşebilir."

Madde-55: Avukatlık Kanununun 80. nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 80- Baro Genel Kurulu, baronun en yüksek organı olup, levhada yazılı bulunan bütün avukatlardan oluşur."

Madde-56: Avukatlık Kanununun 81 nci maddesinin ikinci bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"2. Levhaya ve Avukatlık Ortaklık Sicili'ne yazılacakların giriş keseneğini avukatlar için en az 2.000 en çok 8.000, avukatlık ortaklıkları için en az 20.000 en çok 80.000, yıllık keseneğini de, avukatlar için en az 1.000 en çok 4.000, Avukatlık Ortaklıkları için de en az 10.000, en çok 40.000 gösterge rakamının her yıl bütçe kanununda devlet memurları için belirlenen maaş katsayısının çarpımı ile elde edilecek miktar oranında tespit etmek ve bunların ödeneceği tarihleri belirlemek."

Madde-57: Avukatlık Kanununun 82 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 82- Genel kurul, her üç yılda bir Kasım ayının ilk cumartesi günü baro başkanının çağrısı üzerine, bütçeyi ve gündemdeki diğer maddeleri görüşmek ve gereken seçimleri yapmak üzere kendiliğinden toplanır."

Madde-58: Avukatlık Kanununun 84'üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 84- Genel kurulun olağan toplantısının yeri, saati ve gündemi ile ilk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanmadığı takdirde ikinci toplantının günü saati ve toplantı yeri, baro çevresi

adalet dairelerinde ve baronun uygun bir yerinde en az on beş gün önceden başlamak üzere, genel kurulun toplanacağı tarihe kadar duyurulur. Bu duyuru, tebligat hükmündedir."

Madde-59: Avukatlık Kanununun 86 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 86- Baro levhasında yazılı avukat; gerek olağan, gerekse olağanüstü genel kurul toplantılarına katılmak ve oy kullanmakla yükümlüdür. Bu toplantılara gelmeyen veya oy kullanmayanlar o baroya kayıtla avukatların yıllık keseneğinin üçte biri miktarında para cezası öderler. Bu para cezaları ilgili baro başkanlığınca yönetmelik hükümlerine göre tahsil edilir ve baroya gelir kaydedilir.

Haklı bir nedenle toplantıya katılmayan veya oy kullanmayan avukatın özrünü belgelemesi halinde cezası, yönetim kurulunca kaldırılabilir."

Madde-60: Avukatlık Kanununun 87 nci maddesinin ikinci ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Birinci fıkrada yazılı çoğunluk sağlanamazsa, toplantı zorunlu bir neden olmadıkça bir hafta sonraya bırakılır. Şu kadar ki bu erteleme onbeş günü aşamaz. Bu toplantıda, üye sayısı altmışa kadar (altmış dahil) olan barolarda en az üçte bir, iki yüze kadar olanlarda (iki yüz dahil) beşte bir ve iki yüzden fazla olanlarda onda bir üye katılmadıkça toplantı ve görüşme yapılamaz."

"Seçimlerde oyların eşitliği halinde ad çekme yoluna başvurulur."

Madde-61: Avukatlık Kanununun 89 ncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Avukat sayısı elinden yüze kadar olan barolarda altı, yüzbirden iki yüz elliye kadar olan barolarda sekiz, iki yüz elli birden bine kadar olan barolarda, on, bin birden üç bine kadar olan ba-

rolarda on iki, üç binden çok olan barolarda on dört asıl üye ve asıl üye sayısınca da yedek üye bulunur."

Madde-62: Avukatlık Kanununun 91 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 91- Yönetim Kurulunun görev süresi üç yıldır. Süresi dolan üye yeniden seçilebilir."

Madde-63: Avukatlık Kanununun 94 ncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ikinci fıkraya aşağıdaki cümle ilave edilmiştir.

"Yönetim kurulu üyeleri baro başkanının çağrısı üzerine toplanır. Ardı ardına üç toplantıya özürsüz olarak katılmamış olan üyenin yönetim kurulu kararı ile üyeliği düşürülür."

"İtiraz, kararın uygulanmasını durdurmaz."

Madde-64: Avukatlık Kanununun 95 nci maddesinin ikinci fıkrasının (3), (5), (7), (15) ve (16) numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"3. Baro levhasını, avukatların listesini ve Avukatlık Ortaklık Sicilini düzenlemek."

"5. Levhaya yazılı avukatlar arasında çıkan anlaşmazlıklarda istek üzerine aracılık etmek ve arabulmak, ücret uyuşmazlıklarında hakemlik etmek,"

"7. Baro mallarının idaresi hakkında raporlar hazırlayarak genel kurula hesap vermek ve bütçeyi hazırlayıp genel kurulun onayına sunmak,"

"15. İç yönetime ait bütün işleri görmek, yönergeleri düzenlemek,"

"16. Türkiye Barolar Birliği ve Disiplin Kurulu kararlarını yerine getirmek."

Madde-65: Avukatlık Kanununun 96 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Baro başkanı üç yıllık bir görev süresi için seçilir. Süresi dolan başkan yeniden seçilebilir."

Madde-66: Avukatlık Kanununun 105 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Disiplin Kurulu üyeleri üç yıl için seçilir. Süresi dolan üye yeniden seçilebilir."

Disiplin kurulu, seçimden sonra ilk toplantısında üyeleri arasından bir başkan ve bir yazman seçer. 92 ve 94 ncü maddeler hükmü disiplin kurulu üyeleri hakkında da kıyasen uygulanır."

Madde-67: Avukatlık Kanununun 108 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Baro genel kurulu, baronun mali işlerini denetlemek üzere üç yıllık süre için kendi üyeleri arasından en çok üç asıl ve üç yedek denetçi seçer."

90 ve 92 nci madde hükümleri denetçiler hakkında da kıyasen uygulanır."

Madde-68: Avukatlık Kanununun 109 ncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Türkiye Barolar Birliği bütün baroların katılımıyla oluşan bir üst kuruluştur."

Madde-69: Avukatlık Kanununun 111 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, son fıkrasına ise aşağıdaki cümle ilave edilmiştir.

"Birlik, protokol kurallarına göre resmi törenlere katılır, Yarıgıtay Cumhuriyet Başsavcısının yanında yer alır."

"Ancak, görevine son verilen organın Birlik Yönetim Kurulu olması halinde yeni seçilenlerin görevine başladığı tarihe kadar bu

organın görevleri, kararı veren mahkemece son genel kurul delegeleri arasından görevlendirilecek en az üç avukat tarafından geçici yönetim kurulu sıfatıyla yürütülür."

Madde-70: Avukatlık Kanununun 114 ncü maddesinin ikinci ve yedinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Genel Kurul, baroların avukatlıkta en az on beş yıl kıdemli olan üyeleri arasından seçecekleri ikişer delge ile oluşur. Görevde bulunan baro başkanları ile Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı yapmış ve yapmakta olan avukatlar Birlik Genel Kurulunun doğal üyesidirler. Oylamalara katılma, seçme ve seçilme hakları vardır."

"Genel Kurul toplantısının yeri, tarihi ve gündemi ile delegelerini gönderme gereği, toplantılardan en az otuz gün önce barolara yazı ile bildirilir. Asıl üyenin mazereti olduğu takdirde yedek üye Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna katılır ve oy kullanır."

Madde-71: Avukatlık Kanununun 115 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

"Birlik Genel Kurulu, üç yılda bir ve önceki genel kurulun belirleyeceği zaman ve yerde olağan toplantısını yapar, yeri ayrıca belirtilmeyen toplantılar Ankara'da yapılır."

Madde-72: Avukatlık Kanununun 11 nci maddesinin 10 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"10. Bu kanunun 49 ve 75 nci maddelerinde ve 77 nci maddesinin ikinci fıkrasında Birliğe verilen görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak."

Madde-73: Avukatlık Kanununun 119 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Birlik Yönetim Kurulunun görev süresi üç yıldır. Süresi dolan üye yeniden seçilebilir.

90 nci maddenin ikinci, dördüncü, beşinci ve altıncı fıkraları ve 92 nci madde hükmü Birlik Yönetim Kurulu üyeleri hakkında da kıyasen uygulanır."

Madde-74: Avukatlık Kanununun 121 nci maddesinin (3), (8) ve (11) numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"3. Bütçeyi hazırlayıp genel kurula sunmak."

"8. Avukatların, ortak avukatlık bürosu ve avukatlık ortaklıklarının kayıtlarını, yönetmelikte gösterilen esas ve usullere göre tutmak."

"11. Bu kanunun 33, 54, 77 nci maddeleri ile 83 ncü maddesinde Birliğe verilen görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak."

Madde-75: Avukatlık Kanununun 122 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Birlik Başkanı, Birlik Genel Kurulu tarafından kendi üyeleri arasından üç yıllık bir dönem için seçilir. Süresi dolan başkan yeniden seçilebilir."

Madde-76: Avukatlık Kanununun 125 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Gerekli hallerde baro başkanlarının görüşlerini almak üzere toplantıya çağırır."

Madde-77: Avukatlık Kanununun 130 ncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Birlik Disiplin Kurulu üyeleri üç yıl için seçilirler. Süresi dolan üye yeniden seçilebilir."

Madde-78: Avukatlık Kanununun 131 nci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Birlik Disiplin Kurulu, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve en az dört üyenin bir oyda birleşmesiyle karar verir."

Madde-79: Avukatlık Kanununun 133 ncü maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Birlik Genel Kurulu, Birliğin mali işlemlerini denetlemek üzere üç yıl için üyeleri arasından gizli oyla üç asıl ve üç yedek denetçi seçer."

"90'ncı maddenin ikinci, dördüncü ve beşinci fıkraları ile 92 nci madde hükmü, denetçiler hakkında da kıyasen uygulanır."

Madde-80: Avukatlık Kanununun 134 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 134- Avukatlık onuruna, düzen ve gelenekleri ile meslek kurallarına uymayan eylem ve davranışlarda bulunanlar, mesleki çalışmada görevlerini yapmayan veya görevinin gerektirdiği dürüstlüğe uygun şekilde davranmayanlar hakkında bu kanunda yazılı disiplin cezaları uygulanır."

Madde-81: Avukatlık Kanununun 135 nci maddesinin 4 ncü bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye 6 ncı bent eklenmiştir.

"4. işten çıkarma; Avukatın veya avukatlık ortaklığının üç aydan az ve üç yıldan fazla olmamak üzere mesleki faaliyetlerinin yasaklanmasıdır."

"6. Sicilden silme; Avukatlık ortaklığının Baro Avukatlık Ortaklığı Sicilinden silinmesidir."

Madde-82: Avukatlık Kanununun 138 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Baro levhasına kabul ve yazılmadan önceki eylem ve davranışlar, meslekten çıkarma cezasını gerektirmedikçe disiplin kovuşturmasına konu olamaz. Staj dönemi bu hükmün dışındadır."

Madde-83: Avukatlık Kanununun 141 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yönetim kurulu, ilgilinin ihbar ve şikayeti veya Cumhuriyet Savcısının isteği üzerine yahut re'sen, disiplin kovuşturması açılmasına karar vermeye esas olacak soruşturmanın yapılması görevini gerektiğinde üyelerinden birine verebilir. Soruşturma ile görevlendirilen üye, delilleri toplar, gerekli gördüğü kimselerin ifadelerini yeminle de alabilir; soruşturma maksadıyla her türlü adli, idari ve kazai mercilerden bilgi ve belge isteyebilir, ilgili dosyaları veya örneklerini isteyip inceleyebilir. Hazırladığı dosyayı bir raporla yönetim kuruluna verir."

Madde-84: Avukatlık Kanununun 142 nci maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Birinci fıkra gereğince yapılan itiraz üzerine, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından verilen itirazın reddine dair kararlar kesindir. Bu kararlar aleyhine şikayetçi ve baronun bulunduğu yer Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından idari yargı yoluna başvurulabilir."

"Sekizinci maddenin son fıkrası hükmü halde de uygulanır."

Madde-85: Avukatlık Kanununun 144 ncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Disiplin kovuşturması açılmasına karar verilen hallerde, yönetim kurulunun iletmesi üzerine; disiplin kurulu, incelemesini evrak üzerinde yapar. Disiplin kuruluna gönderilen dosya içinde avukatın sicili de bulunur. Avukatın isteği veya disiplin kurulunca gerek görülmesi halinde, inceleme duruşmalı olarak yapılır."

Madde-86: Avukatlık Kanununun 150 nci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Sulh ceza hakimi, gerek hafif para cezasına gerekse zorla getirmeye disiplin kurulunun tutanak örneği üzerinden karar verir."

Madde-87: Avukatlık Kanununun 153 ncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"**Kararın verilmesinden önce ilgilinin dinlenmiş veya dinlenmek üzere çağrılıp da belirtilen günde gelmemiş olması şarttır. Ancak baroya bildirilen büro veya konut adresine tebligat yapılamayan avukatın ayrıca çağrılması ve dinlenmesi zorunlu değildir.**"

Madde-88: Avukatlık Kanununun 154 ncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "**tutuklama müzekkeresi çıkarılan** ve "ibaresi kaldırılmış ve ikinci fıkrasındaki "**Bakanlığın**" ibaresi de "**Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nun**" olarak değiştirilmiştir.

Madde-89: Avukatlık Kanununun 155 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"**İşten yasaklanmış olanlar bu tarihten itibaren avukatlığa ait yetkileri hiçbir şekilde kullanamazlar.**"

Madde-90: Avukatlık Kanununun 156 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"**İşten yasaklama kararı; kovuşturmanın durdurulmuş veya avukatlığa engel olmayan bir ceza verilmiş olması hallerinde kendiliğinden kalkar.**"

Madde-91: Avukatlık Kanununun 157 nci maddesinin yedinci ve sekizinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"**Birlik Disiplin Kurulunun itiraz üzerine verdiği kararlar kesindir.**"

"**İlgili avukat veya Cumhuriyet Başsavcısı, Birlik Disiplin Kurulunun onaylamaya ilişkin kararlarına karşı idari yargı merciine başvurabilirler.**"

Madde-92: Avukatlık Kanununun 158 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde-83: Avukatlık Kanununun 141 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yönetim kurulu, ilgilinin ihbar ve şikayeti veya Cumhuriyet Savcısının isteği üzerine yahut re'sen, disiplin kovuşturması açılmasına karar vermeye esas olacak soruşturmanın yapılması görevini gerektiğinde üyelerinden birine verebilir. Soruşturma ile görevlendirilen üye, delilleri toplar, gerekli gördüğü kimselerin ifadelerini yeminle de alabilir; soruşturma maksadıyla her türlü adli, idari ve kazai mercilerden bilgi ve belge isteyebilir, ilgili dosyaları veya örneklerini isteyip inceleyebilir. Hazırladığı dosyayı bir raporla yönetim kuruluna verir."

Madde-84: Avukatlık Kanununun 142 nci maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Birinci fıkra gereğince yapılan itiraz üzerine, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından verilen itirazın reddine dair kararlar kesindir. Bu kararlar aleyhine şikayetçi ve baronun bulunduğu yer Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından idari yargı yoluna başvurulabilir."

"Sekizinci maddenin son fıkrası hükmü halde de uygulanır."

Madde-85: Avukatlık Kanununun 144 ncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Disiplin kovuşturması açılmasına karar verilen hallerde, yönetim kurulunun iletmesi üzerine; disiplin kurulu, incelemesini evrak üzerinde yapar. Disiplin kuruluna gönderilen dosya içinde avukatın sicili de bulunur. Avukatın isteği veya disiplin kurulunca gerek görülmesi halinde, inceleme duruşmalı olarak yapılır."

Madde-86: Avukatlık Kanununun 150 nci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Sulh ceza hakimi, gerek hafif para cezasına gerekse zorla getirmeye disiplin kurulunun tutanak örneği üzerinden karar verir."

Madde-87: Avukatlık Kanununun 153 ncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kararın verilmesinden önce ilgilinin dinlenmiş veya dinlenmek üzere çağrılıp da belirtilen günde gelmemiş olması şarttır. Ancak baroya bildirilen büro veya konut adresine tebligat yapılamayan avukatın ayrıca çağrılması ve dinlenmesi zorunlu değildir."

Madde-88: Avukatlık Kanununun 154 ncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan **"tutuklama müzekkeresi çıkarılan ve "**ibaresi kaldırılmış ve ikinci fıkrasındaki **"Bakanlığın"** ibaresi de **"Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nun"** olarak değiştirilmiştir.

Madde-89: Avukatlık Kanununun 155 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İşten yasaklanmış olanlar bu tarihten itibaren avukatlığa ait yetkileri hiçbir şekilde kullanamazlar."

Madde-90: Avukatlık Kanununun 156 ncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İşten yasaklama kararı; kovuşturmanın durdurulmuş veya avukatlığa engel olmayan bir ceza verilmiş olması hallerinde kendiliğinden kalkar."

Madde-91: Avukatlık Kanununun 157 nci maddesinin yedinci ve sekizinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Birlik Disiplin Kurulunun itiraz üzerine verdiği kararlar ke-sindir."

"İlgili avukat veya Cumhuriyet Başsavcısı, Birlik Disiplin Kurulunun onaylamaya ilişkin kararlarına karşı idari yargı merciine başvurabilirler."

Madde-92: Avukatlık Kanununun 158 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu kurullar disiplin cezalarının verilmesinde; avukatlık onuru, düzen ve gelenekleriyle meslek kurallarını ve itibarını korumak, mesleğin amaç ve gereklerine ve adalete uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak ilkelerini gözönünde tutarlar."

Madde-93: Avukatlık Kanununun on birinci kısım başlığı ile 163 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"AVUKATLIK SÖZLEŞMESİ"

"Avukatlık Sözleşmesinin Kapsamı

Madde 163- Avukatlık Sözleşmesi serbestçe kurulur. Avukatlık sözleşmesinin belli bir hukuki yardımı ve meblağı yahut değeri kapsamaması gerekir. Yazılı olmayan anlaşmalar, genel hükümlere göre ispatlanır.

Avukatlık ücret tavanını aşan sözleşmeler, bu kanunda belirtilen tavan miktarında geçerlidir. İfa edilmiş sözleşmenin geçersizliği ileri sürülemez. Yokluk halleri hariç, avukatlık sözleşmesinin bir hükmünün geçersizliği, bu sözleşmenin tümünü geçersiz kılmaz."

Madde-94: Avukatlık Kanununun 164 ncü maddesinin, madde başlığı ve maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Avukatlık Ücreti

Madde 164- Avukatlık ücreti, avukatın hukuki yardımının karşılığı olan meblağı veya değeri ifade eder.

Yüzde yirmi beşi aşmamak üzere, dava veya hükmolunacak şeyin değeri yahut paranın belli bir yüzdesi avukatlık ücreti olarak kararlaştırılabilir.

İkinci fıkraya göre yapılacak sözleşmeler, dava konusu para dışındaki mal ve haklardan bir kısmının aynen avukata ait olacağı hükmünü taşıyamaz.

Avukatlık asgari ücret tarifesi altında vekalet ücreti kararlaştırılamaz. Ücretsiz dava alınması halinde, durum baro yönetim kuruluna bildirilir. Avukatlık ücretinin kararlaştırılmamış olduğu hallerde, avukatlık asgari ücret tarifesi uygulanır.

Dava sonunda, kararlar tarifeye dayanılarak karşı tarafa yüklenecek vekalet ücreti, avukata aittir. Bu ücret, iş sahibinin borcu nedeniyle takas ve mahsup edilemez, haczedilemez.

Madde-95: Avukatlık Kanununun 165 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 165- İş sahibinin birden çok olması halinde bunlardan her biri, sulh veya her ne suretle olursa olsun taraflar arasında anlaşma ile sonuçlanan ve takipsiz bırakılan işlerde her iki taraf avukat ücretinin ödenmesi hususunda müteselsil borçlu sayılırlar."

Madde-96: Avukatlık Kanununun 166'ncı maddesinin ikinci fıkrasının sonuna aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

"İş sahibinin iflası halinde avukatın vekalet ücreti alacağı da rüçhanlıdır. Ancak İcra ve İflas Kanununun 206 nci maddesinin birinci fıkrası hükmü saklıdır."

Madde-97: Avukatlık Kanununun 167 nci maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Anlaşmazlıkların Hakem Yoluyla Çözümü

Madde 167- Avukatlık sözleşmesinden ve mahkeme vekalet ücretinden kaynaklanan her türlü anlaşmazlıklar, hukuki yardımın yapıldığı yer barosu hakem kurulunca çözümlenir. Hakem kurulu, baronun bulunduğu yargı çevresinin en kıdemli asliye hukuk hakimi ile baro yönetim kurulunca seçilecek, yönetim kuruluna seçilme yeterliliğini taşıyan, iki avukattan oluşur. Kurula asliye hukuk hakimi başkanlık eder. Seçilen kurul üyelerinin

görev süresi üç yıldır. Süresi sona eren üye, kurula yeniden seçilebilir.

Hakem ücretinin yarısının dava ile birlikte yatırılması zorunludur. Hakem kurulunca verilen ve kesinleşen karardan bir örnek avukatın bağlı bulunduğu baroya gönderilir.

Hakem işlerinde Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 527, 529., 532., 533/1. ve 536 ncı maddeleri dışında tahkime ilişkin hükümleri uygulanır. Hakem işleriyle ilgili diğer hususlar, Türkiye Barolar Birliğince çıkartılacak 'Baro Hakem Yönetmeliğinde' düzenlenir."

Madde-98: Avukatlık Kanununun 168 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 168- Baronun yönetim kurulları, heryıl kasım ayı içerisinde, yargı yerlerindeki işlemlerle diğer işlemlerden alınacak avukatlık ücretinin asgari hadlerini gösteren birer tarife hazırlayarak Türkiye Barolar Birliğine gönderirler.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca, baro yönetim kurullarının teklifleri de gözönüne alınmak suretiyle uygulanacak tarife o yılın Aralık ayı sonuna kadar hazırlanarak yürürlüğe konur ve bilgi için bir örneği de Adalet Bakanlığına gönderilir.

Avukatlık ücretinin takdirinde, hukuki yardımın tamamlandığı veya dava sonunda hüküm verildiği tarihte yürürlükte olan tarife esas alınır."

Madde-99: Avukatlık Kanununun 169 ncu maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde-100: Avukatlık Kanununun 171 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Avukat üzerine aldığı işi kanun ve anlaşma hükümlerine göre takip eder."

Madde-101: Avukatlık Kanununun onikinci kısımbaşlığı ile 176 nci maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Adli Yardım

Adli Yardım ve Kapsamı

Madde 176- Adli yardım, avukatlık ücretlerini ve diğer yargılama giderlerini karşılama olanağı bulunmayanlara bu Kanunda yazılı avukatlık hizmetlerinin sağlanmasıdır."

Madde-102: Avukatlık Kanununun 177 nci maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Adli Yardım Bürosu

Madde 177- Adli yardım hizmeti, baro merkezlerinde, baro yönetim kurullarınca avukatlar arasından oluşturulan adli yardım bürosu tarafından yürütülür. Baro yönetim Kurulu, ayrıca baro merkezi dışında avukat sayısı beşten çok olan her yargı çevresinde de bir avukatı adli yardım bürosu temsilcisi olarak görevlendirebilir. Büro ve temsilciler, baro yönetim kurulunun gözetimi altında çalışırlar."

Madde-103: Avukatlık Kanununun 178 nci maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Adli Yardım istemi

Madde 178- Adli Yardım istemi, adli yardım bürosuna veya temsilcilerine yapılır. İstek sahibi, isteminde haklı olduğunu gösteren belgeleri başvurusuna eklemek zorundadır.

Yardım isteminin reddi halinde, ilgilisi yazılı veya sözlü olarak baro başkanına başvurabilir. Baro başkanının vereceği karar bağlayıcıdır."

Madde-104: Avukatlık Kanununun 179 ncu maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Adli Yardımın Yapılışı

Madde 179- Adli yardım isteminin kabulü halinde; büro gerekli işlemleri yapmak üzere bir veya birkaç avukatı görevlendirir. Görevlendirilen avukat görev yazısının kendisine ulaşmasıyla, avukatlık hizmetlerini yerine getirmek yükümlülüğü altına girer.

Bu yükümlülük, ilgilinin gerekli belge ve bilgileri isteğe rağmen vermemesi veya vekaletname vermekten kaçınmasıyla sona erer.

Ayrıca görevlendirilen avukatın bu işi yapmaktan çekinmesi halinde görevin kendisine bildirildiği tarihten itibaren on beş gün içinde o işin tarifede belirlenen ücretini baroya ödemesi zorunludur.

Büro, görevlendirilen avukatın işi yürütmesi ile ilgili aşamaları izler.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile diğer kanunlardaki adli yardıma ilişkin hükümler saklıdır."

Madde-105: Avukatlık Kanununun 180 nci maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Büronun Gelir ve Giderleri

Madde 180- 1. Adli yardım bürosunun gelirleri şunlardır:

a) İki yıl önceki kesin hesaba göre tespit edilen toplam miktarlar esas alınarak 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1), (2) ve (3) sayılı tarifelere göre alınan harçların % 25'i ile, idari nitelikteki para cezaları hariç olmak üzere para cezalarının % 25'i,

b) Baroya düşecek paylar ile kamu ve özel kurum ve kuruluşlarından il veya belediye bütçelerinden baroya yapılan yardımlar,

- c) Bu amaçla yapılan her türlü bağışlar,
- d) Adli yardım görevinden çekilen avukatların yatıracığı ücret,
- e) Adli yardımla görevlendirilen avukatın karşı taraftan aldığı ücretin % 10'u ile davadan haklı çıkan adli yardımdan yararlanan kişinin avukat ücretinden başka, yararlandığı kısmın % 5'i.

2. Büronun giderleri şunlardır:

- a) Adli yardımla görevlendirilen avukatlara gerektiğinde ödenecek ücretler,
- b) Büroda görevlendirileceklere ödenecek ücretler,
- c) Büro giderleri ve diğer giderler.

Adli yardım bürolarının gelir ve giderleri baro bütçesinin ayrı bölümlerinde gösterilir. Bu bölümde kalan gelir fazlasının bir sonraki yıla aynen aktarılması zorunludur.

(1) numaralı fıkranın (a) bendine göre hesaplanacak ödenek, Maliye ve Gümrük Bakanlığınca her yıl Mart ayının sonuna kadar Türkiye Barolar Birliği hesabına aktarılır. Bu paralar, münhasıran adli yardım için kullanılır ve yılı içinde harcanmayan paralar, ertesi yıla aynen aktarılır. Bu paraların barolar arasındaki dağıtımını ve kullanılmasına ilişkin hususlar Türkiye Barolar Birliği tarafından çikartılacak yönetmelik ile düzenlenir."

Madde-106: Avukatlık Kanununun 181 nci maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yıllık Çalışma Raporu ve Yönetmelik

Madde 181- Adli yardım bürosu, çalışmalarını her yıl sonu düzenleyeceği bir raporla baro yönetim kuruluna bildirir. Raporun bir örneği baroca Türkiye Barolar Birliğine gönderilir.

Adli yardım bürosunun kuruluşu, görevlendirilecek avukatların ve bunlara ödenecek ücretlerin belirlenmesi, büronun iş-

leyişi, denetimi gibi konular Türkiye Barolar Birliğince çıkarılacak yönetmelikte gösterilir."

Madde-107: Avukatlık Kanununun 182 nci maddesinde yer alan "Adalet Bakanlığının onayıyla" ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde-108: Avukatlık Kanununun 185 nci maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde-109: Avukatlık Kanununun 190 nci maddesinin son fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"506 sayılı kanunun 140 ncı maddesi hükmü barolar hakkında uygulanmaz."

Madde-110: Avukatlık Kanununun 195 nci maddesinde yer alan "üçte ikisi" ibaresi "dörtte üçü" olarak değiştirilmiştir.

Madde-111: Avukatlık Kanununun Ek 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Ek Madde 1- Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinde asli ve sürekli olarak avukatlık görevinde çalışanların baro levhasına yazılmaları, isteklerine bağlıdır. Ancak bunlar hakkında bu kanunun avukatlık mesleğine kabul ve ruhsatname verilmesine ilişkin hükümleri aynen uygulanır. Bunlar, görevlerinin gereği olan işleri yaparken baro levhasına kayıtlı avukatların yetkileriyle haklarına sahip ve onların ödevleriyle yükümlüdürler. Baroya kaydını yaptırmayan avukat, çalıştığı yer barosuna bilgi verir. Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan avukatların baro aidatları kurumlarınca ödenir.

Yukarıdaki fıkra uyarınca baro levhasına yazılmak istemediklerini bildiren adayların, sadece avukatlık mesleğine kabullerine ve adlarına ruhsatname düzenlenmesine karar verilerek kanunda öngörülen diğer işlemler aynen yerine getirilir.

Birinci fıkrada sözü edilen görevlerden ayrılma halinde, avukatlık mesleğinin yapılabilmesi baro levhasına yazılmakla mümkündür.

Bu kanunun avukatlar hakkında öngördüğü disiplin işlem ve cezaları, bu maddede sözü edilen avukatlar hakkında da vukatın sürekli görev yaptığı yer barosunca uygulanır.

Bu avukatlar da adalet dairelerinde baro için ayrılan yerlerden baroya kayıtlı avukatlar gibi istifade ederler. Bu avukatlar hakkında 2802 sayılı Hakimler Kanunu ek ve değişiklikleri uygulanır."

Madde-112: Avukatlık Kanununun Ek 2 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde-113: Avukatlık Kanununun Ek 3 ncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Seçim yapılacak genel kurul toplantısından en az onbeş gün önce, baro seçimleri için levhaya kayıtlı avukatları, Türkiye Barolar Birliği seçimleri için de genel kurula barolarca seçilen asıl ve yedek belgeleri belirleyen liste; toplantının gündemi, yeri, günü, saati ile çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususları belirten bir yazı ile birlikte üç nüsha olarak o yer ilçe seçim kurulu başkanı olan hakime verilir. Bir yerde birden fazla ilçe seçim kurulu bulunduğu takdirde görevli hakim, yüksek seçim kurulunca belirlenir. Toplantı tarihleri, gündemde yer alan diğer konular gözönünde bulundurularak görüşmelerin bitimine göre seçimlerin ilçe seçim kurulu başkanının gözetiminde yapılması sağlanır. Üye sayısı 400'ü aşan barolarda görüşmeler Cumartesi günü sonuçlandırılır ve seçimlere ertesi Pazar günü onda başlanır ve oy verme işi saat on altıda sona erer.

Madde-114: Avukatlık Kanununun Ek 4 ncü maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde-115: Avukatlık Kanununun geçici 13 ncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Dava vekillerinin, mesleklerini icra edebilmeleri için, o yerin bağı olduğu baroca tutulan bir listeye yazılmaları şarttır. Listeye yazılmak için yapılan başvuru üzerine barolar, istemin kabul veya reddine dair kararlarını bir ay içinde vermek zorundadır. Bu süre içinde bir karar verilmezse istem reddolunmuş sayılır. Listeye kayıt kararı kesindir. Belli süre içinde karar verilmez yahut red kararı verilir ise, ilgili şahıs, karar verilmemiş ise bir aylık sürenin sonunda, istem reddedilmişse red kararının tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna itiraz edebilir. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun kararı kesindir."

Madde-116: Avukatlık Kanununa aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

"Geçici madde 20- Avukatlık staj sonu sınavına ilişkin hükümler bu Kanunun yayımından önce avukatlık stajına başlayanlar ile staj bitim belgesi almış olanlar hakkında uygulanmaz."

"Geçici madde 21- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 11. maddesi hükümlerince avukatlık ve avukatlık stajı ile birleşmeyen görevlerde bulunulması sebebine dayanılarak; yapmış oldukları stajın geçerli sayılmamasından dolayı aynı Kanunun 72. maddesinin (b) bendi uyarınca adları baro levhasından silinmiş bulunanlarla, staj bitim belgesi almış oldukları halde aynı sebeple baro levhasına yazılma istemleri reddedilenler, levhaya yazılmalarına dair baro yönetim kurulu kararları Adalet Bakanlığınca onaylanmayanlar veya baro levhasına yazılmamış olanlar, başvurdukları takdirde avukatlıkla birleşmeyen işlerinden ayrılmış olmaları ve başkaca engellerinin bulunmaması kaydıyla baro levhasına yazılırlar. Bu şekilde avukatlık stajı yaptıktan sonra baro levhasına yazılmış bulunanların da, avukatlıkla birleşmeyen bir işle uğraşmamaları ve başkaca engelleri bulunmaması şartıyla kayıtları silinmez. Adları staj lis-

tesinden silinenler, avukatlıkla birleşmeyen işlerinden ayrılmış oldukları ve başkaca engelleri bulunmadığı takdirde bu kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içerisinde başvurmaları halinde, yeniden staj listesine yazılırlar ve silme kararından önce yaptıkları staj geçerli sayılarak stajlarına devam ederler. Bunlardan adları staj listesinden silinmesi gerekenler hakkında başkaca engelleri yoksa silme işlemi yapılmaz.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce avukatlıkla bağdaşmayan bir işle uğraştıkları sırada avukatlık stajını yapan veya yapmakta bulunanlar hakkında:

- a) Cezai takibat yapılmaz,
- b) Daha önce başlamış olan takibatlar durdurulur.

Hükmolunan cezalar ceza mahkumiyetlerinin sonuçlarını da kapsamak üzere affedilmiştir. Bu suretle cezaları bütün sonuçlarıyla affedilmiş olan avukat ve avukat stajyerleri hakkında, bu mahkumiyetlerine dayanılarak Avukatlık Kanununun, avukatlığa kabul edilmemeye ve ruhsatnamelerinin geri alınması suretiyle iptali ve adları bir daha yazılmamak üzere levhadan silinmeye dair hükümleri uygulanmaz."

Madde-117: Bu kanunun avukatlıkla birleşebilen işlerle ilgili değişikliğe dair 9 ncu maddesi yayımı tarihinden 3 yıl sonra, diğer hükümleri ise yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde-118: Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1747/70

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 3842 sayılı yasa ile değişik 146 ncı maddesinin 3'ncü fıkrası hükmü gereği, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu 04.10.1997 günlü toplantısında "3842 Sayılı Yasa (CMUK) ile ilgili Yönetmelik"i kabul etmiştir.

Yönetmelik metni ilişiktir.

Gereğini rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: 2 sahife yönetmelik

3842 SAYILI YASA (CMUK) İLE İLGİLİ YÖNETMELİK

AMAÇ

Madde 1- Bu yönetmeliğin amacı, barolarca müdafii olarak atanan avukatlara ödenecek ücret ve görevin yapılması için gerekli giderleri karşılamak üzere Maliye Bakanlığı'nca Türkiye Barolar Birliği hesabına aktarılan ödeneğin kullanımı ile barolar arasında dağıtımının usul ve esaslarını saptamaktır.

KAPSAM

Madde 2- Bu yönetmelik, CMUK'un değişik 138. maddesi uyarınca müdafî olarak atanan avukatlara barolarca ödenecek ücret ve görevin yapılması için gerekli gider ödemelerinin karşılanması ve ödeneğin kullanımı için Türkiye Barolar Birliği'nce barolara dağıtımın ve barolarca avukatlara yapılacak ödemelerin usul ve esaslarını kapsamaktadır.

HUKUKİ DAYANAK

Madde 3- Bu yönetmelik CMUK'un değişik 146. maddesinin Türkiye Barolar Birliği'ne yüklediği görev ve verdiği yetkiye dayanılarak hazırlanmış ve yürürlüğe konmuştur.

ÖDENEĞİN KAYNAĞI

Madde 4- CMUK'un değişik 146/2 maddesine göre Maliye Bakanlığı'nca her yıl Türkiye Barolar Birliği hesabına aktarılması zorunlu olan ödenektir.

ÖDENEĞİN KULLANILMASI

Madde 5- Türkiye Barolar Birliği'ne ve Barolara aktarılan bu ödenek, Birliğin veya Baroların kendi hesabından ayrı bir hesapta tutulur. CMUK ödeneğinin ana parası ve alınan faizinden, bu hizmetin yürütülmesi için eğitim, donanım ve personel ücreti gibi gerekli giderler dışında, birliğin ve baroların hesabına aktarma yapılamaz.

Barolar müdafî olarak atanan avukatlara ücret ve görevin yapılması için taşıt ve konaklama giderleri gibi gerekli giderleri bu ödenekten öderler.

DAĞITIM ESASLARI

Madde 6- Ödeneğin dağıtılmasında, baroların üye sayısı, önceki dönemlerde müdafî atanan iş sayıları ve ödenen miktarlar ve barolarda kalan bakiyeler, baroların bulunduğu illerin coğrafi durumları, şartları ve ödenek talepleri gözönünde tutulur.

Barolar, bu yönetmelik gereğince yapılacak ödemelerin muhasebesini tutmak ve Barolar Birliğine gecikmeksizin bilgileri aktarmak amacı ile bilgisayar sistemi kurarlar ve Türkiye Barolar Birliği'nde bu hizmetin yürütülmesi amacı ile kurulan bilgisayar sistemine bağlanırlar. Bu bağlantı kurulduktan sonra barolar, hizmet karşılığı avukatlara ödeme yaptıkları günü takip eden üç gün içinde ödeme yapılan avukatın ad ve soyadı ile işin hazırlık veya mahkeme dosya numarasını, kendisine avukat yardımı yapılan kişi veya kişilerin ad ve soyadları ile, temin edilebilirse adreslerini bilgisayar aracılığı ile yollarlar.

Barolar her ayın ilk haftasında bir önceki aya ilişkin hesap durumunu, Türkiye Barolar Birliği'nce hazırlanacak örneğe uygun bir raporla Birliğe bildirirler. Aylık raporları göndermeyen barolara, istekleri olsa bile, bunları gönderinceye kadar, ödenek gönderilmez.

Ayrıca, barolarla Türkiye Barolar Birliği arasında her üç aylık dönem sonunda hesap mutabakatı sağlanır.

TARİFE

Madde 7- Barolarca tayin edilen avukata ödenecek ücret miktarlarını saptamak üzere, Türkiye Barolar Birliği'nce Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nden ayrı olarak CMUK Ücret Tarifesi hazırlanır, bu tarife Adalet Bakanlığınca onaylanarak yürürlüğe girer.

AVUKATA ÖDEME

Madde 8- Müdafî tayin edilen avukata, CMUK Ücret Tarifesine göre makbuz karşılığı ödeme yapılır. Soruşturma ve yargılamada ayrı ücret ödenir.

Hazırlık veya son soruşturmada birden fazla sanığa menfaat çatışması olmadığı sürece tek müdafî tayin edilebilir ve müdafî tayin edilen avukata her sanık için ayrı ücret ödenir.

GÜVENLİĞİN SAĞLANMASI

Madde 9- Müdafî tayin edilen avukatın çağırılan yere ulaşması için

gerekli yol giderleri ile, hizmetin görülmesi için gerekli sair zorunlu giderler CMUK ödeneğinden, belge karşılığı, baro tarafından ödenir.

Müdafinin görev yerine güvenli bir şekilde gidiş dönüşünü ve görev yerindeki güvenliğini sağlamak için gereken tedbirler ilgili zabıt veya C. Başsavcılığı veya Mahkemece alınır. Bütün kamu kurum ve kuruluşları da bu hizmetin yerine getirilmesinde yardımcı olmakla yükümlüdürler.

GERİ ALMA

Madde 10- Bu yönetmelik hükümlerine göre avukata ödenen ücret ve görevin yapılması için ödenen zorunlu giderler, yargılama giderleri ile mahkum olan ve ödeme gücü bulunan sanıklardan Türkiye Barolar Birliği'nce geri alınabilir. Türkiye Barolar Birliği bunun için ilgili Baro Yönetimine yetki verebilir.

Bu yolla tahsil edilen paralar Birlik ve barolar tarafından aynı amaçla kullanılır.

YÜRÜRLÜK

Madde 11- Bu yönetmelik, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nun 04.10.1997 tarih, 134/3 no.lu kararıyla onaylanarak, aynı tarihte yürürlüğe girmiştir.

UYGULAMA-YÜRÜRLÜK

Madde 12- Bu yönetmelik hükümleri Türkiye Barolar Birliğince uygulanır ve yürütülür.

Madde 13- Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nun 13.02.1993 tarihli toplantısında kabul edilerek yürürlüğe konulan yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Ankara, 16.10.1997

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1748/71

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yeniden gözden geçirilerek, günümüzün gerekleri ve gereksinimleri doğrultusunda değiştirilmesi çerçevesinde, Adalet Bakanlığı'nca kurulan ve Üniversiteler, Yargıtay, Askeri Yargıtay, Bakanlık ile Birliğimizin temsilcilerinden oluşan komisyon, çalışmalarını yoğun bir biçimde sürdürmektedir.

Yargılama sürecinde savunmanın güçlendirilmesi, adil yargılama hakkının gerçekleştirilmesi ve savunmanın işlevinin artırılması yönünde gerek duyulan değişikliklerin ve uygulamada gözlemlenen sorunların, bu ilkeler gözetilerek aşılmasını sağlamayı amaçlayan önerilerinizin somut biçimlerde 30 Kasım 1997 tarihine kadar Birliğimize ulaştırılmasını rica ederim.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Ankara, 06.11.1997

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1751/74

Yargıtay Birinci Başkanlığından alınan 03.10.1997 gün ve 3062-1342 sayılı yazı eklidir.

Mürafaa için gelen meslektaşlarımızın bu yazı içeriği karşısında düşecekleri zor durumu anlatarak bir çözüm yolu bulunması için yaptığımız temaslardan bugüne kadar olumlu bir sonuç alınamamıştır.

Bundan böyle de devam edecek olan temaslarımız sonucu olumlu bir çözüm sağlanabilirse durum tekrar bilgilerinize sunulacaktır.

Mürafaa için Yargıtay'a gelen meslektaşlarımızın zor bir duruma düşmemeleri için meslektaşlarımıza gerekli duyurunun yapılmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Avukat Eralp ÖZGEN

T.C.

YARGITAY

Birinci Başkanlığı

Sayı: 3062-1342

Ankara, 03.10.1997

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

Yargıtayımızda Araç Park yerinin çok sıkıntılı ve üzücü durumlar yaratan bir sorun olduğu bilinmektedir.

Ruhsatları görülmek suretiyle mensuplarımıza Başkanlığımızca park giriş kartı verilen araç sayısı (679) buna karşın en düzenli ve sıkışık yerleştirme halindeki park yerimiz (170) araçlıktır.

Bu zorunludurum ve imkansızlık gözetilerek.

1. Çok kısa bir süre için bile olsa, başkanlığımızın verdiği park yeri giriş kartı olmayan araçların hiçbir şekilde park yerine alınmayacağı yönündeki kesin talimatımızı bertaraf edici girişimlerde ve görevlilere aksi yönde emir veya bildiride bulunulmaması,

II. Mürafaa için gelmiş olsa bile sayın avukatların araçlarını belirttilen olanaksızlık nedeniyle kesinlikle park yerimize almamızın mümkün olmadığı hususunun Barolar Birliği Başkanlığına ve Ankara Baro Başkanlığına; mensuplarına duyurulmak üzere bildirilmesi ve böylece konunun önceden bilinmesi sağlanarak, meslektaşlarımızı üzecek aksaklıklara ve olumsuz durum ve tutumlara meydana verilmemesinin sağlanması,

III. Araç park yeri giriş kartımız olmaksızın herhangi surette parkımıza bırakılan araçların trafikle sağlanan sıkı irtibat sonucu derhal çektirileceğini,

Bilgilerinize sunar gereğini rica ederim.

Mehmet Uygun

Birinci Başkan

DAĞITIM:

- Mensuplara duyurulmak üzere
Yargıtay Daire Başkanlıklarına
- Yargıtay üyelerine
- Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
- Ankara Baro Başkanlığına

Ankara 06.11.1997

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1752/75

Bilindiği gibi, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 75. maddesine göre, Baro Yönetim Kurullarının üç yılda bir, bölgesi içinde bulunan ve Baro levhasında yazılı olan bütün avukatların listesini son yılın (yani son üçüncü yılın) 31 Aralık tarihine kadar düzenlemesi ve dü-

zenledikleri yeni listeyi maddenin son fıkrasında yazılı merci ve kuruluşlara göndermeleri gerekmektedir.

Birliğimize gönderilen listeleri incelediğimizde, çoğu listelerin 8-10 yıl önce düzenlendiği gözlenmiştir.

Barolarımızdan listeleri eski olanların, yeni listeyi 31 Aralık 1997 tarihine kadar düzenleyip, madde 75/son'da yazılı merci ve kuruluşlara göndermelerini, önemle, rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Ankara, 14.11.1997

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1753/76

Türkiye Barolar Birliği Kamu Avukatları Komisyonunca, devlet yetkililerine sorunlarının duyurulması düşüncesi ile hazırlanan metinler 17.03.1997 tarih ve 401/124 sayılı ve 19.09.1997 tarih ve 1552/65 sayılı genelgeler ile yayınlanmıştı.

Bu kez yine aynı komisyonca hazırlanan ekteki metin, bütçe görüşmeleri nedeni ile tüm kamu avukatlarına ulaştırılması ve bu meslektaşlarımızdan isteyenlerin metnin altında belirtilen fax numaralarına 26, 27 ve 28 Kasım 1997 günlerinde fax çekmelerinin duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki : 1

Sayın.....

Kamu Kurum ve Kuruluşlarında, 657 sayılı kanuna tabi çalışan avukatların Ek Gösterge ve Özel Hizmet Tazminatlarının yükseltilmesi ile 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi çalışan avukatların 1 sayılı cetvelde yer almalarını teminen ilgili maddelerin değiştirilmesine ilişkin M.Ali Şahin ve 5 arkadaşı ile Yücel Seçkiner ve 8 arkadaşı tarafından hazırlanarak Meclise sunulan kanun tekliflerinin halen Plan ve Bütçe Komisyonu'nda bekletildiği bilinmektedir.

Sayıları toplam ikibinden az olan Kamu Kesimi avukatlarının görevde kalıcılığının temin edilmesi, hizmet verimliliğinin artırılması ve mali haklar bakımından mağduriyetlerinin bir an önce giderilebilmesi için anılan kanun tekliflerinin kanunlaştırılması hususunda desteğinize ihtiyaç bulunduğunu bilgilerinize arz ederim.

Fax No.

1. Hikmet ÇETİN
TBMM Başkanı 420 51 65
2. Zekeriya TEMİZEL
Maliye Bakanı 425 00 58
3. Prof. Dr. Hikmet Sami TÜRK
Devlet Bakanı 419 16 03
4. Metin BOSTANCIOĞLU
Milletvekili 420 66 46
5. Biltekin ÖZDEMİR
TBMM Plan ve Bütçe
Komisyonu Başkanı 420 77 76

Ankara, 24. 11.1997

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1755/78

Bayan avukatların türbanlı olarak duruşmalara girmesinin usul ve yasalara aykırı olduğu, temel hak ve özgürlüklere dayandırılmayacağı yönünde, Yargıtay 8. Ceza Dairesince verilen 05.11.1997 gün ve 1997/13599 Esas, 1997/15030 Karar sayılı kararın bir rneği ile, milletvekili dokunulmazlığının sınırlandırılması ile ilgili Anayasa Değişiklik teklifinin TBMM'nde ilk görüşülmesinde yeterli kabul oyunu bulamaması zerine Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın yayınladığı kamuoyu duyurusu iliŐiktendir.

Bilgilerinizi ve meslektaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Avukat Eralp ÖZGEN

Ek:

1. Yargıtay 8. Ceza Dairesinin 2 sahife kararı.
2. 20.11.1997 günlü kamuoyu duyurusu.

Ankara, 20.11.1997

KAMUOYU DUYURUSU

Milletvekili dokunulmazlığına sadece bazı suÇlar aÇısından sınırlama getiren Anayasa değişikliğinin TBMM'de kabul edilmemesi, hukuk hayatımız aÇısından büyük bir talihsizliktir.

Değişiklik sınırlamasının aslında milletvekili göreviyle ilgisi olmayan bütün suçlar açısından sözkonusu olması gerekirken, sadece bazı suçlar açısından getirilen kısmi bir sınırlama dahi kabul edilmiştir.

Parlamentoda hiçbir suç için dokunulmazlığın kaldırılmadığı, halen 85 milletvekili için 161 Başsavcılık fezlekesinin komisyonlarda uyutulduğu bir gerçektir. Bu haliyle dokunulmazlık tam bir "ayrıcalık" hükmü haline dönüştürülmüş, parlamento çatısı bazı suçlular için bir "kalkan" haline getirilmiştir.

Aslında meşruti monarşilerde, parlamento üyelerini kral ve imparatorun keyfi davranışlarına karşı korumak için öngörülmüş olan dokunulmazlık kurumunun günümüzde bazı sanıkları yargıdan kaçırma yolu olarak kullanılması son derece üzücüdür.

Dokunulmazlığın sınırlanmaması teklifinin reddi, Türk Yargısına güvensizliğin de belirtisi olmakta, bazı sanıklar yargıdan bu yolla kaçırılmaktadır.

Anlaşılmaktadır ki, çetelerle ilişki içinde olduğu ileri sürülen veya suçların sabit olması halinde milletvekili olamayacak kişilerin yargı önünde hesap vermeleri bundan böyle de engellenecektir.

Kısmi bir sınırlamayı dahi, red oyu vererek ya da oylamaya katılmayarak engelleyen milletvekillerini kınıyor; ikinci oylamada bu hatanın düzeltilmesini ve böylece parlamentonun kamuoyu önünde saygınlığının sağlanmasını diliyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyururuz.

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Avukat Eralp ÖZGEN

T.C.
YARGITAY
SEKİZİNCİ CEZA DAİRESİ

YARGITAY İLAMI

Esas No: 1997/13599

Karar No: 1997/15030

Tebliğname No: İ.M./95577

Mal beyanında bulunmaktan sanık Enver Hancı'nın yapılan yar-
gılanması sonunda; İİK.nun 365/1. maddesi uyarınca müşteki ve-
kilinin temyiz talebinin süre yönünden reddine dair (İSTANBUL) 2.
İcra Ceza Mahkemesinden verilen 10.7.1997 gün ve 408 esas, 2112
karar sayılı hükmün süresi içinde Yargıtay'ca incelenmesi şikayetçi
vekili tarafından bildirilmiş olduğundan dava evrakı C. Başsavcılığın-
dan tebliğname ile 15.10.1997 günü daireye gönderilmekle incelenip
gereği düşünüldü.

Türbanlı olarak duruşmaya katılan ve türbanını çıkarması ko-
nusunda vargıç tarafından uyarılan yakıncı vekili Avukat Asiye Öz-
demir'in temel özgürlük ve hakkını kullandığı gerekçesiyle olumsuz
durumunda direnmesi karşısında; duruşmadan çıkarılmasına karar ve-
rilip, İİK.nun 349 maddesine dayanılarak duruşmaya katılmadığının
kabulü ile şikayet hakkının düşürülmesine karar verildiği saptanmış,
1136 sayılı Avukatlık Yasasının 49. maddesinde "Avukatlar Mah-
kemelere Türkiye Barolar Birliğinin belirteceği resmi kılıkla çıkmak
zorundadırlar" hükmü getirilmiş, Türkiye Barolar Birliği "Avukatların
duruşmalara başı açık olarak girmeleri gerekliliğini ilkeye bağlamış"
H.U.M.K.'nin 70. maddesinde de "Vekil duruşmada münasip olmayan
hal ve tavırda bulunması halinde mahkemeden çıkarılır" biçiminde
kesin ve buyurucu yöntem öngörülmüş olduğuna göre;

Yasal kurallara karşı eylemli olarak direnme çabasında gö-

rüntülenen ve usulen uyarıldığı halde çağdaş giyim karşıtı olumsuz davranışını kendince algılayabildiği temel hak ve özgürlük kavramına sığınarak sürdürmek isteyen vekilin, duruşmadan çıkarılmasına karar verilmesi usuli norma uygun, gerekli ve tutarlı bir uygulama ise de; Bu taktirde yokluğunda hüküm verildiğinin ve gıyabi kararın tebliğ zorunluluğunun doğacağı ve herhangi bir tebliğat yapılmadığına göre temyizın ittıla üzerine ve yasal süresi içerisinde kabulü gerekeceği halde, müşteki vekilinin temyiz isteminin hükmün tefhim tarihi başlangıç alınarak süre yönünden reddinde isabet bulunmadığından 10.7.1997 gün ve 2112 sayılı karar kaldırılarak esas hükme yönelik yapılan temyiz incelenmesinde;

H.U.M.K.nun 70/2 maddesine göre vekil disiplinel nedenle duruşmadan çıkarıldığı takdirde belli bir süre tanımıyla asile tebligat yapılması zorunluluğunun gözetilmemesi,

Bozmayı gerektirmiş şikayetçi vekilinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmuş olduğundan hükmü bu sebepten dolayı (BOZULMASINA), 5.11.1997 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

N. Ünver

R. Sönmez

N. Tankut

Üye

Üye

Ü. Kızılkılıç

S. Çetinkol

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1756/79

Türkiye Barolar Birliği ile Barolarımızın ve meslektaşlarımız arasında bilgi ve belge akışını hızlandırmak, iletişimi geliştirmek, barolarımızın uluslararası avukatlık kuruluşları ile ilişki kurmalarını kolaylaştırmak ve uluslararası hukuk ve gelişmeler konusunda bilgi edinmelerini sağlamak amacı ile üç aŐamalı bir program düşünülmüştür. Birinci aşama, TBB'de bilgisayar sistemi (Bilgi İŞlem Merkezi) kurulması, ikinci aşama barolarımızın bu sisteme bağlantı kurabilecek bilgisayar ve yazılım programı edinmeleri, üçüncü aşama ise, TBB'deki sistemin WEB sitesine dönüŐtürülmesidir.

1. Birinci aşama gerçekleştirilmiş ve Türkiye Barolar Birliği'nde bilgisayar sistemi (Bilgi İŞlem Merkezi) kurulmuştur. Özel bir yazılım programı yaptırılmıŐ, TBB kayıtları, avukatlık sicilleri sisteme yüklenmeye başlamıştır. İnternet bağlantısı kurulmuştur. Halen TBB hakkında genel bilgi ve barolarımızın adı, adresi, telefon ve fax numaraları ile baro başkanlarımızın adları dört sayfa halinde internette yayınlanmaktadır.

2. Barolarımızın TBB'deki sisteme (donanım ve yazılım olarak) uyum sağlayacak bir sistem edinmeleri için, TBB'deki sistemi kuran firmadan sistemin yazılım ve donanım olarak özelliklerini, yapılacak hizmetleri de belirten ilişikte gönderilen "paket çözümlü" teklifi alınmıştır. Teklifte belirtilen bedel tek bir paket çözümlü için geçerli olup, kılık baromuzun bu paket çözümlü alması halinde bedelin 2500 ABD Doları olacağı firma yetkililerince bildirilmiştir.

Bilgisayar donanımı olan barolarımızın;

a) Bilgisayarları paket çözümlü yazılı nitelikte iseler, bunların sa-

dece yazılım programı almaları yeterli olacaktır. Sadece yazılım programı alınması halinde de bütün barolarımızın aldığı yazılım program sayısı (paket çözüm içinde verilenler de dahil) dikkate alınarak yazılım program bedelinde indirim için firma ile görüşme yapılacaktır.

b) Bilgisayar donanımlarının farklı olması halinde; mevcut olan bilgisayarın öncelikle sisteme uygun hale getirilip getirelemeyeceği araştırılacaktır. Bunun için de, bilgisayara ve diğer donanıma ilişkin teknik özellikleri gösterir belgelerinin fotokopilerinin gönderilmesi, bunların olmaması halinde de;

-Bilgisayarın markasının, merkezi işlem biriminin (486-, pentium 133-166-200 gibi), bellek kapasitesinin (MB 4-8-16 gibi)

-Fax modern kartı ve hızının (14.400-28.800-33.600 bps gibi),

-Bilgisayar işletim sisteminin (dos-windows-NT gibi)

-Kullanılan ofis ya da muhasebe programının adının

-Yazıcının markası ve modelinin bildirilmesi gerekmektedir.

c. Barolarımızın bilgisayar sistemi edinmek isteyip istemediklerini, bilgisayarları olan barolarımızın da TBB'deki sisteme uyumlu hale gelmek istemeleri halinde (a) ve (b) bentlerindeki soruları 20 Aralık 1997 tarihine kadar yanıtlamaları gerekmektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Avukat Eralp ÖZGEN

Ek: 1 Paket çözümü teklifi

Sayın Başkan,

Yönetimin Değerli Üyeleri,

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ olarak BAŞKANLIK Merkez binanızda oluşturulan Bilgi İşlem Merkeziniz aşağıda maddeler halinde bilgilerinize sunulan konularda faaliyet gösterecek ve barolarımız ile Avukatlarımıza çalışmalarında yardımda bulunacaktır.

Bu itibarla; bir "PAKET ÇÖZÜM" haline getirilen yapımızı Sayın Başkanlığınıza bildirmekten kıvanç duyarız.

HİZMET

1. Tüm Barolarımızın il il Avukat Kimlik (Fotoğraflı) ve sicil kayıtlarının ayrıntılı rapor ve sorgulamalarını içerik şeklinde tutulması.

2. Alınan yönetim ve sicil kurulları kararlarının tutulması, bildirim ya da dağıtımı.

3. Alınan bakanlık kararları, yürürlükteki ve yürürlüğe giren yasalar, tebliğler, hükümlerin tutulması, bildirim ya da dağıtımı.

4. Tüm bu bilgilerin ve diğer yazışmaların bilgisayar aracılığı ile hızlı bir şekilde E-mail ile dağıtımı ve alımı.

5. Hazırlanan ve geliştirilecek Internet sayfalarınız sayesinde; Barolarımız, Avukatlarımız ve tüm gereksinimler istedikleri bilgilere birliğin tanyacağı düzeylerde erişebileceklerdir.

6. Yapılan yatırımla birlikte; bilgisayar kullanan ve kullanmayan tüm baro başkanlıklarımız bu entegre yapıya ucuz ve paket çözüm halinde kavuşabileceklerdir.

Böylelikle; EMS olarak, Sayın Baro başkanlıklarımızın konuya gösterecekleri ilgi sonrası; bilgisayar, yazıcı, program, kesintisiz güç kaynağı ve internet ile birlikte, eğitim ve hizmetlerde daha ekonomik ve verimli olmayı sağlayabileceğiz.

7. CMUK Nakit Takip programı ile nakit akışı takip edilebilecektir.

8. Başbakanlık MBB, Yargıtay, Resmi Gazete, günlük gazeteler ve diğer INTERNET'te yer alan kamu ve özel sektör bilgilerine "dünya çapında" ulaşılarak hızlı bir şekilde bilgi alımı ve aktarımı sağlanabilecektir.

9. Tüm haberleşmelerde etkin, hızlı, ucuz ve çağdaş iletişim olanakları kullanılacaktır.

PAKET ÇÖZÜM KONFIGÜRASYONU:

1. BİLGİSAYAR:

AÇIKLAMA

ESCORT OFİS - 166x

*Mikro işlemci

MMX teknolojili

INTEL Pentium-166

*Anakart

512 KB Pipelined Burst

Önbellek; 4 PCI, 3 ISA

Genişleme Yuvası

*Bellek-16 MB S-DRAM DIMM

*Sabit Disk-1.7 GB

*Monitör-14", 0.28 dpi, NI-LR,

MPR II, Renkli

*Ekran Kartı-2 MB

*CD-ROM Sürücü-24 Hızlı

*Fax-Modem-33.6 KBPS Dahili

Dahili Voice

*Floppy-3.5" 1.44 MB

MTU HP COLORADO-800 MB

(1 Adet HP 800 MB Kartuş ile beraber)

*Kasa-Midi Tower

*Klavye-104 Tuşlu Windows'95

Türkçe / Q

*Mous-Escort Mous

*İşletim Sistemi - Orjinal

Kitapçık ve CD'si ile Türkçe

MS Windows 95

OSR 2.1

*Uygulama Yazılımı-

Türkçe MS Office' 97 Standart,

Avery LabelPro,

WORD-Kelime İşlemci

EXCEL-Elektronik Tablolama

POWER POINT-Prezantasyon

OUTLOOK-İnternet Özellikli

Elektronik Ajanda,

İnternet Explorer, Satış Asistanı

*Aksesuarlar-Klavye, Monitör ve Örtüleri

2- YAZICI

HP DESKJET 690C +

*Çift kartuş yuvalı

*C1816A PHOTO kartuş ile fotoğraf makinesi kalitesinde baskı imkanı.

*51629 A siyah kartuşu ile 5 sayfa/dk. baskı hızı

*51649 A renkli kartuşu ile 1.7. sayfa/dk. baskı hızı

*C1816A PHOTO kartuşu (standart) ile 4 dk/sayfalık baskı hızı

*Siyah baskıda 600*600 dpi çözünürlük

Renkli baskıda 300*300 dpi çözünürlük

*516 29 A siyah kartuş ile % 5 yoğunlukta 650 sayfa baskı imkanı

*51649 A renkli kartuş ile % 5 yoğunlukta 900 sayfa baskı imkanı.

3. KGK:

MERLİN GERİN

PULSAR EL 2

*Teknoloji-HF Stand By

*Güç-250 VA

*Akü süresi- 15 dk.

*Pil Ömrü-7 yıl

*Garanti süresi- 2 yıl

4. BARO OTOMASYON SİSTEMİ

Birlik Başkanlığımızda kullanıma sunulan özellikleri içerir yapıda olacaktır.

5. CMUK NAKİT TAKİP SİSTEMİ

Haberleşme ağına dahil olan Barolarımızın, günlük değer girişleri Barolarımız ve Birliğin nakit (kasa) ve Banka takibi yapılabilecektir.

6. 1 yıllık İnternet Aboneliği

Her türlü yazışmada hızlı bir haberleşme ve dağıtım sağlayan şekli ile Merkez ve tüm dünya ile bağlantı kurulabilecektir. Ayrıca birer E. Mail adresi verilecektir.

PAKET ÇÖZÜM HAKKINDA;

1. FİYAT : İş bu "PAKET ÇÖZÜM"e ilişkin fiyatımız; Donanım: 2.250 Dolar.

YAZILIM: 1.000 Dolar olmak üzere KDV hariç Toplam 3.250 Dolar (Üçbinikiyüzelli) ABD Dolar'dır. TL. Karşılığı ödeme günlerindeki SP Döviz Satış Kuru ile çarpılarak hesaplanır.

2. KURULUŞ :

Firmamız tarafından ücretsiz olarak yapılacaktır.

3. **EĞİTİM** : Bilgisayar, program ve Internet kullanımı eğitimi Firmamız tarafından ücretsiz olarak yerinde verilecektir.

GARANTİ :

Tüm ürünler ve yazılımlarımız 2 (iki) yıl boyunca garantilidir.

4. **OPSİYON**: Fiyatlarımız 15.01.1998 tarihine kadar geçerli olup, fiyat ve teknolojik değişimler, tarafınıza yansıtılacaktır.

** Bilgisayar kullanan il barolarımızdan yeterli konfigürasyonu olmayanlar için gerekli donanım ürünleri (Fax/Modem Kartı, Disk, Yedekleme ünitesi vb. gibi) ve yazılımlar Firmamız tarafından ücreti karşılığı sağlanabilecektir. Burada önem arzeden nokta Bilgisayarı olan Barolarımızdaki bilgisayarların merkezi işlembiriminin en az Pentium-133 serisinin olması gerekliliğidir.

** Aynı yapı; Avukatlıkbüroları için düzenlemiş olduğumuz ve KDV hariç 2.250 Dolar (İkibinikiyüzelli) dolarlık paket çözüm sistemleri için de geçerlidir.

** Bu yapının tümbarolarımız ve avukatlarımıza duyurulmasında göstereceğinize inandığımız ilgi ve yardımlarınıza, şimdiden teşekkürü borç biliriz.

Bilgi ve değerlendirmelerinize arz olunur.

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1757/80

24.11.1997 gün ve 1756/79 sayılı genelgemizde de belirtildiği üzere, Birliğimiz Bilgi İşlem Merkezi ile İNTERNET bağlantısı kurulmuştur.

Birliğimizin

İnternet adresi : www.barobirlik.org.tr

e-mail : bbirlik@barobirlik.org.tr dir.

Meslektaşlarımızdan bazılarına ait bilgilerin internetde yayınlandığı, bazılarının da yayınlama isteğinde olduğu Birliğimize bildirilmektedir.

Yasaya ve meslek kurallarına uygunluğu sağlanmış bilgilerin internette yayınlanmasının meslektaşlarımıza bir hizmet olacağı düşüncesiyle, isteyen meslektaşlarımızın isim ve adreslerini internet sayfasında yayınlatabilmeleri olanağı sağlanmıştır.

İsim ve adreslerini internet sayfasında yayınlatabilmeleri olanağı sağlanmıştır.

İsim ve adreslerinin internetten yayınlanmasını isteyen meslektaşlarımızın yıllık yayın ücreti olan 25 ABD\$'nı TBB'nin Ziraat Bankası Kızılay Şubesinin 30103/437707 sayılı hesabına ödemesi, dekontla birlikte ilişikteki örneğine uygun olarak düzenlenmiş formun Baronuzca onaylandıktan sonra 31.1.1998 tarihine kadar **Başkanlığınız aracılığı ile** Birliğimize gönderilmesi gerekmektedir.

Bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

Ek : 1 Örnek form

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

NOT : Baronuzun onayı ve aracılığı olmaksızın doğrudan Birliğimize gönderilen başvurular işleme konulmayacaktır.

ÖRNEK FORM

ADI-SOYADI : .....

(NAME-SURNAME)

ADRESİ : .....

(ADDRESS)

TELEFONLARI: Br: ..... Ev : .....

(TELEPHONE NUMBERS;

Bar, Home, Mobile, etc.)

Cep: .....

FAX : .....

E-MAIL : .....

KAYITLARIMIZA UYGUNDUR.

..... **BAROSU BAŞKANLIĞI**

(İmza, mühür, tarih)

Ankara, 15.12.1997

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1760/83

Kamu Kurum ve Kuruluşlarında görev yapan meslekdaşlarımızın sorunlarının çözülebilmesi amacı ile yapılan çalışmalara ve düzenlenmesi planlanan sempozyuma ilişkin duyuru metni eklidir.

Baronuza kayıtlı Kamu Kurum ve Kuruluşlarında görev yapan Avukatlara duyurunun ulaştırılmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Ek: 1

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Avukat Eralp ÖZGEN

Ankara, 15.12.1997

DUYURU

Türkiye Barolar Birliği Kamu Kurum ve Kuruluşları Avukatları Komisyonu'nda görev alan meslekdaşlarımız 1997 senesi içerisinde sorunları dile getirmek üzere başta TBMM Başkanı Sn. Hikmet etin olmak üzere Devlet Bakanı Sn. Hikmet Sami Türk, Maliye Bakanı Sn. Zekeriya Temizel, Adalet Bakanı Sn.Oltan Sungurlu, Plan ve Bt Komisyonu Başkanı Sn. Biltekin zdemir, Maliye Bakanlığı MŐteŐarı Sn. Erdoğan ner ve tüm partilerin Grup BaŐkanvekilleri ile defalarca görüŐtüler Ancak bu görüşmelerden maalesef olumlu bir sonuç alınamamıştır.

En son 03.12.1997 tarihinde benimle birlikte komisyon mensubu iki avukat, Kamu Kurum ve Kuruluşlarında çalışan avukatların sorunlarını, özellikle, Özel Hizmet Tazminatı ile ek göstergenin artırılması ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi Avukatların 1 sayılı cetvele yerleştirilmeleri konularını sonuca bağlamak üzere Maliye Bakanı Sn. Zekeriya Temizel ile görüştük. 45 dakika süren bu görüşmede sorunlar yeniden dile getirilmiş ve sorunların bir an evvel çözümü için Sn. Maliye Bakanı'nın yardım ve desteği istenmiştir. Sayın Bakan, personel rejiminde özellikle ücret yönünden büyük haksızlıkların mevcut olduğunu, bu haksızlıkların giderilmesi için bir çalışma grubu oluşturduğunu, tüm personel rejiminin yeni bir esasa bağlanacağını ve kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan avukatların durumlarının da, ek göstergeleri de dahil olmak üzere, bu bütün içinde ele alınarak düzeltileceğini belirtmiş ve bu çalışmanın 1998 yılının ilk üç ayı içinde sonuçlandırılacağını söylemiştir. Sayın Bakan'a, bu ay içinde emekli olma durumunda olan avukatların emekli ikramiyelerinde büyük bir kayba uğrayacakları belirtilerek, ek göstergedeki haksızlığın hemen düzeltilmesi dileğimiz iletilmiş ise de, Sayın Bakan, ülke gerçekleri açısından sadece öğretmenler için bir istisna yapılabileceğini, bunun dışında hiçbir meslek grubu için tek başına bir düzenleme yapamayacağını belirtmiş ve ayrıca kamu personelinin yükseltilecek ek göstergelerden emekli ikramiyesinde yararlanabilmesi için, yükseltmeden sonra kamu görevinde en az 6 ay çalışmalarına ilişkin bir hükmün 1998 bütçe yasasında öngörüldüğünü söylemiştir.

Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan avukatların statülerinde ve mali durumlarında yapılması gereken düzeltmelerin sağlanabilmesi için kamuoyu yaratmak amacı ile Türkiye Barolar Birliği Ocak veya Şubat 1998'de Ankara'da sorunlarımızın ve çözüm önerilerinin tartışılacağı bir sempozyum düzenleyecektir. Bu sempozyuma başta Maliye Bakanlığı yetkilileri olmak üzere, parlamentoya sorunlarımızı ta-

şıyacak milletvekilleri de davet edilecektir. Kuşkusuz böyle bir sempozyumun beklenen etkiyi sağlayabilmesi, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan avukatların büyük ölçüde katılımları ile mümkün olacaktır. Sempozyum tarihi belirlenince sizlere derhal duyurulacaktır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Avukat Eralp ÖZGEN

Ankara, 04.02.1998

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1767/90

29.6.1997 günlü 23034 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Maliye Bakanlığının "Vergi Beyannamelerinin Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerce imzalanması hakkında" 4 no.lu Genel Tebliğinin uygulanmasına ilişkin tereddütler olduğu Birliğimize ulaşan bilgilerden anlaşıldığından, aşağıdaki hususların barolarımız aracılığı ile meslektaşlarımıza duyurulmasında yarar görülmüştür.

1. 4 no.lu Genel Tebliğin iptali için birliğimiz tarafından Danıştay 4. Dairesinin 1997/3520 esasına kayıtlı olarak açılan ve halen derdest olan davada yürütmeyi durdurma talebimiz reddedilmiştir. Bu nedenle 1997 yılı gelir vergisi beyannamelerinin verilmesinde halen yürürlükte olan 4 no.lu tebliğ hükümlerine göre hareket edilmesi gerekmektedir.

2. Sözkonusu Tebliğ hükümlerine göre;

A. Tebliğin II-B.3 maddesinde yer alan "serbest meslek faaliyetinde bulunanlardan bir önceki yıl gayrisafi hasılatları tutarı 5 milyar lirayı aşmayanlar" beyannamelerini imzalatmak zorunda değildirler. İfadesi karşısında, 1997 yılı gelir vergisi beyannamelerinde gayrisafi hasılatları tutarı 5 milyar lirayı geçmeyen avukatların beyannamelerini Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Müşavirlere imzalatma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Meslektaşlarımız tarafından imzalanan beyannamelerin-bu hükmü rağmen- ilgili vergi dairelerince kabul edilmemesi halinde, beyannamelerin "4 no'lu Tebliğ gereği serbest muhasebeciye imzalatma zorunluluğu yoktur" şerhi de yazılarak PTT kanalıyla vergi dairesine gönderilmesi ve vergi dairesince buna rağmen işlem yapılması durumunda da süresi içinde dava açılması gerekmektedir.

B. 1997 yılı gayrisafi hasılatları tutarı 5 milyar lirayı geçen avukatların ise beyannamelerini Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlere imzalatmaları tebliğ gereği olduğundan buna uyulması zorunludur.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Av. Eralp ÖZGEN

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO. 209/88

Anayasa hükmüne göre (Md. 138/son) "Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare; mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez."

İdari Yargılama Usulü yasamızın 28. maddesine göre:

"Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esâsa ve durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare en geç otuz gün içinde işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur."

"Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemeleri kararlarına göre işlem tesis edilmeyen veya eylemde bulunulmayan hallerde idare aleyhine Danıştay ve ilgili idari mahkemede maddi ve manevi tazminat davası açılabilir."

"Mahkeme kararlarının 30 gün içinde kamu görevlilerince kasten yerine getirilmemesi halinde ilgili idare aleyhine dava açılacağı gibi, kararı yerine getirmeyen kamu görevlisi aleyhine de tazminat davası açılabilir."

Son yıllarda, yürütme organının, yargı kararlarına uymaması sonucu Anayasamızca kabul edilen kuvvetler ayrılığı ilkesi büyük ölçüde zedelenmiş ve bozulmuştur. Yargı kararlarına uygun işlem tesis etmeyen ve eylemde bulunmayan yürütme organı ve yöneticiler hakkında meslektaşlarımız duraksamadan ve titizlikle yasal haklarını kullanmada halkımıza öncü olmalıdır.

Yargı kararlarını tanımayan yöneticiler hakkında suç duyurusunda bulunulmalı, maddi ve manevi tazminat davaları açılmalıdır. Meslekdaşlarımızın bu yasal mücadelesi, ülkemizde yasaların uygulanmasına, yargı kararlarına uygun işlem tesisine büyük katkısı olacaktır.

Yargı kararlarına göre işlem tesis etmeyen veya eylemde bulunmayan yürütme organı ve yöneticiler hakkında birliğimizin ileride girişeceği, işlem ve eylemlere esas olmak üzere, Baronuza kayıtlı meslekdaşlarımızın bu konudaki çalışmaları, uygulanamayan kararlarla, yöneticiler hakkında birliğimize ivedilikle bilgi verilmesi rica olunur.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Ankara, 26.2.1998

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO- 1766/89

Türkiye Barolar Birliği, ülkedeki tüm cezaevlerinin fiziki durumları, tutuklu ve hükümlülerin yakınma ve istekleri etraflıca araştırılıp bu konuda bir rapor hazırlamak ve konuyu yetkili mercilerde izlemek, yakınmaların enâz düzeye indirilmesi için gerekenleri yerine getirmek kararındadır.

Bu nedenle:

1. İliniz ve ilçenizdeki cezaevlerinin fiziki yapısı ve durumu infazın insancıl uygulanmasına yeterli olup olmadığı,

2. Tutuklu ve hükümlülerin yakınma ve isteklerinin nelerden ibaret olduğu,

3. Ceza ve tutukevlerinde tutuklu ve sanıklara fiziki ve rusal baskı ve işkence uygulanıp uygulanmadığı,

Hususlarında hazırlayacağınız bir raporu 10.03.1998 tarihine kadar Başkanlığımıza göndermenizi önemle rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Avukat Eralp ÖZGEN

Ankara, 14.3.1998

BARO BAŞKANLIĞINA

.....

GENELGE NO: 1768/91

KONUSU: Baro başkanlıklarından gelen yazılarda; Baroların S.S.K. ile ilişkileri ve Avukatların SSK, baro yardımlaşma sandıkları ve özel sigorta şirketlerine üyelikler ile ilgili uygulamada tereddütler olduğu bildirildiğinden, aşağıdaki hususların genelge ile duyurulması uygun görülmüştür.

1136 Sayılı Yasanın 186. maddesine göre; 188 madde de sayılanların dışında kalan Avukatların, 506 Sayılı SSK Yasasının 86 maddesinde gösterilen "topluluk sigortasına" girmeleri "*malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası*" yönünden zorunlu olup, "*hastalık ve analık sigortası*" yönünden isteğe bağlıdır.

1136 Sayılı Yasanın 191 ve 506 Sayılı Yasanın 86. maddeleri uyarınca; TBB ile SSK Genel Müdürlüğü arasında 22.4.1988 tarihli

"TOPLULUK SİGORTASI GENEL ŞARTLARI" sözleşmesi imzalanmıştır. Buna dayanılarak da barolarımız, SSK il Müdürlükleri ile Avukatların "*malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarını*" kapsayan "Topluluk Sigorta Sözleşmelerini" imzalamışlardır.

1136 Sayılı Avukatlık Yasanın 190/2 maddesinde ise; "*prim borçlarının ödenmemesinin sonuçları prim borçlusunu avukatın şahsına münhasır olup, bu sonuçların baroya sirayeti hakkında bir hüküm sözleşmeye konulamaz*" hükmü yer almaktadır. Bu maddeden de anlaşılacağı üzere, Baroların 506 sayılı yasa anlamında işveren statüsü bulunmamaktadır. Prim borçlarının ödenmemesinin ya da geç ödemesinin sorumluluğu tamamen Avukata aittir. Yasanın 190/1. maddesine göre; topluluk sigortası prim borcunu süresinde ödemeyen avukatın, prim borcunun tamamı ödeninceye kadar levhadaki kaydının Baro Yönetim Kurulunca silinmesi dışında Baroların hiç bir sorumluluğu bulunmamaktadır.

Bu nedenlerle:

1. 1136 Sayılı Yasanın 188. maddesi kapsamında olan Avukatlar topluluk sigortasına girmeyeceklerdir. 188 madde kapsamı dışında kalan Avukatların topluluk sigortasının "*malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası*" na girmeleri zorunludur.

2. Topluluk sigortasına giren Avukatlardan isteyen, primini ödeyerek SSK nun, "*hastalık ve analık sigortası*" ndan da yararlanabilir. Bunun için de Baronun, SSK il Müdürlüklerine, "*hastalık ve analık sigortası*"ndan yararlanmak isteyen Avukatların listesi ile başvurmaları gerekir.

3. Topluluk sigortasının zorunlu olan "*malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası*" kısmından yararlanan, ancak "*hastalık ve analık sigortası*" olmayan avukatın, hastalık ve iş göremezlik yardımı alabilmesi için; barosunun yardımlaşma sandığına üye olması ya da özel bir sigorta şirketi ile hayat ve sağlık sigorta sözleşmesi yapması veya SSK'nun

"hastalık ve analık sigortası"na üye olması gerekir. Bu durumda elbette ki, zorunlu olan topluluk sigortası primi, sandık aidatı, özel sigortanın primi ayrı ayrı ödenecektir.

TBB'nin G.Antep Genel Kurulundaki öneriler doğrultusunda, 03.12.1997 gün ve 1758/81 sayılı genelgede; Denizli, Muğla, ve Manisa Barolarımızın Bayındır Sigorta A.Ş. ile imzaladıkları "Hayat Sigorta Sözleşmesi" örnek gösterilip, isteyen baroların böyle bir sözleşme yapabilecekleri, istenilmesi halinde de bu sözleşmenin Barolarımız adına TBB tarafından yapılacağı duyurulmuştur. Bu veya benzer bir hayat sigortası sözleşmesinin yapılması halinde; hayat sigorta sözleşmesini imzalayan Avukatın, topluluk sigortası üyeliği ve bunun primini ödeme sorumluluğu devam edecek, ayrıca özel sigortanın primini de ödeyecektir.

4. 1136 Sayılı Yasanın 188. maddesi kapsamında olan Avukatlar, topluluk sigortasına üye olmadan serbest avukatlık yapabilirler. Bu nedenle; Emekli Sandığına tabi bir görevden istifa ederek serbest Avukatlığa başlayanlardan, Emekli Sandığından emekli veya malullük aylığı alanlar ya da yasanın geçici 2. maddesindeki koşulları yerine getirenler, topluluk sigortasına üye olmadan serbest avukatlık yapabilirler.

5. Avukat yanında ya da avukatlık bürosunda ücretli çalışan avukat; yanında çalışılan avukat-avukatlık bürosu- tarafından SSK'na sigorta yaptırılması zorunlu olduğundan, ücretli çalışan avukat 188. madde uyarınca ayrıca topluluk sigortasına giremez.

Yine aynı madde uyarınca, herhangi bir kuruluştaki avukat ya da hukuk danışmanı olarak kadrolu veya sözleşmeli çalışan Avukat da, çalıştığı kuruluş tarafından Emekli Sandığı veya SSK'na sigorta yaptırılması zorunlu olduğundan, topluluk sigortasına giremez.

Yukarıdaki gibi Emekli Sandığı veya SSK'na sigortalı olan Avukat, üyesi olduğu kurumun sigorta hizmetlerinin tamamından (analık, hastalık, malullük, yaşlılık, ölüm, v.s.) yararlanmaktadır.

6. 31.01.1997 gün ve 174/8 sayılı genelgede de ve eski Yargıtay 9. Ceza Dairesi kararında açıklandığı üzere; Dörder aylık ödenen primleri gösteren pirim bordrolarının SSK İl Müdürlüklerine verilmesinde Baro Başkanlıkları aracı konumunda olup, bu bordroların süresinde verilmemiş olmasından dolayı Baro Başkanlıklarına para cezası verilemez.

7. 16.08.1997 tarih ve 4306 Sayılı Yasanın; 8 yıllık kesintisiz ilköğretim giderlerinde kullanılmak üzere eğitime katkı payı ödenmesine ilişkin geçici 1. maddesinde; "Vergilerinin tarhı ve tahakkuku ile ilgili olarak mükellef ve sorumlularca vergi dairelerine belediyelere verilen beyannameler ile SSK'na verilen sigorta prim bildirgelerinden 500.000 TL...." alınır, denilmektedir.

Yukarıda açıklandığı üzere Barolar sigorta prim bildirgelerinin verilmesinde yasada belirtilen "...mükellef ve sorumlu...." olmadığından, baroya kayıtlı Avukatların dört aylık prim bordolarının veya aylık prim listesinin verilmesinde 4306 Sayılı Yasanın geçici 1. maddesi uyarınca ödeme yapmayacaklardır.

Ancak, barolar çalıştırdıkları personelin prim bildirgeleri ve vergi beyannamelerinin verilmesinde, avukatlar da kendi primlerinin ödenmesinde 4306 Sayılı Yasanın Geçici 1. maddesi uyarınca ödeme yapacaklardır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Av.Eralp ÖZGEN

Ankara, 14.3.1998

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1769/92

14.02.1998 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan "Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği"nin 2. maddesi ile özel kanunlarla kurulmuş kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının kaynaklarını T.C. Ziraat Bankası, T.Emlak Bankası veya Vakıflar Bankasında açılacak hesaplarda değerlendirecekleri ifade edilmiştir.

Devlet Bakanlığının 24.02.1998 tarih ve 98/278 sayılı onayı ile Baroların söz konusu tebliğ kapsamı dışında tutulmasına karar verilmiş olup sözkonusu onaya ilişkin Başbakanlık Hazine Müsteşarlığının 27.02.1998 tarihli yazısı ilişiktir.

Bilgilerinize sunulur.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki-1

T.C.

BAŞBAKANLIK

Hazine Müsteşarlığı

Sayı: B.02.1.HM.0.KAF.13.01/27.2.1998-8263

Konu: Kamu Haznedarlığının Yürütülmesi.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİNE

Karanfil Sokak No: 5/62

Kızılay/ANKARA

Bilindiği üzere; Başbakanlık Makamının 14.02.1998 tarihli onayının 2 (a maddesi ile KİT'ler ve bağlı ortaklıkları ile müessese ve işletmeleri, özelleştirme kapsamına veya programına alınmış kuruluşlar, belediyeler ile özel Kanunla kurulmuş kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve yardımlaşma sandıklarının kaynaklarının T.C. Ziraat Bankası, T.Halk Bankası, T.Emlak Bankası veya Vakıflar Bankasında açılacak hesaplarda değerlendirilmesi uygun görülmüş, 2(e) maddesi ile de ortaya çıkabilecek problemlerin çözülmesinde Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Devlet Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

Bu çerçevede, kamu kurumu niteliğine haiz olmakla birlikte tüzel kişiliğe sahip olan ve 14.02.1998 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan tebliğin temel amacına uygun düşmeyen birliğinizin tebliğ kapsamı dışında tutulması Devlet Bakanlığı Makamının 24.02.1998 tarih ve 98/278 sayılı Onayı ile uygun görülmüştür.

Bilgileri ve gereği rica olunur.

Eşref AYAŞ

Genel Müdür Yrd.V.

Ankara, 18.03.1998

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1770/93

Türkiye Barolar Birliği'nce Düzenlenen "Türkiye'de Kamu Avukatı ve Sorunları" konulu panel, 27 Mart 1998 günü saat 10.30'da Ankara Adliye Sarayı Konferans salonunda yapılacaktır. Panelden önce saat 10.15'de Adiley'deki Atatürk anıtına da çelenk konacaktır.

Ekli program metninin Baronuz üyesi avukatlara ve özellikle kamu avukatlarına duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: 1 adet

Not: Katılacakların avukat cübbesi ile gelmeleri rica olunur.

PROGRAM

Av. Eralp ÖZGEN'in açış konuşması

YÖNETİCİ

Av. Ünsal TOKER

Ankara Baro Başkanı

KONUŐMACILAR

Yekta Güngör ÖZDEN

Anayasa Mahkemesi Emekli Başkanı

Av. Önder SAV

CHP Grup Başkanvekili

Av. Metin ÖNEY

ANAP Grup Başkanvekili

Av. Sedli KOÇ

İstanbul Barosu Avukatı

Av. Türkan ÖZTEKİN

Ankara Barosu Avukatı

Türkiye Barolar Birliği'nce Düzenlenen "Türkiye'de Kamu Avukatı
ve Sorunları" Konulu Panele Katılmanızı Dilerim.

Saygılarımla.

Av. Eralp ÖZGEN

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

TARİH: 27 Mart 1998 SAAT: 10.30

YER: Adliye Sarayı Konferans Salonu-ANKARA

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1774/97

Sayın Başkan,

183 ¼lkeden çok sayıda Baro ve 18 bin kadar da avukat ¼yesi olan Uluslararası Barolar Birliği'ne (International Bar Association, kısa adıyla IBA) Birliğimiz de ¼ye bulunmakta ve y¼netim kurulu ve genel kurul toplantılarına da olanaklar elverdiğinde katılmaktadır.

1947'de kurulmuş olan IBA, zamanla çok geliŐmiŐ ve d¼nya a-pında çok saygın bir hukuk kuruluşu haline gelmiştir. "İŞ-Ticaret Hu-kuku", "Genel Uygulamalar", "Enerji ve Doğal Kaynaklar" baŐlıkları altında ¼ b¼l¼m¼ olan IBA'nın bu b¼l¼mler içinde 55 komisyonu de-ĐiŐik konularda inceleme ve çalışma yapmaktadır. IBA'ya ¼ye olan avukatlar ilgi ve uzmanlık alanlarına g¼re bu b¼l¼m ve komisyonlara da ¼ye olarak çalışmalara ve konferanslara katılmaktadırlar.

IBA, iki yılda bir yapılan konferanslarının 27 ncisini 13-18 Eyl¼l 1998 g¼nlerinde yer almak ¼zere Vancouver'de d¼zenlemekte ve ¼ye Barolara g¼nderdiĐi mektuplarla konferans hakkında t¼m mes-lekdaŐlara bilgi verilmesini istemektedir.

Dergimizde de yayınlanan iliŐik bildiri ¼yelerinize duyurulmak ¼zere bilgilerinize sunulur.

Saygılarımla.

T¼rkiye Barolar Birliği

Başkanı

Avukat Eralp ¼ZGEN

Ek: 1 duyuru

DÜNYA AVUKATLARI ULUSLARARASI BAROLAR BİRLİĞİ (IBA) KONFERANSI İÇİN KANADA'DA TOPLANIYOR.

IBA'ya üye 183 ülke Barosundan 3000 avukatın katılacağı konferans 13-18 Eylül 1998 günleri Vancouver'de yapılacak; IBA'nın İş-Ticaret Hukuku, Genel Uygulamalar, Eerji ve Doğal Kaynaklar Bölümlerinin 55 komitesi uzmanlık konularında seminer ve paneller düzenleyeceklerdir. "Uluslararası hukuk bürolarının birleşmeleri", "Bilgisayar suçları", "Organ naklinde hukuksal sorunlar", "Sendikaların geleceği", "Adalette yanlış uygulamalar", "İflas-Tasfiye hukuku" başlıca tartışılacak konular arasındadır. Tümkonular değişik adalet sistemlerine göre hukukçu olan ve olmayan uzmanlarca ele alınacaktır.

Konferans sırasında Genel Kurul ve Yönetim Kurulu toplantıları da yapılacak ve yeni Başkan, Başkan Yardımcısı, Genel Sekreter, Sayman Üye ve Bölümlerin Yöneticileri seçilecektir.

Konferansta ayrıca "Çalışma hakkı", "Uluslararası iş ve ticaretin temel unsurları" konularında birer günlük panel düzenlenmiştir.

Programda "IBA ve hukuk mesleği kıdemli avukatlardan yeterince faydalıyor mu" konusu da tartışılacaktır.

Eğitimci, sosyolog, psikolog ve katılımcılarla birlikte "Aile içi ve toplumda şiddet" konusu incelenecektir. Ayrıca İnsan Hakları Enstitüsü de Yargıçlar Grubu ve Genel Uygulamalar Bölümü ile birlikte "Yargı Bağımsızlığı" konusunu tartışacaktır.

Konferans, avukatlar arasında hukuki ve mesleki ilişkileri uluslararası düzeyde geliştirecek ayrıca sosyal programda kişisel dostluklara olanak tanıyacaktır. Konferans 13 Eylül 1998 Pazar günü Açılış Töreni ve Hoşgeldiniz Partisi ile başlayacak ve hafta boyunca sosyal etkinlikler sürecektir.

Konferansa katılan ve IBA'ya üye olmayan avukatlara 1999 yılı sonuna kadar IBA ve İş-Ticaret Bölümü üyeliği tanınacaktır. İş-Ticaret Bölümü Kuzey-Güney Amerika ve Karaip ülkeleri genç avukatlarına kısıtlı sayıda konferans katılım bursu verecektir. Daha geniş bilgi almak ve konferans katılım formu ile ön programı almak isteyen meslektaşlarımız aşağıdaki adrese başvurabilirler.

International Bar Association
271 Regent Street
London W1R 7PA
United Kingdom
Tel: 0044 - 171 - 629 1206
Fax: 0044 - 171-409 0456

Üyelerine duyurulmak üzere Barolarımızın bilgilerine sunulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Ankara, 5.5.1998

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1778/101

Türkiye Barolar Birliği'nin 24.25 Mayıs 1997 tarihinde Gaziantep'te yapılan 24. Olağan Genel Kurulu'nda alınan karar doğ-

rultusunda Birlik keseneği 60.000 TL.'sına ölüm yardımı keseneği ise 40.000.- TL. sına yükseltilmiştir.

Baronuzun geçmiş dönemlerden devir olan borlarınız (1) yeni dönem 1998 yılı borlarınız (2) aşağıda yazıldığı üzeredir.

1)

Kesenek eski borlarınız	Ölüm Yardımı eski borlarınız
.....TL.	.....TL.

1998 yılı için baronuzun bildirdiği avukat sayısına göre kesenek ve ölüm aidat borlarınız ise;

2)

Kesenek 1998 yılı borcunuz	Ölüm 1998 yılı borcunuz
.....TL.	.....TL.

HESAP DÖNEMLERİ

TAKSİT MİKTARLARI

Kesenek 1. Taksit 25.06.1998	.....
------------------------------	-------

Kesenek 2. Taksit 01.09.1998	.....
------------------------------	-------

Kesenek 3. Taksit 01.12.1998	.....
------------------------------	-------

Kesenek 4. Taksit 01.03.1999	.....
------------------------------	-------

Ölüm 1. Taksit 25.06.1998	.....
---------------------------	-------

Ölüm 2. Taksit 01.09.1998	.....
---------------------------	-------

Ölüm 3. Taksit 01.12.1998	.....
---------------------------	-------

Ölüm 4. Taksit 01.03.1999	.....
---------------------------	-------

Baronuzca Kesenek ve ölüm aidatlarının Emlak Bankası Kızılay Şubemizde bulunan hesaplarımıza taksit süresi içersinde gönderilmesini ÖNEMLE rica ederim.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Avukat Eralp ÖZGEN

Kesenek 66148

Ölüm 66157

Ankara, 08.05.1998

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1779/102

16 Mayıs 1998 Cumartesi günü saat 10.00'da Birlik Merkezinde, aşağıda yazılı gündemle Baro Başkanları toplantısı yapılacaktır.

Toplantıya katılmanızı, şahsen katılamayacak iseniz bir temsilci göndermenizi diler, saygılar sunarım.

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Avukat Eralp ÖZGEN

GÜNDEM

Hukuk Devleti niteliğini ve adil yargılama hakkını zedeleyen davranışlar ve eylemler

Sayı : 703

Ankara, 21.5.1998

Sayın Abonemiz,

Birliğimiz Dergisinin 1998/1. sayısını sunarken mutluyuz.

Bundan böyle dergimiz, abonelerine çok daha düzenli şekilde ulaşacaktır, hiç şüpheniz olmasın.

Abone kampanyamız büyük bir hızla sürüyor. Dergimiz abonelerinin sayısı hızla artıyor. Bu da bizim mutluluğumuzu artırıyor.

Abone olmak isteyenler bu yıl için abone bedeli olarak 2.000.000.- TL'sini Emlak Bankası Kızılay Şubesi 66228 no.lu hesaba yatırarak, adreslerini Birliğimize bildirirlerse ilk sayımızı edinebilecekler ve bundan sonra ki sayılarımızda kendilerine dergiler çıkınca hemen gönderilecektir.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Dergi Yayın Kurulu Bşk.
Avukat Sadık Erdoğan

Ankara, 23.06.1998

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1785/108

Konya ve Amasya Barolarının başvuruları üzerine, 3842 Sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 138. maddesi ile ilgili Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun 16.5.1998 günlü toplantısında alınan ilke kararı aynen aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Avukat Eralp ÖZGEN

Ankara, 22.05.1998

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1782/105

Türkiye Barolar Birliği Dergisinin 1998/1 sayısı çıkmış olup, ekte Baronuza bir adet gönderilmiştir.

Dergimize abone olmak isteyen meslektaşlarımızın T. Emlak Bankası Kızılay Şubesi nezdindeki 66228 no.lu hesabımıza 1 yıllık abone bedeli olan 2.000.000.- TL'sini yatırmaları ve yatırıldığına dair dekontun bir yazı ile birlikte birliğimize göndermeleri gerekmektedir.

Baronuz mensubu meslektaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Avukat Eralp ÖZGEN

Ek: 1 adet dergi

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

Yönetim Kurulu Kararı

Karar No: 273-2

Karar Tarihi: 16.05.1998

Konya Barosu Başkanlığı'nın 22.04.1998 gün ve 387 sayılı yazısı ve ekleri okundu:

1412 Sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 3842 Sayılı Yasayla Değişik 135/3 maddesine göre, yakalanan kişi veya sanığın hazırlık ve son tahkikatlarında sorguya çekilmesinde müdafî tayin hakkı bulunduğu, müdafî tayin edebilecek durumda değilse baro tarafından tayin edilecek bir müdafî talep edebileceğinin kendisine söylenmesi gerekmektedir.

Keza değişik 138. madde, müdafî seçebilecek durumda olmadığını beyan eden yakalanankişi veya sanığa, talebi halinde baro tarafından müdafî tayin edileceği kuralını koymuştur. Bu kural, soruşturma ve kavuşturma safhalarını da kapsamaktadır.

Ayrıca, CMUK'nun 3842 sayılı Yasa ile değişik 140. maddesi, "Müdafî, soruşturmanın veya yargılamanın yapıldığı yer barosunca tayin edilir." diyerek yargılama safhasında da 138. madde hükmünün yerine getirilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Nitekim 3842 sayılı (CMUK) Yasa ile ilgili Yönetmeliğin 8. maddesi ile bu zorunluluk kabul edilerek, baro tarafından tayin edilen avukata soruşturma ve yargılamada ayrı ücret ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

Bu yönden, 18 yaşından büyük ve malül de olmayan bir sanık yargılandığı mahkemede, müdafî tayin edecek durumda olmadığından bahisle kendisine müdafî tayinini isterse kendisine baro tarafından, CMUK hükümlerine göre bir müdafî tayin edilmesi ve tayin edilen bu müdafîye de CMUK fonundan ücret ödenmesi gerektiğine, ilke kararı olarak, oybirliği ile karar verildi.

Başkan

Av. Eralp ÖZGEN

İmza

Başkan Yrd.

Av. Burhan KARAÇELİK

İmza

Başkan Yrd.

Av. Hüseyin ERKENCİ

Mazeretli

G. Sekreter

Av. Özdemir ÖZOK

İmza

Sayman

Av. Tuncay ALEMDAROĞLU

İmza

Üye

Av. Sabri KURT

İmza

Üye

Av.E.Yıldız BAĞATUR

İmza

Üye

Av. Zeki EKMEK

İmza

Üye

Av. Ayşenur BAHÇEKAPILI

Mazeretli

Üye

AV. Kazım KOLCUOĞLU

İmza

Üye

Av. Şefik KIRCI

İmza

ASLI GİBİDİR.

Ankara, 06.07.1998

BARO BAŞKANLIĞI

.....

İVEDİDİR

GENELGE NO: 1788/111

Nisan 1998 sonlarında Aydın Ağır Ceza Mahkemesi'nde, işkence sonucu ölüme neden olma iddiası ile yargılanan bazı polislerin suçlu bulunarak mahkumiyet kararının açıklanması üzerine, dinleyici olarak salonda bulunan sivil giyimli bazı polislerin müdahil avukatlara ve basın mensuplarına yaptıkları saldırıların aslında doğrudan doğruya yargıya ve yargı kararına yönelik olduğunu açıklamış ve yetkililerden gerekli soruşturmanın gecikmeden yapılmasını ve suçluların saptanmasını istemiştik.

Aradan geçen iki aya yakın süredir olayın soruşturmasında hiçbir gelişme kaydedilmemiştir. Sayın Başbakan ve siyasi parti liderleri ile yaptığımız görüşmelerden de olumlu bir sonuç bugüne kadar çıkmamıştır.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu bu nedenlerle, 18 Temmuz 1998 Cumartesi günü saat 10.00'da Aydın'da Baro Başkanları toplantısı yapılmasına; bu toplantıya Türkiye Barolar Birliği delegelerinin de davet edilmesine ve isteyen meslekdaşlarımızın da toplantıya katılabileceklerine; toplantıda olayın ve gelişmelerin tartışılarak bundan sonra izleyeceğimiz tutumun belirlenmesine ve bunun kamuoyuna açıklanmasına; toplantıdan sonra cüppeli olarak Atatürk heykeline kadar yürüyüş yapılarak çelenk konulmasına karar vermiştir.

Bu kararın Baronuz delegelerine ve üyesi avukatlara duyurulmasını; gece Aydın'da kalmak durumunda olan meslekdaşlarımıza yer sağlanması konusunda Aydın Barosu ile temasa geçilmesini rica ederim.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Not: Toplantıya katılacak meslektaşlarımızın cüppelerini yanlarında getirmeleri rica olunur.

Sayı: 1180

Ankara, 8.7.1998

DUYURU-2

BARO BAŞKANLIĞI

.....

Siirt Valiliği Birliğimize gönderdiği 19.06.1998 tarihli yazı ile "Siirt Valiliği Toplum Kalkınması Modeli, Bayanların Eğitim, Sağlık ve Sosyal Statülerini Geliştirme Projesi" çalışmalarına mali destek verilmesini talep etmektedir.

Başlatılan proje çalışmalarına katkıda bulunmak isteyebilecek meslektaşlara duyuru yapılması hususu tarafınızdan takdir edilmek üzere sözkonusu yazı ekte bilgilerinize sunulur.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Ek- Siirt Valiliğinin 19.06.1998 günlü yazısı

Ankara, 09.07.1998

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1789/112

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 45/1. maddesine göre "Avukatlar, bürolarında yalnız avukatlık mesleği için gerekli olan yardımcı elemanları çalıştırabilirler."

Buna göre, avukatın yanında çalıştırmak istediği elemanın, mesleğini yapmasında ona yardımcı olabilecek nitelikte olması ve mutlaka bu yardımcılık görevini yapması gerekir. Bu amacın dışında başka amaçlarla, özellikle yanına aldığı elemanın bazı özel amaç, ve çıkarlarını kolaylaştırmak ve ona bu amaç ve çıkar hesaplarında destek olmak düşünceleriyle eleman alamazlar.

Öte yandan, maddenin 2. fıkrasına göre avukat bürosunda çalışacak yardımcı elemanın, hakimliğe ve avukatlığa engel suçlardan biri ile hükümlü olmaması gerekir. Yasanın 5 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ve 2. fıkrasına göre ağır hapis cezasıyla hükümlü olanlar avukatlık mesleğine kabul edilemezler.

Buna göre, ağır hapis cezasına hükümlü bir şahsın avukat bürosunda yardımcı eleman olarak çalıştırılması yasa hükmünce müm-

kün değildir. Yasanın bu açık hükmüne aykırı hareket eden avukat hakkında, 45. maddenin son fıkrası uyarınca, ilk defasında işten çıkarma cezası ile cezalandırılması isteğiyle disiplin soruşturma ve kovuşturması açılması gerektiği;

Ayrıca, bir avukatın, aslında mesleğinde kendisine yardımcı olması gibi bir istek ve durum olmadığı halde, sırf o kişinin özel amaç ve çıkarlarına yardımcı olmak ve bu amaç ve çıkarlarını kolaylaştırmak amacıyla bürosunda çalışır gibi göstermesi 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 34, 134 ncü ve Meslek Kurallarınının 3 ve 4. maddelerinde öngörülen özen, doğruluk, onur ve güven verme ilkelerine de uygun düşmediği, bu yöndende disiplin uygulaması gerektiği düşünülmektedir.

Bilginizi ve gereğini rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

T.C.
ŞİİRT VALİLİĞİ
ÖZEL BÜRO

Sayı: BO54VLK4560400.12-1/228

Konu: Yardım

Siirt, 19.06.1998

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

ANKARA

Büyük bir heyecanla 15 Aralık 1997 tarihinden itibaren uygulanmaya başlanarak 1000 kursta 10 bin kadını eğitmeyi hedefleyen

ve insanlarımızın terör belasından kurtarılarak belli bir eğitim düzeyi ve ekonomik refahı yakalamalarını amaçlayan "Siirt Valiliği Toplum Kalkınması Modeli, Bayanların Eğitim, Sağlık ve Sosyal Statülerini Geliştirme Projesi"nin çok başarılı geçen ilk altı ayı sonunda oldukça yüz güldürücü sonuçlar alınmıştır.

- İl genelinde 652 kurs açılarak 11.631 bayan kursa alınmış, kursiyerlerin tamamı altı aylık dönemde güzel Türkçemizi ve okuma-yazmayı öğrenmiştir.

-464 kişi kilimcilik, 443 kişi halıcılık, 454 kişi giyim, 609 kişi makina nakışı, 73 kişi trikotaj ve 334 kişi el sanatları kurslarına iştirak ederek bu dallarda istihdam edilmişlerdir.

- Nikahsız 4246 aileden 1784 çiftin resmi nikahı yapılmıştır.

- Doğum kaydı olmayan 25356 kişiden 6472 sinin nüfus kaydı yapılmıştır.

- 5453 kadınıımız sağlık konusunda eğitilmiş, 531 kadınıımıza en etkin aile planlama yöntemlerinden olan RİA uygulaması yapılmıştır.

- Sosyal faaliyetler kapsamında Halk müziği ve sanat müziği kolları, folklor ekibi ve tiyatro grubu oluşturulmuştur.

- Örgün eğitim çağında olan 6.101 çocuğumuz eğitime kazandırılmıştır.

- 5-6 Yaş grubunda 1145 çocuk okul öncesi eğitime alınmış, hedef kitle olan 21 bin çocuğun eğitime alınarak yaz okulları açılması hedeflenmiştir.

- Projenin süresi üç yıl olarak planlanmış olup, çalışmalar sürdürülmektedir.

Bu olumlu sonuçların yanısıra 52 adet serada sebze üretimine başlanılmış, 1255 arı kovanı dağıtılarak bal üretiminin artırılması sağlanmış, il merkezi ve Erueh ilçesinde 5'er katlı iki iş atölyesi inşa edilerek, 1000 halı ve 1000 kilim tezgahı kapasiteli atölyelerde üretime

geçilmiştir. Ayrıca, giyim alanında somut çalışmalar yapılmış 100 kişinin istihdam edildiği modern bir tekstil atölyesi hizmete açılmıştır.

İstihdama yönelik çalışmalara hız verebilmesi için büyük bir mali kaynağa ihtiyaç duyulduğu aşikardır. Dolayısıyla fakir insanlarımızı, eli ekmek tutacak duruma getirebilmek için sizler gibi vatansever, insan sevgisiyle dolu, paylaşmayı seven, yurdumuza ve insanlarımıza sahip çıkan şahsiyetlerin yardımları büyük önem arz etmektedir.

Bu kapsamda yapacağınız 3 milyar TL. tutarında bir bağış yıllardan beri sefalet içinde yaşayan insanlarımızın yaralarına önemli ölçüde merhem olacak, sizlere böylesine ulvi bir amaca hizmet etmenin o doyumsuz lezzetini tattıracaktır.

Bu konuda gerekli hassasiyeti göstereceğiniz inancıyla teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Osman ACAR

Vali

BARO BAŞKANLIĞI

.....

Ankara, 15.07.1998

GENELGE NO: 1790/113

Türkiye Barolar Birliğinin avukatların kıyafetlerine ilişkin 23.11.1994 gün ve 1826/52 sayılı genelgesinin tüm adli teşkilata duyurulması hakkındaki Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün 01.02.1995 tarihli genel yazısının yürürlükten kaldırılmasına dair Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün 19.11.1996 tarih ve 19.92-16977 sayılı işleminin iptali istemiyle Türkiye Barolar Birliği tarafından açılan dava lehimize sonuçlanmış ve sözkonusu Bakanlık işleminin iptaline karar verilmiştir.

Daha önce Adalet Bakanlığı tarafından C. Başsavcılıklarına, Devlet Güvenlik Mahkemesi Başsavcılıklarına ve Bölge İdare Mahkemesi Başkanlıklarına da bildirilmiş olan sözkonusu Bakanlık işleminin iptaline ilişkin Danıştay 8. Dairesinin 11.06.1998 tarih ve E.1996/5341, K. 1998/2204 sayılı kararı gereği için ilişikte bilgilerinize sunulur.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: Danıştay 8. Dairesinin iptal kararı.

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No: 1996/5341

Karar No: 1998/2204

Davacı : Türkiye Barolar Birliği
Karanfil Sok. No: 5/62 Kızılay/ANKARA

Davacı Yanında

Davaya Katılanlar : 1. Av. Şenal SARIHAN ve 15 Avukat Ar-
kadaşı İlkiz Sok. 18/3 Sıhhiye/ANKARA
2. Bursa Barosu Başkanlığı adına Başkan
Av. Ali ARABACI BURSA
3. Niğde Barosu Başkanlığı adına Başkan
Av. Zülkar ŞAHİN NİĞDE
4. Uşak Barosu Başkanlığı adına Başkan
Av. Hasan TERCİ UŞAK

5. Manisa Barosu Başkanlığı adına Başkan
Av. Teoman ERGÜL MANİSA

Davalı : Adalet Bakanlığı

Davalı Yanında

Davaya Katılanlar : 1. Av. Mehmet Ener Hukuki Araştırmalar
Derneği Genel Başkanı (Kendi adına asa-
leten, Dernek adına temsilen)

2. Av. Yusuf Akmaz

3. Av. Mecit Zeren

Ziyabey Cad. 4. Sok. No: 10/5 BALGAT

İstemin Özeti: Türkiye Barolar Birliğinin avukatların kıyafetlerine ilişkin 23.11.1994 gün ve 1826/52 sayılı genelgesinin, tüm adli teşkilata duyurulması hakkındaki Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün 1.2.1995 günlü genel yazının yürürlükten kaldırılmasına ilişkin olarak Cumhuriyet Başsavcılıklarına, Devlet Güvenlik Mahkemesi Başsavcılıklarına ve Bölge İdare Mahkemesi Başkanlıklarına gönderilen genel yazı ile oluşturulan 19.11.1996 günlü ve 19-92,16977 sayılı Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü işleminin iptali istemidir.

Savunmanın Özeti: Dava konusu edilen işlemin kesin ve yürütülmesi gerekli işlem niteliğinde olmadığı, bu işlem ile Türkiye Barolar Birliği arasında bir yarar ilişkisi bulunmadığı, avukatlık yasaasının 49. maddesine göre avukatların mahkemelerde giyeceği resmi kıyafeti belirleme yetkisi varsa da, bu yetkinin 1.2.1975 tarihli Yönerge ile belirlenmesinden sonra, Anayasaya göre ancak yasayla düzenlenebilecek bir konuda meslek kurallarınının 20. maddesinde yapılan değişiklikle başörtüsünün yasaklanmasının ve bu yasağın kapsamının 1.2.1995 günlü genelge ile mahkemelerden C. Savcılıklarına kalemelere icra dairelerine ve tapu dairelerine kadar genişletilmesi ile yetki tecavüzünde bulunduğu, yürürlükteki mevzuatımızın tümünde, duruşmaları idare ve düzenin sağlanması yetkisininin hakime verildiği,

Bakanlıkların, vesayeti altındaki Barolar Birliğinin, aldığı kararın uygulanması görevini üstlenemeyeceği, kaldı ki Anayasada kişilerin din ve vicdan hürriyetine ve inancının gereğini yerine getirmesine ve bu arada başını örtmesine engel bir kuralın bulunmadığı, günümüzde başörtüsü kullanmanın laiklik ilkesine aykırı olduğu savı ileri sürülmekte ise de, bu ilkenin kişilerin din ve vicdan hürriyetlerini yok edici nitelikte anlaşılamayacağı, insanların inançlarından dolayı başlarını örtmelerini engelleyecek kurallar konulmasının, insan doğasına, Anayasaya, hukuk düzenimize ve uluslararası hukuk kurallarına aykırı olduğu öne sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi Radiye Tiryaki'nin Düşüncesi: Davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Belma Kösebalaban'ın Düşüncesi: Dava, Adalet Bakanlığının 19.11.1996 günlü yazısı ile oluşturulan işleminin iptali istemiye açılmıştır.

Dava konusu işlem ile Türkiye Barolar Birliğince yayımlanan 23.11.1994 gün ve 1826/52 sayılı genelgenin yargı teşkilatına duyurulmasına ilişkin 1.2.1995 günlü yazı yürürlükten kaldırılmıştır.

Türkiye Barolar Birliğinin yukarıda belirtilen genelgesinde avukatların yasal düzenleme ve mesleğin onuruna aykırı biçimde kıklıklarla mahkemede, savcılıkta ve koridorlarda dolaşmalarının yaptırma bağlanacağı belirtilmiştir.

Dava konusu işlem ile de bu genelgenin Yargı Teşkilatına duyurulmasına ilişkin genelgenin uygulamadan kaldırıldığı, avukatların mahkemelerde başları açık olarak görev yapacaklarına dair Avukatlık Meslek Kurallarının 20. maddesinin Anayasaya aykırı olduğu, Avukatlık Yasasında başörtülü avukatların mahkemelere icra dairelerine ve adliyelere girmelerine engel bir kuralın yer almadığı, başı örtülü avukatı duruşmaya kabul edip etmemenin hakimin takdirinde olduğu belirtilmiştir.

Adı geçen genelgenin başörtülü avukatların bu halde görev yap-

malarını sağlayıcı bir sonuç doğurması nedeniyle kesin ve yürütülmesi zorunlu bir işlem olduğu ve idari davaya konu olabileceği açıktır.

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 49. maddesinin, Avukatların mahkemelere çıkacakları resmi kıyafetleri belirleme yetkisini Türkiye Barolar Birliğine verdiği ve Yasanın verdiği bu yetkidışında avukatların resmi kılık ve kıyafetiyle ilgili kural koymaya veya değiştirmeye başka bir makamın yetkisi bulunmadığından, Adalet Bakanlığınca bu konuda oluşturulan işlemde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenle, dava konusu işlemin iptaline karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüldü.

Türkiye Barolar Birliği yanında davaya katılma isteminde bulunan Av. Şenal Sarıhan ve 15 arkadaşının, Bursa Barosu, Niğde Barosu, Uşak Barosu ve Manisa Barosunun, davalı Adalet Bakanlığı yanında davaya katılma isteminde bulunan Av. Mehmet Ener'in (Hukuki Araştırmalar Derneği adına temsilen, kendi adına asaleten) ile Yusuf Akmaz ve Av. Mecit Zeren'in, katılma istemleri kabul edilerek dosyanın incelenmesine geçildi.

Dava, davalı idarenin, avukatların kılık ve kıyafetleri hakkında Türkiye Barolar Birliğince yayımlanan 23.11.1994 gün ve 1826/52 sayılı Genelgenin, Yargı teşkilatına duyurulmasına ilişkin, Adalet Bakanlığının 1.2.1995 günlü genel yazısının yürürlükten kaldırıldığı ve avukatların mahkemelerde başları açık olarak görev yapacaklarına dair, Avukatlık Meslek Kurallarının 20. maddesinin, Anayasaya aykırı olduğu, Avukatlık Yasasında başörtülü avukatların mahkemelere icra dairelerine ve Adliyelere girmelerine engel bir kuralın yer almadığı, Türkiye Barolar Birliğince çıkarılan 1.1.1975 günlü Kıyafet Yö-

nergesine uygun giyinen ve yüzü kim olduğunu anlamaya uygun şekilde açık olan başı örtülü avukatı duruşmaya kabul edip etmemenin, tamamen hakimın takdirinde olduğu, Adliye binaları ile Adliye içinde bulunan yerlere giriş ve çıkışın düzenlenmesinin ise, Cumhuriyet Başsavcıları, Adalet Komisyonu Başkanları, Hakim ve Cumhuriyet Savcılarının yetkileri içerisinde olduğu hakkındaki 19.11.1996 günlü yazısı ile oluşturulan işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

1136 Sayılı Avukatlık Yasasınının 49. maddesi uyarınca. Avukatların resmi kılık ve kıyafetlerini belirleme yetkisi Türkiye Barolar Birliğine aittir.

Bu yetki, Avukatların başörtüsü de dahil, yargı görevinin yürütüldüğü yerlerde giymeleri gereken tüm kılık ve kıyafetleri hakkında kurallar konulmasını da içermektedir.

Öte yandan, anılan yasanın 110. maddesinin (16) numaralı bendinde de. uyulması zorunlu Meslek Kurallarını saptamanın ve tavsiye etmenin Türkiye Barolar Birliğinin görevleri arasında olduğu kurala bağlanmıştır.

Türkiye Barolar Birliğince, Yasanın verdiği yetkiye dayanılarak yürürlüğe konulan Meslek Kurallarınının, 27-28 Mayıs 1989 günlerinde yapılan 20. Olağan Genel Kurul toplantısında değiştirilen 20. maddesinde, Avukatlar ve Avukat Stajyerlerinin, mesleğe yaraşır bir kılık ve kıyafetle, başları açık olarak mahkemelerde görev yapacakları, duruşmalara Türkiye Barolar Birliğince şekli saptanmış cübbe ile temiz bir kıyafetle çıkacakları, erkek Avukatları iklim ve mevsim koşullarının elverdiği ölçüde kravat takacakları belirtilmiştir.

Belirtilen Yasa ve Meslek Kuralları karşısında, tamamen Türkiye Barolar Birliğinin yetkisinde olan bir konuda Adalet Bakanlığınca görüş belirtilerek, başı örtülü avukatları duruşmaya kabul edip etmemeyi hakimlerin takdirine bırakan dava konusu Adalet Bakanlığı işleminde mevzuata ve hukuka uyarlık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin iptaline, 3.383.000. Lira yargılama giderinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine 11.6.1998 gününde oybirliği ile karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

Rüştü Altay

S.Tekin Telli

Nurşen Çatal

Üye

Üye

A.Nuri Çolakoğlu

Güngör Demirkan

ASLI GİBİDİR.

Ankara, 22.7.1998

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1791/114

31 Mayıs 1998 tarihinde yapılan adli yargı hakim adaylığı yazılı sınavı sonucu başarı oranlarını Adalet Bakanlığında istememiz üzerine gönderilen Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğünün 13 Temmuz 1998 gün ve 45260 sayılı cevabi yazısı ve eki ilişiktir.

Cevabı yazıya ekli başarı oranları listesi incelendiğinde, ülkemizdeki Hukuk Fakültelerinden mezun olan gençlerimizin hukuki bilgilerinin ne kadar düşük olduğu anlaşılmaktadır. Bu tablo çok düşündürücü ve üzücüdür.

Hukuk Fakültelerinden mezun olan ve hakim adaylığı imtihanına girip kazanamayanlar ve diğerleri, şüphesiz,büyük ölçüde avukatlık stajı için Barolara başvuracaklardır. Yukarıdaki tablo, bu gençlerimizin, özellikle avukat yanındaki stajlarında, bunların mesleki bilgi ve beceriyi gereği gibi kazanmaları yönünden barolarımıza çok büyük görevler düştüğünü göstermektedir.

Barolarımız Avukatlık mesleğinin kalitesinin yükseltilmesi için stajla ilgili gerekli önlemleri vakit geçirmeden almalı ve bunların uygulanmasını titizlikle irdelemeli, izlemelidir.

Bilginizi ve gereğini önemle rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Av. Eralp ÖZGEN

Ek-2

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
PERSONEL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: BO 30PER0000007

Ankara, 13.7.1998

Konu: .....

45260

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 30.06.1998 gün ve IV-1/1987 sayılı yazınız.

23 Şubat 1998 gün ve 23269 sayılı Resmi Gazete de yayımlanan Adli ve İdari Yargıda Hakim ve Savcı Adaylığı Yazılı Sınav, Mülakat

ve Atama yönetmeliğinin bazı maddelerinde değişiklik yapılmasına dair yönetmeliğin 2. maddesi uyarınca 31 Mayıs 1998 tarihinde ÖSYM'ye yaptırılan adli yargı hakim adaylığı yazılı sınavına dair düzenlenen ve ilgili yazınızla istenilen üniversitelere göre başarı oranlarını gösteren liste ekte gönderilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Faruk BAL

Hakim

Personel Genel Müdürü

Ek: 1

Üniversitelerin Başvuran (3970) kişiye göre yüzdesi

Üniversitesi	Sınava Katılan	Kazanan	Yüzdesi
Anadolu Ün. Hukuk Fak.	15 kişi	2	% 13.30
Ankara Ün. Hukuk Fak.	1379 kişi	258	% 18.70
Atatürk Ün. Hukuk Fak.	18 kişi	3	% 16.60
Dicle Ün. Hukuk Fak.	155 kişi	3	% 0.19
Dokuz Eylül Ü.H. Fak.	625 kişi	93	% 14.80
İstanbul Ü. Hukuk Fak.	954 kişi	84	% 0.48
Marmara Ü. Hukuk Fak.	475 kişi	23	% 0.48
Selçuk Ün. Hukuk Fak.	349 kişi	30	% 0.85
TOPLAM	3970 kişi	496	

Üniversitelerin kazanan (496) kişiye göre yüzdesi

Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi	% 0,40
Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi	% 52
Atatürk Üniversitesi Hukuk Fakültesi	% 0.60
Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi	% 0.60

Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi	% 18.75
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi	% 16,93
Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi	% 4.63
Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi	% 6

Ankara, 06.07.1998

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1788/111

Nisan 1998 sonlarında Aydın Ağır Ceza Mahkemesi'nde, işkence sonucu ölüme neden olma iddiası ile yargılanan bazı polislerin suçlu bulunarak mahkumiyet kararının açıklanması üzerine, dinleyici olarak salonda ulunan sivil giyimli bazı polislerin müdahil avukatlara ve basın mensuplarına yaptıkları saldırıların aslında doğrudan doğruya yargıya ve yargı kararına yönelik olduğunu açıklamış ve yetkililerden gerekli soruşturmanın gecikmeden yapılmasını ve suçluların saptanmasını istemiştik.

Aradan geçen iki aya yakın süredir olayın soruşturmasında hiçbir gelişme kaydedilmemiştir. Sayın Başbakan ve siyasi parti ile yaptığımız görüşmelerde olumlu bir sonuç bugüne kadar çıkmamıştır.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu bu nedenlerle, 18 Temmuz 1998 Cumartesi günü saat 10.00'da Aydın'da Baro Başkanları toplantısı yapılmasına; bu toplantıya Türkiye Barolar Birliği delegelerinin de davet edilmesine ve isteyen meslektaşlarımızın da toplantıya katılabileceklerine; toplantıda olayın ve gelişmelerin tartışılarak bundan sonra izleyeceğimiz tutumun belirlenmesine ve bunun kamuoyuna açıklanmasına; toplantıdan sonra cüppeli olarak Atatürk heykeline kadar yürüyüş yapılarak çelenk konulmasına karar vermiştir.

Bu kararın Baronuz delegelerine ve üyesi avukatlara duyurulmasını; gece Aydın'da kalmak durumunda olan meslekdaşlarımıza yer sağlanması konusunda Aydın Barosu ile temasa geçilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Av. Eralp ÖZGEN

NOT: Toplantıya katılacak meslekdaşlarımızın
cüppelerini yanlarında getirmeleri rica olunur.

Ankara, 09.07.1998

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1789/112

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 45/1. maddesine göre "Avukatlar, bürolarında yalnız avukatlık mesleği için gerekli olan yardımcı elemanları çalıştırabilirler."

Buna göre, avukatın yanında çalıştırmak istediği elemanın, mesleğini yapmasında ona yardımcı olabilecek nitelikte olması ve mutlaka bu yardımcılık görevini yapması gerekir. Bu amacın dışında aşka amaçlarla, özellikle yanına aldığı elemanın bazı özel amaç ve çıkarlarını kolaylaştırmak ve ona bu amaç ve çıkar hesaplarında destek olmak düşünceleriyle eleman alamazlar.

Öte yandan, maddenin 2. fıkrasına göre avukat bürosunda çalışacak yardımcı elemanın, hakimliğe ve avukatlığa engel suçlardan biri ile hükümlü olmaması gerekir. Yasanın 5 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ve 2. fıkrasına göre ağır hapis cezasıyla hükümlü

olanlar avukatlık mesleğine kabul edilemezler.

Buna göre, ağır hapis cezasına hükümlü bir şahsın avukat bürosunda yardımcı eleman olarak çalıştırılması yasa hükmünce mümkün değildir. Yasanın bu açık hükmüne aykırı hareket eden avukat hakkında, 45. maddenin son fıkrası uyarınca, ilk defasında iş-tençikarma cezası ile cezalandırılması isteğiyle disiplin soruşturma ve kovuşturması açılması gerektiği;

Ayrıca, bir avukatın, aslında mesleğinde kendisine yardımcı olması gibi bir istek ve durum olmadığı halde, sırf o kişinin özel amaç ve çıkarlarına yardımcı olmak ve bu amaç ve çıkarlarını kolaylaştırmak amacıyla bürosunda çalışır gibi göstermesi 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 34, 134 ncü ve Meslekkurallarının 3 ve 4. maddelerinde öngörülen özen, doğruluk, onur ve güven verme ilkelerine de uygun düşmediği, bu yönde disiplin uygulaması gerektiği düşünülmektedir.

Bilginizi ve gereğini rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Av. Eralp ÖZGEN

Ankara, 25.9.1998

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1796/119

Avukat stajyerlerinin tüm Barolardaki dosyalarında birlik ve bütünlüğü sağlamak amacıyla "STAJYER BİLGİ FORMU" hazırlanmıştır. Form'un örneği eklidir.

Düzenli bir birlik ve bütünlüğü sağlamak için Barolarımızın, stajyerlerin dosyalarını Adalet Bakanlığına ve Türkiye Barolar Birliği'ne (Yönetmelik Mad. 7) Ekteki bilgi form'unu doldurarak göndermelerinin yerinde ve uygun olacağı düşünülmektedir.

Bilginizi ve gereğini rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: Stajyer Bilgi Formu

STAJYER BİLGİ FORMU

Stajyerin Baro ve Mah. Bilgileri

Stajyerin Nüfus Cüzdan Bilgileri

Adı

Önceki Soyadı (Bayanlar için):

Soyadı:

Baba Adı:

Barosu:

Ana Adı:

Baro Sicil:

Doğum Yeri:

TBB Sicil:

Doğum Tarihi:

Bakanlık Sicil No:

Cinsiyeti:

Mezun Olduğu Fakülte:

Medeni Hali:

Mezuniyet Tarihi:

İli:

Mah.Staj.Baş. Tarihi

İlçesi:

Mah.Staj Bitim Tarihi

Mahalle:

Av.Staj Başlama Tarihi;

Köy:

Av. Staj Bitiş Tarihi:

Cilt:

Staj Avukatı:

Sayfa:

Levhaya Yazılma Tarihi:

Kütük:

Ankara, 25.9.1998

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1797/120

Tapu Kadastro Genel M¼d¼rl¼ğ¼nden alınan 03.08.1998 tarih ve BO21TKG0100005-627-TO78501/2418 sayılı yazı sureti eklidir.

Bilgilerinize saygı ile sunarım.

T¼rkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ¼ZGEN

Ek: 1 Sayfa

T.C.
BAŞBAKANLIK
TAPU VE KADASTRO GENEL M¼D¼RL¼Đ¼
Tasarruf İşlemleri Dairesi Başkanlığı

SAYI: B021TKG0100005-627-TO78501/2418

3.8.1998

KONU: İsteminiz.

T¼RKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ:

- a) 1 Temmuz 1998 tarih, 1119 sayılı yazınız.
- b) 26 Mart 1998 tarih, BO21TKG0100005-627-TO78501/872 sayılı yazımız.

İlgi (a) yazınız ve eklerinin incelenmesi sonucu;

Antalya Tapu ve Kadastro Bölge Müdürlüğüne yazılan ilgi (b) talimatının son sayfasının (e) bendinde "...mahkemeler, icra daireleri veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarından gönderilen idaremize yönelik yazıların ilgililerince elden getirilmesi halinde kabul edilmeyerek, resmi yoldan gelen yazıların işleme konulmasına özen gösterilmesi" yolundaki talimatımızın geri alınmasının istenildiği görülmüştür.

Bilindiği üzere, Başbakanlık Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğüne 17 Şubat 1994 tarihinde yayımlanan ve "Resmi Yazışma Kurallarını Belirleyen Esaslar"ın gösterildiği 1994/9 sayılı genelgede, resmi yazıların gönderiliş ve alınışlarında izlenecek yol gösterilmiştir.

Medeni Kanununun 917. maddesinde de tapu sicillerinin tutulmasından mütevellit bütün zararlardan Hazine'nin mesul olduğu ve Hazine'nin kusuru bulunan memurlara rücu hakkının bulunduğu belirtilmiştir.

Ayrıca, kamu kurum ve kuruluşlarınca idaremize yönelik olarak yazılıpta, ilgililerince elden getirilen yazılar tahrifata açık olup bu tür yazıların işleme konulması karşısında M.K.'nin 917 nci maddesinde belirtilen Hazine zararına sebebiyet verilmesi ihtimali bulunmaktadır.

Diğer taraftan, kamu kurum ve kuruluşlarından veya mahkemelerden gönderilip "elden takiplidir" ibaresinin bulunduğu ve ilgililerince veya vekillerince elden getirilen müzekkereler gerek tapu sicil gerekse kadastro müdürlüklerince işleme konulmaktadır.

Bu nedenle; ilgi (b) talimatınızın son sayfasının e) bendinde bahsedilen yazılar, "elden takiplidir" ibaresi bulunmayıp ilgililerince elden getirilen yazılarla ilgili olup, konuyla ilgili olarak yanlışlıklara yer verilmemesi açısından ayrıca mahalline gerekli talimat verilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Genel Müdür

Talat ERDOĞAN

Ankara, 23.10.1998

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1799/122

Adalet Bakanlığınınca hazırlanan Türk Medeni Kanunu Tasarısı bir yazı ekinde Türkiye Barolar Birliği'ne gönderilip, tasarının barolara dağıtılması istenilmiŐtir. (Ek 1)

Bakanlık yazısında görüleceği üzere; baroların düşüncelerini bildirmeleri yönünde bir süre belirtilmemiŐtir. Bununla birlikte, tasarı hakkında barolarımızın ortak görüşlerini bildirebilmemiz için, baronuz görüşünün en kısa sürede Türkiye Barolar Birliği'ne gönderilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Ek:

1. Adalet Bakanlığı yazısı
2. Tasarı

T.C.

ADALET BAKANLIĞI

YAYIN İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Sayı: BO30YDB0000000/645

Ankara, 23.10.1998

Konu:

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlığımızca oluşturulan Komisyon tarafından 1994-1998 yılları arasında yapılan çalışmalar sonucunda hazırlanan Türk Medeni Ka-

nunü Tasarisından Başkanlığınıza bağlı tüm Barolara dağıtılmak üzere 80 adet ilişikte gönderilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Emine AKALIN

Bakan A.

Başkan

Ankara, 09.11.1998

BARO BAŞKANLIğI

GENELGE NO: 1801/124

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nu değiştiren 3842 Sayılı Kanunun 146 ve Yönetmeliğin 6. maddesi uyarınca, yapılacak hukuki yardımlarla ilgili Avukatlık ücret tarifesinin, Avukatlık Asgari Ücret tarifelerinden ayrı olarak, aynı usül ve yöntemle iki yılda bir yenilenmesi gerekmektedir. Yürürlükteki ücret tarifesi 31 Mart 1999 günü süresini doldurmaktadır.

Tarifenin hazırlanması ile ilgili olarak 1136 Sayılı Avukatlık Yasasının 2329 sayılı yasa ile değişik 168. maddesi gereğince Baronuzun görüş ve önerilerinin 10 Şubat 1999 tarihinden önce bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Avukat Eralp ÖZGEN

Ankara, 09.11.1998

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1802/125

1136 Sayılı Avukatlık Yasasının 2329 Sayılı Yasa ile Değişik 168. maddesinde, Avukatlık Asgari Ücret Tarifelerinin iki yılda bir düzenlenmesi öngörülmektedir. Yürürlükteki Ücret Tarifesi 16 Mayıs 1999 günü süresini dolduracağından, yeni tarifenin hazırlanması için Birliğimizce yapılacak çalışmalara esas olmak üzere Baronuz görüşünün en geç 10 Şubat 1999 gününe kadar bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN Y.

Ankara, 09.11.1998

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1803/126

3842 Sayılı Yasayla Değişik 1412 Sayılı CMUK'nun 146. maddesi gereği barolar tarafından tayin edilen müdafilere ödenen avukatlık ücretleri ile ilgili rücu hakkının kullanılabilmesi için; yargılama giderleri ile mahkum olup müdafine ödenen ücreti ödeyebilecek durumda

olanların isim ve açık adreslerinin düzenli olarak birliğimize bildirilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN Y.

Ankara, 13.11.1998

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1804/127

Bilindiği gibi, 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 117/7. maddesine göre "...uyulması zorunlu meslek kurallarını tespit etmek" Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunun görevlerindedir. Türkiye Barolar Birliğinin 27-28 Mayıs 1989 tarihlerinde yapılan 20. Olağan Genel Kurulunda, Yasanın bu hükmüne istinaden, Avukatlık Meslek Kurallarının 20. maddesi "Avukatlar ve Avukat Stajyerleri mesleğe yaraşır bir kılık kıyafetle başları açık olarak mahkemelerde görev yaparlar..." biçiminde düzenlenmiştir.

Aynı yasanın 121/4. maddesi, Birlik Yönetim Kurulunu "Birlik Genel Kurulunca alınan kararları uygulamak"la görevlendirilmiştir. Bu görev gereği, Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı Barolara gönderdiği 23.11.1994 tarih ve 1826/52 sayılı bir genelge ile, bayan avukatların başları açık olarak görev yapmaları gerekirken, başları kapalı ve türbanlı olarak görev yapmaya devam ettiklerinin duyulduğunu, Baroların meslek kurallarının 20. maddesi ve genelgeler hükümlerini ciddiyetle takip etmelerini bunlara aykırı davranan avukatların yazılı olarak dikkatlerinin çekilmesini, uymamakta direnenler hakkında

Avukatlık Yasasının 72/a, 134-135 ve müteakip maddeleri gereğince işlem yapılmasını bildirmiş ve rica etmiştir.

Gene aynı yasanın 95. maddesinin 2. fıkrasının 16. bendine göre Baro Yönetim Kurulları "...Türkiye Barolar Birliği.... kararlarını yerine getirmek"le görevlidir.

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunca alınan bir karar Türkiye Barolar Birliği kararıdır. Gerek Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, gerekse Baro Yönetim Kurulları, yukarıda açıklanan yasa hükümleri gereğince Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunun Meslek Kurallarının 20. maddesinde kabul ettiği hükmü uygulamakla görevlidirler. Bu göreve uymayan ve yerine getirmeyen Birlik veya Baro Yönetim Kurulları Avukatlık Yasasının 62. maddesi gereğince sorumlu olurlar.

Kaldı ki, Avukatlık Mesleğine kabul edilen avukata ruhsatnamesi verilirken bu avukat "Kanuna, ahlaka, MESLEĞİN ONURUNA ve KURALLARINA UYGUN DAVRANACAĞIMA" diyerek yemin etmektedir.

Bir bayan avukatın görev yaparken başının açık olacağı bir meslek kuralıdır. Bu kurala uygun davranacağına namus ve vicdanı üzerine yemin eden bu avukatın, bu yeminine uymaması ve bu yemininin aksine davranması avukatlık onuru ile de bağdaşmaz. Bu davranış, Avukatlık Yasasının 134 ve müteakip maddeleri gereğince disiplin cezasını gerektirir.

Dikkat edilirse, üzerinde ısrarla durulan ve durulması istenen kadın veya erkek avukatın görev yaparken takındığı davranış ve kıyafettir. Özellikle kadın avukatların görevinin dışındaki kıyafeti kendisinin takdirindedir. Her meslekte olduğu gibi, görev yaparken ki kıyafeti onun takdirinde değildir; Yasanın verdiği yetki ve mesleğin etik kuralları gereği Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunun takdirindedir.

Yukarıda açıklanan yasal hükümler ve bu konudaki genelgelerimiz dikkate alınarak konu üzerinde duyarlılıkla durulması ve yasal gereğinin özenle uygulanmasını önemle rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Ankara, 08.12.1998

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1806/129

CMUK'nu gereğince müdafî tayin edilen avukatlara, ücret ödemelerinin gecikmeli olarak yapıldığı yolunda, özellikle genç avukatlardan yakınmalar alınmaktadır. Bu yakınmalar arasında, Baroların kendilerine Birlikçe ödeneklerin geç gönderildiğinin, gecikmelerin bundan kaynaklandığının söylendiğinden bahsedilmektedir.

Birliğimiz, aylık raporlar gönderildiğinde, baroların talepleri ve kalan ödenek miktarını dikkate alarak ödenek gönderilmesini aksatmamaya çalışmaktadır. Bu konuda Barolarımız ne kadar dikkatli davranırsa, Birliğimizde hiçbir gecikmeye meydana vermemeye o derece özen gösterecektir.

Ancak, avukatların yakınmalarının en dikkat çekicisi, baroların ödenekleri repoya yatırmaları nedeniyle ödemelerde gecikme olduğu yolundaki iddialarıdır. Bu iddialar, yani repo olayı doğru ise, bu tür işlemlerin yapılmamasını ve avukatlara ödemelerin gecikmesine meydan verilmemesini önemle rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Ankara 17.12.1998

BARO BAŞKANLIğI

GENELGE NO: 1809/132

Davalı idareler tarafından çıkarılan "Yasaklama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği"nin iptali ve yürütmenin durdurulması istemi ile Türkiye Barolar Birliği tarafından Danıştay'dan açılan 27.11.1998 günü dava dilekçesinin örneği ilişiktir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Av. Eralp ÖZGEN

Ek: 1

Sayı: 2074

Ankara, 27.11.1198
YÜRÜTMENİN DURDURULMASI
İSTEMLİDİR.

Danıştay Yüksek Başkanlığına

DAVACI

: Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

- VEKİLİ : Av. Tülay Yılmaz-Karanfil Sok. 5/62 Kızılay, Ankara.
- DAVALILAR : 1. İçişleri Bakanlığı- Ankara
2. Adelet Bakanlığı- Ankara
- KONU : Davalı İdareler tarafından çıkarılan "Yakalama Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği"nin 5/a-2, 5/a-5 ve 21 nci maddelerinin iptali ile yargılama sonuçlanıncaya kadar yürütmenin duruldurulması istemidir.
- Tebliğ Tarihi : 1.10.1998 tarih ve 23480 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak duyurulmuştur.

OLAYLAR VE HUKUKSAL NEDENLER

Davalı Bakanlıklar tarafından 21.8.1998 tarihinde onaylanan ve "bütün kolluk kuvveti makam ve memurlarının, Cumhuriyet Savcılarının bilgi ve emirleri doğrultusunda yürütecekleri adli soruşturma sırasında uygulayacakları esas ve usuller ile yakalanan, gözaltına alınan veya muhafaza altına alınan kişilerin hakları, nezarethane standartları ile ifade alma işlemlerinde görevli personelin eğitimine, yetki ve sorumluluklarına ilişkin hususları düzenlemek" amacıyla düzenlenen dava konusu "Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği", 1.10.1998 tarih ve 23480 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak aynı tarihte yürürlüğe girmiştir.

Uygulamada uyum sağlanabilmesi açısından adli soruşturma usul ve esaslarının, tek bir yönetmelikte düzenlenmesi olumlu bir yaklaşım olmakla birlikte, Resmi Gazetede yayımından sonra haberdar olduğumuz söz konusu yönetmeliğin bazı maddelerinin aşağıdaki nedenlerle iptali gerektiğinden bu davanın açılması zorunluluğu doğmuştur;

1-

A- 1412 Sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun "Müdafiin dava evrakını tetkiki" başlığı altında düzenlenen 3842 sayılı yasa ile değişik 143. maddesinde;

"Müdafî hazırlık evrakı ile dava dosyasının tamamını inceleme ve istediği evrakın bir suretini harçsız alma hakkına sahiptir.

Müdafîin hazırlık evrakını incelemesi veya hazırlık evrakından suret alınması hazırlık soruşturmasının gayesini tehlikeye düşürebilecek ise C. Savcısının talebi üzerine Sulh Hakimi kararıyla hazırlık soruşturması sırasında bu hak kısıtlanabilir.

Yakalanan kişinin veya sanığın sorgusunu içeren tutanak ile bilirkişi raporları ve yakalanan kişi veya sanığın hazır bulunmaya yetkili olduğu diğer adli işlemlere ilişkin tutanaklar hakkında ikinci fıkra hükmü uygulanmaz." hükmü yer almaktadır.

Dava konusu yapılan yönetmeliğin 21. maddesinde ise;

"Müdafî, kolluk kuvvetinde bulunan hazırlık evrakından yakalanan kişinin ifadesini içeren tutanak ile bilirkişi raporlarını ve şüphelinin hazır bulunmaya yetkili olduğu diğer işlemlere ilişkin tutanakları her zaman inceleyebilir ve bunların suretini kolluk kuvvetinden alabilir. Bunlar dışında kalan dosya içeriğinin müdafî, tarafından incelenebilmesi C. Savcısının vereceği karara bağlıdır."

İfadesine yer verilerek, çok açık ve seçik bir biçimde, yasanın 143. maddesine aykırı bir düzenleme yapılmıştır.

CMUK 143/1 e göre müdafîin hazırlık evrakı ile dava dosyasını incelemesi temel kuraldır.

Yakalanan kişinin veya sanığın sorgusunu içeren tutanak ve bilirkişi raporları ile yakalanan kişi veya sanığın hazır bulunmaya yetkili olduğu diğer adli işlemlere ilişkin tutanakları inceleme ve suret alma dışında kalan durumlarda inceleme ve suret alma hakkı, hazırlık soruşturmasının gayesini tehlikeye düşürebilecek ise C. Savcısının talebi üzerine ancak Sulh Hakimi kararıyla kısıtlanabilir. Bu özel durumda kısıtlamaya karar verme hakkı yasa ile yalnız yargıca ait olduğu halde,

Yönetmeliğin 21. maddesinin 2. cümlesinde yer alan "bunlar dışında kalan dosya içeriğinin müdafî tarafından incelenebilmesi C. Savcısının vereceği karara bağlıdır" ifadesi ile;

-Hazırlık soruşturmasının gayesini tehlikeye düşürmeyi öngören yasal koşul kaldırıldığı gibi,

-Yaşada açıkça ifade edilen hakim kararı yerine C. Savcısının kararının getirilmiş olması,

Açıkça Anayasa ve yasaya aykırı bir düzenleme olup iptali gerekir.

B- Dava konusu yönetmeliğin "Yakalama, Gözaltına Alma ve Muhafaza Altına Alma Yetkisi" başlığı altına düzenlenen 5. maddesi ile kolluk kuvvetlerine verilen yetkiler arasında;

-Maddenin 2 no.lu bendinde "gecikmesinde sakınca bulunan ve C. Savcısına veya derhal amirine müracaat imkanı olmayan, hallerde, hakkında tutuklama müzakeresi kesilmesi gereken kişiler ve suçüstü halinde gecikmesinde sakınca bulunan diğer hallerde suç işlendiğine veya suça teşebbüs edildiğine dair haklarında kuvvetli iz, eser, emare ve delil bulunan şüphelileri," yakalama, gözaltına alma veya muhafaza altına alma yetkisine yer verilmektedir.

Tutuklama müzakeresi kesilmesi için karar verme yetkisi yargıca ait olup, Anayasa güvencesi altında olan kişi hak ve hürriyetine ilişkin bir konuda karar verme yetkisinin, yargıç dışında birine bırakılması sonucunu doğuracak şekilde kimin hakkında tutuklama müzakeresi kesileceğinin ya da kesilmeyeceğinin kolluk kuvvetlerinin takdirine bırakılması, Anayasaya ve yasaya aykırı bir düzenlemedir.

C. Maddenin 5 no.lu bendiyle kolluk kuvvetlerine; "haklarında yetkili mercilerce verilen yakalama ve tutuklama kararı bulunanları veya kanunda istenilen bir mükellefiyeti yerine getirmedikleri için yakalanması gerekenleri," de yakalama, gözaltına alma veya muhafaza altına alma yetkisi getirilmektedir.

Maddede yer alan "... veya kanunda istenilen bir mükellefiyeti yerine getirmedikleri için yakalanması gerekenleri" ibaresi, yasalarda yer almayan bir uygulamaya neden olabilecek, herhangi bir yasa yazılı herhangi bir yükümlülüğünü yerine getirmediği için örneğin icra iflas yasasına ilişkin bir yükümlülüğünü yerine getirmediği için- kişinin hem de yargıç kararı olmadan hürriyetinden mahrum edilmesi gibi son derece keyfi ve vahim bir sonucu doğurabilecek nitelikte bir düzenlemelidir.

Cumhuriyet Savcısı tarafından iddianame düzenlenerek hakkında herhangi bir dava açılmadan, yetkili mercilerce tutuklama müzakeresi kesilmesi için karar verilmeden Anayasa güvencesi altında olan kişi hak ve hürriyetine ilişkin bir konuda karar verme yetkisinin, yargıç dışında birine bırakılması sonucunu doğuracak şekildeki bu düzenlemenin yönetmelikle yapılması ve bu konuda takdir yetkisinin kolluk kuvvetlerine bırakılması hukuk devletinde kabul edilemez nitelikte olduğu gibi Anayasa ve yasalara da aykırıdır.

2. Anayasanın 124/1 maddesine göre; "Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzel kişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve **BUNLARA AYKIRI OLMAMAK ŞARTIYLA** yönetmelik çıkarabilirler.

Normlar hiyerarşisinde Anayasa ve yasaların altında yer alan yönetmelikler ile yasa hükümleri değiştirilemez. Yasa hükümleri ancak bir başka yasa ile değiştirilebilir.

Anayasamızın 87. maddesi ile kanun koyma, değiştirme ve kaldırma yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiştir. İdare tarafından kendisini yasama organı yerine koyarak bu yetkinin kullanılması kuvvetler ayrılığı ilkesine de aykırıdır.

Ceza yargılamasında sav, savunma ve yargı üçlüsünün bir ayağını teşkil eden C. Savcısının görevleri yasalarla bellidir. Bu yetkileri yasalara aykırı şekilde düzenleme getirerek, dava konusu yönetmelik hükümleri ile genişletip, güçlendirmek müdafin savunma görevini yaparken iddia makamının onayına bağlı olarak belgeleri inceleyip savunma yapması sonucunu doğuracaktır ki, savunma makamının bu şekildeki kısıtlanması yargıya ve adalete olan güvenilirliğe de gölge düşürecektir.

Norm hiyerarşisi içinde daha üst nitelikte norm olan Anayasa ve yasaya uygunluğu zorunlu olan yönetmeliğin üst normun alttaki normla etkisiz hale getirilemeyeceğine ilişkin hukuk ilkesine (l'ex Superior) aykırı olarak ve yasanın ilgili hükmünü askıya alır nitelikteki; yönetmelik hükümlerinin iptali için bu davanın açılması zorunluluğu doğmuştur.

3) Yönetmeliğin iptalini istediğimiz hükmü yürürlükte kaldığı sürece müdafî görevini üstlenen avukatların yasalarla tanınan savunma hakkını kullanabilmeleri yasalara aykırı olarak çıkarılan dava konusu yönetmelik hükümleri ile kısıtlanacağından, ileride sanık ve toplumun adalet duygusu açısından onarılamaz, zararların engellenmesi ve telafisi olmaksızın bu durumun önlenmesi için yargılama sonuçlanıncaya kadar YÜRÜTMENİN DURDURULMASINI da talep zorunluluğu doğmuştur.

KANITLAR : Yönetmelik, 1.10.1998 tarihli Resmi Gazete ve gerekli hertürlü kanıt.

SONUÇ VE İSTEM: Yukarıda açıklanan ve yargılama sırasında ortaya çıkacak nedenlerle;

1. Davalı idareler tarafından çıkarılan ve 1.10.1998 gün ve 23480 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Yönetmeliğinin 5/a-2, 5/a-5 ve 21 nci maddelerinin iptaline,

2. Dava sonuçlanıncaya kadar yürütmenin durdurulmasına,

3. Yargılama giderlerinin davalılara yükletilmesine

Karar verilmesini vekil edenim adına saygılarımla dilerim.

T.B.B. Vekili

Av. Tülay Yılmaz

EKLER:

Yönetmelik; 1.10.1998 tarihli Resmi

Gazete, Vekaletname.

Ankara, 14.01.1999

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1812/135

Birliğimiz Başkanı Sayın Avukat Eralp ÖZGEN Ankara Hacettepe Hastahanesinde 10.01.1999 günü bir ameliyat geçirmiŐtir. Halen, aynı hastahanesinin 72 nci bölüm 32 no.lu odasında yatmaktadır. Ancak Şimdilik ziyaretçi kabul edilmemektedir.

Bir süre istirahatli kalacağı dikkate alınarak, Birlik Başkanlık Divanının aldığı karar gereğince, görevine baŐlayıncaya kadar, kendisine kıdemli Başkan Yardımcısı Avukat Burhan KARAÇELİK vekalet etmektedir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Vekili
Av. Burhan KARAÇELİK

Ankara, 01.02.1999

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1814/137

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığının 30 Ocak 1999 günlü Basın Duyurusu Metni ekte gönderilmiştir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Vekili
Av. Burhan KARAÇELİK

Ek: Basın Duyurusu

Ankara, 30.01.1999

BASIN DUYURUSU

Her yeni yılın 24 ve 31 Ocak günleri toplumsal belleğimizin yenilendiği acı günler olarak yaşanmaktadır. 24 Ocak 1993 günü Uğur Mumcu, 31 Ocak 1990 Muammer Aksoy aydınlık karşıtı karanlık güçler tarafından katledilmişlerdir.

Milyonlarca görmeyen göz, sağır kulak ve derin sessizlikten oluşan toplumsal yapıdan ışık gibi parlayan bu iki aydınlık yüz bilinçli olarak yok edilmiştir.

Atatürk ilke ve devrimlerinden, tam bağımsızlıktan, ulusal egemenlikten, hukukun üstünlüğü ve insan haklarından, aydınlık gelecekte yaşamı pahasına ödün vermeyen Muammer Aksoy ve Uğur Mumcu'nun ilkeleri ilkemiz olarak yaşayacaktır.

Fail-i meçhul cinayetler yönünden Türkiye ne yazık ki çok geniş bir arşive sahiptir. Bu arşivin yaratıcıları çeşitli kimliklerle kendilerince kutsal ve gururlu toplumsal görevlerini sürdürmektedirler.

Türkiye Barolar Birliği hangi dünya görüşüne, hangi dinsel ve etnik kökene sahip olursa olsun fail-i meçhul cinayete kurban gitmiş, tüm yurttaşlarımızın anısı önünde saygı ile eğilmektedir.

Susurlukla ucu, su yüzüne çıkan çete-devlet-politikacı üçgeni tüm temiz toplum çağrılarına karşın, bütün pisliği, kirliliği ve gizliliğiyle yaşamını sürdürmektedir. Toplumunu, kanlı kirli güçlerden, yolsuzluk ve rüşvet batağından, irtica ve yobazlıktan, yüzüstü ve arsız politikacıdan

kurtaracak her harekete omuz vermek Muammer Aksoy'u, Uğur Mumcu'yu yaşatmak demektir.

Özgür, çağdaş, demokratik, hukukun ve emeğin en üstün değer olduğu güzel bir ülke ve temiz bir toplumda kardeşçe yaşamak en büyük istencemizdir. Bu değerleri yaşama geçirerek uğruna ölenlerin anılarını sonsuza dek yaşatacağız.

Aydınlık habercilerinin, yiğit insanların katillerinin, bir an önce yakalanarak, yargılanmalarını sağlamak için kararlılık ve mücadelemiz ödünsüz sürecektir.

Ankara, 23.02.1999

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1819/142

Abdullah Öcalan'ın yargılanmasının yurt içinde ve yurt dışında tartışma konusu yapılmasını önlemek amacıyla Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında ve Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkındaki Yasada değişiklik yapılarak, metinlerden "askeri hakim" in çıkarılması için Türkiye Büyük Millet Meclisinin acilen toplantıya çağırılması gereğinden bahisle Sayın Cumhurbaşkanı, Sayın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Sayın Başbakan, Sayın Adalet Bakanına gönderilen 21.02.1999 günlü 2448 sayılı yazıların ve çıkarılan aynı tarihli Kamuoyu Duyurusunun örnekleri ilişiktir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği

Başkan Vekili

Av. Burhan KARAÇELİK

Eki : 2

(CUMHUR BŞK.-BAŞBAKAN-ADALET

BAK.TBMM DSP-ANAP-CHP-DYP-FAZİLET)

PKK Terör Örgütü Başkanı Abdullah Öcalan'ın başarılı bir operasyonla Türkiye'ye getirilmesi terörle mücadele sürecinde önemli bir aşamadır.

Abdullah Öcalan'ın bağımsız Türk mahkemeleri tarafından yargılanması ve yaptıklarının hesabını yine yargı önünde vermesi şarttır.

Avrupa İnsan Hakları Divanı 9 Haziran 1998 tarih ve 41/1997/825/1031 sayılı kararı ile Devlet Güvenlik Mahkemelerinde askeri hakim görev almasının "mahkeme bağımsızlığı ve tarafsızlığı hususunda kaygılar uyandırdığını" dolayısıyla, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nin 6/1 maddesinin ihlale uğradığına karar vermiştir.

Tüm dünyanın gözleri Türkiye üzerine çevrilmiş ve olayı izlemektedirler. Adil yargılama önündeki engelin ortadan kaldırılması gerekmektedir.

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 143. maddesi ile 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkındaki Yasa'da, Avrupa İnsan Hakları Divanı Kararına uygun değişikliklerin acilen yapılması zorunluluğu bulunmaktadır.

Bu nedenle;

Gerekli Anayasal ve yasal değişikliklerin yapılması için Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin acilen toplanması gerektiği kanısındayız.

Gereğini ve katkılarınızı takdirlerinize saygı ile sunarım.

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Vekili
Av. Burhan KARAÇELİK

KAMUOYU DUYURUSU

Abdullah Öcalan güvenlik güçlerince Kenya'da yakalanmış ve ülkeye getirilmiştir. Bundan sonraki en önemli konu, adı geçenin yargılanmasıdır. Bu yargılanmanın hertürlü etki dışında, bağımsız Türk Yargıçlarınca, tamamen yasaların içinde kalınarak ve savunma hakkına geniş olanaklar sağlanarak yapılması gerekmektedir. Bu kurallar içinde kalınarak yapılması gereken bir yargılama sonunda verilecek kararın, peşinen tartışma konusu olmasını önlemek için, Anayasa'da ve 2845 nq.lu "Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kuruluş ve Yargılama Usulü Hakkında Kanun"da süratle değişiklik yapılarak yargılama başlamadan önce mahkeme heyetindeki askeri hakimin çıkarılması gerekmektedir. Bu yapılmadığı takdirde mahkemece verilecek karar "İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi"nin 6. maddesine aykırı kabul edilecek ve hem peşinen, hem de ileride daima tartışma konusu yapılacaktır.

Adı geçen sözleşmenin 6. maddesine göre her kişinin üzerine atılı bir suçtan dolayı "yasal, bağımsız ve yansız bir mahkeme tarafından,akla uygun bir süre içinde, hak gözetirliğe uygun ve açık biçimde" yargılanması gerekmektedir. Avrupa İnsan Hakları Divan'ı, bir kararında Devlet Güvenlik Mahkemesinin sözleşmenin 6. maddesinde kabul edilen nitelikte "yasal, bağımsız ve yansız" bir mahkeme olduğunu kabul etmemiştir. Bu kanaatına gerekçe olarak da mahkeme heyetinde bir askeri hakimin bulunması gösterilmektedir.

Abdullah Öcalan'ı yargılayacak Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin ve vereceği kararın tartışma konusu yapılmaması için mahkemé heyetindeki askeri hakimin çıkarılmasına olanak verecek anayasa ve yasa değişikliğine mutlak ihtiyaç vardır. Bir iki cümlelik, çok basit bu değişikliklerin yapılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi en kısa sürede toplantıya çağrılmalıdır. Türkiye Barolar Birliği tüm yetkili organları ve Milletvekillerini bu göreve davet etmektedir.

Ayrıca Sayın Cumhurbaşkanı,Sayın Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı, Sayın Başbakan, Sayın Adalet Bakanı'na da yazılı başvuru yapılmıştır.

Türkiye Barolar Birliği daha 1971 yılında Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulmasına karşı çıkmış, görüşlerini başta zamanın Cumhurbaşkanı olmak üzere yetkililere yazılı olarak da duyurmuştur. Türkiye Barolar Birliğinin vaktinde yaptığı karşı çıkma ve uyarılarda ne kadar haklı olduğu bugün daha iyi anlaşılmıştır. Aynı hatada ısrar edilmemeli, sakınca yasal yollardan süratle giderilmelidir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığı

Ankara, 23.02.1999

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1821/144

Diyarbakır Barosu üyesi yedi avukat ile iki stajyerin Terörle Mücadele Şubesinde gözaltına alınması nedeniyle Diyarbakır Valiliği, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi Başsavcılığına gönderilen 18.02.1999 gün, 2433 sayılı yazı örneği ile, 20.02.1999 tarihinde çıkarılan Kamuoyu Duyurusu örneği ilişiktir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Vekili
Av. Burhan KARAÇELİK

VALİLİK MAKAMINA**DIYARBAKIR**

(Aynı yazı Diyarbakır DGM C. Savcılığına da gönderildi)

Diyarbakır Barosu üyelerinden 7 Avukat ve 2 avukat stajyerinin Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesinde gö-
zaltına alınmış olduğunu öğrenmiş bulunuyoruz. Görevli makamların
soruşturma yetkileri tartışılmaz ise de, avukatlığın bir kamu hizmeti ve
avukatın bu hizmeti gören birkişi olması gözönünde tutulduğunda bu
yetkilerin daha dikkatli ve titiz kullanılması gerekmektedir. Özellikle,
1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 58 ve 59. maddeleri, avukatların
görevleri nedeniyle üzerlerine atılan fiillerden dolayı soruşturmanın
Cumhuriyet Savcıları tarafından yapılmasını öngörmektedir. Ayrıca,
Adalet Bakanlığının 01.08.1960, 27.03.1971, 14.02.1994 tarihli ge-
nelgeleriyle avukatların kişisel suçlanmaları halinde de soruşturmanın
bizzat Cumhuriyet Savcılarınca yapılması istenmektedir.

Kanun koyucu, avukatlık mesleğinin niteliği ve özelliğini dikkate
alarak, 1136 Sayılı Kanunun 57. maddesiyle avukatlara karşı gö-
revlerini ifa sırasında veya görevleri nedeniyle suç işlenmesi halinde
bu suçları hakimlere karşı işlenmiş suç olarak kabul etmiştir.

Bütün bu hususlar dikkate alınarak soruşturmanın yürütülmesi ve
olabildiğince kısa sürede sonuçlandırılması ve başkanlığımıza bilgi
verilmesini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Vekili
Av. Burhan KARACELİK

KAMUOYU DUYURUSU

Son günlerde Barolara ve avukatlara karşı fiili ve sözlü saldırılar artmıştır.

Nitekim 12 Şubat 1999 Cuma gecesi İstanbul Baro binasının bulunduğu sokakta, Baro binasının kapısı önünde bir bomba patlatılmıştır.

Bu olayı kim yaptıysa şunu kesin unutmamalıdır; Türk Baroları ve avukatları, yasal çerçeve içinde, insanın temel hak ve özgürlüklerini, demokrasiyi, yargı bağımsızlığını ve laik Cumhuriyeti daima savunacaktır. Hiçbir tehdit ve saldırı bu görevleri yapmaktan alıkoymayacaktır.

Bu duygularla, bu gibi saldırıları nefretle kınıyoruz.

Ayrıca, zaman zaman, bazı yetkili kişiler ve organlar, avukatlar üzerinde tehdit ve baskılarla korku yaratmaya çalışmaktadırlar. Bunun en yeni bir örneği İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı Attila Çınar tarafından Avukat Murat Çelik'in 18.02.1999 günü makamında polislerle birlikte dövülüp, hakarete uğramasıyla ortaya çıkmıştır. Müdür Yardımcısının bu davranışını şiddetle kınıyoruz. Kendisi hakkında gereğinin yapılması için 19.02.1999 tarihli yazıyla İçişleri Bakanlığına başvurularak gereğinin yapılması istenmiştir.

Gene, 17.02.1999 günü Diyarbakır Barosunda kayıtlı yedi avukat ile, bir avukat stajyeri Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele şubesince göz altına alınmışlardır ve halen bu durumları sürmektedir.

Adalet Bakanlığının muhtelif genelgelerine göre haklarındaki soruşturma C. Savcılıklarınca yapılması gerekmesine rağmen, bu soruşturma emniyet görevlilerince yapılmakta ve sürdürülmektedir. Bu konuda Diyarbakır Valiliğine ve Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi Başsavcılığına gerekli başvurular yapılmıştır.

Görevlilerin yasal hak ve yetkilerini kullanmaları tartışmasıdır. Öte yandan avukatlık mesleğinin de bir kamu hizmeti olduğu ve avukatın kamu hizmeti gördüğü de tartışmasıdır. Görevlilerin, bu düşüncelerle soruşturmayı yürütmelerini ümit etmekte ve beklemekteyiz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığı

Ankara, 15.03.1999

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1822/145

Barolarımızın önerileri de gözönünde tutularak Türkiye Barolar Birliği'nce hazırlanan CMUK Asgari Ücret Tarifesi 03.03.1999 gün ve 23628 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır. 31.03.1999 tarihinde yürürlüğe girecek olan tarifedeki ücretler, bilindiği gibi, 31 Mart 2000 tarihinden itibaren % 50 arttırılarak uygulanacaktır.

Barolarımız, görevlendirdikleri, müdafî meslektaşlarımıza yaptıkları ödemelerden, %20 oranında (Gelir Vergisi) ve bu vergi üzerinden de % 10 oranında (Fon Payı) tevkifatı yapacaklar ve bunu, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 98. maddesine göre vergi dairesine muhtasar beyanname ile bildireceklerdir.

Ayrıca görevlendirilen avukatlara yapılacak ödeme için Barolarımızca KDV de ödenmesi gerekmektedir. Bu ödemenin, normal işler için yürürlükte olan Asgari Ücret Tarifesindeki ücret ödemelerindeki gibi KDV'nin asgari ücret bedeline dahil olduğu şeklinde düşünülerek yapılması ve müteakip ay, meslektaşlarımız tarafından ödenmesi uygun olacaktır.

Meslektaşlarımız serbest meslek makbuzlarını buna göre doldurup bir örneğini Baroya vereceklerdir; makbuza hangi müvekkilin işi için olduğu yazılacaktır. Damga pulu gerekmemektedir.

Buna göre 31.03.1999 tarihinde yürürlüğe giren yeni Asgari Ücret Tarifesindeki ücret kalemleri için hesaplamalar, aşağıda gösterildiği biçimde olacaktır.

1. GRUBA AİT ÜCRETLER İÇİN

1-)

9.000.000.-TL Ücret (1. GRUP HAZIRLIK)

9.000.000.-TL Asgari ücret (KDV içinde)

1.173.914.-TL KDV (7.826.086.-TL'nin)

.....
7.826.086.-TL'si kesildikten sonraki esas ücret

1.565.217.-TL % 20 Stopaj

156.522.-TL Stopajın % 10'u fon payı

.....
6.104.347.-TL Net ücret

Baro, ek olarak 1.173.914.-TL KDV'yi de görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

7.278.261.-TL KDV dahil net ücret

2-)

12.000.000.-TL Ücret (1. GRUP SULH CEZA)

12.000.000.-TL Asgari ücret (KDV içinde)

1.565.217.-TL KDV (10.434.783.-TL'nin)

.....
10.434.783.-TL KDV'si kesildikten sonraki esas ücret

2.086.957.-TL % 20 stopaj

208.696.-TL Stopajın % 10'u fon payı

.....
8.139.130.-TL Net ücret

Baro, ek olarak 1.565.217.-TL KDV'yi de görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

9.704.347.-TL KDV dahil net ücret

3-)

15.000.000.-TL Ücret (1. GRUP ASLİYE CEZA)

15.000.000.-TL Asgari ücret (KDV içinde)

1.956.521.-TL KDV (13.043.479.-TL'nin)

.....

13.043.479.-TL KDV'si kesildikten sonraki esas ücret

2.608.696.-TL % 20 stopaj

260.870.-TL Stopajın % 10'u fon payı

.....

10.173.913.-TL Net ücret

Baro, ek olarak 1.956.521.-TL KDV'yi görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

12.130.434.-TL KDV dahil net ücret

4-)

15.000.000.-TL Ücret (1. GRUP ÇOCUK)

15.000.000.-TL Asgari ücret (KDV içinde)

1.956.521.-TL KDV (13.043.479.-TL'nin)

.....

13.043.479.-TL KDV'si kesildikten sonraki esas ücret

2.608.696.-TL % 20 stopaj

260.870.-TL Stopajın % 10'u fon payı

.....

10.173.913.-TL Net ücret

Baro, ek olarak 1.956.521.-TL KDV'yi görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

12.130.434.-TL KDV dahil net ücret

5-)

30.000.000.-TL Ücret (1.GRUP AĞIR CEZA)

30.000.000.-TL Asgari ücret (KDV içinde)

3.913.043.-TL KDV (26.086.957.-TL'nin)

.....
26.086.957.-TL KDV'si kesildikten sonraki esas ücret

5.217.391.-TL % 20 stopaj

521.739.-TL Stopajın % 10'u fon payı

.....
20.347.827.-TL Net ücret

Baro, ek olarak 3.913.043.-TL KDV'yi görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

24.260.870.-TL KDV dahil net ücret

2. GRUBA AİT ÜCRET İÇİN

1-)

8.000.000.-TL Ücret (2. GRUP HAZIRLIK)

8.000.000.-TL Asgari ücret (KDV içinde)

1.043.478.-TL KDV (6.956.522.-TL'nin)

.....
6.956.522.-TL KDV'si kesildikten sonraki esas ücret

1.391.304.-TL % 20 stopaj

139.304.-TL Stopajın % 10'u fon payı

.....
5.426.088.-TL Net ücret

Baro, ek olarak 1.043.478.-TL KDV'yi görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

6.469.566.-TL KDV dahil net ücret

2-)

11.000.000.-TL Ücret (2. GRUP SULH CEZA)

11.000.000.-TL Asgari ücret (KDV içinde)

1.434.783.-TL KDV (9.565.217.-TL'nin)

.....
9.565.217.-TL KDV'si kesildikten sonraki esas ücret

1.913.043.-TL % 20 stopaj

191.304.-TL Stopajın % 10'u fon payı

.....
7.460.870.-TL Net ücret

Baro, ek olarak 1.434.783.-TL KDV'yi görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

8.895.653.-TL KDV dahil net ücret

3-)

14.000.000.-TL Ücret (2.GRUP ASLİYE CEZA)

14.000.000.-TL Asgari ücret (KDV içinde)

1.826.087.-TL KDV (12.173.913.-TL'nin)

.....
12.173.913.-TL KDV'si kesildikten sonraki esas ücret.

2.434.783.-TL % 20 stopaj

243.478.-TL Stopajın % 10'u fon payı

.....
9.495.652.-TL Net ücret

Baro, ek olarak 1.826.987.-TL KDV'yi görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

11.321.739.-TL KDV dahil net ücret.

4-)

14.000.000.-TL Ücret (2. GRUP ÇOCUK)

14.000.000.-TL Asgari ücret (KDV içinde)

1.826.087.-TL KDV (12.173.913.-TL'nin)

.....
12.173.913.-TL KDV'si kesildikten sonraki esas ücret

2.434.783.-TL % 20 stopaj

243.478.-TL Stopajın % 10'u fon payı

.....
9.495.6p52.-TL net ücret

Baro, ek olarak 1.826.087.-TL KDV'yi görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

11.321.739.-TL KDV dahil net ücret.

5-)

28.000.000.-TL Ücret (2. GRUP AĞIR CEZA)

28.000.000.-TL Asgari ücret (KDV içinde)

3.652.173.-TL KDV (24.247.827.-TL'nin)

.....
24.347.827.-TL KDV'si kesildikten sonraki esas ücret

4.869.565.-TL % 20 stopaj

486.856.-TL Stopajın % 10'u fon payı

.....
18.991.306.-TL net ücret

Baro, ek olarak 3.652.173.-TL KDV'yi görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

22.643.479.-TL KDV dahil net ücret

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği

Başkan Vekili

Avukat Hüseyin ERKENCİ

Ankara, 15.03.1999

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1823/146

Abdullah Öcalan'ın yakalanması ile ilgili olarak yapılan 09.03.1999
günlü Kamuoyu Duyurusu,

Prof. Tahir Taner Vakfı'ndan alınan "Hukuki Eser Yarışması" du-
yurusu,

örnekleri eklidir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Vekili
Avukat Hüseyin ERKENCİ

Ek : 2

Ankara 9.3.1999

KAMUOYU DUYURUSU

Abdullah Öcalan yakalanmış, Türk adaletine teslim edilmiş ve yar-
gılama süreci başlamıştır.

15 yıldır devam eden olaylar sonucunda insanlarımız çok hassas ve
tepkilidir. Çok acı çekmiştir, çok canını kaybetmiştir. Türkiye bir
Hukuk devletidir. Bunun gereği olarak da Abdullah Öcalan bağımsız
Türk Mahkemeleri tarafından yargılanacaktır.

Artık sözyargıdadır. Türk Yargısı tarihi bir görev yapmaktadır. Bu
nedenle herkesin Türk Yargısına güvenmesi şarttır. Herkese büyük so-
rumluluk düşmektedir.

Bu olay nedeniyle tüm dünyanın gözleri Türkiye üzerindedir. Olayı izlemektedir. Sadece diğer ülkeler izlediği için değil, insanımızın çağdaş ve evrensel değerlere ve kurumlara layık olmasından dolayı da ciddi ve sorumlu hareket edilmesi gerekmektedir. Türkiye Barolar Birliği Devlet Güvenlik Mahkemeleri hakkındaki görüşünü çeşitli platformlarda açıklamış ve kamuoyuna duyurmuştu. Anayasa'da ve usul yasasındaki DGM ile ilgili hükümlerin yasama organınca ivedi olarak değiştirilmesi zorunludur.

Adil bir yargılama için tüm şartlar sağlanmalıdır.

Suçtan zarar görenlerin davaya müdahil olarak katılmaları, savunma hakkı önündeki engeller kaldırılarak, sanığın avukat tutması ve avukatı ile görüşmesi ve avukatların güvenlikleri sağlanmalıdır.

Adil bir hükmün verilebilmesi için, suç ne olursa olsun, sanık kim olursa olsun savunma hakkı kullanılması zorunlu bir haktır.

Davaya müdahil ve sanık vekili olarak katılan avukatlar, hukukçu olduklarını unutmamalı, bu davayı bir gösteri alanı olarak görmemeli, sorumlu olarak hareket etmelidirler. Bu davada sadece Türkiye Barolarına kayıtlı avukatların görev yapabileceği, bir yabancıнын duruşmalara vekil olarak katılmasının mümkün olmadığı unutulmamalıdır.

Türkiye Cumhuriyeti devleti, bağımsız bir hukuk devletidir. Hangisi olursa olsun, hiçbir ülkenin bağımsız Türk yargısına müdahale hakkı olmadığı gibi, sanıklara veya sanık vekillerine güvence vermeleri de söz konusu olamaz.

Bu nedenlerle;

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ:

- Türkiye Büyük Millet Meclisini, anayasa ve yasa değişikliklerini yapmak üzere göreve,

- Tüm insanlarımızı teröre ve hukuk dışı eylemlere karşı olmaya ve soğuk kanlı davranmaya,

- Yetkili kurum ve kişileri adil bir yargılama koşullarını sağlamak için göreve,

- Tüm avukatları sorumlu hareket etmeye,
  - Herkesi Türk Yargısına güvenerek destek olmaya,
  - Barışın ve kardeşliğin egemen olduğu bir Türkiye düşüncesine katkıda bulunmaya davet etmeyi tarihsel bir görev olarak görmektedir.
- Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığı**

Ankara, 15.03.1999

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1825/148

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'nın terör sorunu ile ilgili olarak yaptığı kamuoyu duyurusu metni ilişiktir.

Bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Vekili
Avukat Hüseyin ERKENCİ

Ankara 15.3.1999

KAMUOYU DUYURUSU

Ülkemizde uzun yıllardan beri yaşanan terör, son günlerde bilinçli bir biçimde tırmandırılmaktadır.

Çankırı Valisine yapılan bombalı saldırıyla başlayan tırmanma, İstanbul'da çeşitli yerlerde patlatılan bombalar ve son olarak Mavi Çarşı'nın yakılması ile doruk noktaya vardırılmıştır. Görünen o ki; toplum ve devlet düşmanı hainlerce örgütlenen benzeri hareketler, yakın zamanda durmayacaktır.

Terör bir insanlık suçudur. Terör bir çıkmaz sokaktır. Terörle hiç bir yere varılamaz. Günümüz dünyasında ilkel bir yöntem olarak değerlendirilen terör eylemlerine umut bağlayanlar, yaktıkları terör ateşinde yanacaklardır. Bir hukuk Devleti olan Türkiye Cumhuriyeti, terörün üstesinden gelmek zorundadır ve gelecektir. Bundan hiç kimsenin kuşkusu olmasın.

Şunun açıkça bilinmesi gereklidir. Türkiye Cumhuriyeti Devletinden, hiç bir şekilde ödün ve teslimiyet beklenmemelidir. Hiç kimsenin yaptığı yanına kalmayacak Türkiye Cumhuriyeti Devleti, hukuk çerçevesinde, adil yargılamayla, gereken cezayı verecektir.

Türkiye Barolar Birliği, hukukun üstünlüğünü, yurttan ve dünyada barışı, kardeşliği savunmaktadır. Ülkemiz ve toplumumuzun, ivedi çözüm bekleyen yaşamsal sorunları varken, bazı siyasilerin sorumsuzca, kişisel gelecek kaygılarıyla, bir takım siyasi grişimlerde bulunmasını, büyük bir talihsizlik olarak görüyoruz. Türkiye Büyük Millet Meclisi, sorumlu davranarak, ülkeyi kaosa götürececek hareketlerden kaçınmalı, yeniden rejim sorunları yaratılmamaya özen gösterilmelidir. Tüm bu sorunların tek çözümü, bütün kurum ve kullarıyla işleyen demokrasi ve sivil yönetimlerdir. Bu yapılanmayı engelleyen tüm antidemokratik grişimlere, Türkiye Barolar Birliği karşıdır.

Barış ve kardeşliğin egemen olduğu, demokrasi ve hukukun üstünlüğünün yaşatıldığı bir Türkiye özlemi ile toplumumuzu duyarlı olmaya çağırıyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığı

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1826/149

CMUK ödemeleri ile ilgili olarak zaman zaman bazı açıklamalar istenmektedir. Bu açıklama isteklerinden aŐađı yukarı ortak konular hakkındaki Birlik görüşü ilişiktir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Ek : 1

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Vekili
Avukat Burhan KARAÇELİK

1. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nun 04.10.1997 tarih ve 134/3 no.lu kararıyla onaylanarak aynı tarihte yürürlüğe giren "3842 sayılı sayılı Yasa (CMUK) ile ilgili Yönetmelik" in 8 nci maddesine göre "Hazırlık veya son soruŐtırmada birden fazla sanığa menfaat çatışması olmadığı sürece tek müdafı tayin edilebilir ve MÜDAFI TAYİN EDİLEN AVUKATA HER SANIK İÇİN AYRI ÜCRET ÖDENİR."
2. 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 3842 sayılı kanunla değişik 138 nci maddesine göre "Yakalanan kişi veya sanıkmüdafı seçebilecek durumda olmadığını beyan ederse talebi halinde baro tarafından kendisine bir müdafı tayin edilir" denmektedir.

Aynı kanunun değişik 140 ve 146 ncı maddelerinden de yakalanankişi ve sanığa müdafı tayinine sadece baro yetkilidir. Zabıta,

savcılık veya mahkeme kendisi müdafî tayin edemez; kişi veya sanık müdafî isterse, ona bir müdafî tayinini barodan ister.

Bu hükümler karşısında, Baronun görevlendirmedeği ve görevlendirme belgesi olmayan avukata CMUK ödeneğinden ücret ödenemez. Yukarıda bahsedilen yönetmelik 14.10.1997 gün ve 1747/70 no.lu genelgemizle barolara gönderilmiştir.

3. Bilindiği gibi Hazırlık Soruşturması, emniyet, savcılık ve Sulh Ceza Mahkemesindeki sorulamayı kapsamaktadır.

Bu yönden aslında tek sorgulamayı kapsayan bu üç safha için tek hazırlık ücreti ödenmesi gerekmektedir.

4. 21.03.1997 tarihinde Adalet Bakanlığınca onanarak 31 Mart 1997 tarihinde yürürlüğe giren CMUK Avukatlık Ücret Tarifesinin 4 ncü maddesine göre "Görevsizlik, yetkisizlik, Davanın nakli.... nedenlerle müdafîlik görevi sona ererse, Tarifede yazılı ücretin yarısı ödenir."

Buna göre bir mahkemenin görevsizlik veya yetkisizlik kararı vermesi veya davanın nakline karar verilirse baroca tayin edilen müdafînin görevi sona ermektedir.

Bu halde müdafîye yarı ücret ödenir. Dava başka bir mahkemede görülürse, sanığa yeniden müdafî tayin edilir ve bu takdirde tam ücret ödenir.

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1828/151

1 Nisan 1999 tarihli 23653 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 30.03.1999 tarihli, 99/12623 sayılı bakanlar Kurulu Kararnamesine göre, serbest meslek makbuzları ile yapılan ödemelerde stopaj oranı % 20'den % 15'e indirilmiştir.

KDV ve stopajdan yapılan fonpayı oranlarında değişiklik yoktur.

01.04.1999 tarihinden itibaren CMUK gereğince tayin edilen müdafilerin düzenleyecekleri ücret makbuzlarında % 15 oranında stopaj kesintisi yapılacaktır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Vekili
Avukat Burhan KARAÇELİK

**KAMUOYU
DUYURULARI**

KAMUOYU DUYURUSU

Bugün Sivas olaylarının, Madımak Oteli'nde 37 aydın vatandaşımızın yakılarak öldürülmelerinin dördüncü yıldönümüdür. Aradan geçen dört yıl acılarımızı azaltmamış; laik devlet düzenimize yönelik kalkışmayı hafızalarımızdan silmemiştir.

Olaylarda yer alan sanıkların Madımak Oteli'ni ve otel içindeki aydın vatandaşlarımızı yakarken attıkları "laik devlet yıkılacak elbet-laiklik gidecek, şeriat gelecek –yaşasın Hizbullah –Cumhuriyet Sivas'ta kuruldu, Sivas'ta yıkılacak" şeklindeki sloganlar, olayların temel amacının laik devlet düzenini yıkmak olduğunu açıkça göstermesine rağmen, bunu gözdardı ederek ve ceza yasamızın temel pek çok ilkesine aykırı olarak verilen mahkeme kararı Yargıtay tarafından bozulmuştur. Yargıtay kararında, son derece isabetle, olayların Anayasal düzene yönelik olduğu belirtilmiştir. Yargılama halen devam etmektedir. Yargının sonuçta en doğru kararı vereceğine, adaleti gerçekleştireceğine inanıyoruz.

Aradan geçen dört yıl boyunca, üzülecek belirtmek gerekir ki, laik düzenimizi ortadan kaldırmak isteyen şeriatçı hareketler giderek güçlenmiş ve özellikle son bir yıl içinde siyasi iktidarın tutum ve davranışları sonucu irtica ülkemizin bir numaralı sorunu haline gelmiştir. Devlet organlarında son bir yıl içinde şeriatçı kadrolaşma hareketi inanılmaz boyutlara ulaşmıştır. Bu kadrolaşmanın en tehlikelisi de yargıdaki kadrolaşma gayretleridir. Eski Adalet Bakanı'nın Atatürkçü ve laik yargıç ve savcılar sürme gayretleri, giderayak yapılan sınavlarla ve ilk kez karşılaştığımız yedek liste uygulamaları ile yeni yargıç ve savcı adayları listeleri yapılması ve son anda cezaevleri personeline yapılmak istenen kadrolaşmalar bunun son somut örnekleridir. Yeni hükümetin önünde duran en önemli görevin, Cumhuriyetimizin "laik" niteliğini koruyacak önlemleri almak, devlet organlarında ve özellikle yargıdaki kadrolaşmayı ortadan kaldırmak olduğuna inanıyoruz. Yeni hükümetin başarılı olabilmesi için, Türk ulusunu tekrar ümmet haline sokma, laik hukuk düzeni yerine şeriat düzenini getirme, kısacası toplumumuzu orta çağ karanlığına götürme heves ve gayretlerini engellemesi; Atatürk ilkelerini koruması ve savunması önkoşuldur.

Dört yıl önce Sivas'ta bu değerler uğruna canlarını veren aydınlarımızı saygı ve özlemle anıyoruz. Bu aydınlarımız rahat uyusunlar, Türkiye Cumhuriyeti "İnsan haklarına saygılı, demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti" niteliklerini hiçbir zaman kaybetmeyecektir, ülkemiz çağdaş uygarlık düzeyine ulaşma amacından sapmayacaktır. Son günlerdeki siyasi olaylar bunun kanıtıdır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Avukat Eralp ÖZGEN
Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Ankara 30/08/1997

KAMUOYU DUYURUSU

Laik Cumhuriyetimizin kurulduğu, Cumhuriyetin simgesi ve başkenti olan Ankara'da dün laik Cumhuriyete karşı gösteriler yaşandı. İmam Hatip okullarının tamamen kapatılacağı yalanı ile tahrik edilen kitleler, laik Cumhuriyet aleyhine sloganlar attılar. Yasa dışı bu gösteri ve yürüyüşte atılan sloganlar, 8 yıllık kesintisiz temel eğitimin sadece bir bahane olduğunu, aslında bir rejim kavgası yapılmak istendiğini, esas amacın Cumhuriyetimizin temel ilkelerini yıkmak ve şeriat düzenini getirmek olduğunu açıkça gösterdi. Edinilen izlenim, çünkü yasa dışı gösterinin sadece bir başlangıç olduğu; ülkemizi teokratik bir Jevlet haline getirmek isteyenler giderek başka eylemlere de yöneleceklerdir. Laik Cumhuriyete Atatürk ilke ve devrimlerine bağlı sivil toplum örgütlerine ve vatandaşlarımıza bu koşullarda büyük görev düşmektedir. Aydınlıktan, çağdaşlaşmadan yana olan kesimler, sadece siyasi iktidar değişmesi ile sorunların sona ereceğini, irtica tehlikesinin son bulacağını zannetmemeli; bir ay önceye kadar sürdürdükleri demokratik mücadelelerine devam etmelidirler. Unutulmamalıdır ki, Atatürkçü laik kesimin uzun yıllar süren suskunluğu bizi bugünlere getirmiştir. Yeni bir suskunluğun, yeni bir ilgisizliğin

ülkemizi dönüşü olmayan yollara götüreceği unutulmamalıdır. Toplumun çok büyük kesiminin sesi duyurulmalı, istemleri dile getirilmelidir.

Dün Ankara'da yaşanan olaylar 8 yıllık kesintisiz temel eğitimin mutlaka gerçekleştirilmesi ve bu yapılırken tüm okulları birer imam hatip okulları haline getirmekten de titizlikle kaçınılması gerektiğini bir kez daha göstermiştir.

İzinsiz gösteri ve yürüyüş yaparak yasalara aykırı davrananlarla birlikte, günlerdir bu yasa dışı eylemi tahrik ve teşvik edenlerin yargı önüne çıkarılmalarını, "hukuk devleti" olmanın bir gereği olarak görüyoruz.

Dünkü olaylarda yaşanan bir diğer üzücü olay da, emniyet görevlileri arasında yer alan bazı kendini bilmezlerin basın mensuplarına karşı gösterdikleri yasa ve akıl dışı davranıştır. Yasa dışı eylem yapanlara ve böylece suç işlemekte olanlara gösterilen hoşgörüye karşın, sadece görevlerini yapmakta olan basın mensuplarının görevlerini yapmalarının engellenmesi, onların coplanması demokratik rejimlerde asla kabul edilemeyecek davranışlardır. Basında sansürün kaldırılışının 89.yıldönümünü kutlamamızdan sadece dört gün sonra, basına, hukuk dışı davranışlarla fiilen uygulanan sansürü kınıyoruz. Suçla mücadele etmek, suç işlenmesini önlemek temel görevleri olan emniyet görevlilerinden bazılarının bizzat suç işlemeleri; basın mensuplarının görevlerini yapmalarını sağlamakla görevli olanların tam aksine basın mensuplarının görev yapmalarını engellemeleri asla kabul edilemez. Bu konuda tek tesellimiz, Sayın Başbakan'ın soruşturma açıldığını ve üç emniyet görevlisinin açığa alındığını açıklamış olmasıdır. Sayın Başbakan'dan bu soruşturmanın en kısa sürede tamamlanarak, suçluların yargı önüne çıkarılmasını istiyoruz. Tüm özgür basınımıza geçmiş olsun der, yaralı basın mensuplarımıza sağlık dilekelerimizi sunarız.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığı

KAMUOYU DUYURUSU TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ 28 YAŞINA BASTI

Türkiye Barolar Birliği kuruluşunun 28 nci yılına basışını bugün kutlamaktadır. Geride kalan 27 yıl boyunca Birliğimiz daima devletimizin üniter bütünlüğünden, Atatürk ilke ve devrimlerinden yana olmuş; hukukun üstünlüğünü, yargının bağımsızlığını, insan haklarını ve çağdaş düzeni savunmuştur.

Adaletin, devletin temeli olduğuna inanıyoruz. O halde devletin var olabilmesi, adaletin hiçbir etki altında kalmadan gerçekleştirilebilmesine bağlıdır. Bunu sağlayabilmek için de “yargı bağımsızlığı”nın sağlanması zorunludur. Ülkemizde yargı bağımsızlığı tam olarak hala gerçekleştirilememiştir. Adalet Bakanı ve Bakanlık Müsteşarı Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunda yer almaya devam ettikçe, Yüksek Kurulun kendi Personel Müdürlüğü ve Teftiş Kurulu oluşturulmadıkça yargı bağımsızlığının tam olarak gerçekleştirilmesine olanak yoktur.

Günümüzde tüm çağdaş ülkelerde, savunmanın yargının bir ögesi olduğu kabul edilmektedir. Öyle ise, yargının bir ögesi olan savunmanın bağımsızlığı sağlanmadıkça yargının bağımsızlığından söz edilemez. Avrupa Birliği’ne üye ülkelerde “avukatlar bağımsız olmadıkça yargı bağımsız olmaz, Barolar bağımsız olmadıkça da avukatlar bağımsız olamaz” ilkesi temel ilke olarak kabul edilmektedir. Ülkemizde ise, eskimiş, günün koşullarına uymayan Avukatlık Yasası, yetkililerin verdikleri sözlere rağmen hala değiştirilmemiş; Barolar ve Türkiye Barolar Birliği üzerindeki Adalet Bakanlığı vesayeti hala ortadan kaldırılmamıştır. Ayrıca, yargının bir ögesi olan savunmanın üst kuruluşu olan Türkiye Barolar Birliği’nin Anayasa da yürütme bölümünde değil, yargı bölümünde yer alması gerektiğine ilişkin istemlerimiz de bugüne kadar gerçekleştirilmemiştir.

Bu temel sorunların bugüne kadar çözülmemiş olması yanında, geçmiş iktidarlar avukatların meslek sorunlarına karşı da maalesef du-

yarsız kalmışlardır. Bu sorunların başında hayat standardı esasına dayalı peşin vergi sistemi gelmektedir. Özellikle mesleğe yeni başlayan avukatların büro açmalarında büyük engel teşkil eden bu sistem “kazanca göre vergi” ilkesine aykırı olduğu gibi, kamu hizmeti yapan avukatları tüccar olarak gören bir zihniyetin ürünüdür. Yeni hükümetin programında yer alan, bu sistemin kaldırılacağı yolundaki vaadi bu nedenle mutlulukla karşıladık. Dileğimiz bu vadinin gecikmeden gerçekleştirilmesidir.

Birliğimiz ve meslektaşlarımız her zaman hukukun üstünlüğü ilkesini savunmuşlar, ama hep hukuk dışı uygulamalara tabi tutulmak istenmişlerdir. Bunun tipik bir örneği, Maliye Bakanlığı tebliği ile getirilen, avukatların vergi beyannamelerini serbest mali müşavir veya yeminli mali müşavirlere imzalatması zorunluluğudur. Maliye Bakanlığının bununla ilgili (1) nolu tebliğine karşı Danıştay’da açtığımız davada yürütmeyi durdurma kararı verilmiş yargı kararını geçersiz kılmak amacı ile Maliye Bakanlığı (2) nolu tebliği çıkarmıştır. Bu tebliğe karşı açılan davada da yürütmeyi durdurma kararı alınmış, ancak aynı zihniyet (3) nolu tebliği yürürlüğe koymuş ve bu tebliğ hakkında da aynı şekilde yürütmeyi durdurma kararı alınmıştır. Ancak bir önceki siyasi iktidar yargı kararlarına karşı saygısızlığın bir örneğini daha vererek, tam giderayak (4) nolu tebliğ ile aynı yükümlülüğü tekrar öngörmüştür. Bu tebliğ aleyhine de Danıştay’da Birliğimizce dava açılmış bulunmaktadır. Hükümet programında “hukukun üstünlüğü ilkesine saygı” ve “yargı kararlarına uyma” sözü veren yeni hükümetin, yeni bir yargı kararına gerek kalmadan bu hukuksuzluğu ortadan kaldıracağına inanıyoruz.

Türkiye Barolar Birliği, Devlet Güvenlik Mahkemeleri’nin kuruluşlarından beri bu mahkemelere karşı çıkmış, bunların olağanüstü mahkeme niteliği taşıdığını ileri sürerek eleştirmiştir. Bu uyarılarımız da dikkate alınmamış, ancak Avrupa İnsan Hakları Komisyonu’nun kararı ile Birliğimiz görüşünün haklılığı ortaya çıkmıştır. Avrupa İnsan Hakları Komisyonu Nisan 1997 tarihinde bu mahkemelerin, Türkiye’nin de imzaladığı ve taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 6.maddesine aykırı olduğuna karar vermiştir. Ana-

yasamızın 2.maddesine göre Türkiye Cumhuriyeti insan haklarına saygılı bir devlettir. O halde, insan haklarına aykırılığı saptanan bu mahkemelerin kaldırılması bir Anayasa emridir. Bu konuda da gerekli çalışmaların gecikmeden yapılması gerektiğine inanıyoruz. Bunun yanında, ülkemizde insan haklarına aykırı davranışları önlemek ve aykırı davranışta bulunanların gecikmeden yargılanmalarını sağlamak için gerekli önlemlerin de bir an önce alınması zorunludur. Ülkemizde artık yeni Metin Göktepe olayları yaşanmamalı ve bu olayın sanıklarının yargılanmasında karşılaşılan ve yargıya güveni azaltan durumlara yer verilmemelidir.

Bütün bunları sağlayabilmek amacı ile, uzun zamandır gerksinim duyulan demokratik yargı reformunun bir an evvel gerçekleştirilmesi gerekir. Yasalarımızda yer alan çağ dışı hükümler ayıklanmalı, memurların yargılanmasına ilişkin yasa yeniden ele alınmalıdır. Özellikle Anayasamızda yapılması gereken önemli değişiklikler gerçekleştirilmelidir. Bu kapsamda milletvekili dokunulmazlığı da yeniden ele alınmalı ve bu kurumun bir ayrıcalık yaratan niteliği ortadan kaldırılmalıdır. Ülkemizde düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğü tam olarak sağlanmalıdır. Şiddete yönelmeyen, şiddeti tahrik veya teşvik etmeyen bir suça şiddete yönelmeyen, şiddeti tahrik veya teşvik etmeyen bir suça azmettirme, tahrik, teşvik niteliği taşımayan düşünce açıklamaları hiçbir şekilde suç olmamalıdır. Bu açıdan Terörle Mücadele Yasası'nın 8.maddesi de mutlaka değiştirilmelidir.

Ülkemiz geçen iktidar döneminde bir yıllık büyük bir bunalım dönemi yaşamıştır. Bu dönemde Cumhuriyetimizin "laik" niteliği tehlikeye düşmüş, zedelenmiştir. Laik kitleler, sivil toplum örgütleri buna karşı direnmişler, laik Cumhuriyetimize, Atatürk ilke ve devrimlerine sahip çıkmışlardır. Bir önceki siyasi iktidarın istifası ve görevden ayrılması bu nedenle laik Atatürkçü kitlelerin bir zaferidir. Ancak irtica tehlikesinin böylece son bulduğunu sanmak ve yeniden hareketsizliğe düşmek büyük hata olur. Tarikatların etkinlikleri, özellikle eğitim alanında devam ettikçe, devletteki şeriatçı kadrolar temizlenmedikçe tehlike devam edecektir. Yetkili devlet bakanı, geçen siyasi iktidarın ilk

dokuz ayında 59 bin kişinin göreve alındığını belirtmiştir. Son üç ayı da düşünürsek bu kadrolaşmanın hangi ölçülere ulaştığını anlayabiliriz. Bu kadrolaşmanın en tehlikeli olanı kuşkusuz yargıdaki kadrolaşmadır. Atatürkçü kadroları tasfiyeye yönelik tayin kararnameleri, yargıç adayları sınavlarındaki oluşumlar bunun işaretleridir. Özellikle yargıç adayları sınavları sonunda uygulamasını ilk kez gördüğümüz yedek liste düzenlemesi ile bu kadrolaşmanın gelecek yıllarda da devam etmesi olanağı yaratılmıştır. Yeni hükümetin önünde duran en önemli görev bu kadrolaşmaları ortadan kaldırmak, şeriat özlemcilerine karşı laik Cumhuriyeti korumaktır. Laik kitleler de bunalımın son bulmasının verdiği bir rahatlama sonucu yeni bir uyusukluğa düşmeden, Cumhuriyetimizin bu temel ilkesinin korunması ve savunulması konusunda gerekli titizliği göstermelidirler. Bu açıdan sekiz yıllık kesintisiz temel eğitim büyük önem taşımaktadır. Bu eğitimin gecikmeden gerçekleştirilmesi gereklidir. Ancak bu konuda dikkat edilmesi gereken hususlardan birincisi, öngörülecek seçmeli dersler ile okulların tamamının imam hatip okulları haline dönüştürülmemesi ve ikincisi de Öğretim Birliği ilkesine ters düşecek ilkeler öngörülmemesidir. Bu devrim yasasına göre bütün eğitimlerin Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olmasının temel olduğu unutulmamalıdır.

Anayasamız Cumhuriyetimizin sosyal bir hukuk devleti olduğundan söz etmektedir. Sosyal bir devletten söz edebilmek için öncelikle milli gelirin dengeli bir dağılımının sağlanması zorunludur. Gelir dağılımındaki bugünkü adaletsizlik devam ettiği sürece, huzurlu bir toplum yaratmaya olanak olmadığı unutulmamalıdır.

Türkiye Barolar Birliği, 27 yıldır olduğu gibi, yaşamının bundan sonraki döneminde de, hukukun üstünlüğü için, demokratik hukuk devleti ilkelerinin tam olarak uygulanabilmesi için, insan haklarının eksiksiz sağlanabilmesi için, devletimizin üniter bütünlüğünü korumak için, yargı bağımsızlığı için ve bütün bu ilkelerinin temelini oluşturan Cumhuriyetimizin "laik" niteliğinin korunması için mücadeleye devam edecektir.

Kamu oyuna saygı ile duyurulur.

Avukat
Eralp ÖZGEN
Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Ankara 14/08/1997

KAMUOYU DUYURUSU

Türkiye Barolar Birliği, kesintisiz 8 yıllık Zorunlu Eğitim Tasarısının Türkiye Büyük Millet Meclis Plan ve Bütçe Komisyonunda kabulünü sevinç ve takdirle karşılamakta, Meclisteki tüm Parti gruplarını ve tüm milletvekillerini, eğitimde büyük devrim yaratacağını umduğumuz bu tasarıya Genel Kurulda olumlu oy vererek, bir an önce yasalaşmasını sağlamaya, tarihi görevlerini yapmaya çağırılmaktadır.

Ancak, tasarının yasallaşması, büyük bir aşama olmakla beraber, sorunu çözmekte, Yasanın, amaçlarına uygun olarak uygulamaya geçirilmesi gerekmektedir. Türk halkı, tarihte bir çok örnekleri gördüğü gibi ileriye, çağdaşlaşmaya yönelik her atılımı yürekten desteklemiş, maddi ve manevi katkıda bulunmuştur.

Türkiye Barolar Birliği, inanıyoruz ki tüm avukatlar ve Barolar bu atılımı yürekten desteklenmektedir. Bu atılımın bir an önce amacına ulaşması için, tüm meslektaşlarımızı, Birliğimiz tarafından T.C. Ziraat Bankası Ankara Kızılay Şubesinde açılan 30440/3629-2 nolu hesaba en az birer milyon lira yatırarak maddi destek sağlamaya çağırıyoruz.

Kamuya, Barolara ve tüm meslektaşlarımıza saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığı

KAMUOYU DUYURUSU

Sarıyer Cumhuriyet Başsavcısı'na karşı suç işledikleri iddia olunan sanıkların avukatı İsmail Yılmaz'ın, görevini yaptığı sırada koruma görevlilerince tartaklandığını basında çıkan haberlerden üzülererek öğrendik.

Sanıkların suçu ne olursa olsun, hangi tertip içinde bulunurlarsa bulunsunlar, savunma haklarının mevcut olduğunda kuşku yoktur. Sayın meslektaşımızın bu kutsal görevi yerine getirirken engellenmesi, tartaklanması tüm camiamızı üzmüştür.

Adalet teşkilatımızın bir değerli Başsavcısı'nın bu üzücü eylemden haberi olmadığına ve olayın bir koruma görevlisinin yasal sınırları aşan bir gayretkeşliği olduğuna inanıyoruz.

Sayın meslektaşlarımıza geçmiş olsun der, müessif olayı şiddetle kınarız.

Saygılarımızla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Ankara 27/10/1997

KAMUOYU AÇIKLAMASI

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu 25.10.1997 tarihinde Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi Baro Başkanları ile Batman'da toplanarak ülke, bölge ve meslek sorunlarını görüşmüşlerdir.

Türkiye'de demokrasideki eksiklikler, düşünceyi açıklama ve hak arama özgürlüğü önündeki kısıtlamalar ve insan hakları ihlalleri, en yoğun şekli ile bölgede yaşanmış ve yaşanmaktadır.

Bölgede terör olayları azalmasına rağmen çok sayıda köy, mezra ve yerleşim birimi boşaltılmış, çok sayıda insan göç etmiştir. Eskiden üretici durumunda olan ve kendine güven duyan insanlar, artık kent varoşlarında tüketici, ürkek ve tedirgin konuma dönüşmüşler evsizlik ve yoksullukla karşı karşıya kalmışlardır.

Bölgede halen sıcak çatışmalar devam etmekte ve kan akmaktadır.

Devletin güvencesi altında olan gözaltındaki ve tutuklu insanların can güvenliği sağlanamamakta ve cezaevinde ölümler meydana gelmektedir.

Bölgede uzun yıllardan beri devam eden, başlangıçta sıkıyönetim, sonrasında olağanüstü hal rejimi halen sürmektedir.

Hak arama özgürlüğü kullanılamamakta, hukukta çifte standart uygulamaları bölgede yoğun gözlenmektedir.

Bölgede uygulanmakta olan koruculuk sistemi de beklenen amaca ulaşamamış, pek çok eleştiriye neden olmuş hatta bunlardan bir kısmının suç örgütü olarak çalıştığı iddia edilmiştir. Bu iddialar ciddiyetle soruşturulmalı, koruculuk kurumu kaldırılmalıdır.

Tüm bu nedenlerle, olumsuzlukların ortadan kaldırılabilmesi için yetkililerin aşağıdaki önlemleri gecikmeden almaları bir zorunluluktur.

- Demokrasinin ülkemizde tüm kurum ve kurallarıyla yerleşmesi için gerekli önlemler alınarak, çağdaş demokrasiler düzeyindeki standartlar yakalanmalıdır.

- Düşünce açıklama özgürlüğü önündeki engeller zaman geçirilmeden kaldırılmalı, şiddet önermeyen düşünce özgürce açıklanabilmelidir. Bu nedenle düşünce açıklamayı engelleyen tüm yasa hükümleri ve özellikle Terörle Mücadele Yasası'nın 8.maddesi yürürlükten kaldırılmalıdır.

- Düşüncelerini açıklamaları nedeni ile cezalandırılan kişiler için bireysel gayretler ve af çabalarından ziyade, toplumsal uzlaşmayı sağlayacak düzenlemeler yapılmalıdır.

- Ülkemizdeki insan hakları ihlalleri nedeniyle, Türkiye uluslar arası alanda devamlı yargılanan bir ülke olma durumundan kurtarılmalıdır.

- İnsan hakları ihlallerinde bulunanlar hakkında ciddi ve kamu vicdanını tatmin edici bir araştırma ve yargılama yapılmalıdır.

- Türkiye Baroları ve Türkiye Barolar Birliği terörün her türünün karşısındadır. Bireysel terörün de örgütsel terörün de devlet terörünün de karşısındayız.

Terör örgütünün özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde uyguladığı terör ve katliamlara karşı devletin, vatandaşların can güvenliğini sağlamak zorunda olduğu açıktır. Ancak bu görevi hukuk sınırları içinde ve yeni insan hakları ihlallerine yer vermeden yerine getirmelidir.

- Ülkemizde sevgi ve dayanışmayı ortadan kaldıran ırkçı ve şovenist düşünceyi tirmandırıcı politikaların önüne geçilmelidir.

- Bölgede yıllardır uygulanmakta olan olağanüstü hal rejimi kaldırılarak normal hukuk düzenine geçiş sağlanmalıdır.

- Bölgede ekonomik geri kalmışlık giderilmeli ve ekonomik sosyal ve kültürel kalkınma çalışmaları yapılmalıdır.

- Etnik köken farkına dayanan sorunlar Türkiye'nin en önde gelen sorunu olmaya devam etmektedir. Ülkemiz bu sorunu demokrasi içinde çözmelidir. Bugüne kadar uygulanan şiddete yönelik politikaların çözüm üretmediği açıktır. Sorunun çözümü için barışçıl ortam yaratılmalıdır.

- Ülkemizde etnik köken farklılıklarından doğan sorunlar, ülke bütünlüğü içerisinde çözümlenmelidir. Unutulmamalıdır ki, farklılık çeşitlilik olup, ayrılık değildir. Bir arada bulunabilen değerler, üretici ve birbirlerini besleyicidirler.

- Kültürel çoğulculukta farklı kimlikler uzlaşmayı kabul edip, birbirlerine karşı hoşgörülü ve sorumlu olmalıdırlar. Bu farklılıklar yok

sayılmamalı, gizlenmemeli, yasaklanmamalıdır. Aksi davranış, ayrılık düşüncesini doğurur, besler ve çatışmaya neden olur.

- Demokratik, etnik ve kültürel talepler karşılanmalı, hukuk devleti olmanın gerekleri ve hukukun üstünlüğü tam olarak sağlanmalıdır.

- Uluslararası sözleşmeler ve hukuk kuralları göz önünde bulundurulmalı, tüm vatandaşlarımızın can güvenliği ve insan hakları korunmalı, terörle mücadele konusunda silahlı mücadele tek çare olarak görülmeyerek, sosyal ve ekonomik çözümlere ağırlık verilmelidir.

- Ülkemizde demokrasinin tüm kurum ve kurulları ile yerleşmesi ve çağın yakalanabilmesi için, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri bir an evvel kalkındırılmalı ve demokratik ilkeler, Doğu ve Güneydoğu bölgeleri de dahil olmak üzere, ülkenin tamamında eksiksiz uygulanmalıdır.

- Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği

Yönetim Kurulu

Ankara 20.11.1997

KAMUOYU DUYURUSU

Milletvekili dokunulmazlığına sadece bazı suçlar açısından sınırlama getiren Anayasa değişikliğinin TBMM’de kabul edilmemesi, hukuk hayatımız açısından büyük bir talihsizliktir.

Değişiklik sınırlamasının aslında milletvekili göreviyle ilgisi olmayan bütün suçlar açısından sözkonusu olması gerekirken, sadece bazı suçlar açısından getirilen kısmi bir sınırlama dahi kabul edilmemiştir.

Parlamentoda hiçbir suç için dokunulmazlığın kaldırılmadığı halen 85 milletvekili için 161 Başsavcılık fezlekesinin komisyonlarda uyu-

tulduğu bir gerçektir. Bu haliyle dokunulmazlık tam bir “ayrıcalık” hükmü haline dönüştürülmüş, parlamento çatısı bazı suçlular için bir “kalkan” haline getirilmiştir.

Aslında meşruti monarşilerde parlamento üyelerini kral ve imparatorun keyfi davranışlarına karşı korumak için öngörölmüş olan dokunulmazlık kurumunun günümüzde bazı sanıkları yargıdan kaçırma yolu olarak kullanılması son derece üzücüdür.

Dokunulmazlığın sınırlandırılması teklifinin reddi, Türk Yargısına güvensizliğin de belirtisi olmakta bazı sanıklar yargıdan bu yolla kaçırılmaktadır.

Anlaşılmaktadır ki çetelerle ilişki içinde olduğu ileri sürölen veya suçlarının sabit olması halinde milletvekili olamayacak kişilerin yargı önünde hesap vermeleri bundan böyle de engellenecektir.

Kısmi bir sınırlamayı dahi, red oyu vererek ya da oylamaya katılmayarak engelleyen milletvekillerini kınıyor; ikinci oylamada bu hatanın düzeltilmesini ve böylece parlamentonun kamuoyu önünde saygınlığının sağlanmasını diliyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyururuz.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

03/03/1998

KAMUYU DUYURUSU

Son günlerde “Türban” olayı, özellikle İstanbul Üniversitesi önünde yapılan ve yasa dışı gösteri yürüşü niteliğinde olduğu anlaşılan eylemlerle tekrar toplumumuzun gündemine getirilmek istenmekte; Kıyafet Yönetmeliği’ni eksiksiz uygulamak isteyen Sayın Milli Eğitim Bakanı, sırf mevcut bir Yönetmelik kuralını uygulamak istediği için eleştirilmekte, Bakanlıktan ayrılması istenmektedir.

Her şeyden önce özellikle belirtmek gerekir ki; hukuk kuralları yürürlükte buldukları sürece yetkililer kuralları uygulamak, uygulamak zorundadırlar. Aksi davranış bir yandan hukuki kaos yaratırken, öte yandan yürürlükteki bir hukuk kuralını uygulamayanlar açısından görevi ihmal suçunu oluşturur. Bu açıdan bugüne kadar hukukun gereğini yerine getiren Sayın Milli Eğitim Bakanı'nı eleştirmek değil, kutlamak gerekir.

Anayasa Mahkememiz 1989 yılında verdiği karar ile, öğretim kurumlarında başörtüsü takma izni verilmesinin, Anayasa'nın laiklik ilkesine aykırılık oluşturacağını hükme bağlamıştır. Yine Anayasa Mahkememiz bu yıl içinde verdiği Refah Partisi'nin kapatılması ile ilgili kararında da "Kamusal kuruluşlarda ve öğretim kurumlarında başörtüsü ve onunla birlikte kullanılan belli biçimdeki giysi, bir ayrıcalıktan öte ayırım aracı niteliğindedir. Dinsel kaynaklı düzenlemelerle girişimler Anayasa karşısında geçerli olamaz ve bu tür eylemler Anayasa'daki laiklik ilkesine aykırılık oluşturur" diyerek aynı yönde karar vermiş bulunmaktadır. Danıştay 8.Dairesi de çeşitli kararlarında başörtüsü ve türban takan öğrencilerin Atatürk devrimleri ile laik Cumhuriyet ilkelerine aykırı davrandıklarını ve dine dayalı devlet düzenini benimsediklerini kabul etmiştir.

Anayasa'nın 153. Maddesinde Anayasa Mahkemesi kararlarının "yasama yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını gerçek ve tüzel kişileri" bağlayacağı hükme bağlanmıştır. Yine Anayasamızın 138.maddesinde "Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır, bu organlar ve idare mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktirmez" denilmektedir. Anayasa'nın bu hükümlerine rağmen koalisyonu oluşturan parti liderleri toplantısında imam hatip liselerinde başörtüsüne izin verilmesinin kararlaştırılmasını üzüntü ile karşılıyoruz. Bu izin konusunda imam hatip liselerinin birer meslek okulu oldukları ileri sürülmekte ve batıdaki ruhban okulları örnek verilmekte ise de unutmamak gerekir ki, bu okullar ruhban okulu ya da meslek okulu olmayıp, mezunları üniversitelerin çeşitli fakültelerine girebilen birer "lise" dirler.

Sayın Başbakan tarafından açıklanan söz konusu izin, Anayasa'nın anılan 138 ve 153. maddeleri hükümlerine açık aykırılık oluşturmaktadır. Keza, İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü'nün mevcut yönetmeliği uygulayarak hukuka uygun davranışından, inandırıcı olmaktan uzak bir gerekçe ile vazgeçmesi de üzücüdür.

Ayrıca basında yer alan fotoğraflardan açıkça görüldüğü üzere, sorun başörtüsü sorunu olmaktan çıkmakta ve giderek peçe ve çarşaf sorunu haline dönüşmektedir. Yasa dışı gösteri sırasında İstiklal Marşı söylenmek istenmesine karşı çıkmaktadır. Bütün bunlar, Anayasa Mahkemesi ile Danıştay'ın kararlarındaki saptamaların son derece gerçekçi olduğunu ve eylemlerin temelde laiklik ilkesini ortadan kaldırarak dine dayalı devlet düzenini getirme isteminin yer aldığı siyasi gösteriler olduğunu vurgulamaktadır.

Hukukun üstünlüğü ve hukuk devleti ilkelerinin zorunlu sonucu olan hukuka ve yargı kararlarına saygı düşüncesine, Atatürk devrim ve ilkelerine ve Cumhuriyetimizin laik niteliğine bağlı bu değerlerin savunucusu olan Türkiye Barolar Birliği yetkililerin yanlış tutumlarını terk ederek yargı kararına uymalarını dilemekte ve hukuku tam olarak uygulayan Sayın Milli Eğitim Bakanını desteklemektedir.

Kamu oyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Ankara 05/04/1998

KAMUOYU DUYURUSU

Tüm meslektaşlarımla ve tüm hukukçuların 5 Nisan Avukatlar Günü'nü candan kutlarım. 5 Nisan, hukukun üstünlüğüne, hukuk devleti ilkesine, yargının bağımsızlığına ve savunmanın kutsallığına inançla bağlı tüm hukukçuların günüdür.

Yıllardır her 5 Nisan'da söyleye geldiğimiz meslek sorunlarımızı bu yıl da tekrarlamak zorunda kalmaktan üzüntü duyuyorum. Ancak ne yazık ki yetkililer, sorunlarımıza çözüm getirmek için hala ciddi bir gayret göstermemektedirler. Geçen yılın 5 Nisan'ından bugüne görebildiğimiz tek olumlu hareket, yeni bir Avukatlık Yasası için hükümet tasarısının parlamentoya sunulmuş olmasıdır. Bu tasarının yanında Türkiye Barolar Birliğince hazırlanan bir metin de, bazı hukukçu milletvekillerince yasa teklifi haline getirilmiştir. Bu milletvekillerine tüm meslektaşlarım adına teşekkür ederim. Söz konusu tasarı ve teklifler TBMM Adalet Komisyonunda görüşülmeye başlanmıştır. Hükümet tasarısı sorunlarımızın bir kısmını çözebilecek önemli hükümler içermektedir. Ancak en temel ilkemiz olan "Savunmanın bağımsızlığını" sağlama yönünden gerekli hükümler, hükümet tasarısında yine yer almamaktadır. Tasarı, Barolar ve Barolar Birliği üzerindeki Adalet Bakanlığı vesayetini devam ettirmektedir. Dilediğimiz, Birliğimizce hazırlanmış olan ve milletvekillerince teklif olarak verilen metnin Adalet Komisyonunda kabul edilerek Barolarımız ve Birliğimiz üzerindeki vesayetini kaldırılmasıdır. Komisyon görüşmelerine Birliğimiz adına katılan meslektaşlarımız da bu yönde gayret göstermektedirler.

Meslektaşlarımızı büyük bir mali baskı altında tutan hayat standardı esasına dayanan peşin vergi uygulaması bu yıl da devam etmiştir. Ancak TBMM genel kurul gündemine girmiş bulunan Vergi Reformu Yasa Tasarısı kabul edilerek yasallaşacak olursa, bu haksız külfetten meslektaşlarımız kurtulacaktır.

Maliye Bakanlığı, tüm uğraşlarımıza karşın, avukatlar açısından son derece haksız bir uygulama olan ,vergi beyannamelerini serbest muhasebeci veya serbest muhasebeci mali müşavirlere imzalatma zorunluluğunu devam ettirmektedir. Müvekkillerinin vergi sorunlarında vergi mahkemelerinde savunma yapabilen avukatların, kendi beyannamelerini imzalama yetkisine sahip olmamaları şeklindeki çarpıklık böylece devam etmektedir. Bu haksız, çelişik uygulamaya yol açan Maliye Bakanlığı'nın 1,2, ve 3 nolu tebliğleri hakkında yürütmeyi durdurma kararı veren Danıştay'ın, aynı nitelikteki 4 nolu teb-

liğ hakkında yürütmeyi durdurma talebimizi reddetmiş olmasını da anlayabilmiş değiliz.

Kamu avukatlarının sorunları da, yine verilen sözlere rağmen, hala çözümlenmiş değildir. Bu konuda çeşitli kereler Sayın Maliye Bakanı ve Bakanlık yetkilileri ile görüşülmüş, sözler alınmiş ama sonuç hala ortaya çıkmamıştır. Konu ile ilgili olarak 27 Mart 1998 günü Türkiye Barolar Birliğince bir panel düzenlenmiş, ama bu etkinliğe Maliye Bakanlığından hiçbir yetkilinin katılmadığı üzülerek gözlemlenmiştir. Bu davranış, Maliye Bakanlığı'nın sorunlarımıza yaklaşım açısını göstermesi bakımından ilginçtir. Söz konusu panele konuşmacı ve dinleyici olarak katılan  siyasi partimizin (ANAP, DSP VE CHP) Grup Başkan Yardımcılarının, kamu avukatlarının sorunlarının çözümü için gayret göstereceklerine ilişkin verdikleri sözler, bizler için yeni bir mit ışığı olmuştur.

Hepimizi son derece mutlu eden bir olay da, Sayın Yekta Güngör zden'in emekli olması nedeni ile boşalan Anayasa Mahkemesi yeliğine Sayın Cumhurbaşkanı tarafından yine bir avukatın atanmış olmasıdır. Değerli meslektaşımız Mahir Can Ilıcak'a yeni görevinde başarılar diliyoruz.

Meslek sorunlarımızı, ülke sorunlarından soyutlayarak çözmemize olanak yoktur. Ülkemiz ise hala, acilen çözüm bekleyen bir çok sorunla karşı karşıyadır. Ekonomik sorunların yanı sıra rejim sorunları baş sırayı işgal etmektedir. Refahiyol iktidarının sona ermesi kamuoyunda büyük bir rahatlama yaratmıştır. Ancak görülmektedir ki laik Cumhuriyet'e yönelik tehlike büyük boyutlardadır ve aynen devam etmektedir. Büyük bir kamuoyu desteği ile göreve gelen bugünkü iktidar, 8 yıllık kesintisiz temel eğitim yasanını çıkarma dışında, laik Cumhuriyet'e ve dolayısı ile hukuk devleti ilkesine yönelik tehlikelere karşı 9 aydır etkili bir mücadele yrtememiştir. Bu da kamuoyunun ümitlerini kırmış ve siyasi iktidara duyulan güveni önemli ölçüde azaltmıştır. 677 sayılı devrim yasanı ile tarikatlar yasaklanmış iken, koalisyon ortağı bir siyasi liderin, bir tarikat liderini koruyucu söz ve davranışları, siyasi iktidarın irtica ile mücadele niyetinin göstergesidir.

Ülkemizde yargı sorunları da giderek büyümektedir. Bir yandan Susurluk kazası ile ortaya çıkan siyasetçi –emniyet– mafya ilişkilerinde somut hiçbir ilerleme sağlanamaz iken, öte yandan idarenin yargı kararlarına uymama olayları da giderek artmaktadır. Bu tutum hem Anayasa'nın 138.maddesine açıkça aykırılık oluşturmakta, hem de Cumhuriyetimizin hukuk devleti ilkesini önemli ölçüde zedelemektedir.

Yargının pek çok sorunu olduğu bilinmektedir. Yıllardır Türkiye Barolar Birliği bu sorunların çözümü için öneriler üretmiş, gayret göstermiştir. Yıllardır süre gelen bu sorunlar halledilemeden, yargı yeni ve önemli sorunlarla karşı karşıya kalmıştır. Bu da bir takım ideolojik grupların mahkeme binalarını bir eylem ve gösteri alanına çevirme ve böylece yargıyı etkileme gayretleri ile sorumsuz bazı yazılı ve görsel basının veya kuruluşların, yargıya intikal eden konularda kendi peşin hükümlerini kamuoyuna empoze ederek yargıyı etki altına alma gayretleridir. Adil bir yargılamanın söz konusu olabilmesi için, yargının siyasal organın etkisinden uzak kalması ne kadar zorunlu ise, bu tür etkilerden de uzak kalması aynı derecede zorunludur. Bu nedenle, yargının siyasal iktidar karşısında tam bağımsızlığını sağlayacak Anayasal değişiklikler yanında, basının haber verme özgürlüğünü zedelemekten, söz edilen türde etki gayretlerini önleyecek önlemlerin gecikmeden alınmasında zaruret vardır.

Bundan sonraki yıllarda, daha çağdaş koşulların gerçekleştirildiği, Atatürk devrim ve ilkelerinin eksiksiz uygulandığı laik Cumhuriyetin her türlü tehlikeden arındırıldığı, hukukun üstünlüğü ve hukuk devleti ilkelerinin tam olarak gerçekleştirildiği, meslek sorunlarımızın tam olarak çözümlendiği bir Türkiye'ye kavuşmak dileği ile tüm hukukçuların "Avukatlar Günü"nü candan kutluyorum.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

KAMUOYU DUYURUSU

Türkiye Barolar Birliği Adana bölge toplantısı Adana, Aksaray, Gaziantep, Kahraman Maraş, Hatay, Mersin, Niğde, Osmaniye Baro Başkanları ve temsilcilerinin katılımı ile 18 Nisan 1998 tarihinde yapılmıştır.

Baro Başkanları ve temsilcileri, mesleğin ve ülke sorunlarının, il-lerine yansıyan yönlerini dile getirmişlerdir.

Yapılan görüşmeler sonunda, aşağıdaki hususların bölge toplantısı sonuç bildirisi olarak kamuoyuna duyurulmasına karar verilmiştir.

1- Avukatlığın yargıdaki işlevine uygun olarak TBB'ince hazırlanıp, şu anda TBMM Adalet Komisyonunda görüşülmekte olan Avukatlık Kanunu tasarısının bir an önce yasalaşması için TBMM'nin gerekli duyarlılığı ve özeni göstermesi dileği ile Milletvekillerinin katkısını beklemektedirler.

2- Yargı kararlarının Anayasanın 138.maddesi uyarınca duraksamadan bütün kişi ve kurum ve kuruluşlarca uygulanması Hukuk Devletinin temel koşuludur. TBB ve Türkiye Baroları yargı kararlarının uygulanmasının izleyicisi olacaklar ve uygulamayan sorumlular haklarında gerekli yasal işlemlerin yapılması için her türlü girişimde bulunacaklardır.

3- Baro Başkan ve temsilcilerinin İnsan Hakları ihlalleri konusundaki duyarlılıkları, bu toplantıda da ön plana çıkmıştır. Adil yargılama ve yaşam hakkı, Anayasal güvence altına alınan temel hak ve özgürlüklerdendir. Bu hak ve özgürlüklerin korunmasında Cumhuriyet Savcılarına da büyük görevler düşmektedir. Adana Cumhuriyet Başsavcısı Ahmet Ceylani TUĞRUL'un 15 Eylül 1997 günlü, hazırlık soruşturması ile ilgili kolluk kuvvetlerine gönderdiği genelgeyi takdirle karşılıyor ve diğer Cumhuriyet Savcılarımızca da örnek alınarak, yurt çapında yaygınlaştırılmasını diliyoruz.

4- Çocuk mahkemelerinin kurulması, Yasa hükmü olduğu halde bu güne kadar yaşama geçirilememiş olmasını üzüntü ile karşılıyoruz.

Çocuk Mahkemelerinin tüm illerimizde bir an önce kurulmasını beklemekteyiz.

5- Türkiye Genelinde Cezaevlerinde büyük sorunlar yaşanmaktadır. Cezaevlerimiz sorun olmaktan çıkartılıp, çağdaş infaz kurumları haline getirilmesi için gerekli düzenlemelerin bir an önce yapılması gerekmektedir. Bu bağlamda; cezaevlerindeki uygulamalarda birliktelik sağlanmalıdır.

6- Yargı kadrolarındaki eksiklikler bir an önce giderilmeli, adil yargılamanın koşulları sağlanmalıdır. Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığı

Ankara 12/05/1998

KAMUOYU DUYURUSU

İnsan Hakları Derneği Başkanı Sayın Akın Birdal'a yapılan hain saldırıyı nefretle kınıyorum.

Temel insan haklarından olan yaşama hakkını ortadan kaldırmayı amaçlayan bu ve benzer saldırılar, insan hakları savunucularını susturamayacaktır.

Saldırganların yakalanıp yargı önüne çıkartılması, devlet olmanın, bunun içinde gerekli iradeyi ortaya koymak hükümet olmanın gereğidir.

İnsan haklarına dayalı hukuk devletinin ödünsüz savunucusu olan Türkiye Barolar Birliği Sayın İçişleri Bakanını göreve davet etmektedir.

Bu hain saldırı dileriz amacına ulaşmaz ve Sayın Birdal sağlığına kavuşur.

Sayın Birdal ailesine ve bütün insan hakları savunucularına geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Ankara 29/06/1998

BASIN AÇIKLAMASI

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu ve Balıkesir, Bursa, Çanakkale, Edirne, İstanbul, İzmir, Kırklareli, Kocaeli, Sakarya, Tekirdağ, Yalova Baro Başkanları ile birlikte 27.6.1998 tarihinde Kırklareli’nde toplanarak aşağıdaki hususların kamuoyuna duyurulmasını kararlaştırmışlardır.

1-) Yargı reformunun önemli bir aşaması olan Avukatlık Yasası, halen TBMM Adalet Komisyonunda olup, biran önce çıkarılması tüm Avukatlar tarafından beklenmektedir.

2-) İnsan Hakları İhlallerinin ve işkencenin önlenmesi, adil yargılamanın gerçekleşmesi için, Adli Kolluk Yasasının çıkarılması bir zorunluluk haline gelmiştir.

3-) Aydın’da gözetim altındaki bir kişinin ölümüne neden olmaktan sanık, bazı emniyet görevlilerine Aydın Ağır Ceza Mahkemesince ceza verilmesi aşamasında yargıya yönelik saldırı ile ilgili olarak Başbakan, Siyasi Parti liderlerine yapılan ziyaret ve girişimlerinden bu güne kadar bir sonuç alınamamış olup, bu olumsuzluklar kaygıyla izlenmektedir.

Bi nedenle 18 Temmuz 1998 tarihinde tüm Baro Başkanları ve Birlik Delegelerinin katılımı ile Aydın da bir toplantı yapılacaktır.

4-) Gittikçe yaygınlaşan silahlanma ve silahlı olaylara karşı tüm

topluma “silahları bırak” çağrısı yapıyoruz.

5-) Cezaevlerinde insanlık onuru ile bağdaşmayan koşulların iyileştirilmesi ve kaldırılması veya infaz sistemimizin temel insan haklarına dayalı objektif bir hale getirilmesi bir an önce sağlanmalıdır.

Buna karşın organize suç örgütlerinin cezaevlerine egemen oldukları, devletin otoritesinin cezaevlerinde bulunmadığı açıkça gözlenmektedir.

Burdur cezaevindeki firardan sonra en son Edirne Tarım Açık Cezaevi olayları devletin zafiyetini açıkça sergilemekte, toplumda adalete ve devlete olan güveni sarsmaktadır.

Bu nedenle Cezaevleri reformu ciddi bir şekilde ele alınmalıdır. Son olaylarla ilgili, yerel forumdaki yaşamda, Adalet Bakanlığındaki gerçek sorumlular saptanarak, adalete teslim edilmelidir.

6-) Özelleştirme adı altında bazı kamu kuruluşlarının talan edilmesi yetmiyormuş gibi Bakanlar Kurulunun 8.6.1998 tarihli Kanun Hükümünde Kararnamesi ile Seka'ya ait arazilerin bedelsiz olarak Ford Otomotiv A.Ş.'ye devri çevreye ve hukuka aykırı bir davranıştır. Kocaeli Barosunun girişimlerini destekliyor ve herkesi çevreye sahip çık-maya çağırıyoruz.

Kamuoyuna saygı ile sunulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığı

Ankara 02.07.1998

KAMUOYU DUYURUSU

Bugün Sivas olaylarının beşinci yıldönümü. Aradan geçen beş yıl, olaylarda yakılarak öldürülen aydınlarımıza duyduğumuz hasreti ve üzüntümüzü azaltamamıştır.

Beş yıl önce yaşanan olayların, laik düzeni yıkararak ÷lkemize şeriat düzenini getirmek amacı ile sahneye konan bir ayaklanma olduğu, artık mahkeme kararı ile de saptanmıştır. Mahkeme dosyası şu an Yargıtay'dadır. Kararın kesinleşerek faillerin hak ettikleri cezalara mahkum olacaklarına inanıyoruz. Ancak biliyoruz ki, davada ceza alanlar sadece sahnenin önünde gör÷len bazı fedailerdir. Olayın esas hazırlayıcıları, tertipçileri ne yazık ki ortaya çıkarılamamış adaletin elinden kurtulmuşlardır.

Laik düzeni yıkararak bir şeriat düzeni kurmak isteyenlerin bu yoldaki gayret ve çalışmaları hala devam etmektedir. Çeşitli tarikatlar bu amaca ulaşmak için çalışmalarına hala devam etmektedirler. Resmi olmayan çeşitli din kurslarında ufalık çocuklarımızın beyinleri hala bu yönde yıkanmaktadır. Refahiyol iktidarı döneminde devlet dairelerine doldurulan şeriatçı kadrolar, görevlerine hala devam etmektedirler. Özellikle yargı ve mülki idaredeki kadrolaşma, ÷lkemizin yarınları için büyük bir tehlike olma niteliğini devam ettirmektedir. Laik Cumhuriyetimizi yıkmak amacını güdenlere ve onların çalışmaları ile etkin bir mücadeleyi hükümetimizden bekliyoruz. Özellikle eğitim kurumlarımızda bu tür faaliyetlere hiçbir nedenle göz yumulmaması ve laik bir eğitimin tam olarak sağlanması gerekir. Aksi halde toplumumuz çok daha tehlikeli bir şekilde yeni Sivas olayları ile karşılaşacaktır.

Laik düzenin yıkılmasını önlemek, ulus bilincine erişmiş toplumumuzun tekrar ümmet haline dönüşmesine geçit vermemek ve toplumumuzun ortaçağ karanlığına sokulmasına olanak tanımamak için, Atatürk ilkelerine ve devrimine inanmış yurttaşlarımıza büyük görevler düşmektedir. Bir siyasal iktidarın değişmesi ile tehlikenin ortadan kalktığı gibi bir yanılgıya düş÷lmemeli; mevcut ve giderek artan bu tehlikeye karşı Atatürkçü kitle, örgütlü mücadelesini devam ettirmelidir.

Beş yıl önce Sivas'da Madımak Otelinde canlarını veren tüm aydınlarımızı saygı ve özlemlerle anıyoruz. Onları yakan alevler, laik Cumhuriyetimize gönülden bağlı olanların elinde bugün bir aydınlanma

meşalesi olmuştur. Beş yıl önce kaybettiğimiz değerli aydınlarımızın aziz hatıraları önünde, laik Cumhuriyetimizi her koşulda koruyacağımıza söz veriyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığı

Ankara 23/07/1998

KAMUOYU DUYURUSU

24 Temmuz 1998 günü ülkemizde sansürün kaldırılışının 90. yıldönümünü kutluyoruz. Ancak bugün yer alacak tüm kutlamalara rağmen, sansürün gerçek anlamda kalktığını ileri sürmek çok zordur. Sansür, şekil değiştirerek daha tehlikeli bir biçimde devam etmektedir. Basın mensuplarına ve basın kuruluşlarına yönelik saldırılar, sansürün yeni uygulanış biçimi olarak karşımıza çıkmaktadır. Basın kuruluşları ile basın mensuplarına, onları yıldırma amacı ile yapılan saldırılar sansürün bu yeni şeklini oluşturmaktadır. Geçmiş yıllarda çeşitli televizyon ve yazılı basın kuruluşlarının basılması ve basın mensuplarına tecavüzler bunun bir örneğidir. Metin Göktepe olayı diğer bir örneği oluşturur. Bu yıl içinde 21 Nisan günü Aydın Ağır Ceza Mahkemesinde, yargıçların gözü önünde sivil giyimli polislerin basın mensuplarına saldırıları da, aynı şekilde bir örnek oluşturmaktadır.

Öte yandan, görsel ve yazılı basının giderek tekelleşmesi de basın özgürlüğü açısından son derece tehlikelidir. Unutulmamalıdır ki basın özgürlüğü, bir meslek ayrıcalığı değil, kamuoyunun bilgilendirilmesinin, serbestçe haber almasının doğal sonucudur. Bu anlamda basın özgürlüğü demokratik rejimin temel ilkelerinden birisini teşkil eder.

Bu nedenle, basın ve yayın özgürlüğünün tam olarak sağlanmadığı bir rejime demokrasi adını vermek oldukça güçtür. Demokrasilerde, kişi ve kuruluşlara hakaret unsuru içermeyen, bir suça tahrik ve teşvik niteliği taşımayan düşünce açıklamaları suç sayılamaz. Parlamento-muzun düşünceyi açıklama özgürlüğünü kısıtlayan engelleri ya-salarımızdan bir an önce çıkararak, ülkemizi ayıpsız bir ülke haline getirmesi gereklidir.

Ancak unutmamak gerekir ki, her özgürlük ona sahip olana önemli sorumluluklar da yükler. Bu açıdan basın ve yayın özgürlüğü de, basın kuruluşlarına ve mensuplarına önemli sorumluluklar yüklemektedir. Bunun başında, yayın yolu ile yargısız infazdan kaçınmak gelir. Hak-kında kesin hüküm bulunmayan kişileri "suçlu" olarak kamuoyuna tak-dim etmek, insan haklarına aykırıdır. Bu konuda da en önemli görev basın meslek kuruluşlarına düşmektedir. Çünkü, esas olan basının kendi kendisini denetlemesidir. Basın özgürlüğünün sakıncalarını gi-derme yolunun, yine basın özgürlüğü olduğuna inanıyoruz.

Görsel ve yazılı basınımıza, basın özgürlüğünü kısıtlayan ku-rallardan arınmış, düşüncelerin özgürce açıklanabildiği demokratik bir çalışma ortamı dileriz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği

Başkan

Avukat Eralp ÖZGEN

Ankara 24/07/1998

KAMUOYU DUYURUSU

25 Temmuz 1995 günü, Gümüşhane Barosu Başkanı değerli mes-lektaşımız Avukat Ali Günday, şeriat yanlıları tarafından hunharca öl-dürülmüştür. Bu yıl, bu acı ölümün üçüncü yılı.

Bu konuda yargı son sözü söylemiş ve fail İzzet Kıraç'ı müebbet ağır hapse mahkum etmiştir. İnanıyoruz ki bu olay aslında tek bir kişinin fiili değildir. Türbanlı bayan avukatların adliyede görev yapabilmeleri için tüm Barolara ve Barolar Birliği'ne gözdağı vermek amacı ile belli çevrelerce planlanan, tahrik ve teşvik edilen bir olaydır. Ne yazık ki, hazırlık soruşturmasının yeterli sürat ve genişlikte yapılmamış olması, delillerin karartılmasına yol açmış ve sonuçta bu adi fiil tek bir kişinin fiili haline dönüşmüştür.

Bu olay tek başına dahi, irticanın ülkede nasıl bir tehlike olduğunu göstermeye yeterlidir. Bu nedenle, hükümetimizi ve parlamentoyu, irtica ile mücadelede etkin önlemleri bir an önce gerçekleştirmeye davet ediyoruz. Ali Günday'ı, Cumhuriyetimizin laiklik ilkesi uğruna şehit düşmüş bu değerli meslektaşımızı unutmadık, unutmayacağız. Onun ilkeleri bizim yolumuzu da aydınlatacaktır. Bu uğurda başka şehitler versek de, Cumhuriyetimizin "laiklik" ilkesine bağlılıktan ve bu uğurda mücadeleden vazgeçmeyeceğiz.

Değerli meslektaşımız Avukat Ali Günday'ın aziz hatırası önünde saygı ile eğiliyor, kederli ailesine ve Gümüşhane Barosu mensupları ile tüm meslektaşlarımıza bir kez daha başsağlığı diliyor ve ülkemizde irtica diye bir tehlike bulunmadığını söyleyebilenlerin bu olay üzerinde bir daha ciddiyetle düşünmelerini diliyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

KAMUOYU DUYURUSU

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ 29 YAŞINA BASTI

Türkiye Barolar Birliği 09.08.1998 günü kuruluşunun 29.yılına başışını kutlamaktadır. Birliğimiz kuruluşundan bugüne daima devletimizin üniter bütünlüğünden, Atatürk ilke ve devrimlerinden yana olmuş, laik Cumhuriyetin, hukukun üstünlüğünün, insan haklarının ve çağdaş düzeyin savunuculuğunu yapmıştır. Türkiye Barolar Birliği bundan sonra da aynı ilkelerin yılmaz savunucusu olacaktır.

Ülkemizde yargı sorunları artarak devam etmektedir. Bu sorunların başında yargı bağımsızlığının hala sağlanmamış olması gelmektedir. Adalet Bakanı ile Bakanlık Müsteşarı'nın Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na üye olduğu, Yüksek Kurulun kendi Personel Müdürlüğü ve Teftiş Kurulu'nun bulunmadığı bu sistemde, yargı bağımsızlığından söz edilemez. Birliğimizin ve yargı mensuplarının bu konuyu yıllardır dile getirmiş olmalarına rağmen, gerekli Anayasal değişikliği yapma konusunda politikacılarımızın duyarsızlığı üzüntü vericidir.

Yargının, yargıdan kaynaklanmayan bir önemli sorunu da, idarenin yargı kararlarına uymaması sorunudur. Hukukun üstünlüğünün sağlanabilmesi, Cumhuriyetimizin hukuk devleti niteliğinin gerçekleştirilebilmesi, idarenin yargı kararlarına koşulsuz uymasıyla mümkün olur. Bu nedenle, yargı kararlarına uymayan kamu görevlileri açısından daha gerçekçi yaptırımların öngörülmesi gerekir.

Yargıya ve yargı kararlarına saygı, tüm vatandaşlarımız, ama öncelikle kamu görevlileri açısından söz konusu olmak gerekir. Bu açıdan 21 Nisan 1998 tarihinde Aydın Ağır Ceza Mahkemesinde Cumhuriyet tarihimizde ilk kez yaşanan olaylar büyük önem taşımaktadır. İşkence sonucu ölüme neden olma iddiası ile yargılanan bazı polisler hakkında mahkumiyet kararı verilmesi üzerine salonu dolduran sivil giyimli polislerin müdahil avukatlara ve basına saldırılarının özünde, verilen mahkumiyet hükmü yatmaktadır. Bu saldırı doğrudan yargı ka-

rarına, yargıya yöneliktir. Aradan geçen 4 aya yaklaşan süre içinde failler hakkında hiçbir işlem yapılmamış olması sonucu, sanığı emniyet mensubu olan yargılamalarda yargıçların yansız ve bağımsız karar verebileceklerini kabul çok zordur.

Yargının bir ögesi olduğu konusunda günümüzde hiç kuşku duyulmayan savunmanın sorunları da yıllardır çözüme kavuşturulmamıştır. Bunların başında savunma bağımsızlığı gelmektedir. Baroların ve Barolar Birliği'nin Adalet Bakanlığı vesayetinde olduğu ülkemizde, bağımsız savunmadan da söz edilemez. TBMM Adalet Komisyonu'nun alt komisyonunda kabul edilen Avukatlık Yasası değişiklik tasarısı, bu açıdan önemli bir adım oluşturmaktadır. Ayrıca meslektaşlarımızın beklediği şirketleşme konusu da tasarıda yer almaktadır. Ancak maalesef bazı komisyon üyelerinin, hangileri olduğunu açıklamadıkları bazı maddelere karşı olduklarını beyan etmeleri nedeni ile tasarı Adalet Komisyonu'nda görüşülemeden beklemektedir. Avukat meslektaşlarımız, çağdaş bir yasaya kavuşmalarını engelleyenleri unutmamalıdır.

Hakkı savunan, adaletin gerçekleşmesi için uğraş veren meslektaşlarımız genelde haksızlık ve adaletsizliklerle karşılaşmışlardır. Kamu avukatlarının statü ve mali durumlarındaki büyük aksaklık buna bir örnektir. Vatandaşları Vergi Mahkemelerinde savunma, onların vergi sorunlarını çözme hakkına sahip avukatların bir kısmının kendi vergi beyannamelerini imzalama yetkisinden yoksun bırakılmaları da bir diğer örnektir. Bir meslek mensuplarına, diğer meslek mensuplarının sırtından kazanç sağlama anlamına gelen bu uygulamadan Maliye Bakanlığı'nın bir türlü vazgeçmek istememesi düşündürücüdür.

Türkiye Barolar Birliği, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kuruluşundan beri bu mahkemelere karşı çıkmış, bunların olağanüstü mahkeme niteliğini taşıdığını belirterek eleştirmiştir. Avrupa İnsan Hakları Komisyonunun 1997 ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin de 1998 yılında verdiği kararlar Birliğimizin haklılığını birkez daha ortaya koymuştur. Sözü edilen kararlar karşısında, Devlet Güvenlik

Mahkemeleri kararlarına karşı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne gidildiğinde ülkemiz aleyhine karar verileceği kesinlik kazanmıştır. Bu nedenle bu olağanüstü mahkemelerin gecikmeden kaldırılması bir zorunluluk haline gelmiştir.

Bütün bu söylediklerimizin gerçekleşmesi için uzun zamandır sözü edilen, ancak hazırlık çalışmalarına dahi başlanmamış olan demokratik yargı reformunun bir an evvel gerçekleştirilmesi gerekir. Bu reformun çerçevesi içinde Anayasa'da yargı bağımsızlığı ve milletvekillerine ayrıcalık yaratan milletvekili dokunulmazlığı ile ilgili hükümler başta olmak üzere gerekli değişikliklerin yapılması, Memurin Muhakematına Ait Kanun'un yeniden gözden geçirilmesi ve yasalarımızda düşüncüyü açıklama ve yayma özgürlüğünü engelleyen hükümlerin yürürlükten kaldırılması gereklidir. Şiddete yönelmeyen, şiddeti tahrik ve teşvik etmeyen, bir suça azmettirme, tahrik, teşvik ya da kişilere hakaret niteliği taşımayan düşünce açıklamaları hiçbir şekilde suç olmamalıdır.

Cumhuriyetimizin "laik" niteliğine yönelik tehdit hala ortadan kalkmış değildir. Verilen sözlere rağmen irtica ile ciddi bir mücadele yapılmamış, sekiz yıllık kesintisiz eğitim yasası dışında her şey olduğu gibi bırakılmıştır. Tarikatların etkinlikleri, özellikle eğitim alanında hala devam etmekte ve bazı tarikatlar parti lideri düzeyinde destekçi bulabilmektedirler. Bakanlıklardaki şeriatçı kadrolar genellikle olduğu gibi bırakılmıştır. Özellikle yargıdaki bu kadrolaşma, ülkemizin geleceği açısından büyük bir tehlike oluşturmaktadır. Bunun en yakın örneği, basında yer alan haberlere göre, Edirne İdare Mahkemesinde yaşanmış ve bu mahkeme Diyanet İşleri Başkanlığı "fetva" sına göre hüküm vermiştir. Böylece laik düzenine ağır bir darbe vurulmuş ve "fetva" kurumu yeniden canlandırılmaya çalışılmıştır.

Türkiye Barolar Birliği, 29 yıldır savunduğu ilkelerden geri adım atmadan, hukukun üstünlüğü için, demokratik hukuk devleti ilkelerinin eksiksiz uygulanabilmesi için, devletimizin üniter bütünlüğünü korumak için, yargı bağımsızlığı için ve tüm bu ilkelerin olmazsa olmaz koşulunu oluşturan "laiklik" ilkesi için mücadeleye

devam edecek ve tüm çalışmalarında izleyeceği yol Atatürk devrim ve ilkelerinin aydınlattığı yol olacaktır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkan
Avukat Eralp ÖZGEN

ROMA BAROSU BAŞKANLIĞI

ROMA-İTALYA

Terörist Abdullah Öcalan'ın İtalya'da yakalanması üzerine, insanların en temel haklarından olan haberleşme hakkını sağlamak amacı ile Roma'ya giden Türk gazetecilerine, terörist grupların saldırısını büyük üzüntü ile öğrendik.

Bu saldırı, bir insan hakkı olan haberleşme hakkına, basın özgürlüğüne ağır bir tecavüzdür. İtalyan emniyet mensuplarının görevleri bu saldırıları önlemek iken, olaya seyirci kalmaları, hukuk adına büyük üzüntü veren bir durumdur.

Baroların en önemli görevinin, hukukun üstünlüğünün ve tüm devlet kurumlarının hukuka saygılı çalışmalarının sağlanmasına katkıda bulunmak olduğu inancı ile, hukuk dışı bu tecavüze karşı Baronuzun gerekli tepkileri göstermesini diliyoruz.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

KAMUOYU DUYURUSU

Son günlerde Barolara ve avukatlara karşı fiili ve sözlü saldırılar artmıştır.

Nitekim 12 Şubat 1999 Cuma gecesi İstanbul Baro binasının bulunduğu sokakta, Baro Binasının kapısı önünde bir bomba patlatılmıştır.

Bu olayı kim yaptıysa şunu kesin unutmamalıdır; Türk Baroları ve avukatları, yasal çerçeve içinde, insanın temel hak ve özgürlüklerini, demokrasiyi, yargı bağımsızlığını ve laik Cumhuriyeti daima savunacaktır. Hiçbir tehdit ve saldırı bu görevleri yapmaktan alıkoymayacaktır.

Bu duygularla, bu gibi saldırıları nefretle kınıyoruz.

Ayrıca, zaman zaman, bazı yetkili kişiler ve organlar, avukatlar üzerinde tehdit ve baskılarla korku yaratmaya çalışmaktadırlar. Bunun en yeni bir örneği İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı Atilla Çınar tarafından avukat Murat Çelik'in 18.02.1999 günü makamında polislerle birlikte dövülüp, hakarete uğramasıyla ortaya çıkmıştır. Müdür Yardımcısının bu davranışını şiddetle kınıyoruz. Kendisi hakkında gereğinin yapılması için 19.02.1999 tarihli yazıyla İçişleri Bakanlığına başvurularak, gereğinin yapılması istenmiştir.

Gene, 17.02.1999 günü Diyarbakır Barosunda kayıtlı yedi avukat ile, bir avukat stajyeri Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesinde göz altına alınmışlardır ve halen bu durumları sürmektedir.

Adalet Bakanlığının muhtelif genelgelerine göre haklarındaki soruşturma C. Savcılıklarınca yapılması gerekmesine rağmen, bu soruşturma emniyet görevlilerince yapılmakta ve sürdürülmektedir. Bu konuda Diyarbakır Valiliğine ve Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi Başsavcılığına gerekli başvurular yapılmıştır.

Görevlilerin yasal hak ve yetkilerini kullanmaları tartışmasıdır. Öte yandan, avukatlık mesleğinin de bir kamu hizmeti olduğu ve avukatın kamu hizmeti gördüğü de tartışmasıdır. Görevlilerin, bu düşüncelerle soruşturmayı yürütmelerini ümit etmekte ve beklemekteyiz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği

Başkanlığı

Ankara 30/01/1999

BASIN DUYURUSU

Her yeni yılın 24 ve 31 Ocak günleri toplumsal belleğimizin yenilendiği acı günler olarak yaşanmaktadır. 24 Ocak 1993 günü Uğur Mumcu, 31 Ocak 1990 günü Muammer Aksoy aydınlık karşıtı karanlık güçler tarafından katledilmişlerdir.

Milyonlarca görmeyen göz, sağır kulak ve derin sessizlikten oluşan toplumsal yapıdan ışık gibi parlayan bu iki aydınlık yüz bilinçli olarak yok edilmiştir.

Atatürk ilke ve devrimlerinden, tam bağımsızlıktan, ulusal egemenlikten, hukukun üstünlüğü ve insan haklarından, aydınlık gelecekte yaşamı pahasına ödün vermeyen Muammer Aksoy ve Uğur Mumcu'nun ilkeleri ilkemiz olarak yaşayacaktır.

Fail-i meçhul cinayetler yönünden Türkiye ne yazık ki çok geniş bir arşive sahiptir. Bu arşivin yaratıcıları çeşitli kimliklerle kendilerince kutsal ve gururlu toplumsal görevlerini sürdürmektedirler.

Türkiye Barolar Birliği hangi dünya görüşüne, hangi dinsel ve etnik

kökeni sahip olursa olsun fail-i meçhul cinayete kurban gitmiş tüm yurttaşlarımızın anısı önünde saygı ile eğilmektedir.

Susurlukla ucu, su yüzüne çıkan çete-devlet-politikacı üçgeni tüm temiz toplum çağrılarına karşın, bütün pisliği, kirliliği ve gizliliğiyle yaşamını sürdürmektedir. Toplumunu, kanlı kirli güçlerden, yolsuzluk ve rüşvet batağından, irtica ve yobazlıktan, yüz­süz ve arsız politikacıdan kurtaracak her harekete omuz vermek Muammer Aksoy'u, Uğur Mumcu'yu yaşatmak demektir.

Özgür, çağdaş, demokratik, hukukun ve emeğin en üstün değer olduğu güzel bir ülke ve temiz bir toplumda kardeşçe yaşamak en büyük isteğimizdir. Bu değerleri yaşama geçirerek uğruna ölenlerin anılarını sonsuza dek yaşatacağız.

Aydınlık habercilerinin, yiğit insanların katillerinin, bir an önce yakalanarak, yargılanmalarını sağlamak için kararlılık ve mücadelemiz ödünsüz sürecektir.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Ankara 22/11/1998

22.11.1998 GÜNÜ YAPILAN BASIN TOPLANTISI

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, aşağıdaki görüşlerin kamuoyuna sunulmasına karar vermiştir.

Abdullah Öcalan'ın İtalya'da yakalanmasından sonra, İtalyan devlet yetkililerinin beyan ve davranışları uluslararası hukuka aykırıdır. Dünya hukuk kamuoyunun; bu hukuk dışı tutuma karşı çıkması gerekir. Terörle mücadele ile ilgili uluslararası sözleşmeler yürürlükte

iken, Avrupa ülkeleri ve Avrupa Birliği parlamentosu PKK örgütünü terörist bir örgüt olarak nitelerken, İtalyan devlet yetkililerinin Abdullah Öcalan'a "siyasi sığınma hakkı" tanınabileceğine ilişkin beyanlarının hukukla bağdaşma olanağı yoktur.

1982 yılından beri İnterpol tarafından kırmızı bültenle aranan Abdullah Öcalan, 30 bin insanın öldürülmesinden sorumludur. Öldürülenler arasında asker ve polis yanında çok sayıda sivil halktan kişi yer almakta, kadın ve kucağında çocuklar dahi bu teröristin emri ile öldürülmüş bulunmaktadır. Özellikle sivillere yönelik katliamların büyük çoğunluğu, Abdullah Öcalan'ın, hakları uğruna mücadele ettiğini iddia ettiği kürt kökenli vatandaşlarımıza yönelmiştir. PKK örgütünden ayrılmak isteyen çok sayıda kişi öldürülmüş ve halen öldürülmeye devam edilmektedir.

Türkiye ve İtalya'nın taraf oldukları 27.01.1977 tarihli Tedhişçiliğin Önlenmesine Dair Avrupa Sözleşmesi 1.maddesinde, tedhişçilik fiilleri sayılmış ve bu suçların hiçbirinin suçluların geri verilmesi konusunda siyasi suç ya da murtabit siyasi suç sayılmayacağı yani bir diğer deyişle bu nedene dayanarak suçluların geri verilmesinden kaçınılamayacağı belirtilmiştir. Sözleşmenin 1 nci maddesinin (d) (e) (f) bentlerine göre "Adam kaldırma, rehin alma veya gayri kanuni hürriyeti tehdit eden suçlar" ile "şahısların hayatı için tehlike teşkil ettiği ölçüde bomba, el bombası, roket, otomatik ateşli silah" kullanmak suretiyle işlenen suçlar ve nihayet "sayılan suçlardan birini işlemeye teşebbüs veya böyle bir suçu işleyen veya işlemeye teşebbüs eden bir şahsın fiilini suç ortağı olarak iştiraka ilişkin suçlar" tedhiş fiilidirler ve hiçbir şekilde siyasi suç sayılmazlar. Abdullah Öcalan ise 30 bin kişinin ölümü ile sonuçlanan ve yukarıda belirtilen tanımlara giren fiillerin emredicisi, azmettiricisi olarak asli fail durumundadır.

27.01.1977 tarihli Tedhişçiliğin Önlenmesine Dair Avrupa Sözleşmesi'ne İtalya bir çekince koymuş ve 1.maddede belirtilen suçları

siyasi suç veya murtabit siyasi suç sayılabileceğini ve o takdirde geri verme talebini reddedebileceğini belirtmiştir. Ancak, bu çekinceyi koyan İtalya, Tedhişçilik fiillerini siyasi suç saymadan önce bu suçların “hayat, fiziki bütünlük veya özgürlükler açısından toplu bir tehlike” yaratıp yaratmadığını; suçun “işlendiği saikle (yani siyasi saikle) ilişkisi bulunmayan şahısları etkilememesi” ilkesine uyulup uyulmadığını ve nihayet “suçun işlenmesinde zalimane ve hırçın usullerin kullanılmış” olup olmadığını dikkate alacağını taahhüt etmiştir. Abdullah Öcalan’ın fiillerinde, bu sayılanların hepsi mevcuttur. PKK köy basarak bir çok insanı öldürmüştür ve böylece şahısların hayatı açısından toplu bir tehlike yaratmıştır. Öldürülen sivil şahısların tamamı, güdüldüğü iddia edilen saikle ilişkisi olmayan kişilerdir. Ve nihayet kundaktaki çocuklar bile öldürülerek en zalimane yol tutmuştur. Görülmektedir ki, İtalya bizzat taahhüt ettiği ölçü çerçevesinde, Abdullah Öcalan’ın azmettirme fiillerini siyasi suç ya da murtabit siyasi suç sayma yetkisine sahip değildir. Ayrıca İtalya, söz konusu sözleşmenin 5. maddesine sığınarak da bu kişiyi Türkiye’ye vermekten kaçınmaz. Çünkü Türkiye’nin geri verme talebinde sözleşmenin 5. maddesinde öngörülen hususlar mevcut değildir.

Abdullah Öcalan’ın geri verilmesinde en büyük engel, Ülkemizde ölüm cezasının, uzun zamandır uygulanmamasına rağmen, yasalarımızda hala yer alması ve Abdullah Öcalan’a isnat olunan suçların ölüm cezasını gerektiren fiiller olmasıdır. 13.12.1957 tarihinde Avrupa Konseyinde imzalanan ve gerek ülkemizin gerek İtalya’nın onaylayarak yürürlüğe koyduğu Suçluların Geri Verilmesine Dair Avrupa Sözleşmesinin 11.maddesinde talep eden ülke yasalarında geri verme istemine neden olan suç için ölüm cezasının öngörülmesi halinde, kendisinden istemde bulunulan ülkede ölüm cezasının yer alması veya genellikle tatbik edilmemesi halinde ancak ölüm cezasının infaz edilmeyeceğine dair garanti verilmesi durumunda geri vermenin mümkün olabileceği yer almaktadır.

Bu vesile ile belirtmek isteriz ki, Ülkemizde 14 yıldır ölüm cezası fiilen uygulanmamakta, hem ölüm cezası dosyaları mecliste bekleyen mahkumlar her gün yeni bir kuşku içinde işkence görmekteler, hem de insan haysiyetine aykırı ölüm cezası yasalarımızda yer almaya devam etmektedir. Bu cezayı kaldırma konusunda siyasi iktidarlar ve parlamento üzerine düşen görevi bugüne kadar yerine getirmemişlerdir. Aynı şekilde, olağanüstü birer mahkeme niteliğinde olan Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin kaldırılmasında gecikildiği gibi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Devlet Güvenlik Mahkemelerinde asker üyenin bulunmasını adil yargılama hakkına aykırı sayan kararları karşısında da uzun süredir duyarsız kalınmıştır.

Bütün bu anlatılanlar çerçevesinde İtalya, Abdullah Öcalan'ı geri vermeme yolunda bir karar alacak olursa, bu takdirde Tedhişçiliğin Önlenmesine Dair Avrupa Sözleşmesinin 6.maddesi hükmüne uygun olarak bu teröristi kendisi yargılamak zorundadır. Bu durum da, Abdullah Öcalan'a hiçbir nedenle "siyasal sığınma hakkı" tanınmayacağını gösterir. İtalya'ya geri vermeli ya da 30 bin vatandaşımızın katledilmesinin sorumlusunu kendisi yargılamalıdır.

İtalya eğer bir hukuk devleti ise, İtalya terörizm destekleyen ülke değilse bu iki yoldan birisini seçmek zorundadır. Aksi halde kısa bir süre önce tedhişin, terörizmin ızdırabını çekmiş ,Başbakanının öldürülmesine tanık olmuş İtalya Dünya kamuoyu önünde, tarih önünde terörizmin destekçisi olma damgasını haklı olarak yiyecektir.

Bu konuda vatandaşlarımız da dikkatli olmalı, protestolarını şiddet eylemlerine dönüştürmemelidirler. Keza siyasi partilerimiz ve Devlet yetkililerimiz ile yazılı ve görsel basınımız da şiddeti özendirecek beyan ve yayınlarından kesinlikle kaçınmalıdırlar. Unutulmamalıdır ki bu tür yanlış davranışlar son derece haklı davamızda bizi haksız düşürmenin bir adımı olacaktır .Ayrıca şiddet davranışları, çeşitli etnik grupların asırlardır birlikte, bir ebemkuşağı şeklinde birbirinden kopmaz durumda yaşadığı ülkemizde, bir kardeş kavgasının tahriki ola-

bilir. Bu konuda da çok dikkatli davranmamız gereğini ilgililere ve kamuoyuna duyurmayı bir görev biliriz.

Bu konudaki görüşlerimizi üyesi bulunduğumuz uluslar arası hukuk kurumları ile Avrupa barolarına da ilettik ve iletmeye devam edeceğiz.

Saygılarımızla.

Türkiye Barolar Birliği

Yönetim Kurulu

Ankara 21.02.1999

KAMUOYU DUYURUSU

Abdullah Öcalan güvenlik güçlerince Kenya'da yakalanmış ve ülkeye getirilmiştir. Bundan sonraki en önemli konu, adı geçenin yargılanmasıdır. Bu yargılanmanın her türlü etki dışında, bağımsız Türk Yargıçlarınca, tamamen yasaların içinde kalınarak ve savunma hakkına geniş olanaklar sağlanarak yapılması gerekmektedir .Bu kurallar içinde kalınarak yapılması gereken bir yargılama sonunda verilecek kararın, peşinen tartışma konusu olmasını önlemek için Anayasa'da ve 2845 No.lu "Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kuruluş ve Yargılama Usulü Hakkında Kanun" da süratle değişiklik yapılarak, yargılama başlamadan önce mahkeme heyetindeki askeri hakimin çıkarılması gerekmektedir. Bu yapılmadığı takdirde mahkemece verilecek karar "İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi"nin 6.maddesine aykırı kabul edilecek ve hem peşinen, hem de ileride daima tartışma konusu yapılacaktır.

Adı geçen sözleşmenin 6.maddesine göre her kişinin üzerine atılı

bir suçtan dolayı “yasal, bağımsız ve yansız bir mahkeme tarafından, akla uygun bir süre içinde hak gözetirliğe uygun ve açık biçimde” yargılanması gerekmektedir. Avrupa İnsan Hakları Divan’ı bir kararında Devlet Güvenlik Mahkemesinin sözleşmenin 6.maddesinde kabul edilen nitelikte “yasal, bağımsız ve yansız” bir mahkeme olduğunu kabul etmemiştir. Bu kanaatine gerekçe olarak da mahkeme heyetinde bir askeri hakimin bulunması gösterilmektedir.

Abdullah Öcalan’ı yargılayacak Devlet Güvenlik Mahkemesi’nin ve vereceği kararın tartışma konusu yapılmaması için mahkeme heyetindeki askeri hakimin çıkarılmasına olanak verecek anayasa ve yasa değişikliğine mutlak ihtiyaç vardır. Bir iki cümlelik, çok basit bu değişikliklerin yapılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi en kısa sürede toplantıya çağrılmalıdır. Türkiye Barolar Birliği tüm yetkili organları ve Milletvekillerini bu göreve davet etmektedir.

Ayrıca Sayın Cumhurbaşkanı, Sayın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Sayın Başbakan, Sayın Adalet Bakanı’na da yazılı başvuru yapılmıştır.

Türkiye Barolar Birliği daha 1971 yılında Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulmasına karşı çıkmış, görüşlerini başta zamanın Cumhurbaşkanı olmak üzere yetkililere yazılı olarak da duyurmuştur. Türkiye Barolar Birliği’nin vaktinde yaptığı karşı çıkma ve uyarılarda ne kadar haklı olduğu bugün daha iyi anlaşılmıştır. Aynı hatada ısrar edilmemeli, sakınca yasal yollardan süratle giderilmelidir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığı

BASIN DUYURUSU

İtalya'da Abdullah Öcalan'ın yakalanması üzerine, olayı yerinde takip etmek üzere bu ülkeye giden ve görevlerini yaptıkları sırada terörist uzantıların fiili saldırıları ile karşılaşan basın mensuplarımıza, gönülden geçmiş olsun dileklerimizi sunuyoruz.

Basın özgürlüğünü en temel özgürlüklerden sayarken, İtalya emniyet görevlilerinin bu menfur saldırıya seyirci kalmaları ve böylece basın özgürlüğünün yok edilmesine katkıda bulunmaları, olayın vahametini arttırmaktadır.

Ülkemizi sık sık insan hak ve özgürlüklerini ihlal etmekle suçlayan İtalya devletinin yetkililerinin, basın özgürlüğüne kendi ülkelerindeki bu saldırı karşısında suskun kalmaları, insan hakları ve özgürlükler konusunda ne derece samimi olduklarının da bir işaretidir.

Menfur tecavüzü ve suskun İtalyan yetkililerini kınar, değerli basın mensuplarımıza tekrar geçmiş olsun dileklerimizi sunarız.

Bu konudaki tepkimiz Roma Barosu Başkanlığına da gönderilmiştir.

Saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği

Başkanlığı

**ÖNEMLİ
YAZIŞMALAR**

BAŞBAKANLIĞA**ANKARA**

Mahkemelerde görülen davalarda, Mahkemelerce, gerekli hallerde, resmi mercilerden bazı belgeler ve bilgiler istenmektedir. Mahkemelerin bu amaçla yazdıkları müzekkerelere, bilgi ve belge istenen bazı resmi merciler tarafından, Döner Sermayelerine "şu kadar harç bedeli yatırılmadan isteğin yerine getirilemeyeceği" yolunda cevaplar verilmektedir. Ek örnekten de anlaşıldığı gibi.

Resmi mercilerin bu tutum ve davranışları davaların uzamasına, dava sahiplerinin gereksiz masraf yapmasına neden olmaktadır. Zira mahkemeler, istenen bu paranın dava sahiplerince ödenmesine karar vermekte, bu para ödenmedikçe işlem yapmamaktadır.

Resmi merciler, mahkemelerin istediği bilgi ve belgeleri, hiçbir şart göstermeksizin, göndermek zorundadır. Ancak, bu konuda resmi mercilerle mahkemeler arasındaki çekişme, vatandaşın işinin uzamasına, vatandaşın masraf üstüne masraf yapmasına neden olmaktadır.

Kanımızca, döner sermayelerle harç ödenmesi yargılama işleminde söz konusu olamaz ve olmamalıdır. Yargı işlevi mümkün olduğu kadar ucuz ve seri yürütülmelidir.

Bu uygulama, davaları takip eden avukatların çalışmalarını ve işlerini de aksattığından resmi mercilerin bu gibi uygulamadan vazgeçmeleri hususunda, gereğini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Vekili
Avukat Burhan KARAÇELİK

EK: (1)

T.C

ANTALYA VALİLİĞİ

Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü

ŞUBE MÜD : B.09.4.İLM.4.07.00.10/

7 Aralık 1998

DOSYA :

SAYI : 6134

KONU : Harç yatırılması.

ASLİYE 1. HUKUK MAHKEMESİNE

ANTALYA

İLGİ. : 20.11.1998 Tarih ve 1997/1150 sayılı yazınız.

İlgili yazınız ile İlimiz Merkez İlçeye bağlı Gökçam köyündeki gayrimenkulün imar planı içerisinde kalıp kalmadığının bildirilmesi istenmektedir.

Konunun Müdürlüğümüzce incelenip müdürlüğümüz görüşünün verilebilmesi için Müdürlüğümüzün Döner Sermayesine 5.002.500 TL. olan hariç bedelinin yatırılması gerekmektedir.

Söz konusu harcın yatırılmamasından dolayı müdürlüğümüz görüşü verilememiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Mustafa Saraç

Müdür V.

Bayındırlık ve İskan Md. Yrd.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI'NA**ANKARA**

Ekte sunduğumuz cevabı yazıdan görüleceği üzere, bir kısım Resmî Dairelerin, Mahkemeler tarafından istenilen bilgilerin kurum veya kuruluşun döner sermayelerine harç ödenmesini talep ettikleri, bu harcın ödenmemesi halinde bilgi ve belgenin verilemeyeceği bildirilmektedir. Bu durum giderek yaygınlaşmakta olup, uygulamaların bu şekilde devam etmesi, ileride çok büyük olumsuzluklar ortaya çıkaracaktır.

Yargı organlarından verdikleri hizmete karşılık ne nam adı altında olursa olsun hiçbir kurum kuruluş talepte bulunamaz. Bu anayasamız ve yasalarımız ile kurala bağlanmıştır. Antalya Barosu olarak, bu tür yasaya aykırı taleplerin karşısında bulunduğumuzdan, bu konuda Adalet Bakanlığı başta olmak üzere konu ile ilgili mercilerde girişimlerde bulunulması hususunu bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla.

Av.Cengizhan GÖKÖZ

Antalya Barosu Başkanı Y.

BARO BAŞKANLIĞI
SAMSUN

İlgi : 15.0301999 gün ve K. - 1999/26 sayılı yazınız.

İlgideki yazınız üzerine Adalet Bakanlığına ve Tekkeköy C. Başsavcılığına yazılan yazıların bir örneği ilişiktedir.

Bilgileriniz rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği

Başkan Vekili

Avukat Burhan KARAÇELİK

Ek : 2

SAMSUN BAROSU

BAŞKANLIĞI

Tel : 43115 61 - 431 39 70

15.03.1999

Fax: 431 15 61

SAYI : K - 1999/26

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

ANKARA

Samsun Tekkeköy C. Başsavcılığının, Samsun Baro Başkanlığına gönderdiği 22.02.1999 tarih 1999/32 Muh. Numaralı ve iki eki bulunan yazıları alınmıştır.

Buna göre, Tekkeköy adalet dairesinde kurulduğundan beri var olan Avukatlar Odası, seçim işleri için C. Başsavcılığınca Baromuzla sorulmadan tahsis edildiği tefrişimiz esnasında öğrenilmiştir.

Avukatlık Yasasının 50. Maddesi, "her adalet dairesinde, bölgesinde bulunduğu BARO için, her mahkeme salonunda ve icra dairelerinde ise, Avukatlar için ihtiyaca yetecek nitelikte yer ayrılması zorunludur" der.

Tekkeköy Adalet dairesinde de Avukatlar Odası, kurulduğunda ayrılmıştır.

22.4.1973 tarih 304/65 sayılı ilke kararında "Avukatlık Kanununun 50. Maddesine göre tahsis edilen Avukat Odasının Baroların muvafakatı alınmadan geçici de olsa geri alınması mümkün değildir." Şeklinde dir.

Tekkeköy C. Başsavcılığı ilke kararına rağmen Baromuzun muvafakatını almadan Avukatlara tahsis edilen odasına el koymuştur.

Tekkeköy C. Başsavcılık yazısı, imkansızlık gerekçesine dayalı da olsa 357 Avukatı yok saymıştır.

Tekkeköy seçim kuruluna bir oda tahsis edilememiş olması, 1999

yılı genel ve yerel seçimlerinin sonuna kadar Baro odasının da seçim kurulunun çalışmalarına devam edeceği kararı, Yargıda avukatın yeri bakımından çok çarpıcı, aşağılayıcı bulunduğunu, kınadığımızı saygı ile arz ederim.

Av. Arif Yılmaz ÜNEY
Samsun Barosu Başkanı

Sayı : 2659

Ankara 25/03/1999

ADALET BAKANLIĞI
ANKARA

Samsun Barosu Başkanlığının Başkanlığımıza gönderdiği 15.03.1999 gün ve K. 1999/26 sayılı yazısı örneği ilişiktir.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 50nci maddesinde "Her adalet da-iresinde, bölgesinde bulunduğu baro için .... ihtiyaca yetecek nitelikte yer alması zorunludur" denmektedir.

Baro, sadece baro kalemi ve başkan odasından ibaret değildir; avu- katların duruşma ve adliye binasındaki işlerini takip ederken otur- maları gereken odalar da baro deyiminin kapsamı içindedir. Eğer, Ba- rolara, avukatlara değer verilmesi düşünülüyorsa, ki öyle olması gerekir, böyle kabul edilmelidir.

Aynı fakültelerde, aynı dersleri müştereken okuyarak mezun olan insanların, okuldan ayrıldıktan sonra da, görev ve mesleklerine ba- kılmaksızın, görevin gerektirdiği özel haller dışında, hukukçu ve insan onuruna da müştereken sahip oldukları kabul edilmeli, karşılıklı tutum ve davranışlarda buna özen gösterilmelidir.

Ne yazık ki, çok yerde ve çok defa şahit olduğumuz ayrıcalıklı davranışlar avukatlara reva görülmekte, bu tutum avukatları, Baroları ve Türkiye Barolar Birliğini son derece üzmemektedir. Bu tutumlardan sık rastlanılanın bir örneği Samsun'un Tekkeköy ilçesi adliyesinde yaşanmaktadır.

Bu ilçedeki adliye binasında, avukatlar için ayrılmış olan oda, seçim işleri bahane edilerek Baronun ve avukatların elinden alınmıştır.

Yukarıda bahsedilen 50inci madde bir zorunluluğu ifade etmektedir. Bu madde karşısında Baroya ve Baronun vazgeçilmez öğeleri olan avukatlara oda tahsisi kimsenin lütfu değildir. Baronun ve avukatların zorunlu olan yasal bir hakkıdır. Seçim işleri bahanesiyle de olsa, bu odayı Baronun ve avukatların elinden almak hiçkimsenin takdirinde olamaz. Tekkeköy Cumhuriyeti Başsavcısının görevi, adliye binasında avukatlar için tahsis edilmiş odayı işgal etmek değildir; seçim işleri için başka uygun bir yer bulmaktır. Avukatlık Kanununun 50inci maddesi, Sayın Başsavcı tarafından ihlal edilmiştir.

Bu davranışı, Türkiye Barolar Birliği olarak şiddetle kınıyoruz ve son derece üzüldüğümüzü ifade ediyoruz.

Ayrıca, Avukatlık Kanununun 2inci maddesinin son fıkrası adli mercilere, avukatların görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmak yükümlülüğünü emretmektedir. Sayın savcıların ve tüm adli merciler görevlerinin bu yükümlülüklerini unutmaya da hakları ve yetkileri yoktur.

Türkiye Barolar Birliği olarak, adli mercilerin, bu yasal görev ve yükümlülüklerini unutarak, hakim-savcı-avukat bütünlüğünü bozucu davranışlardan vazgeçmelerini istiyor ve bekliyoruz.

Sayın Bakanlığın ve Tekkeköy Başsavcısının bu üzücü hatayı ivedi tamir etmelerini bekliyoruz.

Bu ümitle takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkan vekili
Avukat Burhan KARAÇELİK

Eki : (1)

Dağıtım :

1. Gereği için Sayın Adalet Bakanlığına
2. Bilgi ve gereği için Sayın Tekkeköy Başsavcılığına

Sayı : 2650

Ankara 24/03/1999

BARO BAŞKANLIğI
DİYARBAKIR

Diyarbakır Adliye binasına girişlerde avukatlara uygulanan davranışlar nedeniyle Adalet Bakanlığına gönderdiğimiz yazının bir örneği ilişiktir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Vekili
Avukat Burhan KARAÇELİK

Eki : (1)

T.C

ADALET BAKANLIĞI

Savunma Sekreterliği

Sayı : B.03.0.SAV.0.00.00.04/99/1369

Ankara 4.03.1999

Konu : Güvenlik Önlemleri

DİYARBAKIR CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA

İLGİ: 08.01.1999 Gün ve 57-5 sayılı yazınız.

Cumhuriyet Başsavcılığınızdan alınan ilgi sayılı yazıda; Diyarbakır Baro başkanlığının mensuplarının duyarlı kapıdan geçmeme, aranmama, kimlik göstermeme ve bunun gibi ayrıcalık istemleri bulunmakta olduğu, uygulanmada tereddüde düşüldüğü belirtilerek konu hakkında görüş istenmektedir.

Bu konuda; Avukatların hukuki konumları ile ilgili Ceza İşleri Genel Müdürlüğünden görüş istenmiş 02.03.1999 gün ve 4781 sayılı yazıda; "1136 Sayılı Avukatlık Kanununda ve ilgili diğer mevzuatlarda, Baro Başkanlığının ve mensuplarının duyarlı kapıdan geçmeme gibi ayrıcalıkları olmadığına dair bir hükmün bulunmadığı bildirilmiştir.

Ayrıca, konunun Adalet Bakanlığı Koruyucu Güvenlik Özel Talimatı kapsamında incelendiğinde ; bu talimatın üçüncü kısmında yer alan fiziki güvenlik önlemleri başlığı altındaki pek çok maddeye aykırı olduğu görünmektedir.

Bölgenin özel koşulları da dikkate alınarak, yukarıda belirtilen esaslar çerçevesinde; Baro Başkanlığının ve mensuplarının duyarlı kapıdan geçmelerine, aranmalarına ve kimlik göstermelerine hukuki bir engel olmadığı gibi güvenlik önlemlerinin sağlanması ve devamlılığı açısından önem taşıdığı mütalaa edilmektedir.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

İbrahim YILDIZ
Bakan a.
Savunma sekreteri

T.C
DİYARBAKIR
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI
1999/57-5

BARO BAŞKANLIĞINA
DİYARBAKIR

Bilgi ve gereği rica olunur.12 Mart 1999

Rana YILMAZ
Cumhuriyet Başsavcısı

Sayı : 2651

Ankara 24/03/1999

ADALET BAKANLIĞI
ANKARA

Adalet Bakanlığı Savunma Sekreterliğinin 09.03.1999 gün ve B.03.SAV.0.00.00.04/99-1369 sayılı yazılarına Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığının bu yazı örneğini Diyarbakır Baro Başkanlığına göndermesi sonucu muttali olduk.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1 inci maddesine göre her ne kadar avukatlık serbest bir meslek ise de, yapılan iş yasal olarak bir "kamu hizmeti" dir. Kanun bu niteliği gereği olarak 2. Maddesiyle "Adli merciler ve diğer resmi daireler, avukatlara görevlerinin yerine ge-

tirilmeğinde yardımcı olmakla yükümlüdürler" hükmünü koymuştur. Avukat, adliye binalarına görev için girer.

Ayrıca kanunun 57inci maddesinde "görev sırasında veya yaptığı görevden dolayı avukata karşı işlenen suçlar hakkında, bu suçların hakimlere karşı işlenmesine ilişkin hükümler uygulanır" denmekte, 58 ve takip eden maddelerinde de avukatların görevlerinden doğan veya görev sırasında işledikleri suçlardan dolayı özel bir soruşturma ve kovuşturma usulü kabul edilmektedir.

Bütün bu hükümler avukatlık mesleğinin "kamu hizmeti" olarak kabul ve nitelendirilmesinin gereği ve sonucudur.

Yasal statü ve düzenleme bu olmasına rağmen, üzülerak belirtelim, uygulamada avukatlık bakkallık, tüccarlık, müteahhitlik gibi klasik bir serbest meslekmiş gibi algılanmakta ve avukatlara karşı bu görüşle davranılmaktadır. Ne yazık ki, bu uygulama ve davranışlar, avukatların kendilerini ayrı düşünmedikleri yargı mercileri ve mensupları tarafından da gösterilmektedir.

Nitekim, özellikle adliye binalarına girişlerde hakim ve savcılara karşı, avukatlara uygulana kısıtlamalar ve zaman zaman yakışıksız davranışlar gösterilmemektedir.

Unutulmamalıdır ki, 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun genel gerekçesinde bu kanunla "avukatlığın savcılık statüsüne uygun bir statüye" getirildiği kabul edilmiştir.

Avukatları, Baroları ve Türkiye Barolar Birliğini üzen ve tepkimizi çeken olay avukatların "potansiyel suçlu" olarak kabul edilmesidir. Böyle düşünmeye ve kabule hiçbir merciin ve hiçbir şahsın hakkı yoktur

.Avukatlar, Barolar ve Türkiye Barolar Birliği özellikle kritik dönemlerde, kimlik gösterilmesi isteğine karşı değildir, duyarlı kapıdan geçmeyiz diye bir iddiamız yoktur. Ancak, kimlik gösterildikten sonra, yukarıda nitelikleri ve yasal durumu açıklanan avukatlık mesleğini yapan avukatın, gurur ve haysiyetleriyle oynarcasına üstlerinin

ve çantalarının aranması asla kabul edemeyeceğimiz yakışıksız bir davranıştır.

Sayın Bakanlığın Savunma Sekreterliğinin ilişikteki mütalaası, avukatlık mesleğinin niteliği ve yasal statüsünün bilinmediği veya bilinmek istenmediğini gösteren, çok üzücü bir belgedir. Türkiye Barolar Birliği olarak bu tutumu şiddetle kınıyoruz ve Bakanlığın bu yakışıksız davranışlardan bir an önce vazgeçilmesi için gereğini yapacağı ümit ve inancıyla, konuyu takdirlerinize sunuyoruz.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Vekili
Avukat Burhan KARAÇELİK

Eki : (1)

Sayı : 2448

Ankara 21/02/1999

Yazının Gönderildiği Merciler

(CUMHUR BAŞK. - BAŞBAKAN - ADALET BAK.

TBMM, DSP-ANAP-CHP-DYP-FAZİLET)

PKK Terör Örgütü Başkanı Abdullah Öcalan'ın başarılı bir operasyonla Türkiye'ye getirilmesi terörle mücadele sürecinde önemli bir aşamadır.

Abdullah Öcalan'ın bağımsız Türk mahkemeleri tarafından yargılanması ve yaptıklarının hesabını yine yargı önünde vermesi şarttır.

Avrupa İnsan Hakları Divanı 9 Haziran 1998 tarih ve 41/1997/825/1031 sayılı kararı ile Devlet Güvenlik Mahkemelerinde askeri hakim görev almasının "mahkeme bağımsızlığı ve tarafsızlığı hususunda

kaygılar uyandırdığını" dolayısıyla, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nin 6/1. Maddesinin ihlale uğradığına karar vermiştir.

Tüm dünyanın gözleri Türkiye üzerine çevrilmiş ve olayı izlemektedir. Adil yargılama önündeki engelin ortadan kaldırılması gerekmektedir.

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 143.maddesi ile 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkındaki Yasa'da Avrupa İnsan Hakları Kararına uygun değişikliklerin acilen yapılması zorunluluğu bulunmaktadır.

Bu nedenle ;

Gerekli Anayasal ve Yasal değişikliklerin yapılması için Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin acilen toplanması gerektiği kanısındayız.

Gereğini ve katkılarınızı takdirlerinize saygı ile sunarım.

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Vekili
Av. Burhan KARAÇELİK

T.C

CUMHURBAŞKANLIĞI

Genel Sekreterliği

SAYI : B.01.0.KKB.0.83-156-184/99-1100

11 MART 1999

KONU : Devlet Güvenlik Mahkemeleri

Sayın Burhan KARAÇELİK

Türkiye Barolar Birliği Başkan Vekili

Karanfil Sok. No : 5/62 06650 Kızılay / ANKARA

Devlet Güvenlik Mahkemelerinde görev yapan askeri hakimlerin mahkemelerin bağımsızlığı ve tarafsızlığı ilkelerine ters düştüğü yolundaki Avrupa İnsan Hakları Divanınının 9 Haziran 1998 tarihli kararının iler sürerek, Anayasanın 143 üncü maddesiyle 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunda değişiklik yapılması için Meclisin olağan üstü toplantıya çağırılması talebini içeren 21.02.1999 tarihli başvurunuz incelenmiştir.

Bilindiği gibi, TBMM yüz onaltı milletvekilinin başvurusu üzerine Anayasanın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 102 ve 103 üncü maddeleri gereğince Meclis Başkanı tarafından 13 Mart 1999 Cumartesi günü saat: 15.00'de olağan üstü toplantıya çağırılmıştır.

Anayasanın 87 inci maddesine göre, kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak yetkisi tamamen TBMM'ne aittir.

Bilgilerinize rica olunur.

Oğuz ÖZBİLGİN

Genel Sekreter a.

Genel Sekreter Yardımcısı

Sayı : 2447

Ankara 19.02.1999

Kişiyeye Özel

Sayın

Cahit BAYAR

İçişleri Bakanı

Ankara

İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı Atilla Çınarın 18.02.1999 günü makamına davet ettiği İstanbul Barosu avukatlarından Murat Çelik'i yanındaki 7-8 polisle birlikte döverek, hakaret ederek emniyet binasından attırdığını öğrenmiş bulunmaktayız.

Emniyet makamları suçü önler, suçluları takip edip yetkili makamlara teslim eder. Sebebi ve şartları ne olursa olsun emniyet binalarında kişileri dövemez, dövdüremez, kötü muamele yapamaz. Hele hele, kamu hizmeti gördüğü yasa hükmüyle kabul edilen avukata karşı, yasaların verdiği hak ve yetkilerini kullanma dışında, hiçbir davranışta bulunamaz.

Bize intikal eden bu olay, ne yazık ki ilk olay değildir. Daha önceleri de, muhtelif Barolar ve avukatlardan bu gibi davranışlar hakkında yakınmalar alınmıştır. Gene ne yazıktır ki, bu davranışları iletmişimiz daha üst makamlarca, hemen her seferinde, herhangi bir işlem yapılmadığı görülmüş, başvurularımıza kötü davranışta bulunulmadığı cevabı verilmiştir.

Bu tutum ve tavır, yetkilerini aşma temayülünde ve yapısında olanları daha da cüretlendirmektedir.

Her kişi ve görevli yetkilerini bilmeli ve bunu aşmamalıdır. Yine her kişi ve görevli, bir avukatın yanlış davranışı veya suçü olsa bile, onu dövmeye, hakaret etmeye hakkı olmadığını bilmelidir.

1136 sayılı Avukatlık Kanunu 57.maddesiyle görevi nedeniyle veya görevini yaparken avukata karşı yapılan suçların hakimlere karşı yapılmış sayılacağını kabul ederek, avukatlık mesleğinin özel niteliğini açıklamıştır.

Sayın Bakanlığın olaya bu düşüncelerle bakarak gereğini ivedilikle yapacağı ümidiyle takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliğı

Başkan Vekili

Av. Burhan KARAÇELİK

VALİLİK MAKAMINA

DİYARBAKIR

(Aynı yazı Diyarbakır DGM C. Başsavcılığına da gönderildi)

Diyarbakır bürosu üyelerinden 7 avukat ve 2 avukat stajyerinin Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesinde gözaltına alınmış olduğunu öğrenmiş bulunuyoruz. Görevli makamların soruşturma yetkileri tartışılmaz ise de, avukatlığın bir kamu hizmeti ve avukatın bu hizmeti gören bir kişi olması gözönünde tutulduğunda bu yetkilerin daha dikkatli ve titiz kullanılması gerekmektedir. Özellikle, 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 58 ve 59.maddeleri, avukatların görevleri nedeniyle üzerlerine atılan fiillerden dolayı soruşturmanın Cumhuriyet Savcıları tarafından yapılmasını öngörmektedir. Ayrıca, Adalet Bakanlığının 01.08.1960, 27.03.1971, 14.02.1994 tarihli genelgeleriyle avukatların kişisel suçlanmaları halinde de soruşturmanın bizzat Cumhuriyet Savcılarınca yapılması istenmektedir.

Kanun koyucu, avukatlık mesleğinin niteliği ve özelliğini dikkate alarak, 1136 Sayılı Kanununun 57.maddesiyle avukatlara karşı görevlerini ifa sırasında veya görevleri nedeniyle suç işlenmesi halinde bu suçları hakimlere karşı işlenmiş suç olarak kabul etmiştir.

Bütün bu hususlar dikkate alınarak soruşturmanın yürütülmesi ve olabildiğince kısa sürede sonuçlandırılması ve Başkanlığımıza bilgi verilmesini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Vekili
Av. Burhan KARAÇELİK

Sayı : 2347

Ankara 02/02/1999

BAŞBAKANLIĞA

ANKARA

27.01.1999 günlü demecinizden, ülkenin ekonomik ve sosyal sorunlarına isabetli ve gerçekçi çözümlerin saptanması amacıyla Ekonomik ve Sosyal Konsey oluşturulacağı anlaşılmaktadır.

Bu konuda Barolar Birliğinin, Baroların öneri ve görüşlerinin alınmasının yararlı olacağı düşüncesiyle, oluşturulacak konseye Türkiye Barolar Birliği temsilcisi veya temsilcilerinin katılmasını takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği

Başkan Vekili

Avukat Burhan KARAÇELİK

Sayı : 1958

Ankara 05/11/1998

TAPU KADASTRO

GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ANKARA

Çeşitli Barolarımızdan gelen yakınmalarda, Tapu Dairelerinde avukatlara bilgi verilmediği ve zorluk çıkarıldığı belirtilmektedir.

1136 Sayılı Avukatlık Kanunu 1.maddesinde avukatlığın bir kamu hizmeti olduğunu belirtmiş ve 2.maddesinin son fıkrasında da "adli merciler ve diğer resmi daireler avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmakla yükümlüdürler" hükmünü öngörmüştür.

Bu yasal durum karşısında tapu daireleri görevlilerinin bilgi vermemeye yada zorluk çıkarma fiillerinin yasa dışı olduğuna kuşku yoktur. Aynı yasanın 57.maddesinde de "görev sırasında veya yaptığı görevden dolayı avukata karşı işlenen suçlar hakkında, bu suçların hakimlere karşı işlenmesine ilişkin hükümler uygulanır." denilmektedir.

Olumsuz davranışlara son verebilmesi için bu yasal durumu Tapu Dairelerine duyurulmasını ve avukatlara görevlerini yaptıkları sırada yardımcı olunmasının sağlanmasını takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Avukat Eralp ÖZGEN

T.C

BAŞBAKANLIK

TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Tasarruf İşlemleri Dairesi Başkanlığı

Sayı : B021TKG0100001-167 / 259-3842

Konu : Avukatlara bilgi verilmesi

3 Aralık 1998

BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 5/ Kasım / 1998 tarih, 1958 sayılı yazınız.

İlgi yazınızdan Kamu görevi ifa eden ve görevleri sırasında kendilerine kolaylık sağlanması gereken avukatlara tapu sicil mü-

dürlükleri görevlileri tarafından zorluklar çıkartıldığı belirtilerek bu tür olaylara meydan verilmemesi için tüm birimlerimizin uyarılmasının istenildiği,

Anlaşılmıştır.

Avukatların vekaletname ibraz etmeden tapu sicilini inceleyebilmeleri ve işlemleri sırasında kolaylık sağlanması hususu Tapu ve Kadastro Bölge Müdürlükleri aracılığı ile yayınlanan 3 / Nisan /1981 tarih, 4-1-9-7/1745-1754 sayılı genelgemizle bütün birimlerimize duyurulmuş olup bu hususun yeniden duyurulmasına gerek bulunmaktadır.

Ancak, aksine davranan tapu sicil müdürlüklerinin bildirilmesi halinde gerekli inceleme yapılacaktır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Genel Müdür

Şinasi BAYRAKTAR

Genel Müdür Yardımcısı

Sayı :

Ankara 15/12/1998

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO : 1807/130

Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü'nden alınan 13.12.1998 gün ve B021TKG010001-167/259-3842 sayılı yazı sureti eklidir.

Bilginizi ve gereğini rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN Y.

Ek : 1 sayfa

Sayı : 1879

Ankara 16/10/1998

Sayın

Reşat PETEK

Yozgat C.Başsavcısı

15 Ekim 1998 günkü Milliyet Gazetesi'nde yayınlanan haberde ; Yozgat C.Başsavcısı olarak Erciyes Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesinde türbanlı öğrencilerin okula kayıtlarının yapılmaması nedeniyle ; Dekan Prof. Yunus Akçamur ve okul idarecileri hakkında soruşturma açtığınız ve "türbanlı öğrencilerin okula hangi yasaya göre ve kimlerin emri ile alınmadığının bildirilmesini istediğiniz" açıklanmıştır.

Umarız bu haber doğru değildir. Eğer doğru ise;

Sıfatının başında "Cumhuriyet" olan tek kamu görevlisi sizsiniz. Ya sıfatınız gereğini yapın, ya da istifa edin.

Çünkü Cumhuriyeti ancak ve ancak Cumhuriyete inananlar koruyabilir.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlık Divanı

ADALET BAKANLIĞI**ANKARA**

15.10.1998 günlü Milliyet Gazetesi'nin 26. Sahifesinde yer alan habere göre, haber doğru ise, Yozgat C.Başsavcısı Reşat Petek, türbanlı öğrencileri okula almayan Erciyes Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Dekan ve idarecileri hakkında soruşturma açmış ve okul idaresine yazdığı yazıda "yasal hakları olmasına karşın türbanlı öğrencileri okula almayan" ibarelerini kullanmıştır.

Anayasa Mahkemesi'nin Mart 1998 yılında verdiği karara göre, Üniversitelere türbanlı olarak devam etmek mümkün değildir ve Anayasa Mahkemesi bu nedenle, türban ile devamı öngören yasa hükmünü iptal etmiştir.

Anayasamızın 153.maddesinin son fıkrasında ise, Anayasa Mahkemesi kararlarının "... yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri" bağlayacağı hükmü yer almaktadır. Kuşkusuz Anayasa Mahkemesi kararlarının bağlayacağı kişilerin başında Cumhuriyet Savcıları gelmektedir.

Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda anılan kararına rağmen "yasal hakları olmalarına karşın türbanlı öğrencileri okula almayan" şeklinde bir yazı yazabilen Yozgat C. Başsavcısı, böylece Anayasa Mahkemesi kararını hiçe saydığını göstermiş ve Anayasanın 153.maddesine aykırı davranmıştır.

Bu nedenle söz konusu haber doğru ise, adı geçen Başsavcı hakkında gerekli soruşturmanın yapılmasını emirlerinize sunarım.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Avukat Eralp ÖZGEN

MALİYE BAKANLIĞI**ANKARA**

Sayın Bakanlığınızca çıkarılan ve 01.07.1998 tarihinde yürürlüğe girmiş olan "Gelir İdaresini Geliştirme Fonundan Yapılacak Ek Ücret Ödemesine İlişkin Usul ve Esaslar" gereğince bağlı kurumların Genel Müdürü, Genel Müdür Yardımcısı, Teftiş Kurulu Başkanı, 1. Hukuk Müşaviri ve Müfettişlere (müfettiş yardımcılar dahil) ek ücret öden-
diği öğrenilmiştir.

Derecesi ne olursa olsun tüm müfettişlere ve müfettiş yar-
dımcılarına bu ek ücret ödenirken, Hukuk Müşavirliğinde görevli,
1.hukuk Müşaviri dışındaki Hukuk Müşavirleri ile avukatların listeye
alınmaması büyük üzüntü ile karşılanmıştır.

Esasen statü ve mali haklar açısından olumsuz koşullarda bulunan
ve geçen yıl bizzat Sayın Bakana da sunmuş olduğumuz bu olum-
suzluklar, muhtelif devlet yetkililerinin verdikleri sözlere rağmen gi-
derilmemiş iken, hukukçulara karşı yeni bir ayrımcılık niteliğindeki
yeni düzenleme tüm camiamızda son derece olumsuz bir etki yap-
mıştır. Özellikle, kadro dereceleri ne olursa olsun tüm müfettişlere ve
hatta müfettiş yardımcılarının tanınan bir olanaktan, hukuk müşavirleri
ve avukatların yararlandırılmamalarının nedenini anlamak mümkün
olmamıştır

Hazinenin ve dolayısı ile devletin haklarını savunan mes-
lektaşlarımıza karşı bu tutumun haklı bir gerekçesini bulma olanağı
yoktur. Anayasamızda Cumhuriyetimizin nitelikleri arasında belirtilen
"hukuk devleti" ve tüm yetkililerin kabul ettiği "hukukun üstünlüğü"

kavramları ile de hukukçulara karşı bu olumsuz davranışı bağdaştırma olanağı yoktur.

Ayrıca sözkonusu Esaslar'ın 2.maddesinde "Bu Esaslar, Maliye Bakanlığının yurtdışı kadrolarında bulunan personeli dışında bulunan personeli ..... kapsar" denilmiş iken, hukukçuların dışlanması, madde metnine de aykırı düşmektedir.

Bu nedenlerle, sözü edilen esaslar çerçevesinde Hukuk Müşavirleri ve avukatların da ek ücret listesine alınmasını ve sonuçtan bilgi verilmesini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Avukat Eralp ÖZGEN

Sayı :1764

Ankara 1/10/1998

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

ANKARA

(Aynı yazı Milli savunma Bakanlığına da gönderildi)

Van Bölge Barosu avukatı Rojbin TUGAN'ın Diyarbakır Barosu Başkanlığınca Birliğimize iletilen 15.09.1998 günlü yakınma yazısı neği ilişiktir.

Özellikle Güneydoğuda görev yapan meslektaşlarımızdan Birliğimize bu gibi şikayetler devamlı olarak gönderilmektedir.

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 1.maddesine göre avukatlık, kamu hizmetidir. Bunun içindir ki, aynı maddenin son fıkrasında "Adli merciler ve diğer resmi daireler, avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmakla yükümlüdürler" hükmü yer almaktadır. Ayrıca, aynı kanunun 57.maddesinde, avukatlığın kamu hizmeti olduğu kabul edilerek, "görev sırasında veya yaptığı görevden dolayı avukata karşı işlenen suçlar hakkında, bu suçların hakimlere karşı işlenmesine ilişkin hükümler uygulanır" hükmü getirilmiştir.

Avukatlık Kanununun bu hükümleri, kanunda yazılı kalmamalıdır. Bu hükümlere, herkes, her görevli uymak zorundadır. Uygulamanın, kanun hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak da, başta ilgili Bakanlıklar olmak üzere, idareye aittir.

Türkiye Barolar Birliği olarak, özellikle Güneydoğuda, avukatlara karşı görevlilerce yapılan bu gibi yasa dışı işlem ve eylemlerin bir an önce önlenmesi ve sonuçlandırılmasını istemekte ve beklemekteyiz.

Bu amaçla, bu bölge başta olmak üzere, tüm yurttta, görevlilerce avukatlara karşı yapılan yasa dışı işlem ve davranışların önlenmesi ve bunu yapanların cezalandırılması cihetine gidilmesini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

BARO BAŞKANLIĞINA

DİYARBAKIR

Van Bölge Barosuna bağlı olarak Hakkari ilinde serbeste avukatlık yapmaktayım.

14.09.1998 günü Van ilinden Diyarbakır istikametine doğru seyir eden 34 JYD 71 plakalı Van-tur otobüs firması ile yolculuk yaparken, Diyarbakır'a 30 Km. kala yol kontrolü yapılan Kâğıtlı Karakolunda hakarete uğrayıp, darp edildim.

Olay; "10 Km. önce yol kontrolü yapıldı, burada olağanüstü bir durum mu var" sorusunu sormam üzerine başladı. Karakolun içine çekildim. Sorumlu uzman çavuş başta diğer askerlerin tümü hakaret ettiler. Ve dayak attılar. Otobüs şoförü Ahmet DİNDAR dipçikle dövüldü.

Baronu sınırlarında meydana gelen olayda meslektaş olarak maruz kaldığım haksızlığa gereken hassasiyeti göstereceğinize inanıyorum.
15.09.1998

Saygılarımla.

Av. Rojbin TUGAN

BARO BAŞKANLIĞI
DIYARBAKIR

İlgi : 16.9.1998 gün ve 1998/760 sayılı yazınız.

Van Barosu avukatlarından Rojbin TUGAN'ın Başkanlığınızın il-
gideki yazısıyla Birliğimize ulaştırılması zerine İçiŐler ve Milli Sa-
vunma Bakanlıklarına gönderdiğimiz yazımızın birer rneği ili-
Őiktir.

Bilginizi rica ederim

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki : 2 sayfa

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Emniyet Genel Müdürlüğü

SAYI : B.05.1.egm.0.71.03.02 / 15965

KONU: Avukatlar 26.10.1998*504880

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI'NA

Son zamanlarda bazı mensuplarımızın, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun kendilerine verdiği yetkiye dayanarak kamu hizmeti görmekte olan avukatlara karşı gerekli kolaylığı ve ilgiyi göstermediği, Avukatlarla mensuplarımız arasında istenmeyen bazı olayların meydana geldiği yönünde çeşitle duyular alınmakta, nadiren de olsa Genel Müdürlüğümüze bu konuda bazı şikayetler intikal etmektedir.

Bilindiği üzere bahse konu kanunun 1.maddesi Avukatlık hizmetini bir "Kamu Hizmeti" olarak tanımlamış ve Adli merciler ile diğer resmi dairelerin görevlerini yerine getirirken kendilerine yardımcı olmaları yükümlülüğünü getirmiş, yine aynı kanunun 57.maddesi gereğince de Avukatlara karşı işlenen suçlar hakkında, bu suçların hakimlere karşı işlenmesine ilişkin hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

Kanunun kendilerine tanıdığı yetki çerçevesinde görevlerini ifa etmeye çalışan Avukatlara karşı her türlü ilgi ve kolaylığın gösterilmesini ve bu konuda herhangi bir yakınmaya meydan verilmemesini önemle rica ederim.

Necati BİLİCAN

Vali

Emniyet Genel Müdürü

DAĞITIM : Bilgi :

Gereği : Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
Genel Müdür Yardımcılarına,
Merkez Teşkilatına,
80 İl Emniyet Müdürlüğüne,
Eğitim ve Öğretim Kurumu Müdürlüklerine,
Polis Moral Eğitim Merkezi Müdürlüklerine.

Sayı: 1142

Ankara 3/7/1998

**SAĞLIK BAKANLIĞI REHABİLİTASYON
MERKEZİ BAŞTABIPLIĞINE
ANKARA**

Antalya Barosunda kayıtlı ülkemiz Avukat Ahmet Özsezer'in sağlık durumunu bildirir rapor ile Akdeniz Üniversitesi Hastanesi Çıkış Özeti'nin fotokopileri ilişiktir.

Bu meslektaşımızın merkezinizde rehabilite edilmesi gerekmektedir.

Kendisine mümkün olan öncelik sağlanması Birliğimizi de mutlu edecektir.

Gereğini ve Başkanlığımıza bilgi verilmesini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: 2

Hastanın Adresi

Av.Ahmet ÖZSEZER
Akkuyu Mah.Urartu Sitesi
(E) Blok No: 15
Arapsuyu - ANTALYA
Ev Tel: 0.242.228 11 86

Sayı:1119

Ankara 1/7/1998

Başbakanlık Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü

Tasarruf İşleri Dairesi Başkanlığı

İlgi: Ekli 26 Mart 1998 tarih B021TKG0100005-627-T078501/872 sayılı yazınız.

Antalya Tapu ve Kadastro Bölge Müdürlüğüne gönderdiğiniz ilgi yazınızın son sayfasının (e) bendinde "... mahkemeler, icra daireleri veya kamu kurumu ve kuruluşlarından gönderilen idaremize yönelik yazıların ilgililerince elden getirilmesi halinde kabul edilmeyerek, resmi yoldan yazıların işleme konulmasına özen gösterilmesi" gerektiği bildirilmektedir.

Ekli yazınızın ikinci sayfasında ".... Anayasanın 138.maddesi uyarınca idareler mahkeme kararlarını geciktirilmeksizin tam olarak infazla yükümlüdürler" şeklinde tarafınızdan da değinilen hüküm gereği mahkemelerin gönderdiği "elden takipli" müzekkerelerin de idare tarafından derhal işleme konulması anayasal bir zorunluluktur.

Uygulamada herhangi bir yanlışlığa ve gecikmeden doğan hak kaybına neden olunmaması için mahkeme ve icra dairelerinin "elden ta-

kipli" müzekerelerinin işleme konulabilmesini teminen ilgili birimlerimize duyuru yapılması için gereğini rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: İlgili yazı örneği

T.C.
BAŞBAKANLIK
TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Tasarruf İşlemleri Dairesi Başkanlığı

Sayı: B021TKG0100005-627-T078501/2418

Konu: İsteminiz

3 Ağustos 1998

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ:

- a) 1 / Temmuz / 1998 tarih, 1119 sayılı yazınız.
- b) 26 / Mart / 1998 tarih, B021TKG0100005-627-T078501/872 sayılı yazımız.

İlgi (a) yazınız ve eklerinin incelenmesi sonucu ;

Antalya Tapu ve Kadastro Bölge Müdürlüğüne yazılan ilgi (b) talimatın son sayfasının (e) bendinde "..... mahkemeler, icra daireleri veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarından gönderilen idaremize yönelik yazıların ilgililerince elden getirilmesi halinde kabul edil-meyerek, resmi yoldan gelen yazıların işleme konulmasına özen gös-

terilmeli" yolundaki talimatımızın geri alınmasının istenildiği görülmüştür.

Bilindiği üzere, Başbakanlık Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğünce 17/Şubat/1994 tarihinde yayınlanan ve "Resmi Yazışma Kurallarını Belirleyen Esaslar"ın gösterildiği 1994/9 sayılı genelgede, resmi yazıların gönderiliş ve alınışlarında izlenecek yol gösterilmiştir.

Medeni Kanununun 917 nci maddesinde de tapu sicillerinin tutulmasından mütevellit bütün zararlardan Hazine'nin mesul olduğu ve Hazine'nin kusuru bulunan memurlara rucu hakkının bulunduğu belirtilmiştir.

Ayrıca, kamu kurum ve kuruluşlarınca idaremize yönelik olarak yazılıp ta, ilgililerince elden getirilen yazılar tahrifata açık olup bu tür yazıların işleme konulması karşısında M.K. 'nun 917 nci maddesinde belirtilen Hazine zararına sebebiyet verilemesi ihtimali bulunmaktadır.

Diğer taraftan, kamu kurum ve kuruluşlarından veya mahkemelerden gönderilip "elden takiplidir" ibaresinin bulunduğu ve ilgililerince veya vekillerince elden getirilen müzekkereler gerek tapu sicil gerekse kadastro müdürlüklerince işleme konulmaktadır.

Bu nedenle; ilgi (b) talimatınızın son sayfasının (e) bendinde bahsedilen yazılar, "elden takiplidir" ibaresi bulunmayıp, ilgililerince elden getirilen yazılarla ilgili olup, konuyla ilgili olarak yanlışlıklara yer verilmemesi açısından ayrıca mahalline gerekli talimat verilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Genel Müdür

T.C.

BAŞBAKANLIK

TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Tasarruf İşlemleri Dairesi Başkanlığı

Sayı: B021TKG100005-627-T078501/872

Konu: Serik Tapu Sicil Müd.

26 Mart 1998

ANTALYA TAPU VE KADASTRO BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜNE

İLGİ: a) 18/Şubat/1998 tarih, 2 sayılı inceleme raporu

b) 1/Aralık/1997 tarih, B021TKG1020001-627/3508 sayılı yazınız.

Serik Tapu Sicil Müdürlüğü hakkında ilgi (b) yazınız ile ilgili olarak başmüfettişlikçe yapılan inceleme sonucu düzenlenen ilgi (a) raporun tetkiklerinden;

a) Antalya ili, Serik ilçesi, Çanakçı köyü 57,78,146 parsel sayılı taşınmazların bir kısım hisseleri Süleyman oğlu Osman Zeki Yağcı ve 200 parsel sayılı taşınmazında 1/3 hissesi Süleyman oğlu Zeki Yağcı adına kayıtlı iken, söz konusu parsellere zaman içerisinde şerh verilen bir kısım hacizlerin bilahare terkin edildiği,

25/Ağustos/1975 gün, 872 yevmiyeli tedbir şerhinin davacı Gönül Yağcının talebine istinaden 10/Temmuz/1997 tarih, 1975/195 E. Sayılı müzekkere ile kaldırılması mahkemece istendiğinden tapu sicil müdürlüğünün 10/Temmuz/1997 gün 1906 yevmiyeli işlemi ile terkin edildiği,

21/Haziran/1984 gün, 889 yevmiyeli tedbir şerhinin, dava taraflarca takip edilmediğinden 19/Ağustos/1993 tarih, 1984/324 E. Sayılı müzekkere ile kaldırılması mahkemece istendiğinden 19/Ağustos/

1993 tarih, 2097 yevmiyeli işleme Çanakçı köyü 57, 78 ve 200 parsel numaralı taşınmazlardan terkin edilmesine rağmen, 146 nolu parselde terkin işleminin yapılmadığı,

24/Aralık/1991 gün, 2685 yevmiyeli ve 21/Haziran/1993 gün, 1443 yevmiyeli tedbir şerhlerinin, mahkemece verilen hükümde tedbirin devamına ilişkin bir karar verilmediğinden HUMK.nun 112 inci maddesine göre tedbirlerin kendiliğinden kalmış sayılacağı 1/Temmuz/1997 tarih, 1991/738 E.1992/608 K. Sayılı ve 1993/340 E. 1993/812 K. sayılı müzekkereler ile bildirildiğinden tapu sicil müdürlüğünün 23 Temmuz/1997 tarih, 1821 ve 1822 yevmiye numaralı işlemleri ile terkin edildiği,

Bilahare, Gönül Yağcı'nın 28/Ocak/1992 tarihinde kesinleşen 18/ Aralık/1991 tarih, 1991/542-485 Esas ve karar sayılı tapuda isim tashihi ilamı ve 17/Ocak/ 1974 tarih, 1974/40-8 Esas ve Karar sayılı veraset belgesi ibraz ederek hükmen ismin tashihi ve intikal işlemi talep etmesi üzerine, talebin gerekli harçlarda tahsil ettirildikten sonra 17/ Temmuz/1997 tarih, 1960 yevmiye numaralı işlem ile yerine getirilerek söz konusu 4 parça taşınmazdaki Osman Zeki Yağcı hisselerini kızı Gönül Yağcı adına tescil edildiği,

Ancak, bu işlemlerin yapılması sırasında 2/Temmuz/1997 tarih, 1821 ve 1822 yevmiye numarası ile yapılan tedbir şerhinin terkin işlemlerine esas alınan 1/Temmuz/1997 tarihli müzekkerelerde "ek" olarak gönderildiği belirtilen mahkeme ilamının, işlemin yapılması sırasında ilgisinden istenmeyerek terkinlerin yapılması sonucu, Osman Zeki Yağcı'ya ait hasımlı veraset ilamının göz önünde bulundurulmadığı,

Bu nedenle; Çanakçı köyü 57,58,146, ve 200 nolu parsellerde 2/ Temmuz/1997 tarih 1821 ve 1822 yevmiye numaralı işlemler ile yapılan, ihtiyatı tedbir şerhinin terkinine esas alınan 1/Temmuz/1997 ta-

rihli mahkeme müzekkerelerinin ekinde gönderilen ilamın, ilgisinden istenmeden tedbir şerhlerinin terkin edilmesi ve daha sonra 17/ Temmuz/1997 tarih, 1960 yevmiye numaralı hükmen isim tashihi ve intikal işleminin sadece Gönül Yağcı'yı mirasçı olarak gösteren 17/ Ocak/1974 tarihli veraset ilamına istinaden sonuçlandırılması ve yine, Çanakçı köyü 58,64,154, Karıncalı Köyü 173 ev Yanköy 92 ve 93 nolu parsellerde idaremize yönelik olmayan mahkeme ilamı esas alınarak 4/Eylül/1997 tarih, 2813 yevmiye numarası ile hükmen tashih ve intikal işleminin sonuçlandırılıp, ilgisine tapu senetlerinin verilmesine rağmen tapu kütük sahifelerinde tescil merasimlerinin gerçekleştirilmemiş olması hatalı olup dikkati çekici bulunmuştur.

Ancak, söz konusu parsellerde Gönül Yağcıya ait hisseler üzerine hakkı muhtel olan Osman Zeki Yağcı mirasçıları tarafından Serik Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açılarak, 24/Eylül/1997 tarih, 997/647 sayılı yazıya istinaden ihtiyati tedbir şerhi konulduğundan dava sonucuna göre işlem yapılması gerekmekte olup bu aşamada idaremizce re'sen yapılacak bir işlem bulunmamakla birlikte :

a) Öncelikle, 4/Eylül/1997 tarihinde 2813 yevmiye numarası ile yevmiye defterine kaydedilerek, sonuçlandırılan hükmen tashih ve intikal işleminin işleme konu parsellere ait tapu kütük sahifelerine aynı tarih ve yevmiye numarası ile tescil edilerek düzenlenecek ikinci nüsha tapu senetlerinin Tapu Arşiv Dairesi Başkanlığına gönderilmesi.

b) 21/Haziran/1984 gün, 889 yevmiye numaralı ihtiyati tedbir şerhinin mahkemece dava taraflarca takip edilmediği gerekçesi ile terkin edilmesi istendiğinden, tedbir kararı ve terkin gerekçesi karşısında Çanakçı Köyü 146 ve 154 nolu parsellerden de terkin edilmesi gerekeceğinden, anılan parsellerde mevcut bulunan 1984/889 yevmiyeli tedbir şerhinin de 19/Ağustos/1993 tarih, 2097 yevmiye numarası ile terkin edilmesi.

c) Bundan böyle tapu sicil müdürlüğüne tescil için ibraz edilecek mahkeme ilamlarının dikkatlice incelenerek, sadece idaremize yönelik olan ilamların infaz edilmesi hususuna dikkat edilmesi.

d) 19/Mart/1991 tarih, 1508 sayılı genelge uyarınca, ilgililerince birbiri ile çelişen iki ayrı veraset belgesi ibraz edilmesi halinde, her iki veraset ilamını da iptal eden yeni bir veraset ilamının istenerek, işlemlerin alınacak yeni veraset ilamına göre sonuçlandırılması.

e) Ayrıca, bundan böyle herhangi bir hak kaybına meydan vermemek için mahkemeler, icra daireleri veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarından gönderilen idaremize yönelik yazıların ilgililerince elden getirilmesi halinde kabul edilmeyerek, resmi yoldan gelen yazıların işleme konulmasına özen gösterilmesi.

Gerekmektedir.

Bilgi ve gereğinin temini ile hak kaybına ve Hazine zararına neden olabilecek bu tür hatalı uygulamalara meydan verilmemesi yolunda adı geçen müdürlüğün uyarılmasını rica ederim.

Genel Müdür

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI ANKARA

Aydın emniyetinde bazı polislerin, işkence sonucu Baki ERDOĞAN adlı kişinin ölümüne neden oldukları iddiası ile yapılan yargılamanın karar celsesinde meydana gelen olaylar son derece üzücüdür.

Elde ettiğimiz bilgilere göre, mahkeme salonunda yer alan bazı sivil ve resmi giyimli polisler müdahil vekillerine, basın mensuplarına, rapor veren bazı hekimlere hücum ederek müessir fiilde bulunmuşlar; duruşma Savcısını da tartaklamışlardır. Basında yer alan haberlere göre mahkeme başkanı odasına saklanmak zorunda kalmış ve can güvenliği bulunmaması nedeni ile uzun süre odasından çıkamamıştır.

Görülmektedir ki, söz konusu tecavüz yargının unsurları olan yargıç, savcı ve avukatlara, yani yargıya yöneliktir. Bu tecavüz aynı zamanda yasalara ve hukuka yöneliktir.

Emniyet teşkilâtı içine sızmış bir takım sokak kabadayıları tarafından gerçekleştirilen bu tecavüzden kuşkusuz en büyük üzüntüyü, hukuka saygılı bir şekilde fedakârca görev yapan emniyet mensupları duymuşlardır.

Kamuoyunda emniyet mensuplarına duyulan saygının devam etmesi, yargının ve yargı kararlarının güven altına alınması, bu hukuk dışı tecavüzü gerçekleştirenlerin derhal saptanarak, haklarında soruşturma açılması ve sonuçta hakettikleri şekilde cezalandırılmaları ile mümkün olacaktır. Soruşturmanın selâmeti açısından ise, bu kişilerin derhal açığa alınmaları gereklidir.

Durumu ve sonuçtan bilgi verilmesini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

BARO BAŞKANLIĞI

.....
GENELGE NO : 1769/92

14.02.1998 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan "Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği"nin 2.maddesi ile özel kanunlarla kurulmuş kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının kaynaklarını T.C. Ziraat Bankası, T. Emlak Bankası veya Vakıflar Bankası'nda açılacak hesaplarda değerlendirecekleri ifade edilmiştir.

Devlet Bakanlığı'nın 24.02.1998 tarih ve 98/278 sayılı onayı ile Baroların söz konusu tebliğ kapsamı dışında tutulmasına karar verilmiş olup söz konusu onaya ilişkin Başbakanlık Hazine Müsteşarlığının 27.02.1998 tarihli yazısı ilişiktir.

Bilgilerinize sunulur.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

EKİ : 1

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

Sayı : B.02.1.HM.0.KAF.13.01 /27.02.98 - 8263

Konu : Kamu Haznedarlığının Yürütülmesi

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİNE

Bilindiği üzere; Başbakanlık Makamının 14.02.1998 tarihli onayının 2 (a) maddesi ile KİT'ler ve bağlı ortaklıkları ile müessese ve iş-

letmeleri, özelleştirme kapsamına veya programına alınmış kuruluşlar, belediyeler ile özel kanunla kurulmuş kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve yardımlaşma sandıklarının kaynaklarının T.C. Ziraat Bankası, T. Halk Bankası, T. Emlak Bankası veya Vakıflar Bankasında açılacak hesaplarda değerlendirilmesi uygun görülmüş, 2 (e) maddesi ile de ortaya çıkabilecek problemlerin çözülmesinde Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Devlet Bakanlığı yetkili kılınmıştı.

Bu çerçevede, kamu kurumu niteliğine haiz olmakla birlikte tüzel kişiliğe sahip olan ve 14.02.1998 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan tebliğin temel amacına uygun düşmeyen Birliğinizin tebliğ kapsamı dışında tutulması Devlet Bakanlığı Makamınının 24.02.1998 tarih ve 98/278 sayılı Onayı ile uygun görülmüştür.

Bilgileri ve gereği rica olunur.

Eşref AYAŞ
Genel Müdür Yardımcısı V.

Sayı:IV-1/93

Ankara 05/02/1998

ADALET BAKANLIĞI

ANKARA

(Aynı yazı T.C.Adalet Bakanlığı Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu Başkanlığı'na da gönderildi.)

İlgi : 25.12.1997 tarih ve B.03.0.AGF.0.00.00.00/161-31 sayılı genelgeniz.

C. Başsavcılıklarına gönderilen ilgideki yazınızda fon dosya gömleği satış ücretinin 01.01.1998 tarihinden geçerli olmak üzere 300.000.-TL olarak tespit edildiği bildirilmiş ve bu uygulama başlatılmıştır.

Ülkede yargı erkinin çok yavaş işlediği, bunun sonucu olarak kişilerin yargı erkine güveninin kalmadığı bir ortamda, dosya gömleği fiyatının 50.000.-TL'dan, altı kat artırılarak, 300.000.- liraya çıkarılması, böylece yargıya başvurmanın adaletsiz bir ölçüde pahalılaştırılması üzücü olduğu kadar, önemli ölçüde yakınmalara neden olmuştur.

Bu cümleden olarak, Birliğimize vatandaşlardan, avukatlardan ve Barolardan devamlı yakınmalar gelmektedir.

Her ne kadar, 3454 Sayılı "Adalet Teşkilâtını Güçlendirme Fonu Kurulmasına Dair Kanun"un 3/son maddesine göre dosya gömlekleri ve basılı evraktan alınacak ücretleri tespit etme yetkisi Sayın Bakanlığa verilmiş ise de, bu takdir hakkaniyet ve adalet ölçülerini aşmamalıdır.

Yurtdaşın yargıya başvurması, her kademedeki hakkını araması anayasal bir haktır. Bu hakkı engelleyen ve zorlaştıran her eylem hukuk dışıdır.

Paralı yargılama da bu haksız eylemlerin önünde gelmektedir. Dosya gömleklerinin fiyatının 300.000.-TL olarak tespiti, hak arama özgürlüğü önüne çıkarılan önemli bir engel olmaktadır.

Vatandaşların, avukatların ve Baroların bu konudaki yakınmalarına Türkiye Barolar Birliği olarak katılmakta ve haklı görmekteyiz.

Dosya gömleği fiyatının yeniden ele alınarak adaletli bir seviyeye (örneğin 100.000.-TL) indirilmesini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

T.C.
BAŞBAKANLIK
ADALET TEŞKİLÂTINI GÜÇLENDİRME
FONU BAŞKANLIĞI

Sayı : B.03.0.AGF,0.00 00 00/38

ANKARA

Konu : .....

03/03/1998

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA -

İlgi: 05/02/1998 tarih ve IV-1/93 sayılı yazınız.

İlgi sayılı yazınız Başkanlığımızca değerlendirilerek, Adalet Daireleri ve Hakimliklerde kullanılan ve 300.000.-TL'den satılan fon dosya gömleği satış ücreti 250.000.-TL olarak yeniden tespit edilmiştir.

Konu ile ilgili Fon Başkanlığı tarafından 27/02/1998 tarih ve 33 sayılı genelge Teşkilâtımıza gönderilmiştir.

Celal ALTUNKAYNAK

Hakim

Müsteşar Yardımcısı

VERGİ DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ
ÇUBUK / ANKARA

İlgi : 22.12.1997 günlü ve B.07.4.DEF.4.06.41.30/11555 sayılı yazınız.

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 163/2.maddesine göre "Avukatlık ücreti, avukatla iş sahibi arasında serbestçe kararlaştırılır." Madenin 3.fıkrasına göre de "...tarifedeki asgari miktar altında kalan avukatlık ücreti karşılığında iş ve dava kabulü yasak olup, aksine hareket disiplin cezasını gerektirir."

Maddede adı geçen tarife, aynı kanunun 168.maddesine göre Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından hazırlanır ve Adalet Bakanlığı'nın onaylaması ile yürürlüğe girer. Avukatlık kanununda ve kabul edilen bu tarifelerde, işveren bir avukatın sigortalı olarak yanında çalışan avukat veya avukatlara ödenmesi gereken ücret hakkında bir hüküm yoktur. Bu ücret, işveren avukatla yanında çalıştırdığı avukat arasında serbestçe kararlaştırılır ve buna dair bir emsal asgari ücret de tespit edilmiş değildir.

Bilginizi rica ederim.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: 1

T.C
MALİYE BAKANLIĞI
Ankara İli Defterdarlığı
Çubuk Vergi Dairesi Md. Lügü
1Nolu Tah. S. Şefliği

Sayı: B.07.4.06.41.30/ 11555

22.12.1997

Konu: Emsal Ücreti Hk.

ÇUBUK

BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA
ANKARA

Dairemizde Avukatlık faaliyetlerinden kayıtlı bulunan mükellefimizin yanında ücretli avukat çalışmaktadır. Maliye bakanlığından 22593 sayılı Resmi gazetede yayınlanan 27.03.1996 tarih ve 196 seri nolu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde "ücretli olarak çalışan avukatlara yapılan ücret ödemelerinin emsali durumundaki avukatlar ödenen ücretlerden düşük olmasının gerekeceği" belirtilmiştir.

Bu itibarla dairemizce yapılacak işlemler esas olmak üzere avukatlara ödenen aylık emsal ücretin miktarının bildirilmesini rica ederim

H. Hüseyin ŞANLI
Vergi Dairesi Müdürü

BARO BAŞKANLIĞI

MERSİN

İlgi: Telefonla bilgi istenen konudaki görüşümüz.

657 Sayılı Yasanın 209.maddesi ve (Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği)'nin özellikle 3.maddesinin (A) bendinin (b) fıkrası hükmüne göre serbest çalışan ve sağlık yönünden sigortalı olmayan meslektaşlarımızın 657 Sayılı Yasaya tabi görev yapan eşleri nedeniyle eşlerinin yararlandığı sağlık kurumlarından yararlanabilecekleri anlaşılmaktadır.

İlgili yönetmelik maddeleriyle, bu konuda İzmir 3. İdare Mahkemesince verilen kararın fotokopisi ilişiktir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: 3

BARO BAŞKANLIĞI

DENİZLİ

İlgi: 12.5.1989 tarih ve 39/39 sayılı yazınız.

Eşi, 557 sayılı yasaya tabi öğretmen olarak görev yapan üyenin Avukat Yavuz Baykal'ın Baronuza vaki başvurusu ile ilgili yazınız ve eki incelendi:

657 sayılı yasanın 209.maddesi ve (Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinin) özellikle 3.maddesinin (A) Bendinin (b) fıkrası, hükmüne göre, serbest çalışan ve sağlık yönünden sigortalı olmayan meslektaşlarımızın 657 sayılı yasaya tabi görev yapan eşleri nedeni ile, eşlerinin yararlandığı sağlık kurumlarından yararlanabilecekleri anlaşılmaktadır.

(Devlet Memurlarının Tedavi yardımı ve Cenaze giderleri yönetmeliğinin) konu ile ilgili madde fotokopileri ilişikte gönderilmektedir.

Durumun ilgiliye duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Avukat Önder SAV

Eki : 2

T.C
İZMİR
3. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 1991/164

KARAR NO : 1991/1371

Davacı : Murat Bülent Alkanat
Nilgün Eser Akanat

Vekili : Av. H.Esin Güç
I. Beyler Sokak Türkan Han 34/203-Konak/İZMİR

Davalı : Ege Üniversitesi Rektörlüğü-İZMİR

Vekili : Av. Lütfü Kılıç
(Aynı yerde)

Davanın Özeti : Davacının avukat olan eşinin yardımından yararlandırılması yolunda yaptığı başvurunun reddine ilişkin Rektörlük işleminin, sözleşmede tedavi ve sağlık yardımına ilişkin bir hüküm bulunmadığı, yasalara, eşitlik ilkesine ve kamu yararına aykırı olduğu nedenleriyle iptali istenmektedir.

Savunmanın Özeti: İdarenin; Maliye ve Gümrük Başkanlığının her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışmayan eşinin sağlık yardımından yararlanabileceğini bildirmesi üzerine işlem tesis ettiği ve davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren İzmir 3. İdare Mahkemesince işin gereği görüldü;

Dava serbest avukat olarak çalışan davacılar Nilgün Eser Alkanat'ın eşi olan diğer davacı Ege Üniversitesinde Doktor Murat Bülent Alkanat'tan dolayı sağlık yardımından yararlandırılması yolundaki isteminin reddine ilişkin davalı idare işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve cenaze giderleri yönetmeliğinin değişik 3.maddesinin b bendine devlet memurunun her hangi bir şekilde sağlık yardımından yararlanmayan eşinin tedavi ve yol giderlerinden yararlanacağı kurala bağlanmıştır.

Bakılan davada; Davacılarından Nilgün Eser Alkanat'ın serbest avukat olarak çalıştığı, avukatlar için maluliyet, yaşlılık ve ölüm topluluk sigortasına kayıtlı olduğu, söz konusu sigortanın tedavi ve sağlık yardımlarını kapsamadığı, eşi davacı Murat Bülent Alkanat'ın ise 657 sayılı işleme tabi uzman doktor olarak Ege Üniversitesi tıp Fakültesinde çalışmakta olduğu anlaşılmaktadır.

Bu: durumda davacılarından N. Eser Alkanat'ın yukarıdaki alıntısı yapılan yönetmeliğin 3.maddesinin (b) bendi uyarınca sağlık yardımı vermeyen topluluk sigortası üyesi olmasına karşın devlet memuru olan eşi nedeniyle sağlık yardımından yararlandırılması gerekirken, bu yoldaki istemin reddedilmesinde hukuka uyarlık bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle dava konusu işlemin iptaline, aşağıda dökümü yapılan yargılama gideri ile 60.000 lira vekalet ücretinin davalı idareden alınıp, davacıya verilmesine, artan posta ücreti ile kullanılmayan 3.yürütmeyi durdurma harcının istemi halinde davacıya iadesine 13.12.1991 gününde oy birliği ile karar verildi.

Başkan	Üye	Üye
Ali İltar TANER (26559)	Kudret ULUTÜRK (26358)	Necla ERDOĞAN (27362)

Sayı :

Ankara 06/11/1997

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO : 1751/74

Yargıtay Birinci Başkanlığı'ndan alınan 03.10.1997 gün ve 3062-1342 sayılı yazı eklidir.

Mürafaa için gelen meslektaşlarımızın bu yazı içeriği karşısında düşecekleri zor durumu anlatarak bir çözüm yolu bulunması için yaptığımız temaslardan bu güne kadar olumlu bir sonuç alınamamıştır.

Bundan böyle de devam edecek olan temaslarımız sonucu olumlu bir çözüm sağlanabilirse durum tekrar bilgilerinize sunulacaktır.

Mürafaa için Yargıtay'a gelen meslektaşlarımızın zor bir duruma düşmemeleri için meslektaşlarımıza gerekli duyurunun yapılmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Avukat Eralp ÖZGEN

Ek: 1

T.C.

YARGITAY

Birinci Başkanlığı

Sayı: 3062-1342

Ankara

Konu :

3.10.1997

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

Yargıtayımızda Araç park yerinin çok sıkıntılı ve üzücü durumlar yaratan bir sorun olduğu bilinmektedir.

Ruhsatları görülmek suretiyle mensuplarımıza Başkanlığımızca park giriş kartı verilen araç sayısı (679) buna karşın en düzenli ve sıkışık yerleştirme halindeki park yerimiz (170) araçlıktır.

Bu zorunlu durum ve imkansızlık gözetilerek :

I- Çok kısa bir süre için bile olsa, Başkanlığımızın verdiği park giriş kartı olmayan araçların hiçbir şekilde park yerine alınamayacağı yönündeki kesin talimatımızı bertaraf edici girişimlerde ve görevlilere aksi yönde emir veya bildiri bulunmaması,

II- Mürafaa için gelmiş olsa bile sayın avukatların araçlarını belirtilen olanaksızlık nedeni ile kesinlikle park yerimize almamızın mümkün olmadığı hususunun Barolar Birliği Başkanlığına ve Ankara Baro Başkanlığına; mensuplarına duyurulmak üzere bildirilmesi ve böylece konunun önceden bilinmesi sağlanarak, meslektaşlarımızı üzecek aksaklıklara ve olumsuz durum ve tutumlara meydan verilmemesinin sağlanması.

III- Araç park yeri giriş kartımız olmaksızın herhangi surette parkımıza bırakılan araçların trafikle sağlanan sıkı irtibat sonucu derhal çektirileceğini,

Bilgilerinize sunar gereğini rica ederim.

Mehmet Uygun
Birinci Başkan

Dağıtım :

- Mensuplara duyurulmak üzere
Yargıtay Daire Başkanlıklarına
- Yargıtay Üyelerine
- Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
- Ankara Baro Başkanlığına

Sayı : 1223

Ankara 15/7/1998

BAŞBAKANLIK
ANKARA

İlgi: 25.05.1998 gün ve B.02.0.MÜS.0.14/439 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde gönderilen "İdari Usul Kanunu Ön Taslağı" ile ilgili görüşlerimiz ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize saygı ile sunulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

İDARİ USUL VE BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNU ÖN TASLAĞI'NA İLİŞKİN GÖRÜŞÜMÜZ

A) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının yasa kapsamına alınması;

Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının bu kanun kapsamına alınmış olmasının nedenini, özellikle Birliğimiz açısından anlamak mümkün olmamıştır.

Bilindiği gibi Avukatlık Kanunu kapsamında yer alan bu kanun doğrultusunda faaliyette bulunan TBB, kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. Meslek mensuplarının, Avukatlık mesleğinin amaç ve nitelikleri doğrultusunda mesleklerini icra ederek savunma mesleğini geliştirmelerini sağlama amacı doğrultusunda faaliyette bulunan Barolar ve üst kuruluş TBB, bu özel kanun çerçevesinde hareket eder. Söz konusu yasada; Baroların ve TBB'nin işlem ve kararlarının usul ve esasları, bunlara karşı kimlerin, ne zaman, nereye itiraz edebileceği, itirazların nasıl değerlendirilip karara bağlanacağı ayrıntılı olarak belirlendiği gibi alınan kararlara karşı yargı denetimi yolları da gösterilmiştir.

Meslektaşlarına yönelik faaliyette bulunan Barolar ve TBB -Avukatlık yasasında belirtilen durumlar dışında- halka açık başvuru mercileri değildir.

Doğrudan doğruya halka açık olamayan, ancak mesleki faaliyet sırasında zarar gören kişilerin başvuruda bulunabileceği Barolar ve Türkiye Barolar Birliğinin, kendi özel yasasında bulunan hükümler karşısında bu yasa metninde de yer alması gereksiz ve anlamsız olup yasa metnin kapsamı dışında tutulması gerekir.

Ayrıca; kamu gücünü ve kamu usullerini kullanmayan veya kullanamayan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, bu yönüyle de yasa öntaslağında yer almaları gerekmektedir.

B) Öntaslağın genel değerlendirilmesi;

Ön taslağın Amaç başlıklı birinci maddesinde yer alan ; "İDARENİN DEMOKRATİKLEŞMESİNİ, GÜNEŞİĞİNDA YÖNETİMİN GERÇEKLEŞTİRİLMESİNİ; KAMU HİZMETİNDEN YARARLANANLARIN İDARİ İŞLEMLERE KATILIMININ SAĞLANMASINI VE İDARİ İŞLEMLER KARŞISINDA KORUNMASINI " ibareleri ; kanun metninden çok gerekçede yer alabilecek nitelikte olduğu gibi, demokratik bir hukuk devleti olan ve ayrıca kuvvetler ayrılığı prensibini benimseyen ülkemizde ; idare demokratik değilmiş, karanlıkta keyfi iş yapıyormuş ve yargı denetimi yokmuş izlenimlerini de uyandırmaktadır. Hukuk sistemimizde yargı denetimi altında olan idarenin her türlü eylem ve tasarrufu bu yolla denetlenip engellenebileceğinden, söz konusu ibarelerin madde metninden çıkarılarak gerek görülüyorsa gerekçe bölümüne konulması uygun olacaktır.

Bilindiği gibi : hukuka uygunluk, eşitlik, objektiflik, açıklık gibi temel kıstaslar çerçevesinde hareket etmekle yükümlü bulunan idarenin her türlü işlem ve tasarrufu, idari yargının denetiminde olup, mevcut yasalarımıza göre idare, esasen yargı ile denetlenerek hukuka uygun davranmaya zorlanabilmektedir. Ne var ki, bir yandan yargı bağımsızlığının, tam olarak sağlanmamış olması diğer yandan idarenin yargı kararlarını uygulamamakta direnmesi ve keyfiliğin önünün alınabilmesini sağlayacak ciddi yaptırımların bulunmaması, idareyi uygulamada denetimin dışına çıkarabilmektedir. İdarenin, bu denetin dışına çıkma olanakları ortadan kaldırılarak yargı kararlarına mutlak uyumu sağlanmadıkça beklenen sonuca ulaşılması mümkün değildir. Yargı kararlarını uygulamada keyfiliği sürdüren bir idari anlayışın, kendi kendine denetlemesi ve idari yargılama usulü yasasına benzer bir takım hükümler getirilerek, idarenin vatandaşa karşı açık olması, onun katılım ve denetiminin sağlanması için yapılıyor gibi yeni usul ve yöntemler geliştirilmesi umulan amacı gerçekleştirmekten uzak görülmektedir.

Ön taslağıdaki hükümler amacı sağlamaktan çok, idarenin daha da

politize olmasına ve idari işlemler ile yargı denetiminin gecikmesine neden olacak niteliktedir. Öngörülen usul hükümleri idari işlemlerin oluşmasını geciktirecek, şeffaflık adına işlerin uzamasına neden olacaktır. Oysa, hukuka ve idarenin temel prensiplerine aykırılığın yargı yolu ile önlenmesi kuvvetler ayrılığının ve hukuk devletinin gereğidir. Uygulamadaki bir takım aksaklık ve hataların giderilmesinin yolu; yeni bir yasa ile yeni formatlar geliştirmekten ziyade yargı bağımsızlığını tam olarak sağlayacak mekanizmaların oluşturulması ve geliştirilmesidir. Hukuk devletinde idarenin hukuka uygunluğu, demokratikleşmesi, şeffaflığı ve kişilerin idare karşısında korunması da ancak bu şekilde sağlanabilir.

C) Öntaslağın teknik özellikler açısından değerlendirilmesi;

Öncelikle idarenin şeffaflığı ve idari işlemlere katılımın sağlanması, kişinin idari işlemler karşısında korunması adına hazırlanan bu ön taslağın; idarenin her türlü işlemine karşı yargı yoluna başvurma hakkının kullanımını geciktirici bir yasa olmamasına mutlaka özen gösterilmelidir. Bu cümleden olarak yasada yer alan hükümlerin hiçbir şekilde kişinin yargıya başvurma hakkını ve sürecini belirleyen İdari Yargılama Usulü Yasasının hükümleri ile çekişmemesi ve bu hükümlerin uygulanmasına engel teşkil etmemesi gerekir. Bilindiği gibi İdari yargılama usulü Yasasında kişinin idari işlemlere karşı idareye başvurma ve dava açma süreleri açıkça belirlenmiştir. 60 günlük bu süre içinde öntaslakta belirtilen şekilde (tebligat, toplantıya davet gibi sürelere uyularak) işlemlerin tamamlanıp yargı yoluna başvurulabilmesi mümkün görülmemektedir.

Yasa ön taslağının kapsam başlıklı 2.maddesinin son fıkrasında yer alan "Kamulaştırma, Devlet İhale ve Vergi Usul Kanunu gibi özel yasalarda yer alan usul hükümleri saklıdır" ifadesi, söz konusu özel yasalarla taslakta yer verilen hükümler arasındaki çelişki ve kargaşayı önlemeye yeterli değildir.

Öntaslağın 3.maddesinin (b) fıkrasında idari işlem tanımı yapılırken, "idarenin özel hukuka ilişkin işlemlerinin bu kanun kap-

samında olmadığı" herhangi bir karışıklığa neden olunmaması için açıkça ifade edilmelidir.

Genel ilkeler başlıklı 5.maddede "idare olağandışı ve acil durumlarda gerekçesini yazılı olarak bildirerek usul kurallarına uymayabilir" hükmüne yer verilmektedir. İdareye tanınan bu hakkın yasanın amacı doğrultusunda uygulanmasına engel teşkil etmemesi için hiç değilse olağandışı ve acil durumların hangi durumlar sayılabileceğinin belirtilmesi uygun olacaktır. Diğer yandan idareye tanınan bu hakkın (yargıya başvurulmasını geciktirmemek için) kişilere de tanınması gerekir. İdarenin usul hükümlerine haksız olarak uymaması durumunda müeyyide ve başvuru yollarının öntaslakta yer almaması da bir eksikliklerdir.

6.maddenin ikinci fıkrasında "idare, temsilcinin yetkisini yazılı bir vekaletname ile ispatlanmasını ister" hükmü ile son fıkrasındaki "yetersiz temsil halinde idare temsilcinin yaptığı işlemlerin düzeltilmesi, onaması, veya yeni bir temsilci seçmesi için 15 günlük süre verir" hükmü çelişmektedir. Yetkisiz temsil ile işleme başlanması ve bunun sonradan anlaşılması halinde de son fıkra gereği işlem yapılması telifisi imkansız durumlara neden olabileceği gibi, hem idare hem de kişi açısından ek külfet getirilebilir, işlemin uzamasına neden olabilir.

Söz konusu fıkranın sadece avukatlık mesleği mensupları için uygulanması, bir başka deyişle sadece avukatların vekaletname olmadan temsil yetkisini kullanabilmeleri şeklinde düzenlenmesi; hem bu yanlışlıkları önleyici hem de kişinin idareye karşı denetim ve hak arama özgürlüğünü gereği gibi kullanabilmesi açısından yarar sağlayacaktır.

Zorunlu temsile ilişkin 7. Madde; temsilci seçmeden işini takip etmek isteyen kişileri zorlayıcı ve engelleyici şekilde bir uygulamaya neden olabilecek içerikli olduğundan metinden çıkarılması uygun olacaktır.

14.maddede başvuruların 60 gün içinde cevaplandırılacağı, bu süre içinde cevaplandırılmayan başvuruların reddedilmiş sayılacağı hükmü ile ikinci fıkrada "bu kanuna göre verilen süreler altmış güne eklenir"

hükmü birlikte uygulandığında idarenin cevap süresi uzayacaktır. Bu uzama, idari dava açma süresi için tanınan süreyi etkileyecek, belki de dava açma süresi geçirilecek daha sonra idare talebi reddettiğini bildirdiğinde de, kişi yargı yoluna gidemeyeceğinden idare yargı denetiminin dışında kalacaktır.

Ön taslakta tebligat ve sürelerle ilişkin hükümler belirlenirken dava açma süreleri de mutlaka dikkate alınmalı, karışıklığa neden olunmaması için tebligatın yapılamadığı durumlar, geçerli sayılacağı haller açıkça gösterilmelidir.

Kurul toplantılarının açıklığı başlıklı 16. Madde de yer alan hükümler açık değildir. "İdarenin karar organı olarak öngörülen kuralları" arasında değerlendirilmesi gereken bütün kurul toplantılarının, örneğin yönetim, disiplin, denetleme kuralları toplantılarının da, "ilgililere ve kamuya açık" olması anlamını taşıyan bu maddenin yeniden gözden geçirilmesi zorunludur. Madde bu haliyle idarenin karar organlarının objektif ve süratli çalışmasını da engelleyici bir hükümdür.

19.maddede tazminat istemlerine ilişkin idari işlemlerin de bu yasa hükmüne tabi olacağı hükmüne yer verilmektedir. İdarenin özel hüküme ilişkin tazminat yükümlülüğünün bu madde kapsamında çıkarılması gerekir.

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE : 1758/81

1136 sayılı Avukatlık Yasasınının 186 maddesine göre avukatların SSK'nun fakirlik yaşlılık ve ölüm sigortasına girmeleri zorunlu, hastalık sigortasına girmeleri ise ihtiyari olduğu bilinmektedir.

SSK'nun sağlık hizmetlerinin yetersizliği nedeniyle de meslektaşlarımız SSK'nun sağlık sigortasından yararlanmayı tercih etmemektedir.

Genel Kurullarımızda da sağlık sorununun çözümü için özel sigorta şirketleri ile sözleşme yapılması bir seçenek olarak önerilmiştir.

Bu önerilerden hareketle, Muğla, Manisa ve Denizli Barolarımızın imzaladığı sağlık sigorta sözleşmesini örnek olarak barolarımıza göndermekteyiz.

Barolarımız benzer sözleşmeleri yapabilecekleri gibi, barolarımızın istemeleri halinde, sağlık sigortası sözleşmesi barolarımız adına Türkiye Barolar Birliğince yapılacaktır. Örnek sözleşmede görüldüğü gibi sigortalı sayısı arttıkça ödenecek primlerde indirim yapılmaktadır. Bu nedenle özellikle üye sayısı az olan barolarımızın olduğu dikkate alındığında sözleşmenin Türkiye Barolar Birliği'nce yapılması meslektaşlarımızın yararına olacaktır.

Ekte gönderilen örnek sözleşmenin ve konunun Baro Yönetim Kurulunca değerlendirilerek,

* Baronun üyesi avukatlar için benzer bir sözleşme yapılmasını isteyip istemediğini

* Sözleşme yapılmasını isteminiz halinde de sözleşmenin baronuz tarafından mı yoksa Türkiye Barolar Birliği tarafından mı imzalanmasının uygun olacağını

* Sözleşmenin Türkiye Barolar Birliği'nce imzalanmasının uygun olacağını düşünülmesi halinde de yaklaşık kaç üyenin bu söz-

leşmeden yararlanmak isteyeceklerinin en geç 31.01.1998 tarihine kadar Türkiye Barolar Birliği'ne bildirilmelerini rica ederim.

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Avukat Eralp ÖZGEN

Eki : Manisa Barosunun imzaladığı
Sağlık Sigortası sözleşmesi.

PROTOKOL

Manisa Barosu ve Bayındır Hayat Sigorta A.Ş., Hastalık Sigortası Genel şartları ve Bayındır Hayat Sigorta A.Ş. Özel şartları çerçevesinde, Sağlık Sigortası yapılması konusunda aşağıdaki yazılı şartlar dahilinde anlaşmaya varmışlardır.

1- Sağlık Sigortası kapsamına; Manisa Barosu'na kayıtlı avukatlar ile Baro'da çalışılan diğer memurlar, adliye memur ve çalışanları, Manisa ve bağlı ilçelerdeki avukatlık bürosunda çalışanlar ile bunların eşleri, 18 yaşın altındaki çocukları, 62 yaşını geçmemiş anne ve babaları, 24 yaşın altındaki bekar kardeşleri gireceklerdir.

2- Sigortanın başlangıcı 30 Mayıs 1997 ve süresi bir yıl olacaktır. Poliçeler buna göre tanzim edilecektir. Sigortaya katılımda 30 Mayıs 1997 tarihine kadar teklif edilen ve ek'te yer alan, hastanede yatarak tedavi yani Plan 1 ile Hastanede yatarak ve ayakta yani Plan 2'deki fiyatlar geçerli olacaktır.

3- Sigortaya 31 Mayıs 1997 ile 30 Temmuz 1997 arasında katılacak olanlara teklif edilen fiyatların % 30 fazlası, 31 Temmuz 1997 ile 30 Eylül 1997 tarihleri arasında katılacak olanlara teklif edilen fiyatlar üzerinden % 70 fazlası uygulanacak ve Bayındır Hayat Sigorta A.Ş.

Özel Şartları 8.maddesinde belirtilen kısa süreli sigortalar hükümlerine göre pirim hesabı yapılacaktır.

4-Sigortalık süresinin dolmasından 30 gün önce, grup sözleşmesi Manisa Barosu tarafından feshedilmediği takdirde Sağlık Sigortası Genel Şartları, Bayındır Hayat Sigorta A.Ş. Özel Şartları geçerli kalmak şartıyla ve ayrıca geçmiş yıl primlerinin düzenli olarak vadelerinde ödenmiş olması, guruba dahil sigortalıların beyan mükellefiyetini yerine getirmesi ve yenileme esnasında sigorta primlerinin tamamının veya ilk primin ödenmesi şartıyla kendiliğinden bir yıl daha uzayacaktır. Sigortalının şahsen fesih hakkı saklıdır. Bu durumda, Bayındır Hayat Sigorta A.Ş.'nin Özel şartları çerçevesinde ve "Kısa Süreli Sigortalar" başlığı altındaki 8. Madde uygulanarak pirim iadesi yapılır.

Yine, Bayındır Hayat Sigorta A.Ş. Gurup Sigortasının devam etmesi halinde özel şartlardaki "sigorta süresi" başlığı altındaki 7. Madde uygulanarak sigortanın zaman boşluğu olmadan her yıl yenilenmesi şartıyla 64 yaşına kadar sağlık sigortası yenileme garantisi verilir.

5- Manisa Barosu, yeni dönemin başlamasından 30 gün önce, sözleşmesini yenilemek isteyen üyelerin isim ve sayısı ile yenileme esnasında guruba ilk defa katılacak aday kişilerin başvuru formlarının da düzenlenmiş olması kaydıyla Bayındır Hayat Sigorta A.Ş.'ne bildirilecektir. Bayındır Hayat Sigorta A.Ş. bildirilen sayıya göre bireysel (münferit) sigortalılarına satışta uyguladığı standart primler üzerinden ve sağlık sigortası yenileme tarihindeki fiyatlar üzerinden yalnızca aşağıda yazılı oranlarda indirim yapılacaktır,

51-100 kişi arasındaki katılımlara % 20 indirim

101-250 kişi arasındaki katılımlara % 25 indirim

250-500 kişi arasındaki katılımlara % 30 indirim

6- Yenileme sırasında üyeler arasında ayırım yapılmayacak, ancak Baro üyeleri, yenileme esnasındaki hastalık riskine göre Şirket tarafından belirlenen sürprimi (ilave prim) ve yine genel ve özel şartlar

çerçevesinde belirlenen istisna ve muafiyetleri kabul edeceklerdir. Sürprim fertlere uygulanır.

7- Yenilenen dönemlerde, gurubun genel hasar prim oranına bakılacak ve bu oran bir seferde ve gurubun tamamına uygulanacaktır. Hasar prim ve uygulanacak indirim oranları aşağıdaki gibi olacaktır.

<u>Hasar prim oranı %</u>	<u>Hasarsızlık İndirimi %</u>
0	35
1-20	25
21-40	15
41-60	10

8- Manisa Barosu'nun bu protokolde ve bu protokole göre üyeleriyle yapılacak sözleşmelerde yazılı, üyelerinin haklarıyla ilgili taraf olma ve dava açma ehliyeti vardır.

9- Manisa Barosu'nun sözleşme kapsamındaki üye ve yakınlarının mali ve sair sorumluluklarıyla ilgili yükümlülüğü ve kefaleti yoktur. Manisa Barosu sadece düzenleyici görev üstlenmiştir.

10- Bayındır Hayat Sigorta A.Ş. Akhisar, Salihli ve Turgutlu'da özel hastane, doktor ve eczanelerle anlaşma yapmak için çaba gösterecektir.

11- Bu protokol ekinde sunulacak fiyatlar, 30 Mayıs 1997 tarihine kadar olan sürede, 101 ile 250 kişi arasındaki katılım ile geçerli olacak, bu tarih itibariyle tespit edilen katılımın belirtilen sayının altında veya üzerinde olması durumunda ulaşılan kişi adedine göre farklı fiyat uygulanacaktır.

12- Sigorta Genel Şartları ve Bayındır Hayat Sigorta A.Ş. tarafından belirlenen Sağlık Sigortası Özel Şartları çerçevesinde sigorta başlangıç tarihinden önce varolan ancak, sigortalı tarafından bilinmesi mümkün olmayan hastalıkların yatarak tedavi giderleri, poliçedeki teminat çerçevesinde ödenecektir. Poliçe başlangıç tarihinden önce varolan hastalıklarla ilgili olarak çıkabilecek ihtilaflarda, tarafların her

birinin tespit edeceği ve konusunda uzman olan birer doktorun ortak kararı, uyuşmazlık halinde de bu iki doktorun tespit edeceği bilirkişi uzman doktorun nihai kararı geçerli olacaktır.

13- Sigorta genel şartları ve Bayındır Hayat Sigorta A.Ş. Sağlık Sigortası özel şartları bu protokol hükümlerine dahildir. Bu şartlar ile protokol hükümleri arasında çelişki olması halinde protokol hükümleri uygulanır. İşbu protokolda bulunmayan hükümler haller için, Hastalık Sigortası Genel Şartları, Bayındır Hayat Sigorta A.Ş. Özel Şartları, Türk Ticaret Kanunu, 7397 sayılı Murakabe Kanunu ile ilgili mevzuat uygulanacaktır.

İşbu protokol 3 sayfa ve 13 madde olup, iki nüshâ olarak hazırlanmıştır. Ayrıca 2 sayfa 101-250 kişi plan 1 ve plan 2 teminat ve prim tablosu ilave olarak Sağlık Sigortası genel şartları ve Bayındır Hayat Sigorta A.Ş. özel şartlarını ihtiva eden 21 sayfalık kitapçıktan ibarettir.

Erol GÜLDÜRSÜN
Bayındır Hayat Sigorta A.Ş.
İzmir Bölge Müdürü

Av. Teoman ERGÜL
Manisa Barosu Başkanı

MANİSA BAROSU GRUP SAĞLIK SİGORTASI

(101-250 Kişi)

PLAN 1	A Grubu Hastaneler	Diğer Hastaneler
HASTANEDE TEDAVİ TEMİNATLARI (TL)		
Ameliyat (Ameliyat Başına % 100)	Limitsiz	1.000.000.000
Suni Uzuv (Vaka Başına %100)	300.000.000	300.000.000
Hastane Tedavi (Vaka Başına %100)	Limitsiz	100.000.000
Oda Yemek (Günlük %100)	Limitsiz	10.000.000
Yoğun Bakım (Günlük %100)	Limitsiz	30.000.000
Refakatçi (Günlük %100)	Limitsiz	5.000.000
Kara Ambulansı (Vaka Başına %100)	30.000.000	30.000.000

ÖDEME PLANI	5 AY VADELİ			
	Erkek		Kadın	
	Peşinat	4xTaksit	Peşinat	4xTaksit
0-18	2.812.500	1.800.000	2.812.500	1.800.000
19-29	5.100.000	3.187.500	5.925.000	3.712.500
30-49	6.487.500	4.087.500	7.350.000	4.612.500
50-64	9.037.500	5.662.500	9.037.500	5.662.500

ÖDEME PLANI	3 AY VADELİ			
	Erkek		Kadın	
	Peşinat	2xTaksit	Peşinat	2xTaksit
0-18	3.825.000	2.550.000	3.825.000	2.550.000
19-29	6.862.500	4.575.000	7.987.500	5.362.500
30-49	8.812.500	5.850.000	9.900.000	6.637.500
50-64	12.525.000	8.137.500	12.225.000	8.137.500

Notlar

- 1) Primlerimize % 5 oranında Banka Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV) ilave edilmiştir.
- 2) Teminatlarının yanında yazılı olan oranlar, teminatın ne kadarının sigorta şirketi tarafından ödeneceğini gösterir.
- 3) İlk prim ve bakiye prim tahsilatları, tabloda belirtilen ödeme planı dahilinde yapılacaktır.
- 4) Yukarıdaki tabloda belirtilen teminat ve fiyatlar 30 Mayıs 1997 tarihine kadar geçerlidir.

MANİSA BAROSU GRUP SAĞLIK SİGORTASI

(101-250 Kişi)

PLAN 2	A Grubu Hastaneler	Diğer Hastaneler
HASTANEDE TEDAVİ TEMİNATLARI (TL)		
Ameliyat (Ameliyat Başına % 100)	Limitsiz	1.000.000.000
Suni Uzuv (Vaka Başına %100)	300.000.000	300.000.000
Hastane Tedavi (Vaka Başına %100)	Limitsiz	100.000.000
Oda Yemek (Günlük %100)	Limitsiz	10.000.000
Yoğun Bakım (Günlük %100)	Limitsiz	30.000.000
Refakatçi (Günlük %100)	Limitsiz	5.000.000
Kara Ambulansı (Vaka Başına %100)	30.000.000	30.000.000
AYAKTA TEDAVİ TEMİNATLARI (TL)		
Doktor (Vizite Başına % 80)	Limitsiz	5.000.000.-
İlaç (Reçete Başına % 80)	Limitsiz	5.000.000.-
Röntgen - Tomografi (Vaka Başına % 80)	Limitsiz	50.000.000.-
Tahlil (Vaka Başına % 80)	Limitsiz	12.500.000.-
Fizik Tedavi (Vaka Başına % 80)	25.000.000.-	25.000.000.-

SİGORTA PRİMLERİ	5 AY VADELİ		3 AY VADELİ		PEŞİN	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
0-18	21.600.000	21.600.000	19.425.000	19.425.000	17.250.000	17.250.000
19-29	38.850.000	45.337.500	34.950.000	40.725.000	31.087.500	36.262.500
30-49	49.575.000	56.062.500	44.625.000	50.475.000	39.675.000	44.850.000
50-64	69.075.000	69.075.000	62.100.000	62.100.000	55.275.000	55.275.000

ÖDEME PLANI	5 AY VADELİ			
	Erkek		Kadın	
	Peşinat	4xTaksit	Peşinat	4xTaksit
0-18	6.150.000	3.862.500	6.150.000	3.862.500
19-29	11.100.000	6.937.500	12.937.500	8.100.000
30-49	14.175.000	8.850.000	16.012.500	10.012.500
50-64	19.725.000	12.337.500	19.725.000	12.337.500

ÖDEME PLANI	3 AY VADELİ			
	Erkek		Kadın	
	Peşinat	2xTaksit	Peşinat	2xTaksit
0-18	8.325.000	5.550.000	8.325.000	5.550.000
19-29	15.000.000	9.975.000	17.475.000	11.625.000
30-49	19.125.000	12.750.000	21.600.000	14.437.500
50-64	26.625.000	17.737.500	26.625.000	17.737.500

Notlar

- 1) Primlerimize % 5 oranında Banka Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV) ilave edilmiştir.
- 2) Teminatlarının yanında yazılı olan oranlar, teminatın ne kadarının sigorta şirketi tarafından ödeneceğini gösterir.
- 3) İlk prim ve bakiye prim tahsilatları, tabloda belirtilen ödeme planı dahilinde yapılacaktır.
- 4) Yukarıdaki tabloda belirtilen teminat ve fiyatlar 30 Mayıs 1997 tarihine kadar geçerlidir.

**BİRLİK BAŞKANI
AVUKAT ERALP ÖZGEN
TARAFINDAN ÇEŞİTLİ
NEDENLERLE YAPILAN
KONUŞMALAR**

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AVUKAT ERALP ÖZGEN'İN 19.7.1997 GÜNÜ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISINDA YAPTIĞI KONUŞMA

Barolarımızın değerli Başkan ve temsilcileri, Birliğimizin önceki Sayın Başkanları ve Barolarımızın halen milletvekili olan sayın eski başkanları, Birliğimiz kurullarının sayın üyeleri, yazılı ve görsel basın ve yayın organlarının değerli mensupları; Türkiye Barolar Birliği'nin Mayıs 1997 tarihinde yapılan Genel Kurulu'nda seçilen yeni yönetimin, Barolarımızın Başkan ve temsilcileri ile yaptığı bu ilk toplantıya hoş geldiniz der, hepimize sevgi ve saygılarımı sunarım.

Bu toplantımız yeni hükümetin güvenoyu alarak göreve başladığı günlere rastlamıştır. Ülkemiz bir yıl süren bunalımlardan sonra yeni hükümetin kurulması ile nisbi bir rahatlamaya ulaşmıştır. Bir önceki hükümetin istifasından sonra, programında Atatürk ilkelerine bağlılık sözü veren ,hukuka saygıdan söz eden, bizzat Başbakanının ağzından hiç kimsenin hukuktan, adaletten kaçamayacağı sözü veren yeni hükümetin kurulması, demokratik kamuoyunun bir zaferidir. Böylece ülkemizde demokratik yollarla hükümetin değiştirilebileceği ve laik toplum düzeninin korunabileceği kanıtlanmıştır. Ülkemiz bugünlerde, bir yıl süren ve giderek yoğunlaşan bunalımdan, gerginlikten kurtulmanın rahatlığını yaşamaktadır. Ancak bu iyimserliğin yeni bir sukutu hayale neden olmaması için, yeni ve daha yoğun bunalımlara düşülmemesi için hükümetin programında söz verdiği bazı temel hususları gecikmeden gerçekleştirmesi gerekir. Bu açıdan temel bazı noktalara değinmek istiyorum.

1- Yetkili organların çalışması sonucu değil de rastlantılarla ortaya çıkan çeşitli mafya örgütlerinin faaliyetleri, bu örgüt faaliyetlerine emniyet mensuplarının üst düzey bazı yöneticilerinin de karıştığı iddiaları son derece üzücüdür ve devletimizi hukuk devleti olmaktan çıkarıp mafya ile iç içe devlet haline çevirme istemlerinin bir göstergesidir. Susurluktaki trafik kazası ile ortaya çıkan politikacı - emniyet - mafya

ilişkileri hüzün vericidir. Suç örgütleri ve onların yandaşları saptanıp, bilinenler de yakalanıp adli organlara sevk edilmedikçe, kamuoyunda devlete olan güven sağlanamayacaktır. Bu nedenle, yasalarımıza göre suç sayılan fiilleri işleyenler, onları azmettirenler, makam ve mevkiileri ne olursa olsun yargı önünde hesap vermelidirler. Unutulmamalıdır ki, bir ülkenin onuru, Savcılıkların devlet yetkilileri ve hatta Başbakanlar hakkında soruşturma açmaları, dava açmaları ile yaranmaz; tam aksine suç işlediklerine dair yeterli delil bulunmasına rağmen devlet yetkililerinin yargı önüne çıkarılmaması halinde ülke onuru zedelenir. Bunun en güzel örneğini geçtiğimiz yıllarda İtalya vermiştir.

2- Yargı reformu geciktirilmeden yapılmalıdır. Bunun başında, yargının bağımsızlığını ve yargıç güvencesini tam olarak sağlamak gelir. Bunların sağlanmamasının sakıncalarını geçtiğimiz bir yıl içinde yoğun olarak yaşadık. Yeni hükümetin programında, yargı bağımsızlığının sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılacağı sözü verilmektedir. Bu nedenle Anayasa'da ve ilgili yasalarda değişiklik yapılarak:

a-) Adalet Bakanı ve Müsteşarı, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyeliğinden çıkarılmalıdır.

b-) Yüksek Kurul'un kendi Personel Müdürlüğü ve Teftiş Kurulu kurulmalı ve böylece siyasi iktidarın yargıyı dolaylı etkileme olanağı ortadan kaldırılmalıdır.

c-) Yüksek Kurul'da görevli bulunan yargıçların kendi kurumlarınca doğrudan doğruya seçilmeleri sağlanmalıdır.

ç-) Yüksek Kurul'da görevli bulunan yargıçlar, bu görevleri süresince asli görevlerinden izinli sayılmalı, tam gün Kurul'da çalışmalarını sağlanmalıdır.

d-) Milletvekili dokunulmazlığı günümüzde bir ayrıcalık hükmü niteliğindedir. Bu hüküm değiştirilmeli, parlamentodaki görevlerini kor-

kusuzca ve engellenmeden yerine getirmelerini sağlama amacı sınıra çekilmelidir. Böylece milletvekili dokunulmazlığı, görevi ile ilgili olmayan bir suç işleyen milletvekilinin yargının elinden kurtulmasını sağlama aracı olmaktan çıkarılmalıdır.

e-) Yargı reformu yapılırken, yargının bir ögesi olan savunmanın sorunları da mutlaka halledilmelidir. Bu kapsamda, Birliğimizin önerileri dikkate alınarak yeni bir Avukatlık Yasası parlamentodan geçirilmeli; Barolarımız ve Türkiye Barolar Birliği Adalet Bakanlığı ve sayetinden kurtarılmalı, bağımsızlıkları sağlanmalıdır. Ayrıca hükümet programında yer alan hayat standardı esasına dayalı peşin vergi sisteminin kaldırılacağı vaadi bir an evvel yerine getirilmeli, öncelikle avukatlar açısından bu sakat ve sakıncalı sistemden vazgeçilmelidir.

f-) Usul yasalarımız ve Memurların yargılanmasına ilişkin yasa başta olmak üzere, yasalarımızda demokratikleşme açısından gerekli değişiklikler yapılmalıdır.

Yargı reformu konusunda sadece ilk başta akla gelen birkaç noktaya dokundum. Kuşkusuz bir yargı reformu çerçevesinde yapılması gereken daha pek çok husus vardır. Bunların bir kısmına daha önceki konuşmalarında ve Birliğimiz adına yapılan kamuoyu duyurularında yer verilmiştir. Bugün vaktinizi fazla almamak için temel birkaç noktaya değinmekle yetiniyorum. Yargı reformunu gerçekleştirebilmek için Adalet Bakanlığı ile müşterek çalışmaya, elimizden gelen her yardımı yapmaya hazırız. İki gün önce yeni Adalet Bakanı Sayın Oltan Sungurlu'yu kutlama ziyaretimizde Sayın Bakan önerilerimize açık olduğunu ifade ettiler. Bu önemli bir gelişmedir. Çünkü ne yazık ki, bir yıldır Adalet Bakanlığı aile her türlü iletişimimiz kopuk idi. Bir önceki Bakan'ın yargının bir ögesi olan savunmanın meslek örgütleri olan Barolar ve Türkiye Barolar Birliği'ni tanımaz tutumu, yargıya bakışının bir göstergesi idi. Bir önceki Bakan'ın, yargı mensuplarını, çeşitli konuşma ve davranışları ile ortaya koyduğu, "emir kulu" gören

zihniyetinin, eleştiriye tahammülsüzlüğünün sonucu olarak bu olumsuz durum ortaya çıkmıştı. Bu nedenle yeni Bakan'ın tutumu son derece uygar ve ülke yararına bir tutumdur. Bizler de Bakanlıkla ilişkilerimizi daha yoğun ve etkili hale getirmek, demokratik yargı reformu çalışmalarına yardımcı olmak için elimizden geleni yapacağız.

Bu vesile ile belirtmek gerekir ki, savunmaya gösterilen saygı, yargıya saygının bir parçasıdır ve demokratik özgürlüklere bağlılığın bir ifadesidir. Çünkü savunma hakkı, tüm demokratik özgürlüklerin temelidir. Savunma hakkının bulunmadığı bir toplumda, tüm özgürlükler güvencesiz, havada kalmaya mahkumdurlar.

3- Yeni hükümetten bir beklentimiz de, ülkemizde düşünce ve düşünceyi açıklama özgürlüğünü, demokratik sistemi zedeleyecek şekilde kısıtlayan hükümlerin bir an evvel değiştirilmesidir. Yeni hükümet, basında sorumlu müdürlere verilmiş cezaları ortadan kaldırmak, bu şahısları özgürlüklerine kavuşturmak için bir çalışma başlatmış bulunmaktadır. Bu son derece olumlu ve desteklenmesi gereken bir adımdır. Ama yeterli değildir. Konunun sadece yazılı basının sorumlu müdürleri açısından değil, düşüncelerini açıkladıkları için cezaevlerinde bulunan tüm bireyler açısından ele alınması gerekir. Şiddete yönelmeyen, şiddeti öngörmeyen, şiddeti tahrik ve teşvik etmeyen düşünce açıklamaları serbest olmalıdır. Bu açıdan Terörle Mücadele Yasası'nın 8.maddesinin mutlaka değiştirilmesi gerekmektedir. Barolar olarak, üniter devlet yapımızı, ülke bütünlüğünü bozmak, parçalamak isteyen terör örgütlerine ve her türlü teröre şiddetle karşıyız. Ancak terör suçu ve suçluları ile salt düşüncenin ve onun sahiplerinin aynı suç potasında eritilmesine de karşıyız.

4- Vatandaşlarımızın yeni hükümetten bekledikleri en önemli görev, Cumhuriyetimizin temel niteliklerinin savunulması ve korunması yolunda gerekli önlemlerin alınmasıdır.

a- Cumhuriyetimizin önemli bir niteliği "insan haklarına saygılı" olmasıdır. Ancak karakollarda ve cezaevlerinde, insan haklarına aykırı

işkence olaylarına sık rastlanmaktadır. Bunun bir devlet politikası olmaması, bireysel hareketler olması bir özür olarak kabul edilemez. Hukuka saygılı bir devlet, insan hakları ihlallerini mutlaka önlemek durumundadır. Bunun yasal önlemlerinin alınması, yetkililerin bu açıdan meslek içi eğitime tabi tutulmaları gereklidir. İnsan hakları ihlalleri önlenemediği sürece, çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmamıza, çağı yakalamamıza olanak yoktur. Bu nedenle hükümet programında yer alan "... insan hakları açısından Türkiye çağımızın en üst düzey ülkeleri arasında çıkarılacaktır..." vaadini bir taahhüt olarak kabul ediyor ve gerçekleştirilmesini bekliyoruz.

b- Cumhuriyetimizin temel niteliği laikliktir. Bu açıdan, geçmiş siyasi iktidar tarafından devlet kadrolarında gerçekleştirilmiş olan laiklik karşıtı kadrolaşmanın mutlaka düzeltilmesi gerekir. Özellikle yargıda bu tür bir kadrolaşmayı sağlamak amacı ile yargıç adayları ile ilgili sınavın mülakat kısmında yapılan usulsüzlüklere el atılmalı, ilk kez karşımıza çıkan "yedek liste" uygulamasından vazgeçilmelidir. Bu işleme, gerek kadrolaşmanın gelecek yıllarda da devam etmesini önlemek, gerek önümüzdeki 2-3 yıl içinde Hukuk Fakültelerinden mezun olacakların fırsat eşitliğini sağlamak için zorunluluk vardır.

Laiklik ilkesinin korunması açısından sekiz yıllık kesintisiz temel eğitime gecikmeden geçilmek gerekir. Ancak bu sayede, ufak yaşta çocuklarımızın beyinlerinin laiklik karşıtı düşüncelerle yıkanmasının, anti laik militanların yetiştirilmesinin önüne geçilebilir. Hükümet programında "Gençlerimizin Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda sağlıklı ve üstün ahlaklı bireyler olarak yetiştirilmesi" için gerekli önlemlerin alınacağı sözü verilmektedir. Sekiz yıllık kesintisiz temel eğitim, bunu sağlayabilmenin asgari koşuludur ve bu nedenle geciktirilmeden uygulanması gerekir.

Sayın Başbakan güvenoyu aldıktan sonra yaptığı teşekkür konuşmasında hükümetin Atatürk'ün izinden ayrılmayacağını belirtmiştir. Bu beyanı mutlulukla karşılıyor ve verilen bu sözün takipçisi olacağımızı vurguluyoruz.

Değerli Meslektaşlarım,

Toplantımızı yaptığımız bugün, rastlantısal olarak, iki önemli olay daha söz konusudur. Bunlardan birincisi Adli Tatil'in başlaması, diğeri ülkemizde sansürün kaldırılışının yıldönümü olmasıdır.

Adli Tatil, yasa gereği 20 Temmuz günü başlamaktadır. Ancak bu tarihin hafta sonuna rastlaması nedeni ile adli tatil fiilen bugün başlamış olmaktadır. Bir zamanlar kaldırılıp kaldırılmaması uzun süre tartışılan adli tatilin, mahkemelerimiz, yargıçlarımız, savcılarımız, Barolarımız, avukatlarımız ve adliye personelimiz için gerekli ve yararlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Türkiye Barolar Birliği'nin 1987 yılında yapılan Genel Kurulu'nda da bu husus karara bağlanmıştır.

Adli yargıda tatil kırk beş gün iken 10.06.1994 gün ve 4001 sayılı Yasa ile İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 61/1.maddesinde yapılan değişiklik ile getirilen "Bölge idare ve vergi mahkemeleri her yıl Temmuz ayının yirmisinden Ağustos ayının yirmi birine kadar çalışmaya ara verirler. Ancak, yargı çevresine dahil olduğu bölge idare mahkemelerinin bulunduğu ilmerkezi dışında kalan idare ve vergi mahkemeleri çalışmaya aravermeden yararlanamazlar" hükmü sakınca doğurmuştur. Bu hüküm yargı kuruluşları arasında tatil yönünden bütünselliği zedelemekte ve bu farklılığı bilemeyecek olan vatandaşlar açısından, bazı durumlarda, hak kaybına yol açabilecek sonuçlar doğurmaktadır.

1996-1997 adli yılında yargıdan yakınmalar devam etmiştir. Davaların uzamasının önüne geçilememiş ve bunun sonucu vatandaş geçiken adaletin etkisizliğinden haklı olarak yakınmıştır. Öte yandan yargıçlar yine çok fazla iş yükü altında zorlanmışlar, avukatlar için de savunma hakkını özlenen düzeyde yapabilmelerinin yasal olanakları sağlanmamıştır. Bütün bu konuların biraz önce sözünü ettiğim yargı reformu içinde ele alınmasını, çözümlerin bulunmasını ve hukukun üstünlüğünün tam olarak sağlanmasını diliyoruz.

Önümüzdeki hafta, 24 Temmuz'da, Ülkemizde sansürün kaldırılışının 89. Yıldönümünü de kutlayacağız. Ancak gerçek anlamda

sansürün kalktığını iler sürmek çok zordur. Sansür, üzümlere belirtmek gerekir ki, şekil değıştirerek daha tehlikeli bir şekilde devam etmektedir. Günümüzde sansür istenmeyen yayını yapan kuruluşların basılması, tehdit edilmesi, gazetecilerin kurşunlanması şeklinde karşımıza çıkmaktadır. İçinde bulunduğumuz yılın ilk beş ayı içinde çeşitli televizyon ve yazılı basın kuruluşlarının basılması ve basın mensuplarının tecavüze uğramaları olayları ülkemizde yaşanmıştır. Bunlar yeni sansür şeklinin ilk örnekleridir.

Sansürün bu yeni şeklinin önlenmesi için ,faillerin ve onları suçla azmettirenlerin derhal saptanarak yargı önüne çıkarılmaları ve yargılamanın da gereksiz kesintilere uğratılmadan süratli bitirilmesi gereklidir. Bu açıdan çok uzun zamandır mahkemeden mahkemeye gönderilerek bir türlü sonuçlandırılmayan, sanıkları mahkeme huzuruna çıkarılmayan Metin Göktepe davası ümitleri kırıcı bir örnek teşkil etmektedir.

Basın ve yayın özgürlüğünün tam olarak sağlanamadığı bir rejime demokrasi adını vermek oldukça güçtür. Bu nedenle parlamentonun düşünce ve düşüncüyü açıklama özgürlüğünü kısıtlayan engelleri, yukarıda belirttiğim üzere, yasalarımızdan bir an önce çıkarması, bu açıdan ülkemizi ayıpsız bir ülke haline getirmesi gereklidir.

Hukukun üstünlüğüne, demokrasiye, insan hak ve özgürlüklerine aykırı üzümlere ve çirkin olayların sık yaşandığı bir ülkede yasalarda yazılı olsa bile, düşünce, düşüncüyü açıklama ve basın özgürlüğünden söz edilemez.

Unutmamak gerekir ki, her özgürlük ona sahip olana önemli sorumluluklar da yükler. Bu açıdan basın ve yayın özgürlüğü de, basın yayın kuruluşlarına ve basın mensuplarına önemli sorumluluklar yüklemektedir. Her şeyden önce basın yayın kuruluşları ile basın mensuplarının kişi haklarına tecavüz etmemeleri, yayın yolu ile yargısız infazdan kaçınmaları ve hukuk kurallarına tam uyum sağlamaları şarttır. Basın ve yayın özgürlüğünün de sınırları mevcuttur ve hukukun

üstünlüğünün sağlanabilmesi bu sınırların zorlanmamasına bağlıdır. Bu açıdan dengeleri tam olarak sağlayacak ilke ve kurallara ülkemizde gereksinim duyulmaktadır. Kuşkusuz bu konularda en önemli görev basın meslek kuruluşlarına düşmektedir. Hükümet programında da belirtildiği üzere “basının kendi kendisini kontrol etmesi esastır.” Bu konuda değerli hocamız Prof. Dr. Faruk Erem’in “basın özgürlüğünün sakıncalarını giderme yolu, yine basın özgürlüğüdür” şeklindeki değerlendirmesine aynen katılıyoruz.

Yazılı ve görüntülü basın ve yayın organlarının değerli mensuplarına, iletişim özgürlüğünü kısıtlayan kurallardan arınmış, düşüncelerin özgürce ifade edilebildiği bir demokratik çalışma ortamı diliyorum.

Beni dinlediğiniz için hepinize teşekkür eder, saygılar sunarım.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı Avukat Eralp Özgen’in, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu’nun 25.10.1997 Günü Batman’da Doğu ve Güneydoğu İlleri Baro Başkanları İle Yaptığı Toplantıyı Açış Konuşması

Sayın konukları, Sayın Baro Başkan ve temsilcilerini, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu’nun Sayın üyelerini, Batman Barosu’nun değerli mensuplarını ve değerli basın mensuplarını saygı ile selamlıyorum.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, toplantılarının bir kısmını ülkemizin değişik illerinde yapmakta ve bu suretle toplantı yapılan bölgelerin Baro Başkanları ile de bir araya gelerek meslek ve ülke sorunları ile birlikte bölgesel sorunları tartışma olanağı bulmaktadır. Bu sefer Batman Barosu’nun daveti üzerine toplantımızı bu güzel ilimizde yapmakta ve Doğu ve Güneydoğu bölgelerimizin Barolarının

başkanları veya temsilcileri ile bir araya gelmiş bulunmaktayız.

Üzerinde durmamız gereken ülke ve meslek sorunlarımız çok olmasına rağmen, bu açılış konuşmasını uzun tutmak istemiyorum. Çünkü bu toplantıda esas amacımız sizleri dinlemek, sizlerin söz konusu edeceğimiz sorunları saptamak, tartışmak ve böylece elde edeceğimiz bilgiler çerçevesinde Türkiye Barolar Birliği olarak bu sorunların çözümü için yapmamız gereken çalışmaları belirlemektir. Bu nedenle konuşmamı uzatmadan sadece bazı önemli sorunlara kısaca değinmekle yetineceğim.

Hepinizin bildiği gibi meslek sorunlarımız giderek artmakta, ancak uzun yıllardır çeşitli sözler de verilmiş olmasına rağmen yetkililerden bu sorunların çözümü yolunda bir gayret, bir ilk adım dahi görememekteyiz. Sadece son günlerde Maliye Bakanı'nın bütün vergi mükellefleri için hayat standardı esasına dayanan peşin vergi sisteminden vazgeçileceğini açıklamış olmasından mutluluk duyduk. Esasen bu husus hükümet programında da yer almakta idi. Dileğimiz bunun bir an evvel gerçekleştirilmesi, 1998 yılında avukatlarımızın bu vergi adaletine aykırı sistemden kurtulmalarınıdır. Bunun yanında Maliye Bakanlığı'ndan beklediğimiz bir diğer olumlu adım da, bir öncesi hükümetin giderayak çıkardığı ve 1.1.1998 tarihinde itibaren avukatlara, serbest muhasebeci ve yeminli mali müşavirlerle sözleşme yapmak ve beyannamelerini imzalatmak zorunluluğu getiren 4 nolu tebliği yürürlükten kaldırmasıdır. Yeni hükümet göreve başladığı günlerde sayın Maliye Bakanı ile yaptığımız görüşmede bu konuda bizlere ümit ışıkları yakılmış olmasına rağmen aradan geçen 3 ayı aşkın süre içinde bunun hala gerçekleştirilmemiş olmasından üzüntü duy-maktayız. Bu konuda bir hususu daha bilgilerinize sunmak isterim. Aynı nitelikte, 1.2 ve 3 nolu tebliğler için olduğu gibi 4 nolu tebliğ için de Danıştay'da Barolar Birliği olarak dava açtık ve yürütmenin durdurulmasını istedik. Ancak ne yazık ki, Danıştay'ın ilgili dairesi bu istemimizi reddetti. 1.2 ve 3 nolu tebliğler hakkında yürütmeyi durdurma kararı veren ilgili dairenin bu kez aynı nitelikteki 4 nolu tebliğ

için yürütmeyi durdurma kararı vermemesinin nedenini, kararlar arasındaki bu çelişkiyi anlayabilmiş değiliz. İlgili dairenin yürütmenin durdurulması istemini reddeden kararına itiraz ettik. Bu itirazımızın olumlu sonuçlanmasını diliyoruz.

Mesleğimiz açısından önemli bir konu da yeni bir Avukatlık Yasası'nın yürürlüğe sokulması konusudur. Mevcut yasanın eksikliklerinin giderilmesi uygulamada ortaya çıkmış olan hatalı hükümlerin değiştirilmesi ve Barolarımız ve Türkiye Barolar Birliği üzerindeki Adalet Bakanlığı vesayetinin son bulması için yeni bir yasanın daha fazla gecikmeden çıkarılması zorunludur. Bu amaçla Birlik bünyesinde yeni bir yasa taslağı hazırlamak için çıkarılması zorunludur. Bu amaçla Birlik bünyesinde yeni bir yasa taslağı hazırlamak için kurulmuş komisyonumuz bir yılı aşkın bir süre çalışarak yeni bir taslak oluşturmuştur. Bu taslak, görüşlerini bildirmeleri için Barolarımıza gönderilmiş bulunmaktadır. Barolarımızdan gelecek eleştiri ve öneriler dikkate alınarak taslağa son şekli verildikten sonra bu metnin yasallaşması için gerekli girişimlerde bulunacağız. Bu vesile ile sözünü ettiğim komisyonda çalışan meslektaşlarıma bir yılı aşkın süre ile büyük bir özveri içinde yaptıkları çalışmalar nedeniyle huzurunuzda teşekkür etmeyi mutlu bir görev sayıyorum.

Son günlerde meslektaşlarımıza yönelik tecavüzlerin artması da dikkati çekmektedir. İstanbul'da koruma görevlilerince tartaklanan bir meslektaşımız yanında, yine İstanbul'da son günlerde iki meslektaşımız kurşunlanarak öldürülmüştür. Avukatlığın esasen güç ve meşakkatli bir meslek olması yanında şimdi can güvenliği sorunu da giderek ön plana çıkmaktadır. Faillerin bir an evvel yakalanarak hak ettikleri cezaya çarptırılmaları, meslek güvenliği açısından son derece önemlidir.

Savunma mesleği "sav-savunma-karar" üçlüsünden oluşan yargılamamanın önemli bir unsurunu oluşturmaktadır. Bu nedenle yargı sorunları, ülkemizin genel ve temel sorunları arasında yer alması yanında bir meslek sorunu olarak da ele alınmalıdır.

Yargı sorunlarının başında, yıllardır vurguladığımız yargı ba-

ğımsızlığı ve yargıç güvencesi sorunu gelmektedir. Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nda Adalet Bakanı ile Bakanlık Müsteşarı yer al-dıkça, Kurul'un kendi sekreteryası ve teftiş kurulu kurulmadıkça ba-ğımsızlıktan söz etmeye olanak bulunmayacağı herkes tarafından kabul edilmekte, hatta bizzat Yargıtay Başkanı tarafından da vur-gulanmaktadır. Adalet Bakanlığı bu konuda iki taslak hazırlayarak si-yasi parti gruplarına göndermiştir. Bu taslaklardan birinde Kurul'dan Müsteşarın çıkarılması ve kurul kararlarına karşı yargı yolunun ön-görülmesi dışında bugünkü sistem aynen korunmakta ve özellikle Adalet Bakanının kurul üyeliği devam ettirilmektedir. Bu taslak hak-kında bugünkü sisteme yöneltilen tüm eleştiriler aynen geçerlidir. Diğer taslak ise, Kurul üyelerinin seçimini parlamentoya vermekte, Adalet Bakanı'nın kurul üyeliği yine devam etmektedir. Böyle bir sis-temin gerçekleşmesi halinde tüm yargı sistemimiz siyasi etki altına gi-recektir. Tayin edilecek yargıç ve savcılar konusunda en önemli söz sahipleri siyasi partilerin il ve ilçe teşkilatları olacaktır. Böyle bir tas-lağı Adalet Bakanlığı'nın hazırlamış olması büyük bir talihsizliktir. Hükümet programında yargı bağımsızlığını sağlayacak değişikliklerin yapılacağı sözü yer almaktadır. Eğer hükümetin amacı böyle bir de-ğişiklik ise, onlara söyleyebileceğimiz tek söz "istemeyiz eksik olsun yapacağın değişiklik" olacaktır.

Yargı sistemimizin günümüzdeki en önemli sorunu, sanıkların yar-gıdan kaçırılabilmesi, siyasi etkenlerle yargı yolunu kapatma ola-nağının mevcut olmasıdır. Susurluk olayında yaşadığımız bu ger-çekler, yargıya olan saygı ve güveni de azaltmaktadır. Parlamentomuzun hukuk devleti olmanın ve hukukun üstünlüğü il-kesini sağlamanın gereklerini yerine getirerek, yargının önünü açması, bundan sonrası için de gerekli yasal değişiklikleri ve özellikle mil-letvekili dokunulmazlığına ilişkin değişiklikleri gecikmeden yapması gereklidir.

Ülke sorunlarımızın başında irtica ve terör sorunları gelmektedir.

Refahyol iktidarı döneminde irticaya karşı seslerini yükselten, teh-

likelere dikkat çeken kamuoyu ve sivil toplum örgütleri, iktidarın değişmesi ile birlikte sorunun son bulduğu gibi aldatici bir rahatlama içine girdiler. Oysa tehlike aynı boyutta devam etmektedir. Yeni iktidar da parlamentodan geçirdiği 8 yıllık kesintisiz eğitim dışında bu konuda yeterli bir etkinlik göstermemektedir. Özellikle bu konuda Milli Eğitim Bakanlığı'na önemli görevler düşmekte, arkasından çeşitli tarikatların olduğu bilinen vakıf okullarının ciddi bir denetime alınması gerekmektedir. Ayrıca, üç gün önce bir televizyon kanalında seyrettiğimiz program, ülkemizin nasıl bir tehlike yaşadığını bizlere somut olarak göstermiştir. Üç-üç buçuk ay öncesine kadar ülkemizin başbakanı sıfatını taşıyan kişinin, milletvekili olarak ettiği yemini de çiğneyerek, laik Cumhuriyet'e cihat ilan ettiğini, bir özel televizyona bağış karşılığı cennet vaat ederek orta çağ zihniyetini ülkemize taşımak gayretinde olduğunu gösteren bu programı ibretle izledik. Bu nedenle, toplumumuzun da "tehlike geçti" duygusuna kapılmadan dikkatli bir şekilde gelişmeleri takip etmesi, gerektiğinde sesini duyması gereklidir.

Ülkemizin önemli bir sorunu da, hala sonra erdirilememiş olan terör sorunudur. Özellikle bugün birlikte olduğumuz Baro Başkanları'nın bölgelerinde terör sorunu genellikle en önemli sorun olmaya devam etmektedir. Öncelikle, vurgulayarak belirtmek isterim ki, Türkiye Barolar birliği her türlü terörün karşısındadır. Bireysel terörün de karşısındayız, örgütsel terörün de karşısındayız, devlet terörünün de karşısındayız. Biz sorunların hukuk sınırları içinde çözülmesini istiyoruz. Özellikle belirtmek istediğim bir husus da, terör fiili ile düşünce açıklama özgürlüğünü birbirinden ayırmak gerektiğidir. Şiddet önermeyen, şiddet yoluna tahrik ve teşvik unsuru bulunmayan düşünceleri açıklamak hakkı temel bir insan hakkıdır. Ülkemiz de bu hakkı tanıyan uluslar arası pek çok bildiri ve sözleşmeyi imzalamıştır. O halde uluslararası taahhütlerimizi yerine getirmek, ülkemizin uluslar arası kamu oyununda "ayıplı ülke" olmasının önüne geçebilmek için parlamentomuzun öncelikle ve gecikmeden düşünce açıklama özgürlüğünü engelleyen yasa hükümlerini ve en başta Terörle Mücadele

Yasası'nın 8.maddesini yürürlükten kaldırması zorunludur.

Kuşkusuz devlet, terörün olduğu yerde güvenlik güçleri ile buna karşı mücadele edecek; terörü önlemek, teröristleri yakalamak amacıyla güvenlik güçlerini kullanacaktır. Ancak bu uygulama ve özellikle yakalanan teröristlere karşı davranışlar mutlaka hukuk kurallarının sınırları içinde olmak gerekir. Hukuk devleti olabilmenin gereği budur. Ayrıca, yıllardır süren uğraşlara rağmen terörün önlenememesi göstermiştir ki, tek başına güvenlik güçlerinin etkinliği ile terörü önlemeye olanak yoktur. Bunun yanında sosyal ve ekonomik önlemlerin de gecikmeden uygulamaya konulması gerekir.

Ülkemizin de bu bölgelerinde terör, ayrılıkçı güçler tarafından tırmandırılmaktadır. Bizler üniter devlet bütünlüğümüzün yanındayız; bizler Misakı Milli sınırlarımızın değişmezliğinden yanayız. Ancak önemli bir ayırımın kesinlikle yapılması gerektiğine inanıyoruz. Teröre ve ayrılıkçı hareketlere karşı olmak başka şey, etnik grupların varlığını ve onların ülkemizin kültür zenginliğine katkısı da olan kültürlerini kabul etmek başka şeydir. Bu ikisi kesinlikle birbirine karıştırılmamalıdır.

Türkiye Cumhuriyeti tarihinin hiçbir döneminde ırkçı bir Cumhuriyet olmamıştır. Bu en güzel şekilde Atatürk'ün sözlerinde ifadesini bulmuştur. Atatürk, ne mutlu Türk olan dememiş, ne mutlu Türküm diyene demiştir. Bu cümle, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı kimliğinin ırka değil, inanca, birlikte yaşama arzu ve kararına dayandığı göstermektedir. Esasen Cumhuriyet tarihimizde etnik köken farkı nedeni ile kamusal alanda hiç kimsenin yükselmesi engellenmemiş, hiç kimsenin önü kesilmemiştir. Bu açıdan milletimiz, parçaları birbirinden kolayca ayrılabilen bir mozayikten ziyade, türküyle, kürdüyle, zazasıyla, çerkeziyle, lazıyla ve diğerleriyle birbirinden ayrılması olanaksız bir gökkuşağı oluşturmuştur.

Bu bilince tüm vatandaşlarımızın ve devlet yetkililerinin de sahip olması gerekir. Bu nedenle etnik grupların kültürel özelliklerini koruma ve devam ettirmelerini engellemek, aksine ülkemizin kültür zenginliğini arttıracak bu yolu açmak gerekir.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgemizde sosyal durumu bu açıdan ele almakta yarar vardır. Güneydoğu Anadolu bölgemiz çok uzun yıllardır olağanüstü hal rejiminde yaşamakta, normal hukuk kuralları uygulanmamaktadır. Artık bu bölgede yaşayan vatandaşlarımızın da normal hukuk düzeni içinde yaşamalarını sağlamak ve uygulanan olağanüstü yönetimler nedeniyle söz konusu olan demokratik hak ve özgürlüklerdeki sınırlamalar son vermek gerekir. Bölgede sık rastlanan insan hakları ihlallerinin ve işkence uygulamalarının mutlaka önüne geçilmelidir. Son zamanlarda itirafçılık kurumu yeni bir uygulama göstermekte, itirafçılardan elde edilen ve doğruluğu kuşkulu bilgilerle avukatlar suçlanmakta ve bu da giderek savunma hakkını önemli derecede zedelemektedir.

Bir yandan sosyal ve ekonomik sorunların ağırlığı, öte yandan can güvenliğinin tam olarak sağlanamamış olması bölgede yaşayan halkın büyük kısmının ülkenin başka bölgelerine göç etmesi sonucunu doğurmuştur. İçişleri Bakanlığından alınan bilgilere göre 1984-1996 yılları arasında köylerini terk ederek göç edenler 335967 iken geriye dönenler sadece 15691 kişidir. Bu dönem içerisinde sadece polis bölgesinde 1452 faili meçhul cinayet işlenmiştir. Bu zorunlu göçler, gidilen bölgelerde de giderek büyüyen sosyal sorunlara neden olmaktadır.

Bölgede uygulanmakta olan koruculuk sistemi de beklenen amaca ulaşamamış, pek çok eleştiriye neden olmuş, hatta bunlardan bir kısmının suç örgütü olarak çalıştığı iddia edilmiştir. Bu iddiaların ciddiyetle soruşturulması, koruculuk kurumunun da yeniden gözden geçirilmesi zorunludur.

Bütün bu saydığım ve sizlerin de konuşmalarınızda ilave olarak dile getireceğinizi sandığım olumsuzlukları ortadan kaldırmak için demokratik, etnik ve kültürel talepler karşılanmalı hukuk devleti olmanın gerekleri ve hukukun üstünlüğü tam olarak sağlanmalı, tüm vatandaşlarımızın can güvenliği ve insan hakları korunmalı, terörle mücadele konusunda silahlı müdahale tek çare olarak görülmemeyerek sosyal ve ekonomik çözümlere ağırlık verilmeli ve nihayet etnik grup-

lar arasında kin ve nefreti tırmandırma amacındaki politikalar mutlaka önlenmelidir. Kamuoyumuz da ülkemizin sadece batı bölgelerindeki sorunlarla meşgul olmaktan sıyrılmalı ve örneğin Susurluk konusunda gösterilen duyarlılık Yüksekova'da ve Habur'da ortaya çıkan olaylar için de gösterilmelidir.

Karşılıklı sevgi ve saygının egemen olacağı, çağdaş demokratik değerlerin tam olarak uygulanacağı Türkiye'de üniter bütünlümüzü de koruyarak yaşayacağımız günlerin özlemi ile hepinize saygılar sunuyorum.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI Av.ERALP ÖZGEN'in 29.11.1997 GÜNÜ BASIN TOPLANTISINDA YAPTIĞI KONUŞMA

Değerli basın mensupları; hepinizi saygı ile selamlıyor ve basın toplantımıza katıldığınız için teşekkür ediyorum.

Anayasamızın milletvekili dokunulmazlığına ilişkin 83. Maddesinde öngörülen değişiklik teklifi, TBMM'inde ilk görüşmede yeterli kabul oyunu sağlayamamıştır. Oysa toplumun büyük bir kesimi, yargının önünü tıkayan, milletvekilleri için bir ayrıcalık niteliği taşıyan bu hükmün değiştirilmesini ve TBMM çatısının bazı suçlular için adeta koruyucu bir kalkan haline gelmesinin önüne geçilmesini istemektedir. Sayın milletvekillerinin toplumun bu istemini gözardı etmeleri üzücüdür.

Parlamentoda hiçbir suç için dokunulmazlığın kaldırılmadığı 85 milletvekili için 160 Başsavcılık fezlekesinin komisyonlarda uzun süredir uyutulduğu bilinmektedir. Bu hali ile dokunulmazlık tam bir "ayrıcalık" hükmü haline dönüştürülmüştür. Milletvekilinin görevi nedeni ile gerekli olan parlamenter sorumsuzluk dışında kalan suçları nedeni ile dokunulmazlığının, uygulamada görüldüğü üzere, genellikle kaldırılmaması sonucu milletvekilleri için adeta rahatlıkla suç işleme ola-

nağı yaratabilecek bir duruma neden olunmuştur. Bazı kişilerin sırf aleyhlerindeki ceza davalarından kurtulabilmeleri amacı ile milletvekili yapıldıkları söylentileri kamuoyunda mevcuttur. Bu düşüncelere karşı olarak, milletvekilliği süresince zamanaşımının işlemeyeceği, milletvekilliği sona erince yargılamanın mümkün olduğu ileri sürülmektedir. Ancak, her dönem milletvekili seçilebilecek durumda olan siyasi parti ileri gelenleri için bu yolda fiilen kapalıdır. Ayrıca yıllar sonra milletvekilliği sona erince yapılacak yargılama da, geçen zaman içinde delillerin çoğunun kaybolmuş, bozulmuş olması nedenleri ile yetersiz kalacaktır.

Aslında meşruti monarşilerde, parlamento üyelerini kral ve imparatorların keyfi davranışlarına karşı korunmak için öngörölmüş olan dokunulmazlık kurumunun günümüzde bazı sanıkları yargıdan kaçırma yolu olarak kullanılması, hukuk devleti kavramı ile bağdaşmaz.

Görüşölmekte olan teklif aslında yetersiz bir tekliftir. Teklif, dokunulmazlığı sadece sayılan bazı suçlar için kaldırmayı öngörmektedir. Sayılan suçlar genellikle son zamanlarda kamuoyunun duyarlılık gösterdiği suçlardır. Oysa bir Anayasa sadece “bugün” düşünölerek değıştirilmez. Temel ilkeler ile gelecekte karşılaşılabilecek durumlar da dikkate alınmak gerekir. Sizlere bir örnek vermek isterim: Teklif kabul edilirse, cezası iki aydan iki yıla kadar hapis olan inancı kötüye kullanma (emniyeti suistimal) suçunu işleyen bir milletvekilinin dokunulmazlığı olmayacak ve bu milletvekili yargılanabilecektir. Buna karşın suçüstü hali olmayan kasden adam öldürme suçunu işleyen bir milletvekili, cezası 24 yıldan 30 yıla kadar ağır hapis olmasına rağmen, dokunulmazlığa sahip olacaktır. Bunu hukuk mantığı ile açıklamaya olanak yoktur.

Belirtilen sakıncasına rağmen mevcut teklifi bir “ilk adım” olarak değerdendiriyor ve ikinci oylamada Sayın Milletvekillerinin olumlu oy kullanarak Anayasa değışikliğini gerçekleştirmelerini diliyoruz. Böylece yargıya güveni ve parlamento saygınlığını korumaları gerektiğine inanıyoruz. Ancak bu şekilde toplumun “temiz toplum” özlemlerine, kısmen de olsa cevap verilmiş olur.

TBMM'ndeki ilk oylamadan sonra, teklifin yeterli kabul oyunu almaması üzerine yapılan eleştirilere bazı yetkililer "TBMM'nin iradesine saygı gösterilmesi gerekir" diye tepki gösterdiler. Tüm vatandaşların TBMM iradesine saygı göstermeleri gerektiğinde kuşku yok. Ama aynı şekilde Sayın Milletvekillerinin de kamuoyu istemlerine saygı göstermeleri gerektiğinde de kuşku yoktur. Toplumumuz bunu beklemektedir.

Anayasamız Türkiye Cumhuriyetinin bir hukuk devleti olduğunu belirtmektedir. Hukuk devleti olabilmenin temel unsuru, yargı bağımsızlığıdır. Bu hafta içinde Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunda görüşülen savcı ve yargıç atamalarına ilişkin kararnamenin yargı bağımsızlığını zedeleyici nitelikte olduğu; bazı çevrelerce üzerine gidilmesi istenmeyen konu ve davaları hukuk kuralları çerçevesinde ciddiyetle sürdüren bazı savcı ve yargıçların adeta cezalandırılmak istedikleri izlenimi doğmuştur. Bu konuda özellikle belirtmek istediğimiz husus şudur: Ülkemizin hiçbir yöresini bir sürgün yeri olarak görmüyoruz. Herkesin ülkenin her bölgesinde onurla görev yapacağına inanıyoruz. Ancak son kararnamede söz konusu olan sakınca, bazı Başsavcıların, savcılığa indirilerek cezalandırılmak istenmeleri; atamalarda da genel olarak atama tarihleri dışında, yargıç ve savcıların dileği olmadan, çocuklu olanların çocuklarının okul durumlarının ayarlandığı bir tarihte, tepeden inme bir şekilde işlem yapılmasıdır. Bu şekildeki örnekler, savcı ve yargıçlar üzerinde korku yaratır ve yargı bağımsızlığını zedeler. Bu örnekleri gören savcı ve yargıçlar, egemen güçlerin istemleri doğrultusunda işlemler yapmak veya karar vermek yönünde bir psikolojik baskı altında kalabilirler. Bu da onlar üzerinde korku yaratır. Oysa yargı bağımsızlığının, yargıç güvencesinin temelinde korkuyu ortadan kaldırma amacı yatar. Anayasamızın 138. Maddesinde hiçbir organ, makam, merci veya kişinin yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere emir veremeyeceği hükme bağlanmıştır. Ancak yapılan bu atamalar, bir gözdağı niteliğindedir ve bu nedenle de üstü kapalı bir emir ve talimat verilmiş olmaktadır. Bu davranış Anayasa'ya aykırıdır.

Bu konuda Kurul'un çoğunluğunu oluşturan yüksek yargıçların dikkatli olmaları gerekir. Her şeyden önce binin üzerinde kişinin atanmasını öngören bir kararnamenin üç dört gün içinde nasıl incelenebildiği, kararnamede yer alan savcı ve yargıçların özel dosyalarının bu kadar süre içinde nasıl irdelenebildiği merak uyandırmaktadır. Kurul'un çoğunluğunu oluşturan yüksek yargıçların bu konularda daha titiz olmaları gerektiğine inanıyoruz.

Bu olay bir kere daha, Türkiye Barolar Birliği'nin yargı bağımsızlığının sağlanması için yapılmasını istediği değişikliklerin haklılığını ortaya koymuştur. Bu istemler kamuoyuna da mal olmuştur. Açıklamaya girişmeden sadece birer cümle ile belirtmek gerekirse:

1- Adalet Bakanı ve Bakanlık Müsteşarı, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunda yer almamalıdır.

2- Kurul üyelerini atamada Cumhurbaşkanına tanınan yetkiler kaldırılmalı; yargıçların Kurul üyelerini doğrudan doğruya seçme hakları tanınmalıdır.

3- Atama listelerini hazırlama hakkı Adalet Bakanlığı personel müdürlüğünden alınmalı, Kurul'un kendi personel müdürlüğü mutlaka kurulmalıdır.

4- Kurul'un kendi teftiş kurulu kurulmalı ve böylece savcı ve yargıçların Adalet Bakanı'na bağlı müfettişlerce denetlenmesi yolu kapatılmalıdır.

Bunlar gerçekleşmeden yargı bağımsızlığını sağlama olanağı yoktur. Bunlar gerçekleştirildiği takdirde, her atama kararnamesinde kamuoyunda duyulan kuşklar da giderilebilecektir.

Son zamanlarda kamuoyunun duyarlılıkla izlediği bazı davalarda yargıçlardan bir kısmı "baskı altında" olduklarını belirterek davalardan çekilmişlerdir. Metin Göktepe davası ile Gazi olayları davası bunun birer örneğidir. Sadece bu örnekler dahi yargıçların kendilerini bağımsız ve güvenceli hissetmediklerini göstermektedir. Ancak bu konuda, yargıçların davranışlarını da olumlu bulmadığımızı belirtmek is-

terim. Eğer bir baskı varsa ve bu nedenle yargıç bağımsız ve yansız olamayacağı inancında ise, bunun nedenlerini ayrıntılı bir şekilde açıklamak zorundadır. Hem de bu açıklamayı duruşmada yapmalıdır. Bazı politikacıların ve siyasi partilerin davaya etki yapmaya çalıştıklarını belirtmek yeterli değildir. Bunların kim olduklarını, neler yaptıklarını kamuoyunun bilmeye hakkı vardır. Açıklık (alenilik) ilkesi bunu gerektirir. Bunun yanında bir yargıcın kamuoyu etkisini ileri sürerek görevden kaçınması ise hukuka aykırıdır. Kamuoyu etkisi her zaman söz konusu olabilir. Buna yargıç kişiliği ile karşı koymak durumundadır. Bu bir kişilik sorunudur.

Yargı bağımsızlığı ile ilgili bir noktaya daha dokunmak istiyorum. Adalet Bakanlığı geçen ay içinde Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun oluşumu ile ilgili bir taslak öneri hazırlamış ve bunu TBMM'ndeki siyasi parti meclis gruplarına göndermiştir. Bu taslak öneri, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyelerinin TBMM'nce seçimini öngörmektedir. Böyle bir yöntem, ülkemiz gerçekleri ile bağdaşmaz. Böyle bir sistemin kabul edilmesi halinde ülkemizde yargı bağımsızlığı bir yana "adalet" kavramından bahsetmeye dahi olanak kalmayacaktır. RTÜK örneği önümüzdedir. Aynı sistemi yargı için de öngörmek, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nu RTÜK'e benzetmek, yargıyı çökertir. Böyle bir sistemde, yargıç atamalarında siyasi partiler il ve ilçe teşkilatlarının etkisine kapı ardına kadar açılmış olur.

Anayasamız 138. Maddesinin son fıkrasında "Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarına hiçbir surette değiştiremez" hükmü yer almaktadır. Buna rağmen bazı termik santrallerinin kapatılması, Bergama'da siyanürlü altın aramaya son verilmesi yolundaki yargı kararlarına idare uymamakta, yargı kararları yerine getirilmemektedir. Bu davranış Anayasa'ya, hukukun üstünlüğü ilkesine ve Cumhuriyetimizin hukuk devleti niteliğine aykırılık oluşturur. Yürütme organı ve idarenin Anayasa'nın bu temel hükümlerine uyması ve yargı kararlarını yerine getirmesi zorunludur.

Açıklamalarımızın başından beri ele aldığımız konular, yetkililerin

“hukukun üstünlüğü, Anayasa’ya saygı, hukuk devleti niteliğini gerçekleştirme” nutuklarına karşın, ülkemizde hukuk dışılığın egemenliğini hala devam ettirdiğini göstermektedir. Artık söz ve nutuk istemiyor; hukukun üstünlüğünü ve hukuk devleti olmanın gereğini sağlayacak somut adımlar bekliyoruz.

Hepinize saygılar sunarım. 29.11.1997

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI Av. ERALP
ÖZGEN’İN 20.12.1997 GÜNÜ BARO BAŞKANLARI
TOPLANTISI AÇIŞ KONUŞMASI**

Türkiye Barolar Birliği’nin sayın önceki Başkanları, Baro Başkanlığı yapmış sayın milletvekilleri, Barolarımızın değerli Başkan ve temsilcileri, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, Disiplin Kurulu ve Denetleme Kurulu’nun sayın üyeleri, Birliğimizin Avukatlık Yasa Taslağı hazırlama komisyonunun sayın Başkan ve üyeleri, toplantımıza katılan sayın meslektaşlarım, yazılı ve görsel basının değerli temsilcileri hepinizi saygılarımla selamlarım.

Bugün, Birliğimiz Komisyonunun hazırlamış olduğu Avukatlık Yasa Taslağını görüşerek son şeklini vermek üzere toplandık. Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Yasa Taslağı Hazırlama Komisyonu, 1996 Nisan ayında bir taslak metin hazırlamak için kurulmuştu. 1997 yılı Mayıs ayında yapılan Olağan Genel Kurulumuz sonrası oluşan yeni yönetim kurulumuz da aynı komisyonun göreve devam etmesini kararlaştırmıştı. Böylece söz konusu Komisyon bir buçuk yılı aşkın bir süre özverili bir çalışma ile bir metin meydana getirdi. Komisyon üyelerine uzun süren özverili çalışmaları nedeni ile Birliğimiz adına içten

teşekkür ediyorum. Bu çalışmalar sırasında Barolarımızın da görüş ve önerileri istenmişti. Bu istemimize cevap veren, görüş ve düşüncelerini bildirerek katkıda bulunan Sayın Barolarımıza da içten teşekkür ederim.

Yürürlükte bulunan Avukatlık Yasası, zaman içinde eskimiş, aksaklıkları ortaya çıkmış, günün gereksinimlerini karşılayamaz hale gelmiştir. Bu nedenle yeni bir yasanın gecikmeden çıkarılması mesleğimiz açısından önem taşımaktadır. Bugün yapacağımız görüşmeler sonunda, sizlerin öneri ve düşünceleri dikkate alınarak Yönetim Kurulumuz taslağa son şeklini verecektir. Bu şekilde ortaya çıkacak son metnin yasalaşması için hükümet nezdinde ve parlamentoda gerekli temasları yapacak, gayret göstereceğiz.

Bu arada bir konuyu da üzümlere belirtmek isterim. Bundan kısa bir süre önce Sayın Adalet Bakanı katıldığı bir televizyon programında, Avukatlık Yasası'nı ele aldıklarını ve çalışmalar yaptıklarını ifade etti. Adalet Bakanlığı'nın bu çalışmasından Birliğimizin hiç haberi olmadı. Doğrudan doğruya bizleri ilgilendiren bir yasa çalışmasının, mesleğimizin üst kuruluşu olan Türkiye Barolar Birliği ile ilişki kurulmadan, birlikte bir çalışmaya gidilmeden, sadece Bakanlık bünyesi içinde yapılması son derece yanlış, hatalı bir davranış olur. Bir süre önce Sayın Bakan Birliğimizi ziyareti sırasında yasa çalışmalarında bizlerin de katkısını isteyeceğinden söz etmişti. Mesleğimizi doğrudan ilgilendiren Avukatlık Yasa çalışmalarına dahi çağırılmamış olmamız, Sayın Bakan'ın bu beyanına da ters düşmektedir.

Son zamanlarda ülke gündemini uzun süre işgal eden önemli bir konu, milletvekili dokunulmazlığını hükme bağlayan Anayasa'nın 83. Maddesindeki değişiklik önerisi olmuştur. Bilindiği üzere, TBMM'de yapılan ilk oylamada önerinin kabulü için yeterli çoğunluk sağlanamamış, ikinci oylama için partilerarası görüşmeler yapılmış, o sırada konu ile ilgili olup isimleri kamuoyunda çok duyulan iki milletvekilinin dokunulmazlığı TBMM Genel kurulunda kaldırılınca konu unutulmuş, öneri bir yana bırakılmıştır. Oysa önemli olan kamuoyunun duyarlılık gösterdiği iki milletvekilinin dokunulmazlık-

larının kaldırılıp kaldırılmaması konusu değildir. Önemli olan ilke sorunudur. Önemli olan, milletvekillerinin görevleri ile ilgili olmayan suçları nedeni ile bir dokunulmazlık zırhına bürünmelerinin, yargı yolunun böylece uzunca bir süre engellenmesinin yerinde olup olmadığı sorunudur. Bu konudaki düşüncelerimizi 29.11.1997 günü yaptığımız basın toplantısı ile kamuoyuna açıklamıştık. Düşüncelerimizi özet halinde de olsa bir kez daha açıklamakta yarar görüyorum. Milletvekillerinin TBMM'ndeki söz ve oyları nedeni ile sorumsuzluğa sahip olmaları, görevlerini korkusuzca yerini getirebilmeleri için gereklidir. Bu nedenle bu kurumun devamı gereklidir. Ancak, suç teşkil ettiği ileri sürülen ve görevleri ile ilgili olmayan fiilleri nedeni ile yargılanmanın engellenmesi bir "ayrıcalık" hükmü niteliğindedir. Bu ayrıcalığın kaldırılması, görevi ile ilgili olmayan ve suç teşkil eden fiilleri nedeni ile milletvekillerinin de derhal yargılanabilmeleri gerekir. Böyle bir sistemin, milletvekilini parlamentodaki kritik bir görüşme veya oylamadan uzaklaştırma sonucunu doğurmaması için de tutuklanmayacağına ve ihzar olunmayacağına ilişkin hükümler öngörülebilir. Tüm vatandaşlarımız açısından güvendiğimiz yargıya, milletvekili söz konusu olunca güvenmemek için bir neden yoktur ve böyle bir anlayış çelişki yaratır.

TBMM'nde ilk görüşmesi ve oylaması yapılmış olan mevcut değişiklik teklifi aslında sadece bazı suçlar için dokunulmazlık kurumunun işlemeceğini belirten, kısıtlı ve yetersiz bir tekliftir. Teklifin sözkonusu yetersizliği bir takım çelişkilere neden olabilecek niteliktedir. Bir örnek vermek gerekirse: Teklif aynen kabul edilip, Anayasa'nın 83.maddesi değiştirildiği takdirde, cezası 2 ay hapisten başlayan güveni kötüye kullanma (emniyeti suiistimal) suçunu işlediği ileri sürülen bir milletvekilinin dokunulmazlığı olmayacak, ama buna karşın, suçüstü hali olmayan bir adam öldürme suçunu işlediği iddia edilen milletvekilinin, bu suçun cezası 24 yıl ağır hapisten başladığı halde, dokunulmazlığı olacaktır. Bu durumu mantık kuralları ile açıklama olanağı yoktur. Ancak sözkonusu yetersizliğine ve sakıncalarına rağmen bu teklifi bir "ilk adımı" olarak görüyor ve bu nedenle de kabul edilmesini diliyoruz.

Hükümet tasarısı olarak TBMM'ne sunulan önemli bir yasa tasarısı da, Radyo ve Televizyon Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun'da, yani kamuoyunun bildiği adı ile RTÜK yasasında değişiklik öngören tasarıdır.

Tasarıda yer alan bir hükme göre, hisse senetleri nama yazılı olacak ve bir gerçek ya da tüzel kişi yıllık izlenme oranı toplamı yüzde 30'ü aşan kuruluş ya da kuruluşlarda aynı anda hisse sahibi olamayacaktır. Bu hüküm, radyo ve televizyon yayınlarında kartelleşmeyi ve tröstleşmeyi engellemesi bakımından yararlı bir hükümdür. Ancak aynı maddede yer alan hükümlerde, uygulamada sorun çıkarabilecek hukuk tekniğine ilişkin bazı hatalar mevcuttur. Teknik ayrıntılara girerek vaktinizi fazla almamak için burada söz konusu yapmayacağım bu aksaklıkları, düzeltilmesi ümidi ile TBMM Adalet Komisyonunun bilgilerine sunacağız.

Söz konusu yasanın 33. Maddesinde yapılmak istenen değişiklikle de, kamuoyunda ekran karartma cezası olarak adlandırılan yayın durdurma cezasının verilmesi ancak üçüncü ve daha sonraki ihlaller için öngörülmekte, ikinci ihlal için sadece para cezası hükme bağlanmaktadır. Yayının durdurulması gibi ağır bir yaptırımın uygulanmasının hemen ikinci ihlal için öngörülmemesini sağlayan bu değişiklik de olumludur. Ama bunlara karşın, maddede öngörülen para cezalarının her yıl %25 oranında arttırılacağına ilişkin hüküm hatalıdır. 3506 sayılı yasaya göre ülkemizde idari para cezaları da dahil olmak üzere tüm para cezaları her yıl bütçe yasasında öngörülen memur katsayısına bağlı olarak arttırılırken, radyo ve televizyonlar için öngörülen para cezasının %25 ile kayıtlı tutulması yanlış olur. Enflasyon daha yüksek seyrederse, giderek öngörülen para cezası anlamsız bir hale dönüşebilir. Hükümetin enflasyonu düşüreceği vaatleri yerine gelir de %25'in altına inerse, bu takdirde de para cezası kuruluşu yok edecek bir düzeye ulaşabilir. Bu nedenle, 3506 Sayılı Yasanın RTÜK Yasası için de geçerli olduğu dikkate alınarak, söz konusu hükme yasada yer verilmemesi daha doğru olur.

RTÜK yasasında esas değişiklik, üst kurulun oluşumu ile ilgili maddede yapılmalıdır. Yayın ve basın özgürlüğü ile, kamuoyunun haber alma özgürlüğü ile yakından ilgili yetkilere sahip olan üst kurulun siyasi parti temsilcilerinden oluşması, sayılan özgürlüklerin güvencesi açısından sorunlar yaratabilecek niteliktedir. Üst kurulun özerk kurumlardan gelen kişilerden oluşturulması ve böylece siyasi etkilere arındırılması gerekir. Ayrıca yürürlükteki hüküm bir mantıksızlığı da içermektedir. Yasanın 6. Maddesine göre dokuz kişiden oluşan üst kurulun beş üyesi iktidar partisi veya partilerinin, dört üyesi de muhalefet partilerinin adayları arasından seçilecek ve altı yıl süre ile görev yapacaklardır. Bu altı yıl içinde siyasi iktidar hiç değişmez ise sorun yoktur. Ancak iktidar değişince, öngörülen oran (günümüzde olduğu gibi) bozulmuş olacak ve yasanın bir hükmü uygulanmaz hale gelecektir.

Son olarak üzerinde durmak istediğim konu, bir hafta kadar önce basında yer alan bir haberle ilgili. Bu habere göre bir kumarhanenin kapatılması sonucunu doğuran Danıştay kararı, İstanbul 11.Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından yürürlükten kaldırılmıştır. Hem de çok ilginç bir gerekçe ile. Habere göre gerekçe şu: Anayasa'ya göre mahkeme kararları gerekçeli olmalıdır. Danıştay kararında ise gerekçe yoktur. Bu nedenle Danıştay kararı kaldırılmıştır. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin bu kararı ile kumarhane yeniden açılır.

Bu bilgileri sizlere dava dosyasını görmeden, sadece basında yer alan habere dayanarak sundum. Olay hakikaten böyle ise, aklın almayacağı, hukuk açısından hiçbir şekilde kabul edilemeyecek bir kararlar karşı karşıyayız demektir. Böyle bir karar, eğer haberde yer alan şekilde ise, ancak "korkunç" sözcüğü ile nitelenebilir.

Ülkemizde sadece "yargı bağımsız değildir" dedi diye C.Savcısı Mete Göktürk hakkında soruşturma açılmasını ve onun yargılanmasını sağlayan Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nu olaya gecikmeden el koymaya ve gerekli önlemleri derhal almaya davet ediyoruz.

Değerli meslektaşlarım, bu ay sonunda emekli olacak olan Anayasa Mahkememizin Sayın Başkanı Yekta Güngör Özden bugün saat 12.00'de aramıza katılacaktır. Kendisine Türk hukukuna ve demokrasimize yaptığı katkılar nedeni ile meslektaşlarımızın teşekkürlerini ifade eden bir plaket vereceğiz.

Gündeme bir an evvel geçebilmek amacı ile sözlerime burada son veriyor, beni dinlediğiniz için teşekkür ediyor, hepinize sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU'NUN 18.04.1998 GÜNÜ ADANA'DA ÇEVRE BAROLARIN BAŞKANLARI İLE YAPTIĞI BÖLGE TOPLANTISINDA BİRLİK BAŞKANI AVUKAT ERALP ÖZGEN'İN YAPTIĞI AÇIŞ KONUŞMASI

Adana Barosu'nun değerli Başkan ve üyeleri, Mersin, Hatay, Gaziantep, K. Maraş, Osmaniye, Niğde, Aksaray, Batman Barolarımızın Sayın Başkan ve temsilcileri, hepinizi Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu adına sevgi ve saygı ile selamlıyorum. Toplantımıza hoş geldiniz.

Türkiye Barolar Birliği'nin Mayıs 1997'de göreve başlayan Yönetim Kurulu, bu güzel ilimizde, Adanalı meslektaşlarımızın çok sıcak ilgileriyle ikinci bölge toplantısını yapmaktadır. Bundan sonra da çeşitli bölgelerimizde bu toplantılarımıza devam edeceğiz. Bu toplantılardan amacımız, meslektaşlarımızla daha yakın ilişkiler kurmak, mesleki sıkıntılarımız yanında, ülke sorunlarını da tartışarak ülkemizde hukukun üstünlüğünü sağlamak ve devletimizin hukuk devleti niteliğini gerçekleştirmek için çözüm önerilerini oluşturmaktır.

Bugün Adana'da, Cumhuriyetimiz ile yaşıt olan Adana Baromuzun 75.yılına birlikte kutlamaktan da mutluluk duyuyoruz. Adana Barosu mensubu tüm meslektaşlarımın 75. yıllarını candan kutlarım.

Değerli Meslektaşlarım,

Adalet Bakanlığı yeni bir Avukatlık Yasa Tasarısı'nı TBMM'ne sunmuştur. Türkiye Barolar Birliği'nin Avukatlık Komisyonu da uzun ve titiz bir çalışma sonucu bir taslak metin hazırlamıştır. Bu metin de, bazı milletvekillerimiz tarafından parlamentoya yasa teklifi olarak sunulmuştur. Adalet Komisyonunda her iki metin birlikte görüşülmeye başlanmıştır. Birliğimizce hazırlanan ve kendilerine teşekkür borçlu olduğumuz milletvekillerince üstlenilerek yasa teklifi olarak Meclis'e sunulmuş olan metin, daha önce Barolarımıza gönderilmişti. Bu metnin içeriği hakkında bilgi sahibi olduğunuzdan, bu konuda herhangi bir açıklama yapma gereğini duymuyorum. Adalet Bakanlığı tasarısı ile, Birliğimizce hazırlanan metin büyük ölçüde uyum içinde bulunmaktadır. Ancak önemli birkaç fark da mevcuttur. En önemli fark, vesayet hükümlerindedir. Bakanlık tasarısında maalesef, Barolar ve Barolar Birliği üzerindeki Bakanlık vesayetinin devamı öngörülmektedir. Ancak Birlik Başkanlık Divanı olarak biz, parlamentodaki siyasi parti grup başkan yardımcılarını ziyaret ettik. Görüşmelerimizde Bakanlık vesayetinin kaldırılması konusunda bize destek vereceklerini vaat ettiler. Bu konudaki gayretlerimize ve özellikle mümkün olan çabuklukla yeni yasaya kavuşma gayretlerimize devam edeceğiz.

Meslektaşlarımızın önemli bir sorunu olan, hayat standardı esasına dayalı peşin vergi sistemi, şu anda parlamento gündeminde olan Vergi Reform Tasarısı komisyondan geçtiği şekli ile yasalaşacak olursa sona erecek; yıllardır süren ve vergi adaletine aykırı bu sistem ortadan kalkacaktır.

Hepinizin bildiği gibi, diğer bir sorunumuz da Avukatların vergi beyannamelerini serbest muhasebeci veya serbest muhasebeci mali müşavirlere imzalatmaları zorunluluğudur. Bu zorunluluğu getiren Maliye Bakanlığı'nın ilk üç tebliği hakkında Danıştay yürütmeyi durdurma kararı vermişti. Refahiyol iktidarı, giderayak çıkardığı 4 nolu tebliğ ile aynı yükümlülüğü tekrar getirmiştir. Ancak anlayamadığımız bir şekilde, Danıştay bu kez yürütmeyi durdurma talebimizi reddetmiştir. Bu son tebliğ ile beyannameyi imzalatma yükümlülüğü,

gayrisafî hasılatları tutarı 5 milyar lirayı geçen avukatlar için söz konusudur. Bilemiyorum, Danıştay'ın bu kez yürütmeyi durdurma talebimizi reddetmesinin temelinde yatan düşünce, bu farklılıktan mı kaynaklanmaktadır. Eğer böyle ise, bu yanlış bir değerlendirmedir. Çünkü sorun ilke sorundur. Sorun, vergi mahkemelerinde müvekkillerinin vergi konusuna ilişkin haklarını savunabilen avukatların, kendi beyannamelerini imzalama yetkisine sahip olmamalarındaki çelişkidir.

Sözünü ettiğim bu bir iki sorunumuz, yıllardır sürüncemede kalan sorunlarımızdır. Aslında sorunlarımız bunlardan ibaret değildir ve pek çok sorunla karşı karşıyayız. Ancak vaktimiz kısıtlı olduğu için, tüm sorunlarımızı ele alma olanağına sahip değilim. Çünkü bu toplantılarda asıl amacımız, sizlerin konuşması, Birlik yönetiminin bundan sonraki çalışmalarına yön verecek sizlerin görüşlerinin, önerilerinin ortaya çıkmasıdır.

Ülke sorunlarımızda da yargı sorunları giderek ön sırayı almaktadır. Ülkemizde ne yazık ki, yargı reformu sözü çok edilmesine rağmen, yargı sorunlarına çözüm getirilmemekte, sorunlar giderek yoğunluk kazanmaktadır. Kanımca bu konudaki en büyük sorun, vatandaşların yargıya güvenlerinin giderek azalması sorundur. Unutmamak gerekir ki, halkın yargıya güveni ortadan kalkarsa, devletin temeli yıkılır.

Halkın yargıya güveninin azalmasında kuşkusuz, hem polis, hem savcı, hem de yargıç rolünü üstlenen, peşinen yargısız infaz yaparak sonuca ulaşmış, yargıdan da kendi peşin hükümleri doğrultusunda karar bekleyen, bu yönde kamuoyunu da koşullandıran bazı sorumsuz medya kuruluşlarının etkisi büyüktür. Ancak tek nedeni buna bağlamak, konuyu fazlasıyla basite indirgemek olur.

Bugün öğleden sonraki panelde tartışılacağı üzere, gerçek bir yargı reformu için işe hukuk eğitiminden başlamak gerekir. Yeterli bir eğitim görmemiş, bilgisiz hukuk uygulamacılarının yargıya olan saygınlığı sağlamasına olanak yoktur. Hal böyle iken, son zamanlarda ye-

terli öğretim üyesi bulunmadan rastgele açılan ve birer diploma makinesi olma olasılıkları büyük olan hukuk fakültelerinin verecekleri mezunların giderek bu sorunu yoğunlaştırmaktan başka bir işe yaramayacakları da açıktır.

İş yükü altında ezilen, ama buna rağmen iyi niyetle ve büyük bir feragatle çalışan savcı ve yargıçlarımız sayesinde ki bugün yargı ayakta durabilmektedir. Ancak gerçeklerden de kaçmamamız gerekir. Sayıları az da olsa, bazı savcı ve yargıçlarımızın görev bilinç ve sorumluluğundan uzak, siyasi etkilere ve muhit etkilerine açık çalıştıkları da bir gerçektir. Savcılarımızın bazılarının, hazırlık soruşturmasını yürütmek kendi görevleri olmasına rağmen, her işi tamamen güvenlik güçlerine bıraktıklarını, güvenlik görevlilerinin giderek Savcılık yetkilerinin tamamını kullanır hale gelip, neredeyse tüm hazırlık soruşturmasını onların yürüttüğünü üzülerken görmekteyiz. Bu ise ülkemizde işkence iddialarının giderek artmasına neden olmaktadır. Bu konuda ilginç bir örneği sizlere vermek isterim. Olay, Manisalı gençler davası olarak kamuoyunda bilinen dava nedeniyle, gençlere işkence yaptıkları iddiası ile kamuoyunu uzun süre işgal eden Manisa Emniyeti'nde geçer. Manisa Emniyeti, Çetin Paydar adlı kişinin babasının ortadan kaybolması üzerine bu şahsın kuşkulu olarak ifadesini alır. Kuşkulu, gördüğü işkence sonucu, babasını öldürüp Gediz nehrine attığına ilişkin ifade verir ve bu ifade üzerine kuşkulu tutuklanır. Ancak 4 gün sonra öldürüldüğü kabul edilen baba Mehmet Paydar Manisa'da Ulu Park'da otururken bulunur. Baba Mehmet Paydar'ın kayıp olduğu süre içinde de otelde kaldığı anlaşılır. Babasını öldürdüğü iddiası ile tutuklanan Çetin Paydar sonradan yaptığı açıklamada "3 sivil polis babamı öldürdüğümü söyleyerek sürekli elektrik verip dayak attılar. İfadeleri böyle imzaladım. Savcılıkta ve mahkemede arkamda sürekli polisler olduğu için de korkudan gerçeği söyleyemedim" der. Hazırlık soruşturması güvenlik görevlilerine bırakıldığı sürece bu tür olaylara daha sık rastlayacağımıza kuşku yoktur.

1992 yılında Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nda çağdaşlaşma

yönünde yapılan değişiklikler de uygulamada giderek yok olmaktadır. Karakollarda alınan ifade tutanaklarının çoğunda, susma hakkının ve avukat bulundurma hakkının hatırlatıldığı, ancak ifade verenin bu haklarını kullanmak istemediklerini beyan ettiği hususu yer almaktadır. Ancak işin ilginç yanı pek çok polis ifade tutanağında bu hususların daktilo ile yazılı olarak değil, matbaada basılmış şekilde yer almasıdır. Konunun bizleri esas üzen tarafı, polisin bu tutumuna karşı bazı savcı ve yargıçlarımızın gerekli hassasiyeti, gerekli özeni göstermemeleridir. Bazı davalarda Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunumuzun 247.maddesindeki açık hükme ve Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun kararına rağmen, sadece polis ikrarlarına dayanılarak hüküm tesis edildiğini üzümlere görmekteyiz.

Ülkemiz kamuoyunun ilgi ile izlediği bazı davalarda yargıçların peşpeşe, ciddi bir gerekçe de göstermeden, örneğin basının etki yapmak istemesi gibi sudan sebeplerle davadan çekilmeleri de üzerinde ciddiyetle durulması gereken bir konudur.

Biraz önce sözünü ettiğim Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunumuzda 1992 yılında yapılan değişiklik ile ilgili olarak hukuk dışı bir durumu da tekrar hatırlatmak isterim. Bilindiği üzere, bu değişikliklerin en önemlileri DGM görevine giren işlerde uygulanmamaktadır. Yürürlükten kaldırılan kimi hükümlerin, bazı mahkemeler açısından hala yürürlükteymiş gibi uygulanmasını öngören yasa hükmü ile bir ucube yarattık. Ve ne yazık ki bu ucube hala hayattadır. Bunun biran evvel düzeltilmesi, mahkemesine göre farklı hüküm uygulamasından vazgeçilmesi gerekir.

“Gecikmiş adalet, adalet değildir” sözünün anlamı, günümüzde giderek daha iyi anlaşılmaktadır. Davaların olağanüstü uzaması, vatandaşları yargı yolu ile haklarını aramada tereddüde düşürmektedir. Bu gecikmelerin çeşitli nedenleri mevcuttur. Ancak en temel neden, mahkemelerimizin iş yükünün çokluğudur. Bu nedenle iş yükünü azaltacak önlemlerin bir an önce alınması, gerekiyorsa yeni kadrolar açılarak, yeni mahkemelerin kurulması gerekir.

Adaletin devletin temelini teşkil etmesi, ancak yargı kararlarının uygulanması ile mümkündür. Fakat son zamanlarda yargı kararlarının yerine getirilmemesi olayları giderek artmaktadır. Bu her şeyden önce Anayasa'nın 138.maddesindeki emredici hükme aykırıdır. Anayasamız bu hükmü ile, yargı kararlarının yerine getirilmesinin geciktirilmesini bile yasaklarken, idarenin bazı yargı kararlarını hiç uygulamaması kabul edilebilir bir durum değildir. Son zamanlarda özellikle çevrenin korunması ile ilgili Danıştay kararlarının uygulanmaması, yargıya ve hukuk devletine olan inancı da sarsmaktadır.

Hukukun üstünlüğü ve hukuk devleti ilkeleri, ancak "laik" bir devlette söz konusu olabilir. Laiklik, bu vazgeçilmez değerlerin temelini teşkil eder. Ancak ülkemizde, laiklik ilkesinin ve dolayısı ile hukukun üstünlüğü ve hukuk devleti ilkelerinin büyük bir tehlike içinde olduğu da açıktır. Bir siyasi iktidarın değişmesi ve 8 yıllık kesintisiz eğitim yasaasının çıkarılması ile sorunun çözüldüğünü zannetmek safdillik olur. Hükümet irtica ile mücadele için bir takım yasa tasarılarını Meclis'e sunmuştur. Ama görülmektedir ki, bunlar hep bir takım cezalar öngören tasarılardır. Oysa ceza önlemleri sorunu çözmede tek başına yeterli değildirler. Bu sorunu çözebilecek temel önlem eğitimidir. Eğitim uzun vadeli bir yöntemdir. Ama bir yerde başlamak gerekir. Sorunun temelden çözülebilmesi ancak, laik ve çağdaş değerlere bağlı, aklı ve bilimi esas alan kuşakların yetiştirilmesi ile mümkündür. Bu yapılmadığı sürece bu sorun gelecekte de her zaman karşımıza çıkacak, laik Cumhuriyetimizi tehdit eden tehlike hep devam edecektir. Bunun için kanımca, 1926'lı yıllarda başlayan ve bir süreç içinde devam eden laik eğitim seferberliğine tekrar gereksinim vardır. Ancak bunu sadece devletten beklemek de hata olur. Nasıl günümüzde çeşitli tarikatlar kurdukları özel okullarla kendi inançları doğrultusunda kuşaklar yetiştirmeye gayret ediyorlarsa; laikliğe, hukukun üstünlüğüne ve hukuk devleti ilkelerine inanmış olanların da aynı şekilde bir gayret içine girmeleri zorunludur.

Toplantımıza katıldığınız ve beni sabırla dinlediğiniz için hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AVUKAT ERALP ÖZGEN'İN 16.05.1998 GÜNÜ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISINDA YAPTIĞI AÇIŞ KONUŞMASI

Barolarımızın Sayın Başkan ve temsilcileri, Birliğimizin daha önceki dönemler Sayın Başkanları, Birliğimiz Kurullarının sayın üyeleri, değerli meslektaşlarım, yazılı ve görsel basının sayın temsilcileri, hepinizi saygı ile selamlıyor, hoş geldiniz diyorum.

Ülkemizde yargıya saygının giderek azaldığı, insan hakları beyannamelerinde yer alan “adil yargılanma” hakkının çok kuşkulu bir duruma geldiği acı bir gerçektir. Bu nedenle, söz konusu konuları tartışmak çözüm önerileri üretmek ve Birliğimizin görüşlerini oluşturmak amacı ile bu toplantıyı düzenledik.

Sözlerime dört gün önce meydana gelen menfur bir suikast teşebbüsünü kınamakla başlamak istiyorum. İnsan Hakları Başkanı Sayın Akın Birdal'a yöneltilen bu tecavüzün iğrençliği ortadadır. Sayın Birdal'ın düşünceleri ve eylemleri konusunda çeşitli iddialar, sözler ileri sürülmüştür. Ancak bu olayda sorun, sayın Birdal'ın düşüncelerini benimseyip, benimsememe sorunu değildir. Sorun Sayın Birdal'ın yaptıklarını onaylayıp onaylamama sorunu da değildir. Bir süredir kamuoyunda tartışıldığı üzere, eğer Sayın Birdal'ın suç teşkil eden fiilleri varsa, bunun hesabı yargı önünde görülür, bir yargısız infazla değil. O halde ilk sorun yargısız infaz sorunudur. Sayın Birdal'ın düşünceleri paylaşılmıyorsa, buna yine fikirle karşılık verilir; silahla değil. O halde bir sorun da düşünceyi şiddet yolu ile sindirmeyi ve susturmayı amaçlayan ilkel beyinler sorunudur. Akın Birdal'ı vuran ve vurduranlar, düşünceye karşı şiddet yolunu seçen ilkel beyinlerdir. Bu ilkel beyinler var oldukça böyle menfur olaylar devam edecektir. Susurluk olayı çözümlü de, devlet içinde yer alan görevliler ile mafya ilişkileri ortaya çıkarılmadıkça bu olaylar devam edecektir. Son zamanlarda özellikle Üniversitelerimizde, adeta bir yerden düğmeye basılmışcasına olaylar başlamıştır. Sanki 1970'li yıllardaki olaylar yeniden yaşatılmak istenmektedir. Bu zincirin son halkası Sayın

Birdal'ın vurulması olmuştur. Bu koşullarda ülkemizin nereye götürülmek istendiğini düşünmemiz gerekir.

Bu son olaydan sonra yetkililer her zamanki gibi, suçluların kısa zamanda yakalanacağını beyan etmektedirler. Bu sözleri çok duyduk. Muammer Aksoy'un ardından aynı sözler söylendi. Bahriye Üçok'un, Çetin Emeç'in, Uğur Mumcu'nun ardından, suçluları yakalamanın namus borçları olduğunu söyledi yetkililer. Ama bir arpa boyu yol alınmadı. Yetkililerin bu namus borcu, bizlere, halkımıza, hala devam ediyor. Bu sefer olsun suçluların biran evvel yakalanmasını diliyorum. Sayın Akın Birdal'a da hepiniz adına geçmiş olsun diyor, acil şifalar diliyorum.

Adalet devletin temelidir özdeyişi, güzel ve edebi bir sözden ibaret değildir. Bundan öte, hem bir gerçeği, hem de bir tehlikeyi belirten bir deyiştir. Devletin temeli zedelenirse, devletin varlığı tehlikeye düşer. Ve ne yazık ki ülkemizde bu tehlike giderek yoğunlaşmaktadır. Bu temeli kuvvetlendirecek ve dolayısıyla devleti sağlamlaştıracak bir yargı reformu hala yapılamamış ve hatta bunun gerçekleştirilmesinin çalışmalarına bile başlanmamıştır. Hükümet programında bu konuda yer alan vaatler yine sözde kalmış, olumlu hiçbir adım atılmamıştır.

Her şeyden önce yasama - yürütme - yargı üçgeninde, yargı hala tam bağımsızlığına kavuşturulamamış, bunun sonucu savcı ve yargıçlarımız sadece yasalara bağlı olarak vicdani kanaatleri ile işlem yapma ve karar verme durumuna kavuşamamışlardır.

Yargıç ve savcılarının bağımsız olabilmeleri için hangi hükümlerin nasıl değiştirilmesi gerektiğini, Birliğimiz Başkanları yıllardır tekrarladılar. Ben de 11 Mayıs 1998 günü Danıştay'ın kuruluş yıldönümünde yaptığım konuşmada madde madde sıraladım. Geçen yıldan beri yüksek yargı organlarının başkanları da bu konu üzerinde önemle duruyorlar. Fakat bağımsızlığı gerçekleştirmek için Anayasal ve yasal değişikliği yapacak olanlardan hiç ses çıkmıyor. Ses çıkaranların yaptıkları öneriler ise, ya yetersiz ya da gerçekleştikleri takdirde bugünü dahi aratacak önerilerdir. Sayın Adalet Bakanı'nın parti

gruplarına yolladığı öneride, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyelerinin Meclis tarafından seçilmeleri önerilmektedir. Böyle bir sistem kurulduğu takdirde yargıç ve savcıların bugün ancak kısmen sahip olabildikleri bağımsızlık da yok olacak, politikacıların etkisi artacak ve özellikle parlamentoda çoğunluğa sahip siyasal partinin memuru haline dönüşeceklerdir.

Yargının üçüncü ayağını oluşturan savunma makamı da yürütme organı karşısında hala bağımsızlığını sağlayamamıştır. Adalet Bakanlığı'nın Barolar ve Barolar Birliği üzerindeki vesayeti hala devam etmekte ve işin acı yönü, hükümet tarafından kısa bir süre önce parlamentoya sunulan Avukatlık Yasa Tasarısında vesayet hükümleri aynen muhafaza edilmektedir.

Yargının sağlanması gereken bağımsızlığı kuşkusuz sadece yürütme organına karşı bağımsızlık değildir. Yasama organına karşı bağımsızlık ve adli organ içindeki bağımsızlık yanında, günümüzde giderek önem kazanan muhite karşı bağımsızlık da söz konusudur.

Muhite karşı bağımsızlık, daha ziyade yargıcın kişiliği ile ilgilidir. Ancak özellikle medyanın yargı üzerindeki etkisini önlemek, yargıcın tam yansız bir yargılama yaparak gerçeği bulmasını sağlayabilmek için yasal düzenlemelere gereksinim vardır. Yası basın için geçerli olan Basın Kanunu'nun 30.maddesi, görülmekte olan dava ile ilgili görüş yayınlamayı yasaklamış, suç saymıştır. Yasaklanan, haber yayınlamak değildir. Yasaklanan "görüş" yayınlamaktır ve amaç yargıya dolaylı da olsa etkiyi önleyebilmektir. Yasanın bu hükmüne aykırılığa sık rastlanmakla birlikte, Savcılarımızın son birkaç yıldır nedense bu maddeye aykırılıktan dava açtıkları görülmemektedir. Görsel ve sözlü basın açısından ise, benzer bir hüküm mevcut değildir. Bu eksikliğin daha fazla gecikmeden giderilmesi gerekir. Bu konuda hazırlanacak yasa hükmünün çok dikkatli hazırlanması, basının haber verme özgürlüğünün zedelenmemesi gerekir. Az da olsa bir kısım medya kuruluşlarının, polis-savcı-yargıç görevini üstlendiklerini ve yargısız infaz yaptıklarını görüyoruz. Suçsuzluk ilkesinin temel bir insan hakkı

olarak kabul edildiği çağımızda, bu tür davranışlar hem insan haklarına bir tecavüz, hem de adil yargılanmayı önleyen bir tutumdur.

Adil yargılamayı sağlamada savcı ve yargıçlarımıza da büyük görevler düşmektedir. Herşeyden önce, ender de olsa bazı davalarda yargıçların ciddi olmayan nedenlerle davalardan çekilmelerinin önüne geçilmesi gerekir. Göktepe davasında örneğini gördüğümüz üzere, siyasi baskı ve kamuoyu baskısı gibi soyut gerekçelerle bir yargıcın davadan çekilmeye hakkı yoktur. Eğer böyle bir hak tanınacak olursa, aynı davada diğer yargıçlara da aynı baskılar söz konusu olacağından, onların da davadan çekilme hakları olur ve sonuçta dava görülemez hale gelir. Ayrıca, davadan çekilecek yargıç, soyut gerçekler yerine, somut olayları duruşmada açıklamak durumundadır. Aleniyet kuralının doğal sonucu budur.

Basından edinilen bilgilere göre, üzülererek belirtmek gerekir ki, işkence olayları da giderek artmaktadır. Ülkemizin çeşitli yörelerinde son bir iki yıldır bu olayların artış göstermesi düşündürücüdür. İşkence olaylarının önlenmesi için Savcılarımıza çok önemli görevler düşmektedir. Adana Cumhuriyet Başsavcısı, Jandarma ve polis sadece suç delillerini toplayacağına, ancak kesinlikle soruşturma yapmayacaklarına ilişkin bir tamim çıkarmıştır. Böylece suçu ikrar eden bir ifade almak için işkence önlenmiştir. Bu tamim diğer Başsavcılıklarımıza da örnek olmalıdır. Aslında bu durum ceza usul yasamızın hükümlerine ve amacına da uygundur. Zira hazırlık soruşturmasını yasaya göre yürütecek olan savcıdır. Yetkilerini emniyete terk etmeleri yasaya da aykırıdır.

Bu konuda mahkemelerimize de büyük görev düşmektedir. Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'muzun 247.maddesine göre, hükme temel olarak ancak yargıç önündeki itiraf alınabilir. Mahkemelerimizin bu hükmü titizlikle uygulaması halinde, işkence olayları da, emniyette alınan itirafın anlamı kalmayacağından, azalacaktır.

Çağdaş ve insan haklarını sağlayan bir ceza muhakemesine sahip olmak, işkence olaylarını önlemek amacı ile 1992 yılında yasamızda

yapılan değişiklikler de, hala yeterli bir şekilde uygulanmamaktadır. Her şeyden önce, Devlet Güvenlik Mahkemesi yetkisine giren işlerde bu değişiklikler uygulanmamaktadır. Böylece, yürürlükten kaldırılan bazı hükümleri, belli mahkemelerde uygulamaya devam eden, mahkemesine göre temelden farklı usul hükümleri öngören acayip bir sistem yaratmış bulunmaktayız. Uygulamada polisteki ifade almada susma hakkının veya avukat isteme hakkının hatırlatılması hükmü de, sadece tutanakta yer almakta, gerçekte bu hatırlatma yapılmamakta, hak kullandırılmamaktadır. Bazı olaylarda ise, ender de olsa bazı meslektaşlarımızın, ifade almada hazır olmadıkları halde, sonradan sanki hazırlanmış gibi tutanağı imzaladıklarına ilişkin duyumlar almaktayız. Meslek etiğine aykırı ve mesleğimizin saygınlığına gölge düşüren bu tür olaylarla, Barolarımızın önemle ve özenle ilgileneceğinden eminiz.

Bütün bunların sonucu “suç kolluğu” konusu yeniden önem kazanmıştır. Savcılığa bağlı ve Savcının yetkilerinin artırıldığı bir suç kolluğu kurulması konusunda değerli meslektaşlarımızın görüşlerini açıklamaları çok gereklidir. Böylece, Birliğimizin konu ile ilgili görüşünü oluşturmamız olanaklaşacaktır.

Ülkemizde giderek yargının güvenli görev yapma koşulları da yok olmaktadır. Bazı davalarda mahkeme koridorlarını örgüt elemanları doldurmakta, mahkemeyi etkilemek isteyen tezahürat gürültüleri arasında duruşmalar yapılmaktadır. Bundan ayrı olarak, yargı güvenini yok eden çok önemli bir olay Nisan ayının sonlarında Aydın’da yaşanmıştır. Cumhuriyet tarihimizde ilk kez rastlanan ve doğrudan doğruya yargıya yönelik olup, yargıya gözdağı verme amacını taşıyan bu olay üzerinde, hafta başında Danıştay’ın Kuruluş Yıldönümünde yaptığım konuşmada ayrıntılı durdum. Sayın Başbakan, Başbakan Yardımcısı ve Adalet Bakanının hazır bulunduğu bu toplantıda, olayın önem ve tehlikelerini anlattım ve eğer kısa zamanda failer belirlenip yargı önüne çıkarılmazlarsa giderek hukuk devleti niteliğinin yok olup, bir polis devletine dönüşeceğimizi vurguladım. Ve yine bu konuşmamda İçişleri Bakanının Mecliste olayla ilgili konuşmasında tahriklerden söz edip adeta mütecavizleri haklı gösteren konuşmasının ta-

lihsiz bir konuşma örneği olduğunu söyledim. Sayın Bakan televizyon muhabirlerinin soruları üzerine “Ben aldığım bilgilere göre bu konuşmayı yaptım; video kasedini incelesinler” demiş. Her şeyden önce mahalli emniyet makamlarından aldığı, olayı kapatmak amacına yönelik tek yanlı bilgilerle Meclis’de mütecavizleri haklı gösteren bir konuşma yapmak, bir devlet adamına yakışan bir tutum olmasa gerek. Ayrıca Sayın Bakanın sözünü ettiği kasedin kimin tarafından çekilmiş, hangi kaset olduğunu bilmiyorum. Lütfedip yollarlarsa onu da seyrederiz. Ancak belirteyim ki, çeşitli televizyon kanallarında yayınlanan ve üzerlerinde oynanmamış olan görüntüleri izledik. Bununla da yetinmedik, Yönetim Kurulu olarak Aydın’a gittik. Vali ile, olayı yaşayan Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı ile ve Başsavcı ile görüştük. Tecavüze uğrayıp 10 ve 15’er günlük rapor almış olan avukatlardan da bilgi aldık. Yani Sayın Bakan gibi, tek yanlı raporlara dayanmadık. Biz Sayın Bakan’a öneriyoruz. Gitsin Mahkeme Başkanı ile, Başsavcı ile, tecavüze uğrayan avukatlarla görüşsün, ondan sonra konuşsun.

Burada bir konuya açıklık getirmek istiyorum. İşkence olayları ve Aydın olayları ile ilgili sözlerim, emniyet teşkilatımıza, bu teşkilatta görev alan tüm polis memurlarına yönelik değildir. Biliyoruz ki polislerimizin büyük çoğunluğu, yasal sınırlar içinde fedakarca görev yapan kişilerdir. Aydın Ağır Ceza Mahkemesindeki olayı ve benzeri olayları gerçekleştirenler, emniyet teşkilatımıza sızmış veya siyasi amaçlı kadrolaşma niyeti ile haksız olarak göreve alınmış kişilerdir. Eminiz ki bu olaylardan en büyük üzüntü duyanlar, fedakar ve dürüst polislerimizdir.

Yargı sorunları tartışılırken üzerinde durulması gereken bir konu da, yargının etkinliği sorunudur. Anayasamızın 138.maddesine göre, hiç kimse hiçbir makam ve merci yargı kararlarını değiştirme, yerine getirmeme, geciktirme hakkına sahip değildir. Ama ne yazık ki bazı olaylarda idarenin özellikle idari yargı kararlarını yerine getirmediği veya karara geçici uyduktan sonra tekrar eski kararını yürürlüğe soktuğu görülmektedir. Bu davranışlar yargı kararlarına saygı kavramı ile uyuşmadığı gibi, Anayasa’ya da aykırıdır. Yargı kararlarına uymayan,

hukuku hiçe sayan bu yöneticiler, günün birinde hukuka, yargıya gereksinim duyabileceklerini unutmamalıdır.

Bazı yabancı devlet yetkilileri yargı kararlarımıza, yargı organlarımızın yetkilerine karışmaya kalkmaktadırlar. Bu davranışlara karşı sessiz kalmaya hiçbirimizin hakkı yoktur. Her şeyden önce yabancı devlet yetkililerinin bu davranışı, diplomatik nezaket kurallarına aykırıdır. Ayrıca bir Türk Ceza Mahkemesinin kararını eleştirebilmenin, Danıştay'ın imtiyaz sözleşmelerinde yetkisinin kaldırılmasını isteyebilmenin arkasında ülkemizin tam bağımsızlığını kabul etmeme düşüncesi sömürgeci bir zihniyet yatmaktadır. Bizler Cumhuriyeti, çok elverişsiz koşullarda manda idaresini reddedip İstiklal Savaşını yürütmüş, binlerce şehit vermiş kuşaklardan teslim aldık. Biz atalarımızın, şehitlerimizin bu mücadelesine ihanet edemeyiz. Biz "Ya İstiklal Ya Ölüm" diyen Mustafa Kemal'e ihanet edemeyiz. Ülkemizi sömürge gibi görmek isteyen yabancı devlet yetkilileri bilmelidirler ki, gerektiğinde 1919'ları 1920'leri yeniden yaşamada bir an tereddüt etmeyiz.

Bazı yargıçların görev suçu işlediklerine ilişkin haberler de yargıya güveni azaltan olayların başında gelmektedir. Kuşkusuz her kurumda yasa dışı işlere karışmış bazı kişiler çıkabilir. Bu kişilerin varlığı, kurumun bütününe ilgilendirmez. Ancak kamuoyu bunların etkisinde kalarak, genelleştirme temayülündedir. Bunu önleyecek şey ise, çok süratli bir soruşturma ile gerçeğin ortaya çıkarılması ve gerçekten suçlu olduğu anlaşılanların cezalandırılmasıdır. Kurum ancak bu şekilde korunur. Ayrıca bu yolla, yanlış bir iddia ile karşılaşan yargıcın da bir an evvel temize çıkması sağlanır. Son zamanlarda İstanbul'da ve Yargıtay'da ortaya çıkan bu tür iddiaların süratle soruşturularak gerçeğin ortaya çıkarılması, yargıya güvenin yargıya saygının devamı için şarttır.

Değerli Meslektaşlarım,

Yargının sorunlarının hukuk devleti ve adil yargılanma hakkını ze-

deleyen davranışların tamamını, kısa olması gereken bir açış konuşmasında ayrıntılı olarak ele almaya olanak yoktur. Bu nedenle ben sadece önem gösteren bazı noktalara özet olarak dokundum. Konuyu sizlerin konuşmaları tamamlayacak, zenginleştirecektir.

Beni sabırla dinlediğiniz için hepinize teşekkür eder, saygılar sunarım.

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Avukat Eralp ÖZGEN

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI Av. ERALP
ÖZGEN'İN 27.6.1998 GÜNÜ KIRKLARELİ'NDE MARMARA
BÖLGESİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISINDA YAPTIĞI
AÇIŞ KONUŞMASI**

Sayın Baro Başkanları ve temsilcileri, değerli meslektaşlarım, yazılı ve görsel basının sayın mensupları, hepinizi saygı ile selamlarım.

Mayıs 1998'de göreve başlayan Barolar Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nun bölge baro başkanları ile yaptığı toplantıların bugün üçüncüsünü yapıyoruz. Bu toplantı için bizleri davet eden, tüm olanaklarını seferber eden Kırklareli Baromuzun Sayın Başkan ve üyelerine gönülden teşekkür ederim.

Yıllardır çeşitli konuşmalarımızda ve kamuoyu açıklamalarımızda belirttiğimiz, çözüm önerilerini açıkladığımız meslek ve yargı sorunları ne yazık ki hiçbir çözüme ulaştırılmamış, aksine her geçen gün bunlara yeni sorunlar eklenmiştir. Baro Başkanları ve temsilcileri ile yaptığımız bölge toplantılarında esas amaç sizlerin görüşlerinin alınması, belli konularda Barolar Birliği görüşünün oluşması için sizlerin düşüncelerinden yararlanmak olduğundan, sizlerin konuşmalarınıza

yeterli zaman bırakabilmek için açış konuşmasının kısa olması gerektiğine inanıyorum. Bu düşünce ile eskiden beri var olan, yıllardır görüşlerimizi açıkladığımız, örneğin yargı bağımsızlığı, mali müşavir serbest muhasebecilerin beyannamelerimizi imzalama zorunluluğu gibi sorunlar üzerinde değil de daha ziyade son zamanların gündemini oluşturan konular üzerinde duracağım.

Bildiğiniz üzere geçtiğimiz ay Ankara'da yaptığımız Baro Başkanları toplantısından sonra hep birlikte Sayın Başbakan Mesut Yılmaz'ı ziyaret ettik. Mesleğimizin ve yargının sorunlarını anlattık. Sayın Başbakan kendisine sunduğumuz konularda bizlere destek vaat etti, gereğinin yapılacağını belirtti. Bu ziyaretten sonra, parlamentoda grubu bulunan siyasi partilerimizin Genel Başkanlarından da aynı sorunları aktarmak üzere randevu istedik. Verilen randevular üzerine, görüşme sırası ile, CHP Genel Başkanı Sayın Deniz Baykal, DSP Genel Başkanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Bülent Ecevit, FP Genel Başkanı Sayın Recai Kutan ve DTP Genel Başkanı Sayın Hüsamettin Cindoruk ile görüştük Sayın Genel Başkanlar, genel olarak yargı sorunları Avukatlık Yasası değişikliği Nisan ayında Aydın Ağır Ceza Mahkemesinde meydana gelen olay, cezaevlerimizin durumu ve uygulama aksaklıkları konularında anlatmış olduğumuz düşüncelerimizi paylaştıklarını, bu sorunların çözümü için gerekli etkinliklerde bulunacaklarını vaat ettiler.

Görüldüğü üzere, DYP Genel Başkanı Sayın Tansu Çiller dışında, parlamentoda grubu bulunan tüm siyasi parti Genel Başkanlarını ziyaret ederek düşünce ve istemlerimizi aktardık. DYP Genel Başkanı'nı ziyaret etmemiş olmamızın nedenini de sizlere açıklamak isterim. Bütün siyasi parti Genel Başkanlarından, Türkiye Barolar Birliği Başkanlık Divanı'nın ziyaret dilediğini ve konuları açıklayarak telefonla randevu talep ettik. Başbakan dahil olmak üzere telefonla müracaatımız üzerine bütün siyasi partiler bize randevu verdiler. Sadece DYP'den, yazılı müracaat etmemiz, o zaman müracaatımızın inceleneceği cevabı geldi. Bu cevap üzerine biz de randevu istemimizden vazgeçtiğimizi kendilerine bildirdik.

Sayın Meslektaşlarım,

Bildiğiniz üzere, Avukatlık Yasası'nda öngörülen değişiklikle ilgili olarak hükümet bir tasarımı Meclis'e gönderdi. Birliğimizin kurduğu komisyonun Barolarımızın da katkısı ile hazırladığı bir metin de, meslektaşımız bazı milletvekilleri tarafından yasa teklifi olarak verildi. Adalet Komisyonu bir alt komisyon kurarak tasarı ve teklifleri görüştü ve bunları tek metin haline getirdi. Alt komisyon, Birliğimizin hazırladığı metni çok büyük ölçüde benimsedi.

18 Haziran 1988 günü Adalet Komisyonu'nda görüşülmesi öngörülen alt komisyon metni, komisyon toplanmadığı için görüşülemedi. Adalet Komisyonu Başkanı Sayın Emin Karaa, Fazilet Partisi'ne mensup üyelerin bazı maddelere itirazları olduğunu, oybirliği sağlanamaz ise değişiklik tasarısının Genel Kurul'dan geçmesinin çok zor olduğunu belirterek, bir anlaşma zemini bulmak üzere karşı görüşleri olan üyelerle görüşülmesinin yararlı olacağını söyledi. Bunun üzerine komisyon toplantısı için gelen Fazilet Partili üyelerle görüştük. Bu üyeler 10 kadar madde hakkında itirazları olduğunu söylediler, ancak bunların neler olduğunu açıklamadılar. İtiraz ettikleri maddelerin hangi maddeler olduğunu ve hangi açıdan itiraz ettiklerini sormamız üzerine, öncelikle konuyu kendi Gruplarında görüşeceklerini ancak ondan sonra açıklama yapabileceklerini belirttiler. Fazilet Partili üyeler sadece öngörülen sınav konusunda düşüncelerini açıkladılar. Bu konuda da aralarında henüz bir birlik olmadığını gördük. Fazilet Partili bir üye sınava tamamen karşı olduğunu belirtirken, komisyon üyesi Sayın Bülent Arınç ise ilke olarak sınavı gerekli gördüğünü ancak, sınavın stajdan sonra değil önce yapılması, sınavın Barolar Birliğince değil ÖSYM tarafından ve yılda dört kez yapılması gerektiğine inandığını belirtti. Görülmektedir ki, Fazilet Partili üyeler henüz kendi içlerinde bir görüş birliğine ulaşmamışlardır. Ayrıca karşı olduklarını belirttikleri maddeler de henüz bilinmemektedir.

Öte yandan, idari vesayet kaldırılması konusunda da Adalet Bakanlığı ile tam bir fikir birliğine ulaşılamadığı anlaşılmaktadır.

1999 Nisan ayında seçimlerin yenilenmesi olasılığının büyük olduğu göz önüne alınırsa, yaşamızdaki değişiklik tasarısı ve tekliflerinin yine, 1995 yılında olduğu gibi, kadük olma ihtimalinin büyük olduğu anlaşılmaktadır. Kendileri ile görüştüğümüz siyasi parti liderleri bu konuda destek vaadinde bulundular. Ancak 100 maddeyi aşan bir değişiklik tasarısının parlamentodan geçme olasılığı çok zayıftır. Adalet Komisyonunun Sayın Başkanı da bu nedenle oybirliğinin sağlanarak İttüzüğün 91. Maddesinden yararlanıp Komisyondan geçecek metni tek madde halinde Genel Kurul'dan geçirmek gayreti içindedir. Bunun sağlanıp sağlanamayacağı ise, Fazilet Partisi'nin hangi maddelere itiraz ettiğinin açıklığı kavuşmasından sonra belli olacaktır.

Bu vesile ile, yasa değişikliğinin gerçekleşmesi için olağanüstü gayret gösteren Adalet Komisyonu Başkanı Sayın Emin Karaa'ya huzurlarınızda gönülden teşekkür ederim.

Nisan ayının sonlarında hukuk hayatımız açısından çok vahim bir olay Aydın Ağır Ceza Mahkemesinde yaşandı. İşkence sonucu ölüme neden olmak savı ile yargılanan bazı emniyet mensupları hakkında mahkemenin verdiği mahkumiyet hükmü üzerine, salonda dinleyici olarak yer alan sivil polisler bağırma başlamışlar, basın mensuplarına ve müdahil avukatlara fiili tecavüzde bulunmuşlardır. Hatta basında yer alan haberlere göre duruşma savcısına dahi tecavüz yapılmıştır. Bu tecavüz, mahkumiyet kararının verilmesi üzerine başlamış olduğuna göre, doğrudan doğruya yargıya, adalete yönelmiş bir saldırı niteliğindedir. Bu olay üzerine Yönetim Kurulu olarak Aydın'a gittik. Vali, Başsavcı ve Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı ile görüşerek olayı yerinde inceledik, bilgi aldık. Cumhuriyet tarihimizde ilk kez meydana gelen bu olay üzücü olmaktan öte bundan sonraki etkileri açısından vahim sonuçlar doğurabilecek bir nitelik taşımaktadır. Sorumlular derhal belirlenip, adalet önüne çıkarılmadıkça, bundan sonra işkence sanığı polislerin yargılanmalarında yargıçların sadece "vicdani kanaat"a dayanarak hüküm verebilecekleri çok kuşkulu olacaktır. Unutulmamalıdır ki, yargıya yönelik bu saldırı ile Cumhuriyetimizin "hukuk devleti" niteliği ağır bir darbe almıştır. Bu tür olaylar ön-

lenmeyecek olursa, ülkemiz bir hukuk devleti olmaktan çıkar, bir polis devleti haline dönüşür.

Bu olay karşısında İçişleri Bakanı'nın davranışlarını, "devlet adamı" niteliği ile bağdaştırmaya olanak yoktur. Olaydan birkaç gün sonra TBMM Genel Kurulu'nda yaptığı konuşma ile saldırıda bulunan polislerin tahrik edildiklerini ileri sürerek onları adeta haklı gösteren İçişleri Bakanı, aradan geçen iki ayı aşkın süre içinde de idari hiçbir işlem yapmamıştır. Bir milletvekilinin şikayeti üzerine Mersin Emniyet Müdürü'nü hemen görevden alan ve idare mahkemesi kararını da bir gün için uygulayıp ertesi günü yine müdürü görevden alan İçişleri Bakanlığı'nın emniyet teşkilatındaki çeteleşmeler ve mafya ilişkileri konusundaki tutumu çok olumsuzdur. Başından elde ettiğimiz bilgilere göre, uyuşturucu kaçakçılığı yapan Hüseyin Baybaşı ile ilişkisi belirlenen Atatürk Hava Limanı Sorumlu Emniyet Müdürü bu görevinden alınarak, polis okulunda bir göreve atanmıştır. Bilemiyorum İçişleri Bakanlığı bu atama ile, yeni yetişmekte olan polislerin mafya ile iyi ilişkiler konusunda bilgili yetişmelerini sağlamayı mı amaçlamaktadır.

Aydın olayına dönecek olursak, olay Memurin Muhakematına ilişkin yasaya tabi bir konu da değildir. Çünkü bir olayın Memurin Muhakematına tabi olması için suçun ya görev sırasında ya da görev nedeni ile işlenmesi gerekir. Olayda ise dinleyici olarak salonu dolduran sivil kıyafetli polislerin eyleminde hiçbir görev unsuru mevcut değildir. Bu durumda esas görev Aydın Cumhuriyet Başsavcılığı'na düşmektedir. Sayın Başsavcı ile görüşmemizde de bu durumu kendisine anlattım. Bu açıdan da olayı inceleyeceklerini söylemesine rağmen, bugüne kadar hiçbir işlem yapılmamış olması da ilginçtir.

Konuyu Sayın Başbakan'a da, yaptığımız ziyarette ilettik. Olayın üzerinde hassasiyetle duracağını Sayın Başbakan belirtti. Ancak bugüne kadar olumlu hiçbir sonucu ulaşılamadı. Aynı hususu ve İçişleri Bakanı'nın davranışını ziyaret ettiğimiz parti liderlerine de anlattık. Liderler olayı kınadıklarını, vahim bir olay olduğunu ifade ettiler ancak kendilerinden bu konuda belirli bir etkinlik vaadini de ala-

madık. Bu koşullar altında konu ile ilgili olarak ve özellikle soruna ciddi bir çözüm getirebilecek önerilerinize de konuşmalarınızda yer vermenizi diliyorum.

Aydın Ağır Ceza Mahkemesi'nde olayın çıktığı dava işkence nedeni ile ölüme sebebiyetten açılmış bir dava idi. İşkence konusu sadece bu olayla da sınırlı değildir. Ülkemizin pek çok yöresinde işkence olayları devam etmektedir ve temel insan haklarına, ülkemizin imzaladığı pek çok uluslar arası sözleşmelere aykırı bu uygulamanın önlenmesi için ne yazık ki ciddi yasal ve idari önlemler de alınmamaktadır. 1992 yılında Ceza Muhakemeleri Yasamızda yapılan ve bazı eksikliklerine rağmen çok olumlu bir adım teşkil eden değişikliğin en önemli amacı emniyetteki işkence olaylarını önlemek idi. Ancak bu amacın gerçekleşmediğini üzülerken görmekteyiz. Amaca ulaşamamış olmanın iki nedeni vardır. Birincisi, yasanın yeni hükümlerinin yeterince uygulanmasıdır. Çeşitli ifade tutanaklarında gördüğümüz üzere kuşkuluya susma ve müdafî talep haklarının hatırlatılmasına ve onların bu haklarını kullanmayacaklarına ilişkin beyanlar tutanağın başında ya matbu olarak ya da bir başka daktilo ile ve kopya kağıdı ile yazılı olarak bulunmaktadır. Bu da göstermektedir ki bu haklar hatırlatılmamakta, sahte bir tutanak düzenlenerek hatırlatılmış gibi yapılmaktadır. İzmir Barosu müdafî talepleri ile ilgili ilginç bir istatistik yapmıştır. Buna göre 1997 yılında çek suçları hariç olmak üzere yaklaşık 41.000 adli kayıt mevcuttur. Bu adli kayıtlar için talep edilen müdafî sayısı 4.426'dır. Ancak bunların 3.920'si 18 yaşından küçükler, yani müdafî bulunması mecburi olanlar içindir. Bu durumda 18 yaşından büyük olanlar için 41000 olayda müdafî talebi 506'dan ibarettir. Bu da olayların %1.23'ünü oluşturmaktadır. İkinci nedene gelince, bilinmektedir ki işkence olaylarının çoğunluğu daha ziyade siyasi davalarda söz konusu olmaktadır. Bu davalar ise çoğunlukla Devlet Güvenlik Mahkemesi yetkisine giren davalardır. Bu tür işlerde ise yasanın müdafî istemine ilişkin hükümleri uygulanmamaktadır. Böylece ülkemiz, mahkemesine göre farklı muhakeme usulü uygulayan, yürürlükten kalkmış bazı yasa maddelerini

belli bir mahkeme uygulamasında yürürlükte kabul eden ilginç bir görünüm göstermektedir. Devlet Güvenlik Mahkemeleri ile diğer ceza mahkemeleri arasındaki bu farklılık mutlaka ortadan kaldırılmalıdır. Aslında daha da öte, Devlet Güvenlik Mahkemeleri kaldırılmalıdır. Türkiye Barolar Birliği kuruluşundan itibaren bu mahkemelere karşı çıkmıştır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin, bu mahkemelerin bağımsız olmadıkları ve bu nedenle de Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine aykırı olduğuna ilişkin kararı, Birliğimizin haklılığını bir kez daha göstermiştir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin bu kararından sonra, Devlet Güvenlik Mahkemesi kararları aleyhine açılan her davanın ülkemiz aleyhine sonuçlanacağı açıktır. Bu nedenle bu mahkemelerin kaldırılması ülkemiz açısından zorunlu bir görev haline gelmiştir.

Sözünü ettiğim işkence olayları, eski bir konuyu yeniden gündeme getirmiştir. Bu da siyasal iktidara bağımlı olmayan ya da Cumhuriyet Başsavcılığı'nın etkisinin arttırıldığı "suç kolluğu"nun kurulması konusudur. Konu ile ilgili çalışmalar yapan Başkan Yardımcımız Sayın Hüseyin Erkenci bu konudaki düşüncelerini sizlerle paylaşacaktır. Sizlerden de, bugünkü konuşmalarınızda, Birliğin bu konudaki görüşünü oluşturabilmek amacı ile, görüşlerinizi açıklamanızı özellikle diliyorum.

Ceza infazı, ceza yargılamasını tamamlayan bir unsurdur. Günümüz ceza hukukunda kabul edildiği üzere, cezadan beklenen amaç, özel ve genel önleme niteliği ile ıslah unsurudur. Ancak cezaevlerimizin gerek fiziki yapısı, gerek infaz uygulamaları bu gayeyi sağlamaktan çok uzaktır. Koşuş sisteminin sakıncaları bilinmektedir. Cezaevlerimizdeki koşuşlar bugün ülkemizde ya yasa dışı örgütlerin planlama merkezi olarak görev yapmakta ya da bir "suçluluk okulu" niteliğini taşımaktadır. Hücre haline getirilmemiş oda sistemine geçilmesi mutlaka gereklidir. Ayrıca infaz rejimimizin de temel insan haklarına dayalı, objektif, her Bakan'ın kişisel tasarruflarına açık olmayan bir hale getirilmesi şarttır. Kesin hükümle mahkum olmuş bir belediye başkanına cezaevini seçme hakkının tanınması, özel oda olanağı, bu odayı tefriş ettirebilme hakkı, Edirne Cezaevinde ortaya çıkan

durum, aksi ve sert uygulamaların yer aldığı cezaevlerindeki mahkumlar üzerinde kuşkusuz olumsuz etkiler yaratmakta bazı direnişlerin temel nedenini de oluşturmaktadır. Birliğimiz Cezaevleri Komisyonu bu konularda bir rapor hazırlamak amacı ile ülkemizin çeşitli yörelerindeki değişik cezaevlerini gezmiş ve incelemelerde bulunmuştur. Komisyonumuzun hazırladığı ön rapor sizlere dağıtıldı. Esas raporda dikkate alınmak üzere bu konulardaki düşüncelerinizi de açıklamanızı diliyorum.

İdarenin yargı kararlarına uymaması olayları da maalesef giderek artmaktadır. Devletimizin en üst yetkilileri dahi yargı kararlarını hiç saymaktan kaçınmamaktadırlar. Anayasa'nın 138. Maddesine açıkça aykırı olarak yargı kararlarını uygulamayanların, hukuktan ve hukuk devleti ilkesinden söz etmeye de hakları olmasa gerektir. Basında yer alan haberlere göre, işkence izlerini sakladıkları savı ile yargılanıp mahkum olan ve 6 ay meslekten men cezasına çarptırılan iki doktor, Adli Tıp kurumundaki görevlerine hala devam etmektedirler. Çevre koruması ile ilgili idare mahkemesi kararları ise hemen hemen hiç uygulanmamaktadır. Yargı kararlarına idarenin uyması için Barolarımızın takdire değer bir mücadele verdiklerini görüyoruz. Hukukun üstünlüğünü ve yargının saygınlığını sağlamak için mücadele eden Barolarımızı candan kutluyorum.

İdarenin yargı kararlarına karşı saygısızlığının son ve önemli bir örneği Kuran kursları konusunda yaşanmaktadır. 8 yıllık kesintisiz temel eğitim yasası kabul edilirken, hükümet tasarısında yer alan, 5 sınıfı bitiren ilköğretim okulu öğrencilerinin kuran kurslarına devam edebileceğine ilişkin hüküm, parlamentoda kabul edilmeyerek yasa metninden çıkarıldı. Ancak yasama organının açık iradesine aykırı olarak Diyanet İşleri Başkanlığı Yönetmeliğinde bir değişiklik yapılarak aynı yönde bir hüküm ilave edildi. Bu Yönetmelik değişikliğine karşı Danıştay'da açılan davada yüksek mahkememiz, ufak yaşta kişileri koşullandırabilecek bu tür kursların doğuracağı tehlikelere işaret ederek, yürütmeyi durdurma kararı verdi. Şimdi duyuyoruz ki, engelleyici hiçbir hüküm yok diyerek, Kuran kurslarına küçüklerin hiçbir yaş sınırı aranmaksızın kabulü söz konusu edilmektedir. Her şeyden önce, yargı

kararının hüküm fıkrası ve gerekçesinin bir bütün teşkil ettiği gerçeğini bir yana iten ve böylece yargı kararını hiçe sayan bir davranışla karşı karşıyayız. Ayrıca, hükümetin, verdiği çeşitli sözlere rağmen Diyanet İşleri Başkanlığı'nın bu kararına karşı duyarsız kalması da, siyasi iktidarın irtica ile mücadelede samimiyet derecesini göstermektedir. Bir yıl önce Refahiyol iktidarından sonra, irticaya geri adım atıracak ümidi ile, iktidara gelişi toplumda bir rahatlama yaratan bugünkü iktidar ne yazık ki kendisine bağlanan ümitleri boşa çıkarmıştır. Hükümet bir yıldır bu konuda, 8 yıllık kesintisiz temel eğitim yasası dışında hiçbir etkinlik gösterememiştir. Tarikatlar yasalara aykırı olarak faaliyetlerine devam etmekte, hatta bazı tarikat liderleri hükümet içinden destek bulmaktadırlar. İrtica yuvası tarikat okulları aynı şekilde faaliyetlerine devam etmektedirler. Keza Devlet kademesindeki irticai kadrolaşmanın da önüne geçilmemiştir. Ve maalesef siyasi iktidar bunları sadece seyretmektedir. İrtica ile mücadele adı altında Meclis'e sunulan tasarılar, yine siyasi iktidarın bazı Bakan ve milletvekilleri tarafından engellenmektedir. Bu koşullar altında Cumhuriyetimizin laik niteliğine yönelik tehlike artarak devam etmektedir. Siyasal iktidara, devletimizin laik niteliğini koruma görevini hatırlatmak istiyorum. Bu hatırlatmaya günümüzde gereksinim mevcuttur. Beş gün sonra 2 Temmuz Sivas olaylarının beşinci yıldönümüdür. İrticanın, şeriat yanlılarının laik düzene karşı ayaklandıkları, 37 aydınımızı yakarak öldürdükleri günün yıldönümüdür 2 Temmuz. Hükümet unutmamalıdır ki, irtica ile mücadele sadece göstermelik olarak yapılır ve irticanın temelinde yatan, onu büyütüp geliştiren etkenler ortadan kaldırılmazsa, daha pek çok Sivas olayları yaşarız.

Sözlerime son vermeden önce son olarak, Fransız Meclisi'nde kabul edilen soykırım iddiasına ilişkin yasa tasarısı ile ilgili görüşlerimi de belirtmek istiyorum. Her şeyden önce 80 yılı aşkın bir süre geçmiş, artık tarihin değerlendirmesine terk edilmesi gereken olayları, her gün yeniden gündeme getirmenin iyi niyet kurallarına uymadığını belirtmek isterim. Ayrıca, yasaya gerekçe yapılmak istenen iddiaların doğru olmadığını da tarih bize göstermektedir. Tarihi ger-

çekleri saptırarak, tamamen propagandaya yönelik savları gerçek olarak kabul etmek, iyi niyet kurallarına olduğu kadar siyasi nezaket kurallarına, çağdaş tarih anlayışını da terstir. Unutulmamalıdır ki, haksız bir propagandaya bu şekilde destek vermek bir takım teröristlere de cesaret vermektedir. Aynı yönetim uygulandığı 70'li yıllar ile 80'li yılların başlarında Asala terörüne kapı açılmış ve hafızamda rakam yanlış kalmadı ise, 24 dışişleri mensubumuz öldürülmüştür. Bugün yeniden ısıtılıp sofraya konmak istenen temelsiz iddialara ve Fransa'nın buna alet olması, yeni Asala'ları yaratabilecektir. Eğer bunun sonucu yurttaşlarımıza karşı yeniden ermeni teröristlerin saldırıları ortaya çıkarsa, bunun baş sorumlusu Fransız parlamentosu olacaktır. Fransız Senatosu'nda sağduyunun egemen olmasını ve tarihi gerçeklere de ters olan kışkırtıcı nitelikli tasarının reddini dilemekteyim.

Değerli meslektaşlarım, vaktin yeterli olmasını ve yargının söz konusu edemediğim diğer sorunları, mafya devlet ilişkileri ve bu anlamda Susurluk'un etkileri, toplumun parlamentodan giderek ümidini kesmesinin nedenleri ve bunun doğuracağı sakıncalar, demokratik rejimin vazgeçilmezliği, düşünceyi açıklama özgürlüğü ve bu açıdan Terörle Mücadele Yasası'nın 8.maddesi ile TCK.nun 312.maddesinin değerlendirilmesi, ülkemizde kültürel çoğulculuğa saygı gösterilmesi, özel Hukuk Fakülteleri'nin doğurdukları çok önemli tehlikeler ve benzeri konulardaki görüşlerimi sizlerle paylaşmak isterdim. Ancak tüm bu konulara değinecek olursam, toplantımızda sadece ben konuşmuş olurum. Oysa, konuşmamın başında da belirttiğim üzere, amacımız bu değil.

Bu nedenle konuşmama burada son veriyorum. Toplantımıza katıldığınız ve beni sabırla dinlediğiniz için hepinize teşekkür eder, saygılar sunarım.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

**18.07.1998 GÜNÜ AYDIN'DA TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANI AVUKAT ERALP ÖZGEN'İN BARO
BAŞKANLARI VE TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
DELEGELERİ İLE MÜŞTEREK TOPLANTIDA YAPTIĞI
KONUŞMA**

Sayın Baro Başkan ve temsilcileri, Birliğimizin Sayın delegeleri, değerli meslektaşlarım, yazılı ve görsel basınımızın sayın mensupları. Hepinizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Bu güzel ilimiz Aydın'da, Nisan ayı sonlarında, Cumhuriyet tarihimizde ilk kez rastlanan vahim bir olay yaşandı. İşkence fiili sonucu ölüme sebebiyet vermekten yargılanan bazı emniyet mensupları hakkındaki ceza davasında, Sayın Mahkeme'nin mahkumiyet hükmü vermesi üzerine, salonda yer alan sivil giyimli bazı emniyet mensupları basın mensuplarına ve müdahil avukatlara saldırıda bulundular. Hatta, basında yer alan, ancak doğruluğunu kanıtlamadığımız bir habere göre duruşma Savcısı'na da saldırıda bulunuldu.

Söz konusu saldırı, bazı davalarda üzüntü ile gördüğümüz, gerekli önlemlerin alınması için gayret gösterdiğimiz benzer üzücü olaylardan çok farklıdır. Bu olayda saldırı doğrudan doğruya yargı kararına, yargılama makamlarına yönelmiştir. Bu saldırı kendisini yargı üzerinde; yargıyı kendi emellerini gerçekleştirme durumunda olan bir makam olarak görmenin ifadesidir.

Bu olay üzerine Yönetim Kurulu olarak Aydın'a geldik. Sayın Vali, Sayın Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı ve Sayın Başsavcı ile bu konuyu konuştuk, üzüntü ve kaygılarımızı belirttik ve soruşturmaların bir an evvel sonuca ulaştırılmasına gereklilik duyulduğunu belirttik.

Mayıs ayı başında Danıştay'ın kuruluş yıldönümünde hükümet üyelerinden bir kısmının da hazır bulunduğu toplantıda yaptığım konuşmada da, olayın vahametini anlattım, failer hakkında kısa zamanda gerekli disiplin ve ceza işlemlerinin yerine getirilmemesi halinde doğacak sakıncaları vurguladım. Özellikle, failer bir an evvel

cezalandırılmazlarsa, bundan sonra sanığı emniyet mensubu olan davalarda yargıçların serbestçe, vicdani kanaatlerine göre yansız bir karar veremeyeceklerini belirttim.

Daha sonra Ankara'da yaptığımız Baro Başkanları Toplantısından sonra hep birlikte Sayın Başbakan'ı ziyaret ederek, aynı konuyu ve görüşlerimizi sunduk. Sayın Başbakan olayın üzerine ciddiyetle gidileceği sözünü verdi. Bir süre daha bekledik Soruşturmalardan herhangi bir ses çıkmayınca DSP, DTP, CHP ve FP Genel Başkanlarını ziyaret ederek, bu konuda partilerinin etkin bir tutum izlemeleri gerektiğini anlattık.

Aradan 3 aya yakın bir zaman geçti. Ne yazık ki, parlamentodan da, hükümetten de hiçbir ses çıkmadı. Aslında hükümetten bir ses çıkmayacağı, İçişleri Bakanlığı'nın olayın üzerine ciddiyet ve hassasiyetle gitmeyeceği baştan belli olmuştu. Olaydan birkaç gün sonra bir milletvekilinin sorusu üzerine konuşma yapan İçişleri Bakanı, hukuka ve yargıya saygısı olan bir Bakan'a yakışmayacak şekilde olaya karışan polislerin tahrik edildiklerini ileri sürerek, adeta onları haklı çıkarmaya çalışmıştı.

Öte yandan, Aydın Cumhuriyet Başsavcılığından da bugüne kadar ne yazık ki hiçbir ses çıkmamıştır. Olayda yer alan polisler, duruşmada sadece dinleyici olarak yer almışlar, bir görev nedeniyle bulunmamışlardır. Bu durumda "görev nedeni" veya "görev sırası" koşulları gerçekleşmediğinden, olayda Memurun Muhakematına ilişkin Kanun'un uygulanma olasılığı yoktur; Cumhuriyet Başsavcılığı doğrudan dava açabilir. Bu durumu Sayın Başsavcı ile görüşmemiz sırasında kendisine anlatmış olmama rağmen, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın da bir işlem yapmamasının nedenini bilememekteyiz, anlayamamaktayız.

Söz konusu olayın meydan geldiği dava, işkence sonucu ölüme sebebiyet davası idi. Bu vesile ile belirtmek isterim ki, ülkemizin çeşitli yörelerinde maalesef işkence olayları hala devam etmektedir. Bunda bazı Savcılıklarımızın yasanın kendilerine yüklediği görevleri, yasanın

istediği anlamda yerine getirmeyip, hazırlık soruşturmasını adeta tamamiyle emniyete bırakmış olmasđ ilkin nedendir. İkinci neden ise, Ceza Mahkemeleri Usulü Kanunu'nda 1992 yılında yapılan değişikliklerin tam anlamı ile uygulanmamasıdır. Polisteki sorgulara avukatlar çağırılmamakta, ifadenin yazıldığı daktilodan farklı daktilo ile yazılmış "avukat istemiyorum" ibaresi kuşkululara imzalatılmaktadır. Kuşkusuz bu bir zihniyet meselesidir. Yargıtay'ın Sayın Başsavcısı, avukatları hukuk dışı eylemler yapan, delilleri yok etmeye çalışan, tanıkları yalancı beyana sevk eden kişiler olarak tanımlarsa, hukuk tahsili olmayan emniyet mensupları da kuşkusuz bu tür yasa dışılıkları rahatça yaparlar.

Cumhuriyetimizin laik niteliğini koruma amacı ile yaptığı çalışmalarda kendisini desteklediğimiz, takdir ettiğimiz Yargıtay Başsavcısını, bu talihsiz beyanı nedeniyle kınıyoruz.

Değerli Meslektaşlarım,

Aydın'da meydana gelen yargıya saldırıyı bir daha kınamak ve yetkililerin sessizlik ve hareketsizliğine karşı sesimizi duyurmak amacı ile bugün bir araya geldik. Dilerim ki, yetkililer ve ilgililer hiç olmazsa bu uyarımız üzerine harekete geçerler.

Hepinize içten sevgi ve saygılarımı sunarım.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AVUKAT ERALP ÖZGEN'İN 16 EKİM 1998 GÜNLÜ BASIN TOPLANTISINDA YAPTIĞI KONUŞMA

Ülkemiz gerek dış siyaset, gerek iç siyaset açısından çok önemli günler geçirmektedir.

Dış siyasette Suriye ile yaşanan kriz, diplomatik girişimlerle çözülebilecek gibi gözükmemektedir. Bundan mutluluk duyuyoruz. Ancak ülke bütünlüğünün söz konusu olduğu bir durumda ülkemize yönelik tehditlerin kaynağını oluşturan bir ülkeye karşı takınılan tavrı da son

derece olumlu karşılıyor. Bu olumlu davranışı “savaş çığırtkanlığı” olarak nitelemek son derece yanlıştır. Hiçbir lke toprak bütünlüğüne yönelik tehditler karşısında sessiz kalmaz, tehditleri sineye çekemez. Dış siyasetimizin temelini Atatürk’ün belirttiğı “Yurtta barış, dünyada barış” ilkesi olduğuna inanıyoruz. Ama, bu barış ülke topraklarının bir kısmının kaybı göze alınarak korunacak bir barış olmamalıdır. Bu nedenle, hkmetimizin ülke bütünlüğüne yönelik tehditler karşısındaki kararlı tutumunu destekliyoruz.

Ülkemizde son günlerde, Fransa’da hükümlü olarak cezasını çekmekte olan Alaattin akıcı ile ilgili kaset bolluğ ortaya çıkmıştır. Basında hemen her gün yeni bir kaset içeriğı açıklanmaktadır. Bu kasetlerin basına yansıyan içerikleri doğru ise, bugüne kadar politikacı-emniyet-mafya çgeni diye söz ettiğimize oluşumun aslında politikacı-emniyet-holding-mafya dörtgeni olduğuna, Türk ekonomisinin de giderek mafya tarafından ynelilmeye başlandığını anlıyoruz. Bu, toplumumuzun boğazına geçirilmiş ve onun hayatını tehdit eder hale gelmiş bir “Mafya emberi” dir. Toplumumuz demokratik rejimini devam ettirmek, temiz toplum, saygın bir toplum olmak istiyorsa bu çemberi mutlaka kırmak zorundadır. Bunda da en büyük görev, mafyanın üzerine kararlılıkla gitmesi gereken hkmete, yargının işlemesini engelleyen milletvekili dokunulmazlığı ile Memurin Muhakematı Kanunu’nu değıştirmesi gereken Meclis’e ve nihayet çabuk ve etkili bir yargılama ile sonuca gitmesi gereken yargıya düşmektedir.

Ülkemiz son zamanlarda yargıya ve Cumhuriyet rejimine yönelik bir takım eylemleri yaşamaktadır. Bunları kaygı ile izliyoruz.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı’nın mahkumiyetinin kesinleşmesi üzerine yapılan gösteriler, yayınlar, devletimizin temeli olması gereken adalet sistemine karşı bir saldırı niteliğı almıştır. Yargı kararları kuşkusuz eleştirilebilir; yargı kararını haksız bulanlar kararın doğru olmadığını ileri sürebilirler. Ancak bütün bunların hukuk çevresinde yapılması gerekir. Hukuk devleti olmanın gereğı budur. Oysa,

söz konusu gösteri ve yayınlarda hukuk çerçevesinin, eleştiri sınırlarının dışına çıkmış; hükmü onaylayan Yargıtay üyeleri ile Yargıtay Başsavcısı'nın kişiliğine yönelik tehdit, hakaret ve hedef gösterme haline dönüşmüştür. Verilen kararın doğru olmadığı inancında olanlar da dahil, hiç kimsenin yargıç ve savcılarını tehdit etme, onlara hakaret etme ve kitlelere onları hedef gösterme hakkı yoktur. Gösteri yapan kişilerin “vur de vuralım, öl de ölelim” sloganlarına karşılık İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı'nın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısını hedef gösteren sözlerini esefle karşılıyor, kınıyoruz. Bu konuda o derece ileri gidilmiştir ki, yandaşları bir gazetede, güya Yargıtay C. Başsavcısı'nın bir televizyon konuşmasından sonra sinirlenip kalp krizi geçirerek öldüğü ileri sürülen bir kişinin haberi dahi “Vural Savaş adam öldürdü” başlığı altında verilebilmiştir. Bu iyi niyet kuralları ile, basın ahlak esasları ile bağdaşmayan bir karalama, lekeleme kampanyasının sadece bir örneğidir.

Yasalarımızda, düşünce açıklama özgürlüğünü özüne dokunacak şekilde sınırlayan hükümler mevcuttur. Ancak buna karşı yapılacak olan, yasanın değiştirilmesi için uğraş vermektir; yargıç ve savcılara hakaret etmek, onları hedef göstermek değil. Türkiye Barolar Birliği, suça azmettirme, tahrik, teşvik ve kişisel haklara tecavüz niteliği taşımayan düşünce açıklamalarının suç olmaması, yasalarımızın bu açıdan düzeltilmesi için kurulduğu günden beri uğraş vermektedir. Yapılması gereken de budur. Bunu yapmak yerine, yasaları uygulamakla yükümlü yargıç ve savcılarını hedef göstermek, onlara tehdit ve hakarete bulunmak, adalet sistemimizi felce uğratar. Adalet çökerse devlet yıkılır ve bugün yargıya hakaret edenler de bu yıkıntının altında kalırlar.

Ayrıca “seçilenler seçimle gider” sloganı da, suç söz konusu olduğunda geçerli olamaz. Yasanın özgürlüğün özüne dokunan hükümlerinin değiştirilmesini istemek başka şeydir; bu sloganın taşıdığı anlam ise bir başkadır. Seçilenler de, yasalar karşısında diğer vatandaşlardan farksızdırlar. Bir ayrıcalıkları olmamak gerekir. Bu ne-

denle seçilenler de, yasalarda suç sayılan bir fiili işlerlese cezalandırılmaları gerekir. Seçilenlerin, yasada suç sayılan fiilleri işleyip, cezalandırılmama gibi bir ayrıcalıkları olamaz, olmamalıdır.

Bu olayda çok üzücü bir gelişme de, Amerika Birleşik Devletleri'nin İstanbul Başkonsolosu'nun Büyükşehir Belediye Başkanı'nı ziyaretinde, Türk yargısı hakkında bazı eleştirilerde bulunma cüretini gösterebilmiş olmasıdır. Aynı ülkenin Büyükelçisi de bu yılın Nisan ayında Adana'da yaptığı konuşmada, politik nezakete sığmayacak bir şekilde, Danıştay'ı eleştirmiş ve imtiyaz sözleşmelerinde Danıştay'ın inceleme yetkisinin kaldırılmasını istemişti. Bu görevliler ve Amerika Birleşik Devletleri unutmamalıdır ki, ülkemiz Misakı Milli sınırları içinde tam bağımsız bir ülkedir. Manda niyetleri, Sivas kongresinde gömülmüş ve tam bağımsızlığımız binlerce şehidimizin kanı ile sağlanmıştır. Türk ulusu tam bağımsızlık ilkesinin bilinç ve heyecanını duymaktadır. Bundan taviz ve Sevr özcülerine geçit asla verilmeyecektir. Gönlümüz, Sayın Büyükşehir Belediye Başkanı'nın Başkonsolos'u mutlu bir ifade ile dinlemek yerine, onu susturmasını ve "Bizim içişlerimize ve yargı kararlarımıza karışmayın" demesini dilerdi.

Geçtiğimiz Pazar günü bazı illerimizde yapılan "elele zincir kurma" eyleminin, inanca saygı ve düşünceye özgürlük adına yapıldığı ileri sürülmesine rağmen, bu eylem sırasında taşınan "zulüm 75 yaşında" pankartı, amacın Cumhuriyet rejimine yönelik olduğunu açıkça göstermektedir. Ve bu eylem Cumhuriyeti yok edip, teokratik bir devlet kurma, laik hukuk düzenini kaldırıp, şeriat düzenini getirme eylemi haline dönüşmüştür. Aynı pankartın, aynı cümle şekli ile değişik illerde kullanılmış olması da, yapılan eylemin organize bir eylem olduğunu ortaya koymaktadır.

Cumhuriyetimiz 75. Yılı'nı övünçle kutladığımız bu ay içinde yapılan bu eylem, Cumhuriyet düşmanlarının tavrını açıkça ortaya koymuştur. Bu eylem ayrıca Üniversitelerimizde uzun zamandır yürütülmeye çalışılan türban eyleminin de, iç yüzünü ortaya iyice çıkarmış ve bunun bir inanç konusu olmaktan öte, Cumhuriyet kar-

şitlerinin siyasal bir gösterisi olduğunu, türbanın siyasal bir simge olarak kullanıldığını bir kez daha göstermiştir.

Anayasa Mahkememiz 1989 yılının Mart ayında verdiği kararla, türban ile Üniversiteye devamı serbest bırakan yasa hükmünü iptal etmiş ve karar gerekçesinde türbanın bir ayırım aracı niteliğinde olduğunu, türbanın çağdışı bir görünüm verip bunun giderek yaygınlaşmasını Cumhuriyet, devrim ve laiklik ilkesi yönünden sakıncaları olacağını vurgulamıştır.

Anayasamızın 153.maddesinin son fıkrası, Anayasa Mahkemesi kararlarının "... yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri" bağlayacağını belirtmektedir. O halde türban yasağının uygulanmasını isteyen Yüksek Öğretim Kurulu ile bu yasağı uygulayan Üniversite yönetimleri hukuka tamamen uygun davranmakta, Anayasa'nın 153.maddesindeki emredici hükmün gereğini yerine getirmektedirler. Hukukun üstünlüğünü temel alan Türkiye Barolar Birliği, hukuka uygun davranan Üniversite yöneticilerini desteklemektedir ve bunu hukuka saygının bir gereği saymaktadır.

Bu noktada belirtmek istediğim bir husus da şudur. Türbana serbesti isteyenler, bunu insan haklarına ve Avrupa ülkelerinin uygulamalarına dayandırmaya gayret etmektedirler. Avrupa İnsan Hakları Komisyonu, ülkemizden bazı bayan öğrencilerin açtıkları davalarda 1993 yılında, Üniversitelerin bayan öğrencilerden başı açık fotoğraf istemesinin insan haklarına aykırı olmadığına karar vermiştir. Böylece türban yasağının bir insan hakları sorunu olmadığı, bu konuda en titiz makam olan Avrupa İnsan Hakları Komisyonu tarafından belirlenmiştir.

Avrupa uygulamalarını esas almak ve onların uyguladığı anlamda laiklik ilkesinin uygulanmasını isteyenlere de İsviçre Federal Mahkemesi'nin kararı güzel bir cevap teşkil etmiştir. Cenevre kanton hükümeti, müslüman bir bayan öğretmenin derslere türbanla girmesini yasaklamış, bu bayan öğretmen de buna karşı İsviçre Federal Mah-

kemesi'ne müracaat etmiştir. Federal Mahkeme 12.11.1997 günlü ve oybirliği ile aldığı kararla, türbanın yasaklanmasının inanç özgürlüğünün özüne tecavüz sayılamayacağını, çünkü böyle bir yasaklamada önemli ölçüde kamu yararı mevcut olduğunu kararlaştırmış ve davayı reddetmiştir. Görülmektedir ki, türban yasağı insan haklarına aykırı olmadığı gibi, batıda da aynı şekilde uygulanmaktadır.

Artık bu konunun gündemden kalkmasını ve özellikle politikacıların konuyu bir siyasi malzeme yapmaktan vazgeçmelerini diliyoruz. Anayasamıza göre tüm vatandaşlarımız için bağlayıcı nitelikte olan Anayasa Mahkemesi kararı mutlaka uygulanacaktır.

Bu yıl laik Cumhuriyetimizin 75. Yılı'nı kutluyoruz. Gelecek kuşaklar daha nice yıllarını kutlayacaklardır. Şeriatçıların, siyasal islamcılarının özlemleri gerçekleşmeyecektir. Çünkü Atatürk devrim ve ilkelerine, laik Cumhuriyete inanmış kitleler; Atatürk'ün verdiği görevi yerine getirecek, Cumhuriyetimiz her koşulda koruyacak ve savunacaklardır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AVUKAT ERALP ÖZGEN'İN 12.12.1998 GÜNÜ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISINDA YAPTIĞI AÇIŞ KONUŞMASI

Barolarımızın Sayın Başkan ve temsilcileri, Birliğimizin daha önceki dönemler sayın Başkanları, Birliğimiz kurullarının sayın üyeleri, değerli meslektaşlarım, yazılı ve görsel basının sayın temsilcileri, hepinize hoş geldiniz diyor, saygılarımı sunuyorum.

Bu yıl Ekim ve Kasım aylarında yapılan Genel Kurullar sonunda Baro Başkanlığına yeni veya yeniden seçilen sayın Baro Başkanlarımızı candan kutluyor, çalışmalarında başarılar diliyorum. Sayın Başkanlarımız onurlu ve önemli, ama aynı derecede de zor bir görevi yüklenmiş bulunmaktadırlar. Bir yandan, bir meslek örgütünün Başkanı olarak mesleğimizin saygınlığını sağlama ve mesleğimizin sorunlarına çözüm bulma görevini yüklenirken bir yandan da topluma yön verebilen önemli bir sivil toplum örgütünün Başkanı olarak Cumhuriyetimizin hukuk devleti niteliğinin gerçekleştirilmesinde, hukukun üstünlüğünün sağlanmasında, yargının ve ülkemizin sorunlarının çözülmesinde kamuoyu yaratmak, öncü olmak görevini üstlenmişlerdir. Sayın Başkanlarımızın bu zor görevi hakkıyla yerine getireceklerine eminiz.

Değerli Meslektaşlarım,

Yıllardır her vesile ile dile getirdiğimiz, yetkililerle temas kurarak çözüm gayretine girdiğimiz mesleğimizin ve yargının sorunları ne yazık ki olduğu gibi durmaktadır. Bu sorunlarımızın çoğunun çözümü yasal değişikliği gerektirmektedir. Ancak üzülecek belirtmek gerekir ki bu değişiklik tasarılarının hazırlanıp, yasalaşması konusunda parlamentomuz başarılı bir sınav verememiştir. En teknik konularda dahi hep günlük politik düşünceler ağır basmış ve gerekli yasalar çıkarılamamıştır. Buna en güzel örnek, büyük gereksinim duyduğumuz Avukatlık Yasa Tasarısı'nın durumudur. Hükümet tasarısı ile Birliğimizin hazırlayıp bazı milletvekili meslektaşlarımızca teklif olarak verilen metin, Adalet Komisyonu başkanı Sayın Emin Karaa'nın gay-

retleri ile alt komisyonda birleştirilerek tek metin haline getirilmiş olmasına rağmen ana komisyonda Nisan ayından beri görüşülememiştir. Tüm parti başkanlarını ayrı ayrı ziyaret ederek, bu tasarinın yasalasmasi için destelerini istememize rağmen, bu tasari da 1995 yılında olduğu gibi yine kadük olma yolundadır.

Kamu avukatlarının mali haklarını ve statülerini düzeltmeye ilişkin çalışmalarımızdan da bugüne kadar bir sonuç alınamamıştır. Birliğimiz bünyesinde bu konu ile ilgili olarak kurduğumuz komisyon, hukukçu milletvekilleri ve siyasi parti grup yöneticileri ile çeşitli temaslar yaptılar, ama maalesef bir sonuç elde edemediler. Benim ve komisyon üyelerinin bu konu ile ilgili olarak Maliye Bakanı'nı ziyaretimizde de Sayın Bakan en geç 1998 Nisan ayın kadar bu soruna çözüm getireceğini vaat etti. Nisan geçti, aradan 8 ay daha geçti, ama bu konuda olumlu hiçbir gelişme olmadı. Hatta Devlet Personel Başkanlığı'nın son hazırladığı bir yasa tasarısında kamu avukatları daha da kötü bir duruma getirilmektedirler.

Birlik Yönetim Kurulu'muz, mesleki sorunlarımızın çözümüne daha bilimsel yöntemle yaklaşmayı düşünmüş ve bu konuda, konuyu daha profesyonelce işleyecek Kalite Danışmanlık Kuruluşları ile temasa geçmiştir. Büyük bir olasılık ile Ocak ayının son haftasında Birlik Yönetim Kurulu ile Barolarımızdan konuyla ilgili meslektaşlarımız arasından davet edilecek 25-30 kişilik bir grup, anlaşacağımız Kalite Danışmanlık Kuruluşu ile birlikte bir toplantı yaparak gelecek 5 yıllık çalışma projesini oluşturacaktır. Barolarımızın söz konusu toplantıda ele alınmasını isteyecekleri sorunlar ile somut çözüm önerilerini, Ocak ayının ilk haftası sonuna kadar Birliğimizce ulaştırmalarını diliyoruz.

Tüm yetkililerin yıllardır yargı reformuna duyulan gereksinimi anlatmalarına rağmen, yargının temel sorunları da olduğu gibi durmaktadır. Yargı bağımsızlığı hala sağlanamamıştır. Devlet Güvenlik Mahkemeleri, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin bu mahkemeleri "adil yargılanma hakkına" aykırı bulan kararına rağmen hala görevlerine olduğu gibi devam etmektedirler. Başta Memurin Muhakematına ilişkin yasa olmak üzere, mutlaka değiştirilmesi ve günün

koşullarına uydurulması gereken yasalar olduğu gibi durmaktadır. Sayın Adalet Bakanı, göreve başladığından kısa bir süre sonra, bir yargı reformu sayılmamakla birlikte Adalet Bakanlığınca hazırlanmış 14 yasa tasarısının bir an evvel yasallaşması gerektiğini ve bu nedenle Meclis'in sadece 10 gününü ayırmasını istemiş olmasına rağmen, bu tasarılar da görüşülememiştir. Parlamentomuzun bu durumundan, yargının daha iyi ve güvenli bir işleyişe kavuşturulması için gerekli çalışmalarını yapmamasından büyük üzüntü duyuyoruz.

Ülkemizin sorunları da gün geçtikçe büyümektedir. Siyasi istikrarın kurulamamış olması bu sorunların artmasına neden olmaktadır.

İki gün önce İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 50.yıldönümünü ve İnsan hakları gününü kutladık. Ancak bu 50. Yılda ülkemizde insan haklarının tam olarak sağlandığını iddia etmemize olanak yok. Güneydoğu illerimizde faili meçhul cinayetler tekrar başlamıştır. Örneğin uzun zamandır faili meçhul cinayetlerin görülmediği Batman ilimizde son 3-4 ay içinde 19 cinayet işlenmiştir. Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'muzda 1992 yılında gerçekleştirilen ve adil yargılama açısından önemli bir adım teşkil eden değişiklikler Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin yetkisine giren işlerde hala uygulanmamakta diğer işlerde ise susma hakkı ve avukat isteme hakları matbu ya da daktilo ile çoğaltılmış zabitlara alınan imzalarla, gerçekte yerine getirilmemekle birlikte, sanki yerine getirilmiş gibi gösterilmektedir. Ülkemizi Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi önünde zor duruma sokan, düşünce özgürlüğünün özünü ortadan kaldıran yasa hükümlerinin hala düzeltilmemiş olması da büyük bir eksikliktir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ölüm cezasının insan haklarına aykırı ilan eden 6 nolu ek protokolü ülkemiz tarafından imzalanmamış ve sonuçta ülkemiz tüm Avrupa'da ölüm cezasını yasalarında hala muhafaza eden iki ülkeden birisi olmuştur. Diğer de Rusya'dır. Haklarında giyabi tutuklama kararı bulunup, interpol aracılığı ile aranan iki kişinin Fransa ve İtalya'da yakalanması üzerine, onların geri verilmelerinin sağlanması amacı ile Sayın Adalet Bakanı'nın ölüm cezasının kaldırılmasını öngören teklifi, hükümetimizce benimsenmemiştir. Sadece

sözünü ettiğim iki kişinin geri verilmesini sağlama amacı ile ölüm cezasını kaldırmaya çalışmak, belki zamanlama bakımından yanlış bulunabilir. Ancak esas yanlışlık “asmayalım da besleyelim mi” zihniyeti ile bu insanlık haysiyetine aykırı cezanın çok daha önce mevzuatımızdan çıkarılmamış olmasıdır. Ülkemizde 14 yılı aşkın süredir bu cezanıuygulanmamakta olması yeterli değildir. Aksine dosyaları Meclis'te bekleyen ölüm cezası mahkumları her gün “acaba bugün onanır mı” korkusu içinde büyük bir manevi işkence altına sokulmaktadırlar. Hükmün kesinleşmesinden sonra infaza geçilebilmesi sekiz ile onbir yıl alan ve bu süreye “ölüm koridoru” denilen Amerika Birleşik Devletleri ile ilgili bir konuda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, bu şekilde belirsiz beklemenin insan haklarına aykırı olduğuna karar vermiştir.

Çeteleşme ve çete-siyasetçi-emniyet-holding ilişkilerinin hala tam olarak çözülememiş olması, açılan davaların olayları tam bir açıklığa kavuşturamaması ülkemizin en önemli sorunu olarak gündemde yerini muhafaza etmektedir. Yazılı ve görsel basınımızın, bu olayların gün ışığına çıkmasında yerine getirdikleri işlev son derece olumludur. Ancak bazı sorumsuz medya kuruluşlarının polis-savcı-yargıç görevini üstlenerek yargısız infaz yapmalarını haklı bulmaya olanak yoktur. Medyamızın haber aldığı olayları ciddi bir araştırmaya tabi tutmasını, haksız ithamlarda bulunmaktan kaçınmasını ve değerli meslektaşımız ve dostumuz merhum Uğur Mumcu'nun “bilgi sahibi olmadan fikir sahibi olmama” öğüdünü unutmamalarını dileriz.

Son zamanlarda üniversite gençliği arasında farklı görüş sahibi grupların birbirlerine sopalı, bıçaklı saldırılarını üzülerak izliyoruz. Ülkemizi tekrar 70'li yılların kardeş kavgasına sürüklemek isteyenlerin tahriklerine gençlerimiz kapılmamalıdır. Ayrıca, katılmadığı fikre fikirle cevap vermek yerine, sopa veya bıçakla hücum edenlerin yetiştirilmelerindeki, eğitimlerindeki yetersizlik ortadadır. Bu açıdan eğitim programlarımızın da dikkatle gözden geçirilmesi gerekir.

Ülkemiz ekonomisinin giderek daha zor bir döneme, hatta bir krize girmekte olduğu ileri sürülmektedir. Yeni işten çıkarmalardan söz edilmektedir. Esasen işsizlik oranının çok yüksek olduğu ülkemizde bunun sonucu oran daha da yüksek rakamlara ulaşacak, bu da yeni sosyal bunalımların nedeni olacaktır. Böyle bir ekonomik kriz kuşkusuz tüm meslektaşlarımızı ama özellikle mesleğe yeni başlayan genç hukukçuları önemli ölçüde etkileyecektir. Anayasamız Cumhuriyetimizin nitelikleri arasında “sosyal devlet” kavramına da yer vermiştir. Bunun için her şeyden önce sosyal adaletin sağlanması gerekir. Bugüne kadar ülkemizde sosyal adalet sağlanabilmiş değildir. Devlet İstatistik Enstitüsü'nün 1996 istatistiklerine göre, nüfusumuzun %20'si, yani yaklaşık 13 milyon kişi milli gelirin %4.9'unu almaktadır. Bu miktar, insanın yaşamını devam ettiremeyeceği, yoksulluk sınırının altında bir rakam olarak kabul edilmektedir. İkinci %20'lik dilim ise milli gelirin %8.6'sını almaktadır. Bu miktar ise kişinin yaşamını zorla devam ettirebileceği yoksulluk sınırı civarında bir rakam olarak kabul edilmektedir. Yani kısacası 1996 istatistiklerine göre nüfusumuzun %40'ı, yani yaklaşık 26 milyonu yoksulluk sınırı altında ya da tam bu sınırdaki yaşam sürmektedir. Yeni bir ekonomik krizin bu tabloyu çok daha olumsuz hale getireceğine kuşku yoktur.

Sayın Başkanlar, değerli meslektaşlarım,

Benim bu konuşmam sadece toplantıyı açış konuşması niteliğindedir. Burada esas konuşacak, fikir üretecek, sorunlarımızı ortaya koyup çözüm yolları önerecek olan sizlersiniz. Sizlere ait olan vakti daha fazla almamak için sözlerime burada söz veriyor, hepinize tekrar hoş geldiniz diyor, saygılar sunuyorum.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AVUKAT ERALP ÖZGEN'İN 7 EYLÜL 1998 TARİHİNDEKİ 1998-1999 ADALET YILININ AÇILIŞ TOPLANTISINDA YAPTIĞI KONUŞMA

Sayın Cumhurbaşkanım,

Değerli konuklar, sayın yargıç, savcı ve avukat meslektaşlarım, yazılı ve görsel basınımızın değerli temsilcileri, hepimize saygılarımı sunuyorum.

Bir yıl önce yine bu salonda , yeni kurulmuş hükümetimizin irtica ile mücadele kararlılığının verdiği mutluluk ve hükümet programında da yer verdikleri yargı reformunu gerçekleştirme sözünün yarattığı ümit içinde huzurlarınıza çıkmıştım. Şu anda aradan geçen bir yıl içinde, her iki konuda da bekleneni elde edememiş olmanın yarattığı bir burukluk içindeyim.

Yargı reformu konusunda hiçbir iyileştirme çalışması yapılmadan bir yıl geçirildi. Yargı hala bağımsızlığına kavuşamadı. Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nda boşalan her üyelik için Yargıtay ve Danıştay'a üyelerini doğrudan seçme hakkı tanınmayıp, Anayasamıza göre yürütmenin başı sayılan Sayın Cumhurbaşkanı'na bu konuda yetki tanındıkça, Adalet Bakanı ve müsteşarı kurulda üye olarak kaldıkça, Kurul'un kendi Personel Müdürlüğü ve Teftiş Kurulu kurulmadıkça ülkemizde yargı bağımsızlığı gerçekleştirilemeyecektir. Bu konuda gerek Barolar Birliği'nin, gerek yüksek yargı organlarımızın Başkanlarının görüşleri, istemleri yıllardır politikacılarımızca karşılanmadı. Geçtiğimiz son bir yılda da, hükümet programında yargı bağımsızlığının sağlanacağı vaat edilmiş olmasına rağmen yine hiçbir olumlu gelişme ortaya konulmadı.

Yargının bağımsızlığının tam olarak sağlanabilmesi için, muhite ve özellikle medyaya karşı bağımsızlığı sağlayacak yasal düzenlemelerin de yapılması gerekir. Muhite karşı bağımsızlıkta en önemli unsurun yargıcın kişiliği olduğunda kuşku yoktur; ancak özellikle medya baskısına karşı bunun yasal normlarla güçlendirilmesi gerekir. Bazı sorumsuz medya kuruluşları, sansasyon yaratmak yada kendi dünya gö-

rüşlerini yargıya egemen kılabilme amacı ile emniyet, savcı ve yargıç görevini yüklenerek yargısız infazlar yapmakta ve kendi peşin hükümlerinin yargı kararı haline dönüşmesi için etki yapmaya çalışmaktadırlar. Yazılı basın için bu durumu önlemek amacı ile Basın Kanunu'nun 30 ncu maddesinde bir hüküm yer almıştır. Bu hüküm ile, ceza koğuşturmasının başlamasından hükmün kesinleşmesine kadar geçen süre içinde yargıç ve mahkemenin hüküm, karar ve işlemleri hakkında mütalaa yayınlanması ve yasaklanmıştır. Görsel basın alanında ise yasal boşluk mevcuttur. Etki gücü çok fazla olan görsel basın için de, haber verme özgürlüğünü koruyarak, benzer bir hükme gereksinim mevcuttur. Ancak son birkaç yıldır, yazılı basında yer alan, yasa hükmüne aykırılıklar hakkında Savcılarımızın harekete geçmemiş olmalarının ve yasanın anılan 30 ncu maddesini uygulanmayan bir hüküm haline dönüştürmelerinin nedenini de anlayamamaktayız.

Yargının diğer sorunları da olduğu gibi devam etmektedir. Mahkemelerimiz son derece olumsuz fiziki koşullar içinde görev yapmaktadır. Yabancı dillerden dilimize girmiş olan "Adalet Sarayı" kavramı, mahkemelerimizin çalışma koşulları karşısında kara mizah olmaktan öteye gidememektedir.

Yargı organlarımız gerekli mali olanaklara kavuşturulmamış ve bu nedenle ceza davalarında pul yokluğu nedeni ile tebligatlar yapılamamış, benzin yokluğu nedeni ile de tutuklu sanıklar duruşmalara getirilememişlerdir. Yani kısacası, yargı tüm ihmal edilmişliği ile baş-baş bırakılmıştır. Bu nedenle yeni Adalet Bakanımızın yargı reformu konusundaki gayretlerini gönülden destekliyoruz.

Öte yandan, yargıç ve savcı kadrolarının artırılmaması nedeni ile iş yükü altında ezilen, ama buna rağmen iyi niyetle ve büyük bir özveriyle çalışan yargıç ve savcılarımız sayesinde ki bugün yargı ayakta durabilmektedir. İş yükünün fazlalığı sonucu, davalar uzamakta ve toplumun yargıya güveni giderek azalmaktadır. Adliyede yıllarca hakkını elde etmek için uğraş vermek yerine, belli bir bedel ödeyerek mafya aracılığı ile hak elde etme yolunu arayanların sayısı

giderek artmaktadır. Bu da sonuçta, özellikle alacak davalarında yargının görevini mafyanın yüklenmesine neden olmaktadır. Bunun önüne geçmek için, mahkeme başına düşen dava sayısını azaltacak önlemlerin alınması gerekir. Bunu sağlamak için de, bir yanda yargıç ve savcı kadroları artırılırken, bir yandan da son derece basit bazı suçların idari para cezasını gerektiren fiiller haline dönüştürülmesi gereklidir.

Ceza infazı, ceza yargılamasını tamamlayan bir unsurdur. Cezaevlerimizin durumu ise içler acısı olmakta devam etmektedir. Cezaevlerimizde uzun zamandır yaşanan olaylar, devletin cezaevlerine egemen olmadığını göstermektedir. Cezanın ıslah edici niteliğini tamamen ortadan kaldıran koğuş sistemi, yasa dışı örgütlerin merkezi olmak yanında, bazı suçlular için de bir suçluluk okulu görevini yerine getirmektedir. Bu nedenle hücre niteliği taşımayan oda sistemine mutlaka geçilmesi gerekir. Cezaevlerinde bazı mahkumlar, çeşitli güçlere dayanarak cezaevi idaresi üzerinde etkili olmakta ve cezaevini adeta bir “sefa” evine dönüştürmektedirler. Edirne yarı açık cezaevinde yaşanan olaylar, Burdur cezaevinden kaçan Kürşat Yılmaz’ın kaçışından bir gün önce diğer mahkumlara veda yemeği vermesi örnekleri, bir önceki Adalet Bakanımız Sayın Sungurlu’nun “cezaevlerinin çivisi çıkmış” teşhisinin doğruluğunu göstermektedir. Ancak yetkililerin görevi, bu aksaklıkları düzeltmektir; yoksa şikayet etmek değil. Bu konularda da geçtiğimiz bir yıl içinde gerekli reformlar açısından ciddi hiçbir çalışma yapılmamıştır.

Ülkemizde “düşünce suçu” kavramı hala geçerliliğini sürdürmektedir. Yasalarımızda bu yönden de hiçbir olumlu değişiklik yapılmamıştır. Suça azmettirme veya tahrik ve teşvik niteliği taşımayan, şiddeti önermeyen, kişilik haklarına saldırı niteliği taşımayan düşünce açıklamaları suç olmamalıdır. Bu açıdan yasalarımızın hükümleri yeniden gözden geçirilmeli ve gerekli değişiklikler gecikmeden yapılmalı, ülkemiz salt düşünceyi suç sayan ayıplı bir ülke konumundan kurtarılmalıdır. Bu vesile ile, hükümet tarafından Meclis’e sunulan Yeni Türk Ceza Kanunu tasarısı hakkında da görüşlerimi açıklamak

isterim. Adalet Bakanlığı'nda bir komisyon tarafından hazırlanıp, kamuoyunda hiç tartışılmadan, Hukuk Fakültelerinin ve ilgili kurumların görüşleri alınmadan büyük bir acele ile Meclis'e tasarı olarak gönderilen Yeni Türk Ceza Kanunu tasarısının, hükümet tarafından geri çekilerek gerekli tartışma ortamının yaratılmasını, gelecek eleştirilerin aynı yada yeni bir komisyonda değerlendirilmesini ve tasarı böylece olgunlaştırıldıktan sonra Meclis'e gönderilmesini diliyoruz. Bilgilerine güvenilir çeşitli hukukçular, muhtelif yayın organlarında tasarının içerdiği son derece yanlış ve sakıncalı hükümleri açıklamışlardır. Bu hükümlerin Adalet Komisyonu çalışmalarında düzeltilmesine olanak yoktur. Tasarı bu hali ile yasallaşacak olursa, ceza yargılamasında büyük bir kaos yaratacaktır. Bu konuda Yargıtay Başkanımızın çeşitli toplantılarda ve televizyon yayınlarında açıkladığı görüşlerine aynen katılıyoruz.

Yargı reformu çerçevesinde yine bir türlü sonuca ulaştırılmayan bir diğer konu da Avukatlık Yasası değişikliği konusudur. Hükümetin hazırlayıp sunduğu tasarı ile birlikte, Birliğimizce hazırlanan ve bazı milletvekillerce teklif olarak sunulan bir taslak Meclis Adalet Komisyonu'nun alt komisyonunda görüşülerek tek metin haline getirilmiştir. Ancak aylardır esas komisyonunda görüşülemeyen tasarının, 1995 yılında olduğu gibi, yine kadük olma kaderine terk edeceği anlaşılmaktadır. Tasarı mesleğimiz açısından önemli bazı değişiklikleri içermektedir. Her şeyden önce, Baroları ve Barolar Birliğini, Adalet Bakanlığı vesayetinden kurtararak savunma makamının bağımsızlığını sağlamaktadır. Yargının bir unsuru olan savunma makamının bağımsızlığı sağlanmadan, yargı bağımsızlığının tam olarak sağlanmasına olanak yoktur. Avrupa Birliğine üye ülkelerde "Avukatlar bağımsız olmadıkça yargı bağımsız olamaz. Barolar bağımsız olmadıkça da avukatlar bağımsız olamaz" ilkesi temel ilke olarak kabul edilmektedir. Tasarı ayrıca, artık bir zorunluluk halini almış olan staj sonrası sınav sistemini getirmekte, avukatların şirketleşmesi olanağını öngörmektedir. Büyük gereksinim duyulan bu değişiklikleri içeren tasarının kadük olmasının önüne geçilerek, parlamento seçimlerinden

önce yasalaştırılmasını sağlamak için tüm siyasi partilerimizi gayret göstermeye davet ediyorum.

Bir yargı reformu, yargı mensuplarının kaynağını oluşturan Hukuk Fakülteleri ele alınmadan gerçekleştirilemez. Ülkemizde son yıllarda büyük bir sorumsuzluk ile, bir bina bir tabela zihniyeti ile hareket edilerek açılan yeni Fakülteler sonucu, Hukuk Fakültelerimizin sayısı 26'yı bulmuştur. Ancak bu Fakültelerin çoğunda yeterli öğretim üyesi ve kütüphane mevcut değildir. Erzincan Hukuk Fakültesi örneğinde olduğu gibi tek bir Profesörü, tek bir Doçenti olmayan, tüm eğitimi sayıları son derece sınırlı Doçent yardımcıları ile yürütmeye çalışan Fakülteler mevcuttur. Yani özet olarak, yetişmiş öğretim üyelerinden ders almayan, değişik hukuk kitapları okuma olanağı olmayan ders almayan, değişik hukuk kitapları okuma olanağı olmayan bir hukukçu nesli yetiştiriyoruz. Bu koşullarda yetiştirilen hukukçular ile sağlıklı bir yargı sisteminin kurulmasına olanak yoktur. Bilgisiz yargıç, savcı ve avukatların görev yaptığı bir yargı sisteminde, adaletin devletin temelini teşkil etmesi de olanaksızdır. Bundan birkaç ay önce Adalet Bakanlığı'nca yapılan yargıç ve savcı sınavının yazılı kısmında barajı, sınava giren adayların ancak %10'u aşabilmiştir. Yeterli öğretim üyesi bulunmayan Fakültelerimizin mezunlarında bu oran %0.9'a kadar düşmektedir. Bu sınavlarda barajı aşamayanlar, hatta Adalet Bakanlığı yetkililerinin belirttiğine göre sınavda "sıfır" alanlar, bir yıllık staj sonrası, yani sadece bir süre geçmesi ile avukat olabileceklerdir. Savunma makamının da yargının bir unsuru olduğu ve avukatların vatanlıklarının hukuki sorunlarında görev yapacakları düşünüldüğünde, bu sistemin ne derece yanlış olduğu ve biraz önce sözünü ettiğim, staj sonrası sınavın ne derece zorunlu olduğu anlaşılır.

Hukuk Fakültelerimizin sözünü ettiğim eğitimlerindeki bu yetersizlik yanında, özel Hukuk Fakülteleri'nin bazılarının birer diploma makinesi haline gelme tehlikesi de her zaman mevcuttur. Bu söylediğim hayali bir varsayım değildir. Ülkemiz 1970'li yılların başında bunları yaşamış ve o tarihlerde hazırlanan Cumhuriyet Senatosu raporunda bu tehlike vurgulanmıştır.

Hukuk Fakültelerine geçtiğimiz yıllarda sadece sosyal puan türü ile öğrenci alınıyordu. Böylece, hukukçunun kullanacağı en önemli araç olan “Türkçe” yi ve tamamen muhakemeye dayanan bir disiplinde, muhakemeyi geliştiren matematiği dikkate almayan daha ziyade ezbere dayanan bir bilgi türünü temel alan bir sistem uygulanıyordu. Bazı Fakültelerimizin ve Birliğimizin bu konudaki başvurularını dikkate alan Yüksek Öğretim Kurulu’nun önümüzdeki yıldan itibaren Hukuk Fakültelerine Türkçe- Matematik puanı ile öğrenci alınmasını kararlaştırmasını son derece olumlu buluyoruz. Bu kararın olumlu sonuçlarını önümüzdeki yıllarda göreceğimize inanıyor ve Yüksek Öğretim Kurulu’nu bu kararı nedeniyle kutluyorum.

Anayasamızın 83.maddesinde yasama dokunulmazlığı hükme bağlanmaktadır. Maddenin içerdiği ilk husus, yasama sorumsuzluğu da denilen milletvekillerinin Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Meclis’de ileri sürdükleri düşüncelerden sorumlu olmamalarını öngören hükümdür. Bu hüküm üzerinde hiçbir tartışma mevcut olmayıp, milletvekillerinin korkusuzca görev yapabilmelerinin bir gereği olarak Anayasa’da yer alması gereken bir hükümdür. Ancak aynı madde içinde yer alan ve seçimden önce yada sonra Meclis çalışmaları ile ilgili olmayan bir suç işlediği ileri sürülen milletvekilinin, Meclis kararı olmadan sorgulanmasını ve yargılanmasını engelleyen hüküm her şeyden önce bir ayrıcalık hükmü niteliğindedir. Ayrıca bu hükmün temelinde yargıç ve savcılara güvensizlik yatmaktadır. Milletvekili olmayan vatandaşlar söz konusu olduğunda güvenilen yargıya, milletvekilleri söz konusu olunca güvenmemenin mantığını anlamaya ve kabule olanak yoktur.

Bu konuda, yetersiz olmasına rağmen ilk adım teşkil etmesi nedeni ile kabulü yerinde olacak bir Anayasa değişikliği teklifinin ilk görüşmesi Meclis’de yapılmış ama aradan çok uzun bir süre geçmiş olmasına rağmen ikinci görüşmesi yapılamamıştır. Bu arada bazı milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılmış olması, ayrıcalık niteliğindeki ve yargıya güvensizliği ifade eden hükmün haklılığını göstermez ve değiştirilmemesi için bir gerekçe oluşturmaz. Haklarında

ihaleye fesat karıştırmak, adam öldürmeye azmettirmek, sahte evrak düzenlemek gibi iddialar bulunan milletvekilleri mevcuttur. Bu iddialar hakikaten doğru ise, yani bu suçlar gerçekten işlenmişse, milletvekilliği sıfatı suçun cezasından kurtulmanın bir nedeni olmamalıdır. Buna karşın iddialar haksız yanlış ise milletvekili yargılanıp, aklanabilmeli ve hakkındaki kuşkulardan kurtulabilmelidir. "Temiz toplum" yaratmanın yolu budur.

Ceza yargısının temelinde hazırlık soruşturması yer almaktadır. Yasamıza göre hazırlık soruşturmasını yürütmek savcının görevi olmasına ve emniyetin sadece savcının emri altında hareket eden yardımcı niteliği mevcut bulunmasına rağmen, ne yazık ki uygulamada savcılarımızın bir kısmı bu görevi tamamen emniyet mensuplarına bırakmış durumdadırlar. Yeterli bilgilerle donatılmış ve siyasi etkilerden tamamen kurtarılmış suç kolluğu hala kurulmadığı için bu uygulama arzulanmayan sakıncalı sonuçlara neden olabilmektedir. Büyük bir feragat ile fedakarca çalışan ve son zamanlarda mafyaya karşı çok başarılı operasyonlar yürüten ve bu nedenle gönülden kutladığımız emniyet mensuplarımızın büyük çoğunluğu arasına maalesef daha ziyade siyasi etken ve nedenlerle karışmış bir takım kişiler mevcuttur. Fedakar emniyet mensuplarının arasına karışan bu kişilerdir ki, işkence yöntemlerini uygulamakta, yer altı örgütleri ile sıkı ilişkiler içine girmektedirler. Bu tip emniyet mensuplarının bir grubunu, nisan ayı sonlarında Aydın Ağır Ceza Mahkemesinde yaptıkları ve doğrudan doğruya yargı kararına yönelik eylemleri ile tanıdık. Bu tip emniyet mensuplarının hukuk dışı davranışlarından en büyük üzüntüyü, yasal sınırlar içinde görevlerini yapan dürüst polislerimizin duyduğundan eminim. İçişleri Bakanlığı ile Emniyet Genel Müdürlüğüne düşen görev, emniyet teşkilatımızı bu tip kişilerden temizlemektir. Artık ülkemizde işkence yapan polis istemiyoruz; insan haklarına tam uyum içinde bir soruşturma istiyoruz. 1992 yılında Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nda yapılan çağdaş değişikliğin, mahkeme ayrımı yapılmaksızın tüm ceza soruşturmalarında uygulanması için gerekli yasal değişiklik yapılmalıdır. Ayrıca bu değişikliklerin geçerli olduğu soruşturmalarda da yasa hükmünün gerçekten uygulanmasını, bir

takım hilelerle yasa hükmünün uygulanmasından kaçınılmamasını istiyoruz. Susma hakkı ile avukat isteme hakkını hatırlatan ve sanığı avukat istemediğini belirten satırların, ifade tutanaklarında basılı şekilde yer alması, yasa hükümlerinin gerçekte uygulanmadığını açık bir delilidir. İzmir Baromuzun İzmir Adliyesinde yaptığı bir araştırmasının sonuçlarına göre, 1997 yılında çek suçları hariç 41.000 adli kayıt yapılmıştır. Bu adli kayıtlar için talep edilen müdafî sayısı 4426'dır. Ancak bunların 3920'si 18 yaşından küçükler, yani müdafî bulundurulması zorunlu olanlar içindir. Bu durumda 18 yaşından büyük olanlar için 41.000 olayda müdafî talebi 506'dan ibarettir. Yani olayların sadece % 1.23'ü için müdafî istenmiştir. Bu dahi biraz önce belirttiğim saptamanın gerçekliğini gösterir niteliktedir. Bu konuda savcılarımıza da büyük görev düşmektedir. Adana Cumhuriyet Başsavcısı, ilindeki emniyet ve jandarmaya yayınlandığı bir tamim ile yakalanan kuşkulunun ifadesinin ancak Savcı tarafından alınacağını, emniyet ve jandarmanın ifade almamasını belirtmiş ve savcılar arasında iş bölümü yaparak 24 saat nöbetçi savcılar belirlemiştir. Adana Cumhuriyet Başsavcısı'nın yasaya uygun bu tamiminin, diğer Başsavcılıklara da örnek olmasını gönülden dilerim.

Bazı mafya liderlerinin son zamanlarda yakalanması ve elde edilen ifadelerden edinilen bazı gerçekler, Susurluk olayından beri gündemde olan, mafyanın devletin hemen hemen tüm kurumlarına sızdığını bir kez daha gözler önüne sermiştir. Özellikle Milli İstihbarat Teşkilatı'nın böyle bir iddia ile karşı karşıya bulunması, üzerinde büyük bir ciddiyetle durulması gereken bir konudur. Mafya ile ilişkisi bulunan onları koruyan yada vaktiyle korumuş olan devlet görevlilerinin, hangi kurumda çalışıyor olursa olsunlar, gecikmeden yargı önüne çıkarılmaları gerekir. Bunu sağlamak için Memurin Muhakematına ilişkin yasada ön görülen usulü işlemler süratle yerine getirilmelidir. Bu vesile ile belirtmek isterim ki, Osmanlı döneminden kalma, adı dahi "geçici yasa" iken, ülkemizin en devamlı yasası haline gelen bu yasa ele alınıp, günün koşullarına uygun hale getirilmelidir.

Geçtiğimiz yıl Avrupa İnsan Hakları Komisyonu ve bu yıl da Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin olu-

şumunun Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6.maddesinde yer alan "adil yargılanma hakkı" na aykırı olduğuna karar vermiştir. Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin kuruluşundan beri onları olağanüstü mahkeme olarak kabul ederek karşı çıkan Türkiye Barolar Birliği'nin haklılığı, böylece uluslararası bir mahkeme kararı ile de vurgulanmış olmaktadır. Bu durumda, söz konusu mahkemelerin oluşumunda değişiklik yapılmadığı takdirde, bu mahkemelerin bütün kararlarının Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince insan haklarına aykırı sayılacağı ve ülkemizin tazminat ile yükümlü kılınacağı anlaşılmaktadır. Anayasamızın 2nci maddesine göre Türkiye Cumhuriyeti insan haklarına saygılı bir devlettir. O halde bu mahkemelerin insan haklarına aykırılığı saptanan hükümlerinin gecikmeden düzeltilmesi ve aslında en doğru ve yerinde olarak bu mahkemelerin kaldırılması gerektiğine inanıyoruz.

Yargının etkinliğinin olmadığı bir ülkede, hukuk devletinin varlığından söz edilemez. Yargının etkinliği ise, herkesin yargı kararlarına uyması ile sağlanır. Bu nedenledir ki, Anayasamızın 138.nci maddesi "Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir surette değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez" hükmünü öngörmüştür. Ancak, devletimizin üst düzey yetkilileri de dahil olmak üzere yargı kararlarına uymamanın, yargı kararlarına aykırı temel atmaların, santral işlettirmelerin giderek olağan bir hal aldığını üzülererek görmekteyiz. Daha alt düzey yetkililer de bundan cesaret alarak yargı kararlarına aykırı davranabilmektedirler. Bu davranışlar her şeyden önce, yargıya adeta bir gözdağı niteliği taşımaktadır. Unutulmamalıdır ki, hiçbir makam ve organ yargı kararlarını uygulayıp, uygulamama konusunda bir takdir hakkına sahip değildir. Bu gün yargı kararını hiçe sayanların, yarın yargı güvencesine gereksinim duyabilecekleri hatırdan çıkarılmamalıdır. Artık "yasaları bir kere ihlal etmekten bir şey olmaz" zihniyetini mutlaka terk etmemiz gerekir. Ayrıca, yargı kararını uygulamayarak Anayasa'nın 138.nci maddesine aykırı davrananların ve Cumhuriyetimizin hukuk devleti niteliğini böylece zedeleyenlerin bu fiilleri basit bir gö-

revi ihmal olarak görülmemelidir. Bu nedenle yargı kararına aykırı davrananlar hakkında daha ciddi hukuki sonuçlar doğuracak düzenlemelerin yapılması gerekir.

Gerçek yargı reformunun sağlanabilmesi için, görüldüğü üzere, Anayasamızın bazı hükümlerinde de değişiklik yapmak gerekmektedir. Parlamentomuzun 12 Eylül Anayasasının ortadan kaldırarak, sivil bir Anayasa yapması gerektiğine inanıyoruz.

Yargı ile yakından ilgili ve son aylarda ülke gündemine işgal eden önemli bir konu genel af konusudur. Öncelikle belirtmek isterim ki, tarihi açıdan genel af, imparator ve padişahların mutlak iktidarların sonucu, tebalarına, kullarına bağışladıkları bir lütuf idi. Günümüzde mutlak hükümdarlıkların son bulması ile birlikte bu yetki de son bulmuş ve batı ülkelerinin anayasalarında “genel af” yetkisi kabul edilmemiştir. Ancak ülkemizde, anayasalarımızın verdiği etki sonucu af yasaları çıkarıla gelmiştir. Günümüzde genellikle kabul edildiği üzere, genel af ancak siyasi bunalımlardan sonra toplumsal barışı sağlamak amacı ile ve sadece siyasi suçlular için kabul edilmektedir. Siyasi olmayan suçluların affı, cezaların önleme etkisini ortadan kaldırdığı için ceza hukuku doktrininde doğru görülmeyen bir yoldur. Esasen 647 sayılı İnfaz Yasası gereği, cezaların sadece 5’de 2’sinin infaz edildiği ondan sonra hükümlülerin adeta otomatik olarak şartla salıverildiği ülkemizde bir genel af yasası, cezanın suçu önleyici etkisini tamamen ortadan kaldıracak, suç mağdurlarını bir kez daha mağdur ederek, onların devlete ve yargıya olan güvenlerini de yok edecektir. Anayasamızın 87 ve 14 ncü maddeleri gereği siyasi suçluların çoğu affedilemez iken, siyasi olmayan suçluların affı, sosyal adaletle ters düşecek, toplumsal barış ve huzuru zedeleyecektir.

Ülkemizin genel affa değil, kapsamlı ve ciddi bir yargı reformuna gereksinimi mevcuttur. Ceza hükmü içeren yasaların eskimiş hükümleri çağa uydurulmadan, malı insandan fazla koruyan hükümler değiştirilmeden çıkarılacak bir genel af ile hiçbir sorun halledilemez. Cezaevlerimizin ıslah edici niteliklerinin olmadığı bilinmektedir. Ancak cezaevlerimizin durumu düzeltilmeden çıkarılacak bir af, kısa

bir süre sonra yeni bir affin gerekçesini oluşturur. Önemli olan suçluları sokağa salmak değil, onları ıslah ve rehabilite edecek koşulları yaratmaktır.

Bu yıl Cumhuriyetimiz 75nci yılını kutluyor olmamız da böyle bir affin gerekçesi olamaz. Böyle bir gerekçe Cumhuriyetin 80 nci 85nci yıllarında da karşımıza çıkabilecek, hatta 16 ay sonra yeni bir asra giriyor olmamız da gerekçe olarak gösterilebilecektir.

Ülkemizde ayrılıkçı terörün gücünün giderek yok edilmesi sevindiricidir. Bu sonucu kanları ile sağılayan şehitlerimizi minnet ve saygı ile anıyoruz. Bu konuda yetkililerden beklediğimiz, ayrılıkçı teröristler ile, etnik grupların kültürel kimliklerinin birbirine karıştırılmamasıdır. Ülkemizde asırlardır bir arada dostça ve kardeşçe yaşayan ve birbirinden ayrılamaz bir gökkuşağı oluşturan farklı etnik grupların kültürel özelliklerini geliştirme hakkını, bir ayrılıkçılık olarak görmek son derece yanlıştır. Aksine bu hakkın serbestçe kullanılabilmesi, ülkemiz açısından bir kültür zenginliği oluşturacaktır. Geçmiş dönemlerin uyguladığı yanlış politikalar sonucu, Doğu ve Güneydoğu bölgelerimizdeki olayların temelinde yer alan sosyal, siyasal ve ekonomik nedenler gözardı edilmiş, bölgede yaşayan yurttaşlarımızın devleti, ülkesi ve ulusu ile kaynaşıp, barış ve huzur içinde geleceklerine güvenle bakabilmelerini sağlayacak atılım yapılamamış, önlemler alınamamıştır. Daha fazla gecikmeden bu alanlardaki eksikliklerin giderilmesi gereklidir.

PKK'nın bir terör örgütü olduğu pek çok ülke tarafından kabul edilmişken, dost gözüken bir kısım ülkelerin bunu bir kurtuluş hareketi olarak niteleyerek 1920'lerde başaramadıklarını şimdi bu yolla başarmaya ve böylece Sevr'i hortlatmaya çalışmaları son derece üzüntü vericidir. Lozan'ın yıldönümünde, bu anlaşmanın imzalandığı binada Türk devletinin kutlama yapmasına izin vermeyen, ama buna karşın ayın gün PKK uzantılarına gösteri izni tanıyan İsviçre'nin tutumu buna bir örnektir. Ancak bu ülkelerin amaçlarına ulaşamayacaklarına ve Lozan'da çizilen misakı milli sınırlarımız içinde bağımsız ve üniter devlet varlığımızı devam ettireceğimize en ufak bir kuşkuumuz mevcut değildir.

Örgütü zor duruma düştüğünde ateşkes önerip, barıştan söz eden; ancak toparlanınca terörist eylemlerine tekrar başlayan PKK liderinin son ateşkes önerisini de inandırıcı bulmuyoruz. 1993 yılında böyle bir ateşkes önerisine iyi niyetle yaklaşmanın acısını 33 er ve erbaşımızın hayatı ile ödediğimizi unutmadık.

Konuşmanın başında, hükümetin irtica ile mücadele konusundaki vaatlerini gerçekleştirmediğini söylemiştim. Gerçekten geçen bir yıl içinde, sekiz yıllık kesintisiz eğitim yasasının çıkarılması dışında irtica ile mücadelede başarılı bir çalışma yapılmış değildir. İrtica ile mücadele için öngörülen yasa tasarıları hala Meclis komisyonlarında uyutulmaktadır. Hükümet ortakları ile ona destek verenlerin yaptıkları anlaşmalarda bu yasaların çıkarılması konusunda da temel bir anlayışa varmalarını beklerdik.

Şeriat düzeni özlemcileri, geçen yıl gerçekleşen hükümet değişikliğinden sonra, daha değişik bir taktikle aynı amaç için çalışmaktadırlar. Her şeyden önce bazı kavramların anlamı değiştirilmeye çalışılmakta yada içi boş kavramlar haline getirilmeye uğraşılmaktadır. “Şeriat dindir” denilerek, şeriata karşı çıkanlar dine karşı çıkanlar olarak gösterilmeye çalışılmaktadır. Oysa açıkça bilinmektedir ki, bizler şeriata karşı çıkarken bu kavram ile dine ve dini inançlara değil, din kurallarının temel alınacağı teokratik devlet yapısına; devletin sosyal ve hukuki hayatının din kurallarına dayandırılmasına, yani kısaca dindarlara değil, dincilere karşı çıkmaktayız.

Laiklik kavramı da, içi boş bir kavram haline getirilmeye çalışılmaktadır. Anayasa Mahkememizin bir kararında belirtildiği üzere, her ülkenin laiklik anlayışı, kendi sosyal koşullarına göre belirlenir. Esasen Anayasamızın 24 ncü maddesinin son fıkrasında “laiklik” kavramı ülkemiz açısından tanımlanmış bulunmaktadır. Bu hükme göre laiklik, devletin ekonomik, sosyal ve hukuk düzenlerinin kısmen dahi olsa dini esaslara uydurulmasıdır. Keza bu hükme göre laiklik dinin, kişisel yada siyasal yarar için alet olarak kullanılmamasıdır.

Basında yer alan haberlerden öğrendiğimize göre, Başbakanlık Takip Kurulu, temmuz ayı başında hazırladığı bir raporda devlet kademelerindeki şeriatçı kadrolaşmanın tüm hızı ile sürdüğünü vurgulamış ve buna bazı örnekler vermiştir. Bu rapora göre, 40'a yakın vali, 100'e yakın vali yardımcısı, 300 civarında kaymakam, 100'den fazla yargıç ve savcı, çeşitli üniversitelerde 400 civarında öğretim görevlisi, İçişleri Bakanlığı'nda başta mülkiye müfettişleri olmak üzere 200'den fazla üst düzey yönetici, Emniyet Genel Müdürlüğü'nde bazı illerin emniyet müdürleri de dahil olmak üzere 100 civarında görevli ve her Bakanlıkta çok sayıda Personel irticai faaliyetlerini sürdürmektedir. Aslında bu rakamların çok düşük tutulduğu da açıktır. Başbakanlık Takip Kurulu'nun verdiği ve aslında çok düşük tutulan bu rakamların ve çizdiği tablonun ülkemizin geleceği açısından yarattığı tehlike açıktır.

Anayasamızın 2 nci maddesinde Cumhuriyetimizin laik bir hukuk devleti olduğu belirtilirken, Edirne İdare Mahkemesi, yasaları, Anayasa'nın 153ncü maddesine göre "yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri" bağlayıcı niteliği olan Anayasa Mahkemesi kararlarını, kendisinin yüksek mahkemesi durumunda olan Danıştay kararlarını hiçe sayarak, Diyanet İşleri Başkanlığı Din İşleri Yüksek Kurulu'nun kararını esas alarak hüküm vermiş; sadece teokratik bir devlette görülebilecek şekilde dini fetvaya, hukuki değer vermeye çalışmıştır. Ancak esas üzücü olan bu karar karşısında Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu'nun hareketsizliği ve Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun suskunluğudur. Unutulmamalıdır ki, susmanın sorumluluğu, konuşmanın sorumluluğundan daha ağırdır.

Öte yandan, Anayasamızın 174ncü maddesi ile devrim yasası olarak korunmakta olan 677 sayılı yasa ile yasaklanmış bulunan tarikatlar, açıkça faaliyetlerini sürdürmektedirler. Bir siyasi parti liderimiz, devrim yasasına aykırı olan bu tarikatlardan birisini "olumlu tarikat" olarak niteleyebilmekte ve onun liderini adeta koruması altına almaktadır. Bu tarikat lideri, İtalya'ya gittiğinde havaalanında Bü-

yükelçimiz tarafından karşılanmakta ve Dışişleri Bakanlığımız bu konuda herhangi bir işlem yapmamaktadır.

Tarikatların genellikle kurdukları çeşitli vakıflar aracılığı ile etkinlik gösterdikleri ve özellikle eğitim alanında bu vakıflar aracılığı ile militan yetiştirme gayreti içinde oldukları bilinmekte olmasına rağmen, bu tür vakıfların ciddi bir denetime tabi tutulmamalarını anlamak mümkün değildir.

Yasalara aykırı olarak faaliyette bulunan tarikatların doğurdukları en büyük tehlike, eğitim alanına el atmış olmalarında yatmaktadır. Çeşitli yurtlarda, özel ilk, orta ve yüksek öğretim kurumlarında beyinleri ufak yaşta yıkanan militanlar yetiştirme gayreti içindedirler. Gelecek kuşakları Atatürk'ün çizdiği uygar ve aydınlık yolda değil; orta çağın karanlığı içinde yetiştirmeye çalışmaktadırlar. Basın organlarında hangi üniversitede hangi tarikatların etkin olduğunun listeleri yayınlanmaktadır. Ve ne yazık ki, bu tür çalışmalara karşı devletimizin yetkili organları da tam bir hareketsizlik içinde sadece seyirci kalmaktadırlar.

Hepinizin bildiği bu örnekleri daha fazla artırarak zamanınızı almak ve içinizi daha fazla karartmak istemiyorum. Son olarak şunu önemle vurgulamak isterim: Bizler Atatürk devrim ve ilkelerinin açtığı aydınlık yolda yürümeye devam edeceğiz. Ülkemizde teokratik bir sistem kurmaya, ulusumuzu ümmet yapmaya ve orta çağ karanlığını egemen kılmaya çalışanlar bunda başarı sağlayamayacaklardır. Bu kişiler karşılarında yargıcıyla, savcısıyla, avukatıyla aydın Türk hukukçularını daima bulacaktır.

Yeni adli yılın başarılı geçmesini diler, hepinize saygılar sunarım.

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI Av. ERALP
ÖZGEN'İN DANIŞTAY'IN KURULUŞUNUN 130.
YILDÖNÜMÜ NEDENİ İLE 11.05.1998 TARİHİNDE
DÜZENLENEN "İDARİ YARGI GÜNÜ" TÖRENİNDE
YAPTIĞI KONUŞMA**

Danıştay'ın kuruluşunun 130. Yıldönümü nedeni ile düzenlenen "İdari Yargı Günü" törenine onur veren değerli konuklar, yüce yargıç ve savcılar, değerli meslektaşlarım, yazılı ve görsel basının temsilcileri, hepimizi saygı ile selamlıyorum.

İdari yargı, bugüne kadar, idarenin hukuka uygun davranmasını sağlama yönünde çok önemli bir işlev görmüş ve böylece Cumhuriyetimizin "hukuk devleti" niteliğinin tam anlamı ile sağlanmasına çalışmıştır. Bu görevini yerine getirirken idari yargımız, vatandaşlarımız için de tam bir hukuk güvencesi oluşturmuştur. Bu nedenle, sözlerime idari yargımızı gönülden kutlayarak başlamak istiyorum.

Yüksek yargı organlarının başkanları ile Türkiye Barolar Birliği Başkanlarının bugüne kadar yaptıkları konuşmalarda yargının sorunları sıralanmış, bir yargı reformuna duyulan gereksinim vurgulanmıştır. Yetkililer de çeşitli konuşmalarında bu konuda söz vermelerine rağmen, özlenen ve beklenen yargı reformu bugüne kadar gerçekleştirilememiştir.

Yargı sorunlarının başında, yargının bağımsızlığının sağlanması gelmektedir. Adalet devletin temelidir özdeyişini gerçekleştirmek için çalışan yargı organlarımız, hala bağımsızlıklarına tam olarak kavuşamamışlardır. Yargı bağımsızlığının tam olmadığı bir ülkede, adaletin de devletin temeli olamayacağı açıktır. Bugüne kadar yaptığımız bütün konuşmalarda bu hususu vurguladık ve bağımsızlığın sağlanabilmesi için neler yapılması gerektiğini uzun boylu anlattık. Aynı şeyleri bizler tekrarlamaktan, sizler dinlemekten bıktınız. Sizleri sıkmamak için bu konu üzerinde ayrıntılı açıklamalara girmeyecek, sadece yapılması gerekenleri başlıklar halinde sıralamakla yetineceğim.

1- Gerek Anayasa Mahkemesi üyelerini, gerek Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyelerini atamada, yürütmenin başı olan Sayın

Cumhurbaşkanı'na tanınan yetkiler kaldırılmalı, yargıçların üyeleri doğrudan seçme hakları tanınmalıdır.

2- Adalet Bakanı ve Adalet Bakanlığı Müsteşarı, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nda üye olarak yer almamalıdır.

3- Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyesi olan yargıçlar, Kurul'da görev yaptıkları sürece asli görevlerinden izinli sayılmalıdırlar.

4- Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, adli ve idari yargı için iki ayrı Kurul'dan oluşmalıdır.

5- Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun kendisine bağlı, yani Adalet Bakanlığı ile ilişkisi bulunmayan, Personel Müdürlüğü ve Tefiş Kurulu Başkanlığı kurulmalıdır.

6- Kurul kararlarına karşı yargı yolu açılmalıdır.

Bu saydıklarım, yargının yürütme organına karşı bağımsızlığını sağlamanın olmazsa olmaz koşullarıdır.

Yargı bağımsızlığı kuşkusuz sadece yürütme organına karşı bağımsızlık demek değildir. Bu konuda giderek önem kazanan bir diğer husus da muhite karşı bağımsızlıktır. Yargıcın hiçbir etki altında kalmadan tamamen yansız bir yargılama yaparak, maddi gerçeği bulabilmesi için muhite karşı bağımsızlık büyük önem taşımaktadır. Kuşkusuz bu bağımsızlığın yasa hükümleri ile sağlanması zordur. Bu tür bağımsızlığın sağlanmasında en önemli unsur yargıcın kişiliğidir. Ancak yasal normlarla bunun güçlendirilmesi gerekir. Bu konuda giderek önem kazanan husus, medya etkisidir. Bazı sorumsuz medya kuruluşları, sansasyon yaratabilecek konularda, ya da kendi dünya görüşlerini etkili kılabilmek amacı ile emniyet, savcı ve yargıç görevini yüklenmekte ve tam anlamı ile yargısız infazlar yapmaktadırlar. Bu tür yargısız infazlar, Anayasamızın 38. Maddesinde öngörülen "suçsuzluk karinesi" ne aykırı olduğu gibi, aynı ilkeyi hükme bağlayan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 12.maddesine de aykırıdır. Özellikle televizyonun etki gücü bilinmektedir. Bu güçten yararlanarak, kendi peşin hükümlerinin yargı kararı haline dönüşmesi için etki yapmaya çalışan kuruluşlar, az da olsa vardır. Bu nedenlerle,

bu alanda yeni yasal düzenlemelere gereksinim mevcuttur. Yazılı ve görsel basının haber verme özgürlüğünü koruyarak, hakkın kötüye kullanımını önleyecek yasal hükümler gecikmeden gerçekleştirilmelidir. Bu konuda, yazılı basın için Basın Kanunu'nun 30. maddesinde öngörülen hüküm bir örnek olabilir. Ancak bu konuda Sayın Savcılarımızın da dikkatini çekmek istiyorum. Çünkü son yıllarda Basın Kanunu'nun 30.maddesi hükmü nedense hiç uygulanmayan bir hüküm haline dönüştürülmüştür.

Yargı bağımsızlığını tehlike altına sokan, çok tehlikeli ve çok üzücü bir olaya, Nisan ayının son günlerinde Aydın ağır ceza mahkemesinde rastlanmıştır. Bazı emniyet görevlilerinin, işkence sonucu ölüme neden olmaktan yargılandıkları davanın karar duruşmasında, salonu sivil giyimli polisler doldurmuş ve mahkeme başkanının mahkumiyet kararını açıklaması üzerine bağırmağa başlamışlar, basın mensuplarına ve müdahil avukatlara hücum ederek dövmüşler, hatta bir habere göre duruşma Savcısını da tartaklamışlardır. Bu tecavüz sadece kişilere yönelik bir saldırı olarak nitelenemez. Mahkemenin hükmü açıklaması üzerine ortaya çıkması da bu saldırının doğrudan doğruya yargıya yönelik olduğunu göstermektedir. Bu tecavüz ile yargıya gözdağı verilmek istenmiştir. Böyle bir olay Cumhuriyet tarihimizde ilk kez meydana gelmektedir. Düzeni ve güvenliği korumakla görevli olanların, yargı kararlarını yerine getirme görevinde olanların bu davranışları tek kelime ile vahimdir. Bu olayın üzerine süratle gitmek, sorumluları derhal saptayıp yargı önüne çıkarmak gerekir. Aksi halde bundan sonra sanıkları emniyet görevlileri olan davalarda yargıçların etki altında kalmadan, bağımsız davranabilecekleri çok kuşku götürecektir. Sayın İçişleri Bakanının konu ile ilgili olarak Meclis'te yaptığı konuşma büyük bir talihsizlik örneğidir. Sayın Bakan bu konuşmasında polislerin tahrik edildiklerinden söz etmekte, adeta üstü kapalı polislerin haklılığını vurgulamaktadır. Yargıya yönelik bir tecavüzü, bazı kişilerin sözlerine dayanarak tahrik bahanesi ile hoş görmeye hiç kimsenin, ama özellikle bir İçişleri Bakanı'nın hakkı yoktur. Ayrıca Ceza Kanunumuza göre tahrik, olsa olsa cezayı azaltıcı bir nedendir. Suçu ortadan kaldırmaz. Yargının bundan sonra da gü-

venli çalışabilmesi için suç faillerinin derhal saptanarak, gecikmeden yargı önüne çıkartılmaları gerekir. Basından öğrendiğimize göre, olumsuz bir takım fiilleri nedeni ile bir emniyet mensubunu başka bir yere atayan bir emniyet müdürüne, bir milletvekilinin aracılık yapmaya ve atama işlemini durdurtmaya çalışmasına karşı bu emniyet müdürü “ben devlet memuruyum, sizin delegeniz değilim” şeklinde cevap vermiş ve böylece onurlu bir devlet memurunun davranışına örnek olmuştur. Ancak bu emniyet müdürü bu cevabı nedeni ile faks emri ile görevden alınmıştır. Onurlu bir devlet memuru davranışı sergileyen bu emniyet müdürünü derhal görevden alan İçişleri Bakanlığı'nın, yargıya, yargı kararına tecavüz edenler hakkında hala hiçbir işlem yapmamasını anlamak mümkün değildir. Unutulmama-lıdır ki yargıya yönelik bu tecavüz ile, Cumhuriyetimiz “hukuk devleti” niteliği ağır bir darbe almıştır. Bu olaylar önlenmeyecek olursa, ülkemiz bir hukuk devleti olmaktan çıkar, bir polis devleti haline dönüşür. Bu olayın takipçisi olacağız, unutmayacağız, unutturmayacağız.

Yargının bağımsızlığının tam olarak sağlanabilmesi için, yargının bir unsuru olan savunma makamının da bağımsızlığı şarttır. Günümüz çağdaş ülkelerinde “yargının bağımsızlığı için avukatın bağımsızlığı ve avukatın bağımsızlığı için de Baroların bağımsızlığı ön koşuldur” ilkesi geçerlidir. Ülkemizde ise hala Türkiye Barolar Birliği ve Barolarımız Adalet Bakanlığı'nın vesayeti altındadırlar. Bizler için üzücü olan husus, hükümet tarafından parlamentoya sevk edilen ve halen Meclis Adalet Komisyonu'nda görüşülmekte olan Avukatlık Kanunu'nda değişiklik yasa tasarısında, vesayete ilişkin hükümlerin aynen muhafaza edilmiş olmasıdır.

Adalet hizmetlerine yeterli bütçe olanaklarının sağlanmaması, yargıda büyük sorunlara neden olmaktadır. Özellikle idari yargıya dahil mahkemelerimizin çoğu, kiralık işhanlarında son derece olumsuz koşullar altında görev yapmaya çalışmaktadırlar. Bu olumsuz koşullar kuşkusuz, yargıya duyulması gereken saygının azalmasına da neden olmaktadır. Ayrıca, ceza davalarında pul yokluğu nedeni ile tanıklara tebligat yapılamamakta, benzin yokluğu nedeni ile bazı yörelerimizde sanıklar duruşmalara getirilememekte ve davalar boşuna uza-

maktadırlar. Bütün bunlardan en büyük zararı, devletin temeli olan “adalet” kavramı görmektedir.

Yargıçlarımızın, savcılarımızın işyükü, son derece fazladır. Bunun sonucu yargılamalar uzamakta ve vatandaşlar bazı hallerde yargı yolu yerine, yasadışı örgütlere başvuru yolunu seçmektedirler. Bu nedenle ülkemizde çek-senet mafyası türemiştir. Yargının işyükünü azaltacak önlemlerin alınması, yeni kadrolar alınarak yargıç-savcı sayısının artırılması gerekir.

Ceza infazı, ceza yargılamasını tamamlayan bir unsurdur. Cezaevlerimizde uzun süredir yer alan olaylar, devletin cezaevlerine ege-men olamadığını göstermektedir. Ülkemizdeki cezaevleri birer ıslah kurumu niteliğini kazanamamış, koğuş sistemi ve bu sistemin çok kötü uygulanması sonucu, cezaevleri birer suç okulu haline dönüşmüşlerdir. Ceza yargılamasının sonucunun etkili olması, cezaevlerinde devlet egemenliğinin tekrar kurulması, cezaların ibret ve ıslah unsurlarının gerçekleştirilmesi isteniyorsa, koğuş sisteminden bir an evvel vazgeçilmesi ve hücre niteliğinde olmayan oda sistemine geçilmesi gerekir. Cezaevlerinde de, bütün mahkumlara aynı ölçülerin uygulanması, farklı muamelelere tabi tutulmamaları gerekir. Bilinmelidir ki, cezaevine girmeden önceki makam ve sıfatları ne olursa olsun, Cezaevindeki kişinin sadece "hükümlü" sıfatı vardır. Kesin hükümle mahkum olmuş bir belediye başkanına eğer kalacağı cezaevini seçme hakkı tanınırsa, o takdirde kendi istemleri dışında başka cezaevlerine nakledilen hükümlülerin buna direnmeleri de haklı olur. Eğer bir belediye başkanı cezaevinde kendisine özel bir oda tahsis ettirebiliyor ve bu odasını lüks bir şekilde tefriş ettirme hakkına sahip oluyorsa, diğer hükümlüler de koğuşlarının düzenini kendilerinin saptama hakkına sahip olurlar. Ve bütün bunların sonucu bir başka belediye başkanı da hakkında verilen mahkumiyet hükmü için “benim için kıymeti harbiyesi yok” diyecek cesareti bulabilir.

Hukuk devleti olabilmenin önkoşulları yargının bağımsızlığı ve etkinliğidir. yargının etkin olabilmesi, herkesin yargı kararlarına uyması ile sağlanır. Bu konuda Anayasamızda yer alan hüküm çok açık ve kesindir. Anayasamızın 138. maddesinde “yasama ve yürütme organları

ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir surette değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez” hükmü yer almaktadır.

Hukukun üstünlüğü ilkesinin gereği ve hukuk devleti olabilmenin temel koşulu olan bu Anayasa kuralına idarenin uymadığı olaylara giderek daha sık rastlanmaktadır. Anayasamız yargı kararlarını yerine getirilmesinin geciktirilmesini dahi yasaklarken, idari yargı kararlarından bazıları ve özellikle çevre koruma ile ilgili kararları hiç uygulanmamaktadır. Yatağan Santralı ve Bergama’da altın arama ruhsatının iptaline ilişkin idari yargı kararları, uygulanmayan yargı kararlarına sadece iki örnektir. Hiçbir makam ve organ, yargı kararlarını uygulayıp, uygulamama yolunda bir takdir hakkına sahip değildir. Bugün yargı kararlarını uygulamayanların, yarın yargı güvencesine gereksinim duyabilecekleri unutulmamalıdır.

Yargının sorunları arasında, yargının bir unsuru olan savunmanın sorunlarını da ele almak gerekir. Yıllardır vurguladığımız ama yetkililerin çözüm getirme yolunda olumlu hiçbir adım atmadıkları sorunlarımız üzerinde ayrıntılı duracak değilim. Konuyu bizlerden yıllardır dinliyorsunuz. Bunları tekrar etmek istiyorum. Sadece bir iki noktayı vurgulamakla yetineceğim.

Avukatlar ve özellikle mesleğe yeni başlayanlar için büyük bir sorun olan hayat standardı esasına dayalı peşin vergi sistemi temel sorunumuzdur. Parlamento gündeminde bulunmakta olan Vergi Reform Yasa Tasarısı, vergi adaletine de aykırı bu sistemi kaldırmayı öngörmektedir. Tasarının buna ilişkin hükmünün bir an evvel kabul edilmesini ve böylece bu adaletsiz sistemin uygulamadan kalkmasını diliyoruz.

Kamu avukatlarının sorunları ise aynen devam etmektedir. Devletin, kendisini savunan kamu avukatlarına adeta üvey evlat muamelesi yapmasını anlamaya olanak yoktur. Kamu avukatlarının sorunları ile ilgili olarak düzenlediğimiz Adalet Bakanımız ile bazı partilerin Grup Başkan Yardımcılarının konuşmacı ya da dinleyici ola-

rak katıldığı panele, sorunu esas çözecek olan Maliye Bakanlığında hiçbir yetkilinin katılmamış olması düşündürücüdür. Panelimize katılarak kamu avukatlarının sorunlarının çözümünde bizlere destek vaat eden Sayın Adalet Bakanı ile parti temsilcilerine huzurunuzda teşekkür ediyorum.

Maliye Bakanlığı'nın meslek sorunlarımıza duyarsızlığı, vergi beyannamelerini serbest muhasebeci veya serbest muhasebeci mali müşavirlere imzalatma zorunluluğu getiren tebliği hala yürürlükte tutması ile doruk noktaya ulaşmaktadır. Bilindiği üzere bu konuda çıkarılan ilk üç tebliğ aleyhine açtığımız davalar üzerine Danıştay her üç tebliğ için de yürürlüğü durdurma kararı vermişti. Ancak Refahiyol iktidarı, son günlerinde giderayak aynı yönde 4 nolu tebliği yayınladı. Maliye Bakanlığı, yetkililerin sözlü vaatlerine rağmen bu tebliği hala yürürlükte tutmaktadır. Ayrıca Danıştayımız aynı nitelikteki ilk üç tebliğ hakkında yürütmeyi durdurma kararı vermiş iken, 4 nolu tebliğle ilgili bu talebimizi reddetmiştir. Bunun nedenini de anlayabilmiş değiliz. İlk üç tebliğ ile 4 nolu tebliğ arasında tek bir fark vardır. İlk üç tebliğde tüm avukatlar tebliğde öngörülen yükümlülüklerle tabi tutulurken, son tebliğde yıllık gayrisafi gelirleri 5 milyarın üzerindeki avukatlar bu yükümlüğe tabi tutulmuşlardır. Ancak bu fark işin temel ilke sorununu değiştirmemektedir. Temel ilke sorunu, vatandaşları Vergi Mahkemelerinde temsil edebilen ve onların vergi konusunda haklarını savunabilen avukatların bir kısmının da olsa, kendi beyannamelerini imzalama konusunda yetkisiz bırakılarak ortaya bir çelişkinin çıkarılmış olmasıdır.

Yıllardır ülke sorunlarının başında gelen terör sorununun giderek ortadan kaldırılması ülkemiz için bir mutluluk kaymağıdır. Devletimizin üniter bütünlüğünün mutlaka korunması gereğine inanmış bulunan Türkiye Barolar Birliği, Güneydoğu bölgemize barışın yakında geleceğine ve böylece olağanüstü hal rejiminin tamamıyla sona ererek ülkemizin tamamında normal siyasi rejimin kurulacağına inanmaktadır.

Konuşmamın başından beri sözünü ettiğim hukukun üstünlüğü ve hukuk devleti ilkeleri ancak "laik" bir devlette söz konusu olabilir. Laiklik, bu vazgeçilemez değerlerin temelini teşkil eder. Ancak lkemizde, laiklik ilkesinin ve dolayısı ile hukukun üstünlüğü ve hukuk devleti ilkelerinin büyük bir tehlike içinde olduğu da açıktır. Bir siyasi iktidarın değişmesi ve 8 yıllık kesintisiz eğitim yasaşının çıkarılması önemli birer adım olmakla birlikte, sadece bunların sorunu çözdüğünü zannetmek safdillik olur. Hükümet irtica ile mücadele için bir takım yasa tasarılarını Meclis'e sunmuştur. Meclis'in tatile girme ve erken seçim olasılıkları dikkate alındığında bu tasarıların yasalaşmasının oldukça zor olduğu görülmektedir. Ayrıca, bu tasarılar hep bir takım cezalar öngören tasarılardır. Kuşkusuz ceza hükümlerine gerek olmakla birlikte, ceza önlemleri tek başlarına sorunu çözmede yeterli değerdirler. Sorunu çözebilecek temel önlem eğitimidir. Sorunun temelden çözülebilmesi ancak laik ve ağdaş değerlere bağlı, doğmaları değil akıl ve bilimi esas alan kuşakların yetiştirilmesi ile mümkündür. Bu yapılmadığı sürece aynı sorun gelecekte de her zaman karşımıza çıkacak, laik Cumhuriyetimizi tehdit eden tehlike hep devam edecektir. Çocuklarımızı ve gençlerimizi, tarikat etkisi altındaki okullardan kurtarmalıyız. Mustafa Necati ile başlayan ve Yücel-Tonguç ikilisi zamanında doruğa ulaşan eğitim devrimine bugün de gereksinim duymaktayız. Okullarımızda gelecek kuşakları yetiştirecek öğretmenleri de çok dikkatli seçmek durumundayız. Bizler ocuklarımızı Atatürk devrim ve ilkelerine inanmış, ağdaş uygarlık düzeyine ulaşmayı kendisine amaç edinmiş öğretmenlere emanet etmek istiyoruz. Laik Cumhuriyetimizi uzun vadeli koruma yolunun laik eğitim seferberliğinden geçtiğini unutmamalı ve bu seferberliğe vakit geçirmeden başlamalıyız.

Yüce Danıştay'ın kuruluşunun 130.yılını candan kutlar, hepinize saygılar sunarım. 11.5.1998

Avukat Eralp ÖZGEN

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

**RAPOR
TASLAKLARI**

ADLİ KOLLUK CEZA ADALET SİSTEMİNDE YENİDEN YAPILANMA VE ADLİ KOLLUK

Elli yıl öncesinin Yargıtay Adli Yıl başlama toplantılarında dahi konuşulan adli kolluk, uzun yıllardan beri tartışılmaktadır. Son yıllarda ise bu tartışmalar, iyice yoğunlaşmış bulunmaktadır. Bu durumda adli kolluğun gerekli olup, olmadığından ziyade, bu süreci aşarak, adli kolluğun en uygun ve sağlıklıısını nasıl kurabiliriz diye düşünmemiz gerekmektedir.

Yalnız şu husus bilinmelidir ki, sadece adli kollukla ilgili düzenleme yapmak sorunu çözmeyecektir. Bununla birlikte başka yasalarda da değişiklik yapmak gerekmektedir.

Türkiye Barolar Birliği çok uzun zamandan beri yurdumuzda çağdaş düzenlemeleri ve kurumları savunmaktadır. 1971 yılında Türk Hukuk Kurultayına sunmuş olduğu 'hukukun Üstünlüğü' tebliği bugün anayasal sistemimizin temeli haline gelmiş bulunmaktadır.

Türkiye Barolar Birliği yine aynı şekilde yargı bağımsızlığı yargıç ve savcı güvencesi, hukuksal yapımızın demokratikleşmesi, insan hakları ihlallerinin önlenmesi, hak ve özgürlüklerin yüceltilmesi ve laik Türkiye Cumhuriyetinin korunması konularında çabalarını ödünsüz bir şekilde sürdürmektedir.

Anayasamızın 159. maddesi, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun kuruluş ve görevlerini düzenlemektedir. Buna göre Adalet Bakanı kurulun başkanı olup, Adalet Bakanlığı müsteşarı kurulun doğal üyesi bulunmaktadır. Yargıtay genel kurulunca üç, Danıştay genel kurulunca iki üye seçimle görevlendirilmektedir.

Adalet Bakan ve müsteşarın kurulda bulunması ve sekreteryanın başkanlıkta oluşu, gündemin bakanlıkça saptanması yargı bağımsızlığını uygun düşmemekte, siyasal gücün adalete baskı yapması sonucunu doğurmaktadır. Siyasetin adaletten elini çekmesi şarttır. Sadece yargının değil, yargıya yardımcı olan kurumlarında aynı şekilde bağımsız ve güvenceli olması şarttır.

Türkiye Barolar Birliğince çeşitli zamanlarda, Türk Hukuk Sistemine katkı sağlayacak çalışmalar yapılmıştır. 1986 yılında Devlet Planlama Teşkilatı, Adalet Hizmetleri özel Komisyonuna sunulan 'Adalet hizmetlerinde ve yargı organlarında çalışma sorunları' konulu rapor bunun bariz örneklerinden biridir. Bu raporda da, adli kolluk sorunu ayrıntılı bir şekilde tartışılmış ve adli kolluğa ihtiyaç bulunduğu sonucuna varılmıştır.

Adli kollukla ilgili çalışmalar Adalet Bakanlığında yoğunlaşmış ve 1992 yılında hazırlanmış bulunan ve Başbakanlığa sunulan 'Adli Kolluk Yasa Tasarısı' önemli esaslar getirmiştir.

Daha sonra bu tasarı üzerinde de bazı değişikliklere gidilmiştir.

Bu tasarı tartışmalarda esas alınan tasarıdır.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu 151 ve devamı maddelerinde kamu davasının hazırlanması ile ilgili hükümler getirilmiş ve cumhuriyet savcısının konumu da tesbit edilmiştir.

CMUK'un 153. maddesine göre '.....cumhuriyet savcısı ihbar veya herhangi bir suretle bir suçun işlendiği zehabını verecek bir hale muttali olur, olmaz kamu davasını açmaya mahal olup, olmadığına karar vermek üzere, hemen işin hakikatını araştırmaya mecburdur. Cumhuriyet savcısı yalnız sanığın aleyhine olan bu hususları değil, lehine olan cihetleri de arar ve kaybolmasından korkulan delillerin toplanmasına ve zabtına çalışır....'

Yine CMUK'un 154. maddesine göre '.....cumhuriyet savcısı yukarıdaki maddede yazılı neticelere varmak için **BÜTÜN MEMURLARDAN** her türlü malumatı isteyebilir, gerek doğrudan, gerekse zabıta makam ve memurları vasıtası ile tahkikatı yaptırabilir.'

Bütün zabıta makam ve memurları elkoydukları olayları, yakalanan kişiler ile uygulanan tedbirleri cumhuriyet savcılıklarına derhal bildirmek ve cumhuriyet savcılığının adliyeye ilişkin işlerde bütün emirlerini yerine getirmekle yükümlüdürler. Cumhuriyet savcıları emirleri yazılı olarak verir, acele hallerde sözlü emir de verebilir. Sözlü emir

verildiği durumlarda, vermiş olduğu emirden zabıta amirini de haberdar eder. Cumhuriyet Savcısının yazılı emri üzerine yakalanan kişiler, yapılan işleme ait evrak ile birlikte belirtilen gün ve saat ve yerde zabıta kuvvetlerince hazır bulundurulur.

Adliyeye müteallik görevlerinden dolayı cumhuriyet savcıları sustimal ve ihmalleri görülen memurlar hakkında doğrudan takibatta bulunabilir. Ancak zabıta amirleri hakkında, hakimlerin görevlerinden dolayı tabi oldukları muhakeme usulü tatbik olunur.

Görülüyor ki Cumhuriyet Savcısı kamu adına çok geniş yetkilerle donatılmıştır. Deyim yerindeyse **BU İŞİN PATRONUDUR.**

Adalet Bakanlığınca 1992 yılında hazırlanan tasarının gerekçesinde de belirtildiği gibi insanların toplum halinde yaşamaları, o toplum içinde düzenin ve güvenliğin sağlanması ile mümkündür. Devletin en önemli görev ve fonksiyonu ise toplum ve bireylerin güvenliğinin korunmasıdır. Kamu düzeninin sağlanması ve korunması ise adli ve idari birimlerin yönetiminde bulunan güvenlik kuvvetlerince yerine getirilir. Kolluk kuvvetleri İçişleri Bakanlığının gözetim ve denetiminde adli ve önleyici suç kolluğunun görevi suçları kovuşturma, suçluları yakalama, suç kanıtlarını toplama ve adli makamlara teslim etmektedir. Adli ve idari polis arasında kuruluş, personel, görev ve yetki bakımından kesin bir ayırım mevcut değildir. Ülkemizde polisin görev boyutlarının değişmesi, örgütlenmiş suçluların gelişimi, personel yetersizliği, haber alma, eğitim ve donanım eksikliği ve adli işlemlerin özellikleri gözönüne alındığında, devletin etkinliği ve halkın huzur ve refahı ile adaletin süratlendirilmesini sağlamak için polis kuruluşunda ihtisaslaşmaya gitmek zorunluluğu bulunmaktadır.

Yasalarımızda adli polis kavramına yer verilmesine rağmen, adli polis genel zabıta içinde mütalaa edilmektedir. 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun 8. maddesinde polisin idari, siyasi ve adli kısımlara ayrıldığı öngörülmekte, 9. maddesinde adli polisin asgari ve tam teşekküllü polis karakolu bulunan yerlerde adli işlerle uğraşmak üzere Emniyet Genel Müdürlüğüne kadrodan ayrılan bir kısım ol-

duğu, tam teşekküllü kadrodan az bir kuvvette olan polis teşekküllerinin, tamamının veya bir kısmının adli polis olarak tefrik edilebileceği belirtilmekte ve 12. maddede adli işlere müteallik tahkikatın, selahiyetli adli otoritelerin direktifleri altında ve kanunlara tevfikan yalnız adli zabıtaya yaptırılacağı, polis teşkilatı kurulmayan yerlerde, polis teşkilatı kuruluncaya kadar adli polis vazifelerinin diğer zabıtaya yaptırılacağı ifade edilmektedir. 10. maddede ise adli polisin, adli tahkikat vazifelerinin haricindeki hizmetlerde üstlerinin emrinde olduğu yazılıdır.

Polisin kadro imkanlarına bağlı bir işbölümü çerçevesi içinde adli polis olarak ayrılan kısım, genel zabıta hizmetlerinden tamamıyla farklı adli işleri görmekte ve adliye haricindeki hizmetlerde kullanılmaktadırlar. Bu şekilde adli polis olarak ayrılan polis, hem yetkili adli makamların emir ve direktiflerine göre hareket etmekte, hem de idari kademe içinde üstlerinin emri altında bulunmaktadırlar. Adli polisin biri yargı diğeri yürütme erki içinde iki amirin sevk ve idaresindeki durumu hizmetin etkinliğini etkilemektedir.

Yasa taslağı ile yetkili cumhuriyet savcısının yönetim ve denetimi altında herhangi bir suçla ilgili olarak verilen soruşturma işlemlerini yerine getirmek, kendiliğinden ihbar ve şikayet üzerine öğrenilen suçlarla ilgili bilgiler toplamak, bunlardan doğabilecek diğer sonuçları öğrenmek, suç faillerini araştırmak ve yakalamak, delilleri toplamak ve koruma altına almak, cumhuriyet başsavcısı veya savcısı tarafından emredilen işlemleri ve soruşturmaları yapmak, adli kolluk görevini yerine getirmek üzere yeteri kadar amir ve memurdan oluşan, her polis karakolunda 'adli polis kısmı' her emniyet müdürlüğünde 'adli polis şubesi' il ve ilçe cumhuriyet başsavcılıklarında uzmanlardan oluşan 'soruşturma müfettişliği birimi', adli polis teşkilatı bulunmayan il ve ilçe belediye hudutları dışında kalan yerlerde, adli kolluk görevini yerine getirmek üzere yeteri kadar, şubay, astsubay ve erlerden oluşan her jandarma karakolunda 'adli Jandarma kısmı', her ilçe jandarma bölük komutanlığında 'adli jandarma bölüğü' olmak üzere adli kolluk teşkilatı kurulmakta ve bu suretle adli kolluk, genel kolluktan ayrılmaktadır.

Savcının yardımcısı sayılan ve savcının emirlerini icraya memur olan adli kolluk, özel olarak yetiştirilen bilgili, tecrübeli, yüksek tahsilli uzmanlardan oluşmaktadır. Zira adli kolluğun soruşturmaları, suç kovuşturmasının temelidir.

Bu kadar önemli soruşturma faaliyetinde bulunma yetkisini haiz adli kolluk;

1- Tek bir makamın yönetim ve denetiminde olmalıdır. Soruşturma söz konusu olduğuna göre, bu makamın cumhuriyet savcılıkları olması gerekir. Etkinlik içinde yöneten ve denetleyen makamın sicil amiri sıfatı ve disiplin suçlarını takip yetkisi olmalıdır.

2- Adli kolluk özel olarak hizmet öncesi ve hizmetiçi eğitim gören vasıflı ve konularında uzman olan memur ve amirlerden oluşmalıdır.

3- Adli kolluk adli işler dışında diğer genel kolluk hizmetlerinde yasal zorunluluk bulunmadıkça görevlendirilmemelidir.

Tasarı bu ilkeler gözönünde bulundurularak hazırlanmıştır.

Tasarıya göre adli kolluk teşkilatı üç grup olarak ele alınmaktadır. Soruşturma müfettişliği, adli polis ve adli jandarma.

1992 yılındaki tasarı ekinde bulunan 1 sayılı cetvele göre 15000 soruşturma müfettişi alınacaktır. Soruşturma müfettişleri CMUK.nun 154. maddesi saklı kalmak üzere adli polis ve jandarmanın üstüdür. Onlara emir verebilir. İfadeyi soruşturma müfettişi alabilir. Adli polis ve jandarma alamaz.

Adli polis kadro ihtiyacını Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı müştereken düzenleyecektir. Adli polisin atanmasını, Adalet Bakanlığı yapacaktır. Sicil raporlarını, adli zabitanın kendi kuruluşları ve ek olarak cumhuriyet savcısı düzenleyecektir.

Adli jandarmanın atamaları Jandarma Genel Komutanlığınca yapılacaktır. Kadro ihtiyacı Adalet ve İçişleri Bakanlığınca belirlenecektir.

Soruşturma müfettişleri hukuk, siyasal idari ve sosyal bilimler fakülteleri mezunlarından olacaktır. Sınavla seçileceklerdir.

Soruşturma müfettişleri adliye ve sivil kıyafetle çalışacaktır. Geniş yetkilerle donatılmıştır.

Daha sonra 1997 yılında yeni bir Adli Kolluk Kanun Tasarısı hazırlanmıştır. Bu tasarı da önceki tasarıdaki esasları içermekle beraber, soruşturma müfettişliği biriminden vazgeçilmiştir.

Soruşturma müfettişliği yeni bir kurumu oluşturmaktadır. Üniversite mezunu elemanlardan oluşmakta, eğitim seviyesi nedeniyle cumhuriyet savcısına yakın bir konumda bulunmaktadır. Cumhuriyet savcısına rakip bir oluşum ortaya çıkabileceğinden mahzurludur. Bu görevlerin büyük bir kısmı cumhuriyet savcısına aittir ve yasa uyarınca onun tarafından yapılması gerekir. CMUK uygulaması bakımından sorgulama ve ifade almada sakıncalar yaratabilecektir.

Bu nedenle böyle bir kuruma ihtiyaç yoktur. Aksine cumhuriyet savcıları yasalarla kendilerine verilmiş görevleri kendileri yaparlar, çoğu zaman yaptıkları gibi herşeyi zabıtaya havale etmezlerse, fezlekeyi iddianameye çevirme alışkanlıklarından vazgeçerlerse, bu sorun çözülmüş olur. Çünkü CMUK'nun 153 ve 154 maddeleri bu konuda oldukça geniş yetki ve görev vermiştir. CMUK'nda yapılacak daha ayrıntılı bir düzenleme ile konu açıklığa kavuşturulabilir.

Jandarmaya adli görev verilmemelidir. Jandarma sadece güvenliği sağlama ve suçların önlenmesi bakımından çalışma yapmalıdır. Çünkü jandarmanın temel unsuru er'dir. Geçici olarak askerlik görevini yapan yurttaşa bilgi ve uzmanlık isteyen böyle bir görev verilmemelidir. Er'in yapısı ve niteliği adli kolluk görevi yapmaya yeterli değildir. Ulaşımın, iletişimin ve teknolojinin iyice geliştiği çağımızda genel kolluk bu işlevi yerine getirebilir.

Türkiye'de ceza adalet sisteminin yeni baştan gözden geçirilerek, yeniden düzenlemeye tabi tutulması gerekmektedir. Suçun ortaya çı-

karılması, soruşturma, yargılama ve infaz aşamalarından oluşan sistemin her bölümünde aksaklıklar vardır. Düzenlemeler yapılırken, birbirinden bağımsız değil, koordineli bir çalışma yapılması gerekmektedir.

Gelişen çağımız ile birlikte, toplumsal ve anayasal anlayışlarımızda da yenileşmeler zorunlu olmaktadır. Türk toplumsal sisteminde 'Devlet' kutsal bir konuma oturtulmakla ve birey o kutsal devletin emrinde, sadece kutsal devlete hizmet eden konumundadır. Bu nedenle devlet günümüze kadar baskıcı bir unsur olarak gelişmiştir. Yurttaşını ezen bir niteliktedir.

Oysa ki günümüzde devlet anlayışı değişmektedir. Devlet, yurttaşına hizmet eden hadim devlet durumundadır.

Bu demek değildir ki, devletin kutsal bir yanı yoktur, korunmamalıdır. Tabii ki devlet korunacak ve insan topluluklarının organize yapısı olacaktır. Vatan ise uğrunda ölünecek, toprak olarak varlığını ebede kadar sürdürecektir. Burada önemli olan devletin fonksiyonları ve yurttaşına olan bakış açısı ve hizmetidir. Yani çağımızdaki devlet 'Hadim Devlet'tir.

İşte bu noktada çatışma başlamaktadır.

Çağımızda bireyin hak ve özgürlüklerinin korunması, bireyin gerek devlete, gerekse diğer kişi ve kurumlara karşı korunması gerekmektedir. İşte bu aşamada bireyi koruyacak ve onun kendisini ve özgürlüklerini geliştirmesi ve kullanabilmesi için gerekli olan ortamı hazırlayacak olan devlet ve adalettir. Buradaki bireyin en önemli vasfı insan olmaktır.

Bireyin insan olmasının dışındaki nitelikleri ve özellikleri onun korunması ve haklarını kullanması açısından hiç önemli değildir. Biz öncelikle bireyi, yani İNSANı koruyacağız, geliştireceğiz.

Öyleyse ceza adaleti için gerekli olan suçun ortaya çıkarılması, soruşturma nasıl yapılmalıdır? Kimler, kimlere bağlı olarak çalışma yapılmalıdır?

Demokratik ve çağdaş yaşam tarzında tek ve egemen güç yerine güçlerin bağımsızlığı ve dengesi esastır. Sağlıklı ve adil bir yargı için yargının her bakımdan ve tam anlamıyla bağımsız ve güvenceli olması gerekmektedir. Ceza adaletinin gerçekleşmesinde önemli bir unsur olan zabitanın da bağımsız ve güvenceli olması esastır.

Antalya'da 12-13 Temmuz 1997 tarihlerinde yapılan uluslararası katılımlı "Adli kolluk kuruluş ve görevleri sempozyumu" sonunda varılan nokta şu idi:

* Adli kolluk kurulmasında ortak fikir vardır.

* Adli kolluğun kime bağlı olması gerektiği konusunda mutabakat yoktur. Bu konu daha tartışmaya muhtaçtır.

* Kolluğun bilimsellik ve teknoloji açısından geliştirilmesi ve uzmanlaşmanın sağlanması gereklidir.

* Bugünkü koşullarda Jandarmanın görevine devam etmesi zorunludur.

Bu toplantının üzerinden 9 ay gibi bir zaman geçmiş oluyor. Bu zamanı da düşünerek yeniden değerlendirmeler yapmak zorundayız.

Adli kollukla ilgili görüşleri şu şekilde gruplandırabiliriz:

A) Ayırı bir adli kolluk kurulmasına gerek yoktur. Mevcut polis örgütü geliştirilerek bu sorun giderilebilir.

B) Ayırı ve Adalet Bakanlığına bağlı adli kolluk kurulmalıdır.

C) Emniyet Teşkilatı içinde, fakat teminatlı bir genel müdüre bağlı Adli kolluk kurulmalıdır.

İlk görüşü ağırlıklı bir şekilde emniyet teşkilatı savunmaktadır. Gücü kaybetmek istememekte ve adli kollukla ilgili görüş ve değişikliklere karşı çıkmaktadır.

Prof. Feridun Yenisey üçüncü görüşü savunmaktadır. Adli kolluk polis teşkilatının bir parçasıdır. Bölündükçe gücü azalır. Adli kolluğun

başarılı olabilmesi için teminatlı bir yapıya kavuşturulması şarttır. Emniyet teşkilatı içinde görev ve yetkileri belli olan adli kolluğun, kolluk içerisinde ayrı bir sütun olarak organize edilmesi ve adli kolluğun başına hakim güvencesine sahip bir genel müdür atanması şarttır. Bu genel müdürün görev süresi Cumhurbaşkanından daha uzun bir süre olmalı ve suç işlemedikçe görevinden alınmamalıdır.

Adli kolluğun iyi çalışabilmesi için üç önemli unsur vardır:

a) Bunlardan birincisi eğitimidir. Adli kolluğun adli bilimler konusunda yeterli eğitime tabi tutulması gerekir. Adli bilimlerin suçun teknik izlerinin aranması, takip edilmesi ve bir nevi suç doktorluğu şeklinde ortaya çıkar.

b) İkinci önemli nokta, adli polis görevine atananların yerinin değiştirilmemesi ve ihtisaslaşmanın sağlanmasıdır.

c) Üçüncü önemli husus ise adli polisin amiri durumundaki en üst genel müdürün siyasi iktidardan etkilenmeyecek bir yapıya kavuşturulmasıdır. Böyle, olmadığı takdirde, bazı hallerde hükümeti de ilgilendiren konularda araştırma yapan, delil toplayan adli polisin, görevi yapamaz hale düşmesi önlenemez.

Türkiye sıkıntılı günler geçirmektedir. Hem ülkenin bölünmez bütünlüğü için büyük mücadeleler yapılmakta, hem de insan hakları ihlalleri olmaksızın demokratik yaşamı geliştirmek istemekte, hem de anayasal sisteminde mevcut sarsıntıları atlatarak, çağdaş, demokratik, laik, sosyal bir hukuk devleti olmanın gereklerini yerine getirmeye çalışmaktadır.

Bu açıklamalar karşısında önerilerimizi ve kişisel düşüncelerimizi şöyle açıklayabiliriz.

* Jandarma-Polis ayrımı kaldırılarak TEK KOLLUK olmalıdır.

* Jandarmaya adli görev verilmemelidir. Jandarma sadece güvenliği sağlama ve suçların önlenmesi bakımından çalışma yap-

malıdır. Çünkü Jandarmanın temel unsuru ER'dir. Geçici olarak askerlik görevini yapan yurttaş, bilgi ve uzmanlık isteyen böyle bir görev verilmemelidir. Er'in yapısı ve niteliği adli kolluk görevi yapmaya yeterli değildir. İletişimin ve teknolojinin geliştiği çağımızda genel kolluk bu işlevi yerine getirebilir. Ceza Yargılama sistemimizdeki değişme nedeniyle de bu gereklidir. Ancak ani kuruluş ve geçiş zor olacağından pilot bölgeler tesbit edilmeli ve oralarda uygulamaya başlamalıdır.

Ceza Adaletinin ayrılmaz bir parçası olması nedeniyle zabıta mutlaka bağımsız ve güvenceli olmalıdır. Bu bağımsızlık ve güvence tüm zabıta için olmalıdır. Genel kolluk siyasi organ karşısında ve onun emir kulu olmaktan çıkarılmalıdır. Bu nedenle kolluğun atama, nakil tayin ve özlük işlerinde güvenceli bir sisteme ihtiyaç vardır. Bu nedenle ayrıntıları üzerinde çalışma yapmak koşuluyla YÜKSEK KOLLUK ŞURASI kurulmalı ve kolluğun sistemli ve güvenceli bir yapıya kavuşması sağlanmalıdır.

* Yetiştirme, eğitim, geliştirme ve benzeri konular birlikte yapılmalı, daha sonra adli ve idari kolluk ayrımına göre görevlendirme yapılmalıdır. Adli kolluk mutlaka kurulmalıdır. Adli kolluğun görevlendirilmesi ve çalışması ile ilgili ayrıntılar düzenlenebilir.

* Adli kolluk yargı bağımsızlığı, yargıç ve savcı güvencesinin bir parçası olmalı, bu güvenceden yararlanmalıdır. Bu nedenle görev ve silcil amiri Cumhuriyet savcısı olmalıdır. Ekonomik ve sosyal haklar bakımından kolluklar arasında ayrıcalık yapılmamalıdır.

* Yüksek Kolluk Şurası biçimde yeni bir yapılanmaya gidildiği takdirde, idari kolluk, adli kolluk çatışması ve ayrıcalığı da yaşanmayacaktır. Bunlar arasında olması gereken koordinasyon, eşgüdüm ve işbirliğidir.

* Adli kolluk Adalet Bakanlığına bağlı olmalı ve ihtiyaçları da buradan karşılanmalıdır.

* Adli kollukla ilgili yeni biryapı ortaya çıkarılmalıdır. Polis okullarından başlayan bir eğitim programı yapılmalıdır. Suç ve suçluların ortaya çıkarılması için her türlü bilimsel yöntemden yararlanılmalı, laboratuvarlar kurulmalı, parmak izi, balistik, adli tıp kurumlaşmaları bu bünye içinde olmalıdır. Yani bir suçun ve faillerinin ortaya çıkarılması için gerekli her türlü eğitim ve imkan bu kuruluşa verilmemelidir.

* CMUK hukuk sistemimizde var olan yapıya biraz daha açıklık getirmiş, bunun yanında da kişi hak ve özgürlükleri ve güvencesi açısından da yeni kurallar koymuştur.

Artık suç ve failinin tesbitinde yeni yöntemler ve sistemler geliştirmek zorundayız. Çağdaş dünyanın evrensel kuralarının yurdumuzda da uygulanmasını sağlamalıyız. Sanığın ikrarı ile sonuca gitme alışkanlığını bırakıp, diğer delillerden sanığa ulaşma yöntemini benimsemeliyiz. CMUK ile getirilmek istenen yeni anlayışın felsefesine sahip çıkmalıyız. Sanığın susma hakkı olduğunu, sanığın da bazı hakları olduğunu kabul etmeliyiz. Sanığın da bir insan olduğunu ve sanık olarak hakları bulunduğunu, fiilin karşılığında bir ceza olduğunu unutmamalıyız. Kanunun öngördüğü bir ceza dışında, ayrı bir cezalandırma yoluna gitmemeliyiz. Aksi halde kanunsuz suç ve ceza olmaz ilkesini çiğnemiş oluruz. Bugün CMUK'nun uygulanmasında büyük aksaklıklar bulunmaktadır. Zabıta bir şablon çıkararak, matbu evraklarla uygulama yapmaktadır. 18 yaşından büyükler ile ilgili avukat istemlerini büyük bir oranda, avukat istemiyor biçiminde uygulamaktadır. CMUK ile getirilmek istenen en önemli şey baskı, zor ve işkence altında soruşturma yapılmaması ve yasa dışı delil toplanmamasıdır. Zabitanın ifade alma ve sorgu kavramlarını kendine göre yorumlaması avukatı sadece tutanak düzenleneceği zaman hazır bulunması gereken zabıt mümzisi görme anlayışını terketmesi zorunludur.

Zabitanın şeffaf bir yapıya ve uygulamaya kavuşması gerekmektedir. Çağdaş bir hukuk devletinde hukuk dışı hiçbir uygulama olamaz. Hukuka aykırı ve suç olan gizlilik ve devlet sırrı olamaz.

Çağdaş dünyanın bir üyesi olduğumuzu ve her şeyin İNSAN için olduğunu, uluslararası sözleşmeler ve kuralların iç hukukumuz bakımından da geçerli olduğunun bilincinde olmalıyız.

Zabita şeffaf bir yapıya kavuşturulmalı, zabita üzerine yapılan eleştirilerden ders alınarak olumlu sonuçlar çıkarılmalı, zabita üzerine yapılan spekülasyonlar ortadan kaldırılmalıdır.

MEMURİN MUHAKEMAT-I HAKKINDA KANUNU MUVAKKAT ÜZERİNE DÜŞÜNCELER

Memurların yargılanmaları ile ilgili olarak tarih boyunca, değişik ülkelerde, değişik düzenlemeler yapılmıştır.

Tanzimattan önce memurların işlediği bütün suçların, şahsi suç, görev suçu ayrımı yapılmaksızın idare heyetlerinde görüldüğü anlaşılmaktadır. Merkezde Kubbealtı'nda Divan-ı Humayun'da eyalette Eyalet Divanı'nda davalara bakılırdı. Eyalet Divanında memurların suçu muhakeme edilirken, kadıda ve heyette bulunurdu.

Tanzimat sıralarında idari ve adli makamlar arasında tam bir ayrım olmadığı, kişiler gibi memurların da idari makamlara sevk edilip, orada muhakeme edildiği ve cezalandırıldığı görülmektedir.

1855 (1271) tarihli Men'i İrtikap Kanunu, o zamana kadarki uygulamaları kurallara bağlamıştır.

1859 (1275) tarihli Vülati İzam ve Mutasarrıfını Kiram ile Kaymakamların Vezaihini Mübeyyin Talimat eyaletlerdeki ve sancaklardaki mülkiye, maliye ve zabita memurlarının muhakemesine ait kuralları belirtmekte, bu memurların aleyhine dava açılabilmesi için valilerin dava izni vermesi gerekmektedir.

Büyük Reşit Paşa taşra idaresini ortadan kaldırarak, halk tarafından seçilmiş vilayet ve kaza daimi meclislerine idari ve adli yetkiler vermiştir.

1865-1870 yılları arasında İdare-i Vilayet Nizamnamesi ile memurlar hakkındaki ilk düzenlemelerin yapıldığını görmekteyiz. 1872 yılında 'Memurin Muhakemeleri Nizamnamesi'ni izlemekteyiz.

1872 (1288) tarihli Memurin Muhakemat Nizamnamesine göre ön soruşturma idare tarafından yapıldığı gibi, son soruşturma da, yine idare tarafından yapılmakta ve ceza idare kurullarınca verilmektedir.

Tarihi gelişim içinde memurların muhakemesinde de genel kurallara yaklaşılmaktadır. 4 Şubat 1329 (1913) tarihinde Osmanlı Hükümetince Memurin Muhakemat'ı Hakkında Kanunu Muvakkat adını taşıyan kanun geçici olarak çıkarılmıştır. Bu kanun 1876 Anayasası döneminde yasama meclisinde değil, hükümetçe çıkarılmış, fakat meclis tarafından onaylanmadığı için aynı adla günümüze kadar gelmiştir.

1872 tarihli Nizamnameye göre suç işleyen memur, idarece soruşturmaya tabi tutulur, evraklar idare kurullarına verilir. Memur idare kurullarına çıkarılmaz, gerektiğinde evrak üzerinde yokluğunda, evrak üzerinden ceza tertip edilirdi.

1913 tarihli Kanun ise memur hakkında ön soruşturmanın yine idarece yapılmasını kabul etmekle birlikte, son soruşturmanın adli mahkemelerde yapılmasını kabul etmektedir.

1913 yılındanberi ülkemizde birçok anayasa değişmiş, fakat Memurin Muhakemat-ı Hakkındaki Kanun değişmemiştir.

1580 sayılı Belediye Kanunu ile bu kanunun kapsamı genişletilmiştir.

1609 sayılı Kanun 1930 yılında çıkarılmış ve bazı önemli suçlarda 'irtikap, rüşvet, ihtilas, zimmet, kaçakçılık, resmen vukubulan müzayedede ve münakaşalara ve alım satıma fesat karıştırmak, devlet hariciyesine ait gizli evrakı veya şifreleri ifşa etmek' suçlarında, Memurin Muhakemat-ı Hakkında Kanunun uygulanmasını kabul etmemektedir. Bu kanuna göre bakan veya vali ceza davası açılması için izin verirse, savcı ceza davası açmaktadır.

3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzlukla

Mücadele Kanunu 1990 yılında çıkarılmış ve bu kanunun 23. maddesi ile 1609 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. Bu kanunun 17,18,19 maddeleri soruşturma usulünü düzenlemektedir. Bu kanunda yazılı suçlarla irtikap, rüşvet, ihtilas, zimmete para geçirme, görev sırasında ve görevinden dolayı kaçakçılık, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırmak, devlet sırlarının açıklanması veya açıklanmasına sebebiyet verme suçlarından veya bu suçlara iştirakten sanık olanlar hakkında Memurin Muhakemat-ı Hakkında Kanunun hükümlerinin uygulanmayacağını amir bulunmaktadır. Bu fıkra hükmü müsteşarlar, valiler ve kaymakamlar hakkında uygulanmayacaktır.

Memurin Muhakemat-ı Hakkında Kanun tek düzenleyici değildir. Bunun dışında 3628 sayılı Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Kanunu, 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu, 2797 sayılı Yargıtay Kanunu, Danıştay Kanunu, Hakimler ve Savcılar Kanunu, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu, 1512 sayılı Noterlik Kanunu gibi kanunlar, görev suçu ile ilgili düzenlemeler yapmaktadırlar.

Bu genel anlatım içinde biz 1329 (1913) tarihli Memurin Muhakemat-ı Hakkında Kanunu Muvakkat ile ilgili değerlendirme yapacağız.

Görev suçu işleyen memur MMHKM a göre muhakeme edilir. Kanunun 1. maddesine göre, memurların memuriyet görevlerinden doğan veya memuriyet görevlerinin yerine getirilmesi sırasında meydana gelen suçları nedeniyle MMHKM daki hükümlere tabi olacaktır.

Kimlerin memur olduğu TCK. nun 279. maddesinde açıklanmıştır. Buna göre kamu görevi gören kimseler Ceza Kanunu anlamında memur sayılırlar. TCK.na göre memur sayılan kimselerin, suç muhakemesini düzenleyen MMHKM önsoruşturmayı idareye bırakmış, son soruşturma adliye mahkemelerinin yetkisinde kalmıştır. Gerçekten Kanunun 2. maddesinde memurlardan birini memuriyet görevlerini yaptığı sırada, ya da görevlerinden dolayı bir suç işlediği, gerek doğrudan, gerekse bir şikayet veya ihbar ve iddia üzerine anlaşılınca, o

memur merkez memuru ise ilk önce bağılı bulunduğu bakanlık ya da daire, il memurlarından ise vali, kaymakam veya bağılı bulunduğu idari Şube amiri tarafından CMUK.na göre bizzat veya bilvasita ilk soruşturma yapılır, demek suretiyle memurların suç muhakemesinde n-soruşturmanın idarenin yetkisinde olduğu açıklanmıştır.

1985 yılında yürürlüğe giren 3206 sayılı Kanun ilk soruşturmayı kaldırdığından, ilk soruşturmayı, hazırlık soruşturması biçiminde anlamak gerekir.

Hakkında soruşturma yapılan vali ise İçişleri Bakanlığınca elçi ise Dışişleri Bakanlığınca soruşturma yapılacaktır. Soruşturma CMUK.na göre yapılacaktır.

Soruşturma sonucunda verilen rapor memurun statüsüne göre ilçe idare kurulu, il idare kurulu, Danıştay 2. Dairesince değerlendirilecektir. Bu mercilerce Lüzum-u Muhakeme veya Men'i Muhakeme kararı verilecektir. Lüzum-u Muhakeme kararı verildiğinde ilgililer, verilen kararın, 5 gün iide üst mercilere Bölge İdare Mahkemesi ve Danıştay'a itirazden gönderilerek incelenmesini isteyebilirler.

Men'i muhakeme kararları, itiraz edilsin ya da edilmesin, üst inceleme kurullarına gönderilir.

Yargılanmasına karar verilen memurlar, bu kararı veren idare kurulunun bulunduğu yerdeki mahkemede yargılanırlar.

İl merkezlerinin ulusal irade ile atanan memurları ile idare kurulu yelerinden, DanıŐtayca yargılanmalarına karar verilenler, en yakın il merkezindeki mahkemede yargılanırlar.

Valilerin, cezayı gerektirir bir eylem ve davranışları bildirilir ve öğrenilirse, ilk önce İçişleri Bakanlığından ilk soruşturma için müfettiş gönderilir. Bunların düzenleyeceği soruşturma evrakı üzerine valilerin Lüzum-u Muhakeme veya men'i muhakemelerine karar verilmesi, Danıştay İkinci Dairesinin ve bu dairenin vereceği karara karşı ileri sürülecek itirazların incelenmesi Danıştay Genel Kurulunun görevidir.

Lüzumu muhakemelerine karar verilen valilerin yargılanmaları, Yargıtay 4. Ceza Dairesinde ve ikinci aşamada Yargıtay Ceza Genel Kurulunda yapılır.

Elçilerin cezayı gerektiren eylem ve davranışları nedeniyle Dışişleri Bakanlığınca soruşturma yapıldıktan sonra, valilerde olduğu gibi aynı prosedür uygulanır.

Elçiden başka, yabancı ülkelerde görevli memurlar hakkında soruşturma yapılması, lüzumu veya men'i muhakemeye karar verilmesi ve diğer işlemler, merkezdeki memurlarla ilgili prosedüre tabidir.

Merkez dairelerinde Cumhurbaşkanının onayı ile atanan memurlar hakkında soruşturma yapılması bakanlarca, dairelerin başta gelen personelinde oluşacak komisyonlara ve lüzumu veya men'i muhakeme gerektiği hakkında karar Danıştay 2. Dairesine ait olup, itirazlar İdari Daireler Kurulunca incelenir.

Merkezdeki dairelerin Cumhurbaşkanının onayı ile atanmayan memurları hakkında, yapılacak soruşturma üzerine lüzumu veya men'i muhakeme gerektiğine karar verilmesi bakanın oluşturduğu komisyona ve bunların kararları aleyhindeki itirazların incelenmesi de Danıştay 2. Dairesine aittir.

Danıştay Daire Başkanları ve üyeleriyle, bakanlıklar müsteşarları hakkında da merkez dairelerinde Cumhurbaşkanının onayı ile atanan memurlar hakkında olduğu gibi, usulen ilk soruşturma yapıldıktan sonra, lüzumu muhakemelerine karar verilenlerin yargılanması vali ve elçiler gibi Yargıtay 4. Ceza Dairesine aittir.

Bir memurun yargılanmasına karar verildiğinde, mahkemeye sevkini gerektiren suç neden ibaretse, yalnız o husutan dolayı yargılanıp, yargı esnasında diğer bazı suçlar da işlemiş olduğu veya diğer bazı memurların da o suçta iştirak ve ilişkileri olduğu anlaşıldığı takdirde, bağlı oldukları dairelere bilgi verilir. İlgili dairelere de bu kanuna uyularak soruşturma yapılır.

Bağlantılı suçlarda eşit veya muhtelif derecelere mensup memurlar, ast üste tabi olmak üzere aynı mahkemede yargılanır.

Memurların görev suçlarında, memur olmayan şahıslarında iştiraki olduğu takdirde, davaları birleştirilerek, memurun tabi olduğu mahkemede bakılır.

Memurların davaları, diğer davalara nazaran öncelikle görülür.

Memurin Muhakemat-ı Hakkında Kanunu Muvakkat'ın içeriği budur.

Acaba gerçekten memurların görev suçları ile ilgili ayrı bir prosedüre gerek var mıdır?

Yasayı savunanların genel olarak ileriye sürdükleri gerekçeleri şunlardır;

- Memur asılsız iddialarla C. Savcısının huzuruna çıkarsa huzuru bozulur, hizmetin yürümesi aksar.

- Memurun eyleminin suç oluşturup, oluşturmadığı uzmanlığı gerektirir. Bunun uzmanı da idarenin içindeki kişilerdir.

- Memurun doğrudan mahkemeye çıkarılması onun, onur ve haysiyetini zedeler. İdarenin ve idari otoritenin, adli makamlar karşısında bağımsızlığı korunmalıdır.

Bu düşüncelere karşı birçok bilim adamı haklı gerekçelerle karşı çıkmışlardır. "Suçsuz olduğuna inanan bir memur hakkındaki soruşturmanın, hukuk bilmeyen ve değişik kanallardan etki altına alınabilen bir soruşturma görevlisi tarafından yapılması, gerek devlet, gerekse sanık memur yönünden ne kadar sakıncalı ise, işin uzmanı olan bir C. Savcısı tarafından yapılması o derece güvencelidir".

İdarenin bu yasayı benimsemesinin kökeninde "idarenin ve idari otoritenin adli makamlar karşısında bağımsızlığını" koruma düşüncesini Kunter Şöyle cevaplar; "... MMHKM ile yargılama yürütmenin değil, bilakis yürütme yargının işine karışmaktadır.... Korunacak otorite şunun bunun değil, devletin otoritesidir. Bu da ancak,

kanunlara riayetle sağlanabilir. Devlet otoritesini asıl sarsan memurun amirlerince korunduğu kanaatinin uyandırılmasıdır".

Yasanın uygulamada ortaya çıkardığı zararları özet olarak şu şekilde belirtebiliriz;

- Soruşturma yapanlar hukuk bilgisinden yoksun olduklarından ilgili kanıtlar hemen toplanamamakta, kanıt kaybına neden olmaktadır.

- Yasada, soruşturmanın süresi ile ilgili hükümler konmamış olduğundan, soruşturmalar çok geç tamamlanmakta, kasten savsaklanmakta, kamu davasının açılması ve adaletin gerçekleşmesi gecikmektedir.

- İl ve ilçe idare kurullarının verdikleri kararlara itiraz edilebilindiğinden ve kimi kararların onanmasının da bu kurullar da yapılmasından dolayı, çok uzamaktadır.

- Soruşturma memurlarında ve il ve ilçe idare kurullarında ki kişilerde yargıç güvencesi olmadığından, bunlar değişik kanallardan etki altında kalabilmektedirler.

- Memurların suçlarına, memur olmayanlarında karıştığı olaylarda, değişik yerlerde soruşturmalar yapılmakta, yargılama aşamasında bunların saptanması ve birleştirilmesi gibi işlemlerde davaların uzamasına neden olmaktadır.

- Davanın iddianame mi, yoksa idari kararla mı açılması gerektiği yolundaki tereddütler, mahkemeleri durma ve görevsizlik kararı verme zorunda bırakmakta, bazen de bu yanlış temyiz aşamasında saptanarak, işin esasına girilmeden yıllar yıllar sonra tekrar başa dönülmektedir.

- Bu yasa sadece idari görevle ilgili suçlar için geçerli olduğundan, adli görevi de bulunan memurlar ile ilgili karışıklıklar ortaya çıkmaktadır.

Bu yasa artık savunulamaz bir durumdadır. İdari soruşturmalar si-

yasi ve idari etki altında bulunmakta, kayırmalar yapılmakta ve adalete olan güven sarsılmaktadır. Toplumun vicdanı kanaatini zedeleyen uygulamalara tanık olunmaktadır.

Bu yasayı savunanlar, idarenin içinde bulunan ve bundan yararlanan kişilerdir.

CMUK'na göre bir suç işlendiğinde, olaya el koyup, kanıtları toplama ve kamu davasını açma yetkisi cumhuriyet savcısına aittir. Halbuki bu yasa memurların işledikleri suçlarda bu yetkiyi cumhuriyet savcısının elinden almakta ve idareye vermektedir. Memur suçlarında soruşturma ve dava açma yetkisini hukuk uzmanı olan cumhuriyet savcısından alıp, hukuk bimeyen ve güvencesi bulunmayan başka bir memura vermenin bir mantığı ve yararı yoktur. Memur ve amir aynı suçta ortak ise veya amir, memuruna herhangi bir nedenle yakınlık duyuyorsa, ondan işlem yapması nasıl beklenebilir?

Yargıtay üyesi Sayın Erol Çetin'in 'Memurların yargılanmalarına ilişkin yasa yürürlükten kaldırılmalıdır' konulu inceleme yazısındaki bir bölümü aynen aktarmadan geçemeyeceğim.

-KUNTER: İdarenin devlet egemenliği içinde ayrı bir egemenlik iddiasının mahsulü olan, modern hukuk devleti anlayışına aykırı düşen bu yasayı haklı gösterecek hiç bir sebep kalmamıştır.

-ÖZEK: Memurin Muhakemat Kanunu, adaleti adil hükmü elde etmek için konulmuş bir yasa değildir. Aksine, bir toplumu, bir sınıfı müdafaa etmek hedefini gütmektedir. Hiçbir bakımdan kabili müdafaa olmayan, adli birliği bozan, hukukun en büyük prensibi 'hukuki müsavatı' yok eden bir kanunu kaldırmak her bakımdan yerinde olacaktır. Bu işe geç bile kalınmıştır. Düzenli bir sisteme sahip olmayan bir devre için çıkartılmış kanunun bugün muhafazası için sebep kalmamıştır.

-YÜCE: İdare, kanunlar çerçevesinde istediği idare tasarrufi yap-

makta serbesttir. Fakat bu tasarruf veya tasarruf dolayısıyla işlenen bir fiil suç ise 'idari rejim' bahanesi ile bu suçun soruşturulmasını önlemenin ve suçluyu adliyeden kaçırmanın lüzumu ve makul bir izahı yoktur. MMK.nun savunulmasının mümkün olmadığı herkesçe kabul edilmiştir.

-ÖZTÜRK: Suç işleniyor, fakat sanıklar yargı organları önüne çıkarılmıyorsa, o zaman yargı gücü, dolayısıyla devlet gücü yok demektir. Yıllardan beri çeşitli yazarlar tarafından kaldırılması gereğine işaret edilen, memurları ayrı muhakeme usulüne tabi tutan özel muhakeme usulünün kaldırılması, eskiden olduğu gibi bugün de büyük zorunluluktur. Bu usulün, devlete, dolayısıyla halka daha çok zarar vermeden en kısa yoldan hukuki hayattan silinmesi gerekir.

Bu yasanın çok fazla eleştiriye uğraması üzerine, değişik partilerden, yeni yasa önerileri gelmiştir. Bunları şu şekilde sıralayabiliriz:

- 05/04/1996 tarihinde havale edilen, 2/172 esas nolu; İstanbul Milletvekili Ercan Karakaş ve 2 arkadaşının, Memurların Yargılama Usulü Hakkında Kanun Teklifi;

- 11/12/1996 tarihinde havale edilen, 2/615 esas nolu; Kütahya Milletvekili Mustafa Kalemlin'in; Memurların ve Diğer Kamu Görevlilerinin Görevsel Suçlarının Soruşturulması Usulü Hakkında Kanun Teklifi;

- 14/4/1998 tarihinde havale edilen 1/753 esas nolu Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun teklifi;

- 01/05/1998 tarihinde havale edilen Gaziantep Milletvekili Hikmet Çetin ve Siyasi Parti Guruplarını temsilen 9 Milletvekilinin; Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun Teklifi;

İçtüzüğün 34. maddesi uyarınca Adalet Komisyonununun 4/6/1998 tarihli toplantısında Anayasa Komisyonuna havale edilmiş ve teklifler

ve tasarının, Hükümet Tasarısı esas alınmak suretiyle birleştirilerek görüşülmesi kararlaştırılmıştır. Görüşme sonucunda oluşan tasarı, öncelikle görüşülmek üzere Genel Kurula 09/11/1998 tarihinde gönderilmiş olup, halen Meclis gündemindedir.

Bu tekliflerden Ercan Karakaş ve 2 arkadaşı tarafından sunulan; memurların görevleri nedeniyle işlemiş olduğu suçlardan dolayı soruşturma yapma ve sonuca gitme yetki ve görevini Cumhuriyet Savcısına vermektedir. Burada idarenin izni ve etkisi bulunmamaktadır.

Mustafa Kalemlî'nin yapmış olduğu teklifte, memurların görevleri ile ilgili suçlarda yetkili makamlar ön inceleme yaptırmakta ve bu ön inceleme yedi gün içinde bitirilmek zorundadır. Önsoruşturma sonucunda gerek görülürse, hazırlık soruşturması yaptırılmakta ve bu da 45 gün içinde tamamlamak zorundadır. Ancak 30 günlük ek süre verilebilir. Hazırlık soruşturması sonucunda verilen kararlar, memurun konumuna göre Danıştay ilgili dairesine veya Bölge İdare Mahkemesine gönderilir. Buradaki incelemenin 3 ay içinde bitirilmesi gerekir. Verilen kararlara karşı 7 gün içinde üst idari yargı merciine itiraz edilebilir. İtiraz edilmediği veya itirazın temyizden incelenmesi sonucu, alt idare yargı merciinin kararı onandığı takdirde, son soruşturmanın açılması mahiyetinde olan bu karar, adli yargı merciine sevkolunmak üzere ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir. Yetkili mahkeme, müsteşar, vali, büyükelçi ve bakanlar kurulu kararı ile atanan diğer görevliler ile büyükşehir belediye başkan ve meclis üyeleri için Yargıtayın ilgili ceza dairesi, bunların dışındakiler için en yakın ağır ceza mahkemesi veya görevli buldukları ilin ceza mahkemesidir. Bu yasa ile getirilen yenilik ilçe ve il idare kurullarının kaldırılmasıdır.

Hikmet Çetin ve Siyasi Parti Grup Temsilcilerinin teklifinde, görev suçlarında, izin vermeye yetkili merci ön soruşturma yaptırmakta, gerekli gördüğünde de kovuşturma izni vererek, dosyayı yetkili Cumhuriyet Savcısına göndermektedir. Yetkili Mercinin kovuşturma izni

üzerine ilgililerin Bölge İdare Mahkemesi ve Danıştay'a itiraz hakları bulunmaktadır.

Anayasa Komisyonunun kabul ettiği metni ise şöyle özetleyebiliriz;

- İl ve İlçe İdare Kurullarının yetkileri kaldırılmaktadır.

- Cumhuriyet Başsavcıları, herhangi bir ihbar veya şikayet aldıklarında ivedilikle toplanması gerekli ve kaybolma ihtimali bulunan delilleri tesbit edip, başka bir işlem yapmaksızın ve sanığın ifadesine başvurmaksızın evrakı ilgili makama sunarak soruşturma izni isteyebileceklerdir.

- İlgili merci ön inceleme yaptırdıktan sonra, soruşturma izni verilip, verilmeyeceğine karar verir. Yetkili merci, soruşturma izni vermediği takdirde, bu karara ilgilileri Bölge İdare Mahkemesi veya Danıştay nezdinde itiraz edebilir. Yetkili merci soruşturma izni konusundaki kararını en geç 30 gün içinde verir. Bu süre 15 günü geçmemek üzere bir kez uzatılabilir.

- Soruşturma izni veya itirazın kabulüne karar verilmesi halinde dosya Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.

- Hazırlık soruşturması; Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, TBMM Genel Sekreteri, Müsteşarlar ve Bakanlar Kurulu kararı ile atanan memur ve diğer kamu görevlileri ile Büyükşehir Belediye Başkanları hakkında Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya vekili, diğerlerinde il Cumhuriyet Başsavcısı veya görevli Cumhuriyet Başsavcıları tarafından yapılır.

- Davaya bakmaya yetkili ve görevli mahkeme, kişilerine göre, Yargıtay ilgili ceza dairesi, il ağır ceza mahkemesi ve genel hükümlere göre yetkili ve görevli mahkemedir.

Bu düzenlemelerden çıkan sonuç şudur. İlçe ve il İdare kurullarının yetkileri kaldırılmakta, fakat izin yetkisi yine idarenin elinde bulunmaktadır. İzin verilmemesi halinde idari yargıya itiraz edilebilmektedir. Yıllarca dosyanın sürüncemede kalması, süre konulmak

suretiyle önlenmek istenmektedir. Ama İdari Yargıda inceleme ile ilgili bir süre bulunmamaktadır.

Burada bir hususu belirtmek gerekmektedir. O da Anayasamızın 129. maddesidir. Buna göre 'Memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında işledikleri iddia edilen suçlardan ötürü ceza kovuşturması açılması, kanunla belirlenen istisnalar dışında, kanunun gösterdiği idari merciin iznine bağlıdır'. Bu düzenleme nedeni ile sistem anayasal güvence altına alınmış denebilir. Ancak bu güvence tüm memurları kapsamalıdır? Sadece üst düzey devlet görevlileri ile ilgili bir güvence yeterli mi olur? Yoksa böyle bir güvenceye gerek yoktur, denilebilir mi?

Önce Anayasanın 129. maddesi değiştirilir ve memurlara böyle bir güvence verilmesi gerekmez. Cumhuriyet Başsavcılıkları tüm suçlarda olduğu gibi, memurların görev suçlarında da genel hükümlere göre hareket ederler. Toplumun bireyleri arasında ayrıcalık yapılmaz.

Bunun dışında Anayasanın değiştirilmesine gerek yoktur. Müsteşar, vali ve büyükelçiler hakkında soruşturmayı Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı yapar ve bunların yargılanmaları Yargıtay ilgili ceza dairelerinde yapılır. bunların dışındaki soruşturma ve yargılamalar genel hükümlere göre yapılır.

Hiçbir şekilde, hiçkimse için idarenin soruşturma yapma ve izin verme hakkı ve yetkisi olmamalıdır.

Bizce bu son düşünce geçerli olmalıdır. Hem yurttaşlar arasında ayrıcalıklı bir zümre yaratılmadan, eşitlik ilkesi yaşama geçirilmiş olur. Hem de şeffaf ve temiz bir toplumun önü bu şekilde açılabilir. Herkes yargıya güvenmelidir ve yargı önüne çıkıp hesap vermekten kaçmamalıdır. Bu nedenle Anayasa Komisyonu tarafından hazırlanmış yasa teklifine gerek yoktur. Bunun yerine Ercan Karakaş ve 2 arkadaşı tarafından verilmiş bulunan teklifin müsteşar, vali, büyükelçi ile ilgili düzenlemeyle birlikte kabulü yerinde olacaktır.

Bu yasa Osmanlı Devletinin kalıntısı olan yasaların bir tanesidir. İki binli yıllara yaklaşırken, hala Osmanlı döneminden kalma ve muvakkat olarak kabul edilmiş olan bir yasayı, idari sistemimizin sozşturma yasası olarak kabul etmemiz, bir ayıptır.

Yargıya ve cumhuriyet savcılarına güvenmek zorundayız. Toplumsal yaşamın ve demokraik hukuk devletinin vardığı sonuç, adaletin ehil ve uzman ellerde dağıtılmasıdır. Güvenceli dağıtılmasıdır. Her türlü etkiden arınmış şekilde dağıtılmasıdır.

Ülkemiz demokrasisi bir sınavdan geçmektedir. Türkiye anayasal sistemini çağdaş ve evrensel ilke ve kurullarla geliştirmek, uygar dünyanın bir üyesi olmak durumundadır.

Çağdaş toplum özgür ve eşitlik içinde yaşayan bireylerin toplumdur. Eşitlik, her bakımdan eşitlik, Yasalar önünde eşitlik. Hiçbir kimse, hiçbir grup, hiçbir kesim ayrıcalık hakkına sahip değildir. Görevlerini yapmada sağlanan güvenceler, görevin gereğidir. Onlara başka ayrıcalıklar getirilmesini gerektirmez. Kimse ayrıcalık peşinde koşmamalıdır. Özgür ve eşit bireyler olduğumuzu unutmamalıyız.

Artık korumacı, kayırmacı, adaleti geciktirici ve eşitliğe aykırı ve GEÇİCİ bu yasa ömrünü çoktan tüketmiştir. Bir an önce yürürlükten kaldırılması gerekir.

Türkiye ikibine girerken bu ayıptan kurtulmalıdır.

KAYNAKÇA

- Prof. Dr. Öztekin Tosun
'Memurların Suçlarında Özel Muhakeme Usulleri' Yargıtay Dergisi, 1983, Cilt:9, Sayı:4, Sayfa: 459-469
- Prof. Dr. Öztekin Tosun
'Memurların Suçlarında Özel Muhakeme Kuralları' Yargıtay Dergisi, 1984, Cilt:10, Sayı:1-2, Sayfa: 9-32
- Prof. Dr. Bahri Öztürk
'Ceza Muhakemeleri Kanununu değiştiren 3206 sayılı Kanunun Memurların Muhakemesine Etkisi' Yargıtay Dergisi, 1986, Cilt:12, Sayı:3, Sahife: 256-281
- Erol Çetin
'Memurların Yargılanmalarına İlişkin Yasa Yürürlükten Kaldırılmalıdır' Yargıtay Dergisi, 1994, Cilt:20, Sayı:1-2 Sahife: 53-56
- Hakkı Kamil Beşe
Memurlar Hakkında Muhakeme Usulleri, 1943
- Hasan Fehmi Konyalı
İllerde-İlçelerde İdare Kurulları
- Bahir Sorguç
Memur Yargılama Yasası, Açıklamalı ve Uygulamalı Adli Soruşturma

MİLLETVEKİLİ DOKUNULMAZLIĞI

Milletvekili dokunulmazlığının amacı milletvekillerine bir ayrıcalık yaratmak değildir. Amaç, milletvekillerinin görevlerini gereğince yerine getirebilmeleridir. Bu açıdan milletvekili dokunulmazlığı:

1. Milletvekillerinin parlamentoda görevlerini korkusuzca, bir ceza tehdidi olmadan yerine getirebilmelerini sağlamak,

2. Bir milletvekilinin önemli bir görüşmede veya oylamada siyasi nedenlerle parlamentodan uzaklaştırılmasının önüne geçmek,

amaçlarına hizmet etmelidir. Bu nedenle Anayasamız 83. maddesinde "Yasama Dokunulmazlığı" başlığı altında iki düzenlemiş bulunmaktadır.

1. Bunlardan birincisi, kesin dokunulmazlık da denilen, "Milletvekili Sorumsuzluğu"dur. Anayasamıza göre "Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, o oturumdaki Başkanlık Divanı'nın teklifi üzerine Meclisce başka bir karar alınmadıkça bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulamazlar."

Bu hüküm ile milletvekillerinin Meclis çalışmalarında düşüncelerini, ileride bu nedenle bir ceza takibine uğrayabilecekleri korkusuna kapılmadan açıklamaları güvence altına alınmaya çalışılmıştır. Görülmektedir ki, Anayasa'nın 83. maddesinin 1. fıkrasında yer alan bu hüküm, milletvekilinin görevi ile ilgilidir ve görevini korkusuzca yerine getirebilmesinin güvencesini oluşturmaktadır. Bu nedenle de haklı ve gerekli bir hüküm olarak kabul görmektedir.

Ancak söz konusu hüküm hatalı kaleme alınmıştır. Hükmün, Meclis çalışmalarındaki düşüncelerin dışarıda tekrarlanmasının yasaklanması olanağını getiren kısmında "o oturumdaki Başkanlık Divanı"ndan söz edilmesi, milletvekilinin sorumlu tutulmayacağı düşüncelerin sadece Meclis Genel Kurulu'nda ileri sürdüğü düşünceler olabileceği izlenimini doğurmaktadır. Çünkü Meclis Başkanlık Divanı ancak Genel Kurul'da söz konusu olmakta, ayrıca "o oturumdaki" kaydı ile konuşmanın yapıldığı Meclis Genel kurul oturumuna yollama yapılmaktadır. Böyle bir sonuç ise, Meclis çalışması olduğunda ve milletvekilinin görevi ile ilgili bulunduğu kuşku olmayan Komisyon çalışmalarını ayrık bırakmaktadır. Bu nedenle, yanlış izlenime veya ileride yanlış bir kabule neden olabilecek bu hükmün düzeltilmesi gerekir.

2. Anayasa'nın 83. maddesinin düzenlediği ikinci husus, adına bazen geçici dokunulmazlık da denilen esas "Milletvekili Dokunulmaz-

lığı"dır. Anayasamızın 83. maddesinin 2. fıkrasında bu konuya ilişkin olarak yer alan hüküm aynen şöyledir: "Seçimden önce veya sonra bir suç işlediği iler sürülen milletvekili, Meclis kararı olmadıkça tutulamaz, sorguya çekilemez, tutuklanamaz ve yargılanamaz."

Görüldüğü üzere bu hüküm milletvekilinin seçiminden önce veya sonra işlediği her türlü suçu kapsamaktadır. Bu suçların "milletvekili görevi" ile ilişkisi de kurulmamıştır. Milletvekili sorumsuzluğu, milletvekilinin görevini gereğince yerine getirebilmesinin bir güvencesi olarak kabul edilmiş iken, milletvekili dokunulmazlığının görev ile bir ilişkisi mevcut değildir ve bu nedenle de bir "ayrıcalık" hükmü niteliğindedir. Bu hali ile Anayasamızın bu hükmü adeta, "Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz" diyen 10. maddesinin bir istisnasını meydana getirmektedir. Görevle ilgisi olmayan bir suçta milletvekilinin yargılanması ve uygulamada görüldüğü üzere dokunulmazlıkların da kaldırılmasının genellikle kabul edilmemesi sonucu milletvekilleri için adeta rahatlıkla suç işleme olanağı yaratabilecek bir durum ortaya çıkmaktadır. Bazı kişilerin sırf aleyhlerindeki ceza davalarından kurtulabilmesi için milletvekili yapıldıkları söylentileri de kamuoyunda mevcuttur. Bu düşüncelere karşılık olarak, milletvekilliği süresince zamanaşımının işlemeyeceği, milletvekilliği sona erince yargılamanın mümkün olduğu ileri sürülebilir. Ancak, her dönem milletvekili seçilebilecek durumda olan siyasi parti ileri gelenleri için bu yol fiilen kapalıdır. Ayrıca yıllar sonra, milletvekilliği bitince yargılama çoğu zaman delillerin kaybolmuş, bozulmuş olması nedenleri ile yetersiz kalacaktır.

Milletvekili dokunulmazlığının tarihi kökenine bakıldığında bu hükmün, meşruti monarşilerin ortaya çıktığı dönemlerde, kral veya imparatorun parlamento üyelerini, kendi emirlerinde bulunan savcı ve yargıçlar eli ile parlamentodan uzaklaştırmalarını önlemek amacı ile öngörüldüğü anlaşılmaktadır. Bu ise bize, demokratik Cumhuriyetlerde böyle bir ayrıcalığa gerek olmadığını göstermektedir.

Basında yer alan haberlere göre halen parlamentomuzda 85 milletvekili hakkında 160 ayrı fiil nedeni ile dokunulmazlığın kaldırılması için hazırlanmış C. Başsavcılık fezlekeleri mevcuttur. Anlaşılmaktadır ki, bu fezlekeler genellikle komisyonların raflarında uyumaya bırakılmakta, Genel Kurul'a indirilip tartışmaya dahi olanak sağlanmamaktadır. Hatta geçen iktidar döneminde C. Başsavcılığı fezlekelerinin Adalet Bakanlığı ile Başbakanlığı aşarak TBMM'ne gelmesi dahi sorun olmakta idi. Bütün bunlar yargının önünün nasıl kapatıldığını ve mevcut Anayasa hükmünün "ayrıcılık" niteliğini bizlere çok belirgin olarak göstermektedir.

Son bir yıldır bazı politikacıların suistimal ve çete ilişkileri ile ilgili basında yer alan haberler, kamuoyunda büyük etki yapmış, kamuoyu bu kişilerin yargılanmalarını ve dolayısı ile temiz toplum özelemlerinin gerçekleşmesini ister hale gelmiştir. Buna rağmen dokunulmazlıklar kaldırılmamış, Anayasa Komisyonu'nda ileride yapılması düşünülen Anayasa değişikliği bahane edilerek konunun görüşülmesinden dahi vazgeçilmiş, yani kısacası iddialar ne kadar kuvvetli olursa olsun yargı yolu bir türlü açılmamıştır. Buna karşın kamuoyunun, yargının önünün açılması ve temiz toplum istemleri de günden güne daha yoğunlaşarak ve artarak kendisini göstermiştir.

Bu kamuoyu baskısı sonucu, Anayasa'nın bu hükmünü değiştiren bir Anayasa değişikliği teklifi verilmişse de, ilk oylamada ne yazık ki teklif kabul için öngörülen çoğunluğu sağlayamamıştır. Kamuoyunun ümidi, ikinci oylamaya kalmıştır.

Aslında Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde görüşülmekte olan teklif dahi yetersizdir. Çünkü teklif dokunulmazlık kurumunu sadece bazı suçlar için kaldırmayı öngörmektedir. TBMM Anayasa Komisyonunun kabul ettiği metinde bu suçlar ".... ağır cezayı gerektiren cürümlerde suçüstü hâli ile zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas, kaçakçılık, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma cürümleri" şeklinde sayılmıştır. Bu suçlar genellikle son zamanlarda bazı mil-

letvekillerinca işlendikleri sıklıkla ileri sürülen suçlardır. Oysa bir Anayasa sadece bugün düşünülerek değıştirilemez, gelecekte karşılaşılabilecek durumların da dikkate alınması gerekir. Teklifte yer alan ve Anayasa Komisyonunca da kabul edilen sınırlamaya neden gereksinim duyulduğu ve örneğın cezası bir yıldan beş yıla kadar hapis olan hizmet nedeni ile inancı kötüye kullanma suçunda (TCK. Md. 510) dokunulmazlık sözkonusu olmayacak iken cezası 24 yıl ağır haptisten başlayan ve suçüstü hali olmayan bir kasıtlı adam öldürme suçunun (TCK. Md. 448) faili olduğu iddia edilen milletvekilinin dokunulmazlığa sahip olmasının nedeni anlaşılammaktadır. Aslında yapılması gereken, sayma sisteminden vazgeçilmesi ve Anayasanın 76. maddesi ile paralellik kurularak yukarı haddi en az bir yıl hapis veya ağır hapis cezasını gerektiren bütün suçlar için dokunulmazlığın kaldırılmasıdır.

Kuşkusuz son derece sınırlı bir dokunulmazlığı kaldırma önerisine bile olumlu bakmayan parlamentodan, böyle bir değışikliği beklemek hayaldir. Bu nedenle halen görüşülmekte olan değışiklik teklifinin, hiç olmazsa olumlu bir ilk adım olarak yasalasmaını diliyoruz.

Herhangi bir vatandaş için güvendiğimiz yargımıza, milletvekili söz konusu olunca güvenmemek için bir neden olmaması gerekir. Böyle bir suç isnadı söz konusu olan milletvekili yargılanır, sonuçta suçsuzluğu anlaşılırsa bu onun da lehinedir. "Kuşkulu" bir milletvekili olmaktan ise, "aklanmış" bir milletvekili olmayı her masum milletvekili isteyecektir. Yargılanması sonucu kesin hüküm ile bir mahkumiyet kararı verilecek olursa, Anayasanın 76. maddesine göre milletcekilliğini engelleyici bir suç veya cezanın söz konusu olup olmadığı dikkate alınacaktır. Milletvekilliğini engellemeyen bir suç ya da ceza söz konusu ise infaz, devre sonuna bırakılacak, aksi halde Anayasanın 84. maddesine göre milletvekilliği düşecek ve infaza başlanacaktır.

CEZA VE TUTUKEVLERİ İLE İLGİLİ ARAŞTIRMA RAPORU

Devletin en önemli görevlerinden biri de insanların huzur ve güven içinde yaşayabileceği sosyal düzeni kurmak ve korumaktır. Devletin, kamu düzeninin sağlanması olarak da nitelendirilebilecek bu görevi iki aşamada gerçekleştirir; suç ve suçluluğun engellenmesi- önlenmesi olarak tanımlanabilen birinci aşamada; kişinin çağdaş birey-yurttaş bilincine erişebilmesi amacıyla toplumsal dokunun iyileştirilmesine yönelik eğitim, öğretim, kültür ve sanat etkinliklerine yer verilmesinin önemi büyüktür. Doğumdan ölüme kadar geçen süreçte birlikte paylaşılan aile, mahalle, köy, ilçe, kent ve yurt mekanları, insanların ortak yaşam alanlarıdır. Kulluktan, ümmetlikten kurtularak çağdaş birey-yurttaş olma bilincine ulaşabilen insan, içinde yaşadığı toplumun, tüm bireyler için huzur ve güven ortamı olmasına da katkıda bulunabilir. Toplumun diğer bireylerinin haklarına ve kişiliklerine saygılı davranmanın, onlara, kendisine yapılmasını istemediği eylem ve davranışları yöneltmemenin, aynı zamanda kendi haklarının da güvencesi olduğunun bilinci ile huzur ve güven ortamının oluşmasında etken olabilir.

Ne yazık ki özlenen bu ideal toplum düzenine ulaşmak, günümüzde henüz mümkün olamamıştır. Tüm önlemlere, yaptırımlara ve çabalara karşın suç işlenmeyen toplum ve devlet yoktur; en ilkelinden en gelişmişine kadar bütün toplumlarda suç işlenmekte ve kamu düzeni bozulmaktadır. Bu nedenle de; devletin yukarıda sözü edilen görevinin yerine getirilmesinde; ikinci aşama, birinci aşamadan daha az önemli olarak kabul edilemez.

Suç fiilinin oluşmasıyla başlayan bu ikinci aşamada; çağdaş devletin görev ve sorumluluk bilinci; hukuk kuralları içinde suçluları yakalayarak adil yargılanmaları yanında, yargılama sonunda hüküm giyenlerin çağdaş infaz kurumlarında insan onuruna yaraşır biçimde cezalarını çekmelerini sağlamayı da gerektirir. Kamu ve toplumsal düzeni bozanların yasalarla belirlenen cezayı görmeleri, kamu düzenini

kurmanın ve korumanın vazgeçilmez kuralıdır. Aksi, kamu ve toplum düzeninin yıkılmasını ve anarşiyi getirir.

Cezanın, çağdaş ve insan onuruna uygun yöntemlerle infazı, adil yargılama sonunda suçlunun cezalandırılması kadar önemlidir. Kamu düzeni ve kamuoyu beklentisi ile suçlunun insan olmaktan kaynaklanan doğal hakları, hukuk düzeni içinde dengelenerek cezanın infazı sağlanmalıdır. Suçlu toplumun bir bireyidir, suçu ne olursa olsun, hangi olumsuz ve kötü koşullar içinde suç işlemiş olursa olsun, doğanın en değerli varlığı olan insandır. İnsan olmanın getirdiği vazgeçilmez temel haklara sahiptir. Suçlulara ve suçün önlenmesine karşı getirilen tüm önlem ve yaptırımlar, onun bu niteliğinin bilinci ile uygulanıp geliştirilmelidir. Ceza ve infaz hukukunda temel ilke ölç alma, yok etme olmamalı, ıslah, yeniden kazanma olmalıdır. Hükümlü bizden biridir, bir anlamda toplum denilen ortaklığımızın ürünü, eseridir. Onu yeniden kazanmak ve toplumsal yaşama katmak gerekir.

Ülkemizde Cumhuriyetle başlayan yeniden yapılanmada, yeni bir ceza ve infaz uygulaması başlatılmış olmasına karşın tüm iyi niyetli girişimler, bu bağlamda beklenen sonucu vermemiştir. İnfaz sistemimizde varılan nokta memnuniyet verici değildir. Ceza ve tutukevlerinin fiziki koşullarının son derece elverişsiz olması yanında; yardımcı personelin yetersizliği, iç ve dış güvenlik birimlerinin farklılığı, mafya ve terör suçlularının iç ve dış baskıları gibi sorunlar ve yakınmalar sürmektedir.

Çağdaş hukuk devletinin gereğine inanan TBB ülkemizde giderek yoğunlaşan ceza ve tutukevleri ile ilgili yakınmaları da dikkate alarak, ceza ve infaz sistemimizin iyileştirilmesine yönelik yeni düzenlemelerin yapılmasının gereğine inanmaktadır. Bu bağlamda 26.02.1998 tarih ve 220/89 sayılı Genelge yayınlanarak, bölgelerindeki cezaevleri ile ilgili bilgilerin aktarılması için tüm Barolarımıza duyuru yapılmış, ayrıca ceza ve tutukevlerinin idari ve fiziki şartlarının incelenmesi ve iyileştirilmesi amacıyla ön çalışma yapmak üzere de bir komisyon oluşturulmuştur. Size sunduğumuz bu

rapor; TBB bünyesinde oluşturulan Komisyonun; Diyarbakır E tipi Ceza ve Tutukevi, Eskişehir Özel Tıp Cezaevi, Bayrampaşa Tutukevi, Bakırköy Çocuk ve Kadın Tutukevi, Aydın E tipi Cezaevi ve Ankara Kapalı Cezaevi'nde inceleme ve gözlemleri ile Barolardan Birliğimize gönderilen bilgiler de dikkate alınarak hazırlanmıştır.

YASAL DÜZENLEMELER VE SORUNLAR

Tutuklu ve hükümlünün sahip olduğu haklar ile taşıdığı statü gereği olan sorumluluklarının belirlenmesinde öncelikli kaynak bu konudaki yasal düzenlemelerdir.

Ceza ve Tutukevleri ile ilgili mevcut yasal düzenlemeler;

14.06.1930 tarih ve 1721 sayılı "Hapishane ve Tevkifhanelerin İdaresi Hakkında Kanun",

9.7.1934 tarih ve 2548 sayılı "Cezaevleriyle Mahkeme Binaları İnşaatı Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkumlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanun",

13.1.1943 tarih ve 4358 sayılı "Ceza ve Tevkifevleri Umum Müdürlüğünün Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanun",

13.7.1965 tarih ve 647 sayılı "Cezaların İnfazı Hakkında Kanun",

9.8.1997 tarih ve 4301 sayılı "Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumunun Kuruluş ve İdaresine İlişkin Kanun" ile

Bakanlar Kurulunun 5.7.1967 tarih ve 6/8517 sayılı kararı ile kabul edilen "Ceza İnfaz Kurumları ile Tevkifevlerinin Yönetimine ve Cezaların İnfazına Dair Tüzük",

Bakanlar Kurulunun 26.02.1987 tarih ve 87/11546 sayılı kararı ile kabul edilen "Eski Hükümlülerin İstihdamı Hakkında Tüzük"

ve

19.12.1967 tarihli "Ceza ve Tevkifevleri İç Yönetmeliği",

- 29.5.1984 tarihli "Adalet Bakanlığı Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri Kontrolörleri Yönetmeliği",
- 15.10.1991 tarih ve 21.022 sayılı "Adalet Bakanlığı Memur Sınav-Atama ve Nakil Yönetmeliği",
- 21.10.1991 tarih ve 21.009 sayılı "Adalet Bakanlığı Disiplin Amirleri Yönetmeliği",
- 26.3.1988 tarihli "Adalet Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Memurları Sicil Yönetmeliği",
- 26.3.1988 tarihli "Adalet Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Memurları Sicil Amirleri Yönetmeliği",
- 9.8.1987 tarihli "Müşahade ve Sınıflandırma Merkezlerine Dair Yönetmelik",
- 23.12.1971 tarih ve 7/3600 sayılı "Sakatların ve Eski Hükümlülerin Çalıştırılması Hakkında Yönetmelik"
- 18.02.1998 tarihli "Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri Personelinin Kıyafet Yönetmeliği",
- 9.11.1983 tarihli "Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri Kütüphane ve Kitaplık Yönetmeliği",
- 26.8.1983 tarih ve 83/7041 sayılı "Ceza ve İnfaz Kurumlarındaki Hükümlülerin Cezaevi Dışındaki İşyerlerinde Çalıştırılması Hakkında Yönetmelik",
- 16.7.1985 tarihli "Adalet Bakanlığı Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği",
- 10.9.1982 tarih ve 8/5319 sayılı "Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliği",
- "Fakir ve Yardıma Muhtaç Mahkum ve Mevkuflara Verilecek Yemeğin İhzar ve Tevziine Dair Talimatname",
- "Cezaevleriyle Mahkeme Binalarının İnşaatı Karşılığı Olan Harçlar Hakkındaki Kanununun Tatbikine Dair Talimatname",

"Hükümlülere Verilecek Prim Talimatnamesi" oluşturmaktadır.

Ceza ve tutukevlerine ilişkin düzenlemelerin yer aldığı yukarıda sayılan yasa, tüzük ve yönetmelikler yanında, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan çok sayıda genelge de bulunmaktadır. Çalışmalarımızı sürdürdüğümüz dönemde Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanmış başlıca genelgeler; 19.9.1995, 21.6.1995, 22.6.1995, 21.3.1996, 1.2.1996, 6.2.1996, 11.7.1997, 17.7.1997 ve 27.7.1998 tarihlerini taşımaktadırlar.

Anılan yasa, yönetmelik ve tüzük hükümleri incelendiğinde konunun amaçlanan ve hedeflenmesi gereken boyutlarda düzenlenmediği ve beklentileri karşılamadığı, ceza ve tutukevleri ile ilgili hukuki düzenlemelerin yetersiz olduğu görülmektedir. Tutuklu ve hükümlü sahip olduğu hakları bilmediği gibi taşıdığı statü gereği olan sorumluluklarını da yeterince bilmemektedir.

Tutuklu ve hükümlülerin yaşam koşulları, temel hak ve özgürlükleri, güvenlik sorunları gibi konular yanında infaz sisteminden toplumun ve bireylerin beklentilerine kadar pek çok yönü bulunan konuya ilişkin sorunları çözüme ulaştıracak şekilde düzenlenmiş; karşılıklı hak, yetki, talep ve beklentilerin değerlendirilip sınırlarının çizildiği asgari kriterler bulunmamaktadır.

Kendine özgü temel felsefe ve politikadan yoksun, siyasi ve idari kararlarla kargaşa içinde bulunan Türk infaz uygulamasında, uluslararası standartlarda yer alan ve insan haysiyetini koruma amacına yönelik, 21. yüzyıl gereklerini yansıtan yeni bir infaz politikasının belirlenmesi artık kaçınılmaz hale gelmiştir.

Birleşmiş Milletler Standartları ışığında Türk İnfaz Sistemi Standartları belirlenmeli, bu standartlara herkes için her zaman uyulmalı, yetki-hak sınırları önceden bilinerek, denetim mekanizmaları ile uygulamanın saptırılması önlenmelidir.

Bu konuda görev ve sorumluluğu bulunan en önemli meslek kuruluşu olarak Türkiye Barolar Birliği, Barolarımızın da katkısı ile

Türk infaz sisteminin, çağdaş hukuk devletine yakışır bir konuma gelmesinde etken olmayı hedeflemektedir.

Bu hedefe ulaşabilmek için öncelikle sorunun ana başlıklarını saptamayı amaçlayan Birliğimize gelen yanıtların değerlendirilmesinde, cezaevlerine ilişkin şikayetlerin çoğunlukla aşağıdaki hususlara yönelik olduğu görülmektedir;

İÇ VE DIŞ GÜVENLİK SORUNLARI; (İÇ-DIŞ GÜVENLİK BİRİMLERİNİN FARKLILIĞI)

Ceza ve tutukevlerinin dış güvenliğinden sorumlu olan jandarma ile cezaevine giriş-çıkışlarda, tutukluların mahkemeye gidiş-gelişlerinde, tutuklu ve hükümlülerin sevk ve nakillerinde, ziyaretçilerin görüş günlerinde sorunlar yaşandığı, jandarmanın insan onur ve haysiyeti ile bağdaşmayan tutum ve davranışlarının bulunduğu, darp, hakaret, taciz gibi kötü muameleler yanında tutukluların mahkemeye verilmek üzere hazırladıkları dilekçelerin jandarma tarafından denetlendiği, uygun görülmeyen dilekçeler iade edilmeyerek savunma hakkının kısıtlandığı, zaman zaman cezaevlerindeki olaylara müdahale amacıyla cezaevine giren jandarmanın, yaralanma hatta ölüme neden olduğu, kişisel eşyaların tahrip edildiği, avukatların cezaevlerine giriş-çıkışta askerlerin sözlü ve eylemli saldırısına uğradıkları.

SAVUNMA HAKKI İHLALLERİ AVUKAT İLE İLİŞKİLER

Koruma yeni gelen tutukluların uzun süre hücrede tutuldukları, keyfi olarak mahkemeye gönderilmedikleri, sorgulandıkları, itirazçılığa zorlandıkları, davalarına giren avukatlara baskı uygulandığı, tutuklu ile görüşmelerde vekaletname arandığı, avukat görüşmelerinin süre ile sınırlandırıldığı ve gardiyanların dinleyici olarak bulunduğu, ikiden fazla tutuklu ile aynı anda görüşe izin verilmediği, tutuklular yargılamanın yapıldığı yerden başka bir ildeki cezaevinde bulundurularak savunma hakkının kısıtlandığı,

FİZİKİ VE HİJYENİK KOŞULLARIN ELVERİŞSİZLİĞİ PERSONEL-HEKİM-SAĞLIK PERSONELİ PSİKOLOG-UZMAN-EĞİTMEN YETERSİZLİĞİ

Binaların fiziki koşullarının elverişsizliği, koşulların kirliliği, yeterli temizlik malzemesi verilmediği, tuvalet-banyoların yetersiz olduğu, siyasi tutuklular ve diğer tutukluların fiziksel koşullarının farklı olduğu, koşullarda istiap haddinin üstünde hükümlü ve tutuklu bulundurulduğu, görüş kabinlerinin elverişsiz olduğu, ses düzeninin bulunmaması nedeniyle sağlıklı görüş yapılamadığı,

Cezaevlerindeki tıbbi servislerin yeterli araç-gereç ve donanımına sahip olmadıkları, yeterli sayıda pratisyen hekim, diş hekimi, psikolog, psikiyatrist, fizyoterapist, diyetisyen, sosyal hizmet uzmanı, hemşire ve yardımcı sağlık personeli istihdam edilmediği, revirlerin yetersiz olduğu, sağlık memuru, hemşire ve hastabakıcının ya bulunmadığı ya da sayı olarak yetersiz olduğu cezaevlerinin çoğunda tek hekim bulunduğu, diş hekimi olmadığı, gece nöbetçi doktor bulunmadığı, sıklıkla karşılaşılan sarılık ve tüberküloz gibi hastalıkların kontrol altına alınamadığı, reçetelerin ödenek yokluğundan karşılanamadığı, hijyenik donanımın her tutuklunun gerektiğinde doğal gereksinimini insana yaraşır şekilde karşılamaya yeterli olmadığı, acil hastaların hastaneye sevk işleminin geciktirildiği, acil nakillerde ambulans kullanılmadığı, gidiş-geliş ve muayenede kelepçe uygulandığı, hastanedeki tecrit odasında hastanın yatağa zincirlendiği, hastanelerdeki sağlık hizmetlerinin özensiz olduğu.

YÖNETİME İLİŞKİN SORUNLAR

Yasal yayınların, hatta günlük gazetelerin bile cezaevine sokulmadığı, mektupların okunduğu, el konulduğu, koşullara daktilo ile teyp, wolkmen, radyo gibi müzik araçlarının sokulmadığı, mektup, dergi, kitap ve eşyaların aynı gün verilmediği, üçüncü derece akrabalarla görüşmede kan bağı arandığı, aramalarda eşyaların kullanılmaz hale getirildiği, koşullar arası sportif ve kültürel faaliyetlere

izin verilmediği, tutukluların cezaevi işlerinde çalıştırılmak istendiği, bay ve bayan tutukluların birlikte ziyarete çıkması, aynı davada yargılanan tutukluların aynı koğuşta barındırılması, yeni gelen tutukluların bekletilmeden koğuşa getirilmesi gibi taleplerin yerine getirilmediği, telefon görüþme imkanı tanınması, haberleþmedeki sansürün kaldırılması gibi isteklerin karşılanmadığı.

Çoğu kez tarafların beyanlarına dayalı olarak ortaya çıkan ve yanında da yer alan bu ve benzer iddiaların, tarafsız ve uzman kişilerden oluşmuş bir inceleme/denetleme kurulunca soruşturulması ya da bağımsız yargıçlarca değerlendirilmesi olanağı ülkemizde henüz gerçek anlamda bulunmamaktadır. Duyumlar üzerine Teftiş Kurullarınca yapılan soruşturmalar ya da işkene iddiaları gibi hak ihlallerinin zaman zaman yargıya intikali, bu olanağı tam olarak sağlamaktan uzaktır.

Birliğimize gelen yanıtların değerlendirilmesi ve yapılan komisyon çalışmaları ışığında sorunları aşağıdaki ana başlıklar altında toplamak mümkün görölmektedir.

I- Yasal düzenlemelerin bulunmamasından ya da eksik-yetersiz olmasından kaynaklanan sorunlar,

II- Eğitim ve denetim mekanizmalarının yokluğundan kaynaklanan uygulamaya yönelik sorunlar,

III- Fiziki koşulların elverişsizliğinden kaynaklanan sorunlar,

IV- Mali olanakların yetersizliğinden kaynaklanan sorunlar.

İlk bakışta bu 4 ana başlık altında sıralanabilen sorunlar karşılıklı birbirini etkileyerek giderek içinden çıkılmaz boyutlara ulaştırmadan konunun ivedi olarak çözümlü gerekmektedir.

Toplum cezaevlerinde yaşananlardan rahatsız. O halde "Sorunları asgari düzeye indirecek rahatsızlıkları giderecek bir infaz politikası ve uygulaması için ne yapmalı?" sorusunun cevaplanması gerekir. Bu raporla konuyu tüm yönleri ile tartışmaya açmak istiyoruz.

ÖN DEĞERLENDİRME

Kişinin yasaları ihlal etmiş olması nedeniyle belli bir süre ceza ve tukevine alınarak özgürlüklerinin kısmen kısıtlanması, onun birey olarak insanca yaşama hak ve onurunu ortadan kaldırmaya yönelik herhangi bir uygulamayı meşrulaştıran bir neden olarak kabul edilemez. Hükümlü ve tutukluların hukuki, sosyal, ekonomik, siyasal, kültürel kimlikleri ne olursa olsun vazgeçilmez temel hak ve özgürlükleri vardır. Kişinin doğasından kaynaklanan ve birey olmanın geldiği bu temel hak ve özgürlüklere mutlak riayet etmek, onları içerde buldukları süre içinde insan olmanın gerektirdiği koşullara uygun ortam ve olanaklar içinde bulundurmak; çağdaş hukuk devletinin vazgeçilmez görevidir. Bu amaç doğrultusunda yasal düzenleme geliştirilmeli, uygun yapılanma ve uygulama sağlanmalıdır. Anayasada da yer alan temel hakların ihlali anlamına gelecek ya da ihlale imkan tanıyacak her türlü yapılanma ve uygulamanın; gecikmeden demokratik, çağdaş hukuk devletine yakışır şekilde yeniden düzenlenmesi gerekir.

Diğer yandan, beğensek de beğenmesek de mevcut yasalara uymak zorunda olmanın ve hukuk devletinde yaşamının gereğidir. Yasal bir düzenlemeye aykırı bir davranıştan, bağımsız ve adil mahkemelerde sorgulanarak hüküm giydikten sonra, mevcut düzenlemelere uymamayı sürdürmek ve bu davranışı bir hak olarak öne sürmek, cezaevinde bulunan diğer hükümlü ve tutuklulara ya da cezaevi idaresine dayatma yoluyla isteklerini kabul ettirme girişiminde bulunmak, uygulamayı bu şekilde değiştirmeye çalışmak, hukuk devletinde kabul edilebilir bir davranış olarak nitelendirilemez. Kuralların çağdaş, demokratik, objektif hukuk doğrultusunda düzenlenmesini istemek ve beklemek kadar, kurallara herkesin uymasını istemek ve beklemek de hukuk devletinin vazgeçilmez gereğidir.

Devlet bireyle; renk, cins, ırk, din, dil, siyasal veya herhangi bir özellik, servet veya diğer herhangi bir duruma dayanan farklılıklarını göz ardı etmeden dikkate almadan kuralları uygulamak ve kurallara uyulmasını istemekle yükümlüdür. Kişiler arasında, hangi nedenle olursa olsun

farklı uygulama yapılması hoş görülemez. Bu husus, Avrupa Konseyi bakanlar Komitesinin "Tutuklulara Uygulanacak Asgari Kurallar"a ilişkin (73) 5 sayılı Kararında da temel ilke olarak kabul edilmiştir. Yetki ve özgürlükler ne içerdikiler ve dışarıdakiler ne de yönetenler ve mahkumlar için sınırsız değildir. Toplumun ve bireylerin karşılıklı hak, yetki, görev ve sorumlulukları olduğu gözardı edilemez, aksinin kabulü, anarşi ve kargaşa doğurur ve bu cezaevlerinde sorunların daha da büyümesine neden olur.

NASIL BAŞLAMALI;

Ceza ve Tutukevlerinde güvenlikten fiziki yapı ve yaşam koşullarına kadar pek çok konuya ilişkin yakınmaların gün ışığına çıkarılarak, sorunların hukuk devleti içinde giderilmesinin öncelikli koşulu; ceza ve tutukevlerinde uygulanacak kuralların asgari standartlarının belirlenmesi ve herkes tarafından bilinmesidir. İnfaz kurumlarındakiler (hükümlü-tutuklu ve görevliler) kadar, kurum dışındakiler de bu kuralların ne olduğu konusunda bilgi sahibi olmalıdırlar.

Kim haklı, kim haksız, kim nereye kadar haklı... soruları kişilere ve olaya göre değerlendirilip çözüm üretilemez. Demokratik bir ülkede yaşanan sorunlar; çağdaş bir infaz politikası içinde belirlenen kurallara göre değerlendirilir. Çağımızın hukuk devletinde bu kuralların dayanağı; temel hak ve sorumlulukların yer aldığı asgari standartlara uygunluk olmalıdır. Ancak bu kıstasların ışığında, istem ve iddiaların değerlendirilmesi olanağı bulunup, çözüme ulaşılabilir. Bu tür bir düzenleme hak-yetki ve sorumlulukların sınırlarını belirleyeceğinden, kuşku ve kargaşaya son verilmesinin de öncelikli koşuludur.

Toplumun ve bireylerin infaz sisteminden beklentileri-amaçları doğrultusunda ve temel hak-sorumlulukları gösteren asgari standartlar çerçevesinde yeni yasal düzenleme getirilmelidir. Tesbit edilecek asgari standartların uygulanması için; tarafsız ve uzman kişilerden oluşturulacak denetleme mekanizmaları da geliştirilmelidir.

Uygulamada halen mevcut yasal düzenlemenin yetersizliği nedeniyle Adalet Bakanlığının çıkardığı genelgelerle ceza ve tutuklevlerinin idaresi sağlanmaya çalışılmaktaysa da, içeriği bir bütün halinde halen tarafımızdan dahi öğrenilemeyen genelgelerle sorunun çözümü, temel kriterler belirlenmedikçe, mümkün görülmemektedir.

Kendine özgü felsefesi ve kriterleri olması gereken infaz, yargılamadan farklı bir olgudur. Yargılama sırasında hüküm tesis eden yargıç ya da iddia makamını oluşturan savcının, infaz aşaması ile ilgisi kalmamadır. İddia makamı kamu adına talepte bulunmakta ve yargıç da kararını millet adına vermektedir. Bunun anlamı toplumun verilen kararın infazından beklentileri olduğu, sonuçlarından etkilendiğidir. Bu beklentiler doğrultusunda infazın sağlanması gerekir.

SORUNLAR-NELER YAPILMALI

Anayasanın "hak arama hürriyeti" başlıklı 36. maddesinde savunma hakkı mutlak olarak düzenlemekte, "suç ve cezalara ilişkin esaslar" başlıklı 38. maddesinde "ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur" ve "idare kişi hürriyetinin kısıtlanması sonucu doğrudan bir müeyyide uygulayamaz" hükmüne yer verilmektedir.

Tutuklunun kendini savunma hakkı gereği gibi kullandırılmazsa verilen hükümlülük kararı, öncelikle kamu vicdanını rahatsız eder. Tutukluların savunma imkanlarını en geniş şekilde kullanabilecekleri düzenlemeler yapılmalı ve bunlara mutlak uyulmalıdır.

Savunma hakkını ortadan kaldıran her türlü uygulamaya son verilmelidir. Yargılanan tutukluların yargılamanın yapıldığı yerden başka yere gönderilmesi, CMUK nun özüne ve ruhuna aykırı olduğu gibi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6/3 maddesinde yer alan "müdafaasını hazırlamak üzere gerekli zamana ve kolaylıklara malik olma" hakkına da aykırıdır.

Tutuklu ve hükümlülerin hangi statüde olmaları gerektiği konusu

da üzerinde hassasiyetle durulması gereken bir başka konudur. Anayasanın 38/4 de ifadesini bulan "Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar kimse suçlu sayılmaz" prensibine aykırı uygulama yapılamaz.

Tutuklu hakkında kesinleşmiş bir mahkeme kararı olmadan hükümlü sayılamaz, onunla aynı uygulamaya tabi tutulamaz. Hakkında mahkumiyet kararı verilmeden önce ve belli bir dönem için kısıtlanan özgürlüğün doğurduğu sonuçların -hele kişinin beraat etmesi durumunda- sonradan telafisi olanaksızdır. Bu nedenle de hükümlüden farklı statüde olan tutuklunun, tutuklu kaldığı süreçte en az zarar göreceği şekilde hak ve yaşam koşullarının belirlenmesinde zorunluluk vardır. Tutukluya ıslah amacı ile uygulama yapmak müessesenin gereği olarak mümkün olmadığı halde, ülkemizdeki uygulamada bu farklılık pek önemsenmemekte gibi görülmektedir. Tutuklamaların asgariye indirilmesi, muhtemel zararları önleyici bir yöntemdir.

Hükümlü ve tutukluların dağıtımında bilimsel bir "sınıflandırma" metodu uygulanarak, ceza ve tutukevinde kaldıkları süre içinde birbirlerine zarar vermeyecek şekilde yaşamaları sağlanmalıdır. Tutuklu ve hükümlülerin kalacakları yerler belirlenirken yalnız suçun türü (terörist-adi suçlu gibi) göz önünde bulundurulmamalı, kişilerin diğer özellikleri de (suç eğilimleri, kişilik yapıları gibi) dikkate alınmalıdır.

Cezaevlerinde Müşahade ve Sınıflandırma Merkezlerine Dair Yönetmelik çıkarılmış bulunmasına karşın, kurulması öngörülen merkezlerin alt yapısı hala oluşturulamamıştır. Bu merkezler, kurumda geçirilecek sürede, gerekli rehabilitasyon programlarının kişiselleştirilmesinde ve can güvenliğinin sağlanmasında son derece önemli ve yassamsal değer taşımaktadır. Karantina uygulamasının tutuklunun ya da hükümlünün psiko-sosyal durumunu ya da eğilimlerini saptamaya dönük bir işlevin bulunduğu bilincinde olmadığı görülmektedir. Bu değerlendirmeyi yapacak uzmanlar tutukevlerinde istihdan edilmelidir.

Hükümlü-tutuklu, yetişkin-küçük, kadın-erkek ayrımı mutlaka uygulanmalı, mahkum ve tutukluların birbirlerinden olumsuz etkilenmesi engellenerek güvenceye alınmalıdır.

Tutuklu ve hükümlülerin gereksinimleri ile bunlara uygulanacak kuralların farklılığı hukuki statülerinden kaynaklanan bir zorunluluk olduğu gibi, bu iki ana grup altında kadın-erkek-çocuk alt gruplarının oluşturulması da kaçınılmaz bir durumdur. Bu temel ve alt grupların birbirlerinden ayrılmasının çağımızdaki uygulaması; gruplar arasında (görmemek-dokunmamak-duymamak) üçlü kriterinin sağlanması şeklinde gerçekleştirilmektedir. İnfaz uygulamasında bu kriterlere ulaşılması hedeflenerek politika oluşturulmalıdır.

Ülke genelinde hala yetişkinlerle küçük tutukluların aynı mekanı paylaştıkları görülmektedir. Bu durum taraf olduğumuz milletlerarası "Çocuk Haklarına Dair Sözleşme"nin 37/c maddesine ve örgütlüğünden yoksun bırakılmış küçüklerin korunmasına ilişkin Birleşmiş Milletler asgari standart kurallarına aykırıdır. Küçüklerin yetişkinlerle aynı mekanda kalması yıkıcı ve onarılmaz sonuçlara yol açmaktadır. Diğer yandan farklı bedensel, psikolojik ve sosyal konumda bulunan ve suç işleme eğilimleri birbirinden farklı olan çocukların, aynı koğuşa konmasının getireceği olumsuzlukların da mutlaka dikkate alındığı bir uygulama ve sınıflandırma yapılmalıdır.

Ceza ve tutukevlerinde iç ve dış güvenlik birimlerinin farklılığından kaynaklanan sorunlar yaşanmakta ve yakınmalar gelmektedir. Ceza ve tutukevlerindeki uygulama ve yetki kargaşasından kurtulmak için, güvenliğe ilişkin yetki ve sorumluluğun tek elde toplanarak, hak-yetki-sorumluluk kuralları yazılı olarak belirlenmelidir.

Açık görüş hakkının adli ve siyasi ayırım yapılmaksızın tüm tutuklu ve hükümlüler için uygulanması idarenin eşit işlem yapma ilkesi gereği olarak tanınmalıdır. Yakınları ceza ve tutukevinde olanların nasıl davranacakları hangi eşyaları getirebilecekleri gibi konularda bilgilendirilmeleri de istenmeyen sonuçları önleyecektir.

Devlet, tutukladığı ya da mahkum ettiği kişilerin bedensel bütünlüklerini ve sağlıklarını koruyucu olanakları sunmak zorundadır. Sağlıklı ve güçlü kalabilmek için yeterli besleyici değeri olan sağlığa uygun nitelikte yiyecek verilmediği, ödenek yokluğundan kantinin özendirildiği, ekonomik güçlük içinde olanların kaderlerine terk edildiği gibi yakınmaların denetlenerek giderilmesine çalışılmalıdır. Yemek sorunu sadece sağlık değil aynı zamanda asayiş ve güvenlik sorunu haline dönüşmüştür. Koğuşlarda oluşturulan mutfakların sağlık koşullarının elverişsizliği yanında, mutfaklarda kullanılan ateşli-delici-kesici alet ve edevat, cezaevinde çalışan ve yaşayanlar için ciddi ve yaşamsal tehlike taşımaktadır. Koğuşların denetimi ile koğuş için asayişin sağlanmasını da güçleştiren bu durum giderek koğuş için infazlara olanak tanımaktadır.

Adalet Bakanlığına tabi personel konumunda olan cezaevi hekimlerinin, birinci derecede sicil amirleri, cezaevi müdürleridir. Cezaevinin düzen ve disiplinini sağlamakla görevli müdürün bu yetkilerinin; hekimin klinik bağımsızlığını zedelemesine, bağımsız ve yansız klinik kararı vermesini güçleştirmesine neden olması olasılığı göz önüne alınmalıdır. Bu konudaki yakınma ve eleştirilerin ortadan kalkması için, ceza ve tutukevlerinde görevli sağlık personeli ile Adalet Bakanlığının amir-memur ilişkisine son verilmesi zorunludur.

Cezanın çağdaş amacı eza-cefa vermek intikam almak, her türlü hürriyetten yoksun bırakmak değil, hükümlünün insanca yaşama hakkına saygı duyularak topluma yeniden kazandırılmasıdır. Bu cümleden olarak tutuklu ve hükümlülerin eğitim ve gelişim gereksinimlerinin karşılanmasına yönelik kapsamlı programlar bulunmadığı, kütüphanelerin yetersiz olduğu saptanmıştır. Kişilerin zihin ve beden sağlığı için eğitim, spor, eğlence, kültür program ve etkinliklerinin Adalet Bakanlığı ile Milli Eğitim ve Kültür Bakanlıklarınca ortaklaşa düzenlenerek uygulanması gerekir.

Ceza ve tutukevlerindeki yaşam koşullarını, kuralları, hak, yetki ve sorumlulukları gösteren ve uzman kişilerin denetiminde uygulanan düzenlemelerin bulunmaması ve taraflarca bilinmemesi; tutuklu-hüküm-

lülerin dergi, gazete, kitap türü bilgi ve gelişim olanaklarına ulaşabilme, yakınları ile ilişkiler ve haberleşme gibi pek çok konuda da sorun yaşanmasına neden olmaktadır.

Ceza ve tutukevelerinin sorunları hep gündemdedir. Kimin ne kadar haklı ne kadar haksız olduğu, kişilere ve olaya bakışa göre değişmekte, içerde ve dışarıda bir kargaşa yaşanmaktadır. Açlık grevleri, isyanlar sürmekte, taraflar arasında uzlaşma sağlanmaya çalışılmaktadır. Cezaevinde yaşananları, ortada hak ihlallerinin olup olmadığını gerçek anlamda denetleyecek bir kurum da yoktur.

Bu sorunların ve başkalarının çözümü için asgari standartları saptayıp kuralların belirlenmesi kaçınılmaz gibi gözüküyor.

Kurallar belirlenirken; insan hakları, hukuk devletinin gerekleri, toplumumuzun yapısı gibi kriterlerle ülke ve ülke dışındaki deneyimler dikkate alınmalı, ülkemiz için çağdaş demokratik hukuk devletine yaraşır standartlar saptanmalı ve bu standartlar doğrultusunda sorunları çözmeye yönelik kuralların yer aldığı bir düzenleme yapılmalıdır. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin belirlediği "Tutuklulara Uygulanacak Asgari Kurallar" bu konuda yapılması gerekenlere ışık tutacaktır.

Ancak bu şekilde sorunlar; siyasi eğilime ve kişilere göre sübjektif değil, çağdaş değerlerle donanmış objektif bir değerlendirme ile çözüme ulaştırılabilir. Ve ancak, bu düzenlemeden sonra, bu kurumlarda bulunan herkes; yöneticisinden mahkumuna, tutuklusundan hizmetlisine kadar hak, yetki ve sorumluluklarının bilinci içinde daha sorunsuz yaşayabilir, denetlenebilir ve yaptırım uygulanabilir.

ASAYİŞ-DİSİPLİN

Ceza ve Tutukevlerinde asayiş ve disiplin önemli bir konudur. Mevcut binalarda tutuklu ve hükümlülerin 24 saat gözetim ve denetim olanağı bulunmamaktadır. Denetim eksikliği nedeniyle, herhangi bir sorunun önceden gözlenip zamanında engellenmesi mümkün olmamaktadır. Koşullardaki yaşamın kontrol edilememesi, orada ya-

şayanların birbirleri üzerinde hakimiyet kurmalarına, yaşam hak ve koşullarını kontrol altına almalarına da olanak tanımaktadır. Kişi hakları yanında asayiş ve güvenlik açısından da bu durumun önemi dikkate alınmalıdır.

Diğer yandan, tutuklu ve hükümlülerin içinde buldukları kurumun disiplin gerekleri ve buna uymamaları durumunda uygulanacak cezalar, cezaların kimler tarafından verileceği, itirazın kime nasıl hangi koşullarda yapılacağı yazılı kural haline getirilmesi yeterli değildir. Tutuklu ve hükümlüleri yakından ilgilendiren bu konuda bilgi sahibi olmaları; "Tutuklu ve Hükümlülere Uygulanacak Asgari Kurallar"ın 35. maddesinin açık hükmü olup bu hükme uygun davranılması gerekir.

Cezaevinde mevzuat gereği disiplin kurulu yerine görev yapan savcı ya da sulh ceza yargıcı, çoğu kere disiplin zanlısı hakkındaki kararını bu konulardaki cezaevi yönetiminin yazısına göre vermektedir. Zanlının savunmasına, başka uzmanların raporlarına hemen hiç yer verilmediğine ilişkin yakınmaların önüne geçilmesi için disiplin hukuğu ve uygulaması yeniden gözden geçirilip düzenlenmelidir.

Disipline ilişkin kararlara itiraz yolunun infaz savcısının kararına bağlanması ve bu kararın kesin olması da adaletsiz bir duruma yol açabileceğinden, bunun önünün alınabilmesi için infaz yargıçlığı kurumunun geliştirilmesi gerekir.

ÇEVRE GÜVENLİĞİ-FİZİKİ KONUM VE YAPILANMA

Ülkede fazla sayıda kapalı cezaevi olduğu, açık ve yarı açık cezaevlerinin sayısının ise yeterli olmadığı, kapalı cezaevlerinde iş ve çalışma ortamının az olduğu, cezaevlerinin şehrin merkezinde konutlara çok yakın mesafede hatta onlarla iç içe olmasının getirdiği sorunlar yaşandığı, yapılanma tarzının cezaevinin güvenliği kadar çevre güvenliğini de olumsuz etkilediği gibi yakınmaların da dikkate alınması ve değerlendirilmesi gerekir.

HÜCRE TİPİ CEZAEVİ-TEK ODA-KOĞUŞ

Cezaevlerinin fiziki yapısının sorunlarla dolu olduğu, mevcut fiziki yapının infazın insancıl uygulanmasına yeterli olmadığı bilinen ve gündemden düşmeyen bir gerçektir. Yapılan inceleme sırasında E tipi ve Özel tip Ceza ve Tutukevlerinde kişi başına düşen alan 1 metrekare ile 2.5 metrekare arasında değiştiği, kapalı cezaevlerinde bunun da altına düştüğü görülmüştür. Batı standartlarında minimum yatılacak alan 4.5 ile 7.5 metrekare olarak değişmektedir. "Tutuklulara Uygulanacak Asgari Kurallar"ın "Tutukluların Kaldığı Yerler" başlığı altındaki düzenleme; ilke olarak tutuklunun geceleri tek kişilik odada kalmasını benimsedikten sonra, tutukluların kaldığı yerlerin ve özellikle de yatakhanelerin iklim, kişi başına asgari alan ve hava, ışıklandırma, havalandırma gibi konular dikkate alınarak, hijyen koşullarına cevap verecek durumda olması gerektiğini belirtmektedir. Ülkemiz koşulları dikkate alınarak bu konuda asgari standartlar tespit edilmelidir.

Bu rapor ile sorunun bir başka yönüne koğuş-oda-hücre tartışmasına da dikkate çekmek istiyoruz. Koğuş adı verilen ve belli sayıda hükümlü-tutuklunun birlikte paylaştıkları bölümlerin, hem burada yaşayanlar hem de yönetim için sorunlara neden olduğu bilinmektedir. Koğuşlar, aynı bölümü paylaşanların temel bir takım gereksinimlerinin karşılanması konusunda olduğu kadar birbirlerine karşı güvenlik ve dokunulmazlıkları açısından da ciddi boyutlarda risk taşıdığı gibi, cezaevi yönetiminin kontrol ve denetimini de güçleştirmektedir. Burada barındırılan kişilerin birlikte yaşadıkları diğer kişilerin şu ya da bu açıdan baskı ve kontrolü altına girme riski ve bunun denetlenememesi, engellenememesi; öncelikle kişiyi belli bir süre için hürriyetinden mahrum ederek cezaevinde koyan devletin, bu süre içinde onun temel hak ve özgürlüklerini güvence altına alma ve koruma yükümlülüğü ile bağdaşmaz. Diğer yandan, genel sağlık kurallarına uygun bir ortam için elverişli koşulların sağlanması mümkün olmayan koğuşlarda, sağlıklı yaşam için gerekli kişi başına düşen alan da olması gerekenin çok altındadır.

Koğuş sisteminin muhafazasını isteyen görüşler toplumun bir bölümünde yoğunluk kazanmıştır. Bu görüşler; oda sistemi ile hücre sistemi arasında fark olmadığı, uygulamada oda sistemi olarak sunulan hücre sistemine geçiş için milyarlar harcandığı, bunun insanın en önemli özelliğinden olan sosyalliğinden çıkarma girişimi olduğuna dayandırılmaktadır. Toplumsal düzene muhalefet nedeniyle cezaevinde bulunan siyasi suçluların kendilerini bu siyasal kimlikle ifade ettikleri, bu çerçevede yaşamlarını düzenleyerek ilişkilerini geliştirdiklerini, bu nedenle koğuş uygulamasının değiştirilmemesi gerektiği öne sürülerek de oda sistemine karşı çıkmaktadır.

Kişinin sosyalliği ve kendini geliştirme hakkı yadsınamaz bir hak'tır. Herkes için geçerli olan bu hak kullanılırken başkalarının kişilik haklarını olumsuz etkilememesi, kısıtlamaması ya da ortadan kaldırmaması da gereklidir. Kendini savunmadığı bir ortamda kontrolsüz bırakılan kişinin gerçek anlamda ve özgürce kendini geliştirme hakkından ne denli söz edilebilir. Cezaevinde bulunan kişilerin sosyallik adına diğer hakları -örneğin güvenlik içinde yaşam hakkı, baskı ve zorlama olmadan gelişme ve yaşama hakkı- göz ardı edilebilir mi gibi soruların mutlaka tartışılıp değerlendirilmesi gerekir. Konunun bütün yönleri ile ele alınıp tartışılmadan sağlıklı bir çözüm bulunması mümkün değildir.

Bu noktada hücre-oda ayırımının açıklıkla ortaya konması, koğuş-oda-hücre sistemlerinin tüm artı ve eksileri ile değerlendirilerek, sınıncaları ortadan kaldıracak şekilde en uygun sistemin bulunması ve uygulanması yönünde çaba harcanması gerekir.

Hücre, kişinin sürekli olarak tek başına yaşamak zorunda olduğu kapalı bir mekandır. Her türlü ihtiyacını karşıladığı, havalandırma alanının dahi özel olduğu bölümler; adı ne olursa olsun hücre olarak nitelendirilmesi gereken yerlerdir. Hükümlü-tutukluyu diğerlerinden tamamen tecrit etme anlamına gelen bu uygulamada, kişinin sosyalliği hiç yoktur. Böyle bir uygulamanın çağımızda kabul edilip sa-

vunulması elbette söz konusu olamaz. Ne var ki, koğuş adı altında halen uygulanan sistemin de -orada yaşayanlar ve toplum adına yarattığı sakıncalar göz ardı edilerek- savunulması pek mümkün görülmemektedir.

Oysa oda sistemi uygulamasında kişinin kendine özgü özel bir yaşam alanı vardır. Bu mekan hiç bir şekilde tecrit amacı taşımayan ve bu sonucu doğurmayacak biçimde düzenlenmiştir. Kişi burada okur, yazar, düşünür, uyur, dilediği zaman tek başına kalabilir. Bu tür uygulamada kişi, kendi özel yaşamını sürdürdüğü bu mekanda kalmak istemediği zaman, diğerleri ile ortak etkinliklerde bulunabileceği kapalı alanlara da sahiptir. Oda sistemini hücre ve koğuş sistemlerinden ayıran en önemli özellik de budur. Kişinin devamlı grup içinde yaşamaya ya da devamlı tek başına kalmasının sakınca ve yararları dikkate alınarak uygulanacak bir oda sisteminden beklenen yararın sağlanması için, ortak yaşam bölümlerini denetleme mekanizmasının da bulunması gerekir. Aksi halde özel odalara ayrılmış bir koğuş uygulaması söz konusu olacağından oda sisteminden beklenen yarar sağlanamaz.

TBB bünyesinde sürdürülmesi planlanan çalışmaları tüm meslektaşlarımızın katkısı ile olgunlaşacağına bilincinde olarak düzenlenen bu rapor; çalışmalar ve sorunlar hakkında genel kurul üyeleri ile diğer meslektaşlarımıza ön bilgi vermek amacıyla hazırlanmıştır.

Doğru çözüm yollarının bulunması konusunda öneri ve katkılara açık olan TBB çalışmalarını sürdürmeyi planlamaktadır.